b c c e f g h
i k l l m n o p q r s s t
u u w x y z z

Anno: 1719 die 3 Januarij Jn Lubben this Book geborgen ... Cath. Gären

Gigartor N. 7044. rubli 15. jako Krasińskiego sprzedał.

7044

Katechizm ~~Szegniewski~~?
co do układu podobny do
wyd. Sudrowinsa — nie-
które razy dosłownie
wspólne.
Inny egzemplarz ma napis
X. Węgierskiego labor.

Katechism

álbo

Krotkie wie=
dno mieysce zebránie/ wiá=

ry y powinnośći Krześćijáń=
skiey/ z pásterstwem Zborowym/
y domowym/ z Modlitwámi/ Psálmá=
mi/ y Piosnkámi/ ná cześć á chwałe Pá=
nu Bogu/ á Zborowi iego ku zbu=
dowániu/ teraz znowu zá pil=
nym przeyrzeniem y po=
práwieniem wy=
dány.

Nakłádem Jego M. Páná Jáná
Abráámowiczá/ ná Worniánách/ Woie=
wody Mieńskiego/ Presidentá Derpt=
skiego/ Stárosty Lidskiego/ y
Wendeńskiego/ etc.
W Wilnie
W Drukárni Jáná Kárcáná/
Roku Páńskiego 1594.

fol. k. tyt. błędnie
przypisana do tego wyd.
właściwie: po 1600 r.

1890. I. 46.

Zszywane to jest:

Katechism albo krotkie w jedno miejsce zebranie wiary y powinności chrześciańskiej y z pacierzem zborowym y domowym, z modlitwami psalmami y piosnkami, na cześć i chwałę P. Bogu a zborowi jego ku zbudowaniu teraz znowu za pilnym przejrzeniem y poprawieniem wydany nakładem J. M. P. Abrahamowica z Worniat wojew. Wileń. druk. J. Karcana Roku 1598. w 8vo

Tu brakuje.

1. tytuł.

Przedmowa do prawego Chrześcianina. Synod ewangelicki Wileński. Kart 6. znaczone XXi – XX 6.

Regestr summowany katechizmu Kart 2.

Pierwsza część Katechizmu chrześciańskiego zborów W. X. Lit. 1. karta (tytuł)

Regestr przedniejszych Questyi y rozdziałów K. 1.

Katechizm chrześciański mniejszy. Strona 16.

Summula albo deklaracya wiary apostols. od str. 17 – 20

Większy Katech. chrześcian. od str. 21

9. Pytánie.

Zali tedy Bog człowiekowi nie czyni krzywdy, kiedy tego po nim w Zakonie chce, czego on wykonáć nie może? Rz. 4. NIE-dźiela

Nie czyni: gdyż Bog tákowym człowieká stworzył / iákoby mogł temu dosić vczynić: ále człowiek zá poduszczeniem Diabelskim / y zá swoim własnym vporem / y sámego śiebie y wszystko potomstwo z Bozkich onych dárow obnażył.

Swiádectwá Pismá świętego.

Nie czyni:) *Pátrz wyższey w pytániu szostym, ná one słowá; y owszem dobrym stworzył go, á tám naydźiesz świádectwá o tymże.*

Ale człowiek zá poduszczeniem) Genes. 3. v. 13 Zátym Pan Bog rzekł do Niewiasty; Przecześ to vczyniłá? Tedy niewiasta rzekłá: Wąż on mie zwiodł, przetożem iadłá.

Sapien. 2. v. 23. 24. Bog stworzył człowieká ku nie[...] á spráwił go włásnym wyobrażeniem przyro[...] ále z nienawiśći Diabelskiey przyszła śmierć [...]

Y sámego śiebie y wszytko potomstwo) *Pátrz wyższey w Pytániu śiodmym ná one słowá; Zgąd przyrodzenie násze, &c.*

10 Pytánie.

A opuszcząż Bog ten vpor, y to odstąpienie człowiecze bez karánia? Rz.

Y[...] srodze sie gniewa / ták dla wrodzo[...] [...]chow / iáko y dla tych / ktorych sie [...] y one według spráwiedliwe[...] [...]wiecznym karániem plá[...]

iáko sam powiedział: Przeklęty káżdy ktory ni[e] trwa w tym wßytkim/ co nápisano iest w księgách zakonnych/ áby to wypełnił.

Swiádectwá Pismá świętego.

Nowßem srodze się gniewa) Ierem. 10. ℣. 10. *Pan iest Bog prawdziwy, Bog żywy, y Krol wieczny. Zádrży ziemia od gniewu iego, á narodowie nie będą mogli strzymáć popędliwości iego.*

Exod. 20. v. 5. *Iam iest Pan Bog twoy, karząc niepráwość oycowską w syniech do trzeciego y czwartego pokolenia, tych ktorzy mnie nienawidzą.*

Rom. 2. v. 8. 9. *Swárliwym, y ktorzy nie są posłuszni prawdzie, ále słucháią niesprawiedliwości, oddana będzie popędliwość y gniew, vtrapienie y vćisk, przećiwko káżdey duszy człowieká, ktory złość popełnia, Zyda naprzod, potym Greczyná.*

Doczesnym y wiecznym) Prouerb. 3. ℣. 31. *Przeklectwo Pańskie iest w domu złośnikowym, á mies[zka]niu sprawiedliwych błogosławi.*

Matt. 25. v. 41. *Tedy rzecze y tym ktorzy po lewicy będą: idźcie odemnie przeklęci w ogień wieczny, ktory zgotowány iest Diabłom y Aniołom iego.*

Iáko sam powiedział) *To iest w kśiegách Moyżeszowych 5. w rozdziale 27. v. 26. Y Páwel święty do Galac. 3. v. 10.*

II. Pytánie.

Azaż Bog nie iest miłośierny? Rz.

Iestći on wprawdzie miłośierny / [á]le ták/ że też iest spráwiedliwy / y potrzebui[e spra]wiedliwość iego/ áby to co się przećiw[ko nay]wyżßemu

Máiestatowi iego zgrzeszyło/ naywyższym też/ to iest/ wiecznym sie ná duszy/ y ná ćiele karániem zápłáćiło.

Swiádectwá Pismá świętego.

Iestći on wprawdźie) Exod. 34. v. 6. 7. *Y záwołał Bog sam: Pan, á Pan Bog miłośierny, y łáskáwy, nie rychły ku gniewu, obfituiący w dobroći, y w prawdźie; záchowuiący miłośierdźie nád tyśiącmi, á ktory gládźe występki y grzechy.*

Ale tákże też iest spráwiedliwy) Exod. 34. v. 7. *Ia Bog karze złość oycowską w syniech, y w syniech synow ich, do trzećiego y czwartego pokolenia.*

Psal. 5. v. 5. *Ty nie iesteś Bog ktorybyś sie kochał w nieprawośći, á złośnik nie zmieszka z tobą.*

2. Thessal. 1. v. 6. *Spráwiedliwa rzecz iest v Bogá, záśie tym vtrapienie oddáć, ktorzy was trapią.*

WTORA CZĘŚĆ KATECHIZMV,

O Wybáwieniu Człowieczym.

5.

12. Pytánie. Niedźiela.

Poniewasz tedy zá spráwiedliwym sądem Bożym, doczesnemu y wiecznemu karániu podległiśmy: iestże wżdy iáki sposob, álbo drogá zá ktorąbyśmy od tego karánia wyswobodzeni byli, y z Bogiem sie poiednáli? Rz.

Chce Bog áby sie spráwiedliwośći iego dośić stáło: záczym potrzebá iest / ábyśmy álbo sámi

przez śie/ álbo przez kogo inszego dośić vczynili.

Swiádectwá Pismá świetego.

Chce Bog) Genes. 3. ℣. 17. *Rzekł Bog do Adámá; Iżeś był posłusny głosowi żony twoiey, á iadłeś z drzewá o ktorymemći zakazał, mowiąc: Nie będzieß iadł z niego/ ziemiá dla ćiebie przeklęta będźie/ w pracy pożywáć z niey bedźieß/ po wßytkie dni żywotá swego.*

Exod. 23. v. 7. *Ia złośnikowi nie odpußczę.*

Matt. 18. v. 23. 24. 25. *Przypodobano iest Krolestwo Niebieskie/ niektoremu Krolowi/ ktory chćiał liczbę odbieráć od sług swoich. A gdy począł odbieráć/ stáwiono mu niektorego/ co był winien dźieśięć tyśięcy tálentow. A gdy on nie mogł zápłáćić kazał go Pan iego záprzedáć/ y żonę iego/ y dźieći/ y wßytko co miał/ y płáćić dług.*

2. Thessal. 1. v. 6. *Spráwiedliwa rzecz iest v Bogá záśię tym vtrapienie oddáć/ ktorzy was trapią.*

13 Pytánie.

A możemże sámi przez śię dosyć vczynić? R.

Żadną miárą: y owßem długu co dźień przyczyniamy.

Swiádectwá Pismá świetego.

Iob. 9. ℣. 1. 2. *Znamći záprawdę iż ták iest, że człowiek nie może być spráwiedliwym/ porownány z Bogiem. Abowiem ieśliby śię z nim chćiał oto spieráć/ nie odpowie mu ná iedne rzecz z tyśiącá.*

Psal. 130. v. 3. *O Pánie ieśli będźieß miał ná pieczy złośći / y ktoż śię ostoi Pánie?*

Matt. 6. v. 12. *Wy tedy ták śię modlćie 2c. Odpuść nam náße winy/ iáko y my odpußczamy náßym winowaycom.*

14. Pytánie.

Możeli ktore stworzenie ná niebie, álbo ná

ziemi,

ziemi, ktore tylko stworzenie iest, zá nas dosyć vczynić? R.

Zadne: Bo naprzod niechce Bog tego / co Człowiek zgrzeszył/ ná zadnym inszym stworzeniu mśćić sie: á potym też y nie może sámo stworzenie gniewu Bożego przećiwko grzechowi znieść / y inszych od onego wybáwić.

Swiádectwá Pismá świetego.

Niechce Bog tego) Esech. 18. v. 20. *Człowiek ktorybykolwiek zgrzeszył/ on sam vmrze: Syn nie poniesie złośći Oycowskiey / áni Oćiec poniesie złośći syná swoiego: Spráwiedliwość spráwiedliwego zostánie przy nim/ á złość niepobożnego zostanie nád nim.*

Exod: 32. v. 31. 32. 33. *Wroćił sie tedy Moyżesz do Páná, y mowił ták k niemu: Wielkiego sie záiste dopuśćił grzechu ten lud; iż sobie poczynił złote Bogi. Ale ty, ábo im racz teraz odpuśćić ten grzech ich, ábo mie wymaż z Kśiąg twoich, ktoreś nápisał. Ná to Pan odpowiedźiał Moyżeszowi: Ten ktory przećiw mnie zgrzeszył, tegoć ia wymaże z Kśiąg moich. A ták odeydź teraz, y wiedź tam lud gdźie ia tobie każe, á Anioł moy poydźie przed tobą: A gdy przyydźie dźień pomsty moiey, ia sie grzechu ich pomszcze nád nimi.*

A potym też y nie może) Nahum: 1, v. 6. *Y ktoż sie ostoi przed gniewem iego? ábo kto sie ma sprzećiwić popędliwośći rozgniewánia iego? zágniewánie iego skruszy sie iako ogień, á skáły pádáią sie od niego.*

Apocalip: 5. v. 1. 2. 3. 4. *Widźiałem Kśiegi nápisáne, wewnątrz y z wierzchu zápieczętowáne śiedmią pieczęćmi. Y widźiałem Anioła mocnego, ktory głosem wielkim odpowiedźiał: Ktoż iest godźien otworzyć Kśiegi, y odiąć pieczęći ich? A żaden nie mogł, áni w niebie, áni ná ziemi,*

áni pod źiemią otworzyć Księgę, áni ná nie pátrzyć. Iam tedy bárzo płákał; iż żaden nie był ználeźion godnym, áby otworzył, y czytał Księgi, áni ná nie pátrzył.

15. Pytánie.

Iákiegoż tedy mamy ßukáć Pośrzedniká y wybáwićielá: Rz.

Ktoryby był prawym człowiekiem / y práwie spráwiedliwym / á wßákże nád wßelkie stworzenie możnieyßym; to iest / ktoryby był wespoł y práwym Bogiem.

Swiádectwá słowá Bożego.

Práwym człowiekiem.) Gen: 22. v. 18. *Vbłogosłáwione będą w NASIENIV twoim wßytkie narody źiemie.*

Rom: 5. v. 17. *Ieśli iednym przestępstwem śmierć krolowáłá przez iednego (Adámá:) dáleko więcey ći ktorzy obfitą łáskę, y dárowánie vspráwiedliwienia biorą, w żywoćie krolowáć będą, przez iednego Iezusá Christusá.*

A wßákże nád wßelkie stworzenie) Esaiæ 7. v. 14. *Oto Pánná pocznie á porodźi Syná, á wzowieß imię iego Emánuel, to iest: Bog z námi.*

Ierem: 23. v. 6. *Zá czásow iego Iudá będźie zbáwione, á Izráel bespiecznie mießkáć będźie: á to iest imię iego, ktorym będźie zwan, Iehowá spráwiedliwość náßá.*

Ozeæ 1. v. 7. *Zmiłuię się nád domem Iudzkim, á wybáwię ie, w Iehowie Bogu ich.*

Matth: 1. v. 23 *Oto niektora Pánná będźie brzemienna, y porodźi Syna, y názowieß imię iego Emanuel; co ieślibyś wykłádał, znáczy, Bog z námi.*

Luc: 11. v. 22. *Gdy mocnieyßy nádeń targnąwßy się nań zwy*

nań, zwyćięży go, odeymuie wßytke iego broń, a łupy iego rozdźieli.

2. Corint: 5. v. 19. Bog był w Chryſtuśie świat ſobie iednaiąc, nie przyczytaiąc im grzechow ich.

6. Niedziela. 16. Pytanie.

Czemu potrzebá áby był práwym Człowiekiem, y práwie ſpráwiedliwym?

R. Bo ſpráwiedliwość Boża potrzebuie/ áby toż przyrodzenie człowiecze ktore zgrzeßyło/ też zá grzechy dosyć vczyniło : á záś kto ſam ieſt grzeßnym / zá cudze grzechy płáćić nie może.

Swiádectwá Piſmá Swiętego.

Aby też przyrodzenie Człowiecze) Ezech: 18. v. 4. *Dußá ktora zgrzeßy, táż vmrze.*

Rom: 5. v. 19. *Iako przez nieposłußeńſtwo iednego człowieká wiele ich ſtáło ſie grzeßnemi; tákże przez posłußeńſtwo iednego, wiele ich ſtánie ſie ſpráwiedliwemi.*

Hebr: 2. v. 14 15. 16. *Iż tedy dźieći vczeſtniki ſą ćiáłá y krwie; tákże też y on (Syn Boży) ſtał ſie vczeſtnikiem tych rzeczy, áby przez śmierć zwyćiężył tego, ktory miał Páńſtwo śmierći, to ieſt, Czártá. A iżby wyzwolił te, ktorzykolwiek prze boiaźń śmierći, przez wßyſtek żywot poddáni byli pod niewolą. Bo záiſte nie przywźiął Aniołow, ale plemię Abráhámowe przywźiął.*

A záś kto ieſt ſam grzeßny) Hebr: 7. v. 26. 27 *Abowiem godźił ſie nam Kapłan tákowy pobożny, niewinny, niepokaláný, oddalony od grzeßnikow, y ktory ſie ſtał wyżßy nád Niebioſá. Ktoryby nie potrzebował ná káżdy dźień, iáko oni Kápłani, pierwey zá grzechy włáſne, zábitych ofiar ſpráwowáć, potym zá ludzkie. Bo to vczynił raz gdy ſámego śiebie ofiárował.*

1. Petr: 3. v. 18. *Christus cierpiał raz zá grzechy, spráwiedliwy zá niespráwiedliwe, áby nas przywiodł do Bogá.*

17. Pytánie.

Czemu potrzebá áby też był wespoł práwym Bogiem? R.

Aby możnośćią swego Bostwá ćiężar gniewu Bożego/ ná sámym ćiele znieść / á nam vtrácona spráwiedliwość / y żywot náprawić y przywroćić mogł.

Swiádectwá Pismá S.

Aby możnośćią swego Bostwá) Act: 20. v. 28 *Bog swą Krwią odkupił Kośćioł swoy.*

Esai. 53. v. 6. 8. 10. 11. *Zbłądźilichmy wszyscy iáko owce, obroćilichmy sie káżdy zá swą drogą, á Pan wrzućił nań nieprawośći wszytkich nas, &c. Wykorzenion iest z źiemie żywiących, á zránion iest dla przestępstwá ludu moiego. Pan chćiał dotrzeć nań boleśćią: Ieśliby położył duszę swą zá grzech, ogląda potomstwo swoie, &c. Ogląda zápłáte zá pracą duszę swoiey, y vżywie iey: á spráwiedliwy sługá moy, wiele ich vspráwiedliwi znáiomośćią swoią, á on sam odnieśie nieprawośći ich.*

2. Cor: 5. v. 19. 21. *Bog był w Christuśie świát sobie iednáiąc, &c. Ten ktory nie vznał grzechu, sstał sie grzechem zá nas, ábyśmy sie sstali spráwiedliwośćią Bożą w nim.*

1. Ioan: 1. v. 7. *Krew Iezusá Christusá Syná iego oczyśćia nas od wszelkiego grzechu.*

Ioan: 3. v. 16. *Ták Bog vmiłował świát; iż Syná swego iednorodzonego dał, áby, wszelki ktory wierzy weń, nie zginął, lecz áby miał żywot wieczny.*

18. Pytánie.

A ktoryż

A ktoryż to iest pośrzednik ktory wespol iest prawym Bogiem, y prawym, á prawie spráwiedliwym człowiekiem. Rz.

Pan nász Jezus Christus/ ktory sstał się nam od Bogá/ Mądrością/ Spráwiedliwością/ poświeceniem/ y odkupieniem.

Swiádectwa Pismá świetego.

Pan nász Jezus Chrystus) 1. Tim: 2. ℣. 5. *Ieden Bog, ieden pośrzednik Bogá y ludźi, Człowiek Christus Iezus.*

Act: 4. v. 12. *Y nie máßći w żadnym inym zbáwienia, áni iest żadne imie pod niebem, ktoreby było podáne miedzy ludźi, w ktorymby potrzebá ábychmy byli zbáwieni.*

Matt: 1. v. 21. *Názowieß imie iego Iezus, ábowiem on wybáwi lud swoy od grzechow. &c.*

Ktory sstał się nam od Bogá) 1. Cor: 1. ℣. 30 31. *Ktory (Iezus Christus) sstał sie nam mądrośćią od Bogá, y spráwiedliwośćią, y poświeceniem, y odkupieniem. Aby iáko iest nápisano: Kto sie chlubi; niech sie w Pánu chlubi.*

Galat: 4. v. 4. 5. *Gdy przyszło wypełnienie czásu, posłał Bog Syná swoiego spráwionego z niewiásty, ktory sie sstał poddánym zakonowi. Aby wykupił te, ktorzy byli pod zakonem, żebyśmy otrzymáli sposobienie Synow. Inne swiádectwá maß w pytániu śiedmnastym pod słowy.* Aby mozności Bostwá swego &c.)

19. Pytánie.

Skąd to wieß? Rz.

Z Ewángeliey / ktora Bog naprzod w Ráiu obiáwił/ á potym przez Pátryárchy / y Proroki

rozmnożył/ ofiárámi y inßymi obrzedámi zákonnemi wyrażał/ á nákoniec/ przez Syná swego iednorodzonego wypełnił.

Swiádectwá Pismá świetego.

Bog naprzod w Ráiu obiáwił) Genes. 3. v. 14. 15. *Rzekł tedy Pan do weżá: Położe też nieprzyiaźń miedzy tobą y miedzy niewiástą; miedzy naśieniem twym, y naśieniem iey: To zetrze głowe twą; A ty zetrzeß piete iego.*

A potym przez Pátryárchy y Proroki) Genes. 22. v. 17. 18. *Bede ćie błogosłáwił, y rozmnożę potomstwo twoie, iáko gwiazdy niebieskie, iáko piasek ktory iest ná brzegu morskim, á potomstwo twe pośiedźie bramy nieprzyiaćioł swoich. A vbłogosłáwione bedą w twoim plemieniu narody wszystkie ná źiemi.*

Galat. 3. v. 16. *Abráhámowi opowiedźiáne są obietnice, y plemieniowi iego nie mowi plemieniom, iáko o wielu, ále iáko o iednym, y plemieniowi twoiemu, ktore iest Christus.*

Iohan. 5. v. 46. *Ieślibyśćie wierzyli Moyżeßowi, wierzylibyśćie y mnie, gdyż on o mnie pisał.*

Acto. 10. v. 43. *Zá tymći (Iezusem Christusem) wßyscy Prorocy świádectwá przynaßáią: Iż káżdy weźmie grzechow odpußczenie przez imie iego, ktożkolwiek weń vwierzy.*

Ofiárámi y inßemi obrzedámi) Hebr. 10. v. 1. 9. 10. *Abowiem Zakon máiąc ćień dobr przyßłych, á nie sam obraz rzeczy, nigdy nie może tymi ofiárámi, ktore ná káżdy rok vstáwicznie ofiáruią, poświećić tych, ktorzy k nim przystepuią, Tedy rzekł; oto ide, ábym czynił o Boże wolą twoie. Odeymuie pierwße, áby wtore postánowił. Przez*

ktorą

ktorą wolą iesteśmy poświeceni, przez ofiárę ciáła Iezusá Chrystusá raz vczynioną.

Colos. 2. v. 16. 17. Niechay tedy was nikt nie osądza dla pokármu álbo picia, álbo względem świetá, álbo nastánia Miesiącá, albo Sabátow. Ktore rzeczy są cieniem rzeczy przyszłych, ále ciałem iest Christus.

20. Pytánie.

A wszytkimże ludziom, ktorzy w Adámie zgineli, przez Christusá zbáwienie sie przywraca? R. — 7. Niedźielá.

Nie wszytkim: ále tylko tym / ktorzy prawdźiwą wiárą w onego wszczepieni bywáią / y dobrodźieystwá iego przyimuią.

Swiádectwá Pismá świetego.

Tylko tym / ktorzy prawdźiwą wiárą) Esaiæ 53. v. 11. Spráwiedliwy sługá moy, Wiele ich vspráwiedliwi znáiomością swoią.

Psalm. 2. v. 12. Pocáłuyćie Syná by sie snać nie rozgniewał, á iżbyście nie zgineli z drogi, gdyby z pretká zápalilá sie popedliwość iego: Szczęśliwi wszyscy ktorzy iedno w nim vfáią.

Marci. 16. v. 16. Ktoć vwierzy á okrzći sie, zbáwion bedźie: ále kto nie vwierzy potepion bedźie.

Iohan. 1. v. 12. Ilekolwiek ich onego przyieli, dał im te godność, áby sie stáli synámi Bożymi, tym ktorzyby wierzyli w imie iego.

21. Pytánie.

Co iest wiárá? R.

Jest nie tylko wiádomość / ktorą pozwalam

mocno ná wßystko/ co nam Bog w słowie swo-
im oznaymił; ále też pewna dufność/ od Duchá
świetego przez Ewángelią w sercu moim wznie-
cona/ ktorą ná Bogu przestáwam/ pewnie trzy-
máiąc; że nie tylko komu inßemu/ ále też y mnie
odpußczenie grzechow/ wieczna spráwiedliwość/
y żywot dárowány iest: á to z łáski y z miłosier-
dźia Bożego/ dla sámego Christusá zasługi.

Swiádectwá Pismá świetego.

Jest nie tylko wiádomość) Iacob. 2. ỷ. 19.
*Ty wierzyß iż iest ieden Bog, dobrze czyniß: y Diabli wie-
rzą y drżą.*

Ale też pewna dufność) Hebr. 11. ỷ. 1. *A
Wiárá iest grunt rzeczy ktorych sie nádźiewamy, y dowod
niewidomych.*

Ktorą ná Bogu przestawam pewnie trzymá-
iąc) Ro. 4. ỷ. 18. &c. *Abráhám przećiw nádźiei,
pod nádźieią vwierzył,. Y przećiwko obietnicy Bożey nie
swárzył sie niedowiárstwem, ále sie stał mocny w wierze, y dał
chwałe Bogu, A prawdźiwie wiedząc, iż on co był obiecał,
mogł też y vczynić. A przetoż y to mu poczytano zá spráwie-
dliwość. A nie nápisano iest dla niego tylko, iż mu to przy-
czytano iest: ále też dla nas, ktorym ma być poczytano, co-
bychmy mieli vwierzyć w tego ktory wzbudźił Iezusá.*

Ale też y mnie) Habacuc. 2. ỷ. 4. *Sprawiedli-
wy z wiáry swey bedźie żył.*

Rom. 1. v. 17. *Sprawiedliwość Boża przez Ewángelią
bywa obiáwiona z wiáry w wiáre, iáko iest napisano; Sprá-
wiedliwy z wiáry (swey) bedźie żył.*

Galat. 2. v. 20. *W wierze Syna Bożego żywe, ktory vmi-
łował mie, y wydał sámego śiebie zá mie.*

Rom. 8. v. 38. *Pewienem ábowiem, iż áni śmierć, áni żywot, áni Anioiowie, áni zwierzchność, áni teráznieysze rzeczy, áni przyszłe, áni wysokość, áni głebokość, áni żadna inszá rzecz stworzona, nie bedźie nas mogłá odłączyć od miłośći Bożey, ktora iest w Iezuśie Chrystuśie Pánu nászym.*

Actor. 16. v. 31. *Vwierz w Páná Iezuśá Chrystuśá; á zbáwion bedźiesz ty y dom twoy.*

A to z łáski) Ephes. 2. ✝. 8. 9. *Láską iesteśmy zbáwieni przez wiárę: y to nie z nas, dar to Boży iest: áby się kto nie chlubił.*

Rom. 3. v. 24. 25. *Wszyscy zgrzeszyli, y nie dostawa im chwały Bożey: ale vspráwiedliwieni są dármo, to iest, z łáski iego przez odkupienie spráwione, przez Iezuśá Chrystuśá. Ktorego Bog postánowił, áby był vbłagániem przez wiárę, wylawszy krew swoie, ku okazániu spráwiedliwośći swoiey, dla odpuszczenia grzechow przeszłych.*

22. Pytánie.

Ktore są te rzeczy, ktore potrzebá człowiekowi Chrześćiáńskiemu vmieć? Rz.

Te wszytkie/ ktore nam w Ewángeliey obiecuią: ktorych summá w skłádźie Apostolskim/ álbo w ártykulech powszechney y niewątpliwey wszystkich Chrześćian wiáry/ krotko się záwiera.

Swiádectwá Pismá świetego.

Te wszytkie ktore w Ewángeliey) Iohan. 20. v. 31. *Teć rzeczy są nápisane ábyśćie wierzyli.*

Mat. 28. v. 20. *Vcząc ich chowáć wszytkich rzeczy ktorem wam przykazał.*

23. Pytánie.

Ktory iest ten skład? Rz.

1 Wierzę w Bogá / Oycá wszechmogącego / stworzycielá niebá y ziemie.
2 Wierzę w Jezusá Christusá / Syná iego iednorodzonego / Páná nászego.
3 Ktory sie począł z Duchá świętego / národził sie z Máriey dziewice.
4 Vmęczon pod Pontskim Piłatem / vkrzyżowan / vmárł / y pogrzebion / zstąpił do pieklow.
5 Trzeciego dnia zmartwychwstał.
6 Wstąpił ná niebiosá / śiedzi ná práwicy Bogá Oycá wszechmogącego :
7 Z támtąd przyidzie sądźić żywe y zmárłe.
8 Wierzę w Duchá świętego :
9 Swięty Kośćioł Chrześćiáński : świętych obcowánie :
10 Grzechow odpuszczenie :
11 Ciáłá zmartwychwstánie :
12 Y żywot wieczny : Amen.

24. Pytánie.

Ná wiele sie dźieli ten skład? Rz.

Ná trzy częśći ; Pierwsza iest / o wiecznym Oycu / y o stworzeniu nas. Druga iest / O Synu / y o odkupieniu nas. Trzećia / o Duchu świętym / y o poświęceniu nas.

25. Pytánie.

Gdyż tylko iedná iest Istność Boska ; czemu tych trzech miánuiesz, Oycá, Syná, y Duchá ś. Rz.

Że sie ták Bog w swoim słowie obiáwił / iż te

trzy

trzy rozeznáne osoby/ są iednym wiecznym/ y prawdziwym Bogiem.

Swiádectwá Pismá swietego.

Iż te trzy rozeznáne osoby są iedynym Bogiem Esa: 61. *DVCH Páná Bogá iest nádemną.*

2. Samuel 23. v. 2. *DVCH Páński mowił przez mie, á SŁOWO iego przez iezyk moy.*

Aggæus 2. v. 4 5. *Iestem z wámi, mowi PAN zastepow, z SŁOWEM ktorym postánowiłem był z wámi, gdyście z Ægiptu wychodźili, y z DVCHEM moim stoiącym miedzy wámi: nie boyćieß śie.*

Psal: 33. v. 6. *SŁOWEM Iehowy niebiosá śie sstáły, á Duchem vśt iego wßytko woysko ich.*

Matth 3. v. 16. 17. *A gdy był ochrzczon (Iezus) wnet wystąpił z wody; á oto śie otworzyły iemu niebá, y widźiał (Ian) DVCHA Bożego zstępuiącego iáko gołębicę, y przychodzącego nań. A oto głos z niebios mowiący: Ten iest SYN on moy miły, ná ktorym ia przestawam.*

Matth: 28. v. 19. *Idąc tedy vczćie wßytkie narody, chrzcząc ie, w Imie Oycá, y Syná, y Duchá S.*

1. Ioan: 5. v. 7. *Trzey są ktorzy świadczą ná niebie, OCIEC, SŁOWO, y DVCH święty, á ći trzey iedno są.*

2. Corint: 13. v. 13. *Láská PANA naßego Iezusá Chrystusá, y miłość Bogá (Oycá) y społeczność Duchá świętego, niechay będźie z námi wßystkimi, Amen.*

2. Theff: 3. v. 5. *Niechay Pan, (to iest Duch S.) spráwuie sercá náße, ku miłośći Bogá (Oycá) y ku oczekawániu Chrystusowemu.*

O OYCV.

26 Pytánie.

Co wie-

9. Niedziela. *Co wierzyß gdy mowiß: Wierzę w Bogá, Oycá wßechmogącego, ſtworzyćielá niebá y ziemie?*

Rz. Wierzę / iż wieczny Oćiec Páná náßego Jezuſá Chryſtuſá / ktory niebo y źiemię / ze wßytkim co w nich ieſt / z niſzczego ſtworzył / y ktory to wßyſtko wieczną ſwoią rádą y opátrznośćią zátrzymawa y rządźi; dla Chriſtuſá / Bogiem moim y Oycem moim ieſt; á dla tego ták mu duſam / y ták ná nim polegam / iż namniey nie wątpię / że mnie on wßyſtkimi potrzebámi / ták duſznymi / iáko y ćieleſnymi opátrzy: y owßem kiedy co przećiwnego w tym nędznym żywoćie ná mię dopuśćią / tedy to ku zbáwieniu memu obroći; gdyż y może to vczynić / iáko wßechmogący Pan; y chce vczynić / iáko łáſkáwy Oćiec.

Swiádectwá Piſmá świętego.

Ktory niebo y źiemię) Pſalm 33. ℣. 6. *Słowem Iehowy niebioſá ſię sſtały, á Duchem vſt iego wßyſtko woyſko ich.*

Act. 14. v. 15. 17. *Bog ktory ſtworzył niebo y źiemię, morze y wßyſtko co w nich ieſt, nie zániechał áby o nim świádectwá wiedźieć nie miano, gdy nam dobrze czynił, dáwáiąc nam z niebá dżdże, y czáſy vrodzayne, nápełniáiąc pokarmem y rádośćią ſercá náße.*

Dla Chriſtuſá Bogiem moim) Iohan. 1. ℣. 12. *A ilekolwiek ich go przyięli, dał im godność áby ſię sſtáli ſynámi Bożymi, tym ktorzyby vwierzyli weń.*

Epheſ. 1. v. 2. 5. *Bog Oćiec Páná náßego Iezuſá Chriſtuſá, ten nas przeznáczył, áby nas ſpoſobił zá ſyny przez Ie*

ußá Christußá w sobie, wedle dobrowolnego vpodobánia woley swoiey.

Ze mię wßystkimi potrzebámi) O tym pátrz świádectw pierwßego pytania, w słowiech: Iż ták dußą: Y ták mię strzeże &c.

A też vczynić chce/ iáko Oćiec) Matt. 6. ℣. 26. 31. 32. 33. Patrzćie ná ptaki niebieskie, bo áni śieią, áni żną, ani zbieráią do gumien, á wżdy oćiec wáß niebieski żywi ie. Izali wy nie iesteśćie daleko ważnieyßy niż oni? Nie bądźćieß troskliwi, mowiąc: Coż będźiem ieść, álbo co będźiem pić? álbo w cżym chodźić będźiemy? Abowiem Oćiec waß niebieski wie że tego wßytkiego potrzebuiećie. Ale ßukayćie naprzod krolestwá Bożego, y spráwiedliwośći iego, á te wßystkie rzecży będą wam przydáne.

27. Pytánie. 10.

Co iest opátrznośc Boża? Rz. Niedźiela.

Wßechmocna y wßedźie będąca moc Boża / ktora niebo y źiemię/ ze wßystkim stworzeniem/ iáko w ręku zátrzymawa y spráwuie; tákże te rzecży ktore z źiemie pochodzą/ y deżdż y susza/ vrodzay/ pokarm y napoy/ dobre y złe zdrowie/ bogáctwo y vbostwo; nákoniec wßystko/ nie z przygody/ áni z trefunku; ále z Oycowskiey iego rády y woley przypada/ y dźieie śię.

Swiádectwá Pismá świętego.

Wßędźie będąca moc Boża) Actor. 17. ℣. 24. 25. Bog ktory stworzył świát y wßystko co ná nim iest, ten gdyż też iest Panem niebá y źiemie, nie mießka w kośćielech ręką vcżynionych. Ani bywa chwalon rękomá ludzkimi, iákoby cżego potrzebowáć miał: gdyż on dáie wßystkim

żywot

żywot, y oddech, y wßyſtko. Y ſprawił z iedney krwie wßyſtek narod ludzki, áby mießkáli po wßyſtkiey źiemi, zámierzywßy pewność cząſow, ktore przedtym poſtánowił, y záłożywßy gránice mießkánia ich. Abowiem przezeń żywiemy y ruchamy ſobą.

Deżdż y ſuſzá) Ierem. 5. ỽ. 24. Lud ten ma ſerce vporne y niewierne, áni rzekli w ſercu ſwym: Boymy ſie teraz Páná Bogá náßego, ktory nam dawa deżdż rány y pozny, ktory tegodnie pewne záchowywa żniwá náßego. Złośći wáße odwroćiły to od was, á grzechy wáße przekáźiły tym dobram wáßym.

Dobre y złe zdrowie) Deut. 7. ỽ. 15. Pan odeymie od ćiebie káżdą chorobę, y wßyſtki ćießkie karánie Egiptskie, ná ktoreś ty pátrzał, áni ich dopuśći ná ćie, ále ie puśći ná wßyſtkie nieprzyiaćioły twoie.

Deut. 28. v. 21. Dla złośći wynálazkow twoich, przepuśći ná ćie Pan ſuchoty, źimnice, gorączke, ſuſzą, miecz, wiátry ßkodliwe, rdze, á bedźie ćie ták trapiłá, áż zginieß. Y niebo ktore nád tobą bedźie, ſſtánie ſie miedźiane, á źiemiá ktora pod tobą bedźie, ſſtánie ſie żelázną.

Ioan. 9. v. 1. 2. 3. Przechodząc Pan Iezus vyżrzał ślepego od národzenia. Y ſpytáli go zwolennicy iego, mowiąc: Miſtrzu kto zgrzeßył? Ten li, czyli rodźicy iego, iż ſie ślepym národźił? Odpowiedźiał Pan Iezus: Ani ten zgrzeßył, áni rodźicy iego: ále żeby ſie ſpráwy Boże w nim okazały.

Bogáctwo y vboſtwo) Prouer. 10. ỽ. 22. Błogoſłáwieńſtwo Páńskie bogátych czyni, áni przynośi z ſobą żadnego frásunku.

Deut. 28. v. 2. &c. Przypádną ná ćie błogoſłáwieńſtwá wßelákie, ieśli bedźieß poſłußnym głoſu Páńskiego. Szcżeśliwym bedźieß w mieśćie, y ßcżeśliwym ná polu. Szcżeśliwy

bedźie owoc żywotá twoiego, pożytki źiemie twoiey, y przyplodek bydlá twego. Szczęśliwym bedźieß przychodząc, y ßczęśliwym odchodząc. Pan zbogáći ſpiżárnią twoie, y wßyſtkie prace rąk twoich bedźie błogoſłáwił, w źiemi tey, ktorą Pan Bog twoy da tobie.

Pſal: 112. v. 1. &c. Błogoſłáwiony człowiek, ktory ſie boi Páná. Możne bedźie ná źiemi potomſtwo iego. Obfitość y bogáctwá w domu iego.

Prouerb: 22. v. 2. Potkał ſie vbogi z Bogaczem; ále Pan obudwu ieſt ſpráwcą.

Deut: 28. v 15. &c. A ieśli poſłußnym nie bedźieß głoſowi Páná Bogá twego, tedy wßyſtkie przekleńſtwá ogárną cie. Nießczęśliwym bedźieß w mieśćie, nießczęśliwym ná polu. Bedźieß przeklęty wchodząc, wychodząc.

1. Paralip: 29. v. 11. 12. Pánie twoiá ieſt wielmożność, y moc, y chwałá, zwyćieſtwo y ſławá; nád to, wßyſtko ná niebie, y ná źiemi twoie ieſt. O Pánie twoie ieſt Kroleſtwo, á tyś ieſt wywyżßonym Kśiążęćiem nád wßyſtko. Twoieć ſą bogáctwá y cześć, tyś wßyſtko opanował, w ręku twych ieſt moc y śiłá, á w mocy twey to ieſt, wywyżßyć kogo chceß, y vtwierdźić. Od ćiebie ieſt wßyſtko; á od ćiebie odbieráiąc, tobie záś oddawamy.

Prouerb: 16. v. 33. Los miecą w podołek, ále od Páná wßyſtek ſkutek iego.

Támże 2. v. 2. Káżda ſpráwá człowiecza zda ſie być dobra przed oczymá iego: ále Pan vważa ſercá.

28. Pytánie.

Ná co ſie nam przyda tá wiádomość ſtworzenia y opátrzenia Bożego? Rz.

Abyſmy byli w nießczęśćiu ćierpliwemi / w ßczęśćiu wdźięcznymi; á z ſtrony rzeczy przyßłych

ábyſmy dobrą nádźieię w Bogu naywiernieyſzym Oycu pokłádáli: pewnie wiedząc; że niemáſz nic / coby nas od miłośći iego oderwáło: gdyż wſzyſtkie ſtworzenia ták ſą w iego władzy; że bez iego woley / nie tylko co czynić / ále ſię y ruſzyć nie mogą.

Swiádectwá Piſmá S.

W nieſzczęśćiu ćierpliwym) Rom. 5. ℣. 3. &c. *W vćiskách ſie chlubimy, wiedząc iż vćisk ćierpliwość ſpráwuie, á ćierpliwość doświadczenie, á doświádczenie nádźieię.*

Iob 1. v. 21. *Nágom wyſzedł z żywotá mátki moiey, y nágo ſie támże wroce. Pan był dał, y Pan pobrał: Niechay że bedźie błogoſłáwione imie Páńskie.*

Tenże 2. v. 10. *Ieſliżechmy bráli dobrá od Páná, á nie ſzczęśćia przecżże przyimowáć nie mamy?*

Rom: 8. v. 38. *Mocnie wierze, iż áni śmierć, áni żywot, &c. áni żadna rzecż ſtworzona nie bedzie mogłá nas odłączyć od miłośći Bożey.*

Gdyż wſzyſtkie ſtworzenia) Prouer: 21. ℣. 1. *Serce Krolewskie w reku Páńskich ieſt iáko źrzodło wod, á ná wſzyſtko, gdźie iedno chce, obroći ie.*

Iob 1. v. 12. *Rzekł Pan do Szátaná. Oto dawam pod moc máiętność iego, iedno ſie tylko ná ſámego nie tárgay.*

Matth 8 v. 31. 32. *Prośili tedy czárći Iezuſá, mowiąc: Ieſli nas ztąd wyrzucaſz, dopuść nam wniść w trzode świni. Y rzekł im: Idźćie. A oto porwáłá ſie trzodá świni oná wſzyſtká zpredká w morze. y pozdycháły w wodách.*

Genes. 50. v. 20. *Odpowiedźiał Ioſeph Bráćiey: wyśćie źle myślili przećiwko mnie: ále on (Bog) ku lepſzemu obroćił, aby tak wiele ludu záchował, iako ſie to dźiś okázuie.*

Ioan. 19. v. 10. 11. *Tedy rzekł Pánu Iezuſowi Pilat:*

Nie mo-

Nie mowiſz że mnąr niewieſz iż ia mam moc vkrzyżowáć ćie, y mam moc wybáwić ćie ? Odpowiedźiał mu Iezus : Nie miałbyś żadney mocy przećiw mnie, gdyby ći iey nie podano z wierzchu.

Act.4 v.27 28. Zebráli ſie przećiw świetemu Synowi twemu Iezuſowi Herod y Poncius Piłat z pogány, y z ludem Izráelskim. áby to vczynili,cokolwiek reká twa,y rádá twa przedtym vczynić poſtánowiłá.

Luc. 21 v.17.18. Bedźiećie przemierzłymi v wſzyſtkich dla imienia mego : áleć y włos z głowy wáſzey nie zginie.

Matth.10 v.38. &c. A nie boyćie ſie tych ktorzy zábiiáią ćiáło, á duſze zábić nie mogą; ále ráczey boyćie ſie tego, ktory y duſze y ćiáło może zátráćić w piekle. Izali dwu wroblikow zá pieniądz nie przedáią? á wżdy ieden nie vpádnie ná ziemie okrom oycá wáſzego. Nie boyćież ſie tedy, wiele wroblikow wy przewyżſzaćie.

O SYNV.

29. Pytánie. II. Niedźiela.

Czemu syná Bożego zowiemy Iezus, to ieſt, Zbáwićiel? Rz.

Iż nas zbáwia od wſzyſtkich grzechow náſzych; y żadne zbáwienie/ nie ma być ſkąd inąd ſzukáne/ áni też może być indźiey nálezione.

Swiádectwá Piſmá świetego.

Iż nas zbáwia) Matt.1.v.21. *Imie iego názowieſz IEZVS: ábowiem on zbáwi lud ſwoy od grzechow iego.*

1.Iohan. 1.v.7. *Krew Syná Bożego czyśći nas od wſzelkiego grzechu.*

Apoc. 1. v. 5. *Ktory nas omył z grzechow nászych krwią swoią; y ktory nas vczynił krolmi y kápłany Bogu Oycu, temu niech bedzie chwałá, y moc ná wieki wiekow, Amen.*

R żadne zbáwienie) Actor. 4. ℣. 12. *Y niemászci w żadnym innym zbáwienia, áni iest żadne imie pod niebem, ktoreby było podane miedzy ludźi, w ktorym potrzebá ábychmy byli zbawieni.*

Esai. 43. v. 11. 25. *Ia, Ia sam Pan iestem, á żadnego zbáwićielá niemász nád mie. Iaćiem iest SAM, Ia, ktory gládze grzechy twoie dla mnie, á niechce pámietáć nieprawośći twoich.*

Iohan. 14. v. 6. *Zaden nie przychodźi do Oycá tylko przez mie.*

30. Pytánie.

A wierząż ći w iednego Zbáwićielá Iezusá, ktorzy od świetych, álbo od sámych śiebie, álbo skąd inąd błogosłáwieństw á, y zbáwienia szukáią? R.

Nie: Bo choćiaż śię słowy Zbáwićielem tym chlubią: wszákże sámą rzeczą przą śię iednego Zbáwićielá Jezusá. Gdyż muśi być; że álbo Jezus nie iest doskonáłym Zbáwićielem; álbo ći/ ktorzy tego Zbáwićielá prawdźiwą wiárą przyimuią/ wszystko w nim máią czego do zbáwienia potrzebá.

Swiádectwá Pismá świetego.

Bo choćiaż) 1. Cor. 1. ℣. 13. *Izali iest rozdźielon Christus? Azaż Páweł iest vkrzyżowan zá was? álbo w imie Páwłowe iesteśćie pokrzczeni?*

Iohan. 1. v. 19. 27. *A toć iest świádectwo Ianowe, gdy posyłáli Zydowie z Ieruzalem Kápłany y Lewity pytáią-*

go: Ty coś iest zacz? Y wyznał á nie záprzał; iż on nie był Chrystusem, &c. ktoremu ia nie iestem godzien rozwiezáć rzemyká v trzewikow.

Gdyż muśi być/ że álbo Jezus) Galat. 2. ℣. 21. Nie obracamći wniwecż łáski Bożey: lecż ieśli przez zakon iest spráwiedliwość; tedy Christus prożno vmárł.

Támże 5. v. 4. Prożnym śie wam zstał Pan Christus, przez sámych was, ktorzykolwiek przez Zakon bywaćie vspráwie dliwieni; y wypádliśćie z łáski.

Abowiem wszystko w nim máią) Hebr: 12. v. 2. Oglądayćież śie ná Iezuśá Hetmáná, y tego ktory dokonał wiáry.

Rom: 8. v. 32. Ktory własnemu Synowi nie zfolgował, ále go zá nas wszystkich wydał ná śmierć; iákoż tedy nam wszystkich rzecży nie dáruie?

1. Corint. 1. v. 30. 31. Christus Iezus stał śie nam mądrośćią od Bogá, y spráwiedliwośćią, y poświeceniem, y odkupieniem: áby, iáko iest nápisano; kto śie chlubi, niech śie w Pánu chlubi.

Colos: 1. v. 19. Abowiem vpodobáło śie Oycu, áby wszystká doskonáłość mieszkáłá w nim.

Item 2. v. 10. Y iesteśćie w nim nápełnieni, ktory iest Głową wszelkiego páństwá y przełożeństwá.

Ioan: 1. v. 16. A z pełnośći iego wszyscyhmy bráli, y łáske zá łáske.

31. Pytánie.

Czemuż go názywamy Christusem, to iest, pomázáńcem? 12. Niedźielá.

R. Że od Oycá zrządzony/ y od Duchá świętego pomázány iest naywyższym Prorokiem y náucżyćielem/ ktory nam táiemną ráde/ y wszystkę

wolą Oycowską o odkupieniu nas obiáwił: y naywyższym Kápłanem/ktory nas iedyną ofiárą ćiáłá swego odkupił / y vstáwicznie zá námi do Oycá przyczynia się: y Krolem/ ktory nas Duchem świętym / y swoim słowem rządzi; y nábytego nam zbáwienia broni/ y dotrzymawa.

Swiádectwá Pismá świętego.

Ze od Oycá zrządzony y od Duchá świętego) Hebr: 1. v. 8. 9. *Ale ku Synowi (mowi Bog Oćiec)Stolicá twoiá Boże, ná wieki wiekow, Sceptrum spráwiedliwe, iesłći Sceptrum Krolestwá twoiego. Vmiłowałeś spráwiedliwość, á nienawidźiałeś niespráwiedliwośći, dla tegoż pomázał ćie Bog, Bog twoy, oleykiem rádośći nád towárzysze twe.*

Naywyższym Prorokiem) Actor: 7. v. 38. *Tenći iest Moyżesz on, ktory powiedźiał Synom Izráelskim: Proroká wam wzbudźi Bog wasz z bráćiey wászey, iáko mnie iegoż słuchayćie.*

Matth: 17. v. 5. *Ten iest Syn moy miły, ná ktorym przestáwam, tegoż słucháyćie.*

Ioan: 1. v. 18. *Zadenći nigdy Bogá nie widźiał, lecż on Iednorodzony Syn, ktory iest w łonie Oycowym, ten nam opowiedźiał.*

Y naywyższym Kápłanem) Hebr:7. v. 20. 21 *Oni bez przyśiegi Kápłany się sstáli; ále ten z przyśięgą, przez tego, ktory mu rzekł: Przyśiągł Pan, á nie będźie żáłował: Tyś iest Kápłanem ná wieki wedle porządku Melchisedechowego.*

Ktory nas iedyną ofiárą Ciáłá swego odkupił) Hebr: 9. v. 11. 12. 14. 28. *Christus Kápłan przyszłych dobr przez własną Krew swoie, wszedł raz do mieyscá świętego, dostawszy wiecżnego odkupienia &c. Krew Chrystuso*

ná, ktory przez Duchá wiecznego, śiebie sámego ofiárowal nienágánionym Bogu, oczyśći sumnienia wáße od vmárłych vczynkow, ku służbie Bogu żywiącemu, &c. Christus iest raz ofiárowan, áby zgłádźił grzechy wiela ich.

Támże 10. v. 12. 14. Ten spráwiwßy iedne ofiáre zá grzechy, wiecznie śiedźi ná práwicy Bożey. Iedną ofiarą poświećił ná wieki, tych ktorzy bywáią poświeceni.

Támże. 9. v. 24. Christus wßedł do sámego niebá, áby sie teraz okázowal przed obliczności ą Bożą.

Rom: 8. v. 34. Ktoryż iest coby potępił? Christus iestći tym ktory vmárł, y owßem też ktory powstał, y ktory iest ná práwicy Bożey, ktory też przyczynia sie zá nami.

Krolem) Luc: 1. v. 28. 29. *Tenći będźie wielki, á będźie zwan Syn Naywyżßego, y da mu Pan Bog Stolice Dawidá Oycá iego. Będźie też krolował nád domem Iákobowym ná wieki, á Krolestwu iego nie będźie końcá.*

Matth: 28. v. 18. Dána mi iest wßystká moc ná niebie y ná źiemi.

Ioan. 10. v. 27. 29. Owieczki moie głosu mego słucháią, á iać znam one, y idą zá mną. Iać im też żywot wieczny dáie y nie zginą ná wieki; áni ich żaden nie wydrze z reki mey.

32. Pytánie.

Czemu sie ty Chrześćiáninem ozywaß? Rz.

Że przez wiáre iestem członkiem Jezusá Christusá / y pomázánia iego vczestnikiem; ábym Imie iego wyznawał / y iemu sie żywą wdźiecznośći ofiárą stáwił: á iżebym też w tym żywoćie przećiwko grzechowi y Szátánowi z dobrym y wolnym sumnieniem walczył; á ná koniec wieczne z nim

ne z nim Krolestwo ná wszelkie stworzenie otrzymał.

Swiádectwá Pismá świetego.

Że przez Wiárę iestem członkiem) Act: 11. v. 26. *A ták Zwolenniki (to iest, wierzące w Christusá) názywano Chrześciány naprzod w Antyochiey.*

Y pomázánia iego vczestnikiem) 1. Corint. 6. v. 11. 15. *Y tymiście byli przedtym, ále iesteście omyći, iesteście poświeceni, ále iesteście vspráwiedliwieni w Imieniu Páná Iezusowym, y przez Duchá Bogá nászego. Y zaż nie wiećie, że ćiáłá wásze są członkámi Christusowemi?*

Ofiárą żywą) Rom: 12. v. 1. *Prosze was tedy Bráćia przez litośći Boże, ábyśćie stáwili ćiáłá wásze ná ofiárę żywą, świetą, przyiemną Bogu, ktorą iest ono słuszne wásze vsługowánie.*

Z dobrym y wolnym sumnieniem) 1. Tim. 1. v. 18. 19. *To roskazánie zálecam ći synu Tymotheuszu, to iest, ábyś wedle Proroctw, ktore przeszły o tobie, walczył przez nie, onym dobrym woiowániẽ: trzymáiąc wiárę y dobre sumnienie, ktore odrzućiwszy niektorzy, poginęli od wiáry.*

A nákoniec wieczne z nim krolestwo) 2. Tim. 2 v. 12. *Iesli ćierpimy z nim, krolowáć też z nim bedźiemy.*

Matth. 25. v. 34. *Tedy rzecze Krol tym ktorzy będą po práwicy iego: pódźcie błogosłáwieni Oycá mego, pośiądźćie dźiedźicznie krolestwo wã zgotowáne od záłożenia świátá.*

13. Niedźiela. 33. Pytánie.

Dla ktorey przyczyny Christusá zowiemy Synem Bożym iednorodzonym, ponieważ y my iesteśmy synmi Bożymi? Rz.

Bo sam Pan Christus iest spolwiecznym y właśći-

właściwym wiecznego Oycá Synem: á my dla niego z łáski od Oycá przyśposobieni iesteśmy.

Jest społwiecznym y właściwym Synem) Prou. 8. v. 25. *Przedtym niżli gory były vgruntowane, y przed wszystkimi págorkámi národzonam iest.*

Ioan. 1. v. 14. 18. *Widźieliśmy chwałę iego, chwałe iáko Iednorodzonego od OYCA. Żadenći nigdy Bogá nie widźiał, lecz on Iednorodzony Syn ktory iest w łonie Oycowskim ten nam opowiedźiał.*

Colos. 1. v. 15. 16. *Ktory iest wyobráżeniem Bogá niewidomego, Pierworodnym przed wszystkim stworzeniem. Abowiem przezeń są wszystkie rzeczy stworzone ná niebie y ná ziemi, widome y niewidome, &c.*

Colos. 2. v. 9. *W nim mieszka wszystká pełność Bostwá Istotnie.*

Rom. 8. v. 32. *Synowi własnemu nie przepuśćił (Bog Oćiec) ále go wydał zá nas.*

Hebr. 1. v. 2. 3. *A w te dni ostáteczne, mowił nam przez Syná, ktorego postánowił dźiedźicem wszystkich rzeczy, przez ktorego też świát stworzył. Ktory będąc iásnośćią chwały, y wyráżonym obrázem podstáti iego, zátrzymawáiąc wszystkie rzeczy onym swoim mocnym słowem, spráwiwszy oczyszczenie grzechow nászych przez sámego śiebie, vśiadł ná prawicy onego máiestatu naywyższego.*

A my dla niego z łáski) Roma. 8. v. 15. 16. *Wźieliśćie Duchá przyśposobienia, przez ktorego wołamy Abbá, to iest, Oycze. Ktory Duch świádczy y z duchem nászym, iż iesteśmy Synmi Bożymi.*

Ephes. 1. v. 5. 6. *Ktory (Bog Oćiec) przeznáczył nas, áby nas sposobił zá syny przez Iezusá Chrystusá w sobie, według dobrowolnego vpodobánia woley swoiey, ku czći chwalebney*

lebney láski swoiey, ktorą nas wdźiecznymi vczynił w onym naymilszym.

34. Pytánie.

Dla czego zowiesz go Pánem nászym? Rz.

Iż ciáło y dusze násze od grzechow/ nie złotem/ áni śrebrem/ ále drogą krwią swoią odkupiwszy/ y od wszystkiey mocy Diabelskiey wybáwiwszy/ nas sobie zá własne przywłaszczył.

Swiádectwá Pismá świetego.

1. Petr. 1. v. 18. *Wiedząc że nie skáźitelnemi rzeczámi śrebrem álbo złotem iesteście wybáwieni, od prożnego obcowánia wászego, ktoreśćie podáne wźieli od Oycow; Ale drogą krwią iako Báránká niepokalánego y niepomázánego, to iest, Christusá.*

Acto. 20. v. 28. *Duch świety postánowił was Biskupy, ábyśćie pásli kośćioł Boży, ktorego swoią oną własną krwią nábył.*

1. Cor. 6. v. 20. *Iesteśćie zá zapłáte kupieni, chwalcież tedy Bogá w ćiele wászym y w duchu wászym, ktore są Boże.*

1. Tim. 2. v. 6. *Christus sámego śiebie wydał zapłátą odkupienia.*

Iohan. 20. v. 28. *Odpowiedźiał tedy Tomasz: Pan moy (ty iesteś) y Bog moy.*

14. Niedźielá.

35. Pytánie.

Co wierzysz, gdy mowisz: Począł sie z Duchá świetego, národźił sie z Máriey Pánny? Rz.

Ze Syn Boży/ ktory iest/ y zostáie prawdźiwym Bogiem/ prawdźiwą náturę człowieczą z ćiáłá y ze krwie Pánny Máriey/ zá spráwą Duchá świetego przyiął/ áby był zárázem prawdźi-

wym

wym potomkiem Dawidowym/bráciey swey we wszytkim podobnym/ oprocz grzechu.

Swiádectwá Pismá świetego.

Iest y zostáie prawdziwym Bogiem) I. Ioan. 5. v. 20. Wiemy iż Syn Boży przyszedł, y dał nam smysł, ábyśmy onego poználi, ktory iest prawdziwy; á iesteśmy w onym prawdziwym; to iest, w synie iego Iezusie Christusie. Tenći iest on prawdziwy BOG, y on żywot wieczny.

Ioan. 1. v. 1. Ná początku było SŁOWO, á SŁOWO ono było v Bogá, y było ono Słowo BOG.

Rom. 9. v. 5. Christus z Oycow poszedł według ćiáłá, ktory iest nád wszystkimi BOG błogosłáwiony ná wieki, Amen.

Prawdziwą náturę człowieczą) Galat. 4. v. 4. Gdy przyszło wypełnienie czásu. posłał Bog Syná swoiego spráwionego z niewiásty.

Ioan. 1. v. 14. A Słowo ono ćiáłem sie stáło.

Luc. 1. v. 35. Ale Anioł odpowiedziawszy rzekł iey: Duch świety przyidźie ná ćie; á moc Naywyższego záćmi ćie: á dla tegoż też co sie z ćiebie národźi świete, bedźie názwano Syn Boży.

Matt 1. v. 20. 22. 23. Oto Anioł Páński vkazał sie Iozefowi we śnie, mowiąc: Iozefie Synu Dawidow, nie boy sie przyiąć Máriey zá małżonke twą, ábowiem to co sie w niey poczęło, iest z DVCHA świetego. A to sie wszytko stáło, áby sie spełniło to co iest powiedziano od Páná przez Proroká, ták mowiącego: Oto niektora pánná bedźie brzemienna, y porodźi Syná, y názywáć bedą imie iego Emmánuel; co ieślibyś wykłádał, znáczy, Bog z námi.

Aby był zárázem prawdziwym potomkiem Dawidowym/ bráciey etc.) Matt. I. v. I. wypisánie

národu

narodu Iezusá Chrystusá, Syná Dawidowego, Syná Abráhámowego.

Rom. 1. v. 3. O Synu swoim, ktory sie stał z plemieniá Dawidowego, ile według ćiáłá.

Hebr. 2. v. 14. Iż tedy dźieći vczestniki są ćiáłá y krwie, tákże też y on stał sie vczestnikiem tych rzeczy, áby przez śmierć zniszczył tego ktory miał páństwo śmierći, to iest, czártá. A nie przywźiął Aniołow, ále plemie Abráhámowe przywźiął. Z kąd miał we wszytkim być podobnym bráćiey, áby był miłośiernym, y wiernym Kápłanem w tych rzeczách, ktore sie dźiać miáły v Bogá, ku zgłádzeniu grzechow ludzkich.

Támże 4 v. 15. Nie mamy Kápłaná ktoryby nie mogł czuć krewkośći nászych, ále kuszonego we wszystkich rzeczách tákież, oprocz grzechu.

36. Pytánie.

Co zá pożytek bierzesz z świetego poczęćia y národzenia Christusowego? Rz.

Iż on nászym Pośrzednikiem będąc / niewinnośćią swoią y doskonáłą świątobliwośćią / grzechy moie w ktorych poczęty iestem / y národzony / okrywa / áby przed oblicze Boże nie przychodźiły.

Swiádectwá Pismá świetego.

2. Cor. 5. v. 21. Bog to vczynił, iż ten ktory nie vznał grzechu, stał sie grzechem zá nas, ábyśmy sie stáli spráwiedliwośćią Bożą w nim.

1. Cor. 1. v. 30. Ktory sie nam stał mądrośćią od Bogá, spráwiedliwośćią y poświeceniem, y odkupieniem.

Rom. 4. v. 6. 7. Iáko też Dawid opowieda szczęśliwość człowieká, ktoremu Bog poczyta spráwiedliwość bez vczynkow mo-

kow mo-

kow mowiąc: Blogoſłáwieni ſą, ktorych niepráwośći ſą odpuſzczone, á ktorych zákryte ſą grzechy.

37. Pytánie. 15. Niedźielá.

Coż wierzyſz gdy mowiſz, Vćierpiał?

Rz. Iż on/ ácz po wſzytek czás żywotá ſwego/ ktory ná świećie prowádźił; oſobliwie iednák ná dokończeniu onego/ gniew Boży przećiwko grzechowi wſzyſtkiego narodu ludzkiego/ ná ćiele y ná duſzy ponośił: áby ſwoim vćierpieniem/ iáko iedyną ofiárą vbłagálną/ ćiáło y duſzę náſzę od wiecznego potępienia wybáwił/ y łáſki nam Bożey/ ſpráwiedliwośći/ y żywotá wiecznego doſtał.

Swiádectwá Piſmá świętego.

Iż on ácz po wſzyſtek czás żywotá ſwego)

Eſá. 9. v. 5. *Abowiem dźiećiątko národźiło ſie nam, á Syn ieſt nam dan.*

2. Cor. 8. v. 9. *Wiećie dobrotliwość Páná náſzego Iezuſá Chriſtuſá; iż ſie dla was vbogim zſtał, będąc bogáty, ábyśćie vbogáceni byli vboſtwem iego.*

Oſobliwie iednák) Eſá: 53. v. 4. 5. 6. 12. *Záprawdeć odnioſł choroby náſze, á włożył ná ſie boleśći náſze á wſzákże mniemálichmy go być zránionego od Bogá. A on zránion ieſt dla złośći náſzych, á zbit ieſt dla grzechow náſzych, karan ieſt dla pokoiu náſzego, á zśiniálemi rázámi iego vzdrowienichmy ſą. Zbłądźilichmy wſzyſcy iáko owce, obroćilichmy ſie káżdy zá ſwą drogą, á Pan wrzućił nań niepráwośći wſzytkich nas. Wydał żywot ſwoy ná śmierć, á policzon ieſt w poczet przeſtępcow, á on SAM odnioſł grzech wiela ich.*

Rom. 3. v. 15. *Tego Bog poſtánowił, áby był vbłagá-*

niem przez wiárę, wylawszy Krew swoie ku okazániu spráwiedliwości, dla odpuszczenia grzechow przeszłych.

1. Petr: 3. v. 18. Bo y Christus cierpiał raz zá grzechy, spráwiedliwy zá niespráwiedliwe, áby nas przywiodł do Bogá.

1. Ioan: 2. v. 2. A onci iest vbłagániem zá grzechy násze; á nie tylko zá násze, ále też y zá grzechy wszystkiego swiátá.

Támże. 4. v. 10. W tymći sie pokazáłá miłość Boża, nie iżbyśmy my vmiłowáli Bogá; ále iż on vmiłował nas, y posłał Syná swego, áby był vbłagániem zá grzechy násze.

38. Pytánie.

Co zá przyczyná byłá, iż pod Sędzią Piłatem vcierpiał? Rz.

Aby niewinnie przed Sędzią świetckim osądzony, od strásznego Sądu Bożego, ktory wszytkich czeka, nas wybáwił.

Swiádectwá Pismá świętego.

Aby niewinnie przed Sędzią) Ioan 18. v. 38. Wyszedł záśię Piłat do Zydow, y rzekł do nich; Ia żadney winy do niego nie náyduię.

Matth: 27. v. 24. Widząc Piłat iż to nie pomogło, owszem więcey sie zámieszánie mnożyło, wziąwszy wodę vmył rece przed zebrániem ludzi, mowiąc: Iam iest niewinien krwi tego spráwiedliwego, wy sie w tym czuyćie.

Od strásznego Sądu Bożego) Psal. 69. v. 5. zmocnili sie nieprzyiaćiele moi ktorzy mie gubią, oprocz winy moiey: ták, iż muszę to wrácáć, czegom nie wydźierał.

Esa: 53. v. 5. Karan iest dla pokoiu nászego.

2. Corint. 5. v. 21. Bog to vczynił, iż ten ktory ni

znal grzechu, sstał sie grzechem zá nas, ábyśmy sie sstáli
práwiedliwośćią Bożą w nim.

Galat. 3. v. 13. Christus nas odkupił od przeklectwá
zakonu, gdyż zá nas sstał sie przeklectwem, ábowiem nápisano
iest: Przeklety ktorykolwiek wiśi ná drzewie.

39. Pytánie.

Ieśliże co w tym wiecey że ná krzyżu iest przybity, á niżli kiedyby inszym sposobem śmierći był strácony? Rz.

Záprawdę wiecey: bo sie tym vpewniam że on przeklectwo / ktore mnie należáło / ná sie przyiał: gdyż śmierć krzyżowa od Bogá byłá przekleta.

Swiádectwo Pismá świetego.

Gal. 3. v. 13. Christus nas odkupił od przeklectwa zakonu gdyż zá nas sstał sie przeklectwem, ábowiem nápisano iest (Deut: 21. v. 23.) Przeklety ktorykolwiek wiśi ná drzewie.

40. Pytánie.

Czemu było potrzebá, áby sie Chrystus áż do śmierći vniżył? 16. Niedźielá. Rz.

Dla tego / iż spráwiedliwośći y prawdźie Bożey żadnym inszym sposobem zá grzechy násze dosić sie stáć nie mogło; iedno sámą śmierćią Syná Bożego.

Swiádectwá Pismá świetego.

Gene. 2. v. 17. Z drzewá wiádomośći dobrego y złego ieść nie bedźiesz: ábowiem iáko skoro bedźiesz iadł z niego, śmierćią vmrzesz.

Hebr æ. 2. v. 9. Obaczamy Iezusá vkoronowánego chwałą y cżćią, ktory sie mało co stał niższym nád Anioły, dla meki śmierći: áby z łáski Bożey zá wszytkie meki skosztował.

Rom. 8. v. 3. 4. *Mdłość zakonu gdy nie mogła nic w ćiele, Bog posławszy własnego Syná swego w podobieństwie grzesznego ćiáłá, á to dla grzechu, potępił grzech w ćiele. Aby ono práwo zakonne było wypełnione w nas, ktorzy nie podług ćiáłá chodźimy, ále według Duchá.*

41. Pytánie.

Czemu iest pogrzebiony? R.

Aby tym wyświádczał/ że prawdźiwie vmárł.

Swiádectwá Pismá świetego.

Luc. 23. v. 52. 53. *Tedy Iozef Senator z Arymátiey przyszedszy do Piłatá, prośił o ćiáło Páná Iezusowe: y wźiąwszy vwinął w prześćieradło, y położył ie w grobie.*

Act. 13. v. 29. *Y gdy wszystkiemu dośić vczynili, co o nim nápisano było: źiąwszy go z drzewá położyli w grobie.*

42. Pytánie.

Ponieważ tedy Christus zá nas vmárł, czemu my przećie vmieráć muśimy? R.

Smierć nászá nie iest zá grzechy násze dośićvczynienie/ ále grzechu wymiszczenie/ y prześćie do żywotá wiecznego.

Swiádectwá Pismá świetego.

Smierć nászá) Marci 8. ✠. 37. *Co zá zapłáte da człowiek zá duszę swoie?*

Psal. 49. v. 8. *Zaden brátá nie okupi, áni może dáć Bogu okupu zań.*

Ale grzechu) Rom. 7. ✠. 24. *Nędzny ia człowiek, ktoż mie wybáwi z tego ćiáłá śmierći?*

Phil. 1. v. 23. *Iestem śćiśnion z obudwu stron, żądáiąc odeyść y być z Christusem.*

Ioan. 5. v. 24. *Záprawde, záprawde wam powiádam: Kto słowá mego słucha, á wierzy onemu ktory mie posłał, ma*

żywot wieczny, áni przyidzie w potępienie; owszem przeszedł z śmierći do żywotá.

43. Pytánie.

Co mamy zá pożytek nád to z ofiáry y śmierći Christusowey? Rz.

Ze mocą iego śmierći/ stáry nász człowiek wespołek z nim bywa vkrzyżowány/ zábity y pogrzebiony: áby złe pożądliwośći y chćiwośći ćielesne wiecey w nas nie pánowáły; ále żebyśmy nas sámych onemu ofiárą wdzięcznośći oddawáli.

Swiádectwá Pismá świetego.

Ze mocą iego śmierći) Roma. 6. ✝. 6. 7. 8. *Wiedząc to że stáry on nász człowiek pospołu iest z nim vkrzyżowan, áby ćiáło grzechu było zniszczone, żebyśmy iuż dáley nie służyli grzechowi. Boć ten ktory vmárł, iest od grzechu wolny. A ieśliżeśmy z Christusem vmárli; wierzymy iż też z nim żyć będziemy. Niechayże tedy grzech nie kroluie w wászym śmiertelnym ćiele, ábyśćie byli grzechowi posłuszni w żądzach ćielesnych.*

Ale żebyśmy nas sámych ofiárą żywą) Rom. 12. V. 1. 2. *Proszę was tedy Bráćia, przez litośći Boże, ábyśćie stáwili ćiáła wásze ná ofiáre żywą, świetą, przyiemną Bogu; ktorą iest ono słuszne násze posługowánie. A nie przypodobayćie sie temu wiekowi; ále sie przemieńćie przez odnowienie vmysłu wászego, k temu ábyśćie doświádczyli, ktoraby byłá wola Boża dobra, wdzięczna y doskonáła.*

44. Pytánie.

Ná co przydano, wstąpił do piekłá? Rz.

Abym sie w naywietszym vtrapieniu y nayćięższym pokuszeniu tą poćiechą wspierał; że Pan

że Pan moy Jezus Christus / niewypowiedźiánym duße swey vtrapieniem/vdręczeniem/ y strachánicm/ w ktorym iáko przedtym/ ták osobliwie ná krzyżu wißąc był pogrążony/ od vtrapienia y vdręczenia piekielnego mię wybáwił.

Swiádectwá Pismá świętego.

Esai: 53. v. 10. *Pan chćiał dotrzeć nań boleśćią: Ieśliby położył duße swoie zá grzech, oglądá potomstwo swoie, á przedłuży dni swoie, á wola Pańska poßczęśći śię w ręku iego.*

Psalm 116. v. 3. *Ogárnęły mię były boleśći śmierći, y ziely mię vtrapienia grobu, y potkał mię vćisk y boleść.*

Matt: 26. v. 37. 38. *Począł śię Iezus smućić y ćięßko frásowáć; y rzekł im; Dußá moiá iest prawie smutna áż do śmierći.*

Item. 27. v. 46. *A około dźiewiątey godźiny, záwołał Iezus wielkim głosem, Boże moy, Boże moy, czemuś mię opuśćił?*

Hebr: 5. v. 7. *Ktory zá dniow ćiáłá swego, gdy Modlitwy y prośby z wielkim wołániem y płáczem ofiárował, v tego ktory go mogł záchowáć od śmierći, y był wysłuchan (y wybáwion) z strachu.*

Támże. 12. v. 2. *Oglądayćieß śię ná Iezusá Hetmáná, y tego ktory dokonał wiary, ktory miásto wesela iemu vstáwionego, ćierpiał krzyż wzgárdźiwßy sromote, y vśiadł ná práwicy Bożey. A ták obaczćie ktory to iest, co tákowe sprzećiwieństwo ćierpiał, od grzeßnikow przećiwko sobie, ábyśćie, mdleiąc ná sercách wáßych nie vstáli.*

45. Pytánie.

17. Niedźielá. *Ná co nam pożyteczne Christusowe Zmartwychwstánie?* R.

Naprzod / Zmartwychwstániem swoim śmierć zwyćiężył / áby nas tey spráwiedliwośći/ ktorey nam przez śmierć swoię nábył / vczestniki vczynił : á potym y my też mocą iego ku nowemu żywotowi powstawamy : Náostátek Zmartwychwstánie Chrystusá głowy nászey/ iest nam zadátkiem chwalebnego Zmartwychwstánia nászego.

Swiádectwá Pismá świętego.

Naprzod Zmartwychwstániem swoim) Rom: 4. v. 25. *Christus vmárł dla grzechow nászych, á wstał z martwych dla vspráwiedliwienia nászego.*

1. Corint: 15. v. 17. *Ieśli Christus nie wzbudzon, prożnać iest wiárá wászá; iesżcże iesteśćie w grzechách wászych.*

1. Petr: 1. v. 3 *Błogosłáwiony Bog Oćiec Páná nászego Iezusá Christusá, ktory z wielkiego miłośierdźia swego odrodźił nas ku nádźiei żywey przez Zmartwychwstánie Iezusá Christusá.*

A potym y my też mocą iego) Rom: 6. v. 4. *Iáko Christus iest wzbudzon z martwych ku chwale Oycowskiey, ták żebyśmy też y my w Nowośći żywotá chodźili.*

Colos. 3. v. 1. *A ták ieśliśćie wstáli z Christusem, rzeczy tych ktore wzgorę są szukayćie, gdźie Christus ná práwicy Bożey śiedźi.*

Náostátek zmartwychwstánie nászé) 1. Cor: 15 v. 20. 21. 22. *Ale teraz Christus z martwych wzbudzon, y stał sie pierwszym tych ktorzy zásnęli. Bo gdyż przez człowieká przyszła śmierć: też y przez człowieká powstánie z martwych. A káżdy porządkiem swoim, Christus pierwey powstał. potym ći ktorzy są Christusowemi powstáną w przyśćie iego.*

46. Pytánie.

Iáko to rozumiesz. wstąpił ná niebiosá? Rz.

Ze Christus przed oczymá Vczniow / z ziemie ku niebu podnieśiony iest / á do tego czásu dla nas tám iest / y bedźie / áż sie wroći ná sąd żywych y zmárłych.

Swiádectwá Pismá świetego.

Przed oczymá Vczniow) Actor: 1. ℣. 9. *A gdy oni pátrzáli, podnieśion iest, á obłok porwał go od oczu ich.*

Mar. 16. v. 19. *Pan gdy do nich mowił, wźięt iest wzgore do niebá, y śiadł na práwicy Bożey.*

A do tego czásu dla nas) Hebr: 7. ℣. 24. 25. *Ale ten iż na wieki trwa, wiecżne ma kápłáństwo. Skąd y záchowáć dostátecżnie może te, ktorzy przezeń przystepuią do Bogá, záwsze żywiąc, áby sie przycżyniał zá námi.*

Támże. 9. v. 24. *Abowiem Christus nie wszedł do mieyscá świetego reką vcżynionego, ktoreby było ksztáłtem prawdźiwego, ale do sámego niebá, áby sie teraz okazował przed oblicżnośćią Bożą zá námi.*

47. Pytánie.

Azaż Pan Christus nie iest z námi áż do skończenia świátá iáko obiecał? Rz.

Christus iest prawdźiwy Bog y człowiek / á przetoż według człowieczeństwá / niemász go ná ziemi: ále według Bostwá / Máiestatu / łáski / y Duchá świetego / nigdy sie od nas nie oddala.

Swiadectwa Pisma Swietego.

Według człowieczeństwá niemász go) Matt:

26. v. 11. Zawße bedźiećie mieć vbogie miedzy sobą; ale mnie nie záwße mieć bedźiećie.

Ioan: 16. v. 28. Wyßedłem od Oycá, y przyßedłem ná świát; y potym opuśćzam świát, á ide do Oycá.

Hebr: 8. v. 4. Bo ieśliby był ná źiemi, nie byłby Kápłanem.

Actor. 3. v. 21. Iezusowi Christusowi potrzebá być w niebie, áż do czásu náprawienia wßech rzeczy, ktore opowiedźiał Bog przez vstá Prorokow świetych.

Ale według Bostwá/ Máiestatu/ ɛc.) Matt: 28. v. 20. Oto ia iestem zwámi áż do skończenia świátá.

Ioan. 14. v. 18. 21. Nie zostáwieć was ośierośiałemi, wroce sie do was. Ieśli mie kto miłuie, słowá moie záchowywáć bedźie, á Oćiec moy vmiłuie go, y do niego przydźiemy, y mießkánie v niego vczynimy.

Támże. v. 16. 17. Y bedeć ia prośił Oycá/ á innego pocießyćielá da wam, aby zwámi mießkał ná wieki. A to Duchá onego prawdy, ktorego świát przyiąć nie może, bo go nie widźi ani go zna; lecz wy znaćie go, gdyż v was mießka, y w was bedźie.

48. Pytánie.

Azaż sie tym sposobem dwie nátury w Christusie nie rozrywáią, ieśliby nie byłá tám człowiecza, kedykolwiek iest Boska? Rz.

Nammiey: Bo iż Bostwo nie może być ogárnione/ y iest ná wßelkim mieyscu/ koniecznie idźie zá tym/ że choćiaż ono iest oprocz nátury człowieczey/ ktorą przywźieło/ przećie iednák iest w niey/ y trwa w niey / bedąc z nią w iedney osobie ziednoczone.

Swiádectwá pismá świetego.

Bostwo nie może być ogárnione) Act.7.v.49
Niebo iestći stolicá moiá, a źiemia podnożek nog moich: Coż mi zá dom zbudujećie, mowi Pan, albo ktore iest mieysce odpoczynienia mego?

Ierem. 23. v. 23. 24. *Y mniemasz żem ia iest Bog tylko z bliska, mowi Pan; a nie Bog z daleka? Możeli sie człowiek skryć gdźiebych go ia nie widźiał, mowi Pan? Izali ia nie napełniam niebá y źiemie? mowi Pan.*

Że choćiaż ono iest oprocz nátury) Col.2.v.9
W nim mieszka wszystká pełnosć Bostwá istotnie.

Ioan. 3. v. 13. *Abowiem żaden nie wstąpił do niebá, iedno ten ktory zstąpił z niebá; Syn człowieczy, ktory iest w niebie.*

Ioan. 11. v. 15. *Ráduie sie dla was (abyśćie wierzyli) żem nie był tám, ale idźmy ku niemu.*

Mattt. 28. v. 6. *Niemászći go tu, abowiem wstał z martwych, iáko powiedźiał, chodźćie oglądaycie mieysce gdźie leżał Pan.*

49. Pytánie.

18. Niedźiela. *Co nam zá pożytek przynosi do niebá Páná Chrystusowe wstąpienie?* R.

Pierwszy: że w niebie do Oycá zá námi przyczynia sie: Drugi/ że ćiáło násze w niebie mamy/ ábyśmy sie tym iáko pewnym zakłádem vpewnili/ iż ten ktory iest głowa nászá/ y nas członki swoie do śiebie poćiągnie: Trzećí; iż nam Duchá swego miásto wzáiemnego zadátku posyła; zá ktorego spráwa/ nie źiemskich/ ále Niebieskich rzeczy szukamy/ kedy on sam iest po práwicy Bogá Oycá śiedzący.

Swiádectwá Pismá świętego.

Pierwßy:) 1. Ioan: 2: ℣. 1. *Dziatki moie te rzeczy piße wam, abyście nie grzeßyli: á iesliby kto zgrzeßył, Przyczyńcę mamy v Oycá Iezusá Chrystusá spráwiedliwego.*

Drugi:) Ioan: 14. ℣. 2. 3. *Ide do Oycá, ábych wam nágotował mieysce: iż gdźie ia iestem, abyście wy byli.*

Tenże. 17. v. 24. *Oycże, te ktoreś mi podał, chce aby tám gdźie ia iestem, y oni byli zemną, aby patrzáli na one chwałe moie, ktorąś ty mnie dał.*

Ephes: 2. v. 6. *Wzbudźił (nas z nim) pospołu, y wespołek posádźił w niebie w Christuśie.*

Trzeći:) Ioan: 16. ℣. 7. *Y powiedamći wam prawdę; Wamći to pożytecżno iest, iż ia odeyde: bo ieśliby ch nie odßedł, Poćießyćiel on nie przyidźie do was; ale ieśliż poyde, poślę go do was.*

Actor. 2. v. 33. *Potym gdy práwicą Bożą był podwyżßon, y obiecánego Duchá świętego wźiął od Oycá, toć teraz wylał, ná co wy pátrzyćie, y ßyßyćie.*

2. Corint: 1. v. 22. *Ktory zápieczętował nas, y dał zadatek Duchá w sercách náßych.*

50. Pytánie.

Ná co przydano; Siedźi ná práwicy Bożey?

Rz. Bo Christus dla tego do niebá wstąpił/ áby się tám głową Kośćiołá swego pokazał/ przez ktorą Oćiec wßytkim rządźi.

Swiádectwá Pismá świętego.

Aby się tám głową) Ephes. 1. ℣. 20. 21. 22. 23. *Ktorą (moc) okazał w Christuśie gdy go wzbudźił z martwych, y posádźił go ná práwicy swoiey w niebie. Dáleko*

nád wßelákie páństwo y zwierzchność, y moc, y pánowánie, y nád wßelkie imie ktore miánowáne bywa, nie tylko ná tym świećie, ále tež y ná przyßłym. Y wßytkie rzeczy poddał pod nogi iego, y postánowiłgo GŁOWą nád wßystkie rzeczy Kośćiołowi ktory iest ćiałem iego, y wypełnieniem tego, ktory wßystkie rzeczy we wßystkich nápełnia.

Przez ktorego Oćiec wßystkim rządźi.) Matt: 28. v. 18. Dána mi iest wßelka zwierzchność ná niebie y ná ziemi.

Ioan: 5. v. 22. Oćiec nikogo nie sądźi, lecz wßytek sąd dał Synowi.

51. Pytánie.

19. Niedźiela. Ná coż sie nam przyda tá chwałá Głowy náßey Christusá. Rz.

Naprzod: że przez Duchá świętego ná nas członki swoie/ dáry niebieskie wylewa; Potym; że nas swoią mocą od wßystkich nieprzyiaćioł ßczyći y broni.

Swiádectwá Pismá świętego.

Naprzod: że przez Duchá ś.) Ephes. 4. ℣. 10. Ktory zstąpił, tenże też iest ktory wstąpił ná wßystkie niebiosá, áby nápełnił wßystko.

Potym też.) Ioan. 10. ℣. 28. Iać im wieczny żywot dawam, y nie zginą ná wieki, áni ich żaden wydrze z mey reki.

Psalm: 2. v. 9. Potrzeß ie laską żelázną, á iáko naczynie zduńskie pokrußyß ie.

52. Pytánie.

Iáko sie ćießyß zwroceniem Christusowym ná sąd żywych y umárłych? Rz.

Że we wßelkiey nędzy y prześládowániu/podnioższy głowę/ tegoż á nie innego/ ktory śię pierwey zá mnie ná sądźie Bożym stáwił/ y wßelkie przeklectwo ze mnie zdiął/ Sędźiego z niebá czekam/ ktory wßystkie moie y swoie nieprzyiaćioły/ ná wieczne męki skaże: á mnie ze wßystkimi wybránemi/ do śiebie ku wieczney rádośći/ y wieczney chwale przeprowádźi.

Swiádectwá Pismá świetego.

Sędźiego z niebá czekam) Lucæ 21. ℣. 28. *To gdy śię dźiać pocznie, pogladayćie; á podnośćie głowy wáße, iżći śię iuż przybliża odkupienie wáße.*

Rom: 8. v. 23. *A nie tylko one rzeczy, ále y ći ktorzy máią początki Duchá, to iest, my sámi w sobie wzdychamy, oczekiwáiąc przysposobienia synow, to iest, odkupienia ćiáłá náßego.*

Philip: 3. v. 20. *Rzeczpospolita náßá iest w niebie, skąd też Zbáwićielá czekamy Páná Iezusá Christusá.*

Ktory wßystkie moie y swoie nieprzyiaćioły) Matth. 25. v. 41. *Tedy rzecze tym ktorzy po lewicy będą. Idźćie ode mnie przekleći w ogień wieczny, ktory zgotowan iest Diabłu y Aniołom iego.*

A mnie ze wßystkimi wybránemi) Matth. 25: v. 34. *Tedy rzecze Krol tym ktorzy będą po práwicy iego: Podźćie Błogosłáwieni Oycá mego, pośiądźćie dźiedźicznie Krolestwo wam zgotowáne od záłożenia świátá.*

O DUCHU S.

53. Pytánie. 20. Niedźielá.

Co wierzyß o Duchu Swietym?

℟. Naprzod: iż iest prawdziwym y społwiecznym Bogiem, z wiecznym Oycem, y z Synem. Potym, że mi też iest dány, áby mie przez prawdziwą wiárę Christusá y wszystkich dobrodzieystw iego vczestnikiem vczynił: áby mie ćieszył, y wiecznie zemną przebywał.

Swiádectwá Pismá świetego.

Iż iest prawdziwym y społwiecznym Bogiem z Oycem, etc.) Esai 48. ℣. 16. *Teraz Pan Bog y Duch iego posłał mie.*

Actor: 13 v. 2. *Gdy tedy służyli Pánu y pośćili, Rzekł Duch ś. wyłączćie mi Bárnábaszá y Saulá ku tey sprawie.*

Actor: 5. v. 3. 4. *Ananiaszu czemuś skłamał Duchowi świetemu? Nie skłamałeś ludzmi ále Bogiem.*

1. Corint. 6. v. 19. *Azaż niewiećie iż ćiáło wásze iest przybytkiem Duchá świetego, ktory w was iest? Chwalćież tedy Bogá w ćiele waszym.*

Matth: 28. v. 19. *Idąc tedy vczćie wszystkie narody, chrzcząc ie, w Imie Oycá, y Syná, y Duchá świetego.*

1. Ioan. 5. v. 7. *Trzey są ktorzy świádectwo wydáią ná niebie, OCIEC, SŁOWO, y DVCH S. á ći TRZEY IEDNO są.*

Potym: że mi też iest dány) Galat: 3. ℣. 14. *Abyśmy obiecánego Duchá wźieli przez wiárę.*

1. Corint: 6. v. 17. *Kto sie przyłącza Pánu, iednym Duchem iest.*

Actor. 9. v. 31. *A ták Kośćioły po wszystkim Zydostwie, y Gálileiey, y Sámáriey miáły pokoy, y budowáły sie, á chodząc w boiáźni Bożey y w poćiesze Duchá świetego rozmnażáły sie.*

1. Corint. 12. v. 11. *Wszystkie te rzeczy spráwuie ieden y*

den, y tenże Duch vdźielaiąc ich z osobna każdemu, iako chce.

54. Pytanie.

Co wierzysz o świętym y powszechnym Kośćiele Chrystusowym. Rz.

Wierzę / iż Syn Boży od początku świátá / áż do końcá / ze wszystkiego narodu ludzkiego gromádę sobie ku żywotowi wiecznemu obrána / przez DVCHA swego y SŁOWO, w prawdźiwey wierze zgodna zbiera / broni y záchowywa: á iż ia tey gromády iestem członkiem żywym / y ná wieki zostánę. Swiádectwá Pismá świetego.

Iż Syn Boży od początku świátá) Ioan. 1. ℣. 18. Zadenći nigdy Bogá nie widźiał; lecz on Iednorodzony Syn, ktory iest w lonie Oycowym, ten nam opowiedźiał.

Tenże. 10. v. 14. 16. Iamći iest ON dobry Pásterz, y znam owieczki moie, á moie też mnie znáią. Y drugie też owce mam, ktore nie są z tey owczarnie, á potrzebá ábych też y one przywiodł, y głosu mego słuchać będą: y będźie iedna Owczarnia y ieden Pásterz.

Ephes: 1. v. 10. 11. 12. 13. Aby w wypełnieniu czásu zupełnego zebrał w iedno Ciało wszystkie rzeczy w Christusie, ták te ktore są w niebie, iáko y te ktore są ná źiemi, w tymże. W ktorym dostáliśmy dźiału, będąc przeznáczeni wedle postánowienia iego, ktory wszystkie rzeczy spráwuie, wedle rady woley swoiey. Abyśmy byli ku czći chwały iego, ktorzyśmy pierwszy nádźieie mieli w Christuśie. W ktorym vfaliśćie y wy, vsłyszawszy słowo prawdy, to iest, Ewángelią zbáwienia wászego; przez ktorą skorośćie też vwierzyli, iesteśćie zápieczętowáni Duchem onym S. obietnice.

Ioan. 10. v. 27. 28. Owieczki moie słucháią głosu moiego, á ia ie znam, y idą zá mną. Iać im też żywot wieczny dawam,

ny dawam, y nie zginą ná wieki, ani ich žaden wydrze z mey reki.

Apoc. 5. v. 9. *Y záśpiewáli nową pieśń, mowiąc: Godźieneś wźiąć Kśiegi, y otworzyć pieczeći ich: ábowiem zábit ieśteś, y odkupiłeś nas Bogu przez krew twoie, ze wßystkiego pokolenia y iezyká, y ludu, y narodu: y uczyniłeś nas Bogu náßemu Krolmi y Kápłany.*

Aiž ia tey gromády ieſtem žywym) 1. Ioan: 3. v. 14. 19. 20. 21. *My wiemy iž ieſteſmy przenieśieni z śmierći do žywotá, iž miłuiemy bráćią: kto nie miłuie [illegible] átá trwa w śmierći. Po tym znamy iž z prawdy ieśteſmy, y przed nim bespieczne ſercá náße mamy. Abowiem ieśliby nas oſądźiło ſerce náße, mocnieyßyć ieśt Bog, niž ſerce náße, y wie wßystkie rzeczy. Namileyßy, ieśli ſerce náße nas nie oſądza, my vſánie mamy v Bogá.*

Pſalm. 23. v. 1. 4. 6. *Pan moy ieśt Páśterzem moim, á przetož žadnego niedostátku nie vznam. Choćbych tež chodźił w dolinie ćieniá śmierći, tedy ſie iednák nie bede bał nic złego: bowiemeś ty ieśt zemną. Nád to dobrodźieyſtwo y miłośierdźie twe poydą zá mną, po wßytkie dni žywotá mego; á bede mießkał w domu Páńskim ná długie czáſy.*

55. Pytánie.

Co ſie rozumie przez ſpołeczność Swietych?

Rz. Naprzod / že wßyſcy y káždy zoſobná wierni / Chriſtuſá y wßyſtkich iego dobr / iáko iego członki ſpołeczność máią: á potym / že káždy z nich te dobrá / ktore wźieli / ná ſpolny požytek / y ná zbáwienie wßyſtkich chetnie / y ochotnie obrácáć máią.

Swiáde-

Swiádectwá Pismá świetego.

Naprzod/ że wßyscy społeczność) 1. Ioan: 1. v. 3. *Cosmy widzieli y słyßeli, to wam oznaymuiemy, ábyście też y wy społeczność mieli z námi; á iżby społeczność naßá byłá z Oycem y z Synem iego Iezusem Chrystusem.*

1. Corint. 1. v. 9. *Wierny Bog, przez ktorego iesteście wezwáni, ku społeczności Syná Iego Iezusá Chrystusá Páná náßego.*

Rom. 8. v. 32. 35. *Ktory też własnemu Synowi nie sfolgował, ále go zá nas wßystkie wydał ná śmierć; Iákoż nam wßystkich rzeczy z nim nie dáruie. Ktoż nas odłączy od miłości Chrystusowey.*

Apotym że káżdy z nich) 1. Corin: 12. v. 21. *Ani może rzec oko rece: Ia ciebie nie potrzebuie: ábo záśie głowá nogam; nie potrzebuie was.*

Philip. 2. v. 4. 5. *Nie pátrzćie swego, ále też co iest drugich. A niechay tá będźie chuć w was, co y w Chrystusie.*

1. Corint: 13. v. 5. *Miłość niczym sie nie brzydźi, iákoby nieprzystoynym, nie ßuka co iest iey.*

56. Pytanie. 21. Nie-

Co wierzyß o odpußczeniu grzechow? dźiela.

Rz. Iż Bog dla dosyćvczynienia Chrystusowego/ grzechow moich/ y oney skázy/ z ktorą się przez wßystek żywot biedźić muße/ zgołá zápámietał: y mnie spráwiedliwośćią Chrystusową z łáski vdárował/ ábym kiedy ná sąd nie przyßedł.

Swiádectwá Pismá świetego.

Iż Bog zgołá zápámietał) Hebr: 10. v. 14. 15. 16. 17. 18. *Iedyną ofiárą poświećił ná wieki tych, ktorzy bywáią poświeceni. A sam Duch świety świádczy nam; gdy przepowiedźiał: Toć iest przymierze, ktore vczynię*

z nimi

z nimi po onych dniách, mowi Pan; Podam práwá moie w sercá ich, á nápiſʒe ich w myślách ich. A wiecey nie bede pámietał grzechow y nieprawości ich. Przytym gdźie ieſt odpuſʒczenie tych, niemoſʒ iuż wiecey ofiáry zá grzech.

1. Ioan 2. v. 2. A on ci ieſt vbłaganiem zá grzechy náſʒe, á nietylko zá naſʒe; ále też y zá grzechy wſʒyſtkiego świátá.

Rom. 8. v. 1. 2 3. Teraz tedy nie ieſt żadne potepienie tym ktorzy ſą w Iezuśie Chriſtuśie. Ktorzy nie wedle ćiáłá, ale wedle Duchá chodzą. Abowiem zakon Duchá żywotá, ktory ieſt w Chryſtuśie Iezuśie, wyſwobodźił mie od zakonu grzechu y śmierći.

Támże. 7. v. 24. 25. Nedzny ia człowiek, ktoż mie wybáwi z tego ćiáłá śmierći? Dźiekuie Bogu przez Iezuſá Chriſtuſá Páná naſʒego.

R mnie ſprawiedliwośćia Chriſtuſowa) 1. Corint. 1. v. 30. Chriſtus ſstał ſie nam od Boga ſpráwiedliwośćią.

Ioan. 3. v. 18 Ktoryć wierzy weń nie bedźie potepion, á kto záśię nie wierzy, iuż potepion ieſt.

Támże. 5. v. 24. Záprawde/ záprawde powiádam wam: kto ſłowá mego ſłucha, á wierzy onemu ktory mie poſłał, ma żywot wieczny, áni przyidźie w potepienie: owſʒem przeſʒedł z śmierći do żywotá.

57. Pytánie.

22. Niedźiela.

Iáko ſie ćieſʒyſʒ zmartwychwſtániem ćiáłá?

R. Że nietylko duſʒá moiá kiedy z ćiáłá wynidźie, nátychmiaſt do Chriſtuſá głowy ſwey bedźie przyieta: ále że też y ćiáło moie / mocą Chriſtuſową wzbudzone / znowu z duſʒą bedźie złączone /

chwále-

chwálebnemu ćiáłu Christusowemu przypodobáne.

Swiádectwá Pismá świetego.

Nátychmiast do Christusá) 2. Cor: 5. ℣. 1. *Zaiste wiemy, iż ieśli przybytek tego ziemskiego domu nászego bedźie skáżon, zbudowánie mamy od Bogá, to iest mieszkánie nie vrobione reką, wiekuiste ná niebie.*

Apocal. 14. v. 13: *Tedym słyszał głos z niebá. Nápiß: Błogosławieni nátychmiast vmárli, ktorzy vmieráią w Pánu.*

Luc. 16. v. 22. *Y przydáło sie że vmárł żebrak imieniem Łázarz, y zánieśion iest od Aniołow ná Łono Abráhámowe.*

Tenże. 23. v. 42. 43. Zátym (*łotr po práwey stronie wiszący*) *rzekł do Iezusá: Panie pomni ná mie, gdy przyidźiesz do Krolestwá swego. Tedy mu powiedźiał Pan Iezus: Záprawde powiádam tobie; Dźiś zemną bedźiesz w Raiu.*

Ale że też y ćiáło moie) 1. Corint. 15. v. 53. 54. 55. *Boć muśi To* (*Ciáło*) *skáżone, przyoblec nieskáżone przyrodzenie, y To śmiertelne, przyoblec nieśmiertelność. A gdy to skáżone przyobleczże nieskáżone przyrodzenie y to śmiertelne przyobleczże nieśmiertelność, tedy sie sstánie słowo nápisane: Smierć iest pożárta w zwyćięstwo. Gdźież iest zwyćięstwo twe o śmierći? Gdźież iest bodźiec twoy, o grobie.*

Philip: 3. v. 20. 21. *Z niebá zbáwićielá czekamy Pá, ná Iezusá Christusá. Ktory przemieni ćiáło nasze nikczemne, áby sie podobnym stało chwalebnemu ćiáłu iego, według mocy, podług ktorey też może poddáć sobie wszystkie rzeczy.*

1. Ioan. 3. v. 2. *Namileyszy/ teraz synmi Bożymi iesteśmy; ále sie ieszcze nie pokazało co bedźiemy; lecz wiemy, iż gdy on sie pokaże, iemu podobni bedźiemy, abowiem vyźrzymy go iáko iest.*

58. Pytánie.

Co zá póćiechę bierzeß z Artykułu, o Zywoćie wiecznym. R.

Iż iáko teraz początki żywotá wiecznego w sercu swoim poczuwam: ták po tym żywoćie/ zupełne y doskonáłe błogosłáwieństwo otrzymam/ w ktorym Bogá ná wieki mam chwalić: ktorego to błogosłáwieństwá/ áni oko widźiáło/ áni vcho słyszáło/ áni żaden człowiek myślą ogárnąć.

Swiádectwá Pismá świetego.

W sercu moim poczuwam) 2. Cor. 5. v. 2. 3. *Dla tego wzdychamy, żądáiąc być przyobleczeni przybytkiem naßym ktory iest z niebá. Ieslize bedźiemy znaleźieni przyobleczeni, á nie nágimi.*

Ktorego błogosłáwieństwá) 1. Cor. 2. v. 9. *Przepowiádamy iáko iest nápisano; (Esai. 64. v. 4.) Czego oko nie widźiáło y vcho nie słyßało, y w serce człowiecze nie wstąpiło, co nágotował Bog tym ktorzy go miłuią.*

59. Pytánie.

23. Nie-dźiela. *Temu wßystkiemu wierząc, co zá pożytek z tąd maß?* R.

Ze przez Christusá iestem spráwiedliwym przed Bogiem/ y dźiedźicem żywotá wiecznego.

Swiádectwá Pismá świetego.

Habacuc 2. v. 4. *Spráwiedliwy z wiáry swoiey żyć bedźie.*

Rom. 1. v. 17. *Spráwiedliwość Boża przez one (Ewángelią) bywa obiáwiona z wiáry w wiáre, iáko iest nápisano: Spráwiedliwy z wiáry bedźie żył.*

Rom. 5. v. 9. 10. *Bedąc tedy vspráwiedliwieni krwi-*

iego, dáleko więcey będźiemy teraz záchowáni przezeń od gniewu. Bo ieśliże będąc nieprzyiaćielmi, iesteśmy ziednáni z Bogiem przez śmierć Syná iego; dáleko więcey będąc ziednáni, będźiemy przez żywot iego záchowáni.

Ioan: 3 v. 36 *Kto wierzy w Syná ma żywot wieczny: á kto nie iest posłuszny Synowi, nie oględa żywotá.*

60. Pytánie.

Iáko iesteś spráwiedliwym przed Bogiem? Rz.

Sáma wiárą w Jezusá Christusá; ták / iż choćby mię sumnienie moie oskarżáło / żem przećiw wszystkiemu Bożemu przykazániu ćięszko zgrzeszył / y żadnegom nie záchował; nádto / y do tego czásu iestem do wszystkiego złego skłonny/ iednák przećię (bylech te dobrodźieystwá z vprzyymą serdeczną vfnośćią przyymował) bez żadney moiey zasługi / z szczerego miłośierdźia Bożego / zupełne dosyćvczynienie/ spráwiedliwość y świątobliwość Christusowá mnie bywa przyczytáná y dárowáná: ták właśnie / iákobym ia się áni grzechu żadnego dopuśćił/ áni żadna zmázá mnie się nie trzymáłá: y owszem / iákobym to posłuszeństwo/ ktore Christus zá mię odpráwił / sam doskonále wykonał.

Swiádectwá Pismá świętego.

Sáma wiárą w Jezusá) Rom. 3. v. 21. 22. 23. 24. 28. *Przeto żadne ćiało nie będźie vspráwiedliwione przed oblicznośćią iego z Vczynkow zakonu; gdyż przez zakon bywa poznánie grzechu. Ale teraz spráwiedliwość Boża, iest obiáwiona przez zakon, poświádczona świádectwem zakonu y Prorokow. Spráwiedliwość mowie Boża przez wiá-*

re Iezuſá Chriſtuſá, wßyſtkim y ná wßyſtkie ktorzy wierzą; gdyż niemáß rożnośći. Abowiem wßyſcy zgrzeßyli, y niedoſtawa im chwały Bożey, ále vſpráwiedliwieni ſą dármo, to ieſt, z Láski iego, przez odkupienie ſpráwione przez Iezuſá Chriſtuſá. My tedy dowodźimy, iż człowiek bywa vſpráwiedliwion przez Wiárę, Oprocz vczynkow zakonu.

Rom. 4. v. 1. 2. 3. Coż tedy rzeczemy iż Abráhám oćiec náß otrzymał (vſpráwiedliwienie) wedle ćiáłá? Abowiem ieśli Abráhám z vczynkow był vſpráwiedliwiony, ma ſie z czego chlubić, ále nie przed Bogiem. Abowiem coż piſmo mowi? Vwierzył Abráhám Bogu, y przyczytano mu ieſt ku ſpráwiedliwośći. A nie nápiſano ieſt dla niego tylko, iż mu to przyczytano ieſt: ále też y dla nas, ktorym ma być przyczytano, cobychmy vwierzyli w tego, ktory wzbudźił Iezuſá Chriſtuſá Páná náßego z martwych, ktory był wydan dla grzechow náßych, á wzbudzon ieſt dla vſpráwiedliwienia náßego.

Galat. 2. v. 16. Wiedząc, iż nie bywa vſpráwiedliwion człowiek z Vczynkow zakonu, ále TYLKO przez wiárę w Iezuſá Chriſtuſá, teżeſmy my w Chriſtuſá Iezuſá vwierzyli, ábyſmy byli vſpráwiedliwieni z wiáry Chriſtuſowey, á nie z vczynkow zakonnych: przeto, iż żadne ćiáło nie będźie vſpráwiedliwione z vczynkow zakonu.

Ephef. 2. v. 8. 9. Łáską ieſteśćie zbáwieni przez wiárę: y to nie z was, dar to Boży ieſt. Nie z Vczynkow; áby ſie kto nie chlubił.

Ioan. 3. v. 14. 15. Iáko tedy Moyżeß wyſtáwił był węża ná pußczy; ták potrzebá, áby wyſtáwion był Syn człowieczy. Iżby káżdy ktory weń vwierzy nie zginął, lecz áby miał żywot wieczny.

Spráwiedliwość y świątobliwość Chriſtuſowá

słowá mnie bywa przyczytána.) *Pátrz w świádectwiech Pismá świętego. Pytánia 36. Tákże w pytániu 37.*

61. Pytánie.

Czemu sámą wiárą vspráwiedliwionym sie być twierdziß? R.

Nie żebych z godnośći wiáry swey Bogu sie podobał: ále iż sámo dosyćvczynienie / spráwiedliwość y świątobliwość sámego Páná Chrystusá iest moią spráwiedliwośćią przed Bogiem á ia oney żadnym inßym sposobem przyimowáć y sobie przywłaßczáć nie mogę / tylko wiárą.

Swiádectwá Pismá S.

Ale iż sámo dosyć vczynienie Páná Chrystusá) 1. Corint. 1. v. 30. *Christus stał sie nam od Bogá Spráwiedliwośćią, świątobliwośćią, y odkupieniem.*

Matth. 17. v. 5. *Ten ieśt moy Syn miły, ná ktorym przestawam.*

Colos. 1. v. 19. 20. *Vpodobáło sie Oycu, áby wßystká doskonáłość mießkáłá w nim, y przezeń áby sobie poiednał wßystkie rzeczy, vspokoiwßy przez krew Krzyżá iego te rzeczy, ktore były ná ziemi, y ná niebie. Pátrz innych świádectw w pytániu 36. 37.*

A oney żadnym innym sposobem) 1. Ioan. 5. v. 10. *Ktory w Syná Bożego wierzy, ma świádectwo sam w sobie. Ktory nie wierzy Bogu, czyni go kłamcą: gdyż nie wierzył świádectwu, ktore Bog świádczy o Synu swoim. A toć ieśt świádectwo; iż żywot wieczny dał nam Bog, á ten żywot iestći w Synu iego.*

Act. 26. v. 18. *Aby wźieli odpußczenie grzechow, y dźiał miedzy Swiętymi, przez wiárę ktora ieśt we mnie.*

62. Pytánie.

24. Niedźielá.

Czemu náſze dobre vczynki nie mogą być ſpráwiedliwośćią, ábo częśćią nieiáką ſpráwiedliwośći przed Bogiem? Rz.

Dla tego: iż potrzebá áby tá ſpráwiedliwość/ ktoraby ſię ná Sądźie Bożym oſtátá/ zupełnie doſkonáła byłá / y z káżdey miáry z Zakonem Bożym ſię zgadzáłá: á náſze vczynki y naylepſze w tym żywoćie ſą niedoſkonáłe / á zgołá grzechámi zmázáne.

Swiádectwá Piſmá świętego.

Iż potrzebá áby tá ſpráwiedliwość) Gal. 3. v. 10. *Ile ich ieſt z Vczynkow zakonu, pod przekleſtwem ſą, bo nápiſano ieſt: Przeklęty káżdy ktoryby nie trwał we wſzytkich rzeczách, ktore nápiſane ſą w Kśięgách zakonu, áby ie czynił.*

A náſze vczynki nalepſze) Eſaiæ. 64. ℣. 6. *Wſzyſcy ieſteſmy iako plugaſtwá, á wſzyſtkie ſpráwiedliwośći náſze ſą iako ſzáty nayplugáwſze: wſzyſcyſmy opádli iako liſt z drzewá, á złośći náſze vniosły nas iako wiatr.*

63. Pytánie.

Iákoż náſze vczynki dobre nie záſługuią, poniewáż Bog żá nie y w tym y w przyſzłym żywoćie nagrodę vczynić obiecuie? Rz.

Nagrodá tá nie bywa dawána z záſługi / ále z łáſki.

Swiádectwá Piſmá świętego.

Nie bywa dawána z záſługi) Luc: 17. ℣. 10

Wy gdy

Wygdy vczynićie wßyſtko, co wam ieſt roskazano mowćie; Sludzy nie vżyteczni ieſteſmy, bo to vczyniliſmy, coſmy winni byli.

Rom. 8. v. 12. *A ták Bráćia dłużnikámi ieſteſmy.*

Ale z łáſki) Matth: 25. ℣. 34. *Tedy rzecze Krol tym ktorzy będą po práwicy; Podźćie błogoſłáwieni Oycá mego, pośiądźćie dźiedźicznie kroleſtwo WAM zgotowane od założenia świátá.*

Coloſ: 3. v. 23, 24. *Cokolwiek vczynićie, z sercá czyńćie, iáko PANV, á nie ludźiom. Wiedząc iż od Páná weźmiećie zapłáte dźiedźictwá; ábowiem Pánu Chriſtuſowi ſłużyćie.*

64. Pytánie.

A nie czyniß tá náuká beſpiecznymi y bezbożnymi? ℞.

Nic: gdyż to nie może być/ áby ći ktorzy ſą/ w Chriſtuſá przez wiáre wßczepieni/ nie wydawáli owocu wdźięczności.

Swiádectwá Piſmá świetego.

Matth. 7. v. 18 *Nie może dobre drzewo złych owocow rodźić.*

Rom: 8. v. 10 29. *Ieśli Chriſtus w was ieſt, ćiáło ieſt ći martwe dla grzechu, á Duch ieſt żywot dla ſpráwiedliwośći. Abowiem ktore on przedtym poznał, ty też przedtym náznáczył, áby ſie ſſtáli podobnemi wyobráżeniu Syná iego.*

Epheſ: 2. v. 10. *Ieſtechmy ſpráwą iego ſtworzeni, w Chriſtuśie Iezuśie ku vczynkom dobrym, ktore przedtym Bog nágotował, ábychmy w nich chodźili.*

Ioan: 15. v. 5. *Iaćiem ieſt máćicá, á wyśćie ſą látoroſli: ten ktory mießka we mnie, y w kim ia też mießkam, ten przynośi wielki owoc; Bo bezemnie nie możećie nic vczynić.*

Galat: 5. v. 24. *Ktorzy Christusowemi są, ćiáło vkrzyżowáli z namietnośćiámi y pożądliwośćiámi.*

O ŚWIĄTOŚCIACH.

56. Pytánie.

25. Niedźiela. *Ponieważ tedy sámá wiárá Christusá y wszystkich iego dobrodzieystw nas vczestniki czyni; skąd tá wiárá pochodźi?* Rz.

Od Duchá świętego/ ktory ią przez przepowiádánie Ewángeliey w sercách nászych zápala; á przez vżywánie świątośći potwierdza.

Swiádectwa Pismá świętego.

Od Duchá świętego) Ioan: 3. ℣. 5. *Kto sie nie odrodźi z Wody á z Duchá, nie może wniść do krolestwá Bożego.*

Philip: 1. v. 29. *Wam dano iest w spráwie Christusowey, nie tylko weń vwierzyć, ále też dla niego ćierpieć.*

Ephes. 2. v. 8. *Łáską zbáwieni iesteśćie przez wiárę: y to nie z was iest, Dar to Boży iest.*

A przez vżywánie świątośći) Matt. 28. ℣. 19. 20. *Idąc tedy vczćie wszystkie narody, chrzcząc ie, w imie Oycá, y Syná, y Duchá świętego. A oto ia iestem zwámi po wszystkie dni áż do skończenia świátá.*

Rom. 4. v. 11. *Abrahám wziął znák obrzezánia, iáko Pieczęć spráwiedliwośći wiáry.*

66. Pytánie.

Co są świątośći? Rz.

Są święte y widome znáki/ y pieczęći / dla tego od

go od Bogá postánowione; áby przez nie obietnice Ewángeliey bárziey w nas obiáśnił/ y zápieczętował: to iest/ że nietylko wszystkim/ ále też káżdemu zosobná wierzącemu/ dla oney iedney Christusowey ofiáry ná krzyżu odpráwioney/ z łáski dáruie odpuszczenie grzechow/ y żywot wieczny.

Swiádectwá Pismá świetego.

Są święte y widome znáki y pieczęći) Gen. 17 v. 11. *Y obrzezowáć bedźiećie ćiáło nieobrzeski wászey: á toć bedźie znák przymierza mego miedzy mną y miedzy wámi*

Rom. 4. v. 11. *Y wźiął (Abrahám) znák obrzezánia, iáko pieczęć spráwiedliwośći wiáry.*

1. Sam. 17. v. 36. *A ieśliś ia sługá twoy zábilem Lwá y niedźwiedźiá, tedyć śie też sstánie y Filisteńczykowi nie obrzezánemu.*

Esech. 20. v. 12. *Nád to vstáwiłem im moie Sábáthá, áby były znákiem miedzy mną á miedzy nimi, z ktorych poznáć mieli, iżem ia iest Pan, ktory ie poświącam.*

Esa. 6. v. 6. 7. *A ieden przyléćiał ku mnie máiąc w ręce swey wągl rospalony: y dotknął śie warg moich, á rzekł: Otom dotknął tym warg twoich, áby odięta byłá złość twoiá, y áby oczyśćion był grzech twoy.*

67. Pytánie.

Iząsz tedy obie rzeczy, y słowo, y świątośći, do tego zmierzáią, áby wiárę nászę do Ofiáry Christusowey ná krzyżu odpráwioney, iáko do iedynego zbáwienia nászego Fundámentu prowádziły? Rz.

Ták iest: Bo Duch święty vczy przez Ewán-

gelia / á potwierdza przez świątośći; że wßystko náße zbáwienie położone ieſt/ w iedyney ofiérze Chriſtuſá/ ná krzyżu dla nas ofiárowánego.

Swiádectwá Piſmá S.

Rom. 6. v. 3. *Azaż niewiećie iż ilekolwiek nas w Christuſá Iezuſá ieſt ochrzczonych, ieſteſmy ochrzczeni w śmierći iego?*

Galat. 3. v. 27. *Bo ktorzykolwiek ieſteśćie ochrzczeni w Christuśie, oblekliśćie Chriſtuſá.*

68. Pytánie.

Wiele świątośći postánowił Pan Christus w Nowym przymierzu? R.

Dwie: Chrzeſt/ y świętą Wieczerzą.

O CHRZCIE.

69. Pytánie.

26. Niedźiela.

Iáko ſię przy Chrzćie vpominaß y potwierdzaß, że ſię oney iedyney ofiáry Christuſowey vczestnikiem ſtawaß? R.

Ze Chriſtus omyćie wodą zwierzchowne przykazał/ przydawßy tę obietnicę/ iż ią nie mniey pewnie krwią y Duchem iego od plugáſtwá dußnego; to ieſt/ od wßytkich ſwych grzechow bywam omyty/ iáko ſię po wierzchu omywam wodą/ ktorą plugáſtwá ćieleſne oczyśćione bywáią.

Swiádectwo Piſmá świętego.

Chriſtus omyćie wodą zwierzchowne przykazał

Matth. 28. v. 19. *Chrzcząc ie, w imie Oycá, &c.*

Actor. 10. v. 47. *Izali kto może bronić Wody, żeby ći nie byli pochrzczeni ktorzy wźieli Duchá świetego?*

Przydawszy te obietnice) Actor 12. ✠. 38. *Zátym rzekł Piotr do nich: Vznayćie śie á ochrzćićie śie káżdy z was w Imie Iezuśá Chriſtuſá, ku odpuszczeniu grzechow á weźmiećie dar Duchá świetego.*

Marci 16. v. 16. *Kto vwierzy á ochrzći śie, zbáwion bedźie.*

Rom. 6. v. 3. *Azaż niewiećie; iż ilekolwiek nas ieſt ochrzczonych w Chriſtuſá Iezuſá, ieſteſmy ochrzczeni w śmierći iego?*

Marci 1. v. 4. *Y był Ian chrzcząc ná puszczy, á opowiedał Chrzeſt vznánia ku odpuszczeniu grzechow.*

Iáko śie po wierzchu omywa woda) Matt. 3. v. 9. *Iać was chrzczę wodą ku vpámietániu, ale ten ktory idźie zá mną, Ten ći was ochrzći Duchem ś. y ogniem.*

70. Pytánie.

Co to ieſt Krwią y Duchem Chriſtuſowym omytym być? ℟.

Jeſt bráć od Bogá odpuszczenie grzechow z łáſki / dla Krwie Chriſtuſowey / ktorą on dla nas przy ofierze ſwey ná krzyżu wylał: Potym też przez Duchá świętego odnawiáć śię / y zá poświęceniem iego ſtáć śię członkiem Chriſtuſowym / żebyſmy im dáley tym więcey grzechom vmieráli / y w świątobliwośći bez nágány żyli.

Swiádectwá Piſmá świętego.

Jeſt bráć od Bogá odpuszczenie) Ephe. 2. ✠. 7. *W Chriſtuśie Iezuśie mamy odkupienie przez Krew iego, to ieſt, odpuszczenie grzechow z obfitey łáski iego.*

Hebr. 12. v. 24. *Przyſtąpiliście do Iezuſá Pośrzedniká Nowego Teſtámentu, y do krwie pokropienia, ktora zacnieyße rzeczy mowi, niżli krew Ablowá mowiłá.*

Zachar. 13. v. 1. *W on dźień, będźie ſtudnicá otworzona Domowi Dawidowemu, y mießczánom Ierozolimskim, ku omyćiu grzechow y nieczyſtoty ich.*

Potym też przez Duchá świętego odnawiáiąc)

Ioan. 1. v. 33. *Nád ktorym widźiß Duchá zſtępuiącego, y nád nim zoſtawáiącego, Tenći ieſt ktory chrzći Duchem świętym.*

1. Corint. 6. v. 11, *Tákimiśćie byli niektorzy; ále ieſteśćie omyći, ále ieſteśćie poświęceni, ále ieſteśćie vſpráwiedliwieni w imię Páná náßego Iezuſá Chriſtuſá, przez Duchá Bogá náßego.*

Rom. 6. v. 4. *Ieſteſmy z Chriſtuſem poſpołu pogrzebieni w śmierći iego przez Chrzeſt, áby iáko Chriſtus z martwych wzbudzon ieſt ku chwale oycowskiey, ták, żebyſmy też y my w nowośći żywotá chodźili.*

71. Pytánie.

Gdźie Pan Chriſtus obiecał że nas ták pewnie Krwią y Duchem ſwoim omywa, iáko wodą Chrztu omyći bywamy? R.

W poſtánowieniu chrztu / gdźie ták ſie máią słowá: (Matth: 28. v. 19.) Idąc vczćie wßytkie narody: chrzcąc ie/ w Imię Oycá/ y Syná/ y Duchá świętego. (Marci 16. v. 16.) Kto vwierzy á ochrzći ſię/ będźie zbáwion. Kto nie vwierzy/ będźie potępion. Tá obietnicá powtarza ſię/ kiedy piſmo chrzeſt názywa Omyćiem odrodzenia/ y omyćiem grzechow.

Swiádectwá Pismá świętego.

Omyćiem odrodzenia) Tit: 3. ℣. 5. *Nie z vczynkow spráwiedliwych ktorebysmy czynili; ále z miłosierdźia swego záchował nas przez omyćie odrodzenia y odnowienia Duchá świętego.*

Y omyćiem grzechow) Actor: 22. ℣. 16. *Wstań á ochrzći sie, á omiy grzechy twe wzywáiąc Imienia Páńskiego.*

72. Pytánie. 27. Niedźiela.

Więc tedy sámo omyćie zwierzchowne iest sámym odpuszczeniem grzechow?

Rz. Nie. Bo tylko sámá krew Jezusá Christusá oczyśćia nas od wszelkiego grzechu.

Swiádectwá Pismá świętego.

Nie.) Matt. 3. ℣. 11. *Ia was chrzczę wodą ku vpámiętániu: ále ten ktory idźie zá mną, Tenći was chrzći Duchem świętym.*

1. Petr. 3. v. 21. *Chrzest záchowywa też nas nie zdeymuiąc plugawośći ćiáłá, ále to czyniąc; iż dobre sumnienie wzywa Bogá przez zmartwychwstánie Iezusá Christusá.*

73. Pytánie.

Czemu tedy Duch S. názywa Chrzest Omyćiem Odrodzenia, y omyćiem grzechow?

Rz. Nie bez ważney przyczyny Bog ták mowi: to iest/ áby nie tylko nas náuczył/ że iáko plugástwá ćielesne wodą bywáią oczyśćione; ták grzechy náſze krwią y Duchem Christusowym oczyśćiáią sie: ále dáleko więcey/ áby nas tym świętym znákiem y zadátkiem vpewnił/ że my nie mniey prawdźiwie od grzechow nászych wnętrznym omyćiem o-

czyściemi bywamy; iáko zwierzchowną wodą omyći bywamy.

Swiádectwá pismá świetego.

Náuczył nas) *Pátrz w 66. pytániu pod słowy: Są świete y widome znáki.*

Ale dáleko więcey / áby nas tym znákiem) *Pátrz w pytániu 67. pod słowy sámymi.*

Item. W pytániu 71. pod słowy sámymi.

74. Pytánie.

Máiąże też być Niemowiątká chrzczone?

Rz. Rowszem. Bo gdyż rowno z dorosłymi do przymierza y Kośćiołá Bożego należą / y zárowno im też przez Krew Christusowę odpuszczenie grzechow / y Duch świety sprawcá wiáry z dorosłemi obiecuie sie; máią być przez chrzest w kośćioł Boży wszczepieni y od niewiernych potomstwá odłączeni/ták właśnie/iáko w stárym przymierzu/ przez obrzezánie sie działo: ná ktorego mieysce w Nowym przymierzu chrzest nástąpił.

Swiádectwá Pismá Swietego.

Rowno do przymierza y kośćiołá Bożego náleżą) Genesi 17. ℣. 7. *A zmocnie przymierze swe miedzy mną y miedzy tobą, miedzy potomstwem twym po tobie w narodźiech ich, vmową wieczną, ábych był Bogiem twoim, y potomstwá twego po tobie.*

Y zárowno im przez Krew Christusowę) Matth. 19. v. 14. *Rzekł Iezus: Zániechayćie dźiatek, á ni im zábrániayćie przychodźić do mnie, ábowiem tákowych iest Krolestwo niebieskie.*

Actor 2. v. 38. 39. *Zátym rzekł Piotr do nich: v*

znaycie sie, á ochrzći sie kâżdy z was w Imie Iezusá Christusá na odpuszczenie grzechow, á weźmiecie dar Duchá świetego. Abowiem sie wam tá obietnicá stáłá, y Dźiatkom wászym, y wszystkim ktorzy dáleko są, y ile ichkolwiek wzowie Pan Bog nász.

Esa. 44. v. 1. 2. 3. A teraz Iákobie sługo moy słuchay, y ty Israelu ktoregom wybrał: Oto ták mowi Pan ktory cie spráwił y stworzył, á wspomożyćiel twoy ieszcze z żywotá. Nieboy sie Iákobie sługo moy, y ty spráwiedliwy, ktoregom ia obrał. Abowiem wyleie wode ná prágnącą, á rzeki ná suchość: Wyleie Duchá moiego ná Naśienie twoie, á błogosłáwieństwo moie, ná Narod twoy.

Psal. 22. v. 11. Iestem tobie poruczon záraz po vrodzeniu: á skoro z Zywotá mátki moiey tyś iest Bogiē moim.

Luc. 1. v. 76. A ták dźiećiątko ono podrastáło, y było vmocnione Duchem.

Máia być przez chrzest w Kośćioł Boży wszczepieni) Actor: 10. ✠. 47. Izali kto może bronić wody, żeby ći nie byli pochrzczeni, ktorzy wźieli Duchá S. iako y my?

Jáko sie w stárym przymierzu dźiało) Gen: 17. v. 12. Wszelki Mężczyzná osmego dnia po swem národzeniu bedźie obrzezowan miedzy wámi w Narodźiech wászych.

Ná ktorego mieysce Chrzest) Colos. 2. ✠ 12 13. Pogrzebieni z nim przez Chrzest, przez ktory wyśćie z nim powstáli przez wiáre, y was też gdyśćie byli vmárli w grzechách, y w nieobrzezce ćiáłá wászego, ożywił z nim pospołu odpuśćiwszy wam wszystkie grzechy.

O S. WIECZERZEY PANSKIEY.

28. Niedźiela. 75. Pytánie.

Iáko w S. Wieczerzy Páńskiey bywaß vpomnion y vpewnion, że śię oney iedyney ofiáry Christusowey ná krzyżu ofiárowáney, y wßytkich iego dobr vczestnikiem stawaß? Rz.

Ze Christus y mnie y wßystkim wiernym łamánego chlebá pożywáć/ y z podawánego kubká pić kazał/ ná swoie pámiątkę/ przydawßy te obietnice; Naprzod: Ze ćiáło iego niemniey pewnie zá mię ná krzyżu ofiárowáne y łamáne / y Krew iego zá mię przelana: iáko widzę że chleb Páński dla mnie łamie śię/ y kubek mi śię podáie. Potym że dußá moiá nie mniey pewnie iego ćiáłem zá nas vkrzyżowánym/ y krwią zá nas rozlaną / ku żywotowi wiecznemu bywa karmioną; iáko chleb y wino / znáki ćiáłá y krwie Páńskiey / z rąk sługi Bożego biorąc/ Vsty ćielesnemi przyimuię.

Swiádectwá Pismá świętego.

Te obietnice) Matth: 26. v. 27. 28. *A gdy oni iedli, wźiął Pan Iezus chleb, á podźiekowaßy, łamał y dawał vczniom swoim, y rzekł: Bierzćie, iedzćie, to iest ćiáło moie. A wźiąwßy kielich, podźiekował, y dał im rzekąc: Piyćie z tego wßyscy.*

1 Corint. 10. v. 16. 17. *Kielich błogosłáwieństwá ktory błogosłáwimy; izali nie iest społecznośćią krwie Christusowey?*

ſowey? A chleb ktory łamiemy, izali nie ieſt ſpołecznośćią Ciáłá Chriſtuſowego? Abowiem wiele nas ieſt iednym chlebem y iednym ćiáłem, gdyż wßyſcy iednego chlebá ieſteſmy vczeſtniki.

1. Corint. 11. v. 23. 24. 25. Ia tom wźiął od Páná, tom wam też podał. Iż Pan naß Iezus Chriſtus tey nocy, ktorey był wydan wźiął chleb, y podźiękowawßy złamał, y rzekł; Bierzćie, iedzćie, toć ieſt Ciáło moie, ktore zá was bywa łamáne, to czyńćie ná pámiątkę moie. Tákże też y kubek po wieczerzey, mowiąc: Ten kubek ieſt Nowy Teſtáment przez Krew moię, to czyńćie ilekroć bedźiećie pić, ná pámiątkę moię.

1. Corint. 12. v. 13. Wßyſcy ieſteſmy Nápoieni iednym napoiem w iednego Duchá.

76. Pytánie.

Co to ieſt vkrzyżowánego Ciáłá Chriſtuſowego pożywáć, y Krew iego przelaną pić? Rz.

Jeſt nie tylko wßyſtkę mękę y śmierć Chriſtuſowę pewną ſerdeczną wiárą przyimowáć/y przez to odpuſzczenia grzechow / y żywotá wiecznego doſtáwáć : ále też przez Duchá świetego / ktory ſpołem w Chriſtuśie y w nas mießka / ták ſię z naświetßym ćiáłem iego ziednoczyć ; iż choć on w niebie / á my ná ziemi ieſteſmy/ wßákże iednák ćiáło z ćiáłá iego/ y kość z kośći iego / ſtawamy ſię. A iáko wßyſtkie członki ćiáłá iedną duſzą ; ták y my tymże y iednym Duchem ożywieni y rządzeni bywamy.

Swiádectwá Piſmá świetego.

Przez to żywotá wiecznego dostáć) Ioan: 6. v. 35. 40. &c. *Rzekł Pan Iezus: Iamći on iest Chleb żywotá: ten ktory do mnie przychodźi, żadnym ſpoſobem łáknąć nie bedźie, á kto we mnie wierzy, nigdy nie vprágnie. A tak ieſtći tá wola onego ktory mie posłał; iżby káżdy; ktory widźi Syná á wierzy weń, miał żywot wieczny, á ia go wzbudzę. w on oſtátni dźień. Iamći iest Chleb on żywotá ktorym z nieba sſtąpił, ieśliby kto iadł z tego chlebá, żyć bedźie ná wieki. A Chleb ktory ia dam, ieſtći moie ćiáło, ktore ia dam zá żywot świátá. Záprawde záprawde powiádam wam; iesli nie bedźiećie ieść ćiáłá Syná człowieczego, y pić iego krwie, nie maćie żywotá w ſobie.*

Ale też przez Duchá świetego z iego ćiáłem náświetſzym ziednoczyć ſie.) Ioan: 6, v. 55. 56. *Abowiem Ciáło moie iest prawdźiwie pokarm, á Krew moiá prawdźiwie iest napoy. Kto pożywa mego ćiáłá, á piie krew moie, we mnie mieſzka á ia w nim.*

Coloſ. 3. v 16 17. *Zebyśćie mocnie vtwierdzeni byli przez Duchá iego, wewnetrznym człowiecze. Aby mieſzkał Chriſtus przez wiáre w ſercách waſzych.*

1. Corint: 6. v. 15 17. 19 *Izaż niewiećie, iż ćiáłá wáſze ſą członkámi Chriſtuſowemi? A kto ſie przyłącza pánu, iednym Duchem iest. Azaż niewiećie iż ćiáło waſze iest przybytkiem Duchá świetego/ ktory w was iest?*

Epheſ 5. v. 30. *Ieſteſmy członkámi ćiáłá iego, z ćiáłá y kośći iego.*

Ták y my tymże y iednymże Duchem) Ioan. 6. v. 57. *Iáko mie poſłał on żywiący Oćiec, y ia żywę przez Oycá, tákże y ten co mie bedźie pożywał, żyć bedźie przez mie.*

Item. 14. v. 23. *Ieśli mie kto miłuie, słowá moie záchowywáć bedźie; á Oćiec moy vmiłuie go, y do niego przyidźiemy, y mieſzkánie v niego vczynimy.*

Tenże.

Tenże. 15. v. 1. 2. 4. *Iamći iest oná winna Máćicá prawdźiwa, á Oćiec moy iest Winarzem. Wßelką látorośl we mnie nie przynoßącą owocu, odetnie; á wßelką ktora przynośi owoc oczyśćia, áby obfitßy owoc przyniosłá. Mießkayćieß we mnie á ia w was: bo iáko látorośl nie może przynieść owocu sámá z śiebie, ieśliż nie bedźie trwáć w Máćicy, tákże áni wy ieśli we mnie trwáć nie bedźiećie. Iaćiem iest máćicá, á wyśćie są látorośli: ten ktory mießka we mnie, á w kim ia też mießkam, ten przynośi wielki owoc: Bo beze mnie nic nie możećie vczynić.*

77. Pytánie.

Gdźie Christus obiecał że wierzącym ták pewnie Ciáło y Krew swoie ku iedźeniu y pićiu podáie; iáko z tego łamánego chlebá pożywáią, y kubká tego piią? Rz.

W postánowieniu świetey Wieczerzey swoiey/ o ktorey ták słowá brzmią: (Matt: 26. Mar. 14. Luc: 22. 1. Corint. 11.) Pan nász Jezus Christus tey nocy/ ktorey wydány iest/ wźiął chleb / y vczyniwßy dźieki/łamał y dawał/mowiąc: Bierzćie á iedźćie/to iest ćiáło moie/ktore sie zá was łamie: To czyńćie ná pámiątke moie. Tymże obyczáiem y kubek/ gdy odwieczerzáli/ mowiąc: Ten kubek iest nowym przymierzem w Moiey krwi: to czyńćie/ ilekolwiek bedźiećie pić / ná pámiątke moie. Ilekroć ábowiem bedźiećie pożywáć chlebá tego/ y z kubká tego pić / śmierć páńską przypominác bedźiećie/áż przyidźie. Te obietnice przypomina Páweł świety/gdy mowi: (1. Cor. 10.) Kubek dźiekczynienia/ ktorym dźieki czyniemy / i-

zali nie iest vczestnictwem Krwie Christusowey? Chleb ktory łamiemy/ izali nie iest vczestnictwem Ciáłá Christusowego. Poniewaz iednym ćiáłem wiele nas iest: bo wszyscy iednego chlebá Vczestnikámi iestesmy.

78. Pytánie. 29. Niedźielá.

A zaz tedy Chleb y Wino sſtawáią ſie ſámym własnym Ciálem y Krwią Christuſową?

R. Zadną miárą. Ale iáko wodá chrztu ś. w Krew Christusowe nie obraca ſie/ áni iest ſámym ocżyśćieniem grzechow / ále tylko znákiem y vpominkiem tych rzecży/ ktore nam we chrzćie piecżetowáne bywáią: ták áni chleb świetey Wiecżerzy Páńskiey iest ſámym Ciálem Christusowym: ácz wzgledem świątośći y zwycżáynego Duchowi świetemu o tych rzecżách mowienia / Chleb Ciálem Christusowym názywa ſie.

Swiádectwá Pismá świetego.

Zadną miárą.) Matth: 26. ✠. 29. *A powiádam wam iż nie bede pił odtąd z tego owocu winnice, aż w on dźień gdy go bede pił z wámi Nowy w krolestwie oycá mego.*

1. Cor. 10. v. 16. *Chleb ktory łamiemy.*

Támże 11. v. 26. 27. 28. *Ilekroć bedźiećie ieść chleb ten y kubek bedźiećie pić, śmierć Páńską opowiádáć bedźiećie, aż przyidźie. A ták ktoby iadł Chleb ten, &c. niegodnie bedźie winien Ciálá Páńskiego. A każdy niech ſie doświádcży, á tákże niechay ie on Chleb, y z kubká onego piie.*

Choćiaż wzgledem świątośći y zwycżáynego Duchowi świetemu o tych rzecżách mowienia) Genes: 17. v. 10. 11. *Toć iest przymierze moie Wszel-*

ki męż-

ki mężczyzna będzie obrzezowan miedzy wami. A toć będzie ná znák przymierza mego miedzy mną y miedzy wámi.

Exod: 12. v. 26. 27. Kiedy was wáße dzieci pytáć będą: Co to iest zá Ceremonia? Odpowiecie; iż iest ofiárá Prześcia Pańskiego, ktory w Ægiptcie omiiał Izráelczyki.

Támże 13. v. 9. To będzieß miał ná Znak ná reku twoich, á ku pamiątce przed oczymá twemi, áby zakon Pański był w vściech twoich. Abowiem Pan wywiodł cie możną reką z Ægiptu.

Tamże 24. v. 8. Tedy wziął Moyżeß krew, á pokropił nią lud, mowiąc: Táć iest krew przymierza, ktore Pan vczynił z námi.

Tit: 3. v. 5. Z miłośierdzia swego záchował nas przez omycie odrodzenia.

1. Petr: 3. v. 2. Ktorey (Arße Noego) teraz chrzest rownáiąc sie záchowywa nas też.

1. Corint: 10. v. 4. A opoká byłá Christus.

79. Pytánie.

Czemuż tedy Christus Chleb náżywa Ciałem swoim, á kubek Krwią swoią, lub Nowym przymierzem we Krwi swey; dotego Páweł święty Chleb y wino vczestnictwem Ciálá y Krwie Chrystusowey? R.

Nie bez ważney przyczyny/ ták mowi P. Christus: to iest/ nietylko áby nas náuczył/ że iáko Chleb y Wino żywot docześny zátrzymawáią; ták też vkrzyżowáne iego ciáło/ y wylana iego Krew prawdziwie są duße nászey pokármem y napoiem/ ktorym do żywotá wiecznego wychowáni bywamy: Ale dáleko

więcey / áby nas tym widomym znákiem vpewnił/ że my nie mniey prawdźiwie ćiáłá y krwie iego zá spráwą Duchá świętego Vczestnikámi stawamy się/ iáko te święte znáki ná wspominánie iego vsty ćielesnymi przyimuiemy. Do tego też/ że iego męká y posłuszeństwo/ ták pewnie nászé iest/ iákobyśmy sámi zá násze grzechy karánie odnieśli / y Bogu zá nie dosyć vczynili.

Swiádectwá Pismá świętego.

Ták też vkrzyżowáne iego Ciáło y wylana iego Krew są pokármem.) Ioan: 6. ✠. 51. 55. *Chleb ktory ia dam, iest Ciáło moie, ktore ia dam zá żywot świátá. Ciáło moie prawdźiwie iest pokarm; á Krew moiá prawdźiwie iest napoy.*

Ale dáleko więcey) I. Corint: 10. ✠. 16. *Kubek dźiekczynienia, ktorym dźieki czynimy, izali nie iest vczestnictwem krwie Christusowey? Chleb ktory łámiemy izali nie iest vczestnictwem Ciáłá Christusowego?*

30. Nie- dźiela. 80. Pytánie.

Co zá roznicá iest miedzy Wieczerzą Páńską y Mszą Papieską?

Rz. S. Wieczerza Páńska świádczy nam/ że mamy doskonále wszytkich grzechow nászych odpuszczenie / dla oney iedyney ofiáry Christusowey/ ktorą sam raz ná krzyżu odpráwił: Do tego/ że przez Duchá świętego bywamy wszczepieni w Christusá/ ktory teraz według człowieczeństwá tylko w niebie iest ná práwicy Oycowskiey/ y tám chce od nas być chwalony.

Msza zás nie przyznawa tego / áby żywi y

zmárli mieli odpuſzczenie grzechow dla iedyney męki Chriſtuſowey / ieśliby y teraz ná káżdy dźień Chriſtus zá nie od kśiężey nie był ofiárowány: Do tego Mſza vczy / że Chriſtus ćieleśnie pod oſobámi Chlebá y Winá ieſt / dla tegoż go w nich chwalić potrzebá. A ták włáſny fundáment Mſzey / nic innego nie ieſt / iedno záprzenie ſię iedyney oney Ofiáry y Męki Jezuſá Chriſtuſá / á zgołá brzydkie Báłwochwálſtwo.

Swiádectwá Piſmá świetego.

Ze mamy doſkonále wſzyſtkich grzechow)

Matt: 26. v. 27. 28. *A wźiąwſzy kielich, podźiekował, y dał im mowiąc: Piyćie wſzyſcy z tego. Abowiem toć ieſt Krew moiá Nowego Teſtámentu, ktora dla wiela ich bywa rozlana ná odpuſzczenie grzechow.*

Ioan 19. v. 30. *Tedy Iezus gdy wźiął ocet, rzekł: Wykonano ieſt (to ieſt zbáwienie ludzkie przez one ofiáre iego świetą.)*

Hebr: 7. v. 26. 27. *Abowiem godźił ſię nam Kápłan tákowy pobożny, niewinny, niepokaláný, oddalony od grzeſznikow, y ktory ſię ſtał wyżſzy nád niebioſá. Ktoryby nie potrzebował ná káżdy dźień, iáko oni Kápłani, pierwey zá grzechy właſne, zábitych ofiar ſpráwowáć / potym zá ludzkie. Bo to vczynił raz, gdy ſámego śiebie ofiárował.*

Támże. 8. v. 12. 25. 26. 27. 28. *Chriſtus nie przez krew kozłow y Cieląt, ále przez właſną Krew ſwoie, wſzedł raz do mieyſcá Swietego doſtawſzy wiecznego odkupienia. A nie iżby cżęſto ofiárował ſámego śiebie, iáko Kápłan wchodźi do mieyſcá świetego káżdy rok ze krwią cudzą. (Boćby był muśiał cżęſto ćierpieć od záłożenia świátá) Ale terazći ſię raz ná dokończeniu wiekow okazał, ku zgłádzeniu grzechu przez*

ofiárowánie sámego śiebie. A iáko to trwa, iż ludźie raz vmrzeć muszą á potym sąd bedźie. Ták y Christus raz iest ofiárowan, áby zgłádźił grzechy wiela ich.

Támże 9. v. 10. 12. 14. 18. Przez ktorą wolą iesteśmy poświeceni, przez ofiáre Ciáłá Iezusá Christusá raz vczynioną. Ten spráwiwszy iedne ofiáre zá grzechy, wiecznie siedźi ná práwicy Bożey. Gdy iedną ofiárą pcświeċił ná wieki tych ktorzy bywáią poświeceni. Przytym, gdźie iest odpuszczenie grzechow, iużci niemász ofiáry zá grzech.

Do tego / że przez Duchá świetego bywamy wszczepieni w Christusá) 1. Corint. 10. ✝. 16. *Kubek błogosłáwienia, ktorym błogosłáwimy; izali społecznośćią krwie Christusowey nie iest? A chleb ktory łamiemy, izali nie iest społecznośćią Ciáłá Christusowego?*

Támże 12. v. 13. Bo wszyscy iesteśmy nápoieni iednym napoiem w iednegoż Duchá.

Támże 6. v. 17. A kto sie przyłącza Pánu, iednym Duchem iest.

Msza záś nie przyznawa tego) Concilium *Tridenckie w Sessyey 13. Kánonie 5. Ieśliby kto rzekł, iż przednieyszy pożytek naświetszey Euchárystiey iest, odpuszczenie grzechow, niech bedźie przeklety.*

Toż w Sessiey 22. Kánonie Ieśliby kto rzekł, że Mszey ofiárá tylko iest chwały y dźiekczynienia, ábo golą pámiątką ofiáry ná krzyżu vczynioney, á nie też ofiárą vbłagáną zá żywych y vmárłych, zá grzechy, kaźni, dosyćvczynienia, ábo też y inne potrzeby, niech bedźie przeklectwem.

81. Pytánie.

Ktorzy ludźie máią przystepowáć do stołu Páńskiego? R.

Tylko ći ktorzy prawdźiwie żáłuią że Bogá

grzechá-

grzechámi swymi obrázili / iednák dufáią / że im dla Christusá są odpuszczone / y insze niedostátki ktore pozostáią / męką y śmiercią iego być pokryte : y ktorzy prágną / im dáley tym więcey w wierze / y w nowości żywotá pomnażáć się. A obłudnicy / y ći ktorzy się nie prawdźwie káią / potępienie sobie iedzą y piią.

Swiádectwá Pismá świętego.

A obłudnicy) 1. Corint 10. ℣. 21. *Nie możećie pić Kubká Páńskiego, y kubká Dyablow nie możećie być vczestnikámi stołu Páńskiego, y stołu Dyablow.*

1. Corint: 11. V. 28. 29. *A każdy niech się doświádczy, á tákże niechay ie z chlebá onego, y z kubká onego piie. A. bowiem ktory ie y piie niegodnie, potępienie sámemu sobie ie y piie.*

82. Pytánie.

Máiąli być ći do tey S. Wieczerzey przypuszczeni, ktorzy się wyznániem y żywotem niewiernymi y niezbożnymi być pokázuią?

℟. Zadnym sposobem : Bo táka rzecz ią przymierze Boże bywa zplugáwione / y gniew Boży ná wszystko zgromádzenie bywa pobudzony : A przetoż kośćioł według náuki Christusowey y Apostolskiey / záżywáiąc kluczow Krolestwá niebieskiego / tákowych do świętey Wieczerzey nie ma przypuszczáć áż się pokáią y obyczáie odmienią.

Swiádectwá Pismá świętego.

1. Corint: 11. V. 20. 21. 30. 34. *Gdy się tedy w iedno zchodźićie, toć nie dla vżywánia Wieczerzey Páńskiey. ábowiem káżdy wprzod wieczerzey swey záżywa, y táknie ie-*

den á drugi iest piiánym. Dla tegoć miedzy wámi iest wiele mdłych y niemocnych, á wiele ich záſnelo. A ták bráćia moi, ieśli kto łáknie, niechay ſie domá náie, ábyśćie ſie ná potepienie nie zchodźili.

Pſal. 50. v. 16. Złośnikowi Bog rzekł: coż tobie do tego że ty opowiedaſz vſtáwy moie? á bierzeſz w vſtá twe przymierze moie?

Eſai. 1. v. 11. 12. 14. 15. Co mi po wielkośći ofiar wáſzych? Mowi Pan: Gdyśćie przychodźili, ábyśćie ſie okázowáli przedemną, ktoż tego żądał z rąk wáſzych? Vroczyſtych swiąt wáſzych nie nawidźi duſzá moiá, ſą mi obrzydłe. y gdy rośćiągniećie rece wáſze, zákryie oczy ſwe od was, ták: że gdy bedźiećie przedłużáć modlitwy wáſze, nie wyſłucham; ábowiem rece wáſze ſą pełne krwie.

Eſai. 56. v. 3. Ktory ofiáruie wołu, iákoby człowieká zábił, &c. bo záiſte obieráli ſobie drogi ſwoie, á duſzá ich kocháłá ſie w obrzydliwośćiách ich.

31. Nie- dźiela.

83. Pytánie.

Coż to ſą klucze kroleſtwá niebieskiego?

R. Przepowiádánie Ewángeliey/ y kárność kośćielna: przez ktore wiernym niebo ſie otwiera/ á przed niewiernymi zámyka ſie.

Swiádectwá Piſmá świetego.

Matth. 16. v. 19. Tobie dam klucze kroleſtwá niebieskiego, iż cokolwiek zwiążeſz ná źiemi, bedźie związano ná niebie: á cokolwiek rozwiążeſz ná źiemi, bedźie rozwiązano ná niebie.

Tenże 18. v. 18. Zápráwde powiádam wam, cobyśćiekolwiek związáli ná źiemi, bedźie związano ná niebie: A cobyśćie rozwiązáli ná źiemi, bedźie rozwiązano y w niebie.

84. Pytánie.

Iákim kſztaltem otwiera ſie y zámyka ſie krolestwo niebieskie przez opowiádánie Ewángeliey? Rz.

Gdy według roſkazánia Chriſtuſowego wßytkim wiernym / y káżdemu z oſobná iáwnie opowiáda ſie / że im wßyſtkie grzechy od Bogá / dla zaſługi Chriſtuſowey ſą odpußczone / ilekolwiek obietnicę Ewángeliey prawdziwą wiárą przyymuią: A zaś wßyſtkim niewiernym y obłudnym opowiáda ſię; że ták długo gniew Boży y potępienie wieczne nád nimi wiśi / iáko długo w ſwych złośćiách trwáć będą: według ktorey Ewángeliey świádectwá / Bog ták w teráźnieyßym iáko y w przyßłym żywoćie káżdego ſądźić będźie.

Swiádectwá Piſmá świętego.

Gdy według roſkazánia Chriſtuſowego) Marci 16. v. 15. 16. *y rzekł im: wyßedßy tedy ná wßyſtek świát, opowiádayćie Ewángelią wßyſtkiemu ſtworzeniu. Ktoć vwierzy á ochrzći ſię, zbáwion będźie. A kto nie vwierzy, potępion będźie.*

Actor. 2. v. 27. 28. *A ták to ſłyßąc, rozżalili ſię ná ſercu, y rzekli do Piotrá y do inych Apoſtołow: Coż mamy czynić mężowie Bráćia. Zátym Piotr rzekł do nich: Vznayćie ſię á ochrzćićie ſię káżdy z was, w Imię Iezuſá Chriſtuſá, ku odpußczeniu grzechow, á weźmiećie dar Duchá świętego.*

Támże, 13. v. 38. 39. 46. *Niechże wam tedy będźie iáwno bráćia, iż przez tego (Iezuſá Chriſtuſá) oznáymuie ſię wam grzechow odpußczenie, y to wßyſtko, od czegośćie przez Zakon Moyżeßow nie mogli być rozwiązáni. Przez tegoć ká-*

żdy ktory wierzy, bywa rozwiązan. Wamći było naprzod potrzebá opowiádáć ſłowo Boże, ále gdy ie odrzucaćie, á ſkázuiećie ſie być niegodnymi wiecznego żywotá, otoż my obrácamy ſie do Pogánow. Abowiem nam ták Pan roskazał mowiąc: Poſtánowiłem ćie świátłośćią Pogánom, abyś był zbáwieniem aż do oſtátecznych ziem.

Támże, 26. v. 17. 18. Oto ćie poſyłam ábyś otworzył oczy ich, iżby ſie náwroćiły z ćiemnośći do świátłośći, á z mocy ßátáńſkiey do Bogá, áby wzięli odpußczenie grzechow, y dźiał miedzy świetymi, przez wiárę ktora ieſt we mnie.

85. Pytánie.

Iákim ſpoſobem zámyka ſie y otwiera ſie kroleſtwo niebieſkie przez kárność Kośćielną?

R. Gdy według roſkazánia Páná Chriſtuſowego/ ći ktorzy tytułem tylko ſą Chrześćiány / á náuką y żywotem dálekimi ſie być od Chriſtuſá pokázuią / będąc nie poiedeN kroć bráterſkie vpomnieni/ błędow y złośći odſtąpić niechcą / do kośćiołá bywáią odnieśieni / ábo do tych ktorzy od kośćiołá ná to ſą wyſádzeni. A iesliby ießcze y tych vpomnienia nie ſłucháli / tedy od tychże od vżywánia świątośći / od zgromádzenia wiernych / y od ſámego Bogá / z kroleſtwá Chriſtuſowego bywáią wyrzuceni: á gdźieby záś do popráwy ſie mieli / y ſámą rzeczą to pokázowáli/znowu iáko Chriſtuſowe y Kośćiołá iego członki bywáią przyimowáne.

Swiádectwá Piſmá świetego.

Matth. 18. v. 15. 16. &c. A iesliby zgrzeßył przećiwko tobie Brát twoy, idź á karz go miedzy tobą á onym ſámym:

ieśli ćie

ieśli ćie vſłuchał, zyskałeś Brátá ſwoiego: á ieśliby ćie nie vſłuchał, weźmi zſobą ieſzcze iednego ábo dwu, áby w vśćiech dwu ábo trzech świádkow, ſtáneła káżda rzecz. A ieśliby ich nie vſłuchał, powiedz zgromádzeniu, A ieśliby zgromádzenia nie vſłuchał, niechći będźie iáko ktory Pogánin y Celnik. Záprawdę powiádam wam; cobyśćie kolwiek związáli ná źiemi, będźie związano ná niebie: A cobyśćie rozwiązali ná źiemi, będźie rozwiązano y w niebie.

1. Corint: 5. v. 1. 2. 3. 4. 5. Koniecznie ſłycháć iż miedzy wámi ieſt nieczyſtość, to ieſt, iż niektory ma żone Oycá ſwego. Iać záiſte iáko nie obecny ćiáłem, ále obecny Duchem, iuśćiem iáko obecny oſądźił, áby ten ktory to ták vczynił. (A wy będąc w Imie Páná náſzego Iezuſá zgromádzeni z Duchem moim) mocą Páná náſzego Iezuſá Chriſtuſá, był podan ſzátánowi ná zginienie ćiáłá, áby Duch był záchowan w dźień on Páná Iezuſow. A z tákim áni iedźćie.

2. Theſſ. 3. v. 6. 14. A opowiádam y wam Bráćia, przez imie Páná náſzego Iezuſá Chriſtuſa, iżbyśćie ſie odłączyli od káżdego brátá, ktory ſie nierządnie ſpráwuie, á nie według náuki ktorą wźiął od nas. A ieśli nie ſłucha kto powieśći náſzey, tego przez liſt oznáymićie, áni z nim obcuyćie, áby ſie záwſtydźił.

2. Ioan. v. 10. 11. Ieśli kto przychodźi do was, á tey náuki nie przynośi, nie przyimuyćieſz go w dom, ani go pozdrawiaycie. Abowiem kto go pozdrawia, vczeſtnikiem ieſt złych iego vczynkow.

TRZECIA CZĘŚĆ KATECHIZMV O WDZIECZNOSCI.

32. Niedźielá. 86. Pytánie.

Poniewaź od wßyſtkich grzechow y nędz, krom źadney náßey zásługi, z ßczyrego miłośierdźia Boźego, dla Christusá wyzwoleni ieſteſmy, ná coź tedy dobre vczynki czynić mamy?

R. Iź ſkoro nas Pan Christus Krwią ſwoią odkupił/ záraz nas Duchem ſwoim odnawia ná wyobráźenie ſwoie / ábyſmy ták wielkich dobrodźieyſtw doznawßy/po wßyſtek źywot wdźięczność náßę ku Bogu pokázowáli / iźeby on przez nas był wielbiony. Potym ábyſmy ſię teź ſámi z owocow/ káźdy o ſwey wierze vpewniáli. A nákoniec ábyſmy niewinnośćią źywotá náßego / inßych teź Christuſowi pozyſkáli.

Swiádectwá Piſmá świętego.

Iź ſkoro nas Pan Christus odkupił) Rom. 6 v. 21. *Teraz będąc wybáwieni od grzechu, á zſtawßy ſię ſługebniki Bogu, máćie poźytek wáß ku świątobliwośći, á koniec źywot wieczny.*

Támźe 8. v. 14. *Wßyſcy ktorzy Duchem Boźym bywáią rządzeni, ći ſą Synámi Boźymi.*

1. Corint. 6. v. 20. *Ieſteśćie zapłátą kupieni, chwal-*

ćieß tedy

ćież tedy Bogá w ćiele wáſzym y w Duchu wáſzym, ktore ſą Boże.

Abyſmy wdźięcżność náſzę ku Bogu pokázowáli) Coloſ. 3. v. 15. Wezwáni ieſteśćie w iedno ćiáło; bądźćież wdźięcżni.

Matt. 5. v. 16. Tákże niechay świeći świátłość wáſzá przed ludźmi, áby obacżywſzy wáſze vcżynki dobre, chwalili Oycá wáſzego, ktory ieſt w niebie.

Potym ábyſmy ſię też ſámi z owocow) 2. Petr. 1. v. 10. Aprzetoż Bráćia rácżey ſię ſtáraycie, abyśćie vtwierdźili wezwánie y wybránie wáſze (przez dobre vcżynki) bo ieślibyśćie te rzecży cżynili, nigdy ſię nie powálićie.

Matt. 7. v. 17. Wſzelkie drzewo dobre, owoce dobre rodźi, ále ſprochniáłe drzewo owoce złe rodźi.

Galat. 5. v. 6. 22. W Chriſtuśie Iezuśie, áni obrzezánie nic nie waży, áni nieobrzezánie, ále wiárá przez miłość ſię ſpráwuiąca. Ale owoc Duchá ieſtći; Miłość Weſele, Pokoy, Cierpliwość, Dobrotliwość, Dobroć, Wiárá.

A nákoniec ábyſmy niewinnośćią) 1. Petr: 3. v. 1. 2. Zony niech bedą poddáne mężom ſwoim, áby y ći ktorzy nie ſą poſłuſzni ſłowu, przez obcowánie żon bez ſłowá byli pozyskáni, gdy vyźrzą vcżćiwe obcowánie wáſze.

Rom. 14. v. 19. Przetoż tedy ſtáraymy ſię o te rzecży ktore pokoiowi należą, y też ſpolecżnemu budowániu.

87. Pytánie.

To ći nie mogą być zbáwieni, ktorzy niewdźięcżnymi będąc y w grzechách beſpiecżnie leżąc, od niepráwośći ſwey do Bogá ſię nie náwrácáią? 33. Niedźiela.

Rz. Zadną miárą. Bo iáko Piſmo święte świádczy; áni niewſtydliwi / áni Báłwochwálcy / áni

cudzoło-

cudzołożnicy/ áni złodźieie/ áni łákomcy/ áni piiánice/ áni obmowcy/ áni drapieżnicy dźiedźictwá Krolestwá Bożego nie dostąpią.

Swiádectwá Pismá świetego.

1. Corint. 6. v. 9. 10. *Abo niewiećie iż niespráwiedliwi nie bedą dźiedźicmi Krolestwá niebieskiego? Nie mylćie sie, áni niecżyśći, áni báłwochwálcy, áni cudzołożnicy, áni roskoßnicy, áni Sodomcżycy, áni złodźieie, áni łákomi, áni piiánice, áni obmowce, áni drapieżnicy, nie bedą dźiedźicmi Krolestwá niebieskiego.*

Ephes. 6. v. 5. *Bo to wiećie iż wßelki niewstydliwy ábo niecżysty, ábo łákomy, ktory iest báłwochwálcá, nie ma dźiedźictwá w Krolestwie Christusowym y Bożym.*

88. Pytánie.

Ná cżym záleży náwrocenie cżłowieká do Bogá? R.

Ná vmártwieniu stárego / á ożywieniu nowego cżłowieká.

Swiádectwá Pismá S.

Ephes. 4 v. 22. &c. *Złożćie z śiebie co sie dotycże pierwßego postepowánia stárego cżłowieká, ktory zdrádliwymi pożądliwośćiámi bywa zepsowan; á odwroććie sie Duchem v mysłu wáßego, y przyobleczćie nowego cżłowieká, ktory we dle Bogá stworzon iest ku spráwiedliwośći y świątobliwośći prawdźiwey.*

Colos. 3. v. 5. 6. &c. *Vmártwiayćieß tedy cżłonki wáße ziemskie, grzech niecżysty, plugástwo sprosną roskoß złą pożądliwość y łákomstwo, ktore iest báłwochwálstwem Dla ktorych rzecży przychodźi gniew Boży ná syny nieposłußne. Ale teraz odłożćie wy te wßystkie rzecży, gniew, popedliwość, złość, złorzecżeństwo, plugáwe słowá z vst wáßych*

Nie klá-

Nie kłamayćie ieden przećiw drugiemu, gdyżeśćie zwlekli onego stárego człowieká z vczynkámi iego, y oblekli nowego, ktory sie odnawia ku vznániu, podług wyobráżenia tego ktory go stworzył.

1. Corint: 5. v. 7. Wyczyśćieś tedy stáry kwás, ábyśćie byli nowym zádźiałániem.

89. Pytánie.

Co iest vmartwienie stárego człowieká?

R. Prawdźiwie żáłowáć z sercá / żeś grzechámi swymi Bogá obráźił: á im dáley tym wiecey onemi sie brzydźić y wystrzegáć sie ich.

Swiádectwá Pismá świetego.

Rom: 8. v. 13. Ieślibyśćie wedlug ćiáłá żyli, pomrzećie: Ale ieśli Duchem ćiáłá spráwy vmartwićie, żyć bedźiećie.

Hoseæ 5. v. 15. Odeyde á wroce sie do mieyscá mego, dotąd áż sie oni winnymi vznáią, á szukáć bedą oblicza moiego, w vtrapieniu swym szukáć mie bedą.

Ioel 2. v. 13. Rozedrzyćie sercá wásze, á nie odźienia wásze, á náwroććie sie do Páná Bogá wászego.

90. Pytánie.

Co iest ożywienie nowego człowieká? R.

Prawdźiwe wesele w Bogu przez Christusá / á vprzeyme y chętne vśiłowánie postánowienia żywotá: według woley Bożey / y wszelákich dobrych vczynkow wykonánia.

Swiádectwá Pismá świetego.

Prawdźiwe wesele w Bogu) Rom: 5. v. 1. Bedąc tedy przez wiáre vspráwiedliwieni, pokoy v Bogá mamy, przez Páná nászego Iezusá Christusá.

Támże 14. v. 17. Krolestwo Boże nie iest pokarm áni

picie; ále spráwiedliwość y pokoy, y wesele przez Duchá S.

Esa. 57. v. 15. Oto ták mowi Pan. Ia ná mieyscu wysokim y świetym mieszkáć bede, z skruszonym á vniżonym sercem ku ożywieniu duchá pokornych, y ku czynieniu sercá skruszonych.

A vprzeyme y chętne vśiłowánie) Rom: 6. v. 10. 11. Bo iż (Christus) vmárł, grzechowi raz vmárł. A iż też żywie, żywieć Bogu. Tákżeć też y wy rozumieyćie śie być vmárłymi grzechowi, á żywymi Bogu, przez Christusá Páná nászego.

Galat. 2. v. 20. A żywe iuż nie ia, ále żywie we mnie Christus: á żywot ktory teraz żywe w ćiele, w wierze Syná Bożego żywe, ktory vmiłował mie, y wydał sámego śiebie zá mie.

91. Pytánie.

Ktore są dobre vczynki? Rz.

Tylko te/ ktore śie z prawdźiwey wiáry według zakonu Bożego dźieią/ y ku iego sámego chwale obracáią śie: á nie te ktore z nászey dumy wymyślone/ álbo od ludźi podáne są.

Swiádectwá Pismá świetego.

Ktore z prawdźiwey wiáry) Rom. 14. ℣. 23. Cokolwiek nie iest z wiáry, grzech iest.

Według zakonu Bożego) 1. Sam. 15. ℣. 22. Y rzekł do Saulá: Y mniemasz áby śie to ták Bog kochał w palonych ofiárách, iáko w posłuszeństwie roskazánia iego? Oto lepiey iest być posłusznym niż ofiárowáć, á słucháć lepiey iest, niż tłustość báránią iemu oddawáć.

Eph. 2. v. 10. Iesteśmy spráwą iego, stworzeni w Christusie Iezusie ku vczynkom dobrym, ktore przedtym Bog nágotował, ábychmy w nich chodźili.

R ku iego chwale) 1. Cor. 10. ℣. 31. *wßyſtko ku chwale Bożey cżyńćie.*

A niektore z náßey dumy) Deut. 12. ℣. 8. 32. *Nie bedźiećie tak cżynić iako tu dźiś cżyniemy, co ſie komu widźi być nalepßego. A tak cokolwiek ia wam iedno roskázuie, o tym ſie ſtarayćie abyśćie temu dośić cżynili, nic do tego nie przydawaiąc, áni vmnieyßáiąc od niego.*

Eſech 20. v. 18. *Nie chodźćie zá vſtáwámi oycow wáßych, á ſądow ich nie oſtrzegayćie.*

Eſa. 29. v. 13 *Ludu tego boiaźń przećiw mnie ieſt z roskazánia ludzkiego.*

Matth. 15. v. 9. *Dármo mie chwalą, vcżąc náuk, ktore ſą vſtáwámi ludzkimi.*

92. Pytánie. 34. Niedźielá.

Ktory ieſt Zakon Boży?

R. Mowił Pan Bog wßytkie te ſłowá. *Pátrz w mnieyßym Kátechizmie* fol. 4.

93. Pytánie.

Iáko ſie dźielą te Przykazánia? R.

Ná dwie tablice: Z ktorych pierwßa we cżworgu podáie/ iáko ſie mamy przećiw Bogu záchowáć: poślednia zás w ßeśćiorgu/ iákie powinnośći bliźniemu oddawáć mamy.

94. Pytánie.

Cżego chce Bog po nas w pierwßym przykazániu?

R. Abym/ iáko mi ieſt mile duſzne zbáwienie/ ták ſie wárowal y wyſtrzegal wßelkiego bálwochwálſtwá/ cżárnokśieſtwá/ cżárowánia/ zabobonu/ wzywánia świętych/ y inßego ſtworzenia: á zás ábym iedynego prawdźiwego Bogá dobrze

znał/ iemu sámemu dufał/ z wielką pokorą y ćierpliwośćią iemu się poddawał: od niego sámego wszelákich dobr czekał: á nákoniec/ ábym z vprzeymego sercá onego miłował/czćił/ ważył/ták bárzo/ ábym się ráczey wszelákiego stworzenia wyrzekł/á niżelibym się namniey czego przećiwko woley iego dopuśćił.

Swiádectwá Pismá świętego.

Báłwochwalstwá) 1 Cor. 10. ℣. 14. *Bráćia namilszy moi, strzeżćie się báłwochwalstwá.*

Czárnokśięstwá/ czárowánia (álbo żegnánia zabobonow) Leuit. 19. ℣. 31. *Nie vdawayćie się do czárownikow, ani szukayćie rády od wieszczkow, iżbyśćie się od nich nie splugáwili: bom ia iest Pan Bog wász.*

Deut. 18. v. 10. 11. *Niechay się nikt miedzy wámi nie znayduie, coby miał przenaszáć przez ogień, álbo syná álbo corke swoie, áni wieszczek, áni guslnik, ani ten coby wrożył, áni czárownik. Tákże áni czárnokśiężnik, áni ten ktory ma spráwe z duchy złemi, áni práktykarz, áni ten coby się od vmárłych czego dowiádował.*

Wzywánia świetych y inszego stworzenia)

Esa. 8. v. 19. *Izali nie dokłada się lud Bogá swego? azaż od żywych do vmárłych biegáią?*

Matth. 4. v. 10. *Páná twego bedźiesz chwalił y onemu sámemu bedźiesz służyć.*

Apoc. 19. v. 10. *Vpadłem przed nogi (Anioła ktory do mnie mowił) ábym go chwalił; ále on mi rzekł: Pátrz ábyś nie czynił tego; Iestemći sługá z tobą ieden z bráćiey twoiey, ktorzy máią świádectwo Iezusowe. Chwal Bogá.*

Colos. 2. v. 18. *Zaden się niech nie waży stánowić czego około was, z poddáństwá y chwały Aniołow, w te się rzeczy*

wdawáiąc, ktorych nie widźiał, á prożno śię nádymáiąc z v myślu ćiáłá swoiego.

Ierem. 17. v. 5. Pan ták mowi. Przeklęty człowiek ktory w człowieku vfa, á ktory pokłáda ćiáło rámieniem swoim, á odćiąga serce swe od Páná.

Ták bárzo/ ábym śię raczey wszelkiego stworzenia wyrzekł) Matt. 5. ℣. 29. Ieśli práwe oko ćiebie w grzech przywodźi, wyrwi ie, á zárzuć od śiebie; ábowiemći pożyteczniey iest, áby zginął ieden z członkow twoich, niżliby miáło być podáne wszystko ćiáło ná męki.

Tenże 10. v 37. Kto miłuie oycá álbo mátkę, wiecey nád mię, nie iest mię godźien. Actor. 5. v. 29. Wiecey nam potrzebá być posłusznym Bogu, niżli ludźiom.

95. Pytánie.

Co iest báłwochwálstwo? R.

Iest miásto iednego Bogá/ álbo oprocz onego iedynego y prawdźiwego Bogá/ ktory śię w słowie swoim obiáwił / co inszego sobie zmyśláć y mieć/ w czymbyś nádźieię pokłádał.

Swiádectwo Pismá świętego.

2 Regum. 17. v. 33. A choćiaż śię báli Páná, á wżdy służyli Bogom swym wedle zwyczáiu pogánow, skąd ie był Pan preniosł.

Rom: 1. v. 25. Y służyli rzeczam stworzonym mimo stworzyćielá ktory iest błogosłáwiony ná wieki.

Galat. 4. v. 8. Owszem gdyśćie Bogá nie ználi służyliśćie tym ktorzy z przyrodzenia nie są Bogowie.

Ephes. 5. v. 5. Wiećie iż wszelki łakomy, ktory iest báłwochwalcá, nie ma dźiedźictwá w krolestwie niebieskim.

96. Pytánie.

Czego chce po nas wtore przykazánie? 35. Niedźielá.

Rz. Abyſmy Bogá żadnym obrázem áni kßtałtem nie wyrażáli / áni żadnym inßym ſpoſobem chwalili/ iedno ktorym ſię w ſłowie ſwoim chwalić roſkazał.

Swiádectwá Piſmá świętego.

Abyſmy Bogá żadnym obrázem áni kßtałtem) Deut: 4. v. 15. *Maćie ſię tedy pilno przeſtrzegáć, gdyżeśćie nie widźieli podobieńſtwá żadnego w on dźień w ktory Pan z wámi mowił z Horeb pośrzodka ogniá: ábyśćie ſię nie vwiedli, á nie czynili ſobie rytego podobieńſtwá, álbo obrázu ná iákiżkolwiek kßtałt, álbo męzczyński, álbo niewieśći: álbo też ná kßtałt iákiego źiemskiego źwierzęćiá, tákże na podobieńſtwo ptáſtwá skrzydłáſtego latáiącego ná powietrzu: áni też ná podobieńſtwo iákiey gádźiny, ktora ſie płaza po źiemi, áni ná kßtałt iákiey ryby, ktora ieſt w wodźie pod źiemią.*

Eſa. 40 v. 18. *Komuż tedy podobnym vczynićie Bogá, á co zá Obraz vczynićie iemu?*

Jedno ktorym ſię roſkázał) *Pátrz wyżßey w pytániu 91. w słowiech, według zakonu iego; tákże; á nie ktore z dumy náßey.*

97. Pytánie.

To tedy żadnego zgołá obrázu, álbo podobieńſtwá nie trzebá wymyſláć? Rz.

Pan Bog żadnym ſpoſobem nie ma być wyrażány/ áni też może: A ſtworzenie záś ácz wolno wyrażáć / iednákże zákázuie Bog Obrázow czynić y mieć/żebyſmy álbo one ſáme/álbo Bogá przez nie chwalić / álbo czćić mieli.

Swiádectwá Piſma świętego.

Iednákże zákázuie Bog Obrázow czynic y mieć żebyśmy álbo one sáme) Exod: 34. ✠. 17. *Nie czyń sobie Bogow rytych.*

Deut: 16. v. 22. *Ani sobie czyń slupá, boć go Pan Bog twoy ma w nienawiśći.*

Albo Bogá przez nie chwalić mieli) 2. Reg: 17. v. 3.4. *Y spráwowal śie pobożnie Ezechiasz Krol, iako y Dawid oćiec iego. Bo wyglądźil káplice po gorách, bálwany połamal, y złamal wężá miedźiánego ktorego byl Moyżesz spráwil, ábowiem aż do onych czásow Izráelczycy kádźili iemu.*

Rom: 1. v. 21. 23. *Znáiąc Bogá, przećiego nie chwalili, iako Bogá, owszem proznymi śie sstali w myślach swoich. Gdyż zodmieniali chwałe nieśmiertelnego Bogá, spráwiwszy obraz czlowieká śmiertelnego, y ptakow y źwierząt.*

98. Pytánie.

Azáż w Kośćiele nie mogą być ćierpiáne, ktore są miásto Ksiąg prostym ludźiom?

Rz. Nie mogą: Bo śie nam nie godźi medrszymi być nád Bogá/ ktory chce áby iego kośćiol/ nie niememi obrázy/ ále żywym slowá iego opowiádániem byl ćwiczony.

Swiádectwá pismá świętego.

Ktore chce áby niememi obrázy/) Ier: 10. v. 8. *Záiste w tym iednym tylko zglupieli y poszaleli, iż drewno iest im náuką prożnośći.*

Habacuc 2. v. 18. *Ná coż iest pożyteczny ryty Obraz, ktory wystrużę rzemieslnik iego, rzecz vlana y Náuczyćiel klamstwa?*

Ale żywym slowá iego opowiádániem) 2. Pet. 1. v. 19. *Mamy namocnieysze slowo Prorockie, ktorego*

pilnuiąc, dobrze czynicie, iáko kágáncá świecącego w ćiemnym mieyscu, aż sie dźień oświeći, á iutrzenká wzeydźie w sercách wászych.

1. Tim: 3. v. 15. 16. 17. Od dźiećińśtwá świádomes pism świętych, ktore ćie mogą vczynić vczonym ku zbawieniu przez wiárę, ktora iest w Iezuśie Chrystuśie. Wszystko pismo od Bogá nátchnione iest, y pożyteczne ku náuce, ku strofowániu, ku karániu, y ku ćwiczeniu, ktore iest w spráwiedliwośći. Aby człowiek Boży był doskonáłym ku wszelkiey spráwie dobrey dostáteczńie náuczony.

99. Pytánie.

36. Nie-dźiela.

Co stánowi Bog w trzećim przykazániu? Rz.

Abysmy nietylko przeklináiąc / álbo krzywo przyśięgáiąc / ále też áni lekkomyślnie przyśięgáiąc / Imienia Bożego zelżywie / álbo nieucżćiwie nie vżywáli: áni też milcząc álbo pobłażáiąc / ták sprosnym wystepkom nie pomagáli: ále żebysmy naświętszego Imienia Bożego / z wielkim nabożeństwem y posżánowániem vżywáli; żeby ták prawdźiwym y státecżnym wyznániem / wzywániem / nákoniec káżdym słowem y vczynkiem nászym / on był wysławiány.

Swiádectwá Pismá Swiętego.

Nietylko przeklináiąc) Leuit: 24. v. 11. Tedy on ktory był z mátki Izráelskiey národzony, targnął sie ná drugiego nievczćiwemi słowy, bluźniąc Imie Pánskie: y wnet go wiedźiono do Moyżeszá. Tedy Pan ták mowił do Moyżeszá. Roskaż tego bluźnierzá wywieść przed namioty, á niech go lud wszystek vkámionuie.

Albo krzy-

Albo krzywo przyśięgáiąc) Leuit: 19. ℣. 12. Nie przyśięgayćie fálszywie przez Imię moie, áni lżyćie Imienia Bogá wászego: Abowiem ia Pan.

Ale też áni lekkomyślnie przyśięgáiąc) Matt: 5. v. 34. Ia wam powiádam, abyśćie żadnym sposobem nie przyśięgali.

Iacob: 5. v. 12. A naprzod Bráćia moi, nie przyśięgayćie, áni ná niebo, áni ná źiemie, ani żadną inszą przyśięgą; ále niech będźie słowo wásze, Iest, Iest, y Nie, Nie: abyśćie nie wpádli w potępienie.

Ale żebyśmy naświętszego Imienia) Esai 45. v. 23. Záprzyśiągłem sam przez śię, á spráwiedliwe słowo wyszło z vst moich, ktore mi śię wstecz nie wroći: káżde kolano przyklęknie przedemną, y káżdy język mnie przyśięgáć będźie.

100. Pytánie.

Tákże to iest ćięszki grzech przyśięgáiąc, álbo nieszczęśćia winszuiąc, Imię Boże znieważáć, że śię też y Bog ná tych gniewa, ktorzyby tego ile w nich iest, nie zákázowáli, álbo nie bronili? R.

Záprawdę ćięszki: Bo niemász żadnego grzechu więtszego/ álbo ktoryby Bogá bárźiey obrażał/ iáko świętego Imienia iego zelżywość: Dla tegoż też ten grzech śmierćią karáć rozkazał.

Swiádectwá Pismá świętego.

Záprawdę ćięszki.) Prouerb: 29. ℣. 24. Ma dusze swoie w nienawiśći, ktory słucha przeklęctwá, ánigo oznaymuie.

Leuit: 5. v. 1. Iesliby też ktokolwiek zgrzeszył, będąc

do przyśięgi pozwány o iáką rzecz ktoreyby był świádkiem, álbo ią sam widźiał, álbo od kogo innego o niey wiedźiał gdyby niechćiał zeznáć, ten odnieśie karánie zá złość swoię.

Ten grzech śmierćią kazano karáć) Leuit: 24. v. 16. *Ktoby co ku zelżywośći Imienia Pańskiego mowił, śmierćią vmrze, á vkámienuie go wßystko zgromadzenie, choćiażby był postronny, choćiaż domowy, bo iż zbluźnił imie Pańskie, vmrzeć muśi.*

101. Pytánie.

37. Nie-dźiela. *A może ktoprzystoynie przez Imie Boże przyśięgáć?*

Rz. Może; gdy álbo Vrząd tego potrzebuie; álbo iáka potrzebá tym sposobem słowá potwierdźić / y prawdy podeprzeć każe: żeby śie y chwałá Boża ostawiłá/y inßych zbáwieniu dogodźiło. Bo tákowa przyśięgá słowem Bożym śie stánowi/ y dla tego też ludźie świeći w stárym y Nowym przymierzu słußnie iey vżywáli.

Swiádectwá Pismá świętego.

Słowem Bożym śie stánowi) Deutr 6. ℣. 13. *Boyże śie Páná Bogá twego y służ mu, á przyśiegay przez imie iego.*

Esai: 48. v. 1. *Słuchayćie tego domie Iákobow, ktorzy śie ozywaćie imieniem Izráelskim, ktorzy przyśięgaćie przez Imie Páńskie, á przypominaćie Bogá Izráelskiego, á coż gdy nie w prawdźie áni w spráwiedliwośći.*

Hebr. 6. v. 16. *Ludźie przez tego przyśięgáią, ktory iest wietßy, y w ktorych koniec káżdego sporu, iestći przyśięgá ku potwierdzeniu przydána.*

Dla tegoż ludźie świeći) Genes: 21. ℣. 23. 24.

A ták

A ták (rzekł Abimelech Abráhámowi) przyśież mi tu przez Bogá, iż mie w niczym podchodźić nie będźieß, áni synow moich, áni tákże Wnukow moich. Tedy odpowiedźiał Abrahám, Ia przyśięgę.

Támże. 31. v. 53. A ták przyśiągł Iákob (Lábánowi) przez bojaźń (to iest Bogá ktorego śię bał) Izáaká Oycá swego.

Iosue. 9 v. 15. 18. 19. Tedy Iozue vczynił z nimi pokoy, a wßedł w przymierze, y dopuśćił im żywo zostáć, á Xiążętá zgromádzenia przyśięgły im, y nie mordowáli ich synowie Izráelscy; ábowiem Xiążętá zgromádzenia przyśięgły im były przez Páná Bogá Izráelskiego, skąd ßemráło wßystko zgromádzenie przećiwko Xiążętom. Tedy Xiążętá odpowiedźieli wßemu zgromádzeniu; My przyśięgliśmy im przez Páná Bogá Izráelskiego, á tákże śię ich áni tknąć nie możemy.

1. Samuel. 24. v. 22. 23. Przyśięż że mi (mowi Saul do Dawidá) teraz przez Páná, iż potomstwá mego nie wygubiß po mnie. A ták Dawid przyśiągł Saulowi.

2. Samuel 3. v. 35. A ták Dawid przyśiągł tymi słowy: Ták mi niechay Bog pomaga, iż nie będę iadł by namniey pierwey niż słonce zaydźie.

1. Regum 1. v. 29. Tedy Krol Dawid przyśiągł.

Roman. 1. v. 9. Bog ktoremu ia służę, iest mi świádek, iż vstáwicznie o was czynię wspominánie.

2. Corint. 1. v. 23. A ia wzywam Bogá ná świádectwo, ná duße moie, iż folguiąc wam, ießczem nie przyßedł do Koryntu.

102. Pytánie.

A nie wolnoż przyśięgáć przez ludźie świete, albo inße stworzenie? R.

Nie. Bo słußna przyśięgá iest wzywánie Bogá kto-

gá/ ktorym go prośiemy/ áby on iáko iedyny ferc wglądácz/ świádectwo dał o prawdźie / y przyśiężce ſkarał/ ieśliby vmyślnie oſzukiwał. A tákowa cześć żadnemu ſtworzeniu nie należy.

Swiádectwá Piſmá świętego.

Ktorym go prośiemy/áby on) 2. Cor. 1. ℣. 23. *A ia wzywam Bogá ná świádectwo, ná duſzę moię.*

Roman. 9. v. 1. *Prawdę mowię przez Chriſtuſá, nie kłamam ći, w czym mi poświádcża ſumnienie moie przez Duchá świętego.*

A tákowa cześć) Matt. 5. ℣. 34. 35. 36. *Ia wam powiádam, ábyśćie żadnym ſpoſobem nie przyśięgáli, áni ná niebo, gdyż ieſt ſtolicá Boża, áni ná źiemię, gdyż ieſt podnożkiem nog iego: áni ná Ieruzálem, gdyż ieſt miáſto wielkiego Krolá. Ani ná głowę twoię bedźieſz przyśięgał: ábowiem nie możeſz vczynić iednego włoſá białego álbo czarnego.*

Hebr. 6. v. 16. *Ludźie przez tego przyśięgáią, ktory ieſt więtſzy.*

38. Nieđźiela. 103. Pytánie.

Co roskázuie Bog w czwartym Przykazániu? R.

Naprzod/ áby vſługá Ewángeliey y ſzkoły były záchowáne; y ábym ia iáko w inſze dni/ ták oſobliwie w dni święte chętliwie chodźił do zgromádzenia świętego; świątośći vżywał; do poſpolitych modlitw/ ſwoie też przyłączał; według przemożenia ſwego cokolwiek ná vbogie dawał. A potym/ ábym przez wſzyſtek żywot/ od złych spraw prożen był; pozwáláiąc Pánu/ áby przez

Duchá swiętego spráwę swoię we mnie odpráwował: y ták ábym iesżcze w tym żywocie wieczny on Sábat zácżął.

Swiádectwá Pismá świetego.

Aby vsługá Ewángeliey) Tit. 1. ♈. 5. *Dla tegom cie zostáwił w Krecie; ábyś do końcá popráwił, czego nie dostawa, y postánowił stárße po miástach, iakom ia tobie był przykazał.*

2. Timot. 2. v. 2. *A te rzeczy ktoreś słyßał odemnie miedzy wielą świádkow, poruczay wiernym ludźiom, ktorzy też godni będą ku náuczániu inßych.*

1. Corint. 9. v. 11. 12. 2c. *Ieslismy wam duchowne rzeczy siali, azaż to wielka rzecz, ieslibysmy żeli waße ćielesne rzeczy? Ieśliż inßy tey mocy nád wámi vżywáią, czemuż nie więcey my? Azaż nie wiećie, iż ći ktorzy około świetych rzeczy prácuią, pożywáią tych rzeczy, ktore są z mieyscá świetego? á ktorzy przy ołtarzu są, z ołtárzá też pożywáią? Ták też Pan postánowił, tym ktorzy Ewángelią opowiádáią, áby z Ewángeliey żyli.*

A ábym do zgromádzenia świetego chodził) Psal. 68. v. 27. *Chwálćieß Bogá w zebrániu.*

Támże 40. v. 11. 12. *Nie taiłem miłośierdźia twego w zgromadzeniu wielkim. Opowiedałem spráwiedliwość twoie w zgromádzeniu wielkim.*

Actor. 2. v. 42. 46. *Y byli vstáwicznie trwáiąc zgodnie w kośćiele, y w łamániu chlebá, y w modlitwách.*

Według przemożenia swego) 1. Cor. 16. ♈. 2. *Pierwßego dniá po Sabáćie każdy z was niechay odłoży zbieráiąc co z ßczodrobliwośći Bożey będźie mogł.*

A ták ábym iesżcze w tym żywoćie on Sábát) Esaiæ. 66. v. 23. *Y stánie sie że od mieśiącá do mieśiąca, od*

Sábatu do Sábatu zchodźić śie bedźie wßelkie ćiało, ku chwaleniu przed oblicznośćią moią, mowi Pan.

104. Pytánie. 39. Niedźiela.

Co Bog kłádźie ná nas w piątym Przykazániu? Rz.

Abysmy rodźicom/ á zgołá wßystkim nászym przełożonym powinną vczćiwość/ miłość y życzliwość oddawáli: á żebysmy śię ich życzliwey náuce y kárnośći z tákim/ iáko przystoi/ posłußeństwem poddawáli. Do tego też ábysmy ich wystepki y obyczáie ćierpliwośćią nászą znaßáli/ záwße o tym myśląc/ że Bog chce nas ich reką prowádźić y kierowáć.

Swiádectwá Pismá świetego.

Abysmy ták rodźicom) Ephes. 6. v. 1. 2. 3. *Dźieći słuchayćie rodźicow wáßych w Pánu, bo to iest rzecz spráwiedliwa. Czći oycá twego y mátke (ktore iest pierwße przykazánie z obietnicą) ábyć śie dobrze dźiało, y ábyś był długo żyw ná źiemi.*

Colos. 3. v. 18. 20. *Zony bądźćie poddáne swoim meżom, iáko przystoi w Pánu. Synowie słuchayćie rodźicow w wßystkim, ábowiem to Pánu miło.*

Rom. 13. v. 1. *Káżdy człowiek niechay bedźie poddány zwierzchnim przełożeństwom: Abowiem nie iest przełożeństwo iedno od Bogá.*

1. Petr. 2. v. 13. *Bądźćie tedy poddáni káżdemu vrzedowi ludzkiemu dla Páná, choćiaż krolowi, iáko przednieyßemu; choć przełożonym, iáko tym ktorzy od niego posłani bywáią. Abowiem tá iest wola Boża, ábyśćie dobrze czyniąc záhámowáli nieumieietność ßalonych ludźi.*

Hebr. 13. v. 17. Bądźcie posłuszni przełożonym waszym, bądźcie im poddáni, abowiem oni czuią o duszach waszych, ko ci ktorzy liczbe oddáć máią; áby z weselem czynili, á nie zdychaiąc: boć to wam iest niepożytecżno.

Do tego ábyśmy ich wyśtępki) Prouer. 23. v. 22. Bądź posłuszen oycu twemu, z ktoregoś poszedł, a nie gárdźić mátką twoią, gdy się iuż stárzeie.

Genes. 9. v. 25. Rzekł tedy Noe: Niech bedźie przeklętym Chánáan, á bedźie sługá sług bráciey swoiey.

1. Petr. 2. v. 18. Sludzy niech bedą poddáni Pánom swoim z wszelaką boiaźnią, nie tylko dobrym y ludzkim, ále y srogim. Abowiem to iest rzecz wdźięczna, ieśli kto dla sumnienia Bożego ćierpi frásunki, bedąc niesłusznie vtrapiony.

Matt. 22. v. 21. Oddawayćież Bogu co iest Bożego; a Cesárzowi co iest Cesárskiego.

105. Pytánie. 40. Niedźiela.

Czego chce po nas Bog w szostym Przykazániu?

Rz.

Abym bliźniego áni myślą/ áni słowem/ áni postáwą/ nierzkąc vczynkiem/ áni sam przez śię/ áni przez kogo innego/ nie lżył/ álbo nienáwidźiał álbo obrażał/ álbo zábiiał: ále wszelákiey chćiwośći zemszczenia się zániechał. Dotego ábym sobie sámemu nie szkodźił/ áni się dobrowolnie w niebespieczeństwo wdawał. Zá czym też áby się zaboystwá nie działy/ vrzędowi miecz zlećił.

Swiádectwá Pismá S.

Abym bliźniego áni myślą) Matt. 5. v. 21. 22. Słyszeliśćie iż rzeczono iest stárym: Nie bedźiesz zábiiał, á ktokolwiek zábiie, bedźie winien sądu. Ale ia wam powiá-

dam,

dam, iż káżdy ktory sie gniewa ná brátá swego bez przyczyny álbo vpornie, będźie winien sądu: A ktokolwiek rzecze brátu swemu Rácha, będźie winien áby był karan od rády: á ktokolwiek rzecze błaznie, będźie winien męki ogniowey.

Ale wszeláktey chćiwośći zemszczenia) Rom. 12. v. 19. Nie mszcząc sie sámi o namileyszy, owszem dayćie mieysce gniewowi, ábowiem nápisano iest: Moiáć iest pomstá, á iáć oddam, mowi Pan.

Ephes 4. v. 26. Gniewayćie sie, á nie grzeszćie, słońce niechay nie záchodźi nád rozgniewániem wászym: á nie dawayćie mieyscá Diabłu.

Vrzędowi miecz dał) Gen. 9. v. 6. Ten ktory wylał krew człowieczą, od człowieká krew iego wylaná będźie: ábowiem Bog stworzył człowieká ná wyobráženie swoie.

Exod. 21. v. 14. A ieśliby kto vmyślnie á zdrádnie czyhał ná cudze zdrowie, á zámordowałby go: Ten y od ołtarzá moiego będźie wźięt ná śmierć.

Matt. 26. v. 52. Tedy rzekł Piotrowi Iezus: Obroć miecz swoy ná mieysce iego: Abowiem wszyscy ktorzyby miecz bráli, mieczem poginą.

Rom. 13. v. 4. Przełożony, iest sługą Bożym tobie k dobremu: á ieśli vczyniß co iest złego, boy sie: boć nie dáremno miecz nośi, gdyż iest sługą Bożym, mśćićielem ku gniewu przećiwko temu ktoryby źle czynił.

106. Pytánie.

Ale to przykazánie zda sie sámego tylko zaboystwá zákázywáć? Rz.

Lecz Bog zákázuiąc zaboystwá / pokázuie to że początku y źrzodłá zaboystwá / to iest gniewu zazdrośći / nienawiśći / y chćiwośći pomsty nienawidzi / y to wszystko zá morderstwo poczyta.

Swiádectwa Pismá świetego.

Ze początku y źrzodłá zaboystwá/ to iest/ gniewu) Rom: I. v. 29. *Nápełnieni wszeláko̧y niesprá-wiedliwości, niecżystoty, złości, lakomstwá, niecnoty, pełni zazdrości, morderstwá, swaru, zdrády, przewrotności.*

A to wszytko zá morderstwo poczyta) 1. Ioan. v. 9. *Ktory mowi iż iest w świátłości, a brátá swoiego nienawidzi, ieszcze dotąd iest w ciemnościach.*

1. Ioan: 3. v. 15. *Ktokolwiek nienawidzi Brátá swego, mężoboycą iest: á wiecie że wszelki mężoboyca nie ma żywotá wiecznego w sobie trwáiącego. Pátrz w 105. pytániu pod słowy. Abym bliźniego áni myslą.*

107. Pytánie. 41. Niedźiela.

A dosyć że nátym, iż tym sposobem przerzeczonym żadnego nie zábiiamy?

Rz.

Nie dosyć: Gdyż Bog potępiáiąc gniew/ zazdrość/ y nienawiść/ chce tego po nas/ ábysmy bliźniego rownie iáko sámych śiebie miłowáli: á żebysmy ludzkośći/ ćichośći/ vkłádnośći/ ćierpliwośći/ y miłośierdzia przećiwko niemu záżywáli: y coby iemu ku szkodźie mogło być/ żebysmy temu ile z nas może być zábiegáli: krotce mowiąc; ábysmy táki vmysł mieli/ żebysmy się y nieprzyiaćielom nászym dobrze czynić nie zbrániáli.

Swiádectwá Pismá świetego.

Zebysmy ludzkośći/ ćichośći/ etc.) Ephes. 4. v. 12. *Proszę iáko więźień w Panu, ábyśćie postępowáli iáko się godźi w powołániu, ktorym iesteśćie wezwáni: z wszelaką skro-*

láką skromnośćią, ćichośćią y ćierpliwośćią, znoßąc iedni drugich w miłośći.

Galat: 6. v. 1. Bráćia, choćby był vwiedźion człowiek w iáki vpadek, wy Duchowni náprawuyćie go duchem ćichośći, obaczáiąc sámego śiebie, ábyś y ty nie był kußon.

Rom: 12. v. 18. Ieśli być może, ile z nas iest, ze wßytkimi ludźmi w pokoiu żywiąc.

Krotce mowiąc) Matth: 5. ℣. 44. Ia wam powiadam; Miłuyćie nieprzyiaćioły wáße; błogosławćie te ktorzy was przeklináią, dobrze czyńćie tym ktorzy was máią w nienawiśći, modlćie śie zá tymi ktorzy śie ná was targáią, y prześláduią was.

Rom. 12 v. 20. Ieśli tedy łáknie nieprzyiaćiel twoy nákarm go; ieśli prágnie nápoy go: bo to czyniąc, węgle ogniste zgárnieß ná głowę iego.

108. Pytánie.

Iáko potrzebá rozumieć śiodme przykazánie?

Rz. Iż Bog wßeláką sprośnośćią śie brzydźi; dla tego też y my mamy śię iey zgołá wystrzegáć/ y oną śię brzydźić: á záś potrzebá ábyśmy pomiernie/ wstydliwie/ y vczćiwie/ lub w małżeństwie/ lub w bezżeństwie żywot swoy prowádźili.

Swiádectwá Pismá świętego.

Bog śię brzydźi) Leuit. 18. ℣. 26. 27: Nie czyńćie żadney z tych wßytkich sprosnośći. Abowiem co mießkáli przed wámi w oney źiemi, páráiąc śie tymi wßytkimi sprosnośćiámi, splugáwili źiemię tę. A tákći was źiemiá nie wyrzući z śiebie, gdy od was nie bedźie splugáwiona, ták iako wyrzućiłá pogány, co tám w niey przed wámi byli.

A záś potrzebá ábyśmy pomiernie) 1. Thes. 4 v. 3. 4. 5. Tać iest wola Boża (to iest) poświecenie wá-

ße, że-

że, żebyście sie powściągáli od nieczystoty: y áby vmiał káżdy z was naczynie swe trzymáć w świątobliwości, y vczćiwości. Nie bedąc źieći pożądliwośćiámi, iáko Pogáni, ktorzy nie znáią Bogá.

Hebr: 13. v. 4. Poczćiwe iest małżeństwo miedzy wszytkimi, y łoże niepokaláne; ále nieczyste, y cudzołożniki, osądźi Bog.

1. Corint: 7. v. 17. &c. Iáko káżdemu vdźieli Bog, iáko káżdego wezwał Pan, ták niechay postepuie. Ci ktorzy żony máią, niech bedą iákoby ich nie mieli. Ktorzy záżywáią świátá iákoby go nie vżywáli, bo przemiia kształt świátá tego. Pánienká ktora nie szłá zá mąż, stára sie o rzeczach Páńskich áby byłá świetą, ták ćiáłem iáko y duchem.

1. Tim: 5. v. 5. 6. Ktora prawdźiwie Wdowá iest, y ośierociáła, ma nádźieie w Bogu, y trwa w prośbách y w modlitwách w nocy y wednie. Ale ktora iest w roskoszách, tá żywiąc vmárła iest.

109. Pytánie.

Izaż wiecey Bog nie zákázuie w tym przykazániu, iedno cudzołoztwá, y temu podobnego nierządu? R.

Poniewaz Ciáło y Duszá nászá są przybytkiem Duchá świetego / chce Bog ábysmy to oboie w czystośći y świątobliwośći záchowáli / y dla tegoż vczynkow / postaw / mow / myśli / pożądliwośći plugáwych / y tego wszystkiego / co człowieká do tákowych rzeczy powabia / zgołá zákázuie.

Swiádectwá Pismá świetego.

R dla tegoż vczynkow / postaw / mow) Ephes: 5. v. 3. 4. Grzech nieczysty y wszelákie plugástwo albo łákomstwo, niechay nie bedźie áni pomienione miedzy wámi, iák

świetym przystoi. Niewstydliwość y błazeńska mowá, żarty, y rzeczy ktore nieprzystoią, ále rácżey błogosłáwienie. Bo to wiećie, że wszeláki niewstydliwy, álbo nieczysty, nie ma dźiedźictwá w Krolestwie Chrystusowym y Bożym.

Matth. 5 v. 28. Powiadam wam, iż káżdy ktory weyźrzy ná niewiástę, áby iey pożądał, iuż z nią cudzołostwo popełnił w sercu swoim.

R tego wszystkiego co powabia człeká) Eph. 5. v. 18. Ani sie vpiiayćie winem, w ktorym iest zbytek.

110. Pytánie.

42. Niedźiela. Czego Bog zákázuie w osmym przykazániu? R.

Nie tylko tey kradźieży/ y drapiestwá/ ktore vrząd karze; ále pod imieniem złodźieystwá / zámyka wszelákie sztuki y wyludzenia / ktoremi cudze rzeczy łápamy/ y do śiebie gwałtem/ álbo pod zasłoną práwá wyćiągnąć vśiłuiemy: iáko są/ niespráwiedliwa wagá/ niespráwiedliwy łokieć/ nie rowna miárá / nie dobry towar / falszywa monetá/ lichwá/ y wszeláki inszy sposob nábywánia máietnośći od Bogá zákazány. Do tych sie też śćiąga wszelkie łákomstwo/ y rozmáite dárow Boskich nieprzystoyne száfowánie y vżywánie.

Swiádectwá Pismá świetego.

Ale pod imieniem złodźieystwá zámyká) Prou: 11. v. 1. Wagá zdrádliwa iest obrzydliwa przed Pánem, ále gwicht spráwiedliwy podoba sie mu.

Esechiel 45. v. 10. Wagá spráwiedliwa niech bedźie.

Deut: 25. v. 13. &c. W worku twym roznych gwichtow mieć nie bedźiesz, żeby miáły być iedne wietsze, drugie

mnieysze.

mnieyβe. Ale miey cálą y ſpráwiedliwą wage, ábyś długo żyw był w źiemi ktorą tobie dawa Pan Bog twoy. Abowiem ktokolwiek to cżyni, tedy ten ieſt obmierżły przed Pánem Bogiem twoim, iáko każdy co nieprawość cżyni.

Pſal: 15. v. 5. Ktoż Pánie wprzybytku twoim przebywáć bedźie, á kto bedźie mieβkał ná gorze twoiey? ktory pieniedzy ſwoich nie dawa na lichwe.

Lucæ 6. v. 35. Pożyczaycie, nic ſie z tego nie nádźiewáiąc, tedyć bedźie wielka nagroda waβá, á bedźiecie Synowie onego naywyżβego.

Dotych ſie ściaga rozmáite dárow Boſkich nieprzyſtoyne) Prouerb: 5. ℣: 17. Zrzodłá twoie niechay tobie ſámemu bedą, á nie cudzym z tobą (to ieſt, w cudze rece ich nie podaway vtracáiąc.)

Item. 21. v. 20 Skarb koβtowny / y wonne oleyki ſą w domu cżłowieka mądrego, ále cżłowiek βalony rozproβy ie.

III. Pytánie.

Ktorychże tu rzecży Bog zákázuie? Rz.

Abym dochodom / y pożytkom bliźniego / ile ze mnie być może dopomagał / y pomnożenie cżynił: y ták ſie z nim obchodźił / iákobym ſobie życżył / żeby ſie zemną obchodzono: do tego ábym pilnie / y βcżerze powinność ſwą wykonywał / ábym też y inβych w niedoſtátku rátowáć mogł.

Swiádectwá Piſmá świetego.

Ták ſie z nim obchodźił.) Matth: 7. ℣. 12. A ták wβyſtko cobyście chćieli áby wam ludźie cżynili, tákże y wy im cżyńcie; boć ten ieſt Zakon y Prorocy.

Dotego ábym pilnie) Epheſ: 4. ℣. 28: Ten ktory kradł, niechay iuż nie kradnie, ále racżey niechay ro-

bi, prácuiąc rekomá coby było dobrego, áby mogł vżyczáć potrzebnemu.

43. Nie-dźiela. 112. Pytánie.

Co wyćiąga dziewiąte przykazánie?

ꝶ. Abym przećiwko żadnemu fałszywie nie świádczył / niczyich słow nie szpoćił / niokim źle nie mowił / nikomu nie łáiał / nikogo lekkomyślnie / ábo nie przesłuchawszy spráwy / nie potępiał: ále ábym wszelákiego kłamstwá y obłudy / iáko własnych spraw Diabelskich / ieślibym niechćiał ná się srogiego gniewu Bożego pobudźić / z pilnośćią się wystrzegał: przy sądźiech y przy inszych spráwách / ábym się prawdy trzymał / y ták iáko się rzecz ma / bespiecznie y státecznie zeznawał. Dotego / ábym cudzey sławy y dobrego mniemánia / ilebym mogł / bronił y przymnażał.

Swiádectwá Pismá świętego.

Abym przećiw żadnemu) Prouerb. 19. ✠. 9. *Swiádek klamliwy nie vydźie karánia, á ktory powiáda klamstwá, zginie.*

Támże 21. v. 28. *Swiádek fałszywy zginie, ále człowiek spráwiedliwy co słyszy to zeznawa.*

Niczyich słow) Psalm. 15. ✠. 3. *Ten będźie mieszkał na gorze świętey twoiey Pánie, ktory chodźi w doskonáłośći, á obchodźi się spráwiedliwie, mowiąc prawdę w sercu swoim: ktory nie obmawia ięzykiem swoim.*

Psalm. 50. v. 19. 20. *A złośnikowi Bog rzekł. Vstá twe rospuszczasz zá złośćią, á ięzyk twoy plećie zdrády; zásiadasz á mowisz przećiw Brátu twemu, á vwłaczasz cżći synowi má-*

wi mátki twoiey. Bede ćie karal, á przelożę to przed oczy twoie.

Nikogo lekkomyślnie nie potępiał) Matth. 7. v. 1. *Nie sądźćie, ábyśćie nie byli sądzeni.*

Przy sądziech) 1. Corint. 13. ℣. 6. *Miłość nie ráduie sie z niespráwiedliwośći, ále sie weseli z prawdy.*

Ephes: 5. v. 25. *A przetoż odłożywszy kłamstwo, mowćie prawde káżdy bliźniemu swemu, ábowiem iestesmy członkámi iedni drugich.*

Dotego ábym cudzey sławy) 1. Petr. 4. ℣. 8. *Przed wszytkimi rzeczámi mieyćie vprzeymą miłość iedni ku drugim, ábowiem miłość zákrywá wielkość grzechow.*

113. Pytánie. 44. Niedziela.

Czego zákázuie dziesiąte przykazánie?

Rz. Abyśmy namnieyszey chęći/ y myśli przećiwko żadnemu przykazániu Bożemu/ do sercá nászego nie przypuszczáli: ále żebyśmy sie vstáwicznie/ y z duszę wszelákim grzechem brzydźili: á záś we wszelákiey sie spráwiedliwośći kocháli.

Swiádectwá Pismá świetego.

Rom. 7. v. 7. *Coż tedy rzeczemy? Zakon iestli grzechem? Nie day tego Boże. Owszemem grzechu nie poznał iedno przez zakon: bobych też y pożądliwośći nie poznał, by był zakon nie rzekł: Nie bedźieß pożądał.*

114. Pytánie.

A mogąż ći, ktorzy sie do Bogá náwroćili te przykazánia práwie wypełnić?

Rz. Nie mogą: ále y naświętszy ludźie / poki tu żyią/ tylko niciáкie początki máią tego posłuszeństwá: á wszákże ták / że vprzyimą y niezmyślną

słoną chućią/ nie według niektorych/ ale według wszystkich mándatow Bożych żyć poczynáią.

Swiádectwá Pismá świetego.

Ale y naświętszy) Eccles: 7. ℣. 21. *Záiste nie iest NIKT spráwiedliwy, ktoryby dobrze czynił á nie grzeszył.*

1. Ioan. 1. v. 8. *Ieślibychmy rzekli iż grzechu nie mamy, sámi siebie oszukiwamy, á prawdy w nas niemász. Ieśli bysmy rzekli, żesmy nie zgrzeszyli, kłamcą Bogá czynimy á słowá iego w nas niemász.*

Rom. 7. v. 14. *Bo wiemy iż zakon iest duchowny, ále ia cielesny iestem, záprzedány pod grzech.*

A wszákże tákże vprzeyma) Rom: 7. ℣. 22. *Abowiem ráduie sie zakonowi Bożemu według zewnetrznego człowieká.*

Philip: 3. v. 14. *Bieżę ku zakłádowi wezwánia Bożego, tego ktore iest z gory przez Iezusá Christusá.*

Psalm. 1. v. 2 *Szczęśliwy ten człowiek, ktorego w zakonie Páńskim iest chuć iego, á w nim rozmyśla wednie y w nocy.*

115. Pytánie.

Ná coż tedy Bog zakon swoy ták pilnie, y ták srodze opowiedáć każe; poniewaz żadnego ná tym świećie niemász, ktoryby sie według niego doskonále záchowáć mogł? Rz.

Naprzod; ábysmy przez wszystek żywot nász/ im dáley tym wiecey vznawáli/ iáka iest przyrodzenia nászego do grzechu skłonność: iżebyśmy tym chetniey odpuszczenia grzechow y spráwiedliwości w Christusie prágneli. Potym ábysmy záwsze ná

ßze ná tym byli y záwßze o tym myślili / y łáski
Duchá ś. od Oycá żądáli/iákobyśmy co dźień tym
więcey ná podobieństwo Boże odnawiáli się áby-
śmy też záczásem/kiedy z tego świátá zeydźiemy/ná-
znáczoney nam doskonáłośći z weselem dostąpili.

Swiádectwá Pismá świętego.

Naprzod/ ábyśmy vznawáli) Rom: 3. v. 20.
21. *A my wiemy, iż cokolwiek zakon mowi, tym ktorzy w
zakonie są mowi, áby wßelkie vstá były zátulone, y áby był
winien wßystek świát sądu Bożego. Przeto żadne ćiáło nie
będźie vspráwiedliwione przed oblicznośćią iego z vczynkow
zakonu, gdyż przez zakon bywa poznánie grzechu.*

1. Ioan. 1. v. 9. *Ieślibychmy wyznawáli grzechy náße,
wiernyć iest y spráwiedliwy, żeby nam odpuśćił grzechy ná-
ße, y oczyśćił nas od wßelkiey niespráwiedliwośći náßey.*

Psal. 32. v. 2. *A przetoż grzech moy oznaymiłem tobie,
á złośći moiey nie krylem: Mowiłem; wyznam przećiwko so-
bie złośći moie Pánu, á tyś odpuśćił winę grzechu moiego.*

Potym/ ábyśmy) 1. Corint: 9. v. 24. *Azaż
niewiećie, iż ći ktorzy wzawod biegáią, áczći wßyscy bieżą,
ále ieden zakład bierze: tákże bieżćie iákobyśćie otrzymáli.*

O MODLITWIE

116. Pytánie.

45. Niedźielá.

Czemu Chrześćiánom potrzebna iest Modlitwá? Rz.

Iż iest przednieyßa cząstká tey/ktorey Bog po
was prágnie wdźięczności: Dotego/iż tylko tym
łáski swey y Duchá świętego Bog vżycza/ ktorzy

prawdziwym wzdychániem vstáwicznie o to go proszą/ y zá to mu dzięki czynią.

Swiádectwá Pismá świetego.

Iż iest przednieysza cząstká) Psal: 50. ℣. 14. 15 *Ofiáruy Bogu chwałe, odday naywyższemu śluby twoie. Wzywayże mie czásu vtrapienia, á wyrwe ćie, ábyś mie chwalą vczćił.*

Dotego iż tylko tym) Matt: 7. ℣. 7. *Prośćie á bedźie wam dano.*

Luc: 11. v. 13. *Ieśli wy będąc złymi, vmiećie dáwáć dobre dáry dźiećiom wászym: Iákoż dáleko więcey Oćiec wász niebieski da Duchá S. tym ktorzy od niego proszą.*

117. Pytánie.

Czego do tey Modlitwy potrzebá ktoraby sie Bogu podobáłá, y żeby od niego byłá wysłucháná? Rz.

Abyśmy od sámego prawdziwego Bogá / ktory sie w słowie swoim obiáwił/ tego wszystkiego czego od śiebie żądáć roskazał / prawdziwą serdeczną chućią żądáli: Z práwego nászego niedostátku / y nászey nedze vznánia / przed obliczem máiestatu Bożego/ pokornie sie vniżáli: ná tym mocnym grunćie polegáli; że nas Bog / choćiaż niegodne / dla Christusá iednák pewnie wysłucha / iáko to nam w słowie swoim obiecał.

Swiádectwá Pismá świetego.

Abyśmy od sámego prawdziwego Bogá) Ioan. 4. v. 22. *Wy chwalićie co niewiećie, á myć chwalimy co wiemy.*

Tego wszystkiego czego od śiebie) 1. Ioan: 5.

v. 14. Toć iest vfánie ktore mamy v Bogá ; iż ieślibyśmy co prośili wedle woley iego, słucha nas.

Że nas Bog dla Christusá) Ioan: 16. v. 23. Záprawde, záprawde, powiádamći wam, ocokolwiek prośić będźiećie oycá w imie moie, da wam.

Daniel 9. v. 17. 18. Wysłuchayże iuż teraz Boże nász modlitwy sługi twego, y prośby iego, DLA PANA. Abowiem my nie ofiáruiemy modlitw nászych przed oblicznośćią twoią według spráwiedliwośći nászych, ále według obfitego miłośierdźia twoiego.

Jáko to nam obiecał) Matth 7. v. 7. Prośćie, i będźie wam dano, szukayćie, á naydźiećie, kolácćie á będźie wam otworzono.

Ierem: 29. v. 12. Wzywáć mie będźiećie, á poydźiećie drogámi moimi. Modlić mi śie będźiećie, á wysłucham was.

118. Pytánie.

Ktore to są rzeczy ktorych od śiebie żądáć roskazuie? Rz.

Wszystkie ták duszne iák cielesne potrzeby/ ktore Pan nász Jezus Christus w tey Modlitwie/ ktorey nas sam náuczył/ zámknął.

119. Pytánie. 46. Niedźielá.

Ktora to iest modlitwá?

Rz. Oycze nász/ ktoryś iest/ etc.

120. Pytánie.

Czemu roskázuie Christus ábyśmy ták do Bogá mowili? Oycze nász. Rz.

Aby záraz ná sámym początku Modlitwy należącą synom Bożym vczćiwość y dufność ku Bogu/ w nas pobudźił/ ktora Modlitwy nászey fundámentem

ma być: to iest; że Bog dla Christusá ostał się nam Oycem/ y czego od niego prawdziwą wiárą żądamy/ dáleko mniey nam tego broni/ niżli nam rodzice ziemskich dobr bronią.

Swiádectwá Pismá świetego.

Matth. 7. v. 9. 10. *Y ktoż iest, z was człowiek, ktorego iesli by syn prosił o chleb, izali mu poda kámień? Iesliby o rybę prosił, izali mu poda węża? Iesli wy tedy będąc złymi, vmiecie dáry dobre dáwáć dźieciom wászym; iákoż więcey Oćiec niebieski wász da rzeczy dobre tym, ktorzy go proszą.*

121. Pytánie.

Czemu przydano: Ktory iesteś w niebieśiech? R.

Zebyśmy o niebieskim Máiestáćie Bożym nic podłego y ziemskiego nie pomyślali: do tego/ ábyśmy od iego wszechmocnośći/ cokolwiek iest duszy y ciáłu potrzebnego/ oczekiwáli.

Swiádectwá Pismá świetego.

Zebyśmy o Niebieskim Bożym Máiestáćie) Ierem. 23. v. 23. 24. *Y mniemasz żem ia iest Bog tylko z bliská, mowi Pan, á nie Bog z dáleká? Możeli się człowiek skryć gdźiebych go ia nie widźiał, mowi Pan? Izali ia nie nápełniam niebá y źiemie, mowi Pan.*

Esai: 66. v. 1. *Ták mowi Pan: Niebo iest stolicá moiá, á źiemiá iest podnożek nog moich: gdźież tedy będźie ten dom ktory dla mnie zbuduiećie? A gdźież będźie mieysce odpoczynienia mego?*

Do tego/ ábyśmy od iego) Actor: 17. v: 25. 26. 27. *Bog ktory stworzył niebo, świát, onże dáie wszystkim żywot, y oddech, y wszystko. Y spráwił z iedney krwie*

wszystek

wßyſtek narod ludzki, áby mießkáli po wßyſtkiey ziemi, zá-
mierzywßy pewność czáſow, ktore przedtym poſtánowił, zá-
łożywßy gránice mießkánia ich. Aby ßukáli Bogá, ábowiem
przezeń żywiemy, y rußamy ſobą, y ieſteśmy.

Rom: 10. v. 12. A niemáßci rożnice, áni Zydá, áni Greká, bo tenże Pan wßyſtkich bogáty ieſt ná wßyſtkie, ktorzy go wzywáią.

122. Pytánie. 47. Niedźielá.

Ktora ieſt pierwßa prośbá?

R. Swięć ſie imie twoie. To ieſt. Day naprzod ábyſmy ćie dobrze poználi / y znáczną we wßyſtkich ſpráwách twoich wßechmocność/ mądrość/ dobroć/ ſpráwiedliwość/ miłośierdźie / y prawdę vważáli / opowiádáli / y wyſtáwiáli: A potym/ ábyſmy wßyſtek náß żywot / myśli / mowy / y vczynki do tego záwße kierowáli / iákoby naświętße Imię twoie / dla nas nie było zelżone/ ále ráczey czćią y chwałą obiáśnione.

Swiádectwá Piſmá S.

Day naprzod ábyſmy ćie poználi) Iere: 9. ℣. 23. 24. Pan tak mowi: Niech ſie mądry nie chlubi z mądrośći ſwoiey, á mocarz niech ſie nie chlubi w mocy ſwoiey, y bogacz niech ſie nie podnośi w bogáctwách ſwoich. Ale ten ktory ſie chlubi, niechayże ſie tylko w tym chlubi, że mie poznał y zrozumiał, to ieſt, żem ia ieſt Pan, ktory czynie miłośierdźie, ſąd y ſpráwiedliwość ná ziemi; Abowiem w tym ia ſie kocham, mowi Pan.

Ioan: 17. v. 3. A tenći ieſt żywot wieczny, áby ćie ſámego ználi być Bogiem prawdźiwym, y ktoregoś poſłał Ieſuſá Chriſtuſá.

A potym

A potym ábyśmy wßytek żywot náß) Psal: 71 v. 8. *Vstá moie niechay będą nápełnione chwałą twoią, ſławą twą ná káżdy dźień.*

Psal: 115. v. 1. *Nie nam Pánie, nie nam, ále imieniowi twemu day chwałe, dla miłośierdźia twego, y dla prawdy twoiey.*

48. Niedźielá. 123. Pytánie.

Ktora ieſt wtora Prośbá? Rz.

Przydź krolestwo twoie. To ieſt. Rządź nas ták Duchem y słowem twoim / żebyśmy śię tobie im dáley tym więcey poddawáli: choway y pomnażay kośćioł twoy: psuy spráwy Diabelskie / y wßeláką moc przećiwko máiestatowi twoiemu wynoßącą śię: obroć wniwecż wßystkie rády / ktore śię przećiw słowu twemu wßczynáią: áż będźieß zupełnie y doskonále krolował / gdy śię stánieß wßystko we wßystkich.

Swiádectwá Pismá świętego.

Rządź nas słowem) Matt: 6. ℣. 33. *Szukayćie naprzod krolestwá Bożego, y spráwiedliwośći iego, á ty wßystkie rzecży będą wam przydáne.*

Chowaj y pomnażay) Psalm: 51. ℣. 20. *Obchodź śię łáskáwi , Syonem wedle twoiey dobroći, á pobuduy mury Ierozolimskie.*

Psuy spráwy Diabelskie) Roma: 16. ℣. 20. *A Bog pokoiu zetrze Szátáná pod nogámi wáßymi w rychle.*

49. Niedźielá. 124. Pytánie.

Ktora ieſt trzećia prośbá?

Rz. Bądź wola twoiá iáko w niebie / ták y ná źiemi. To ieſt. Day ábyśmy y wßyscy ludźie /

właſney

własney woley wyrzekszy się/ twoiey woley / kto-
ra sáma iest święta/ chętliwie y bez wszelkiego
szemránia podawáli się: Y ták káżdy zosobná zle-
coną sobie powinność/ wiernie y ochotnie odprá-
wowáli / iáko czynią Aniołowie w niebie.

Swiádectwá Pismá świętego.

Abyśmy się własney woley wyrzekli) Matt: 16. ỷ. 24. *Ktoby chćiał zamną iść, niech sie sam śiebie záprzy, weźmie krzyż swoy, á zámną idźie.*

Tit: 2. v. 11. 12. *Oświećiłá sie oná łáská Boża zbáwienna wszystkim ludźiom, ktora nas náucza, ábyśmy záprzawszy się niepobożnośći, y świeckich pożądliwośći, trzeźwie, y sprawiedliwie, y pobożnie żyli w teráznieyszym wieku.*

Jáko czynią Aniołowie) Psalm: 103. ỷ. 21. *Błogosławćież Páná wszystkie zástępy iego, ktorzyśćie są sługámi iego, á czynićie dosyć woley iego.*

125. Pytánie. 50. Niedźiela.

Ktora iest czwarta prosbá?

R. Chlebá nászego powszedniego day nam
dźiśia. To iest. Dodaway nam wszytkiego / cze-
go nam do tego żywotá potrzebá: Abyśmy przez
to poználi / żeś ty iest iedyne źrzodło / z ktorego
wszystkie dobrá płyną: y gdźiebyś ty nie błogo-
sławił / tedy wszelákie násze stáránie y przemysł /
owszem twoie własne dáry/ nie powodzą się
nam/ y szkodzą. A przetoż day ábyśmy vfność ná-
szę od wszelkiego stworzenia odwroćiwszy / w to-
bie sámym pokłádáli.

Swiádectwá Pismá świętego.

Żeś ty iest iedyne źrzodło) Iacob: 1. ỷ. 17.

Wszelkie

Wßelkie dárowánie dobre, y wßeláki dar doskonáły ieſt z g
ry zſtepuiący od Oycá świátłośći.

Actor: 14. v. 17. *Y nie zániechał (Bog) áby o nim świádectwá wiedźieć nie miano, gdy nam dobrze czynił / da wáiąc nam z niebá dżdże, y czásy vrodzáyne, nápełniáiąc po kármem y rádośćią náße serca.*

A gdźiebyś ty nie błogosłáwił) 1. Corint: 15 v. 38. *Ale Bog dáie mu ćiáło iáko chćiał, y káżdemu nasie niu, iego właſne ćiáło.*

Deut: 8. v. 3. *Karmił ćie Mánną, ktoreieśćie áni ty áni przodkowie twoi nie ználi, áby ćie náuczył: iż człowie nie żywie w sámym chlebie, ále też y w tym wßyſtkim co po chodźi z vſt Páńskich.*

Pſalm: 37. v. 16 *Lepßa ieſt trochá ſpráwiedliwego á niż bogáctwá niezbożnych wielkie.*

A przetoż day ábyſmy vnośc) Pſal: 55. ℣. 23 *Włoż że brzemie twoie ná Páná, á on ćie podeprze, á nie d ſie záchwiáć ná wieki ſpráwiedliwemu.*

Pſal: 56. v. 12. *Vfáiąc Bogu nic ſie nie boie, áby n człowiek miał co vczynić.*

Pſal: 62. v. 11. *Nie vfayćieß w krzywdźie áni w dra pieſtwie, á nie podawayćie ſie w prożność. Ieśliże przyby dźie máietnośći, nie przykłádayćie sercá.*

Pſalm: 146. v. 2. *Nie vfayćie w Kśiążetách áni w żad nym człowieku, w ktorym niemáß rátunku żadnego.*

51. Nie-
dźielá.

126. Pytánie.

Ktora ieſt piąta prośbá? R.

Odpuść nam winy náße / iáko y my odpuſzczá my náßym winowáycom. To ieſt. Nie poczytá nam nedznym grzeßnikom / wßytkich grzechow náßych / y tey nieprawośći / ktora y teraz w na

rwa/ dla krwie Christusowey: iáko też y my to
áski twey świádectwo w sercách nászych poczu-
wamy/ że stale przedśięwźięćie mamy/ wszytkim
torzy nas obrażáli/ z sercá odpuszczáć.

Swiádectwá Pismá świetego.

Nie poczytay nam dla krwie Christusowey)
Psalm: 51. v. 1. 9. *Zmiluy śie nádemną Boże według milo-*
ierdźia twego, á według wielkiey litośći twoiey, zgładź nie-
práwośći moie. Oczyść mie Izopem, y bede ochedożon, omy-
eß mie, á nád śnieg bede wybielon.

Ioan: 14. v. 6. *Nikt nie przychodźi do Oycá, tylko*
przez mie.

Ioan: 2. v. 2. *Onći iest vbłagániem zá grzechy násze, á*
nietylko zá násze, ále też zá grzechy wszystkiego świátá.

Jáko też y my to stale) Matt: 6. ✠. 14. 15.
Bo ieśli odpuśćićie ludźiom vpadki ich, odpuśći wam też O-
ćiec on wász niebieski. Ale ieśli nie odpuśćićie ludźiom ich,
y Oćiecći wász nie odpuśći wam vpadkow wászych.

52. Nie- 127. Pytánie.
dźielá. *Ktora iest szosta prosbá?* Rz.

Nie wwodź nas w pokuszenie / ále nas zbaw
ode złego. To iest. Ponieważ z przyrodzenia ták
mdli y słábi iesteśmy / iż y przez minute ostáć śie
nie możemy; á głowni nászy nieprzyiaćiele/ szátan/
świát/ y własne násze ćiáło/ vstáwicznie ná nas
szturmuia/ ty nas wspieray/ y Duchá twego mo-
cą posiłay/ ábyśmy w tym boiu duchownym/ nie
szwánkowáli: ále ták długo śie tu potężnie opie-
ráli/ áżbyśmy zupełne náostátek zwyćięstwo o-
trzymáli.

Swiáde-

Swiádectwá Pismá świętego.

Ponieważ z przyrodzenia) Ioan: 15. ℣. 5. *Beze mnie nic nie możećie.*

Psal. 144. v. 4. *Człowiek iest podobny prożnośći.*

Psal. 103. v. 14. *On zna iżechmy my proch.*

A głowni nieprzyiaćiele) 1. Petr: 5. ℣. 8. *Bądźćie trzeźwi y czuyćie; ábowiem przećiwnik wász Diabel, iako lew ryczący, krąży ßukáiąc kogoby pożárł.*

Galat. 5. v. 17. *Ciáło pożąda przećiwko duchowi, á duch przećiwko ćiáłu; á te rzeczy miedzy sobą przećiwne są, ábyśćie nie czynili tego cobyśćie chćieli.*

Ty nas wspieray) Matt: 26. ℣. 41. *Czuyćie á modlćie się; ábyśćie nie weßli w pokuse: Duchći iest chętny, ále ćiáło mdłe.*

Ale ták długo się im poteżnie) 1. Thes: 5. ℣. 23. *A sam Bog pokoiu niech was poświęći zupełnie, á duch wász cáły y duszá, y ćiáło bez nágánienia w przyśćie Páná nászego Iezusá Christusá, niechay bedą záchowáne.*

128. Pytánie.

Iákoż zámykaß twoie Modlitwe? Rz.

Abowiem twoie iest krolestwo/ y moc/ y chwałá ná wieki wiekow. To iest: Wszystkiego tego od ćiebie żądamy: iż ponieważ y Krolem nászym/ wszechmogącym iesteś/ wszystkiego nam też/ chcesz/ y możesz dodáć. A o to wszystko dla tego prośimy/ żeby ztąd/ nie nam; ále imieniowi twoie mu świętemu wszystká chwałá oddána byłá.

Swiádectwá Pismá świętego.

Iż ponieważ Krolem nászym) Rom: 10. ℣ 11. 12. *Pismo ś. powieda: Wßelki kto weń wierzy, pohánbion*

nie bedźie

nie bedźie: ábowiemći ten Pan iest bogáty, ná wszystkie ktorzy go wzywáią.

2. Petr. 2. v. 19. Vmieć Pan pobożne ludźi z pokuszenia wybáwić.

A oto wszystko dla tego prośiemy) Ioan. 14. v. 13. O cokolwiek tedy bedźiećie prośić w Imie moie, to vczynie, áby był vwielbion Oćiec w Synu.

Hier. 33. v. 8. 9. Oczyszcze ie od wszelákiey nieprawośći ich, ktorą przećiw mnie zgrzeszyli, y przepuszcze wszystkim złośćiam ich, ktorymi obráźili mie y obruszyli. Y stáną sie mnie chwałą, rádośćią y sławą, y wielmożnośćią przed wszytkimi narody, ktorzy vsłyszą wszystko dobre ktore ia czynie z nimi: y vlekną sie á zádrżą słysząc o szczęśćiu ich, y o pokoiu ktory vczynie nád miastem.

129. Pytánie.

Co znáczy to słowo

AMEN. R.

Rzecz pewna y niepochybna być. Bo Modlitwá moiá dáleko pewniey od Bogá iest wysłuchána/ niżeli ia w sercu swoim poczuwam/ że tego wszystkiego vprzyimie prágnę.

Swiádectwá Pismá świetego.

2. Corint. 1. v. 20. Ile iest obietnic Bożych w nim (to iest, w Chrystusie) są Ták, y w nim AMEN, ku chwale Bożey przez nas.

2. Tim. 2. v. 13. Ieśli iesteśmy niewiernemi, wszákoż on trwa wiernym, záprzeć sámego śiebie nie może.

Koniec Pierwszey Częśći Kátechizmu.

REGESTR SZCZEGVLNY

Słow, y rzeczy, tychże obudwu Kátechizmow podług Liter dla łátwieyszego znaleźienia.

A.

B.

C.

D.

L.

M.

N.

O.

T.

V.

W.

oaton

Z.

Koniec Regestrow Kátechizmowych.

Popraw ták ná kárćie 9. Syná iego iednorodzonego/ przyday/ Páná nász̄ego. 17. ná odkupienie/ przyday/ y. 36. ná sámym ćiele/ czytay ná swoim ćiele. 96. Iednym ćiáłem/ przyday wprzod/ iednym chlebem y iednym ćiáłem. Inne omylenia dobry y báczny czytelnik łátwie sam poprawi.

Wtóra część Katechizmu
Chrześciańskiego Zborów
Wiel. Xięstwa Liter.

w
której jest pastor-
stwo domowe y
zborowe.

DOMOWEGO PA-TERSTWA Z ZNA-ZNACZENIEM TYLKO PIEŚNI Y MODLITW ICH

Formá krotka.

Do Gospodarzá Chrześciáńskie-go nápominánie.

WIedz o tym Gospodarzu Chrześciáński / Iż tá iest wola Páná Bogá nászego; bysmy wszyscy ludzie ná świecie bę-cy / chodźili według woley przyká-nia iego świetego / w boiazni / y w łości iego świetey / bez wszelákiego rszenia. Záczym tákowa ma byc w orzech Chrześciáńskich spráwá: yż domy Chrześciáńskich ludzi są ybytkámi Bożymi. To záś potym wa znáć / gdźie iest spráwá podług

przyſtoynego y pobożnego rządu/ iáko Apoſtoł święty mowi: To ieſt; gdy goſpodárz chrześciáńſki/ ktory ieſt Páſterzem domowym/ owa Biſkupem/ iáko Auguſtyn mowi; dźiatki y czeladźkę ſwą wiedźie ſwoim przykłádem y napominániem ku pobożności, ku wzywániu imienia Páńſkiego/ ku dźiekowániu zá dobrodźieyſtwá Páńſkie. Z tákim goſpodarzem pewnie Pan Bog mieſzka/ y nád iego domem błogoſłáwieńſtwo iego záwſze ieſt. A to wſzytko iednák przez Jezuſá Chriſtuſá Páná náſzego. Przetoż y ty ták czyń: A Pan Bog záwżdy z tobą będźie. Amen.

Nápominánie Gospodárskie, ku Modlitwam Domowym, do czeladki y do dziatek ꝛć. gdy ráno wstáną.

DZiatki miłe/ gdyż się ták Pánu Bogu Oycu nászemu Niebieskiemu spodobáło; Że nas społecznie zgromádźić raczył / w tym domu: Tedy winnismy społecznie záwżdy chwalić/ y ...ielbić imię święte iego; dźiękuiąc iego świętey ...iłośći / zá iego niewymowne dobrodźieystwá/ ...ák duszne iáko y ćielesne / ktore on nád námi ra...y czynić / nigdy nieprzestawáiąc: Przez Syná ...wego miłego Jezusá Christusá.

Naprzod tedy dźiękowáć mamy Oycu nászemu niebieskiemu/ zá dobrodźieystwo Stworzenia ...ászego: że nas raczył stworzyć ná wyobráženie ...woie Boskie. Potym/ zá dobrodźieystwo Od...pienia nászego: Iż nas/ zesławszy Syná swo...go iednorodzonego / zátráconych z wiecznego ...tępienia wybáwić raczył; á to przez nadrozszą ...rew iego nas wykupiwszy. O czym nas dźi...eyszych czásow / miłośiernie przez słowo swoie ...ewnia/ y tę łáskę szczodrobliwie podawa.

Potrzećie/ Dźiękowáć mamy y zá dobrodźiey...twá poświęcenia nászego: że nas raczył przez

Duchá świętego odrodźić w nádźieie żywotá wiecznego/ á to przez głos ś. Ewángeliey: Upewniáiąc nas żesmy są Synámi y Corkámi Bożymi/ á dźiedźicámi krolestwá niebieskiego / prze Páná nászego Jezusá Christusá.

Poczwárte/ Dźiękowáć mamy Bogu Oycu nászemu: Iż nas w Opátrznośći swey práwi Oycowskiey/iáko przez wszystek wiek żywotá nászego/ ták y przez tę noc przeszłą/ áż do dniá dźiśieyszego záchowáć raczył od wszego złego; á t z łáski swey Oycowskiey / dla Jezusá Christusá Páná nászego.

A to Dźiękczynienie násze Bogu Oycu niebieskiemu troiákim sposobem od nas ma być pokázowáne. ¶ Naprzod Wiárą: to iest gdy to w sobie czuiemy / iż nie z nászey godnośći nie z nászey prace/ áni hoynośći tu żywiemy: ál z Páńskiey opieki / y iego świętey opátrznośći Ták/ iż to záwsze wyznáć muśimy: że Pan Bo sam iest studnicą wszytkiego dobrá nászego; á i my nic od śiebie nie mamy/ tylko grzech: Bo o niego sámego wszytko dobre bierzemy.

Powtore/ Uczynkiem mamy dźiękczynieni czynić Oycu niebieskiemu: to iest; Sercem y ust wystawiáiąc/ y przyznawáiąc przez wystawiánie wielmożnych spraw dobroći Páńskiey i go. Czego dosyć iásnych przykłádow w Psá miech Dawidá Krolá y Proroká ś. Ktoreg kształtem ku chwale ták dobrotliwego Páná po

budząc się mamy. ¶ Potrzecie/ Mamy dźiękczynienie czynić Bogu náßemu/ sámym vżywániem dobrym iego wielkiey dobrotliwośći. To iest/ gdy nam dáie dobre zdrowie on sam Bog náß/ tedyć ie powinnismy trawić w pobożnośći/ w spráwiedliwośći/ y w trzeźwośći/ á w wßech cnotách Chrześćiáńskich. A gdyż Pan Bog dawa máietnośći / tedyć nimi podług iego świętey woley ßáfowáć mamy: Bo zá tákim ßáfunkiem dźie błogosłáwieństwo iego / z ich przymnożeniem. A iż w Kredźie Apostolskim/ w Bogá Oycá/ w Syná iego miłego / y w Duchá ś. wierzymy/ á wierząc wyznawamy: Przetoż też przy tey wierze dobrodźieystwá tegoż Bogá/ Oycá y Syná iego iednorodzonego / y Duchá ś. wystawiáiąc/ zá nie dźiękuymy/ pokornym y vniżonym sercem ták mowiąc:

¶ Bądź tobie cześć y chwałá Boże Oycze/ etc.
¶ Bądź tobie cześć y chwałá Pánie Jezu/ etc.
¶ Bądź tobie cześć y chwałá Boże Duchu/ etc.

Pátrz tey Modlitwy o Troycy przenaświętßey w Pieśniách. A 20.

Zátym Gospodarz w ten sposob będzie mowił do czeladki swey.

PO dźiękczynienie / dźiatki me miłe/ ktoreśmy teraz czynili Pánu Bogu náßemu niebieskiemu/ Oycu/ Synowi/ y Du-

chowi świętemu/ iest przygotowániem ku drugim dobrodźieystwom Bogá náßego. Abowiem iáko wdźięcznym bywáią przymnáżane; ták záś niewdźięcznym bywáią odeymowáne.

A przetoż podźiękowawßy zá przeßłe/ ießcżeż o przyßłe dobrodźieystwá/ vdaymy śię/ teraz do máiestatu Bogá náßego. Pokornymi tedy/ y vniżonymi/ á wiernymi náßymi modlitwámi będźiemy prośić iego świętey dobroći; áby nas dniá dźiśieyßego / y przez wßytek wiek żywotá náßego w łásce swoiey záchowywáć raczył/ ták ; żebyśmy ten dźień strawić mogli/ ku chwale imieniá iego świętego/ chodząc y spráwuiąc śię wiernie y pobożnie w powołániu náßym : á iżbyśmy też mogli służyć we wßytkim dobrym bliźnim náßym.

Prośmy też Oycá náßego niebieskiego / áby miedzy námi pomnażał krolestwo swoie/ták; żeby on nas sam rządźił/ y spráwował słowem swoim, iákobyśmy byli posłußni iego roskazániu świętemu.

Nákoniec prośić będźiemy Páná Bogá náßego zá wßytek Zbor chrześćiáński; áby go on we wßem błogosłáwić raczył/ broniąc go od wßytkich nieprzyiaćioł iego ták dußnych/iáko y ćielesnych : á záchowywáiąc go we wßem dobrym. Y káżdemu zosobna/áby raczył być ku wspomożeniu chorych áby raczył być lekarzem; smętnych poćießeniem;podrożnych strożem; wdow y śirot opiekunem.

kunem.

kunem; niepłodnych rozmnożenię; brzemiennych rozwiązániem łáskáwym; żywych sprawcą; vmieráiących wodzem do żywotá wiecznego; dobrodźieiom nászym obfitą nágrodą zá ich dobrodźieystwá. Te wszystkie prośby będźiemy czynić/nie w nádźieię nászego modlenia/álbo wzdychánia; ále w nádźieię miłośierdźia Oycá nászego niebieskiego/ y wnádźieię zásługi y przyczyny Syná iego iedynego Jezusá Christusá.

Wszákże áby tym spráwnieysze były sercá násze ku modlitwie/potrzebá nam w przod obacząć przy modlitwie świętey Chrześćiáńskiey pięć rzeczy. Naprzod/wolą á roskazánie Boże: ktory tego po nas chce/ y to nam roskazuie/ ábysmy się iemu modlili. Do czego nas przez Dáwidá ś. wiedźie mowiącego w Psálmie 50. Ofiáruy Bogu ofiárę chwały: Potym sam/ toż przez tegoż ták mowiąc: Wzywáy mię czásu vtrapienia/ á wyrwę ćię á ty mnie vczćisz. A Syn Boży mowi v Máttheuszá w 7. Prośćie á będźie wam dano; szukayćie á nayďźiećie: kołáććie á będźie wam otworzono. Więc w Psálmie 145. Bliski iest Pan (mowi Dáwid ś.) wszystkim/ ktorzy go wzywáią w prawdźie/ czyni woley dosyć tych ktorzy się go boią/ á wysłuchywa wołánia ich/ y záchowywa ie.

Potym/przy Modlitwie mamy obacząć z pilnośćią obietnice Boże / zá ktorymi obiecuie prośby násze wysłucháć: O czym nas Syn iego miły vpewnia/ mowiąc v Máttheuszá w 7. Prośćie

á weźmiećie: A v tegoż w 18. O co zezwolą dwá álbo trzey ná źiemi/ á prośić będą/ sstánie śię im od Oycá moiego. Więc v Esáiaszá s. w 65. rozdźiale. Pierwey/ mowi/ niż záwołáią ku mnie/ ozowę śię im ia: nie przestáną ieszcze mowić/ á ia wysłucham.

Potrzećie/ Mieymy ná bácznośći wiárę/ żebyśmy nie w nádźieię nászey godnośći/ y wielomownośći modlili śię; ále w imię Páná nászego Jezusá Christusá/ktory nam iest drogą do Bogá Oycá/vbłagániem zá grzechy násze/ y pokryćiem nászey niegodnośći. Táką tedy wiárę mieymy ku Pánu Bogu/ iż on chce wspomoc/wysłucháć/ y rátowáć iáko nałáskáwszy Oćiec; Vmie/ iáko sam naymędrszy; A może/iáko Pan wszechmogący: Nád to y widźi/ y wie wszytkich potrzeby wszystkie/ktorych nikt inny oprocz niego nie wie/ áni też rátowáć/álbo dáć może im wspomożenia. Przeto kto z táką wiárą do niego przychodźi/ ten śię w prośbie swey nie oszuka; Ktorą táką wiárą ludźie Chrześćiáńscy prawdźiwi/ są rozni od wszech báłwochwalcow: Bo oni do iednego śię Bogá stworzyćiela wszech rzeczy vćiekáią; á ći do stworzenia rozmáitego od stworzyćielá vćiekáią śię w potrzebách swoich. Dlaczego też ná sumnieniu tákowi żadney poćiechy nie máią. Bo/że wiárá żadnemu stworzeniu nie należy/ tylko sámemu stworzyćielowi Bogu Oycu/y Synowi/y Duchowi s. co Chrzest święty iáśnie świádczy; Prze-

toż też/ oprocz tego żadne stworzenie by naświet-
ße/ áni ma / áni być może zbáwiennie w Modli-
twie wzywáne. Rnák przeklęty káżdy/ktory ná-
dźieię(wysłuchánia álbo zbáwienia) pokłada w
człowieku/ mowi Prorok Jeremiaß w 17. Roz-
dziale: á błogosłáwiony ten wßelki ktory wzywa
Jmienia Páńskiego y dufa w nim.

Pocżwarte / Mieymy y to ná bácżności / áby-
śmy záwżdy porządek ten w Modlitwie zácho-
wywáli/ktorego nas náucżył Pan Christus; żeby-
śmy naprzod ßukáli Krolestwá Bożego / y sprá-
wiedliwośći iego/á potym rzecży tych ktore nam
służą ku temu żywotowi docżesnemu. Wßákże /
podawáiąc to ná wßechmocną wolą Oycá swe-
go niebieskiego/ktory nas prędzey wysłucha/gdy
się w prośbách náßych / ná iego wolą spußcżác
będźiemy. 1. Ioan. 5.

Popiąte/ Tego też przy Chrześćiáńskiey proś-
bie nie zápámiętywaymy : Zebyśmy się prożnym
wielomowstwem przed Pánem Bogiem popiso-
wáć niechćieli/ modląc się iemu podług pewnych
modlitw licżby:álbo też z zákrwáwionym sercem.
Gdyż iáko oná iest rzecz obłudnych Fáryzeußow;
ták zás tá/ niezbożnych Káimow. Niechćieymy
też być onymi ktorzy w modlitwách swych rádzą
Bogu/ kiedy/ y iáko ie ma wysłucháć : ále rácżey
żądaymy pomocy Duchá świętego/ ktory dopo-
maga krewkośćiam náßym. Abowiem tego/ co-
cobyśmy prośili/ nie wiemy/ ále sam Duch świę-

ty prośi zá námi wzdychániem niewymownym. Bo nas wzbudza y sercá násze wiedźie ku czynieniu modlitw/ wedle potrzeby nászey/ y wedle woley Bożey. Rom. 8.

Máiąc tedy w sobie y czuiąc tego Duchá Oycowskiego/ y Synowskiego/ iáko dźiatki niegodne Oycu nászemu naymiłośćiwszemu/ przez Pośrzedniká/ y modlitw nászych Ofiárowniká iedynego Jezusá Christusá Páná nászego/ wiárą prawdźiwą y nádźieią státeczną w iego Boskie śluby y obietnice/ nabożnie vpokarzaymy się/ naprzod śpiewáiąc/ á potym vstnie modląc się iemu.

PIESNI PORANNE.

1. Pieśń.

RAczysz nas dźiś wspomoc Pánie/ ec. *Pátrz w Pásterstwie Zborowym Pieśń 5. poránna.*

2. Pieśń.

MIłośierny Boże Oycze/ ec. *Támże Pieśń 4. Y innych támże pátrz.*

3.

Psálm ktorykolwiek, álbo Pieśń według potrzeby y czásu śpiewáć się może.

4.

Wyznánie wiáry Apostolskiey; wierzę w Bogá, ec

5. *Zátym.*

5.

Zátym poklęknąwszy zaśpiewáią; Oycze nász Duchem swym świętym: etc. *Pátrz támże w poránnych przed Kazániem Pieśni 2. Albo innych támże.*

Zátym

WStawszy Gospodarz / rzeknie: Iż Pismá święte powiádáią / że tenże Duch święty Páński / nie może nigdy wytrwáć przy złośliwey duszy: A my to ná się záwżdy wyznáwáć muśiemy; żeśmy są vstáwicznie grzeszni / przestępcy woley / y Przykazánia Bogá nászego: A inácżey go vbłagáć nie możemy / iedno pokornemi sercy / á prosbámi swymi / wyznawáiąc przed nim złości / y vpadki swoie; Prosząc go iáko Oycá nászego / przez Syná iego miłego / áby się raczył zmiłowáć nád námi vpádłym stworzeniem swoim / wedle świętych obietnic / á miłośierdźia swego świętego / co iuż vczyńmy temi słowy / poklęknąwszy.

WSzechmogący á wszego miłośierdźia Boże / á Oycże Páná nászego / etc. *Pátrz iey w spowiednych modlitwách támże w Pásterstwie zborowym. Modlitwá. I. Zátym powstawszy rzecże w te słowa.*

Już dźiatki miłe niechćieyćie nic sobą trwożyć / rozpácżáć / áni wątpić / o miłośierdźiu Bogá Oycá wászego przećiw sobie / y o odpuszcżeniu grzechow wászych / gdyśćie się iemu z sercá práwego dáli winni ze wszech grzechow swych. Owszem pewni bądźćie / że to vpokorzenie sercá skruszone-

go/y Duchá vniżonego/zá wdźięczną ofiárę Bog Oćiec przyiął/ złośći wam wáſze odpuśćił/ od wſzytkich was nieczyſtośći oczyśćił/ á znayplugáwſzych nád śnieg iáśnieyſze vczynił.

Wam/ mowię/ to wſzytko Bog Oćiec dla Iezuſá Chriſtuſá Syná ſwego vczynił/ ktorzy śię grzechow ſwych káiećie/ zá nie żáłuiećie/ Od nich przez śmierć Chriſtuſowę wyſwobodzeni być żądaćie. Słuchayćieſz vpewnienia w tey mierze z ſłowá Bożego/ ktorym Pan Bog nas ćieſzy pod przyśięgą mowiąc: (Ezech. 33.)

Żywę ia/ mowi Pan Bog/ nie kocham śię w śmierći grzeſznego człowieká/ y owſzem żądam/ áby śię náwroćił złośliwy od drogi ſwoiey złośliwey/ á był żyw. Ktorzy tedy ſłowom tym Bogá żywego wierzyćie/ iuż w łáſce v niego ieſteśćie. Ktorzy záśię vpornie w złośćiách ſwych trwaćie / á onych poprzeſtáć y zániecháć woley nie maćie; to też zá ś zápewnie wiedzćie/ że was śmierć wieczna/ piekło y zátrácenie náśláduie: ieśli śię/ mowię/ ku Pánu nie náwroćićie/ y káiáć śię z złego wáſzego żywotá nie będźiećie; ták iż choćiażbyśćie też przedtym co nalepiey czynili/ to wam wſzytko nic nie ieſt/ áni będźie pożyteczno: á to według wyroku Páńſkiego/ ktory ták do wſzytkich w obec przez Proroká Ezechielá mowi: (Eſech. 33.)

Spráwiedliwość ſpráwiedliwego nie wybáwi go/ ktoreykolwiek godźiny przeſtąpi wolą moię. Ale

ię. Ale złośliwy człowiek zátrácon nie będźie/ skoro się odwroći od złośći swoich/ á ku mnie się náwroći. To tedy wy słyβąc/ niechćieyćie w swych złośćiách trwáć; ále się ku Pánu náwrácayćie; á on was/ iáko przyrzekł y obiecał/ od śiebie nie odrzući. Wy też záśię drudzy nie sstáwayćie się leniwi; ále iákośćie poczęli w drogách Páńskich/ do końcá chodźćie: gdyż nie ten co poczyna; ále ktory do końcá trwa/ zapłátę miewa.

Niechże was w tym wβytkim/ po wβytkie dni wáβe sam Pan Bog/ według swey woley spráwuie; ktoremu niech będźie cześć y chwałá ná wieki. Amen.

POTYM. Ma Gospodarz czytáć w dni robotne po prostu/ ieden ktorykolwiek rozdźiał/ álbo z Stárego Testámentu z Przypowieśći Sálomonowych/ álbo też z innych Kśiąg: álbo z Nowego Testámentu/ co dźień porządkiem. Aby ták słowo Boże obfićie w sercách náβych przebywáło.

A w dźień świety/ ma przeczytáć Ewángelią świętą z Postylle z wykłádem/ pierwey niż do Zboru poydźie. Dáleko pilniey to ma czynić/ ná tych mieyscách/ gdźie Zboru niemáβ.

Po przeczytániu, ma się z czeladką modlić tym porządkiem.

1 Pánie Boże wβechmogący Oycze náβ námiłośćiwβy/ dźiękuiemy twey/ etc.

2 W ręce twoie Oycze niebieski/ etc.

3 Oycze náß ktoryś iest w niebieśiech / rc.
4 Rácz nam dáć miły Pánie/ rc.
5 Boże bądź miłośćiw nam/ nędznemu/grzeßnemu/ vpádłemu stworzeniu swoiemu : Boże w Troycy świętey iedyny/ Oycze/ Synu / y Duchu święty/ zmiłuy się nád námi nędznikámi swoimi. Amen.

A ieśliby nie było czytánie; tedy po Spowiedźi záraz ma mowić te Modlitwy / teraz pomienione.

Po modlitwách záś ma te mowić słowá.

Bądźmyż pewney nádźieie/ że Oćiec Niebieski/ z niewymowney miłośći swoiey / raczył te prośby náße przypuśćić ku świętemu Máiestatowi swemu / y raczył ie wysłucháć. A iest rzecz pewna; iż podług prawdźiwych swoich obietnic dla Jezusá Christusá Syná swoiego/raczy ie wypełnić : iedno my tego wßytkiego od niego zupełnym dufániem ćierpliwie oczekawaymy. A teraz kończąc to náße nabożeństwo / ták záśpiewaymy.

1 Day nam Pánie miłośćiwy/ rc.
2 Krolowi nád wßemi Krolmi/ rc.
3 Bogu Oycu/ y Synowi / rc.

Potym ma błogosłáwić czeladce, ktorymkolwiek z tych błogosłáwieństwem.

Błogosłáwiony Bog á Oćiec/ rc.
Niechay się nád námi/ rc.
Niechże nam błogosłáwi Pan Bog / rc. Ktorych

rych niech pátrzy w Pásterstwie Zborowym, w Modlitwách poránnych.

Nákoniec rozpuszczáiąc czeladkę rzeknie.

Idźcieś iuż dźiatki miłe/ w Imię Páńskie káżdy do powinnośći swey: á prácuyćie wiernie w powołániu swoim/ máiąc przed oczymá swoimi wolą/ y roskazánie Páńskie. A Pan Bog będźie z wámi. Amen.

Nápominánie Gospodárskie, ktore ma czynić do czeladki swey przed Obiádem.

Dziatki miłe iuż mamy bráć/ y vżywáć dárow Bożych/ ku náſzemu pożywieniu/ y ku pośileniu ćiáłá náſzego: Przetoż wſzyscy pokornie prośmy Oycá náſzego niebieskiego/ áby nam racżył okázáć te łáskę swoię/ żebyſmy tych iego dárow vżywáli/ ku chwale imieniá iego/ y ku zdrowiu náſzemu docżeśnemu/ przez Páná náſzego Iezusá Christusá. *Zátym będźie śpiewáć z tych Pieśni ktorąkolwiek.*

PIESNI PRZED OBIADEM.

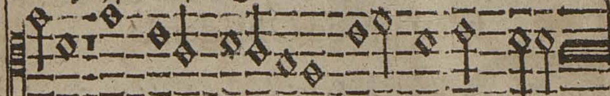
j. PIEŚN.

BOg wieczny á wßechmocny Pan Na-
Roſkázuie to nam ſrodze ; Do-

rodu ludzkiego / Rep. Byſmy ſercem wdźięczni
brodźieyſtwá ſwego/

byli/ A cżáſu wßelákiego imię Páńſkie ſławili.

2 Bo my nędzni robacżkowie od niego zbiera-my/ Rep. Iáko od Oycá Synowie/ cokolwiek tu mamy. A zá to co on ſpráwuie/ Tylko ſobie cżeść/ chwałę od wßech nas zoſtáwuie.

3 Podnieśmyż iuż z nabożeńſtwem oczy náße k niemu ; Rep. Boć on z ſwoią łáſkáwośćią/ ieſt gotow káżdemu : A gdy rękę ſwą otworzy / Wßego dobrá przyſporzy / nam y wßemu ſtworzeniu.

4 Rzecżmyż : O wieczny Pánie náß z twey Boſkiey dobroći/ Rep. Swoie święte przeżegnánie zeſli z wyſokośći: Rácż pokármy błogoſłáwić/

Ktores

Ktores ty raczył spráwić / nam ku náßey żywności.

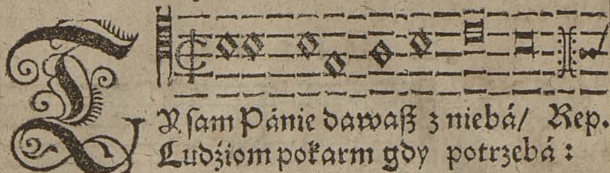
2. Pieśń.

Panie Boże wieczney chwały/ Kroluz wysokości/ Rep. Abyśmy ich pożywáiąc tobie dźiękowáli / A rozliczne dobrodźieystwá záwße wystawiáli: Przez Christá Syná twoiego/ á Páná náßego/ Jenż z tobą w społeczności żywie Duchá świetego/ Bog wieczny á prawdźiwy/ Amen

Błogosław nam y tym dárom z oycowskiey miłości:

3. PIEŚN.

TY sam Pánie dawaſz z niebá/ Rep. Ludźiom pokarm gdy potrzebá:

A ná roſkazánie twoie / Rep. Z ſuchey ſkáły płyną zdroie.

2 Vżycz nam ſwey łáſki wieczney/ Rep. Ná tey puſzczy niebeſpieczney. A pożyw lud ſwoy wybrány/Rep. Aż przyidźie kray obiecány.

3 Dayże nam prawdźiwe wodze: Rep. Byſmy nie zbłądźili w drodze: A oświeć nas duchem ſwoim/ Rep. Niech przy twoiey prawdźie ſtoim.

4 Náucz nas prawdźiwey miáry/ Rep. Iáko przyimowáć twe dáry: Y rácz ie nam błogoſłáwić/ Rep. Ktoreś ty ſam raczył ſpráwić.

Pſálmy 23. 145. 146.

MODLITWA.

PAnie Boże wſzechmogacy / ktoryś ieſt źrzodłem/y nieprzebránem ſkárbem wſzytkich dobrych rzeczy/ rácz rozſzerzyć błogoſłáwieńſtwo twoie nád námi vbogimi ſługámi ſwoimi: y rácz poświęćić te pokármy / ktore ſą dáry ſzczodrobliwości twoiey; áby ták vżywáiąc ich ſkromnie/á trzeźwie/ według woley twoiey;

iey/pożywáliśmy ich z dobrym ſumnieniem. Rácz-
że to nam ieſzcże dáć; ábyśmy ćię záwſze zá prá-
wego Oycá náſzego/ y zá źrzodło wſzytkich do-
brych rzecży/ z vprzeymą wdźięcznośćią náſzą/ y
dźiękowániem/ vznawáli. A żebychmy ták vży-
wáli pokármu tego ćieleſnego/ ábyśmy iednák
przodkiem cżuyni/ á chutliwi byli/ cáłym ſercem
do chlebá onego duchowne°/ náuki świętey two-
iey/ ktoraby ſię duſze náſze páſły/ y wychowy-
wáły/w nádźieię żywotá wiecżnego: Przez Je-
zuſá Chriſtuſá Syná twego miłego/ á Páná ná-
ſzego/ Amen. Oycże náſz. ec.

2. MODLITWÁ.

PAnie Boże wiecżney chwały Krolu z wy-
ſokośći/ ec.
Oycże náſz ktoryś ieſt w niebieśiech/ ec.

3. MODLITWÁ.

PAnie Boże wſzechmogący/ Oycże miło-
śierny/ ocży wſzyſtkich vfáią w tobie/ á
ty im dawaſz pokarm/ cżáſu ſwego: O-
twarzaſz ręke twoię/ á náſycaſz do woley wſzytko
ſtworzenie błogoſłáwieńſtwem twoim. Prośi-
my ćię pokornie/ odpuść grzechy náſze; poświęć
nas Duchem ſwoim świętym: opátruy żywno-
śćią ludźie vbogie: Błogoſław nam po wſzytkie
dni żywotá náſzego/ y tym pokármom/ ktorych z

ſki twey vżywáć mamy. Vczyń to wſzytko o co ćię prośimy / dla miłego Syná twego / Jezuſá Chriſtuſá Páná náſzego/ Amen.

Oycże náſz/ ꝛc.

4 MODLITWA.

PAnie Boże wſzechmogący / ktoryś wſzytko ſtworzył / y teraz ieſzcże przez moc twoię Boſką opátruieſz to wſzytko; ktoryś też lud Izráelſki roſkoſznym chlebem Mánny niebieſkiey cudownie ná puſzczy karmił; chćiey nam teraz vbogim ſługom twoim/ łáſkę twoię/ y święte błogoſłáwieńſtwo dáć / y błogoſłáwić te dáry twoie/ ktore z ſzczodrobliwey łáſki twey przyimowáć będźiemy: ábyſmy ich świątobliwie/ y ſkromnie vżywáli / według woli twoiey/ á przez tákie śrzodki ćiebie poznawáli być Oycem/ y źrzodłem wſzytkiego dobrego: á żebyſmy napierwey ſzukáli duchownego chlebá słowá twoiego / ktorym duſze náſze bywáią nákarmione ku żywotowi wiecznemu/ ktoryś nam nágotował przez świętą krew Syná twego miłego/ Páná náſzego Jezuſá Chriſtuſá/ Amen.

Oycże náſz ktoryś ieſt/ ꝛc.

Náuká krotka, iáko ſię przy ſtole ſpráwowáć ma káżdy Goſpodarz z czeládką ſwoią, á owſzem czáſu iákiegokolwiek weſela.

Przy

PRzy stole ma być wielka vczćiwość; prozne żárty / y nieprzystoyne gadki / nie máią być zgołá przy Chrześciáńskim stole / iáko przy tym / przy ktorym dárow Bożych vżywáią: Ale máią być pobożne / święte / vczćiwe rozmowy / według onego co mowi Apostoł święty do Philipensow w 4. rozdźiale. Náostátek / Bráćia / cokolwiek iedno iest prawdźiwego / cokolwiek spráwiedliwego / cokolwiek czystego / cokolwiek przyiemnego / cokolwiek iest z dobrą sławą / iesli ktora cnotá / iesli iáka chwałá / to myślćie / to czyńćie / á Bog pokoiu będźie zwámi. Tákowe spráwy przy stole gdy się dźieią / Bog pokoiu przy nim / y iego vczestnikách iest / iáko tu Apostoł święty mowi. A osobliwie pomnieć też potrzebá y ná te słowá Páná Christusowe / v Łukaszá ś. w 21. Rozdźiale / Strzeżćie śiebie sámych / áby kiedy nie były obćiążone sercá wásze obżárstwem y opilstwem / y zbytnim stárániem te° świátá / á z prędkáby ná was przyszedł dźień on. Bo iáko śidło przyydźie ná wszech ná źiemi mieszkáiących. Owa iáko domá / ták v ludźi Chrześciánin práwy / niech sobie ták poczyna / iákoby Pan Bog naprzod / że wszystkiego był pochwalon; Potym bliźni zbudowan; nieprzyiaćiel záwstydzon; on sám też w cáłym sumnieniu dobrym przed Bogiem y przed ludźmi był zátym záchowan / Amen.

Nápominánie Gospodárskie, ktore ma czynić do czeladki swey, PO OBIEDZIE.

Dziatki miłe/ ták do was mowi Pan Bog przez Proroká swego Moyżeszá/ w piątych Xięgách w rozdźiale. 8. Kiedy sie náieß y násycon będźieß / tedy będźieß błogosłáwić Páná Bogá twoiego ná źiemi oney dobrey/ ktorąći Pan Bog twoy dał. A strzeż się/ żebyś nie przepomniał Páná Bogá twoiego. Godźi się nam tedy Pánu Bogu dźiękowáć / y iemu wdźięczność vkázowáć / ták śpiewániem / iáko modlitwámi nabożnymi/ zá dobrodźieystwá iego święte/ ktoresmy teraz z rąk iego wźięli.

PIESNI PO OBIEDZIE.

J. PIESN.

Notá iey iáko, Pánie Boże wßechmogący / ꝛc.

Pieśń pierwßa przed Obiadem.

Bądź chwałá Pánie tobie / zá te dáry twoie: Zes nákarmił y nápoił nas stworzenie swoie. A iákoś dał chleb powßedni ćiáłu ku żywnośći/ Ták posilay słowem swoim duß náßych krewkośći:

Przez Christá Syná twoiego / á Páná náßego: Jenż z tobą w społeczności żywie Duchá

świętego

świętego / Bog wieczny á prawdźiwy / Amen.

2 PIEŚN.

Notá iey iáko, Ty sam Pánie dawaß z niebá / ꝛc. Pieśń 3. przed obiádem.

Ko żywi powietrzne ptaki? Rep. Kto źwierzętá / kto robaki? Kto pod wodą błędne ryby? Rep. Ty sam Pánie bez pochyby.

2 Ty sam Pánie z swey możności / Rep. Dawaß wßytko ku żywności: Y nápełniaß mieyscá wßytki / Rep. Nieprzebránemi pożytki.

3 Tegoś sie człowieku zwierzył: Rep. Aniś kresu nie zámierzył; Aby ku potrzebie swoiey / Re. Vżył hoyney łáski twoiey.

4 Bądź cześć / chwałá / twey miłości / Rep. Zá twoie ßczodrobliwości: Zywże duße á day chlebá: Rep. Ktory płynie z twego niebá.

Inßych Pieśni pátrz w Pásterstwie Zborowym, w Pieśniách Odwieczornych.

MODLITWY PO OBIEDZIE.

1 MODLITWA.

Wszystkie narody niechay Pánu chwałę wyśpiewuią: Bo sie rozßerzyło miłośierdźie iego nád námi / á prawdá iego trwa ná wieki.

Bądź chwałá Pánie tobie / zá te dáry twoie / Ześ nákarmił / etc. iáko w Pieśni pierwszey.

2 MODLITWA.

PAnie Boże Oycze niebieski / dziękuiemy tobie iáko zá wszystkie dobrodzieystwá twoie; ták osobliwie zá teráznieysze / ktorymi bez przestánku nas żywić raczysz w tym doczesnym żywoćie. Zá te / y zá insze wszelákie dobrodzieystwá z ręki twoiey szczodrobliwey płynące / tobie Bogu iedynemu Oycu / y Synowi / y Duchowi świętemu cześć y chwałę oddawamy / ná wieczne czásy trwáiącą. Amen.

3 MODLITWA.

BŁogosłáwiony bądź Pánie Boże / ktory nas karmisz z młodości nászey / ktory káżdemu stworzeniu pokarm dawasz. Rácz nápełnić sercá násze rádośćią / y weselem / ábysmy máiąc dostátek wszelki / ku wszelkiey spráwie dobrey obfitowáli / w Christuśie Jezuśie Pánu nászym. Z ktorym tobie Oycze / chwałá / cześć / y pánowánie / wespołek y z Duchem świętym / ná wieki niech będźie. Amen.

4 MODLITWA.

BOgu Oycu / y Synowi / y Duchowi świętemu / ktory nas stworzył / odkupił / y poświęćił; á teraz z szczodrobliwey łáski swey nákármił /

y nápo-

y nápoił/ niechay będźie wieczna cześć / y chwałá ná wieki wieczne/od nas/y od wßego ſtworzenia oddána. Amen.

Tenże pobożny porządek ma być záchowan przy Wieczerzey, ktory ieſt iuż wyżßey opiſány przy Obiedźie.

Nápominánie Goſpodárskie, ktore ma cżynić do cżeladki ſwoiey W WIECZOR.

Dziatki miłe/Dobrodźieyſtwá bárzo wielkie wźieliſmy od Páná Bogá Oycá náßego niebieſkiego / tego przeßłego dniá : Przetoż tákże / iáko y poránu / dźiekuymy Pánu Bogu/á Oycu náßemu/zá wielkie á niewymowne miłośierdźie iego / z ktorego nas nigdy nie opuſzcza ; ále ſie o nas ſtára/ á wßyſtkim dobrym obdárza/dußnym y ćieleſnym: co iáwnie teraz ná oko widźimy. A vznáwáć to mamy / iż wßyſtko dobro/ktorekolwiek mamy/ od niego pochodźi.

Przeto y tego czáſu Wieczornego będźiem ſie modlić Pánu Bogu Oycu náßemu/w imie Iezuſá Chriſtuſá Syná iego / áby nas raczył obdárowáć ſwoim naświetßym pożegnániem ; ták/ żebyſmy te noc pod świeta obrona iego/w pokoiu/ y w łáſce iego świetey przeſpáć mogli;żeby w ten

czás

czás / gdy náße ćiáło odpoczywáć będzie/ duß náßá y ſumnienie náße w łáſce Páńſkiey czuyr było.

A przytym prośić go będziemy/ áby Oćiec ni bieſki nas w ſtraży ſwey oycowſkiey; ták przez noc/ iáko y przez wßyſtek czás żywotá náßego/ o wßego złego / ták dußnego/ iáko y ćieleſnego za chowáć y bronić z łáſki ſwey świętey raczył.

Prośić też będziemy áby w teyże obronie záchowáć raczył wßyſtek lud ſwoy Chrześćiáńſki n wßelákim mieyſcu będący. Co wßytko vczyn my naprzod śpiewáiąc/ á potym ſię modląc.

PIESNI WIECZORNE

I. PIEŚN.

Jezu Chriſte Pánie miły/ etc.

2. PIEŚN.

Chriſte dniu náßey świátłośći/ etc.

Pátrz ich w Páſterſtwie Zborowym w Pieśniách Odwieczornych.

MODLITWY WIECZORNE.

I.

WSzechmogący Boże Oycze náß niebieſki dziękuiemy etc.

2. Páni

2.

PAnie Boże wßechmogący / ktoryś zrządźił noc ku wytchnieniu/ ꝛć.

3.

PAnie Boże wßechmogący / oycże naß namiłośćiwßy/ ꝛć.

4.

WSzechmogący á láskáwy Boże oycże náß niebieski/ ráczyß nas przyiąć/ ꝛć.
Oycże náß ktoryś iest/ ꝛć.

5.

RAcżyż nas pożegnáć miłośierny Oycże náß niebieski/ ꝛć.

Pátrz tych Modlitw wßytkich w Modlitwách Odwiecżornych Pásterstwá Zborowego.

ROZPVSZCZENIE CZELADKI.

IDźćież iuż Dźiatki miłe/ káżdy z was ná mieysce swe/ á vspokoyćie sie; á Pan Bog niechay będźie z wámi / ábyśćie dniá iutrzeyßego/ zdrowemi y ochotnemi ku służbie Bożey/ y pracom wáßym powstáć mogli. Amen.

KONIEC *Pásterstwá Domowego.*

(*) (*) (*)

1. Corinth. 14. ℣ 40.

Wßyſtko przyſtoynie y porzadnie niech ſię dźieie miedzy wámi.

Pſalm 71. ℣ 8.

Vſtá moie niechay bedą nápełnione chwałą twoią, y ſławą twą ná káżdy dźień.

ZBOROWEGO PASTERSTWA

Formá kroćiuchna,

W ktorey ſą

PIESNI Y MODLITWY

Poránne y Odwieczorne, ták przed Kazániem iáko y po Kazániu.

Pieśni Poranne.

PAſterz przyſzedſzy do Zboru Bożego, á odpráwiwſzy oſobne ſwe Modlitwy, bez wſzelkiey przedmowy zácznie, y śpiewáć bedzie przed Kazániem, lubo z Pſálmow, lubo z Pieśni tych ktorakolwiek.

Psalmy Poranne.

Pſálm 95. Zſzedſzy ſie. álbo Podźmy z ochotą. Pſálm 100. Nuż teraz narodowie. Pſálm 117. Alleluia. Chwalćie Páná Bogá / rc.

I. Pieśn.

Ná ſtárą Note.

MOżny Boże wßey rádości / Rozmnożycielu świátłości / Oświeć náße ciemności.

2 Noc oná iużci minełá / Co po wßem świećie słynełá / Już z twey łáski zginełá.

3 Ktorey nas Adam nábáwił / Gdy przestępstwem w Ráiu spráwił; Ze káżdy w ciemnościách był.

4 Przetoż przyßedł twoy Syn miły; A przeiednał nam te winy / Abychmy w nich nie byli.

5 Niemuś nas w opiekę dał / Aby czárt nám nie władał; Gdyż iuż mocy postradał.

6 Tylkoś nam tę noc zostáwił: Coś nędznemu człeku spráwił; Aby swey prace vżył.

7 A z tey nas raczyß przeżegnáć / Ten przyßły dźień ßczęśliwy dáć: Gdyż nam czás z grzechow powstáć.

8 Ey náßá wierna świátłości / Już oświeć náße ciemności; A przyim w wieczne rádości.

9 A day nam z grzechow powstánie: A swey łáski przeżegnánie / Ná twey chwały wyznánie.

2. PIESN.

Notá iey, iáko; Znamy Oycze náß niebieski / etc.
Pieśń I. o Pokućie.

WIeczny Boże z wysokości / Bądź czes chwałá twey miłości: Żeś nas bronił w tey ciemności / Od czártowskiey o

krutnośći: W pokoiuś tę noc przeſpáć dał: A w dobrym zdrowiu záchował.

2 Ráczże też nas y dniá tego/ Záchowáć od wſzego złego: Niech myśli/ y ſercá náſze/ Au tobie wzdycháią záwſze; Bo krom ćiebie/ twe owieczki/ Nie máią indźiey vćieczki.

3 Au czći ſwey Oycże łáſkáwy/ Rácz obrácáć náſze ſpráwy/ A włáſne/ y poſpolite/ Niech záwſze biorą obfite/ W łáſce twoiey pomnożenie: Boś ty náſze wſpomożenie.

4 Anielſką ſtraż miey nád námi/ Nád ſwoimi dźiateczkámi; Ták nas żadna rzecz nie ruſzy/ Ktora z ſzátáńſkiey pokuſy/ Ná ludźie zwykłá przychodźić/ Duſzy/ ćiáłu wielce ſzkodźić.

5 To proſząc nic nie wątpiemy/ Że wyſłucháni ieſteśmy; Przez Chriſtá Páná náſzego/ Pośrzedniká iedynego: Jenż z tobą kroluie wiecznie/ A z Duchem świętym społecznie.

3. PIEŚN.

Ná tęż Notę.

JUż weſzło świátło ſłoneczne. etc. *Pátrz o Troycy świetey Pieśń* 1. A 14.

4. PIEŚN.

Ná tęż Notę.

MIłośierny Boże Oycże/ Dźiękuiem twey świętey łáſce: Iżeś nas tey nocy przeſzłey/ Pokuſy chytrey ſzátáńſkiey/ A

wßelkiey niebeśpieczności / Záchował wßyst-kich w cáłości.

2 Przytym pokornie prośimy / Miłości twoiey żądamy / Byśmy y dniá dźiśieyßego / Byli wolnymi od złego. Rácz też przy zdrowiu docześnym / Dáć nam wßego dobrá wßytkim.

3 Wßechmogący miły Pánie / Wysłuchay náße wołánie / Dla zásług Syná swoiego / Ná śmierć zá nas wydánego / Z ktorym ty przebywaß wiecznie / Y z Duchem świętym społecznie.

5. PIEŚN.

Ná tęż Notę.

Raczyß nas dźiś wspomoc Pánie ; Błogosław to zgromádzenie / Ktore czynim w Imię twoie / Potrzeby oddáiąc swoie / W ręce twoie / Oycze miły ; Wspomagayże swoie syny.

2 Wysłuchayże prośby náße / Ktore czynim k tobie záwße : Pośil sercá y sumnienie : Day woley swey zrozumienie. Poćießyß nas w káżdey spráwie / Boć to służy tobie práwie. Amen.

6. PIEŚN.

Chwałá Bogu z wysokośći. *Pátrz o Troycy świętey Pieśni 2. A 15.*

7. PIEŚN.

Stworzy-

Stworzycielu wßechmogący. Pátrz o Pokućie Pieśni 2. F 1.

8. Pieśń.

Prośim ćię ktory mießkaß. O Modlitwie Páńskiey Pieśń 2. G 14.

9. Pieśń.

Znamy Oycże náß niebieſki. Pátrz o Pokućie Pieśni 1. F 1.

A wtym mogą ſię inne Pieśni y Pſálmy według potrzeby y czáſow śpiewáć.

Potym o Przykazániu Bożym, Pieśń ktorakolwiek śpiewáć ſię może. A po tey Pieśńi o wyznániu Wiáry świętey Chrześćiáńskiey, ma być śpiewána.

A zátym przykleknąwſzy, z tych ktorakolwiek Pieśń ma być śpiewána.

Przed ſámym Kazániem.

1. Pieśń.

Zmiłuy ſię Boże nád námi. Pátrz o Słowie Bożym Pieśni 6. L 13.

2. Pieśń.

Notá iey iáko; Znamy Oycże náß niebieſki.

OYcże náß Duchem ſwym świętym / Rácż nas rządźić / ćiebie prośim: Słowá twego nas náucżay / W Wierze práw-

dźiwey pomnażay; Zebyśmy ćię z Christem Pá-
nem/Chwalili ná wieki. Amen.

3. PIEŚN.

BOże Oycże przy słowie twym. *Pátrz o Troy-
cy świetey Pieśni 7. A 18.*

4 PIEŚN.

RZądź nas Pánie przy słowie twym. *Pátrz o
Słowie Bożym Pieśni 9. L 14.*

5. PIESN.

JEzu Christe Boże wiecżny / á niebieski Pá-
nie. *Pátrz o Modlitwie P. Pieśni 4. G. 15*

6. PIEŚN.

BLośći náße przed tobą wßytkie wyznawamy.
Pátrz o Modlitwie Páńskiey Pieśni 2. Prosim
ćię ktory mießkaß / ✠. 6. 7. G. 14.

7. PIEŚN.

PRośimże ćię Oycże miłośćiwy. *Pátrz o sło
wie Bożym Pieśni 2. ✠. 7. L 10.*

8. PIEŚN.

O Oycże náß dobrotliwy/rácżże nam być miło
śćiwy. *Pátrz o Mece Páńskiey Pieśni 4.* M.

droś

drość Oycá/ etc. ℣. 12. 13. C. 6.

9. PIEŚN.

O Báránku náß iedyny/ ktory głádźiß náße winy. *Pátrz o Pokućie Pieśni 2.* Stworzyćielu wßechmogący. ℣. ostátni. F 2.

10. PIEŚN.

PRośim ćię Oycże niebieski / rácżże nam záwżdy vżyczáć/ etc. *Pátrz o Troycy świętey Pieśni 5.* A 18.

11. PIEŚN.

NAdrożßą krwią twoią odkupiłeś nas Pánie. *Pátrz o Męce Páńskiey Pieśni 9.* C 8.

12. PIESN.

ZEtrzy możną ręką swoią. *Pátrz o Kośćiele ś. Pieśni* 10. D 19. *Mogą być y inße Pieśni śpiewáne według czásow, Máteriey, y potrzeby.*

Po Pieśniách wstąpiwßy ná Káthedrę przed Spowiedźią, zácżynáć ma od Błogosłáwieństwá, ktoregożkolwiek z tych.

1. BLOGOSLAWIENSTWO.

2. Corinth: 1.

BŁogosłáwiony Bog á Oćiec Páná náßego Jezusá Christusá / ktory iest Oycem miłośierdźia/ y Bogiem wßego poćießenia/

nia/ćieſząc nas we wſzytkim vdręczeniu náſzym/ dla tegoż ábyſmy też mogli ćieſzyć one / ktorzy ſą w nieiákim vćiśnieniu / tymże ſpoſobem vćieſzenia/ ktorym nas ſámych Bog ćieſzy : Tenże nam niech błogoſłáwi/ y ſtrzeże nas ná wieki/ Amen.

2 Błogoſłáwieńſtwo.
Epheſ: 1.

BLogoſłáwiony Bog y Oćiec Páná náſzego Jezuſá Chriſtuſá / ktory błogoſłáwił nas wſzelkim Błogoſłáwieńſtwem duchownym w niebie / przez Chriſtuſá. Jáko nas wybrał w nim/przed tym niż był złożon świát/ ábyſmy byli świętymi/ y nienágánionymi przed nim przez łáſkę. Tenże nam niechay przez tegoż Jezuſá Chriſtuſá błogoſłáwi teraz y ná wieki wieczne. Amen.

3. Błogoſłáwieńſtwo, z tychże słow wźięte.

BLogoſłáwiony Bog á Oćiec Páná náſzego Jezuſá Chriſtuſá/ktory nas w tymże Synu ſwoim námilſzym / pierwey niżli ieſzcze záłożył był fundámentá świátá tego/ do żywotá wiecznego przeyźrzał/ á przez głos Ewángeliey ſwoiey świętey/ zá ſpráwą Duchá ſwego ś. powołał do niego : Tenże to/ iáko Bog ná wieki wiekow Błogoſłáwiony/niechayże nam ſwym świętym Oy.

tym Oycowskim błogosłáwieństwem błogosłá-
wi/ y będźie przytomnym: iáko we wszelákich sprá
wách nászych/ ták osobliwie w teráźnieyszym má-
luczkim zgromádzeniu nászym. Aby ono było/
Naprzod/ z chwałą imieniá iego świętego: Po-
tym/ z duszny zbáwieniem nászym: Náostátek/
z zbudowániem bliźniego nászego. Czego my od
niego sobie vprzeymie y wiernie życząc y winszu-
iąc/ rzeczmy ná to wszyscy nabożnie: Amen.

4. Błogosłáwieństwo.

1. Petri 1.

BŁogosłáwiony Bog á Oćiec Páná nászego Jezusá Chrystusá/ ktory z wielkiego miłośierdźia swoiego/ odrodźił nas ku nádźiei żywey/ przez zmartwychwstánie Jezusá Chrystusá/ ku dźiedźictwu ktore zginąć nie może/ áni być pomázáne/ áni zepsowáne/ á iest nam záchowáne ná niebie. Ktorzy iesteśmy záchowáni mocą Bożą przez wiárę ku zbáwieniu/ ktore gotowe iest/ áby było obiáwione czásu swego: Tenże niech nam teraz y záwżdy błogosłáwi. Amen.

5 Błogosłáwieństwo.

2. Corinth. 13.

ŁAská Páná Jezusá Chrystusá/ y miłość Bogá (Oycá) y społeczność Duchá świętego/ niechay będźie z wámi wszystkimi. Amen.

6 Błogosłáwieństwo.

1. Thessalon: 5.

Láská Páná náßego Jezusá Christusá niech będźie z námi / Amen.

Może być czynione Błogosłáwieństwo y inßymi słowy, z pismá świętego wźiętymi, według dáru Duchá świętego.

Po Błogosłáwienstwie vczyni Pásterz krotciuchne vpomnienie do Pokuty, iáko mu Pan Bog da, Albo też tymi słowy krotkimi:

NAmileyßy Chrześćiánie w Pánu Christusie: Wßystkie Pismá święte vpomináią nas/ ábyśmy w przod grzechy náße rozmáite vznawáli / á vznawßy onych śię Pánu Bogu spowiedáli/ bez wßelkiey zasłony ich / prosząc z vniżonym sercem odpußczenia ich z ßczyrego miłośierdźia Bożego/ dla iedynego Pośrzedniká Jezusá Christusá dosyćvczynienia. A ácżkolwiek to záwße / y ná káżdym mieyscu mamy czynić: iednákże w iáwnym zgromádzeniu wiernych osobliwie mamy to wykonywáć: Aby ták sam Bog był spráwiedliwym okazan/ á my záśię poddánymi słußnemu potępieniu z śiebie sámych/ á z niego być tylko zbáwionymi. A przetoż iuż vpadáiąc ná koláná serc náßych przed wielmo-

wielmożnym Máiestatem Páná Bogá nászego / w te słowá nabożnie y pokornie z záwstydzeniem twarzy nászey / Modlmy się.

1 Modlitwa Spowiedna.

WSzechmogący á wszego miłośierdźia Boże / á Oycże Páná nászego Jezusá Christusá / Oto my nędzni ludźie / á vpádłe stworzenie twoie / vpadamy przed oblicżnośćią twoią / nie śmieiąc podnieść ocżu swoich do Máiestatu twoiego świętego: wiedząc to żechmy przewinili / á obráźili Máiestat twoy święty rozlicżnymi grzechy / przestępuiąc vstáwicżnie wolą á przykazánie twoie: zápomniawszy y stráchu / y dobrodźieystwá twoiego; dopuszcżáiąc temu swemu swowolnemu ćiáłu / káżdey swey woley / y zmysłom ieo wszytkim. Co ty wszytko lepiey wiesz / y znasz ná nas / nász wszechmogący Pánie. Aták ćie pokornie prośimy / iáko Bogá y Oycá / ábyś racżył być Bogiem miłośćiwym / nam nędznemu stworzeniu swoiemu: y odpuść nam wszytkie występki násze; z łáski á z miłośierdźia swoiego Boskiego / y dla onego iedynego Syná swego / ták iákoś to nam záślubić / y obiecáć racżył: y dla tegoś go nam racżył dáć / áby z nas żaden nie zginął / iedno áby przezeń záwżdy ználazł / miłośierdźie twoie / y zbáwienie swoie. A przytym rácż potwierdźić nas

Duchem swoim świętym/ábyśmy poznawszy ćiebie ták Wielmożnego Páná swoiego / záwżdy sie strzegli / iákobyśmy więcey nápotym swowolnie nie obrażáli Máiestatu twego świętego / á nie pobudzáli ná śie srogiego gniewu twoiego / ná pomstę swoię. * Rácż też otworzyć / y oświećić nász miły Pánie zmysły násze / ábyśmy słucháli wyrokow twoich / á zrozumiawszy one/ czynili wolą y rádę twoię/vczynkámi dobrymi/ y żywotem pobożnym okázuiąc owoc wiáry dobry po wszytek czás żywotá nászego. Dayże nam też prośimy ćię pokornie / Duchá twego świętego/ ktoryby wszytkę násze mądrość ćielesną/y dufánie o sobie z vmysłow nászych wyiął/ á pychę sobie sprzećiwną stłumił: Abyśmy ćię wszyscy zgodnie w świątobliwośći / y w spráwiedliwośći po wszytek czás żywotá nászego chwalili / á ćiebie być Bogiem nászym prawdziwym/nie tylko ięzykiem; ále też y spráwámi nászymi/ z vmysłu práwego przed wszystkimi ludźmi wyznawáli. * To wszytko rácz nam dáć z łáski/ á z miłośierdzia swego; dla Syná swoiego miłego/ Páná á Zbáwićielá nászego iedynego Jezusá Christusá/ iáko Bog á Oćiec nász ná wieki święty y błogosłáwiony. Amen.

2 MODLITWA Spowiedna.

PAnie y Sędzia serc/myśli/ y vczynkow nászych/przed tobą/ ktoryś iest wszechmogący/ wy-

cy/wyznawamy ; żeśmy ſą bárzo źli/ y grzeſzni ludźie/ ták; że w nas nic niemáſz/ iedno wielki niedoſtátek/ dla ſkáżoney nátury náſzey / ktora záwżdy grzechowi przyzwala / á przeciwna ieſt twey świętey woley : á ſtąd vpada w gniew twoy/ y w winę potępienia wiecznego. Przetoż ćiebie prosimy miłośierny Oycze / o łáſkę/ y odpuſzczenie grzechow náſzych ; Dla Jezuſá Chriſtuſá Syná twego miłego/ ktory zá nas ná krzyżu vmárł/ y zápłáćił winę y kaźń náſzę; y dosyćvczynił ſądowi twoiemu : y nas z tobą w łáſkę ziednoczył. Dla tákowey łáſki / o miłośierny Oycze/ nie rácz z námi wchodźić w ſąd; Bo żaden człowiek nie będźie vſpráwiedliwion przed tobą : y nie rácz policzáć grzechow náſzych ku potępieniu; ále dáruy nam Duchá ſwego świętego/ ku prawdźiwemu náwroceniu/ y wiernemu pokutowániu. Ktorym pośileni/ y poćieſzeni/ będźiemy ſię tobie ze wſzytkimi ſpráwámi náſzymi podobáć. Ráczże to vczynić dla Jezuſá Chriſtuſá Syná twego miłego / Páná á Zbáwićielá náſzego / Amen.

3 Modlitwa Spowiedna.

PAnie Boże wſzechmogący / ſtworzyćielu / y Oycze náſz namiłośćiwſzy/ Sędźia ſerc/ myśli/ y vczynkow náſzych/ przed tobą wyznawamy; żeśmy ſą grzeſzni á bárzo źli ludźie / pełni wſzyſtkich niedoſtátkow / y grzechow wielkich / czego

teraz przed oblicznośćią twoią żáłuiemy: y prosimy ćię vprzeymym sercem/o łáskę/y o odpuszczenie grzechow wszystkich nászych/dla Jezusá Christusá Syná twego miłego. W imię ktorego prosimy ćię wieczny Oycze/ o Duchá twego świętego; ktoryby nam prawdźiwe vznánie grzechow nászych dał/ á ku prawdźiwemu pokutowániu/ y dobrym vczynkom/ vstáwicznie pobudzał. Zmiłuyże się nád námi/ wszechmogący Pánie / á rácz nam odpuśćić wszytkie grzechy násze; dla Jezusá Christusá Syná twe° miłe°/ Páná á Zbáwićielá násze° iedyne°/z tobą ná wieki kroluiącego/Amen

4 MODLITWA Spowiedna.

O Pánie Boże / Oycze Páná nászego Jezusá Christusá/ Oycze wielkiego / á nieskończonego miłośierdźia; tyś nam raczył wolą łáski swey oznaymić/ przez Syná swoiego; Iż ludźiom pokutuiącym przybliża się krolestwo niebieskie. A przetoż rácz nas ludźie pokutuiące / á zá grzechy swe żáłuiące/ o Pánie przyiąć w łáskę swoię: á day nam pewnym vfániem ośięgnąć głos poselstwá twoiego/gdy do nas mowić raczysz; Odpuszczoneć są grzechy twoie. Odpuśćże Oycze náłáskáwszy grzechy násze/á zápámiętay ich ná wieki: y iuż nas prowadź drogą swoiey spráwiedliwośći; á sumnienie násze / wrzodámi grzechow nászych splugáwione / łáską Duchá twego świętego vćiesz/y rádośćią niebieską rozwesel. Amen.

§ Modlitwa Spowiedna.

OYcze niebieski / wieczny á miłościwy Boże / wyznawamy przed Máiestatem twoim Boskim / żechmy są nędzni / á opłákáni grzesznicy / národzeni we wszelákiey złości / y nieprawości / skłonni ku wszemu złemu / leniwi ku dobremu: á iżechmy żyiąc w tym grzesznym nászym żywocie / twoie święte przykazánie przestępowáli: przez co gniew twoy przeciw sobie pobudzamy / á zá spráwiedliwym twoim Dekretem ná się obalamy wieczne potępienie. Ale / o Pánie / żáluiemy tego / żechmy cię rozgniewáli; á oskarżamy nas sámych / y złości násze: y żądamy áby twoiá łáská ku pomocy nászey nędzy / y niedostátkowi nászemu przybyłá. Chcieyże się tedy nád námi zmiłowáć / o nadobrotliwszy Pánie Boże y Oycze nász miły; odpuść nam násze grzechy / przez naświętszą mękę Syná twego namilszego / Páná nászego Jezusá Christusá: A nápotym / day nam łáskę Duchá twego świętego / ktoryby nas nászę niespráwiedliwość z całego sercá náuczał poznáwáć / ábyśmy się we złych sámi sobie obrzydźili / á w nowym żywocie powstáli / w ktorymby prawdziwe owoce świętobliwości / y spráwiedliwości przynosząc / moglismy się tobie podobáć dla Jezusá Christusá. Dayże nam też słowo twoie naświętsze / według woley twoiey Boskiey / wyrozumieć: ábyśmy się z tego vczyli / wszytkę nászę nádzieię w tobie sá-

mym

mym pokłádáć / á od wßytkiego ſtworzenia ſię oddaláć: Zeby też náß ſtáry człowiek/ w nas ze wßytkimi pożądliwościámi/ dzień po dzień/ był vkrzyżowány: á my ábyſmy ſię tobie ofiárowáli ofiárą żywą/ku chwale imieniowi twoiemu świętemu / ku zbudowániu bliźniego náßego: Przez Páná náßego Jezuſá Chriſtuſá. Amen.

6. Modlitwa Spowiedna.

MY grzeßni ludźie/ſpowiádamy ſię tobie Pánu Bogu wßechmogącemu / Oycu náßemu niebieſkiemu/ z náßych wßytkich grzechow/ ktorycheſmy ſię dopuścili/ od młodośći náßey/ áż do tey godźiny: Zeſmy zgrzeßyli iáwnie / y táiemnie/ przeſtępuiąc dźieśięćioro twoie przykazánie / ktore ſię w tych dwu zámyka: Zeſmy ćiebie Páná Bogá ſwego/ nie miłowáli ze wßyſtkiego ſercá ſwego/ ze wßyſtkiey duße náßey / y ze wßyſtkich śił náßych: A bliźniego náßego/nie ták iáko ſámych śiebie. Czego nam ſerdecznie żal/ y tego ſię ſpowiádamy/ y inßych grzechow/ ktoreſmy popełnili vczynkiem / przemowieniem / pomyśleniem: ktore grzechy/ lepiey ty Pánie wieß ná nas/ á niźli one my pámiętáć y wyliczáć możemy. Ale nie wątpiemy w Miłośierdźiu twoim; y prośiemy ſobie ná pomoc Páná náßego Jezuſá Chriſtuſá/ áby ſię on zá námi raczył przyczynić / do ćiebie Oycá ſwego; ábyś nas nie raczył ſądźić

podług

podług złości nászych ćięszkich / ále podług swojego wielkiego / niewymownego / y nieskończonego miłośierdźia. Ráczże ná nas weyźrzeć ludźie grzeszne / ktorzy do ćiebie wołamy / w nádźieie obietnice twey / y zásługi Syná twego miłego Jezusá Christusá: Oycze nász / ktoryś iest w nie. etc.

7. Modlitwa Spowiednia.

WSzechmogacy / á wieczny Boże / y miłośćiwy Oycze nász / vpadamy pokornie przed wielmożnym Máiestatem twoim / szczerze to / y bez wszego ochylánia / ná śie zeznáwáiac / iżeśmy przećiw tobie ćięszko zgrzeszyli / y vstáwicznie grzeszyć nie przestawamy / ták bárzo; iżeśmy tego nigdy niegodni / ábyśmy ku twemu świetemu máiestatowi poyźrzeć mieli / nietylko ábyśmy mieli być policzeni miedzy dźiatki twoie. Abowiem okrom tego; iż w grzechu záczeći / y zrodzeni iesteśmy / prozni bedac wszego dobrego / á pełni wszego złego; ieszcze k temu ná káżdy dźień rozlicznym obyczáiem przykazánia twoie gwałćimy; Nie chwalac cie podług zacnośći Máiestatu twego świetego / y podług oycowskiey práwey miłośći przećiw nam twoiey; á Bliźniego nászego / podług roskazánia twego / posługámi nászymi nie rátuiac. A ták to zeznáć muśimy; iż my zá sprawiedliwym sadem twoim / iesteśmy winni potepienia wiecznego / y práwieby iuż z námi źle było / kiedyby

kiedyby tey srogości / y sprawiedliwego Sądu twoiego / Syn twoy namileyszy śmiercią swoią sroga nie vbłagał. W ktorym to Synu twoim takes nas przyiąć raczył; że / wszystkim złości swych káiącym / z wielkim oświádczeniem / y vpewnieniem świętey / á práwey Oycowskiey łáskáwości twoiey / dobrowolnie zábiegasz / nie prágnąc śmierci grzesznego człowieká / ále rácżey chcesz / áby sie vpámiętał / á żyw został. Dufáiąc tedy naykáskáwszy Oycże w tey to łásce twoiey / przed Thron Máiestatu twego świętego / przez zasługę Syná twego miłego / vpadamy / pokornie prosząc; żebyś ná nas raczył weyźrzeć / okiem miłosierdźia twoiego. A to nie dla nas grzesznych niegodnikow / ktorzysmy nic innego nie są / tylko grzechem z przyrodzenia nászego / á ták synámi gniewu / y zátrácenia; Ale dla Syná twego miłego Jezusá Christusá / ktory iest násza sprawiedliwością / odkupieniem / y świątobliwością. Prosimy ćię też / iżebyś też nam dárował Duchá twego świętego / ktoryby sercá násze / przez się práwie iákoby kámienne / nátchnieniem swoim ták zmiękczyć raczył; áby twoy zakon ś. mogł być ná nich nápisány; á przez nas potym / iáko prze odnowione / á práwey świátłości dźiatki / w wszystkim żywoćie nászym / mogł być czyniony. zá iego święta pomocą / ku twey / y Syná twego / y Duchá świętego wieczney chwale / z pomnożeniem Kośćiołá świętego. Amen.

8 Modlitwa Spowiedna.

O Pánie Boże wßechmogący zgrzeßyliśmy przeciwko tobie: Iużeśmy niegodni/ ábyśmy byli názwáni dźiatkámi twoimi; niegodniśmy/ ábyśmy oczy do niebá podnieśli/ prze rozliczność grzechow nászych/ y ábyśmy plugáwymi vsty nászymi wzywáli wielebnego imienia twoiego. Bo tym sámym/ żeśmy ćiebie Bogá nałáskáwßego rozgniewáli/ zstáliśmy sie niegodnymi niebá y ziemie. Prośimy ćie Pánie/ prośimy ćie/ nie rácż że nas od oblicza twego odrzucáć: nie rácz sie od nas oddaláć/ ábyśmy nedznicy nie zgineli. Abowiem ieśli nas łáská twoiá bronić y ßczyćić nie bedzie/ zgineliśmy: bedziemy iáko proch od wiátru porwáni/ á práwie wniwecz obroćimy sie. Vkażże wielkość miłośierdźiá twego nád námi/ iákoś niegdy nád synem Márnotrátnym vkazał. Zmiłuy sie nád námi Boże/ á nie pámietay ná niepráwośći nászę. Zmiłuy sie nád námi; iákoś sie zmiłował nád onym Lotrem ná krzyżu wyßącym/ y nád onym Iáwnogrzeßnikiem pokutuiącym. Przyimi pokute niepożytecznych sług twoich: Abowiemeś ty Pánie przyßedł/ nie spráwiedliwych/ ále grzeßnych do pokuty wzywáć. Tobie chwałá ná wieki wiekow. Amen.

9 Modlitwa Spowiedna.

O Wßechmogący Boże/ Tyś iest Bog miłośierny/ łáskáwy/ dobry/ długoćierpliwy/ nie-

rychły ku gniewu/ lutościwy nád karániem/ hoyny w miłośći/ żáłośćiwy z káżdego vtrapienia. Co wſzyſtko w tym pokázuie ſię/ że ty śmierći nie pożądaſz grzeſznego człowieká; ále żeby ſię náwroćił/ tego ty chceſz. Dla tegoż długo ćierpiſz nam/ czekáiąc náſzego vpámiętánia/ y náwrocenia. Ty ſam miły Pánie grzechy odpuſzczaſz. A ták ćię pokornie prośimy/ náucz nas tego/ iákobyſmy od grzechow powſtáć mogli. Náwroć ty ſám nas do śiebie/ á będziemy náwroceni: vzdrow nas od grzechow náſzych/ á będziemy vzdrowieni: Vlecz nas/ á będziemy vleczeni: Obrzeż náſze ſercá/ á będziemy ćię ſzukáć / przez prawdziwą pokutę: pomoż nam powſtáć z grzechow náſzych: wley pokutę w ſercá náſze: ſzukay nas ſam á będziemy ználezieni; bochmy ſą iáko owce ſtrácone y zgubione. Omyiże nas od grzechow náſzych; odpuśćże y kaźń zá grzechy náſze. Stworz w nas ſerce czyſte. Duchá twego świętego od nas nie odeymuy: nie odrzucay nas od oblicza ſwoiego. O náſz miły Pánie / weyźrzy ták ná nas okiem miłośiernym; iákoś weyźrzał ná Mágdálenę pokutuiącą / ná Dawidá zá grzechy żáluiącego / y ná Piotrá płáczącego. Prośimy ćię nie pámiętay złośći náſzych / ktorycheſmy ſię dopuſzczáli z młodośći náſzey/ áż do czáſu dźiśieyſzego: Zmiłuy ſię nád námi náſz Pánie/ zmiłuy ſię nád námi/ á dáruy nas łáſką ſwoią świętą. A pokichmy iedno żywi/ vczyń to; ábyſmy zá grzechy náſze pokutowáli/

wáli/pokuty nie odkładáli/ ná śmierć śię nágotowáli. O vczyńże to Boże náß o co ćię prośimy. Oycże náß ktoryś iest ꝛc. Amen.

Po Spowiedźi ma być rozgrzeßenie przez opowiedánie pokutuiącym grzechow odpußczenia, tymi słowy:

Bądźćieß tedy tego pewni iśćie / Chrześćiánie mili / ieśliże tego z práwego sercá żáłuiećie; iżeśćie obráźili ták dobrego Páná Bogá swoiego, á z wiernym sercem dufaćie świętemu miłośierdźiu iego / że wam będźie Bogiem miłośćiwym/ á odpuśći wam srogość gniewu swoiego / według obietnic swoich / ktorych nam wiele zostáwić raczył w Pismiech świętych swoich: Boć to Bog prawdźiwy iest / á nigdy nie są omylne święte iego słowá. A to śię nam zstánie / w imię tegoż Bogá/ Oycá/ y Syná/ y Duchá świętego/ Amen.

Albo też tymi słowy.

BAdźćieß tedy pewni tego namilßy Chrześćiánie: żeć wam P. Bog odpuśćił grzechy/ dla zasługi Syná swego Jezusá Christusá/ podług obietnice swey świętey / w te słowá vczynioney: Będę miłośćiw nieprawośći / y grzechom wáßym / á złośći wáßych / iuż dáley pámiętáć nie będę. Aprzetoż iáko Apostołowie máiąc klucze zwierzone sobie Krolestwá niebieskiego / od Syná Bo-

ná Bożego ludziom wierzącym y pokutuiącym / opowiádáli grzechow odpuszczenie słowem Bożym: Ták y ia teraz będąc sługą Christusowym/ á sżáfárzem táiemnic Bożych / wam wszytkim co się sercem szczyrym do P. Bogá nawracacie/zá grzechy swoie żáłuiecie/do nich się wrácáć niechcecie/ o ich odpuszczeniu cáłą dufność w miłosierdziu Bożym / y zasłudze Jezusá Christusá doskonáłey pokłádácie/opowiádam wszytkich grzechow wászych odpuszczenie/ y żywotá wiecznego dárowánie; á to w imię Bogá / Oycá/ y Syná/ y Duchá Swiętego/ Amen.

Albo też tymi słowy krotszymi.

BAdźmyż pewney nádziei /że Ociec niebieski z niewymowney miłości swey/raczył te prośby wásze przypuścić ku świętemu Máiestatowi swoiemu/ y raczył ie wysłucháć. A iest rzecz pewna / iż podług prawdziwych swoich obietnic/dla Jezusá Christusá Syná swego raczy ie wypełnić/ iedno my tego wszytkiego od niego zupełnym dufániem ćierpliwie czekaymy. A teraz ku vtwierdzeniu w tey łásce iego Boskiey / y wiáry wászey pomnożeniu z pobożnośćią/ posłuchaycie słow Duchá świętego.

Zátym przystąpi do textu ktoregokolwiek wziętego z Pismá świętego, czásow dni robotnych; á czásow Niedzielnych, y czásow świąt Vroczystych do Ewángeliey świętey álbo do służącego potrzebie textu.

Po czytániu textu świętego, záspiewáią ktorąkolwiek z tych Piosnek.

1. PIEŚN.

PRzez twe słowá poślubione. *Pátrz o Słowie Bożym Pieśni* 8. L 13.

Albo też tylko teyże Pieśni wierß 4. y 5 Głos iego my słyßąc owce/ ꝛc. My ktorzy temu wierzymy/ rzeczmy wßyscy/ ꝛc.

2. PIESN.

PAnie Jezu Christe przez twe zmiłowánie/ Ráczyß nam dáć prośim Boskie przeżegnánie ꝛc. *Pátrz o Wćieleniu Syná Bożego Pieśń* 11.

Zátym innych Pieśni po Ewángeliey, podlug świąt Vrocżystych, y Máteriey Pátrz w Pieśniách Cżwartey Cżęśći Kátechizmu,

Albo też nie śpiewáiąc, będą mowić po texćie S. z tych ktorą modlitwę.

1. MODLITWA przed Kazániem.

PAnie Boże wßechmogący Oycże náß niebieski/ ktorego zakon iest ták doskonáły; że błędne náwraca duße/ niećwiczonym dodáie mądrośći/ á oczy máluczkich oświeca: pokornie ćie

 prośimy/

prośimy / podlug twego niewymownego miłośierdźia / ábyś te ćiemne smysły náße / iásnośćią Duchá twego świętego oświećić raczył; żebychmy zakon twoy zrozumieć / á zrozumiány / vczynkámi okázowáć po wßytek czás żywota nászego mogli. A iżći sie ták podobáło Ocze náß namiłośćiwßy/ osobliwie prostym á wzgárdzonym / táiemnice świętey woley twoiey oznáymiáćy ná tákie práwie łáską swoią wzgląd mieć/ ktorzy w Duchu ćierpliwym y pokornym / sámi sobie nie dufáiąc/ twego świętego słowá pożądáią/ ná nim przestáią; Dayże nam/ prośimy ćię / Duchá twego świętego / ktoryby wßystkę náßę mądrość ćielesną/ y dufánie o sobie / z vmysłow náßych wyiął / á pychę sobie sprzećiwną w nas ztłumił. Abyśmy ćię wßyscy zgodnie w świątobliwośći y spráwiedliwośći/ po wßytek czás żywotá náßego chwalili/ á ćiebie być Bogiem náßym práwym / nietylko iezykiem; ále też y spráwámi náßemi / y práwym zmysłem/ przed wßytkiemi ludźmi wyznawáli. Tego od ćiebie żądamy namiłośćiwßy Ocze / przez imię namilßego Syná twego/ Páná y Zbáwićielá náßego Jezusá Christusá/ Amen.

2 MODLITWA przed Kazániem.

RAcz otworzyć y oświećić náß miły Pánie vmysły náße/ ábyśmy słucháli wyrokow twoich/ á

ich/ á zrozumiawszy one/czynili wolą y ráde twoię; vczynkámi dobrymi/ á żywotem pobożnym okázuiąc owoc wiáry dobry/po wszytek czás żywotá nászego. Dayże nam też prośimy ćię pokornie/ Duchá twego świętego/ ktoryby wszytkę nászę mądrość ćielesną/y dufánie o sobie z vmysłow náſzych wyiął/ á pychę sobie sprzeciwną stłumił: Abyśmy ćię wszyscy zgodnie w świątobliwośći/ y w spráwiedliwośći po wszytek czás żywotá náſzego chwalili/ á ćiebie być Bogiem nászym prawdźiwym/ nie tylko ięzykiem; ále też y spráwámi nászymi z vmysłu práwego przed wszystkimi ludźmi wyznawáli. * To wszytko rácz nam dáć z łáski/ á z miłośierdźia swego; dla Syná swoiego miłego / Páná á Zbáwićielá nászego iedynego Jezusá Christusá/ iáko Bog á Oćiec nász ná wieki święty y błogosłáwiony. Amen.

Zátym kazánie być ma, według potrzeby.

Po kazániu záleciwszy potrzeby wszystkiego kośćiołá Bożego; te modlitwy mowione być máią według potrzeby y czásu.

1. MODLITWA po Kazániu.

BAdź tobie cześć / y chwałá Boże Oycze/ etc.
Badź tobie cześć/y chwałá/Pánie Jezu/ etc.
Badź tobie cześć / y chwałá Boże Duchu ś. etc.

Pátrz iey o Troycy ś. A 20.

2. Modlitwa po Kazániu
Z prośb Modlitwy Páńskiey.

Wszechmogący y wiecznie miłośierny Boże Oycze nász niebieski; Dziękuiemy twey świętey wielmożnośći/ zá wszytkie święte dáry twoie/ ktore obfićie záwżdy k nam płyną z ręki łáskáwey twoiey; ktorymi żywić/ y opátrowáć raczysz dusze y ćiáłá násze. O raczysz nas miłośierny Oycze záchowáć w tey łásce swey ná wieki. Błogosłáwieństwo swoie rácz rozląć ná wszytkie spráwy/ y potrzeby násze. Bądźże oycem nászym miłośćiwym/ á my będźiemy zá łáską świętą twoią/ dźiątkámi tobie miłymi/ y powolnymi. Okaż nam twarz swoię/ á będźiemy zbáwieni. Day nam zrozumieć spráwy/ y táiemnice krolestwá swoiego: Rácz nápisáć wolą zakonu swoiego w sercách nászych. Day miłośierny Oycze kośćiołowi twoiemu pokoy: y rácz dáć przełożonym nászym wszytkim Duchá swey mądrośći/ ku spráwowániu ludu swego. Lud chrześćiáński wszelákiego stanu/ y powołánia/ spráwuy miłośierną ręką swoią. Winy násze/ ktoresmy zásłużyli grzechy nászymi/ doczesne y wieczne/ raczysz nam miłośćiwie odpuśćić. Nieprzyiaćiele kośćiołá swego/ rácz powśćiągnąć/ y náwroćić ku prawdźie swoiey. Od chytrośći szátáńskiey rácz nas bronić. W nowym żywoćie tobie miłym/ rácz nas przez Duchá swoiego świętego postánowić/ y od wszego złego/ du-

szne go y

ßnego y ćieleſnego/ racz nas záchowáć y obronić. O Raczyß nas ogárnąć ſwym świętym/ y miłośiernym błogoſłáwieńſtwem/ w káżdey ſpráwie/ y potrzebie náßey/ y pokoy ſwoy święty racz roźláć ná nas. O raczyß to vczynić Boże Oycże náß niebieſki/ dla Jezuſá Chriſtuſá Syná ſwego námilßego/ Páná y zbáwićielá náßego; ktorego imieniem ćiebie ták wzywamy: Oycże náß ktoryś ieſt w niebieśiech/ ꝛc.

3. Modlitwa po Kazániu.

O Pánie Boże wßechmogący/ miłośierny á dobrotliwy Oycże náß niebieſki/ dźiękuiemy tobie w ſercu ſkruſzonym y vniżonym/ przez iedynego Syná twego/ Páná y Zbáwićielá náßego Jezuſá Chriſtuſá/ zá wielkie y nieogárnione dáry/ y dobrodźieyſtwá twoie; żeś nas ná wyobrażenie y podobieńſtwo ſwoie ſtworzył; y vtrácony obraz ſwoy/ w Synu ſwoim namilßym przywroćił: przez ktoregoś też z wiecżney śmierći y potępienia/ śmierćią iego ſrogą wybáwił: y oczyßczenie náße krwią iego drogą/ przez Duchá ſwego świętego w nas zápiecżętował: y tych czáſow oſtátecżnych nadrożßym ſkárbem ſłowá twego świętego obdárowáł; y do iego ſłuchánia w pokoiu nas zgromadzaß. Chwalimy przytym chwalebne imię twoie/ zá obronę y opátrzność twoię świętą Oycowſką; ktorey vſtáwicżnie z

twey świętey dobrotliwośći nád sobą doznawámy; tey nocy przeszłey/ y iuż dniá dźiśieyszego doználiſmy. Prośimy ćiebie pokornie iáko Bogá y Oycá namiłośiernieyszego/ ábyś do końcá nád námi tę łáskę swoię oycowską pokázowáć raczył: złośći nászych rozlicznych przepomniał: Duchem swoim świętym odrodźił: Abyſmy odtąd w świątobliwośći/y w spráwiedliwośći żyli/przed tobą y wszytkimi ludźmi/ku chwale twoiey świętey. Słowo twoie święte rácz wkorzenić w sercá násze/Duchem swoim świętym. Od nieprzyiaćioł nászych duszny ch y ćielesnych / rácz nas záwżdy bronić. Potrzebámi ćiáłu nászemu należącemi / ile znasz być z chwałą świętą twoią/ y z nászym zbáwieniem/rácz nas opátrowáć. Kośćiołá swego ná tym / y ná wszelkim mieyscu będącego/rácz być záwżdy obrońcą/y pomnożeniem. Oyczyzny nászey/rácz miłośćiwie bronić od mieczá nieprzyiaćielskiego/ powietrza morowego/ ogniá szkodliwego/głodu ćięszkiego/y nieszczęśćia wszelákiego. KROLA Páná nászego z KROLOWĄ Małżonką ie°/y ze wszytkim zacnȳ domostwē krolestwá iego/rácz chowáć w łásce twoiey świętey: Rádę y Hetmány iego/ y Przełożone káżdego y tutecznego mieyscá/sam rácz spráwowáć/podług powołánia ich. Pány y Pátrony Kośćiołá twoiego(á osobliwie tutecznego)rządź; od wszelákiego nieszczęśćia ich broń: w dobrym zdrowiu przy prawdźie zbáwienney twoiey przez wszystek czás

żywotá

żywotá ich/ choway. Nie zápominay też Oycże dobrotliwy/ Bráciey y Sióstr náſzych/ tu bliſko y dáleko będących/ á od ciebie rozmáicie náwiedzonych. Rácz być chorych lekárzem; ſmętnych poćiechą; vtrapionych rátunkiem; wdow/ y śierot opiekunem; więźniow Chrześćiáńſkich z niewoley nieprzyiaćielſkiey wybáwieniem; podrożnych ſtrożem; niepłodnych z łáſki ſwey/ dla chwały imienia ſwego/ rozmnożeniem: á brzemiennych z błogoſłáwieńſtwem ſwoim/ ſczęśliwym rozwiązániem. To wſzyſtko rácżże vczynić y nam dáć/ z łáſki y z miłośierdźia ſwoiego; dla iedynego Syná twoiego/ Páná náſzego Jezuſá Chriſtuſá: ktory z tobą y z Duchem świętym żywie y kroluie ná wieki wiekow. Amen.

Oycże náſz ktoryś ieſt w niebie/ etc.

4. Modlitwa po Kazániu
z Prozb modlitwy Páńſkiey.

PAnie Boże wſzechmogący/ Oycże y zbáwićielu náſz namiłościwſzy/ dźiękuiemy Máieſtatowi twoiemu świętemu; żeś nas z łáſki ſwoiey/ przez tę noc przeſzłą raczył przywieść do dniá dźiśieyſzego. Prośiemy ćię pokornie rácżże to nam ieſzcże dáć; áby nam wſzytek zſzedł ná chwałe/ y ná poſłudze Máieſtatu twego świętego/ ták; żebyſmy żadney inſzey rzecży nie myślili/ nie mowili/ áni pocżynáli; iedno/ cżymbyſmy ſię mogli tobie ſpodobáć/ y być poſłuſznymi twoiey świętey wo-

iey : Żeby ták wßytkie spráwy / y vczynki náße/
obrácáły się ku czći/ á ku chwale imienia twoiego
świętego/ y ku zbáwiennemu zbudowániu bli=
źnich naßych; ktorzyby się przykłádem náßym po=
rußáli/ku służbie/y czći świętey twoiey. A iáko iá=
snośćią słowá twego/ oświecaß/ y ogrzewaß
wßytek świát/ dla pożytku/ y wczáśu tego to ży=
wotá náßego doczesnego : Ták też rácz oświećić
rozum náß/ nie vgáßonymi promieńmi/ y iásno=
śćią Duchá twego świętego ; ktoryby nas przy
spráwiedliwośći twoiey ták záchowywał; iż do
czegobyśmykolwiek myśli swoie przyłożyli/ nie=
chayby ten był cel náß vstáwiczny; żebyśmy cho=
dźili w boiaźni twoiey : á żebyśmy nie mieli inßey
myśli/ áni przedśięwźięćia inßego/iedno iákoby=
śmy służyć mogli twoiey świętey chwale. Spraw
też y to ; żebyśmy od sámey łáski twoiey/ sáme=
go błogosłáwieństwá twego świętego/ y wßel=
kiego dobrá náßego/oczekawáli: A nie ważyli się
też żadney rzeczy tákiey/ ktoraby tobie wdźięczna
być nie miáłá. Ráczże nam to ießcze dáć ; iż poki
się tu stáramy/ około záchowánia tego to żywotá
náßego/ y praca podeymuiemy o rzeczy należace/
ku pożywieniu/y odźianiu ćielesnemu; żebyśmy y w
ten czás/podnaßáli do ćiebie wzgorę myśli náße:
to iest; do błogosłáwionego onego żywotá wie=
cznego/ ktoryś obiecáć raczył wiernym swoim.
A kiedy nas ták będźieß chował/y z strony duße/
y z strony ćiáłá/ w opiece twoiey/ raczyß nas ie=

ßcze vmocnić/ przećiwko naiázdom wßytkim/ y pokuśom ßátáńskim/ ktore nas vstáwicznie ogárniaią/ w tym to żywoćie. Przytym ießcze; iż nie dosyć począć/ ieśli w tȳ do końcá niewytrwamy; Przeto ćię prosimy Pánie/ żebyś nas nie tylko przez dźisieyßy dźień/ rządźić/ y spráwowáć raczył: ále y przez wßytek czás żywotá náßego/ áż do końcá/ ták; żebyśmy wßytek wiek náß stráwić mogli/ pod świętym rządem twoim. A iż też potrzebá się záwße w cnotách świętych pomnażáć; Ráczże ty sam w nas przymnażáć dźień po dźień łáski swoiey/ ták długo/ áż się dostátecznie przyłączymy/ y ziednoczymy z twoim namilßym Synem/ Pánem náßym Jezusem Christusem: ktory iest prawdźiwym Słońcem/ ktore vstáwicznie świeći w duszách náßych. A żebyśmy mogli odźierżeć v ćiebie te ták wielkie dobrodźieystwá; rácz pierwey zápámiętáć wßystkich grzechow náßych/ ktorycheśmy się dopuśćili od młodośći náßey/ áż do teráźnieyßey godźiny: y rácz ie nam z twego niewymownego miłośierdźia odpuśćić; iákoś obiecáć raczył tym wßytkim ktorzy ćię wzywáią/ y proßą z sercá práwego/ w Jmię twego miłego Syná/ á Páná náßego Jezusá Christusá. Ktorego imieniem ćiebie wzywamy/ tobie się sámemu modlimy: Oycze náß ktorys iest w niebie/ etc.

5. Modlitwa po Kazániu.

Pánie

PAnie Boże wszechmogący / niech święta twoiá chwałá dla grzechow nászych nie będzie posromocona / bośmy rozmáićie przećiw tobie zgrzeszyli. Miánowićie w tym; żechmy twemu naświętszemu słowu nie wierzyli/ y niewdzięcznośćią nászą/ krnąbrnośćią/ y niepámiętániem gniew twoy náprzećiw sobie/ co dzień pobudzili: dla czego/ słusznie byś nas miał kárać. Ale o Pánie/ wspámiętay ná twoie wielkie miłośierdźie / y zmiłuy śie nád námi. Day nam vznánie/ y opłákánie grzechow nászych / z polepszeniem żywotá nászego. Potwierdź ludowi twoiemu sługi twoie/ Káznodźieie słowá twego; áby szczyrze y stale przepowiádáli ie. Vmocni y zwierzchność nászę; áby mieczem świeckim/ od ćiebie poruczonym / spráwiedliwie y wiernie władáłá / y rządźiłá. Broń nas od wszelkiego błędu/ y niewiáry; po-tłum wszystkie złe y szkodliwe rády/ ktore są przećiw słowu/ y Kośćiołowi twemu wynálezione. O Pánie nie oddalay od nas Duchá twoiego świętego/ áni słowá twego; ále day nam prawdźiwą wiárę/ ćierpliwość/ y stałość. Przyidź ná pomoc Kośćiołowi twemu/ á wyswobodź go od káżdego vćisku/ náśmiewánia / y okrućieństwá. Poćiesz wszytkie chore y troskliwe/ á pośli nam swoy święty pokoy / przez Páná nászego Jezusá Christusá prawdźiwe Xiążę pokoiu/ ktory nam tę prawdźiwą obietnicę dał/ ták mowiąc: Záprawdę/ záprawdę powiádam wam; Ocokolwiek

wiek Oycá w Imię moie prośić będźiećie / to wam da; y ták nas náuczył modlić się tobie: Oycze nász ktoryś iest/ ꝛc.

6. Modlitwa po Kazániu.

PAnie Boże wszechmogący/ Oycze nász námiłośćiwszy / dźiękuiemy twey świętey Boskiey miłośći; iżeś nas tey przeszłey nocy raczył záchowáć od wszelkiey niebeśpieczności nászey/ ták duszney/ iáko y ćielesney. Pokornie ćię prosimy/Oycze nász naymiłośćiwszy; ábyś też nas y dniá tego dźiśieyszego/y po wszytkie dni żywotá nászeº/ od wszystkich nieprzyiaćioł nászych/ ręką twoią świętą oycowską zásłonić/ y w spráwách świętych/y tobie miłych/ w łásce twoiey/y w dobrym zdrowiu záchował: Abyśmy ná słowo twoie święte pámiętáli/ y záwsze ie przy sobie záchowáli/rozważáiąc dobrodźieystwá twoie/ktoreś nam okazáć raczył / dla Jezusá Christusá Syná twego miłego/Páná y Zbáwićielá nászego. Ktorego imieniem tobie się modlimy: Oycze nász ktoryś iest/ꝛc.

7. Modlitwa po Kazániu.

W Ręce twoie/o Oycze niebieski/ná ten dźień/y przez wszystek żywot nász/porucżamy dusze y ćiáłá násze: Tákże to wszystko/ cokolwiek iedno szczodrobliwey ręki twoiey świętey mamy: od

wszego

wszego złego duszne go y cielesnego/ ráczże nas miłościwie záchowáć: á osobliwie od nagłych chorob/ śmierći / y złych przygod rácz nas łáskáwie obronić. Rácz nas rządźić y opátrowáć mocą/ y łáską twoią; ábyśmy pod obroną twoią żyć mogli; ku chwale imienia twoiego/ y ku poćiesze bliźnich nászych/ z dobrym sumnieniem nászym. W tę łáskę rácz nas przyiąć/ dla Jezusá Christusá Syná twego miłego / Páná y Zbáwićielá nászego; ktorego Imieniem tobie się modlimy: Oycże nász ktoryś iest w niebieśiech/ etc.

¶ Rácz nam dáć miły Pánie ábyśmy się ćiebie bali/ chodząc w drogách twoich. Niech z námi będźie dobrze; á wszytkim rzeczam / ktore ná nas należą/ rácz błogosłáwić. A day ábyśmy widźieli wiele ludźi wiáry Chrześćiáńskiey/ y pokoy nád Kośćiołem świętym Chrześćiáńskim. Bądź nam Oycem miłośćiwym/ y obrońcą wiecznym/ káżdey godźiny. A wszystkich w potrzebách swoich do ćiebie wołáiących y wzdycháiących rácz wysłucháć; iákowi są chorzy/ smętni/ podrożni/ vbodzy/ sieroty. Przyimiże nas w łáskę swoię/ dla Jezusá Christusá Syná twego miłego / Páná y Zbáwićielá nászego/ z tobą ná wieki kroluiącego.

¶ Boże bądź miłośćiw nam nędznemu/ grzesznemu/ vpádłemu stworzeniu swoiemu. Boże w Troycy świętey iedyny/ Oycże/ Synu / y Duchu święty/ zmiłuyże się nád námi nędznikámi swoimi/ Amen.

8 MODLITWA po Kazániu.

Dźięki tobie czynimy Pánie Boże Ojcze nász námiłościwszy/żeś nam dniá dźisieyszego vżyczyć raczył/ku słuchániu y vczeniu się słowá twego świętego. Ale że nas Syn twoy miły náuczył tego; że nie ci są błogosłáwieni/ktorzy słowá twego tylko słuchaią: ále ktorzy go y słucháią/y strzegą/y według niego się spráwuią; á strzec/chowáć/y według niego się spráwowáć/z nas żaden nie może/ okrom osobliwego rátunku / y pomocy Duchá twego świętego: Przetoż ćię pokornie prośimy o wszechmogący/ żywy/ mocny/ á miłośierny Boże Ojcze nász niebieski: áby naprzod on głowny nász nieprzyiaćiel/ á przećiwnik nászego zbáwienia/nam swymi chytrośćiámi szkodźić nie mogł: áni tego/ czegośmy się teraz náuczyli/ z pámięći wybierał; álbo w nas zátłumiał. Przytym záś prośimy / ábyś nam swoię pomoc / Duchá twego świętego dał: żeby on sercá násze opoczyste/á zátwárdźiáłe/ mocą swoią zmiękczył/ y źiemię z nich płodną vczynił; pokrapiáiąc ie vstáwicznie dżdżem miłośierdźia twego; áby dobre owoce/ ktore w nas słowo twoie rodźi/ zá pomocą iego nigdy nie vsycháły/áni vstawáły: ále áby się w nas tym więcey ku cżći/ á chwale imieniá twego świętego / y ku zbudowániu bliźnich nászych mnożyły. O ráczże nam to dáć Boże nász/

Oycze náß/ y dobrodźieiu náß/ dla Jezuſá Christuſá Syná twego miłego/ Amen.

9 MODLITWA po Kazániu.

Wiecznie żywy/ y wßechmogący/ á miłośierny Boże/ Oycze Páná náßego Jezuſá Christuſá/ dźiękuiemy tobie z práwego ſercá; żeś ſię nam przez słowo ſwe raczył okázáć/ będąc w táiemnośći wielmożnośći ſwoiey/ żadnemu przedtym nie znáiomy; ábychmy ćię Bogiem náßym być ználi/ á rozlicznych Báłwánow w myślách náßych z niewiernymi/ nie tworzyli.

¶ Dźiękuiemyć też; żeś nam on wieczny dekret ſwoy o poiednániu/ y napráwie vpadku náßego/ od początku świátá oznaymił: według ktorego/ gdy czás od ćiebie náznáczony przyßedł/ raczyłeś namilßego Syná twoiego / ná ten świát zeſłáć/ áby ſię zſtał ofiárą zá nas: á ták byli prożni gniewu twoiego/ y ćięßkośći grzechu náßego. Dla ktorego Syná twoiego vſtáwicznie zgromadzaß/ y rozmnażaß Kośćioł wiernych twoich chwalcow/ ktory poświącaß y rządźiß Duchem twoim świętym.

¶ Dźiękuiemyć / że nam vżyczaß náuki / niegdy wymysłámi ludzkimi zátłumioney/ Ewángeliey ſwoiey świętey: przez ktorą ſobie mocnie znie walaß ſercá; popiſuieß dźiedźice ku wieczney chwale; y grzechow náßych odpußczenie z łáſki ßczyrey ſwoiey oznaymuieß.

¶ Dziękuiemyć/że nas w nocy/y we dnie przez swe święte Anioły strzeżesz/ y bronisz od wszech okrutnośći/y śił Diabelskich: y poki tu iesteśmy ná świećie / że nam hoynie / y łáskáwie zdrowia vżyczasz; żywnośćią vstáwiczną opátruiesz: pomieszkánie spokoyne iednasz: Rzeczpospolitą nászę w pokoiu záchowywasz/we wszem dobrym pomnażasz. Zá te wszytkie niewymowne dobrodżieystwá wielmożnośći twoiey / winnismy vstáwiczną w sercách nászych wdżięczność.

¶ Ale my o przenamiłośierniey szy Oycze/muśim znáć y niewdżięczność nászę:Gdyż ćię ták łáskáwego Oycá vstáwicznie/y ćięszko obrażamy: Záczym gniew twoy spráwiedliwy przećiw sobie pobudzamy/ y potępienie wieczne zásługuiemy. Abowiem sercem nászym od ćiebie odstępuiemy: myśl nászá dáleka od ćiebie : oczy/ y wszytko ćiáło násze woley twey nienawidzą. Owa tákimi się przećiw tobie stáwiamy; iákobyśmy/ áni stworzeniem twoim nie byli: áni ty nászym oycem nadobrotliwszym niebył. A przetoż my pokornie z płáczem serdecznym/ vćiekamy się ku miłośierdżiu twemu/ ábyś nas nie odrzucał dla sprosnośći grzechu nászego : wszák tobie sámemu grzeszymy; przeto się tobie sámemu winni dáiemy. Odpuśćże nam winy násze/ dla namilszego Syná twego Jezusá Christusá Páná nászego: gdyżeś go wydał/ ná okrutną śmierć dla nas. Dla tego namilszego Syná twoiego wysłuchay nas; zmiłuy się nád námi:

mi: vlżyj ćiężkośći nászych: odłoż twoy gniew: wspomni ná nieogárnione miłośierdźie twoie. Spraw w nas sercá czyste/ o Boże nász/ y Duchem świetym vgruntuy wnetrzne śiły násze: nie oddalay nas od oblicznośći twoiey/ y Duchá twego świetego nie odeymuy od nas. Spraw zbáwienna rádość w sercách nászych; ábyśmy sie ni wczym inszym; iedno tylko w tobie kocháli/ w tobie sámym rádość wszystke násze pokłádáli. Rzadz słowem twoim świetym drogi spraw nászych: Niech żaden grzech nie pánuie nád námi. A te świátłość/ ktoreś tych czásow w sercách nászych rospalił/ do końcá rácz rozmnażáć/ y ku wieczney twey chwale záchowáć. Niech prawdźiwie czuiemy słodkość iárzmá twoiego/ żebyśmy pod twoim brzemieniem nie vstawáli. Wszytkie vragánia/ prześládowánia/ naśmiewiska nieprzyiaciol Syná twoiego/ osłodź nam; ábyśmy sie nimi przed niewdźiecznym świátem/ y przed tobą ćieszyli: gdyż ie dla naświetszego imieniá twego ćierpiemy. Rospal w sercách nászych prawdźiwa/ á świeta śmiáłość; ábyśmy bespiecznie zá błogosłáwieństwem twoim/ prawde twoie świeta wyznawáli.

¶ Zátym ćie prosimy o nalitośćiwszy Oycze/ rácz ná tym mizernym końcu świátá/ kośćioł twoy strapiony záchowáć/ y mocna reka obronić: ktoremu wielkie/ y niezliczone zewszad dolegáia ćieszkośći/ od szátáná/ y sług iego; przez ktore twoie

świete

świętą prawdę chce wygłádźić/ á swe zwykłe błędy vtwierdźić. Rosproß tych wßystkie rády/ ktorzy myślą o sługtwoich/ y słowá twego wyniszczeniu. Skium y te/ ktorzy się ku zgorßeniu Zboru twego świętego; fałßywą náukę z prawdźiwą mießáiąc; Syná twego namilßego/ y Duchá świętego bluźniąc. Day wiele prawdźiwych náuczyćielow/ ktorzyby náuki Ewángeliey świętey ßczyrze vczyli; ktorzyby chwały twey nie swoiey ßukáli; ktorzyby owieczkom twoim miłym/ przykłádni swym żywotem byli; żeby tym sposobem wiele dźiedźicow do krolestwá twego pozyskáli.

¶ Zmiłuy się też nád Oyczyzną náßą; áby w niey będący nieprzyiaćiele w błąd záwiedźieni/ do iedynego Pásterzá á Biskupá duß náßych Jezusá Christusá náwroćili się.

¶ Krolá Páná náßego/ z Krolową Małżonką iego/ y z zacnym domostwem krolestwá iego/ tákże z Rádą/ z Hetmány/ y Rycerstwem iego/ y wßemi Páństwá iego przełożonymi/ ku vmiłowániu/ y przyięćiu Syná twego miłego Jezusá Christusá/ zbáwićielá iedynego/ vczyń y spraw ochotnym y powolnym: áby iemu z tymi wßytkimi dał mieysce bespieczne w Páństwách swoich.

¶ Záchoway też y Miástá/ Wśi/ y wßelkie mieyscá/ ktore miłuiąc przyimuią / á przymuiąc chowáią ná grunćiech swych Zbor twoy święty: áby się dźień po dniu/ mnożyłá y rozßerzáłá praw-

dá Ewángeliey twey świętey. Racz wedle
obietnice Syná twego/ stokrotnim błogosłáwień-
stwem swym nágrodźić tym ktorzyby śieroty /
wdowy/ y Sługi twoie dla imienia twego świę-
tego opátrowáli. ¶ Záchoway też Chrze-
śćiáńskie Szkoły: z ktorych twe Zbory święte/ y
porządne Rzeczypospolite wyrastáią.

¶ Vśmierz o przedobrotliwy Oycze złe przygo-
dy/ ták ogulne wszystkich / iáko y szczegulne z nas
káżdego: oddal mory/ ognie/ woyny/ y niepogo-
dy szkodliwe. ¶ Day wczesne czásy / áby
nam ziemia oddáłá w cále pożytki: áby poználi
wszyscy/ześ ty Pánem y Bogiem iest nászym łá-
skáwym. ¶ Day wszystkim podrę-
żnym/ tákże prácowitym / szczęśliwe y spokoyne/
podług woley swey świętey / powodzenie.

¶ Racz ćieszyć wszytkich smutnych / ktorzy się
do ćiebie sámego vćiekáią w swoich pokusách/ nę-
dzách/ troskách/ chorobách/ y we wszelákich do-
legliwośćiách/ przez Iezusá Christusá Pośrzed-
niká iedynego nászego. A osobliwie day tym
poćiechę swoię z Duchá świętego / ktorzy ćierpią
dla imienia twoiego więzienia / morderstwá / y
z ziemie wygnánia.

¶ O to wszytko do ćiebie Oycá swego ná-
wyższego/ y iedynego/ my owieczki twe vćiekamy
się: á będąc niegodnymi: krwią Báránká niewin-
nego/ Syná twego namilszego / szczyćiemy się: y
bespiecznie w iego naświętszym imieniu do Má-

iestatu

ieſtatu twego świetego przyſtepuiemy. O racżże nas iuż godnym naczyniem vczynić ſwoim: á Duchem ſwoim świetym zniewol/ y ſpraw ſercá náſze; żebychmyć záwſze przyiemne wedle twoiey woley poſługi wyrządzáli. Day áby/ o niebieſki Oycże náſz/ ktoryś ieſt w niebieśiech/ w nas imie twe świete świećiło ſie/ á kroleſtwo twe/ áby w nas mieyſce miało. Badźże wola twoiá/ iáko w niebie ták y ná ziemi. Chlebá náſze° powſzedniego day nam dźiśia. A odpuść nam náſze winy/ iáko y my odpuſzczamy náſzym winowaycom. A nie w wodź nas ná pokuſzenie; Ale nas zbaw ode złego. Abowiem twoie ieſt kroleſtwo/ moc/ y chwała/ ná wieki wiekow. Amen.

BŁOGOSŁAWIENSTWA

Po Modlitwách Kazannych.

1. Błogosławieńſtwo.

Z czwartych ksiąg Moyżeſzowych z Rozdźiału. 6.

NJech nam Pan Bog błogoſłáwi/ á niech ſtrzeże nas.

Niech roziáśni twarz ſwoie Pan Bog nád námi/ á niech nam będźie miłośćiw.

Niech obroći Pan Bog twarz ſwoie ku nam/ á pokoy ſwoy świety niech nam da. Amen.

2. Błogosławieństwo
Z Psálmu 67.

NIechay sie nád námi Pan Bog zlituie/ á niechay nam błogosławi. Niechay nas oświeci iásnością twarzy swoiey / á niechay też nam/ y wszystkim narodom oznáymi drogi swoie: Abyśmy sie w nim sámym kocháć mogli/ á iego wielbić nigdy nie przestawáli. Ktory niech będzie pochwalon ná wieki. Amen.

3. Błogosławieństwo.

IMie w Troycy ś. iedynego Bogá / Oycá/ y Syná/ y Duchá ś./ niechayże będzie známi teraz y záwsze / y ná wieki wiekow. Amen.

Po tym błogosławieństwie, rospuszczáiac zbor świety, z tych pieśni ktorakolwiek śpiewána ma być.

PIESNI PO KAZANIV PORANNYM.

1 Pieśn po Kazániu.

BŁogosław nas Boże Oycze/ mocą twey świętey práwice/ etc. *Pátrz iey w Pieśniách, o Troycy Przenaświetszey,* Pieśń 6. A 18: *Notá iey iáko Psálm* 134. Otoż teraz/ etc.

2 Piesn po Kazániu.

BOże Oycże stworzenia wszelkiego / Ktoryś nam dał słowá/ ꝛc *Pátrz o Słowie Bożym Pieśń* 10. L 14.

3 PIEŚN po Kazániu.

BOże Oycże przy słowie twym/ Rácz nas záchowáć prawdziwym. *Pátrz o Troycy Przenaświetszey Pieśń* 7. A 19.

4 PIEŚN po Kazániu.

z Pieśni 5. *o Słowie Bożym*, *w* 9. L 13.

O Oycże wszechmogący/ sprawco dobrá wszego/ Piosnecżki te y chwały káżdego wiernego/ Skoro vsłyszeć racżyß; łáskę Bostwá swego / Weyzrzy nań przez zasługę śmierći Syná swego.

5 PIEŚN po Kazániu.

z Psálmu 67.

Lá miłośierdzia twoiego/ zmiłuy się nád námi : A błogosłáwieństwo twoie / day by

2 Izebyśmy wßyscy ludźie / ná tey niſkiey źiemi/Twoie drogi święte ználi/y chodźili nimi; Y zbáwienie twe vználi nád narody wßemi.

3 Ráczże iuż to nam z łáſki dáć/ wßechmogacy Pánie: Słowo twoie w ſercách náßych by miáło mießkánie: Miłośierdźie twoie święte niech przy nas zoſtánie.

4 A ták ćie będą wyſławiáć wßyſcy narodowie/W tym to świećie mießkáiacy/y źiemſcy krolowie: Y káżdy ćię Pánem ſwoim/ y Bogiem názowie.

5 Ná ſpráwy twe święte pátrząc / będą ſię rádowáć/ Wßyſcy narodowie będą chwałę tobie wzdáwáć: Bowiemći ty w łáſce ſwoiey racżyß lud ſpráwowáć.

6 Nużeß teraz wierni ſpołem / Páná wysławiaymy; Jemu wßyſcy narodowie wierną chwałę wzdaymy; Zbáwićielem miłośiernym Bogá wyznawaymy.

7 Bo Páńſkiego miłośierdźia wßyſcy doznawamy; A pożytki niezliczone z łáſki iego mamy:

Ná blo-

Ná błogosłáwieństwo Boże záwƷe śie ſpuƷcƷaymy.
8 Ey ráczże nam błogosłáwić / nieśmiertelny Pánie: Wola twoiá święta przy nas niech záwżdy zostánie: A day poznáć wƷem narodom twoie pánowánie.

6 PIEŚN po Kazániu.

DAy nam Pánie miłośćiwy / Pokoy ꝛć. *Pátrz wyżey o Pokuſzeniu.* G 2.

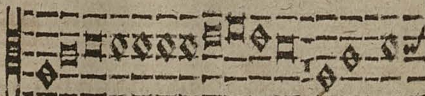
7 PIEŚN po Kazániu.

WEtrzy możną ręką ſwoią / ꝛć. *Pátrz o Kośćiele świętym Pieśń* 10. D 19.

PSALMY po Kazániu.

Pſálm 67.	Okaż Boże nád námi/ ꝛć.
Tenże.	Błogosław nam náƷ Pánie. ꝛć.
Pſálm 117.	Alleluia. Chwalćie Páná/ ꝛć.
Pſálm 134.	Otoż teraz dobrorzeczćie/ ꝛć.
Y inne.	

po Kazániu. HYMN *Ambrożego y Augustyná.*

Jebie Bogá chwalimy / Ciebie Pá-

nem

nem wyznawamy. Ciebie wiecznego Oycá wszy=

tká ziemiá czći y chwali. Tobie wszyscy Anieli/

tobie niebiosá y wszytkie mocárstwá/ Tobie Che=

rubin y Seráphin/nieprzestawáiacy głosem wo=

łáia : Swięty / święty/ ś. Pan Bog nász za

stępow. Pełne sa niebiosá y ziemiá Máiestatu

chwały twoiey. Ciebie chwalebne Apostolskie

zebránie

zebránie / Ciebie sławna liczbá Prorocka/ Cie-
bie iáśny zastęp Męczenniczy chwali. Ciebie po
okręgu ziemie święty Kośćioł Chrześćiáński wy-
znawa: Oycá niezmierney wielmożnośći: Wie-
lebnego twego práwego/ y iedynego Syná: Po-
ćieszyćielá tákież Duchá świętego. Tyś krol chwa
ły Christe: Ty Oycowski iestes wieczny Syn: Ty

ku wy-

ku wykupieniu máiąc przyiąć człowieká/nie wsty=

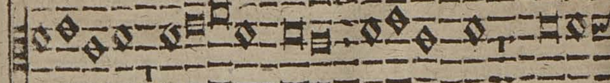
dziłeś śie Pánieńskiego żywotá: Ty zwyćiężywszy

żądło śmierći / otworzyłeś wierzącym krolestwo

niebieskie: Ty náprawicy Bożey śiedźisz w chwa

le v Oycá. Wierzymy iż sądźić masz przyść Ciebie

tedy prośimy/ sługi twoie rácz wspomoc/ ktoreś

drogą krwią raczył odkupić. Rácz nas wieczną ze

wszytkimi

wßytkimi świętymi chwałą obdárowáć. Vczyń

zbáwiony lud twoy Pánie/ á błogosław dziedzi=

ctwu twoiemu: A rządź ie y wywyż one áż ná

wieki. Przez wßytki dni náße błogosłáwimy ćię/

y chwalimy Imię twoie bez przestánia/ y ná wie

ki wiekow. Raczyß miły Pánie dniá tego nas

od grzechu záchowáć. Zmiłuy śię nád námi Pánie

zmiłuy

zmiluy śię nád námi. Niechay będźie miłośierdźie

twoie Pánie nád námi/ iákośmy w tobie mieli v-

fánie. W tobiem Pánie vfał/ nie będę pośro-

mocon ná wieki wiekow/Amen.

Z tegoż wźietá Pieśń.

BOgá ćię chwalimy/rc. *Pátrz o Tryocy s. Pieśń* 8. A 19.

PIEŚN ostátnia po Kazániu.

Krolowi nád wszemi krolmi/ rc. *Pátrz iey o Troycy s.* 9. *Pieśń.* A 20.

PIESNI Y MODLITWY ODWIECZORNE

z Formą krotiuchną.

Poobiedzie do Zboru Bożego przyszedszy Pasterz záczynie, ktorąkolwiek z tych Pieśni.

1 PIEŚN odwieczorna.

Notá iey iáko: Bog wieczny á wszechmocny/ etc.
Pieśń 1. przed obiádem, ná kárćie 10.

PAnu Bogu wszechmocnemu dziekuymy w rádośći/ Rep. Iże on ćiáłu nászemu/ dał chleb ku żywnośći: Raczył nas dáry swoiemi/ Nákármić obfitemi/ Z swoiey szczodrobliwośći.

2 Bądźże Oycze niebieski/ cześć/ y chwałá tobie/ Rep. Ze nas w tey nędzy ziemskiey/ ták raczysz mieć sobie: Zywisz/ chowasz/ y dáruiesz/ A wszem dobrym opátruiesz/ Ná wszeláką godzinę.

3 Użyczże nam dźiateczkom swym/ poki będźiem żywi/ Rep. Abyśmy twym słowem świętym dusze swe karmili. Day nam grzechow odpuszczenie: W práwey wierze pomnożenie/ Włásce twey posilenie.

2 PIEŚN.

PAnie Boże wszechmogący/ Oycze wie-

2 Tobie służy dźiękczynienie/ Sámemu dobre-rzeczenie : Bo ty o wszytkich pieczą masz/ Opátruiesz/ hoynie chowasz; Krolu wieczny.

3 A my z przyiętych pokármow/ A żywotu przydánych dárow/ Tobie wdźięcznie dźiękuiemy; A słuszną chwałę śpiewamy : O Boże nász.

4 Bądźże Boże tobie chwałá/ Cześć/ moc/ śiłá/ iásność sławá : Boś ty wszytkich rzeczy Pánem/ Wiecznie kroluiącym. Amen. Alleluia.

3 PIEŚN odwieczorna.

Notá iey iáko; Bog wieczny á wszechmocny/ ꝛc. *Pieśń* I. *przed Obiádem. kár.* 10.

WZdaymyż cześć Bogu swemu z dobrodźieystwá iego : Rep. Bo zacna iemu chwałá od stworzenia wszego : A to myślą nabożną/ á serdecznym pokłonem : Zá łáske nam dáną.

2 Chwałá tobie nász Pánie/ co niebo obłokiem/ Rep. Przykrywasz mocą swoią/ dáiąc deszcz

swym czásem; Wßechmogący będąc Pan/ Wßytko ku pożytku nam : Abyś był od nas znan.

3 Ptástwu/ wßemu dobytku/ pokármy przypráwiaß: Rep. Potym ie ku pożytku/ ludu swemu dawaß. A przeto Pánie tobie/ Żá tę żywność od ciebie: Chwałá bądź ná niebie.

4 Ciebie prośimy Pánie/ pokármy przyięwßy: Rep. Day byśmy ie strawili/ bez wßelákiey zmázy; W pracách/ y w vczciwośći/ Czyniąc swe powinnośći/ W świętey pobożnośći.

5 Rácz dáć y pokarm dußy/ słowá naświętßego : Rep. Bo nietylko tu z chlebá żywiemy sámego ; Ale z słow świętych vst twych/ Dayże nam vżywáć ich: Domieść nas swych świętych.

4. Pieśń odwieczorna.

Kto żywi powietrzne ptaki/ etc. *Pátrz iey w Pásterstwie domowym. Kártá 13.*

5. Pieśń odwieczorna.

Czego chceß po nas Pánie/ zá twe hoyne dáry? Czego zá dobrodzieystwá ktorym nie-

máſz miáry?

2 Kośćioł ćię nieogárnie/wſzedy pełno ćiebie/ A w otchłaniách/ y w morzu/ná ziemi/ná niebie.

3 Złotá tez wiem nie prágnieſz: bo to wſzytko twoie; Cokolwiek ná tym świećie mieni człowiek ſwoie.

4 Wdzięcznym ćię tedy ſercem Pánie wyznawamy: Bo nád to przyſtoynieyſzey ofiáry nie mamy.

5 Tyś Pan wſzytkiego świátá;tyś niebo zbudował/ A pięknymi gwiázdámi/ ślicznieś vháftował.

6 Tyś fundáment záłożył/nieobeſzłey ziemi/A przykryłeś iey nágość zioły rozlicznemi.

7 Zá twoim roſkazániem w brzegách morze ſtoi: A zámierzonych gránic/ przeſkoczyć ſię boi.

8 Rzeki wod nieprzebránych wielka hoyność máią:Biáły dźień á ćiemna noc/czáſy ſwoie znáią.

9 Z twey mocy nocna roſa ná mdłe ziołá pádnie: A zágorzáłe zbożá/deżdż ożywa ſnádnie.

10 Tobie k woli rozliczne Wioſná kwiátki rodzi/ Tobie k woli w kłośiánym wieńcu Láto chodzi.

11 Wino Jeśień/ owoce rozmáite dawa/Potym do gotowego/ gnuśna Zimá wſtawa.

12 Z twoich rąk wſzelkie zwierzę pátrza ſwey

żywno-

żywnośći: A ty káżdego żywiß / z ſwey ßczodrobliwośći.

13 Bądź ná wieki pochwalon nieśmiertelny Pánie: Twoiá łáſká / twa dobroć / nigdy nie vſtánie.

14 Choway nas poki raczyß / ná tey niſkiey ziemi: Jedno niech záwżdy będziem pod ſkrzydłámi twemi.

Zátym Pieśni inne y Pſálmy według cżáſow, y potrzeby będą śpiewáne.

¶ Po śpiewániu / Błogoſłáwieńſtwo vczyni. Po Błogoſłáwieńſtwie do czytánia Textu Piſmá S. przyſtąpi. Po czytániu Kazánie mieć będzie według czáſu y potrzeby. Po Kazániu do Modlitw Wieczornych przyſtąpi / z ktorych podług potrzeby ktorąkolwiek będzie mowił.

MODLITWY OD-WIECZORNE.

I MODLITWA.

WSzechmogący Boże Oycze náß niebieſki / dziękuiemyć przez Jezuſá Chriſtuſá Páná náßego ; iżeś nas przez ten dzień dziśieyßy / od wßego złego / dußnego y cieleſnego záchowáć raczył. Przytym pokornie cię proſimy / ábyś nam raczył odpuśćić wßytkie grze-

chy náſze/ ktorymiſmy ćię obrázili/ y nieſłuſznie w powinnośći ſwey poſtępowáli. A rácz nas w opiekę ſwą świętą ná tę noc przyſzłą przyiąć. Abowiem my duſze y ćiáłá náſze/ y to wſzytko/ cokolwiek iedno z ſzczodrobliwey ręki twoiey Boſkiey mamy / w twe święte á mocne ręce poruczamy. Anioł twoy ś. niech będźie przy nas; áby duſzny nieprzyiaćiel/ żadnego práwá ſwego złośliwego/ nád námi nie przewodźił. Ráczże to vczynić dla Jezuſá Chriſtuſá Syná twego miłego / Páná á Zbáwićielá náſzego: ktorego imieniem ćiebie wzywamy/ ták iáko nas náuczyć raczył. Oycże náſz ktoryś ieſt w niebieśiech/ ꝛc.

2 MODLITWA.

Panie Boże wſzechmogący / ktoryś ták zrządźił noc ku wytchnieniu / y odpoczynieniu człowieczemu; iákoś też ten dźień raczył ſtworzyć/ ku pracom / prośimy ćię; okaż nam w tym łáſkę ſwoię / żeby ćiáłá náſze ták odpoczywáły; iákoby duſzá do ćiebie záwżdy czućnie przeſtawáłá: A żeby ſercá náſze nie były ták oſpáłe y obćiążone / coby ſię nie miáły záwſze pobudzáć ku miłośći twoiey. Zebyſmy też ták teraz odłożyli ná ſtronę od śiebie wſzyſtkie prace/ y ſtáránia náſze; iákoby też duſzá náſzá mogłá mieć iáką ochłodę/ y odpoczynienie / według potrzeby ſwoiey. Ale ták; żebyſmy iednák nigdy nie przepominali ćiebie; á żeby nam nie wychodźiłá z pámięći dobroć

ći dobroć/ y łáſká twoiá / ktora my záwße mieć mamy/ dobrze wyrázoną w myślách náßych. Ráczże to nam ießcze dáć / żebyſmy w tym náßym ſpániu/ſłußney miáry nie przebieráli;náśláduiąc luboſći/y wczáſow ćieleſnych: ále żebyſmy tylko ſnu vżywáli / ile go potrzebuie przyrodzenie náße: żeby názáiutrz mogło być gotowße/ y ſpoſobnieyße/ ku ſłużbie twoiey. Oſtátecznie/ rácz nas záchowáć czyſtymi/y chędogimi/ták z ſtrony duße/ iáko y z ſtrony ćiáłá/ y ſtrzec nas od wßelkich niebeſpiecznośći/ ták; żeby ſię y to ſpánie obracáło ku chwale imienia twego. ¶ A iż też ten dźień nie ták przeminął; żebyſmy ćię weń rozmáitymi grzechámi náßymi nie obráźili/będąc ſkłonni ku źle czynieniu / dayże Oycze łáſkáwy; iż iáko ćiemnośćią nocną wßytkie rzeczy ná świećie bywáią zákryte y zátáione;áby też ták wßytkie grzechy náße/o ktorych odpußczenie my ćiebie prośimy/miłośierdźiem twoim były zátáione y zákryte. A nie rácz nas dla nich odrzucáć od oblicznośći ſwoiey: gdyż Syn twoy miły/á nąß iedyny/y doſkonáły Zbáwićiel/zá nie vmárł/y onę krwią ſwoią z nas omył. Wyſłucháyże nas Boże náß/Oycze náß; dla Iezuſá Chriſtuſá Syná twego/ktorego imieniem ćiebie wzywamy : Oycze náß ktoryś ieſt w niebieśiech / ꝛc.

3. MODLITWA odwieczorna po Kazániu w Niedźielę.

PAnie Boże wßechmogący / Oycze náß námiłośćiwßy / dziękuiemy tobie / zá te wielkie dobrodzieystwá twoie / ktore vstáwicznie z niewymowney dobroći swey/ okázuieß nád námi. Naprzod zá toże raczyß mieć stáránie o ćiáłá náße/opátruiąc nas wßytkimi potrzebámi/ ktore należą ku záchowániu żywotá náßego. Potym zá to nawięcey/y napierwey: żeś nas raczył odrodźić w nádźieie lepßego żywotá : ktorys też nam raczył obiáwić / przez swą święta Ewángelią. O to ćię pilnie prośimy; niedopußczay áby duße náße/ ktore są iákoby zátopione w ćielech náßych/ sádźili się / álbo więznely/ ná rzeczách tych ćielesnych/ y skáżeniu poddánych: Ale to spraw; żebysmy záwße byli czuyni/czekáiąc twego namilßego Syná/ Páná náßego Jezusá Christusá / kiedy się pokaże z niebá ná náße odkupienie/y zbáwienie. Amen.

Oycze náß ktoryś iest w niebieśiech/ꝛc.

4 MODLITWA odwieczorna.

WSzechmogący á łáskáwy Boże Oycze náß niebieski / raczyß nas przyiąć w Boską opiekę swoię / ná tę noc y przez wßytek żywot náß. A racz przy nas Anioły swoie święte mieć/ ktorzyby nas mocą twoią bronili / od nieprzyiaćioł dußnych y ćielesnych. Tę łáskę racz nád námi vczynić/ dla Jezusá Christusá Syná twego miłego/Páná y Zbáwićielá náßego. Amen. Oycze náß/ꝛc.

Błogosłáwieństwo ná noc.

Ráczyß nas pożegnáć miłośierny Oycze náß niebieſki Duchem ſwoim świętym ; á rácz nam błogosłáwić onym wiecznym / á świętym Oycowſkim błogosłáwieńſtwem ſwoim. Rzeczy náße dußne y ćieleſne ku świętey czći / á chwale ſwoiey ty ſam ſpráwuy ; á w łáſce / y w pokoiu świętym twoim/nas y wßytkie wierne Chrześćiány záchoway dźiś/y ná wieki wieczne/ Amen.

Zátym mogą być y inne podlug czáſu y potrzeby mowione Modlitwy.

A nákoniec Pieśń ktorąkolwiek z tych zácznie śpiewáć, po Modlitwách.

PIESNI PO MODLITWACH ODWIECZORNYCH, ALBO TEŻ PRZED MODLITWAMI.

1. PIEŚN.

Notá iey iáko, Známy Oycze náß niebieſki/ etc. o Pokućie ℱ 1.

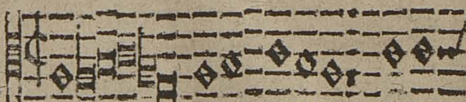
JEzu Chriſte Pánie miły / Tyś wßytkie piekielne śiły/ Przez mękę ſwoię poráźił/ A nam wieczny pokoy ſpráwił. Ráczyß miłośierny Pánie/ Wyſłucháć náße wołánie.

2 Ześli Anioła swoiego / Aby z roſkazánia twego/ Przed duſznymi ſprzećiwniki/ Bronił nas twe ſłużebniki; Y záchował bez wſzey ſzkody/ Od káżdey nagley przygody.

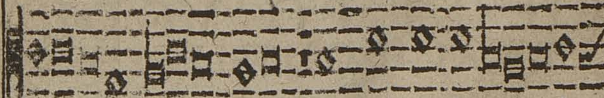
3 Tobie wſzytko poruczamy / Cożkolwiek w ſwey mocy mamy. Coś nam vżyczył z łáſki ſwey/ Niech to będźie w opiece twey; Gdyż z Oycem/ y z Duchem świętym/ Kroluieſz ná wieki. Amen.

2. PIEŚN.

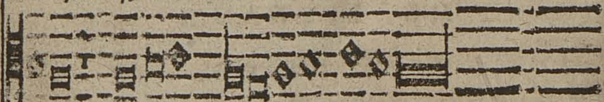

Chriſte dniu náſzey świátłośći/ Nocne

odkrywaſz ćiemnośći; Zá świátłość ćie práwą

znamy: Gdy twey náuki ſłuchamy.

2 Prośimy ćię święty Pánie / Rácz dáć ſpokoyne wyſpánie: Pewnie gdy nas bronić będźieſz Trudnośći wſzelkie odwiedźieſz.

3 Day by ćięſzki ſen nie zmorzył; A nieprzyiaćiel nie zburzył: Jeślić mu ćiáło przyzwoli/ Wiecżnie nas ſobie zniewoli.

4 Oczy kiedy sie spać wezma/ Myśli serdeczne niech nie spia: Zá twoiey reki obrona/ Sludzy wierni mocnie stána.

5 Nász Pánie raczysz nas bronić; A nieprzyiaćielá stłumić; Spráwuiac nas twoie slugi: Swa Krwia stárles násze dlugi.

6 Raczysz nas mieć ná pieczy swey/ Tu w tey ćiesskośći ćielesney: Obrońcás ty káżdey dusze/ Rácz być Pánie przy nas záwsze.

7 Badź chwałá Oycu wiecznemu/ Y Synowi iego miłemu/ Tákże Duchowi świetemu/ Bogu w Troycy iedynemu.

3. Pieśń.

Z Sercá práwie ochotnego/ Wielbi dusza ma Páná mego/ etc. *Pátrz iey w Pieśniách Adwentowych, Pieśń 9.* B 7.

4 Pieśń.

Dusza moiá Páná swego/ Wielbi czásu wszelákiego. etc. *Támże Pieśń* 10. B 8.

5 Pieśń.

Wszelkie stworzenie śpieway/ A dziś záwołay/ etc. *Pátrz iey o S. Wieczerzey Páńskiey. Pieśń* 7. C 3.

6. Pieśń.

Jezu twoie wſpominánie / Práwe ieſt náßé
kochánie / ꝛc. *Támże* Pieśń 8. fo 4.

7. PIESN.

Bądź pochwalon Krolu niebieſki / ziem-
ſki / pełny wßey miłośći / w záſłużeniu ſwym na-
hoy niey ßy. Tyś ieſt żywot obżywiáiacy /
ſłodce ſmutne ćießacy. Tyś nádzieiá w tobie vfá-
iacych. A tobie ſámemu wołamy / bo my pomo-
cy w nikim inßym ználeść nie możemy. Ciebie

my żądamy y prośimy łkáiący / A w tymto poru-

szeniu płáczący/ w smętnym á płáczliwym będąc

pádole. Przetoż ćiebie pośrzednika y iednaczá pro

śimy / Aby ty nadobrotliwszé/ á na miłośier-

nieysze Oycá twego/oczy k nam łáskáwie á mi-

łośćiwie obroćił: A Duchá twego obdáro-

wánie/ y iego święte odnowienie / w tey miło-

śći/

ści/ ktorąś nam záſłużył ſam/ miłośćiwie obroć.

O namiłośćiwſzy / O nadobrotliwſzy / O

nasłodſzy Jezuśie/Synu z Pánny czyſtey Má-

ry ey.

Mogą też być y inne Pieśni y Pſálmy według czáſu, świat, y potrzeby śpiewáne.

Koniec Częśći Wtorey Kátechizmu.

REGESTR PIESNI WTOREY CZĘŚCI KATECHIZMV.

Kacżyß

Koniec Regeſtru.

Trzecia część

Katechizmu zborów
wielkie° Xięstwa
litewskiego,

W ktorey są wszytkie
psalmy Dawidowe

PSA

DA

Ca

Beatus v

hodzi w z

grzesznych

Vwszem

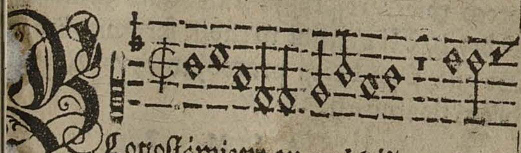

PSAŁTERZA DAWIDOWEGO

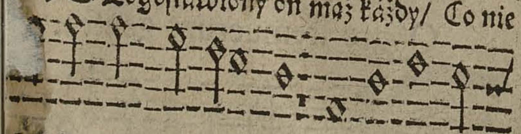
Część Pierwsza.

Psalm J.

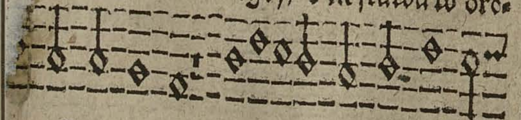
Beatus vir qui non abijt in consilio.

Błogosłáwiony on mąż káżdy/ Co nie

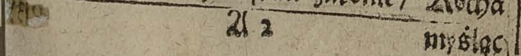

hodzi w złych rádę nigdy/ Nie stawa w dro-

grzesznych ludzi / Y stolicę się pysznych brzy-

Owszem się w Páńskim zakonie / Kocha

myśląc

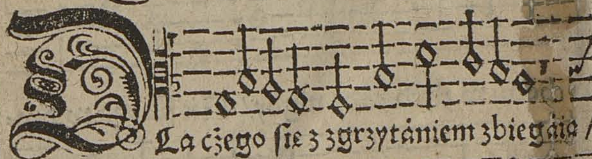
myśląc w nocy we dnie.

2 Ten będzie iák drzewo ßczepione/ Nád źrzo-
dłámi záwße zielone/ Ktore da owoc czásu swe-
go/ Y list żaden nie spádnie z niego: A cokolwiek
czynić będzie/ Szczęśliwie się mu powiedzie.

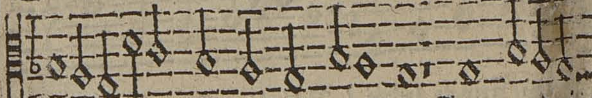
3 Nie będą źli w tákiey roskoßy/ Pan ie iáko
proch wiátr rosproßy: Nie stáną źli ná sądzie
dobrych/ Ni grzeßni w rádzie spráwiedliwych:
Bo zna Pan drogi prawdziwych/ Rosproßy
drogi złośliwych.

PSALM 2.

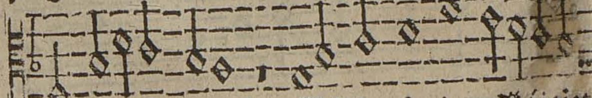
Qvare fremuerunt gentes.

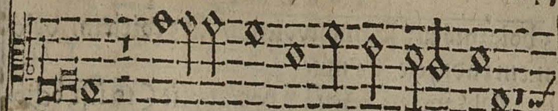
DLa czego się z zgrzytániem zbiegáią/

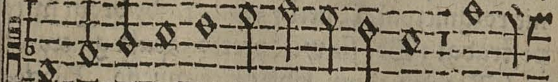
Pogánie á prożne rzeczy dumáią: Zgromadzáią

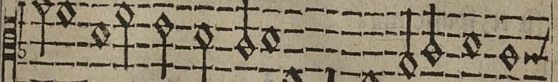
się Krolowie ziemscy/ Tákże też y inne Kśiążętá
wßyscy.

wßyſcy / Weſpołek rádząc náprzećiwko Pánu/

A náprzećiw Chriſtowi miłemu ✠ Mowiąc:

ſkaźmy rádę w ktorą ſię wdáli/ Niárzmo ktore

nam zgotowáli.

2 Smieie ſię z nich on co w niebie mießka/Pan náß ich rády ſam w głupſtwo obraca/ A rozgniewawßy ſię/ przemowi k nim/ Przeſtráßy wßytki gniewem ſwoim wielkim: Jam tu ſam Krolá poſtánowił mego/ Ná gorze mey Syonu świętego. Wypowiem dekret/Pan ták ku mnie mowił: Tyś ieſt ſyn moy iam ćiebie dźiś ſpłodźił.

3 Zaday mię/ á dámći zá dźiedźictwo Pogány/ kráie świátá zá Páńſtwo / Prętem żeláznym/ będźieß ich rządźić/A iáko ſkorupę będźieß ie kruſzyć. Rozumieyćieß to iuż wßyſcy Krolowie / Ćwiczćieß ſię y wy źiemſcy ſędźiowie/ Służćieß

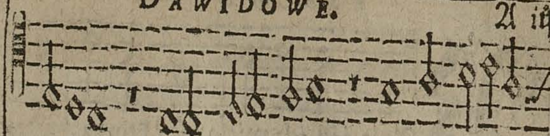
 z boiá-

z boiáźnią iuż Pánu swoiemu/ A z wielkim drźe-
niem ráduyćie się mu.
4 Obłápćież Syná y pocáłuyćie (to iest ochot-
nie iemu się poddayćie) Aby się snać ná was
nie rozgniewał/ Wnetby z was káźdy drogi swey
postradał : Boć się wiec prętko zápala gniew ie-
go/ Ktorym tłumi sobie przećiwnego. Błogo-
słáwieni wszyscy co w nim máią Nádźieię/ y nań
się też spuszczáią.

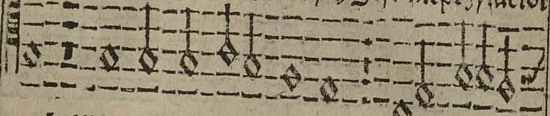
PSALM 3.

Domine quid multiplicati sunt.

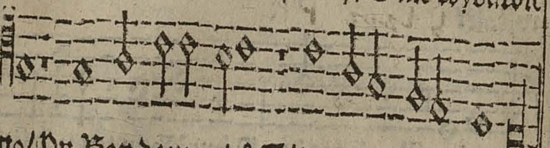
Dziwić się nie mogę! Gdy tę wielkość
widzę Tych ktorzy mię frásuią / Pánie moy/ y
mnostwu/ Złośći okrućieństwu/ Co przećiw mni
powstáią,

powstáią: Wiele ieszcze innych Iest nieprzyiáciol

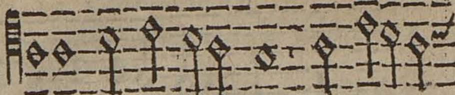
mych/Ktorzy z hárdości swoiey/O nie wybáwić

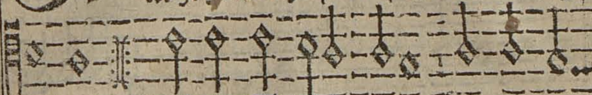
go/On Bog dawny ie°/Ták mowią duszy moiey.
2 Tyś iest szczyt moy Pánie/Chwałá/wybáwienie Głowy sługi twoiego. Do Páná záwołam/ Odpowiedź otrzymam/ Z tey gory świętey iego. Wzdrzemię się y záśnę/ A záś się ocucę: Bowiem mię Pan podeprze/ Nie lęknę się tego/ Ludu ták wielkiego/ Bowiem mię on nie zeprze.
3 Powstańże Pánie moy/Wybaw mię Boże moy Bowiem ty sam porážiſz/Policzki tych wszytkich/ Nieprzyiáciol moich/Zęby złośliwych skruszyſz. V Páná sámego/Człowieká káždego/Wybáwienie záwisko / A błogosłáwieństwo (Moc/ chwałá/ zwyćięstwo) W Pánu ludu swoiego.

Psálm tenże 3.

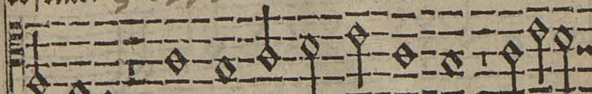
Domine quid multiplicati sunt.

W Anie iák ich wiele ieſt/ ktorzy ſię ze-
A ze złości z vporu przećiw mnie po-

bráli/ Rep. Wiele ich ktorzy mowią nędzny du-
wſtáli:

ſzy moiey: Ey nie mać w Pánu Bogu ten nádzie-

ie ſwoiey.

2 Lecz ty mnie przyimi k ſobie/ okaż możność ſwoię/ Rep. A podnieś vniżoną nędzną głowę moię/ Bom ia wołał do ćiebie/ wielkim głoſem Pánie/ Vſłyſz z gory ſwey świętey/ me nędzne wołánie.

3 Záſnąłem ia w łáſce twey/ á záśiem ocućił/ Rep. Bom ſię w opiekę twoię moy Pánie poruczył/ Nie ſtrách mię nic tyśięcow ludu złośliwego: Gdyż ćię pewnym obrońcą mam Páná ſwoiego.

4 Powſtanie ty moy Pánie/ z twą Boſką mo-

znośćią/Rep. Potłum me sprzećiwniki z táką ich srogośćią/Ktorzy bez wßey przyczyny/ták ná mię powstáią: Zetrzy zęby grzeßnikow / co ná mię zgrzytáią.

5 Bowiem twoie zbáwienie/moy wßechmocny Pánie/ Rep. Z wiecznym błogosłáwieństwem/ w ludu twym zostánie: Bowiem ty mocnie ráczyß podnieść vpádłego/ Ktory się wiernie podda/ pod moc Bostwá twego.

PSALM 4.

Cum inuocarem exaudiuit me.

Zywam ćię Boże świádku moiey niewinnośći / Ktoryś mię zwykł wywodźić ze wßech mych trudnośći / Chćiey się teraz nádemną troskliwym zmiłowáć/ A moie smutne pre-

śby/ łáſkáwie przyimowáć.

2 A wy o nie życzliwi/ o zápámiętáli/ Długoż ſię ná mą ſławę będźiećie tárgáli? Długoż rzeczy nietrwáłych náśládowáć chcećie? Y. ládá wiátru głupi chwytáć ſię będźiećie?

3 Tákże wiedzćie kogo Pan ſobie vlubuie/ Tego w żadney przygodźie iuż nie odſtępuie. Nie odſtąpi mnie moy Pan: zawżdy z łáſki ſwoiey/ Dawał mieyſce/ y dawa/ y da prośbie moiey.

4 Rádzę tedy żebyśćie przed oczymá mieli/ Páńſką boiaźń á gniewáć więcey go niechćieli. Co noc to rozbieraycie dniá przeſzłego ſpráwy: Tom przyſtoynie vczynił/ tum Bogu nieprawy.

5 Więc nie báránem áni wołem go błagaycie/ Ale przeden ſumnienie czyſte przynaſzaycie. Co gdy będźie/ iuż pewni tego być możećie/ Że ſię ná ſwych nádźieiách/ nic nie záwiedźiećie.

6 Mowią drudzy/ dobrego mieniá nam potrzebá O Pánie ty chćiey tylko ſwoim okiem z niebá/ Ná mię poyżrzeć grzeſznego: to ſą ośiádłośći/ To ſkárby/ to poćiechy/ y moie rádośći.

7 Inſzy niechay ſzpichlerze náwieźione máią/ Niechay wſzytkie piwnice winem záſtáwiáią: Ja w nádźieię łáſki twey będę ſpał beſpiecznie/ Bo mię ty ſam Pánie moy opátruieſz wiecznie.

PSALM 5.

Verba mea auribus percipe.

WYsłuchay Pánie słow moich / Racz ie przyiąć do vszu swoich. Wyrozumiey me myślenie Bacz ná głos y ná me wołánie Krolu y Boże moy miły: Tobie ia oddam moie modły.

2 Wzárań Pánie vsłysz głos moy / Bom ia iest przed tobą sługá twoy. Stánę zgotowány ráno / A będę ná to pátrzył pilno / Żeś ty Bog co złośći niechcesz / A z nieprawym mieszkáć nie będźiesz.

3 Ani się ostoią żadni / Przed oczymá twymi złośliwi: Bo nienawidźisz káżdego / Złośći wszelákie czyniącego: Owszem zátráćisz wszelkiego / Kłamliwe słowá mowiącego.

4 Pan się brzydźi mężem káżdym / Zaboycą / ták-

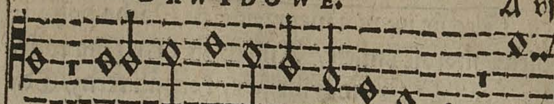
že y fałßywym. Ja zaś vfáiąc w wielkośći Twoiey niewymowney dobroći / Wnidę do domu twoiego/ Wßem wierzącym bárzo miłego/
5 Y pochwalę ćię pokłonem / W sercu pokornym vczynionym. Prowadź mię w spráwiedliwośći Pánie / dla przećiwnikow złośći Rácz mię w swey drodze ták rządźić/ Iżebym z niey nie mogł vbłądźić.
6 Bo prawdy w vśćiech nie máią/ Wnętrznośći ich złośćią pałáią: Gárdło ich grob otworzony: Iezyk záśię bárzo pochlebny. Rosproß ie Boże dla sług twych: Niech odpádną od rad swoich złych.
7 Odrzuć ie precz dla wielkośći / Ich niewymowney niepráwośći: Bowiemći się sprzećiwiáią/ Vporem ćię swoim gniewáią. A ták się ći rozráduią/ Ktorzy w tobie nádźieię máią.
8 Stawiąc ćię z obrony wiecznie/ Co miłuią imię twe mocnie. Bowiem ty Pánie káżdemu/ Dobrorzeczyß spráwiedliwemu: Dobra wola twa onego/ Broniß iák tarczą czásu wßego.

PSALM 6.

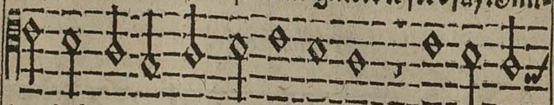
Domine ne in furore tuo arguas me.

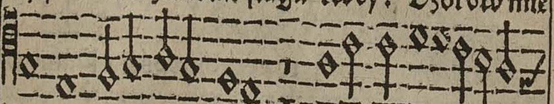

moy/

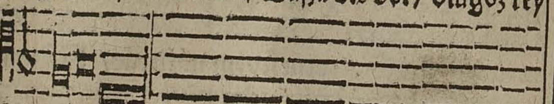
moy/ Ani mie też w swoim gniewie strofuy: Zmi-

łuy sie bom ći zemdlał sługá twoy: Vzdrow mie

bo sie zlękły moie kośći/ Duszá sie boi/ długoż tey

srogośći?

2 Náwroć sie Pánie wyrwi dusze ma/ Záchoway mie prze zwykła miłość swa: Bowiem w śmierći niemász twey pámieći/ Rw grobie ktoż cie będźie miał ná pieczy? Żaden iśćie/ gdyż go robak rostoczy.

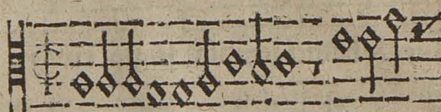
3 Sprácowałem sie k tobie wzdycháiac/ Łzámi łoże w nocy pokrapiáiac/ A to gdym nieprzyiaćiele widźiał/ Ano sie ráduia/ iam śie nápłákał Ták; żem sobie oczu swoich nátárgał.

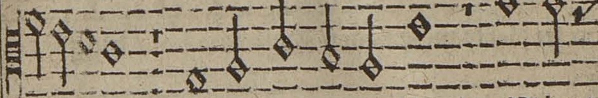
4 Odstępćieß iuż odemnie wy wßyscy/ Ktorzy śie kocháćie w niezbożnośći: Abowiem Pan wysłuchał głos moy sam/ Vsłuchał Pan moy proßenia moiego/ Przyiął modlitwe od sługi swoiego

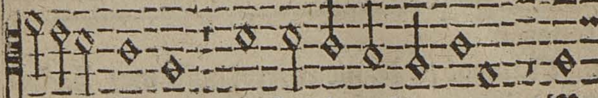
Niechże

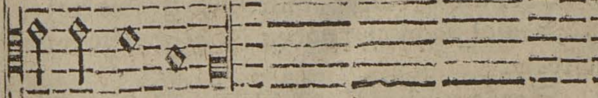
5 Niechże iuż moi nieprzyiaćiele/ Będą pohánbieni/ mowię śmiele/ A niech śię przelękną wszyscy záraz/ Co śię z mey niemocy kocháli teraz/ Gdy vyźrzą zdrowego/ y wesołą twarz.

Psálm tenże.

Ieracz w popędliwośći/ Pánie zá

moie złośći/ Gniewem swym náćieráć/ Ná mię

nędznika swego/ Co strachem sądu twego/ Muśże tuż vmieráć.

2 Przywiedź ná pámięć sobie/ W ćięszkiey moiey chorobie/ Ześ Pan miłośćiwy: Obacz serce strwożone/ Kośći me pokruszone/ A przestań być mśćiwy.

3 Duchá mi iuż nie ostáie/ Bo śię śmierći podáie/ W ćięszkim vtrapieniu: A ty moy miły Pánie/

Rychłoż

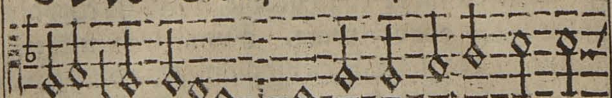
Rychłoż odpoczywánie/Dasz memu sumnieniu?
4 Wroćże sie do mnie Pánie/ A okaż zmiłowá-
nie Nędzney duszy moiey/ Niechayże ieszcze żywie
Vzdrow ią miłościwie/Boć sie śmierći boi.
5 Wiesz że nie ći co w grobie Dawáią chwały
tobie: Bo odpoczywáią. Z vmárłych nikt nie
wstánie/ Wyznawáć ćiebie Pánie/Bo duchá nie
máią.
6 Niemászći posilenia/ Dla rzewnego kwile-
nia/ Ze snu oczom moim. Czy me to zeznawáią/
Co pośćiel oblewáią/ Gorzkim płáczem swoim.
7 Już nie stawa y wzroku/ Niemu biednemu
oku/ R twarz sie zmieniłá: A nieprzyiaćiołom
mym/Zdrowiu memu nie chętnym/ Smiechu ná-
czyniłá.
8 Odstąpćiż precz odemnie/Bo przyiaćielá ze
mnie Nie ma ten co grzeszy/ Jużći Pan z wyso-
kośći/Dodał mi swey miłośći/ A was nie vćieszy.
9 Słyszał Pán prośby moie/A skłonił vszy swo-
ie/Do mego wołánia: Vczynił o com żądał/ Po
com w niebo poglądał/ Z swego zmiłowánia.
10 A stąd nieprzyiaćiele/ Nie śmieią mi iuż
śmiele/ Poyźrzeć w oczy moie/ Iż wstydem po-
háńbieni/ R háńbą záwstydzeni/ Zá postępki
swoie.

PSALM 7.

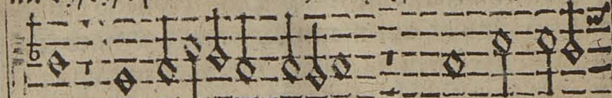
Domine Deus meus in te ſperaui.

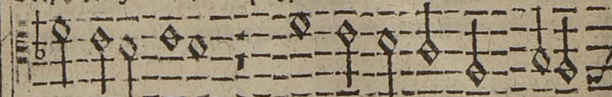
Tobie Pánie nádzieiá moiá/Ráczże

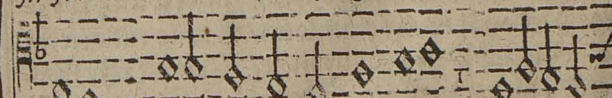
mi vżyczyć pokoia: Niech nieprzyiaćioł mych zło-

śći/Nie żądáią mi przykrośći: Zerst ich chodźi

zá zdrowiem moim / Spieguiąc krwáwym sercem

swoim / Duśze moiey iák lew głodny / Ale nie ná

czás pogodny.

2 Jeślim był vmyslu tákiego/ Ciesząc sie z v-
padku bliźniego/ Y myśliłim go w czym szkodźić/
Abo w trudnośći przywodźić/ Doznałli dobry mey
niechęći/ Puśćiłlim go gdy z swey pámięći/ Co m

by

był nieprzyiacielem/ Nie ználi mie przyiácielem:
3 Niechże mie Pánie pchołduie Nieprzyiáciel
niech sie ráduie/ Że mie ma pod moca swoia/ Z
gárdłem mym/ y z sława moia. Ale powstań w
popędliwośći/ A wstárgni złych ludzi wśćiekło=
śći: Ocućże sie Sędźio práwy/ A podeym sie mo=
iey spráwy.
4 A narodowie sie vćieszą/ Widząc to/ do ćie=
bie pospieszą: Tym k woli powstań o Pánie/ Z má=
iestátu poyźrzy ná nie/ Aby obaczyli twe sądy/ A
w ludu twoim śliczne rządy/ Przysądź mi mą
spráwiedliwość/ A sercá mego niewinność.
5 Vczyńże wstręt niepobożnemu/ A zmocnie=
niem staw sie dobremu/ Boć przed tobą sámym
Boże/ Skryć sie z myślą nikt nie może/ Tyś mo=
iá tárcz spráwiedliwośći/ W káżdey moiey niebe=
spieczności: A nie tylko mnie sámego/ Lecz ká=
żdego vprzeymego.
6 Wiec iák ćie sobie miłośćiwym/ Wierni zná=
ią/ y lutośćiwym/ Ták zás złośnik dniá káżdego/
Spodziewa sie gniewu twego: A ieśliże sie nie
okroći/ A do ćiebie sie nie náwroći/ Dobyłeś mie=
czá ostrego/ Ná strácenie vpornego.
7 A náłożyłeś łuk strzáłámi/ Wyćiągniony twy=
mi siłámi/ Strzeláiąc ták pewnie po nich/ Że sie
nie vmknie żaden z nich. Ná co choćiaż nie wszy=
scy dbáią/ Bo iák ná złość Bogá gniewáią/ Ná
koniec márność vrodzą/ Ktora duszam swym

8 Dol ktory kopał ná bliźniego/ Ten sie przygodził nań sámego/ Gdy nieszczeście co ie ná mie zrobił/ dźwiga iego rámie: A ia záś bede nayzwyższemu/Chwałe oddawał Pánu swemu/Spiewáiąc z práwey wdźieczności/ Pieśń iego sprawiedliwości.

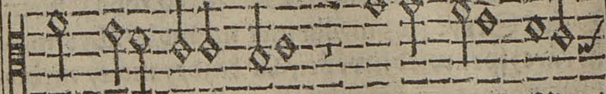
PSALM 8.

Domine Dominus noster, quam ad.

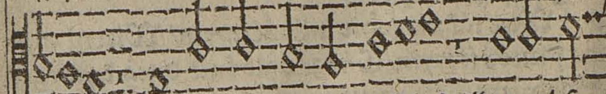

Ják iest chwalebne nász Pánie / Ná

wszey ziemi káżdey stronie / Imie twoie Bogá

nászeº/Spráwie stworzenia kázdeº/Ktoryś sam

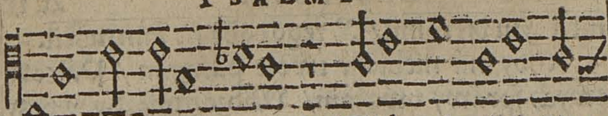
chwałe swą vwielbił/A nád niebiosá wywyższył.

2 Okazałeś cześć twey możności/ A niewymowney miłości/Z vst piersi ssących dźiatek máłych/ Dla nieprzyiaciół swych wielkich/ Byś przećiw-

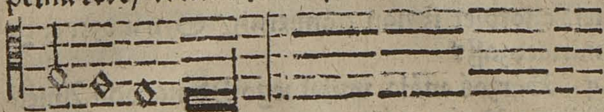
niká tym vſkromił/ A tego coby ſie ſam mśćił.
3 Gdy ná niebioſá twoie pátrzam / Pálcow twych ſpráwy vważam/ Widze gwiázdy y przy nich mieśiąc/ Muſze z ſobą myślić mowiąc: Coż ieſt człowiek iż nań pámiętaſz/ Syn ludzki iż go nawiedzaſz?
4 Bárzoś máło vniżył iego Od narodu Anielſkiego: Boś go iśćie vkoronował/ Czćią y chwałą vdárował: Ktemuś go y Pánem vczynił/ Nád tym coś ſwą ręką ſpráwił.
5 Wſzytkoś pod nogi iego podbił/ Owce/ bydło/ ktoreś ſtworzył: Jeſzcze nád to zwierzętá dźikie/ A wſzytkie ptaki niebieſkie/ Ryby morſkie narodu wſzego/ A co chodźi w ściezkách iego.
6 Jákże tedy náſz miły Pánie/ Pátrząc ná to twe ſtworzenie/ Nie mam ſie dźiwowáć twoiemu/ Jmieniu ták ſpániáłemu/ Ktore po wſzytkiey ziemi ſłynie/ A ná wieki nie przeminie?

Pſálm tenże.

PAnie ktorego imię naſławnieyſze / A nádewſzytko záwżdy nadźiwnieyſze / Ziemiá ieſt

pełna twey wielmożności, Niebo niemilczy twey

wszechmocności.

2 Głośna iest chwała twoia w wszech dziatek Wiszących ieszcze v piersi swych matek: Te sam sprawuiesz/ku pohańbieniu/Nieprzyiaciół swych złemu plemieniu.

3 Wysokie nieba pálcow twych robota/Gwiazdy iásnieysze niż świetny blásk złota/ Słońce y Miesiąc z odmienną twarzą/Sáme nie mowiąc/ mnie mowić każą.

4 Coż wżdy iest człowiek/ że go masz ná pieczy? Skąd to/ żeś łáskaw nań/ ma syn człowieczy? Nie puści przodku Aniołom w niebie/ Koronę chwały wziąwszy od ciebie.

5 Przełożyłeś go nád czyny swoimi/ Aby zá zdániem swoim władał nimi/ Wszytko pod iego nogi poddałeś/ Słucháć iák Páná wszem roskazałeś.

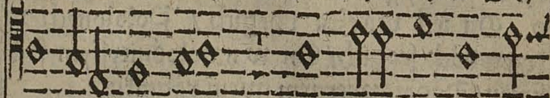
6 Stąd bydeł stádá ma sobie powolne/ Aż y zwierzętá ná puszczy swowolne/ Ptáki powietrzne y morskie ryby/ Wiádome ścieżek w morzu bez chyby. Rep. Pánie ktorego/ etc.

PSALM 9.

Confitebor tibi Domine.

Jebie Pánie záwżdy będźie/ Język

moy wyznawáć wßędźie/ A chwałá przedźiwnych

spraw twoich/ Nie wynidźie nigdy z vst moich.

2 Tyś moiá rádość właściwa/ Z ciebie mi dobrá myśl żywa/ Jmię twey świętey wyniosłośći/ Budźi we mnie Pieśni wdźięczności.

3 Abowiemeś ty sam śmiele/ Rozgromił nieprzyiáćiele/ Niewiedźieć kędy się podźieli/ Ják iedno twarzy twey záyźrzeli.

4 Tyś lituiąc krzywdy moiey/ Záśiadł ná stolicy swoiey/ Abyś bronił mey niewinności/ Sędźia wieczney spráwiedliwości.

5 Przepádli źiemię Pogánie/ Kiedyś puśćił swoy strách ná nie/ Wßyscy naprzod poginęli/ Z chlubną się nádźieią minęli.

6 Acźci nieprzyiaćielu moy/ Ná tym był wßy-

ſtek vmyſł twoy/ Spuſtoßyć miáſtá źiemie moiey/
Cżylis dokazał myśli ſwoiey?
7 Nic/ Bo moc Krolá wiecżnego/ Poráźiłá
ćię pyßnego: Ná toć ſtolicę Pan nárządźił/ Że-
by y nahárdßego ſądźił.
8 Onći poki gránic sſtawa/ Ná wßytek świát
práwá dawa/ Onże y ludzkie niepráwośći/ Są-
dźi w ſwoiey ſpráwiedliwośći.
9 On ieſt vćieczká vbogich/ Położonych w
krzywdách ſrogich/ On w nażáłośnieyßym frá-
ſunku/ Dodáie wiernym ſwym rátunku.
10 Wßyſcy ktorzy go poználi/ Ná nim ſię nie o-
ßukáli/ A co mu ich kolwiek dufáli/ Gotową
pomoc vznawáli. * * *
11 Wßechmogącemuß śpiewayćie/ Jego moc
opowiádayćie/ Niech o tym wiedzą w káżdey
ſtronie/ Że mießka Pan Bog ná Syonie.
12 Pomśćił ſię Pan ſpráwiedliwy/ Vſłyßawßy
żáłobliwy/ Głos ſwoich vbogich wołánia/ Dla
krwie ich niewinney rozlania.
13 O Boże nie ogárniony Poyźrzy/ iákom poło-
żony/ Dźiś w teſkliwey niebeſpiecżnośći/ Wſpo-
możże mię z ſwoiey litośći.
14 Rácż mię z rąk śmierći wybáwić/ Duſzę ná
ſwobodźie ſtáwić: A ia weſoł z łáſki przyiętey/
Sławić ćię będę w Cerkwi świętey.
15 Wtężeć doły źli wpadáli/ Co ie ná inße ko-
páli/ W tymżeć ſię śidle połowili/ Co ie ná do-
bre záſtáwili.

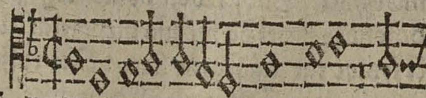
W tymći

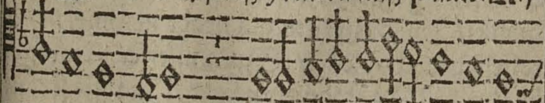
16 W tymći sława twoiá słynie/ A ná wieki nie
záginie/ Ze sie sam zdraycá vplotl práwie/ W
swoich własnych rąk chytrey spráwie.
17 Tákći wiśi nád grzesznymi/ Nád narody
przekletymi/ Vpad ćieszki nie vchroniony/ Iż
Pan Bog v nich zápomniony.
18 Lecz strapionego człowieká/ Nie záponmi
Pan do wieká/ Ani w sobie dufáiącego/ Da
pohańbić sługe swoiego.
19 Powstań wieczny swych obrońcá/ Twoy sąd
niech bedźie do końcá/ Stráßnie iáwny świátu
wßytkiemu/ Nie day sie nigdy zmocnić złemu.
20 Ogárni stráchem Pogány/ Ktorzy dźiśia
będąc Pány/ Iutro z chudźinámi zrownáią/ Nie-
chayże sie ludźmi być znáią.

PSALM 10.

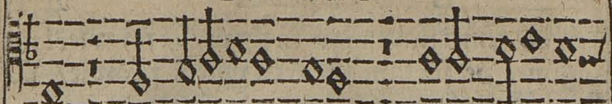
Vt quid Domine recesisti longe.

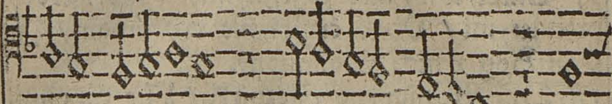
Czemuż stoiß z dáleká náß Pánie? Kry-

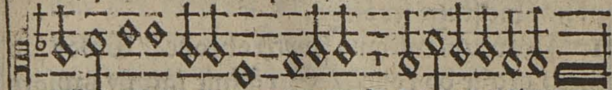
ieß sie przed námi/ Czásu tego ninieyßego ták iá-

wnie/ Gdy vdręczenie mamy? Oto człowiek nie-

zbożny prześláduie/ Z pychy swoiey nędzne°/ Niech

że sam swego wymysłu skosztuie/ vśidlony od nie°

2 Abowiem się niezbożnik ráduie/ Z dusznych żądliwośći/ Łákomego chwali/ á tym przypráwuie/ Bogá k zápálczywośći/ Práwie nic niedba człowiek Ten niezbożnik twarzą swą wyniosłą/ Bo go od śiebie odpądza nędznik Nádętą swoią myślą.

3 Drogi iego czásu wszego hoynie/ Szczęśćia się mu czyśćie/ Sądy twoie od licá iego pewnie/ Oddalone są iśćie: Zá nic ma nieprzyiaćielá káżdego/ Myśląc ták ná swym sercu: Nie ruszę się nic nie vznam złego/ Zostánę ná swym mieyscu.

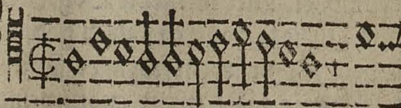
4 Vstá iego złorzeczeństwá pełne/ Zdrády/ obłudnośći/ A pod iezykiem zás práce niezmierne/ I wszelkie niezbożnośći/ Szuka mieyscá z ktoregoby zdrádził/ A zábił niewinnego/ Ná wszę strony oczy swe rospuśćił/ By vpáść vbogiego. * * *

Dybie

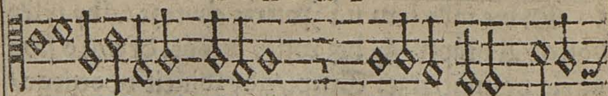
5 Dybie iáko lew ná źwierzę chytrze/Aby tylko
dostał/A vłápiwszy bez wszey lutości drze/Co swą
śiecią poimał/trze: Trapi/gdy zdużeie vbogiego/
Ták myśląc ná sercu swym: Bog twarz odwrocił
Nie wspámięta tego Nigdy na wieki potym.
6 Pánie Boże powstań wznieś rękę swą/Pátrz
ná strápionego/Czemu ćię zły bluźni/mowiąc swą
myślą: Nie będźieć szukał tego. Ale ty widźisz
pracą vtrapionych / Tákże zápálczywość złych/
Abyś oddał káżdemu z skárbow swych/ Według
zasług ich własnych.
6 Ty sam bierzesz w opiekę nędznika/ Sierotę
rátuiesz/Zetrzy rámię złego/y niezbożniká/A wnet
tego probuiesz/ Iż skoro będźiesz szukał złośći ie-
go/Nigdźiey iego nienaydźiesz/ Bo ty Pan y krol
czásu wiecznego/ Pogány z ziemie zbierzesz.
7 Ty Pánie sam wysłuchawasz chcenie ludźi
vdręczonych: Gotuiesz serce ich/dáiesz wytchnie-
nie/ Biorąc ie do vszu swych/ Iżebyś ty sąd sie-
roćie vczynił/Tákże też strapionemu/ By iuż wię-
cey boiáźni nie czynił/ Ten ziemski człowiek iemu.

PSALM II.

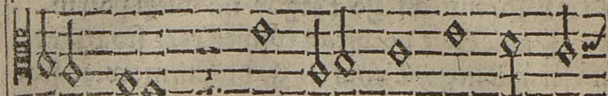
In Domino confido quomodo dicitis.

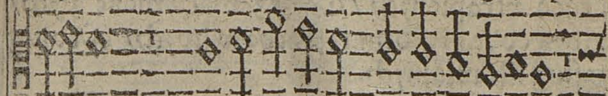
Anu ia vfam czemuż mi ná gory/Ro

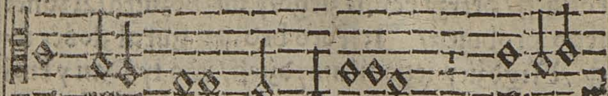
ſkázuiećie vćiec wßetecznie/ Vlátuy mowiąc/ iáko

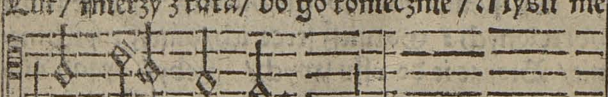
ow ptak/ ktory Przed łowcem nie ma gdzie páść

beſpiecznie : Zły ná dobrego ſtrzałę nálożywßy

Łuk/ mierzy z kątá/ bo go koniecznie/ Myśli nie

żywić/ ſtrzałę nań puśćiwßy.

2 Práwem ſie żaden z was nie vbeſpieczy/ Kiedy nie ſądzą w ſpráwiedliwośći/ Mocą á gwałtem idą wßytkie rzeczy: Prożno y dufáć ſwey niewinnośći. Ależ ná niebie Bog co świátem rządźi/ Jákie ſą dobrych y złych godnośći/ (Znáiąc ie dobrze) práwem ſwym rozſądźi.

3 Pokaże łáſkę ſwoię cnotliwemu: Bo ſpráwiedliwość iego on widźi/ Złe záś zápłáći czło-

wiekowi złemu: Bo sobie iego niezbożność hydźi. Spuśći deszcz ná złe gorący śiárczány/ Dobre okrywszy/ co z nich świát szydźi/ Zrzući grom z ogniem y z wichrem zmieszány.

PSALM 12.

Saluum me fac Domine, quoniam.

Notá iego, iáko: O wieczny Synu Boży.
Pátrz o Słowie Bożym, Pieśń 4.

ZAchoway mie o sprawco niebieskiego domu/ Rep. Prawdy niemász ná źiemi/ niemász vfáć komu. Nie vsłyszysz iedno kłam: vstyć pochlebiáią/ A w chytrym sercu iádu śmiertelnego táią.

2 Bogday źle zginął káżdy człowiek niepráwdźiwy/ Rep. Káżdy chytry pochlebcá/ y káżdy chełpliwy: Mowią bowiem z vst nászych dobrze sie mieć mámy/ Káżdy wswey gebie wolen my Páná nie znamy.

3 A Pan záś słysząc ludźi nędznych nárzekánie/ Rep. Y płácz nie vtulony y ćiężkie wzdychánie: Powstánę ia (powieda) ná rátunek smutnych/ A wyrwę ie z niewoley Tyránnow okrutnych.

4 Páńskie słowá są czyste/ y prożne przygány/ Rep. Páńskie słowá bránt szczery/ śiedmkroć przelewány: Pánie/ ty nas záchoway od ludźi

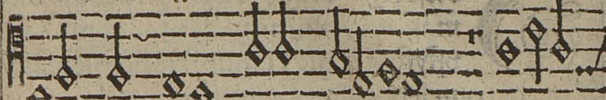
zdrádli-

zdrádliwych/ Złych zewſząd pełno/ kiedy władza ieſt złośliwych.

Tenże Pſálm.

Rzybądź Pánie á ſpraw nam wybá-

wienie: Boć ſpráwiedliwość z ziemie wygnano/

Dobrych y ſzczyrych ludzi pokolenie/ Z świátá y

z prawdą precz wywołano.

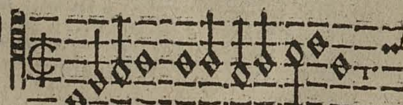
2 Nieſzczyrość sercá/ przymowki nie cudne/ Te ſą ná świećie cześć nazacnieyſza/ Jezyk kłamliwy á ſerce obłudne/ Chytre práktyki/ mądrość prze- dnieyſza.

3 Bodayże ále pochlebcy zginęli/ Ktorzy ſzczy- rośći w vśćiech nie máią: Bodayże ſię y z ſzcze- śćiem pominęli/ Co ſię w ſwey pyſzney mowie kocháią.

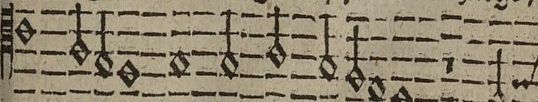
4 Izaliż tego my nie dowiedziemy / Aby nam wszyscy zwierzchność przyználi / Od czegoż iezyk / że ie namowiemy / Aby nas Pány swymi wyználi?
5 Lecz Pan vsłyszał nedznych nárzekánia / Y rzekł: Wstánę ia ná rátunk smutnych / Ruszyły mię ich rzewliwe wzdychánia / Już ie z niewoli wyrwę okrutnych.
6 Nie watpliwie są czyste Páńskie słowá / Nád kruszec śrebrá śiedm kroć pławiony: Nie ma przysády żadney Páńska mowá / Przez ktorę wszelki grzech iest zgániony.
7 Broń że nas Pánie od ludzi zdrádliwych / W tobieć nádzieię swą pokładamy: A iż wiec możność Tyránnow złośliwych Złości mnoży / niechże ich nie znamy.

PSALM 13.

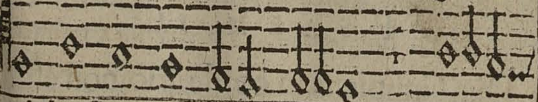
Vsquequo Domine obliuisceris me.

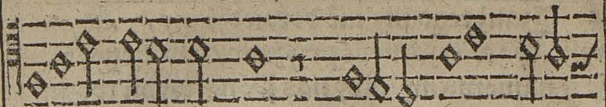
Jákże długo moy Pánie nedznego /

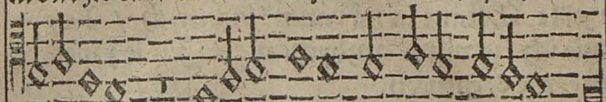

Przepominác chcesz czy do dniá wiecznego? Dłu-

goż chcesz kryć twarz swoię odemnie? Długoż się

mym.

2 Weyźrzysz oto Pánie ná mizernego/ Wysłuchay Pánie Boże mnie smutnego/ Rácz oświećić oczy me przespiecznie/ Bych nie záśnął w śmierći nieopátrznie/ By nie rzekł złośliwy moy nieprzyiaćiel/ Już nád nim moc mam iużemći go zwalczył.

3 Niechayby się ze mnie nie ćieszył wszelki/ Przenáśládowník moy mnie bárzo ćieszki/ Gdyby vyźrzał mnie poruszonego: Nie day mu Pánie doczekáć tego/ Lecz iákom vfał w miłośierdźiu twoim/ Ták rácz być łáskáwym obronca moim.

4 Wszák ia w dobroći twoiey nádźieię mam/ Zbáwieniem twoim serce me poćieszam/ Przeto też y z serdeczney rádośći/ Będę sławił twe dobrotliwośći/ Ześ nádemną możność swoię okázał/ Gdyś mię od wiela nieprzyiaćioł wyrwał.

PSALM 14.

Dixit insipiens in corde suo, non est.

TAka iest mowá w sercu głupiego :
Niemáßći Bogá. Wiec cnotá zginełá/ Ná świe-
ćie/ A niepráwość gorę wźiełá : Nowiná vyźrzeć
spráwiedliwego/ Y dobrego.

2 Poyźrzał z niebieskiey Pan wysokośći/ Byłoby wżdy czym brzaknąć ná źiemi/ A ieśli rozum z synámi ludzkimi ? Miałliby Bogá kto w vczćiwośći/ Z powinnośći ?

3 Alec śię wßyscy chwyćili złego/ Nie maß ktoby miał ná Bogá baczenie/ Ktoby boiáźnią rządźił swe sumnienie : Nie mogłći vyźrzeć Pan y iednego/ Cnotliwego.

4 Y nie vznáiąß swych nieprawośći ? Z vćiskiem ludźi pożyráiąc wierne/ Nátykáiąc swe łákomstwo niemierne : Nie vkorząß śię Bogu w żáłośći/ Zá swe złośći ?

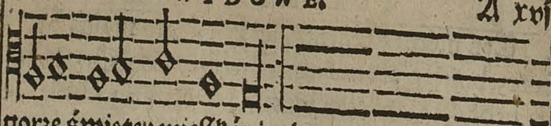
5 Pychá im kośćię w gárdle ich ſtánie/ Kiedy
ich ſtráchy Pan ogárnie ſwymi/ Pokazawſzy to/
że trzyma z dobrymi: Tám ſię obaczą/ co ieſt w
tym Pánie Mieć dufánie.
6 W pośmiech to ſobie źli obrácáli/ Kiedy cno-
tliwi żywąc w pobożnośći/ Vfáiąc mocnie Bo-
ſkiey opátrznośći/ Beśpiecznie ſobie tu poczynáli/
Chociaż máli.
7 Oby z Syoná przyſzło zbáwienie/ Ludowi
twemu/ z więźienia ćięſzkiego/ Tocby Izráel z
miłośierdźia twego/ Y Iákob/ wielkie miał po-
ćieſzenie/ Nieſkończenie.

PSALM 15.

Domine quis habitabit in tabernaculo.

Ktoż będźie przemieſzkawał/ W twoim przybytku świętym Pánie? Y ktoż też bę-dźie obcował/ Albo też ſobie budował Ná twey

gorze świętey mieszkánie ?
2 Ktory chodzi w niewinności/ W spráwiedliwości się też kocha/ A mowi záwżdy wszczyrości Prawdę okrom obłudności/ Wszystko z práwego sercá dźiáła.
3 Nikomu nie vrągáiąc/ Językiem swym ku złemu skłonnym/ Zle bliźniemu nie dźiáłáiąc/ Sławy mu nie náruszáiąc/ Niewierzy powieśćiam złym płonnym.
4 Złośliwych się wystrzegáiąc/ A tych zás co się boią Bogá/ Záwsze czcząc y wysławiáiąc/ Nigdy tego nie tárgáiąc/ Gdy w czym raz bliźniemu przysięgá.
5 Nie dawa w lichwę pieniędzy/ Dárow przećiw práwym nie bierze/ Gdy ich w niewinności widźi/ A ktokolwiek się ták rządźi/ Nie poruszy się/ Bog go strzeże.

PSALM 16.

Conserua me Domine, quoniam spe.

Ná stárą Notę ma być śpiewány.

Ktory mieszkasz ná wysokim niebie. Rep. Ja nie mam inszey nádźieie krom ćiebie: Ty mię chćiey wspomoc w moiey doległośći/ Boże litośći.

2 Tyś moim Pánem/ Acz ty dárow moich Nie
potrzebuieß/ Jednák wiernych twoich/ Trzymáć
śie bede/ A czáśy wiecznemi/ Przestáne z nimi.
3 Jáka obfitość tych omylnych Bogow/ Jáka
(o bledźie) ćiżbá do ich progow/ Odemnie o-
fiar nie odnioſa/ áni Beda wzywáni.
4 Pan cześć własnośći/ Pan cześć mey nágro-
dy/ W opiece iego nie boie śie ßkody/ Nie mogl
ná mie dźiał przypáść pożadnieyßy/ Ani pie-
knieyßy.
5 Pánu ia wielce/ Pánu ia dźiekuie/ Ktorego
ráde w sercu swoim czuie/ Czuie ia we dnie/ zgá-
snali też zarze/ Duch mie moy karze.
6 W káżdey swey myśli/ y w káżdey swey sprá-
wie/ Mam Páná záwżdy przed oczymá práwie/
On przy mnie stoi/ ábym z żadney strony/ Nie
był wzruſzony.
7 Z tadże mi rośćie rádość osobliwa/ Serde-
czná ktorey iezyk nie pokrywa/ Jmo to záwżdy
brzmi około vchá/ Dobra otuchá.
8 Bo ty moy Pánie z wieczney łáſki twoiey/
Nie zápámietaß w grobie duße moiey/ Ani do-
puśćiß doznáć skázy swemu/ Vlubionemu.
9 Ty do żywotá droge okázuieß/ Ty nieprzebrá-
nym weselem ßáfuieß/ Wiecznych rośkoßy płyná
żywe zdroie/ Przez rece twoie.

PSALM 17.

Exaudi Domine iustitiam meam

PAnie pomoż mey słusznośći / A przypuść w vszy me wołánie: Poyźrzy y ná ćiesźkie wzdychánie Sercá oprocz obłudnośći. Sam wrá wem osádź spráwy moie / Podlug swey spráwiedliwośći: A od twoiey opátrznośći / Przyimę wdźięczne dekrety twoie.

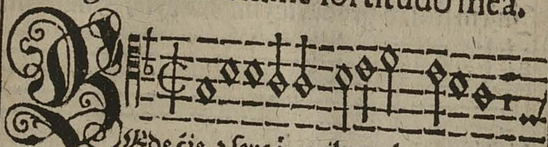
2 Doświádcz Pánie sercá mego / Ieśliże indźiey myśliło / Niżeli się vsty mowiło / Nie doznasz go obłudne-

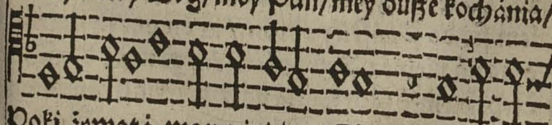
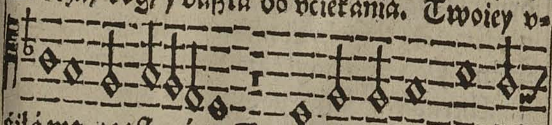
obłudnego/ Nie zprzykrzyłyć mi twoiey drogi/ Przymowki ludzi złośliwych/ Przećię ná śćieszce cnotliwych/ Stáwiałem mocno swoie nogi.
3 Prowadź mię torem drog swoich/ A żeby nie-
przyiaćiel srogi/ Nie vczynił we mnie żadney trwogi/ Szwánku záchoway nog moich. Rácżże mię wysłucháć łáskáwie/ Ciebieć ia wzywam w ćięszkośći/ Schyl się do mnie z wysokośći/ A pokaż to wszytkim ná iáwie.
4 Że ty swoich bronić racżysz/ Ktorzy w tobie
cále dufáią/ Niechże ći coć się sprzećiwiáią/ Wiedzą/ że ty wszytko bacżysz/ Bądźże y moim strożem Pánie/ Ják źrzenice oká swego/ Pod skrzydłámi cżućiá twego/ Niech mi się pokoiu dostánie.
5 Przed nieprzyiaćioł mych złośćią/ Ktorzy mię
zewsząd náieżdżáią/ A ná me gárdło náćieráią/ Otocż mię swą bespiecżnośćią. Dobrzeć w roskoszách swych roztyli/ Z tądże im tá pyszna mowá/ Y przećiw mnie krwáwe słowá/ Y źiemie by mi nie życżyli. * * *
6 Rownie ták lew iádowity/ Goniąc źwierzętá
prętkonogie/ Albo y iego Lwiętá srogie/ Cżyháć zwykły z iámy skrytey. Vprzedź ie Pánie w ich srogośći/ Aby vciekáć muśieli/ Niechby twego zákuśili Mieczá/ ktorym tniesz nieprawośći.
7 Niech mię pod mocą nie máią/ Ci/ co ich ro-
skosz wiek docżesny/ A zbáwienie/ żywot ćielesny/ Co się w tym świećie kocháią: Ktorych brzuchom dawasz dostátki/ Że nietylko iedzą sámi/

Lecz dzieciam ich y z wnukámi/ Dostawáią się ostátki.
8 A ia w twey sprawiedliwośći / Oglądam wdźięczność twarzy twoiey/ A gdy się ocknę z śmierći swoiey/ Násyćiß mię wielebnośći. Bądź tedy stróżem moim Pánie/ Ják źrzenicę oká swego/ Pod skrzydlámi czućia twego/ Niech mi się pokoiu dostánie.

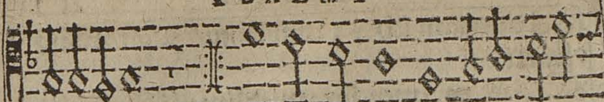
PSALM 18.

Diligam te Domine fortitudo mea.

Tyś moy Bog/moy Pan/mey duße kochánia/

Poki żywotá we mnie iedno stánie: Boś ty iest Tarcza/ rog/ y báßtá do vćiekánia. Twoiey v-

siłá ma y zasłoná/ Tyś skálá/ twierdza/ tyś żywáiąc możney obrony/Bywałem ná wße bes-

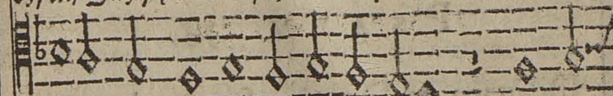
ma

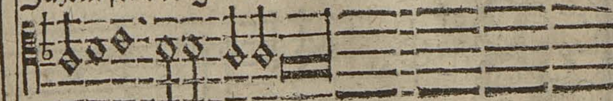
ma obroná Rep. Juž mię śmierć sroga byłá otopieczen strony.

czyłá/ Juž y piekielnych wod powodź strwożyłá:

Jużem stał w grobie/ iuž ná mię byłá/ Smierć nie

łáskáwe ręce wrzućiłá.

2 W tey ćięszkośći ia będąc położony/ Obroćiłem się do Páńskiey obrony/ A on mię słyszał/ śiedząc ná niebie: Przypuśćił skárgę moię do śiebie Rep. Ziemiá zádrżáłá/ á ná wszystkie strony Trzęsły się gory/ Pan gniewem wzruszony/ Z nozdrzy dym puszczał/ oczy pałáły Ogniem/ á z twárzy węgle strzeláły: Schylił niebá y zstąpił/ nieprzeyźrzána Pod iego nogi ćmá byłá postána: Siadł ná Cherubiech służyć gotowych/ Lećiał ná piorách skrzydeł wiátrowych.

3 Ciemnymi mgłámi stolicę osádźił/ Chmury burze do śiebie zgromádźił: Lecž łyskáwice ćm

zápaláł

zápaláły/ Grády/ y żywe węgle pádáły/ Rep.
Zágrzmiał Pan niebem/ puścił głos strászliwy/
Grad leciał z niebá/ z grádem ogień żywy: Ru-
szył gromow/ y wypuścił strzały Ognistie/ z strá-
chem ziemice drżáły. Poburzył morzá gniew twoy
przeráźliwy/ Rozsádził ziemię/ áż w sam grunt
teskliwy: Łáskáwą rękę z wysoká ściągnął/ Z
niebespieczney mię toni wyciągnął.
4 Z nieprzyiacielskich wyrwał mię rąk możnych
Stąd mi nie szkodzi waśń ludzi niezbożnych: Ze-
szlić mię byli w przygodzie moiey/ Lecz mię Pan
odiął z litości swoiey/ Rep. Z ciesni mię wywiodł
ná swoy plác przestrony. Dał znáć rátunkiem żem
mu nie wzgárdzony. Spráwiedliwość mą płácić
mi raczy/ Niewinności mey on nieprzebaczy: Bom
ia drog iego záwżdy náśládował/ A nigdym od
nie° nie odstępował. Práwá ie° v mnie były wzię-
te/ Kochániem wielkim vstáwy święte. * * *
5 K dotrzymam mu moiey státeczności/ Strze-
gąc się pokim żyw wszelákiey złości/ Spráwie-
dliwość mą płácić mi raczy: Niewinności mey
on nie przebaczy/ Rep. Swiętemuś święty/ y do-
bry dobremu/ Chytry chytremu/ y zły przeciw złe-
mu. Ty pokornego ná gorę sadzasz/ Hárdego ná
doł zelżywie skłádasz/ Tyś lámpę moię/ tyś moie
ciemności/ Rozświecił Boże/ ogniem swey świá-
tłości: Z tobą przebędę woysk ile zoczę/ Z słobą
wał y mur dársko przeskoczę.
6 Swięte drogi twe/ á słowá bránt práwy/

Tyś wiernych twoich obrońcá łáskáwy / Kto
Pan krom Páná tego nászego : Kto Bog krom
Bogá tego wiecznego? Rep. Sercem/ y męstwem/
ten mię opátruie/Ten iáko raczy żywot moy sprá-
wuie. Dal mi że zrownáć z Jeleniem mogę/ Prę-
tko ná skále stáwiáiąc nogę. Ten mię náuczył iá-
ko bronią władáć/ Jáko łuk ciągnąć/że się muśi
pádáć : Twoiá mię tárcz y ręká wspierálá /
Twoiá y łáská mnie pomnáżáłá. ***
7 Z twierdziłeś bieg moy/ták że moie nogi/Nie
muśiały złym vstępowáć zdrogi/ Nieprzyiaćielá
goniąc/zgoniłem/Chcąc go záráżem stłumić/stłu-
miłem/Rep. Biłem ie/ á powstáć nie mogli zgo-
łá. : Skłádáli ná źiemię hárde swoie czołá. Tyś
mi dodawał sercá w boy srogi/ Nieprzyiaćielaś
dal pod me nogi: Wołáli/ á nie był ich nikt rá-
tuiąc : Płákáli/ á nie był ich nikt żáłuiąc. Jáko
proch wiátry trą vstáwicznie/ Tákem ie potárł
w błoto vliczne.
8 Tyś mię z rosterkow domowych wybáwił/
Tyś mię y głową narodom wystáwił/ Lud nie
znáiomy czołem mi biie/Ná sam słuch praw mych
posłuszen żyie. Rep. Obcy ku mnie twarz chętliwą
zmyśláią/Bo iuż y zamkom swym niedowierzáią.
Chwalon bądź Boże niezwyćiężony/ Czyń iáwną
moc swą ná wszytkie strony/ Tyś moy obrońcá/
ty zemszczenie dawasz W ręke moie / y w moc
Páństwá podawasz: Od nieprzyiaćioł tyś mię wy-
báwił/Niebespiecznegoś bespiecznym spráwił.

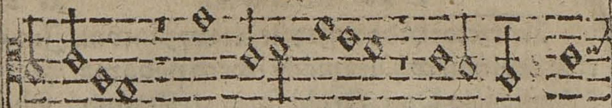
9 A przetoż będę wszędzie cię wyznawał/ Imię
twe świątu/ w Pieśniách swych podawał/ Pot-
kał miłością Pan Królá swego/ Dawidá sobie
vkochánego / Rep. A iáko iemu ták potomstwu
iego / Błogosłáwić chce do wieká wiecznego.
Chwalon bądź Boże niezwyciężony/ Czyń iáwną
moc swą ná wszytki strony/ Tyś moy obrońcá/ ty
zemszczenie dawasz W ręce moie/ y w moc Pań-
stwá podawasz: Od nieprzyiaciół tyś mię wybá-
wił/ Niebespiecznegoś bespiecznym spráwił.

PSALM 19.

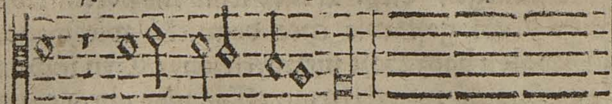
Cœli enarrant gloriam Dei.

Nieba w swoim rządzie/ Chwalę Bo
Sklepem záwieszony / Gwiazdámi
ża wszędzie/ Głośno wyznawáią: Rep. Gdy dzień
nátkniony m/ Spraw iego nie táią.
że dniem płynie/ Czás nigdy nie zginie: Zaż Bogá

nie wyznawa Noc idąc zá nocą: Cáła swoię mo-

cą/ Mądrość iemu przyznawa.

2 Swiát nie máiąc mowy/ Dość iásnemi sło-
wy/ Rozumieć się dawa/ Rep. Gdy niechce być
táynym/ Ruchem iednostáynym/ Pokąd ziemie z
stawa: Niebo swoich biegow/ Koło ziemskich
brzegow/ Pilnuie bez przestánia: Tám słońce go-
rące/ A iásno świecące/ Ma roskoszne mieszkánia.

3 Z tych ráno wychodząc / A rumiáno wscho-
dząc/ Ták się świátu stáwia/ Rep. Ják gdy wo-
dzieczne lice/ wychodząc z łożnice/ Oblubieniec zo-
iáwia/ Więc iák Obrzym z leży/ Porwawszy się
bieży/ W okoł świátá wszytkiego: A prożno się
bronić/ Albo się gdźie zchronić / Przed promie-
niámi iego. * * *

4 Owszem Zakon Boży/ Doskonáły/ mnoży/
Duszom náwrocenie/ Rep. A świádectwá iego/
Choćiaż naprostszego/ Otworzą sumnienie. Wszy-
tkie Páńskie mowy/ Zbáwiennymi słowy/ Serce
vweseláią/ Przykazánia iego/ Wzrok sercá ślepe-
go/ Skutecznie oświecáią.

5 Boiaźń Páńska święta/ Nie dármo iest wzię-
tá/ Bo trwa poki świátá/ Rep. Wyroki praw-

dziwe

dziwe Páńskie spráwiedliwe/ Nie rusza ich látá:
Złoto nie w tey cenie/ Ni drogie kámienie/ W
iákiey są práwá twoie: Nie ták miodu sobie/ Iá-
ko wierzyć tobie/ Szukáią vstá moie.
6 Kto słow twych pilnuie/ Y onych szánuie/
Nic ná tym nie tráci/ Rep. Rostąc z nich w mą-
drości/ Y w vmieiętności/ Dobrze mu się płáci.
A grzechy/ moy Boże/ Ktoż zrozumieć może/ Y iá-
koż ie pominąć? Z swey Pánie miłości/ Odpuść
me krewkości/ Nie day mi w nich záginąć.
7 Wiec y z inszych złości/ Zwłaszczá z vporności
Wybaw sługę swego/ Rep. Niech im nie hoł-
duię/ Grzyzienia nie czuię/ Sumnienia ćieszkiego:
Day vst mych śpiewánie/ Sercá rozmyślánie/
Bywáło z chwałą twoią/ O poćieszyćielu/ o moy
zbáwićielu/ Rządźże mię wolą swoią.

Psalm 20.

Exaudiat te Dominus in die tribulati.

WYsłuchay ćię Pan ślyszy w dźień twoie°
wielkiego frásunku/ Bog Iákobow niechći swo-
nie

łáſká dáruie/ Z miłośći ſwoiey hoyney.

2 Niech weyżrzy ná twoie ofiáry/ Niech przed
śię przypuśći/ Niech łáſkáwie ná twoie dáry O-
gień z niebá ſpuśći : Niech Pan ná wſzytko rękę
kłádźie / Co w twoim ſercu czuie / Niech ſkutek
myślám twym y rádźie Szczęśliwy nágotuie.

3 Nápełń prośby iego prośimy/ Az niebeſpie-
czeńſtwá/ Wyrwi/ żeć ku cżći záwieśimy Chorą-
gwie zwyćięſtwá/ Widząc iáko ty Krolá ſwego
Słyſzyſz/ w iego żądośći/Broniąc go od vpadku
złego/ Práwicą ſwey możnośći.

4 W wozy ſwe y w Konie dufáią/ náſzy prze-
ćiwnicy/Twego záś imienia wzywáią/twoi do-
mownicy/ Oni przegrawſzy vpáść muſzą/ A my
záś powſtániemy/Prożno ſię o zwyćięſtwo kuſzą/
My ćię zá nie chwalimy.

5 Rácz nas Pánie w łáſce ſwey chowáć/ Y
Krolá náſzego/ A gdy ná niego będźiem wołáć/

Niech

Niech słyszy káżdego/Rácz go łáską swą opátrowáć Z świątnice swey dostoyney/ Z Syonu rácz siłą dárowáć Z miłośći swoiey hoyney.

PSALM 21.
Domine in virtute tua lætabitur Rex.

Wánie twoy sie Krol ráduie/Ze go mocy nábáwiasz/ A sobą sam zástáwiasz: Lecz y to sobie smákuie/ Gdy go od wszystkiego Záchowywasz złego.

2 Ták sie k niemu skłániáć raczysz / Ze oczkolwiek ćie prośi/Odmowy nie odnośi: Ták modlitwy iego baczysz / Ze ná sámo słowo / Stawasz mu gotowo.

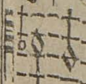
A czásem

3 A czáſem czyniſz dla niego/ Że y poprzedzaſz
dáry Swymi iego ofiáry : Y okryłeś głowę iego
Ozdobną koroną/ Z złotá wyrobioną.
4 Vmyſł iego był ćię vżyć/ Żebyś w potrzebie ie-
go/ Záchował go żywego: Abyś raczył y przedłu-
żyć Żyćia beſpiecżnego/ W dni czáſu wiecżnego.
5 Wielka ieſt cześć iego Pánie/ Gdyś mu zſwey
życżliwośći Nádał wielkie zacnośći: Zá czym iego
krolowánie/ Przez tryumfy gęſte/ Miewa chwa-
ły częſte.
6 Pożegnánie dałeś iemu/ Aby wzorem twey
chęći/ Zoſtał w ludzkiey pámięći : Obroćiłeś
twarz ſwą k niemu/ Z ktorey on rádośći/ Záży-
wa w hoynośći.
7 W tobieć Krol vmyślił Boże/ Miewáć ſwo-
ie dufánie/ Y kázáć śmiele ná nie : Przetoż też
nigdy nie może Szwánkowáć choć w trwodze/
Bo korzyſta w Bodze. * * *
8 Práwicá twa wſzytkie zgoni/ Ktorzyć ſię
ſprzećiwiáią/ Y lekce poważáią : Przed tobą ſię
nie vchroni/ Ktory twey miłośći/ Zádawa przy-
krośći.
9 Jáko płomienie pałáią/ W piecu nieugáſzo-
nym/ Ták w gniewie zápalonym Twoim/ złośni-
cy zgoráią: Srodze ie pogubiſz/ Bo złośći nie lubiſz.
10 Odeymieſz precz od nich ziemię / Aby ſię nie
kocháli/ A złego nie dźiáłáli : Z nimi też weſpoł
ich plemię Z gruntu wykorzeniſz/ Rodzay ten
wypleniſz.

Bunto-

11 Buntowáć się ná ćię śmieią W swey niewsty=
dliwey rádźie/Lecz polowieni w zdrádźie/Minę=
li się z swą nádźieią / A ná co záśiedli/ Tego nie=
dowiedli.

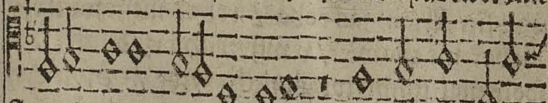
12 Pierzchną przed twymi strzáłámi/ Alećim
prętko w oczy Łuk twoy pewny záskoczy: Okaż
moc swą/ że pieśniámi/ Chwałę twoię wszędźie/
Głos nász krzyczeć będźie.

PSALM 22.

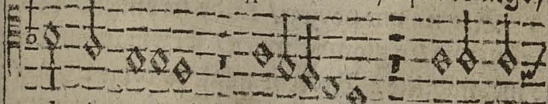
Deus meus Deus meus, respice in me.

BOże moy / Boże czemuś opuścił Mnie

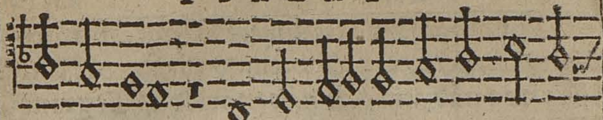
sługę swego/ z opieki spuścił/ Abyś prośb nigdy

mych nie przypuścił Do vszu swoich: Cáły dźień

wołam/czekáiąc pomocy/Nie wydycháiąc woła=

lem y w nocy: Lecz śię doczekáć nie mogę z twey

mocy Rátowánia.

2 Tyś w Jzráelu z wielkiey miłośći / Obrał
mieszkánie swey wielebnośći/Tám gdźie odnośisz
słuszne wdźięcznośći/Godne twey chwały. Przod-
kowie nászy tobą śię szczyćili/ A gdy śię kolwiek
ná ćiebie spuśćili W swoich ćięszkośćiách/ wspo-
możeni byli Łáską twoią.

3 Ná ćię wołáli: á wysłucháni/ W tobie vfáli
nie zásrománi/ A gdy od ćiebie porátowáni/We-
selili śię. A iam zás robak/ robak nieszczęśliwy/
Robak nie człowiek/ v wszytkich brzydliwy/ Po-
spolitemu gminowi śmiech żywy / Zwielkiey
wzgárdy. * * *

4 Kto ná mię poyźrzy/ kázdy śię śmieie/ Gębę
zákrzywia/ á głową chwieie/ Przymawiáiąc mi
o me nádźieie/ Ktorem miał w tobie: Bogu
wszák vfał/ niechże go rátuie/ Niech go wyzwoli
ieśli go miłuie/ Vyźrzymy ieśli mu pomoc zgotu-
ie. Co w niey dufał.

5 Tyś mię z żywotá wywiodł mátki mey/ Je-
szczem v pierśi vfał w łásce twey / A doznawa-

lem

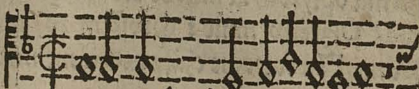
łem w máluczkośći swey/ Twoiey opieki. Je-
szczem w pieluchách gárnął się ku tobie/ A obra-
łem ćie wiecznym Bogiem sobie/ Nie powątpi-
wszy w lichey swey osobie/ O twey łáśce.
6 A dźiś w ostátniey Pánie potrzebie/ Sługi
swoiego nie pchay od śiebie: Bo gdźież mam v-
ćiec/ iedno do ćiebie/ Widząc śmierć srogą ? By-
cy mię zewsząd srodzy otoczyli/ Bycy Bázáńscy
záwárli otyli/ Aby nędzniká w sztukách roznośili
Ná swych rogách.
7 Ták wiec lew srogi gárdło swe chćiwe Roz-
dźiera/ źwierzę drąc z skory żywe/ Ják ći roz-
dárli ná mię strászliwe Pászczeki swoie. Rozpły-
nąłem się iáko wodá práwie/ Kość nie zostáłá żá-
dna w swoim stáwie: A serce mdleiąc w ták
smętney postáwie/ Ják wosk táie. * * *
8 Moc moiá wyschłá/ wilgość wrodzona/ Ję-
zyká iáko zużel spalona/ A duszá niechce być po-
ćieszoná/ Iż grob swoy widźi. Záskoczyłá mię
wśćiekłych psow gromádá/ Obegnáłá mię nie-
cnotliwa rádá: Owa mi zewsząd nędznikowi
biádá/ W tych trudnośćiách.
9 Ręce y nogi moie przebili/ Kośći przez skorę
wszytkie zliczyli: A pásąc oczy sercá ćieszyli/ Mo-
ią boleśćią. Podźielili się moimi szátámi/ O su-
knią moię miotáli kostkámi/ Imię me z źiemie y z
mymi spráwámi/ Chcąc wygládźić.
10 Nie rácz mię Pánie moy odstępowáć/ Iżeś
moc moiá rácz mię rátowáć: Rácz mi zbáwie-

 nie

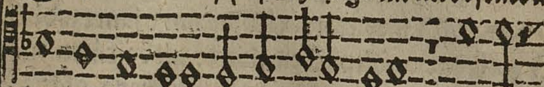
nie swe nagotowáć : Z swoiey miłośći. Wßá-
kes ty záwżdy moim Pánem drogim / Obroń że
mię sam psom wśćiekłym / lwom srogim / Szábli
okrutney / źwierzom iednorogim / Moca swoia.
11 A ia twe imię bráciey obiáwię / Srzod Zbo-
ru dobroć twoię wystáwię : Y ná wßytek świát
chwałę rozsławię Możnośći twoiey. O ktorzy
Pánu w boiáźni służyćie / Y Iákobowym domem
się liczyćie / Wy ktorzy Páńskie Mándaty pełnićie
Z powolnośćia. * * *
12 Chwalćie Páná / moc iego wyznayćie / Iego
w swych sercách boiaźń chowayćie : A że nie gár-
dźi on / vznawayćie / Prośba vboga. Vsłyßał
płácz moy gdym rátunku prośił / Przetoż go bę-
dę ná wßytek świát głośił : Y będźie śluby ode-
mnie odnośił / W swym Kośćiele.
13 Tedy się głodni chlebá nátkáia / Dádza cżeść
Pánu co go ßukáia : A ich sercá w cále wiek
przetrwáia / Wiek niesk oń cżony. Swiát się oba-
cży dla Páńskiey dobroći / A z niey do Páná źię-
miá się náwroći : Bowiem Pan wßytkie naro-
dy okroći / Zwierzchnośćia swa.
14 Zá stołem iego będa godowáć Pámiętá / będa
mu y hołdowáć : Nie przestána go nigdy miło-
wáć Z potomki swemi. Y ták ná wieki / ludźie
Páńscy święći / Podawáć będa potomkow pá-
mięći (Ktorych doználi) wielkie Boskie chęći /
Wdźięcżnym sercem.

PSALM 23.

Dominus regit me, & nihil mihi deerit.

WAn moy pásterz czego mi niedostawa

Gdyż mi ták wiele z hoyney łáski dawa/ On od-

poczynek mnie miły spráwuie/ Gdźie buyna trawá

wdźięcznie roskoszuie/ A tám mię wodźi ná kochá-

nie moie / Gdźie są wod zdrowych przezroczyste Zdroie.

2 On dla swey chwały o mym zdrowiu rádźi/ A temu mię rownym gośćińcem prowádźi/ Bym po dolinie ćieniá śmiertelnego Chodźił/ nie bałbych się nic szkodliwego: Boś ty iest zemną wspomożenie twoie/ A łaską twoią są poćiechy moie.

3 Przed ſprzeciwniki memi ty gotuieſz/ Stoł
moy y głowę moię pomázuieſz Oleyki/ k temu czá-
ſzá ma opływa/ A miłość twoiá nieodmienna by-
wa/ Przećiw mnie : Owſzem w twoim domu
Pánie/ Ná wieczne czáſy będźie me mieſzkánie.

Pſálm tenże 23. ná ſtárą Note.

PAN moy ktory záwżdy mnie ſam rządźić
raczy: Rep. Ten mię w niedoſtátku ni-
gdy nie przebaczy. Wſzyſtkiego obfićie
záwżdy mię nábáwi / Ná hoynych páſtwiſkách
záwżdy mię poſtáwi.
2 Zdrowymi wodámi duſzę mą nápoi/ Rep.
Wſzytkie iey kłopoty on ſam vſpokoi : W káżdym
vbłądzeniu ſam ią on náwroći/ Záłoſne me czáſy
w weſele obroći.
3 Wywiodł mię ná drogę ſwych ſpráwiedliwo
ści/ Rep. Dla imienia ſwego odpuśćił mi złośći/
Ták iż choćbych chodźił w ćieniu śmierći wiecz-
ney/ Nie ſtrách mię nic złego/ bom w ſtráży beſpie-
czney.
4 Záwżdyś zemną Pánie w mey káżdey potrze-
bie/ Miotły twey karánie ćieſzy mię od ćiebie/ Zgo-
towáłeś mi ſtoł mych wiecznych rádośći / Ná
żáłość tym co mnie czynili przykrośći.
5 Nátrzeſz głowę moię máśćiámi drogiemi /
Kubek moy napełniſz winy wybornemi/ Ziáwiſz
miłośierdźie twe ná mię nędznego/ Tu iuż po-
wſzytkie dni żywotá moiego.

Abedą

6 A bede ia mieszkał w domu twoim Pánie/ Ják iedno nadłużey moich dni dostánie/ Bede w Krolestwie twym iuż mieszkał bespiecznie/ Co ty sam racz spráwić mnie ná wieki wieczne.

PSALM 24.

Domini est terra & plenitudo eius.

Notá tego Psálmu iáko 12. Záchoway mie o etc.

PAńska iest wszytká ziemiá y iey ośiádłośći/Rep. Wszytek ten okrag świátá w swoiey szyrokośći/ Y ći ktorzy też ná nim obecnie mieszkáią/ Niech iuż dziwna moc Páńska w tym záwżdy poznáią.

2 Jáka tu dziwna możność Pan swoie w tym ziáwił/Rep. Jż nád morzem fundáment iego ták wystáwił/Nád wszytkimi rzekámi mocnie go zbudował/ Aby sie iego mocy káżdy przypátrował.

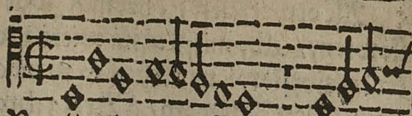
3 Y ktoryż iest táki człek coby o swey mocy/Rep. Wstapił ná gore Páńska procz iego pomocy? Albo ktoż wzdy ná mieyscu iego świetym stánie/ Gdyż tám káżdemu złemu trudne iest mieszkánie.

4 Jedno ten co rece swe chowa w niewinnośći Rep. A czystym sercem strzeże dusze od prożnośći/ Ten też co nie przyśiega ná zdrádźie bliźniemu/ Owszem mu życzy wszego iák sobie sámemu.

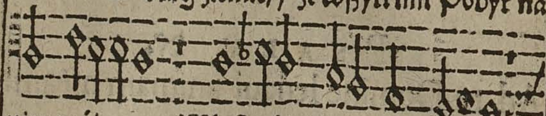
5 Tenći błogosłáwieństwo od Páná bedźie brał Rep. Y wieczne miłośierdźie nád soba bedźie znał/

Już mu od Bogá iego zbáwienie przypádnie/
Wszytko co iedno pocznie zdárzy mu się snádnie.
6 Tákiemuć narodowi chce Pan błogosłáwić/
Rep. Ktory się tą boiáźnią przed nim będzie bá-
wić/A ktory z wiernym sercem będzie szukał iego/
Jáko Páná á Bogá swego wszechmocnego.
7 Wstańcieſz ziemscy Kśiążętá/á zacni Krolo-
wie/ Rep. Wstańcie wszyscy mocarze y wszyscy
Pánowie/ Otworzcie wszytki forty y wszytki swe
brány/ Niechay wnidzie Krol chwały Pan wie-
czny nád Pány.
8 Ktoryż to iest krol táki/ták wielkiey zacnośći?
Rep. Pan możny przed ktorym drżą ty świeckie
możnośći / Onci to iest Pan możny co wszytko
zhołdował/ A wszedy w káżdey bitwie moc swą
okázował.
9 Otworzćieſz wy kśiążętá wszytki brány wie-
czne/Rep Niech ma krol wielkiey chwały w nich
weśćie bespieczne/ Otworzćieſz iuż forty swe Pá-
nu ták możnemu/ A Krolowi nád krolmi záwż-
żdy wszechmocnemu.
10 A ktoryż to iest wżdy Krol á ten wszechmo-
cny Pan? Rep. Pan ktory wszytki mocy obraca
wniwecz sam/Tenci ma być zwan Krolem wszey
chwały bespiecznie/ Gdyż ná ziemi ná niebie sam
kroluie wiecznie.

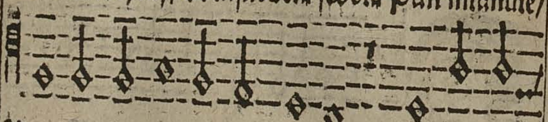
Psálm tenże 24.

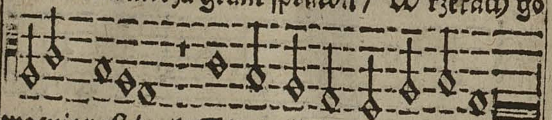
Krąg ziemie/ y ze wszytkimi Pobyt ná

nim máiącymi/ Własnością swoią Pan miánuie/

Bo mu ná morzu grunt spráwił / W rzekách go

mocnie postáwił/ Ták/że nigdy nie poszwankuie.
2 Kto dostąpi twoiey gory powiedz Pánie ⁖ Albo ktory ná mieyscu twoim świętym stánie ⁖ Kto myśl y ręce záchował Czyste/ á kto się wárował Krzywych przysiąg ná okłámánie.
3 Tenći poblogosłáwienia/ Ten y vspráwiedliwienia Dostąpi od Páná swoiego/ Tákowy Páná szukáiąc/ W twarzy się iego kocháiąc/ Jest potomkiem Jákobá cnego.
4 Podnieśćieszsię wy iuż brony/ Jdźie krol niewysłowiony/ Aby mieszkał ná wieki z wámi/ Co zá krol niewysłowiony ⁖ Krol co w mocy doświádczony/ Mocny walecznik iest zá námi.

5 Ale otworzćieſz ſię brony/ Idźie krol niewy-
ſłowiony/ Aby mieſzkał ná wieki z wámi. Co zá
krol niewyſłowiony? Krol co w mocy doświád-
czony/ Pan Zaſtępow/ á Krol z chwałámi.

PSALM 25.

Ad te Domine leuaui animam meam.

DO ćiebie Pánie Duchá mego Podno-
ſzę ia czáſu wſzego: Boże moy w tobie nádźieię
mam/ A wſtydu ſię z tąd nie obawiam.
2 Niech mi nie vrągáią wſzyſcy/ Przećiwnicy
moi wielcy: Bo nigdy zhańbieni nie będą/ Kto-
rzy w tobie vfność mieć będą.
3 Ale záś wnet oni wſzytcy/ Ktorzy w ſwoiey
wſzeteczności/ Grzeſząc ſprzećiwiáią ſię tobie/
Odnoſzą wieczną hánbę ſobie.
4 Náucz mię w ſwoich drogách chodźić/ Bych
w śćieſzkách twych nie mogł zbłądźić/ Prowadź

ćwicz/

ćwicż/ w prawdźie ktoraś iest sam: Wßák w
twey obronie nádźieię mam.
5 Wspomni ná miłośierdźie swoie/ Ná dobroći dawne twoie/ A przebacz grzechow mey młodośći/ A pomni ná mię z swey lutośći.
6 Oto Pan wielkiey dobroći/ Co y grzeßnych nie odrzući/ Lecz ćiche w sądźiech będźie rządźił/ A pokorne w drogách swych wodźił. * * *
7 Wßytki drogi Páná náßego/ Są miłość y prawdá iego/ A zwłaszczá tym co go ßukáią/ w przymierzu się iego kocháią.
8 Przebaczże dla imieniá twego/ Występku mego ćięßkiego: Wßák ty rządźiß w drodze káżdego/ Ciebie się Pánie boiącego.
9 Duße ich długo dobrym żywiąc/ Ná źiemi potomstwo mnożąc/ Táiemnice tym swe obiáwiaß/ Ktore pod twą boiáźnią być znaß.
10 Ja też wznoßę k tobie oczy swe/ Byś wyrwał z śidłá nogi me/ A weyźrzał ná mię z swey litośći/ A vlżył nadz y też trudnośći.
11 Z frásunkow ćięßkich sercá mego/ Wyrwi Pánie sługę twego/ Weyźrzyż ná moie vniżenie/ A odpuść wßytko me zgrzeßenie.
12 Obacz mych nieprzyiaćioł wielkość/ Złość ich y przećiw mnie záżdrość: Przeto strzeż y broń duße moiey/ Bych nie vstał w nádźiei twoiey.
13 Strzeżyß mnie ty sam czásu wßego/ Od niebespieczeństwá złego: Day w ßczerośći chodźić przy sobie/ Abych mogł záwżdy trwáć przy tobie.

14 Wybawże Izráelá twego/ Pánie z frásunku wszelkiego / Ktoryś zebrał przez Syná swego/ Y odrodźił z Duchá świętego.

PSALM 26.

Iudica me Domine, quoniam.

Sądź mię Pánie á wyzrzyß niewinność Tobie vfáiąc záwżdy / bespiecznie moię/Re. Chćiey mię Pánie doświádczyć/chćiey stoię.

mię skosztowáć / A iáko złotá w ogniu chćiey mię sprobowáć.

2 Miałem twe miłosierdźie przed sobą záwżdy Rep. Spráwowałem swoy żywot według twey prawdy / Nie miałem towárzystwá z niestátecznymi/ Ani wnidę w ieden dom z niepobożnymi.

Nie

3 Nie miałem sercá ku złym/ Ani mieć będę/ Re.
Z niecnotliwym pospołu nigdy nie śiędę/ Záchowam ręce (da Bog) swe w niewinności/ A twoy ołtarz otoczę kołem rádości.
4 Aby ludźie głosu twey chwały słucháli/ Rep.
A z vst moich twe dźiwne spráwy poználi/ Mam roskosz Pánie pátrząc ná twoy dom święty/ A ná przybytek wieczney chwały twey wźięty.
5 Nie trać Pánie duszę mey ze złoczyńcámi/ Re.
Ani żywotá mego z mężoboycámi/ Ktorzy w swym okrućieństwie nie máią miáry/ A ręce nápełnili cudzemi dáry.
6 Pánie iam żył wszytek swoy czás w niewinności/ Rep. Zbaw mię/ á vżáluy się moiey ćiężkośći/ Prostom chodźił/ á to są twe dáry Pánie/ Przetoć będę we Zborze dźiękował zá nie.

PSALM 27.

Deus illuminatio mea.

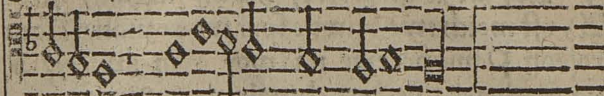
PAn świátłość ma zbáwienie me/ Pan mocą żywotá mego/

A kogoż się będę bał? Rep. Gdy się źli ná mię tár-
Kogoż się będę lękał?

gáli/ Aby ćiáło me pożárli/ Wßyſcy co mnie nie-

nawidzą/ Otráćiwßy ſię odpádną.

2 Choć przećiw mnie huffy ſtáną/ nie lęknie ſię me ſerce/ Rep. Choćia też powſtánie bitwá/ w nim będę vfał ießcże/ Jednegom v Páná żądał/ Tegoż ſię będę domagał/ Abych mießkał w domu iego/ Po wße dni żywotá mego.

3 Abych ſię przypátrzał Páńſkiey piękney ochędożności/ Rep. Bych w iego Kośćiele myślił o iego wßechmocności: On mię bowiem zákryie w ſwym/ W dźień zły/ przybytku mnie miłym/ W namiećie mię ſwym záchowa/ Ná ſkále wzniesie pomoc da. * * *

4 A iuż teraz głowę moię w okrąg ná wßytki ſtrony/ Rep. Sam Pan wywyżßy nád wßemi nieprzyiaćioły mymi/ Ja záśię w przybytku iego/ Sercá prawie ochotnego/ Oddam ofiárę krzykliwą/ Pánu śpiewáiąc pieśń chćiwą.

5 Słyß głos ktorym wołam Pánie/ Zmiłuy ſię wysłuchay mię/ Rep. O tobieć mi ſerce moie mowi/ vpewniáiąc mię/ Szukaycie oblicża mego/ Otoż Pánie ßukam iego: Nie kryyże oblicża ſwe-

go/

go/ Nie skłániay w gniew sługi twego.
6 Tyś sam pomocą moią był/ przetoż mię nie
opuszczay/ Rep. Boże zbáwienia moiego/ teraz
mię nie zostáwiay: Bo Oćiec moy z Mátką moią/
Ze wszytką obroną swoią/ Opuśćili mię iuż zgołá/
Wszákeś ty Pan ma obroná.
7 Náucz mię Pánie drogi swey/ y prowadź śćie-
szką práwą/ Rep. A to dla nieprzyiaćioł mych/ nie
day mię ná ich wolą/ Bowiem przećiw mnie po-
wstáli/ Ci co mi ná gárdło stáli/ Fałszywie przećiw
mnie świádcząc/ Y niepráwość ná mię mowiąc.
8 Ale ia wżdy przedśię wierzę/ iże w ziemi ży-
wiących/ Rep. Oglądam/ y też vżywę wszelkich
dobroći Páńskich/ A ty duszo Páná czekay/ Bądź
stáłą nic się nie lękay/ Boć Pan vmocni twe ser-
ce/ Nań się zday/ nikt ćię nie zetrze.

PSALM 28.

Ad te Domine clamabo.

Ná Stárą Notę. Albo iáko: Ach wszechmogący/
&c. O Pokuszeniu, czásu woyny, Glodu, &c.
Pieśń I.

KRolu niebieski/ Zdrowie du-
sze moiey/ Rep. Do ćiebie wołam á
ty twarzy swoiey/ Nie kryi przede-
mną: álbo mię licz z temi/ Co iuż są
w ziemi.
2 Słysz prośby moie/ ktore w káżdey dobie/
Rep. Posyła człowiek żáłosny ku tobie/ Z płáczem

podno-

podnoszac rece ku iásnemu/ Domowi twemu.
3 Nie kładź mie w poczet z ludźmi nieprawymi/
Rep. Nie zátrácay mie pospołu z grzesznymi/ Kto-
rzy iezykiem chcć opowiádáia/ Sercem zdrádzáia.
4 Zápłáć im wedle vczynkow ich Pánie/ Rep.
Day im nagrode ktora zá ich stánie/ Niech łáske
iáka zásłużyli sobie/ Znáia po tobie.
5 Niechca rozumieć Páńskiey rády twoiey/ Re.
Ze mie podwyższasz ty sam z łáski swoiey/ Przeto
ie zniszczysz/ á zá twoia rána/ Już nie powstána.
6 Pánu badź chwałá v ktorego były/ Rep.
Wazne me prośby to tarcz to me śiły/ A temu sie
záwżdy serce moie kłoni/ A on mie broni.
7 Z tad duszy moiey wesela dostawa/ Rep. Z
tad lutnia moiá Pánu chwałe dawa/ Pan lud
swoy chowa/ Pan iest nieprzebytem/ Krolowi
szczytem.
8 Miey ná swey pieczy oycze miłośierny/ Rep.
Dziedzictwo twoie/ y wszytek lud wierny/ Zyw ie
w dostátku/ A w wadze v świátá/ Ná wieczne
látá.

Tenże Psálm 28. Notá iáko Psálm I.
Błogosłáwiony on maż/ ec.

DO ćiebie ia wołam/ moy Pánie/ Skáło moiá/ moie dufánie/ Nie odwracayże sie odemnie/ Ráczey skłoń vszy swoie do mnie/ Boć mi przyidźie zrownać z tymi/ Co sa pogrzebieni w ziemi.

2 Vsłysz wołánie/ vsłysz proszę/Bacz że ręce do
niebá wznoszę/Nie licz mię z ludźmi niepráwymi
Nie trać mię pospołu z grzesznymi/ Niechay z ni=
mi cząstki nie mam/ Wszák wiesz że o nie nic nie=
dbam.

3 Chcą iezykiem opowiádáią/ A w sercu iad
szczyry chowáią/ Niechayże się im tedy Pánie/
Wedle vczynkow płaca stánie/ Niech łáskę zná=
ią po tobie/ Iáko zásłużyli sobie.

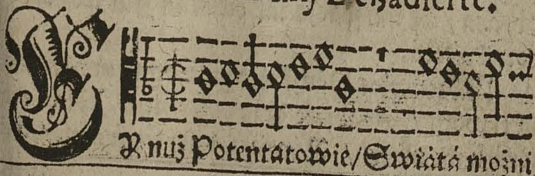
4 Námniey bowiem o cię nie dbáią/Ani spraw
twoich vważáią: Przetoż im z swey spráwiedli=
wości/ Ze wszelkiey ich niebespieczności/Nie tyl=
ko wstáć nie pomożesz/ Lecz ie zniszczysz iáko mo=
żesz.

5 Bądźże chwałá Bogu wiecznemu/ Że dał
mieysce wzdychániu memu: On iest siłá/on tar=
czá moiá/ Zá nim ia vżywam pokoiá/ Przetoż
śpiewáiąc w rádości/Chwałę dam iego miłości.

6 Pan iest siłą swemu ludowi: Pan rátunkiem
swemu Krolowi/ Miey ná swey pieczy wierne
swoie/ A szczęść Pánie dziedzictwo twoie/Pásąc
ie dobrámi swymi/Ozdob chwałámi wiecznymi.

PSALM 29.

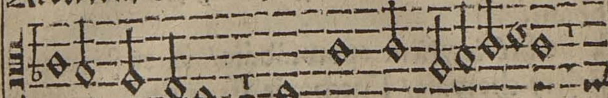
Adferte Domino filij Dei, adferte.

K nuż Potentátowie/Swiátá możni

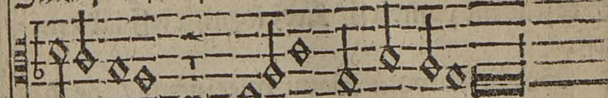
Krolowie/ Znaycie Páná wietszego/ Wziawszy

władza od niego/ Wdzieczność mu zá to pokażcie

Imie Páńskie sławne sławcie/ Pánem go swym

wyznawáiac/ W Kościele mu sie kłániáiac.

2 Głos Páński wody leie / Y morzem strászńie chwieie/ Głos Páński piorun srogi Rzuca / skad wielkie trwogi/ Głosu Páńskiego możności/ Kto wysłowi y godności/ W głosie swym Pan pokázuie/ Ze on nád wszytkim pánuie.

3 Roste Cedry Libáńskie/ Drzuzgoca głosy Páńskie/ A choć sie ich korzenie/ Viely mocno ziemie/ Przecie ie z gruntu wywraca: Głos Páński gory obraca / Ze mu skacza iák cieletá/ Ják iednorożcow koźletá.

4 Ná ten głos Páński srogi/ Z ogniem powstáia trwogi / Arábskie drza pustynie / Iż ich ten strách nie minie / Y zwierz dźiki sie frásuie/ Aż

wiec

wiec y dzieci swe truie/Lásy z liścia opadáią/Bo czyi to głos dobrze znáią.

5 Lecz Pánie chwał twych wiele/Ktore brzmią w twym Kościele / Bo tám chceß być vznány/ Pán nád wßytkimi Pány: Juześ ná ten czás krolował: Gdy stráßny potop świát psował/ Pan krolowáć nie przestánie / Poki iedno wiekow stánie.

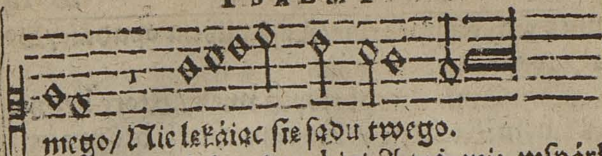
6 Pan lud ktory miłuie / Ten męstwem opátruie/Przy nim w potrzebie stawa / Z ßczęściem pokoy mu dawa. Przetoż wy Potentatowie / Swiátá możni Monárchowie/Znayćie nád sobą wyżßego/Bo czymeście/ to od niego.

PSALM 30.

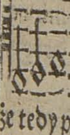
Exaltabo te Domine, quoniam susce.

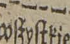
PAnie moy będę cię stawił/Boś mię záłości pozbáwił/Do ozdobyś mi przyspießył/A tycheś mną nie náćießył / Co czekáią vpadku

niego/

mego/ Nie lękáiąc ſię ſądu twego.
2 Pánie wołałem ku tobie/ A tyś mię wſpárł
w mey chorobie/ Jużci był/ widząc ſię w grobie
Moy żywot/ zwątpił o ſobie: Aleś mię od grobu
záchował/ A żywotemeś mię dárował.
3 Zborze Páńſki śpiewáy ſwemu/ Obrońcy do-
brotliwemu/ Vczyń cześć powinną z chęći/ Jego
naświętſzey pámięci: Nie długoć mieyſcá gnie-
wu dawa/ Bo go w ocemgnieniu przeſtawa.
4 Ale miłośierdźia ſwego/ Niechćiał mieć zá-
mierzonego/ Jeśli wieczor záfráſuie/ Tedy ráno
vmiłuie. Ja ſzczęśćiem ſwoim wynieśiony/ A do-
ſtátkiem vſpokoiony/ * * *
5 Smiałem rzec: w tey klubie ſtoię/ Ze ſię od-
miány nie boię/ Pánie twoiá łáſká byłá/ Mnie
ták mocno vtwierdźiłá: Ale ſkoroś ſwą twarz
odwroćił/ Zárázemeś vmyſł moy ſkroćił.
6 Przetożem wołał ku tobie/ W proſbách ſwo-
ich/ mowiąc ſobie: Co zá korzyść mocny Boże/
Mego zginienia być może/ Izali proch cześć be-
dźie dawał/ Abo twą dobroć wyznawał?
7 O Pánie rácz ſię zmiłowáć/ A mnie ſmutne-
go rátowáć/ Vżyłeś zwykłey litośći/ Obroćiłeś
płácz w rádośći: A zjawſzy ze mnie wor żáłobny/
Włożyłeś ná mię płáſzcz ozdobny.
8 Przetoż ćię z weſelem wſzędźie / Duſzá moiá
wielbić

wielbić będzie: Twoiá chwałá wieczny Pánie/ W Pieśniách moich nie vstánie/ Boś mie ty żáłośći pozbáwił/ A rádośćiś mię záś nábáwił.

PSALM 31.

In te Domine ſperaui, non confundar.

Wey Pánie vfam wielebnośći/ niech że tedy proszę/ Wstydu nie odnoszę/ Vżyi nádemną swey litośći/ A dla śiebie sámego / Zbaw mię wszystkiego złego.

2 Rácz przyiąć mile prośby moie/ A z tey moiey nędzy/ Wyrwi mię co prędzey: Pokaż tym przy mnie śiły swoie/ Boć ia do ćiebie bieżę/ Jáko ná pewną wieżę.

3 Tyś zamek moiey bespiecznośći/ Broń że mię nędznego/ Dla imienia swego: Bym śidło prze-

kletey zazdrości? Mogł minąć/ racz mi pomoc/
Wszakes ty sam moia moc.
4 Oddawam ci sie w rece twoie/ Boś mie od-
kupił sam/ Ciebie swym Pánem znam/ Te sobie
brzydzi serce moie/ Co miłuie prozności/ Ja du-
szam twey miłości. * * *
5 W twoiey sie ia cieszę lutości/ Tać moim ko-
chániem/ Tá vrádowániem/ Dla tey w káżdey
moiey trudności/ Łáskáwieś mi sie stáwił/ A
dusześ mą wybáwił/
6 Tyś mie nieprzyiaciołom moim/ Możnie o-
deymował/ Zdrowego záchował: Tyś mie po-
siłał duchem swoim/ Wiodąc przestroną drogą/
Mnie pod nácięższą trwogą.
7 A teraz zmiłuy sie moy Pánie/ Boć w tym
zfrásowániu / A vkłopotániu / Zywotá moiego
nie zstánie/ Kto weyżrzy ná osobę/ Snádnie po-
zna chorobę:
8 Oczy w ciężkim płáczu zboláły/ Serce me
struchláło/ A ciáło zemdláło: Látá przed czásem
zuciekáły/ A żywot iuż vstawa/ Bo sił w kościách
nie stawa. * * *
9 Smieią sie ze mnie przeciwnicy / Sąsiedzi
sie śmieią/ A głowámi chwieią: Aż y powinni
moi wszyscy/ Miiáią mie zdáleká/ Wzgárdzone-
go człowieká.
10 Od wszytkichem ták porzucony/ Jáko trup
śmierdzący/ Juž w grobie leżący: A iáko sko-
rupá wzgárdzony/ Wszyscy mi vrągáią/ Wszy-
scy sie oszczerzáią.
Wszyt-

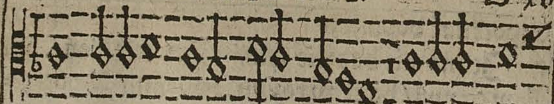
11 Wßytko ich ná mie buntowánie/ Jákoby to
spráwić/ Gárdłá mie pozbáwić. Alec ia Pánie
mam dufánie/ Ześ ty Bog moy obrońcá/ A bę-
dźieß áż do końcá.
12 Wiem ia że w świętey ręce twoiey/Trzymaß
moie látá: A bieg mego świátá: A przetoż nę-
dzney duße moiey Nie dopußczay ná męki/ Nie-
przyiaćielskiey ręki.
13 Rozświeć twarz swoię święta proßę/ Nád
swym służebnikiem/ Bądź mi pomocnikiem: A
niechay wstydu nie odnoßę/ Iż ia dufáiąc tobie/
Wzywam ná rátunk sobie. * * *
14 Niech źli z złymi spráwámi swymi/ Pohań-
bione plemię/ Zápádną pod ziemię: Vstá niech
się stáną niemymi/ Ludźi wßystkich kłámliwych
A do tego chełpliwych.
15 O iáko iest wiele dobr Pánie/Ktore tym go-
tuieß/ Co ie swymi czuieß: Tym się od ćiebie do-
brze stánie/Ktorzy w tobie dufáią/Ná zły świát
nic nie dbáią.
16 Tákie w swym námiećie vkrywaß/ Gdźie
ich nie obudźi Nádętość złych ludźi: Tákie ná
swym pokoiu miewaß/A strzeżeß znich káždego/
Języká wßetecznego.
17 Niechże imię błogosłáwione Twoie Pánie
będźie/ Boś mię bronił wßędźie/ Ják miásto do-
brze opátrzone: W twey świętey opátrznośći/
Vżyłem beſpiecznośći.
18 Byłoć to żem w stráchu moy Pánie/ Iuż
 wątpił

watpił o tobie/ W chęći twey ku sobie/ Aleś ty
me smętne wołánie/ Oney potrzebney chwile/
Przyiął do śiebie mile.
19 Miłuyćieſz Páná święći iego/ Bo trzyma z
wiernymi/ Brzydźi sie hárdymi: Pośilćie w nim
sercá swoiego/ Bo w nim pomoc vznaćie/ Co
mu cáłe dufaćie.

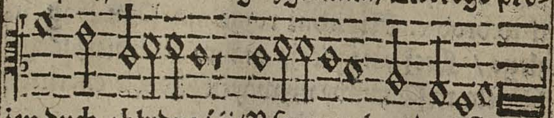
PSALM 32.

Beati quorum remissæ sunt iniquita.

Szczęśćia pewnego człowiek ten vżywa/
Do ktorego sie z łáską Pan ozywa/ Nieprawość
iego mu odpuſzczáiąc/ A sprosny bárzo grzech po-
krywáiąc. Szczęśliwy co Pan iego przewinienia
Nie poczy-

Nie poczyta mu do iego zginienia/ Ktorego pro-

zen duch obłudności/ A serce wolne od nieszczyro-
(ści.
2 Gdym nieprawości milczenim chćiał znikáć/
Grzechu ni słowkiem przed Bogiem nie tykáć/
Schnąć we mnie moie sprochniáłe kośći/ Z wiel-
kiey dla grzechow we mnie tesknośći: Bo ręká
twoiá ná mię náćiężáłá/ we dnie y w nocy grzech
moy wytykáłá: Skąd schnęły we mnie me wil-
gotnośći/ Iák źiemiá w letne schnie gorącośći.
3 Obaczywszy się/ tákem mowił sobie: Grze-
chy me wszystkie/ iuż obiáwię tobie/ Ledwiem
przed tobą odkrył sumnienie/ Dałeś ná wszystko
swe rozgrzeszenie. Przetoż gdy człowiek czuie co do
śiebie/ Nalepiey się mu z tym vćiec do ćiebie/ Cho-
ćiaby morze źiemię zálało/ On zá twą łáską zo-
stánie cáło.
* * *
4 Tyś mą vćieczką w káżdym vtrapieniu/ Ty
mię wszytkiemu odeymuiesz złemu/ Ty w vśćiech
mych pobudzasz śpiewánia/ Iákie więc czyni/ co
zbył więźienia. A rzekłeś do mnie: Ja ćiebie będę
wodźił/ Po drogách moich/ ábyś po nich chodźił/
Ja oká swego z ćiebie nie spuszczę: Anić się kie-

dy potknąć dopuſzczę.

5 Jedno nie bądźcie tym/ czym ieſt koń/ áni
Tym co muł/ bo ći w rozum ſą obráni/ A potrze-
buią munſztuku/ wodze: Aby ie człek miał po wo-
li w drodze. Nie iedne rozgę ma Pan Bog ná
złego/ Lecz y ná pieczy ma w śie wierzącego.
Weſela w Pánu wy vżywaycie/ Cośćie cnotliwi/
wdzięcznie śpiewaycie.

PSALM 33.

Exultate iuſti in Domino, rectos.

Nvż ſpráwiedliwi záſpiewaycie / Wáſzá powinność pámiętaycie /

Weſeląc śię w ſwoim Pánie. Rep. Ná toż śię Chwalić Páná przez śpiewánie. Głoſy roſ-

vdaycie/ Rep. W trąbę zátrąbćie/ Ná Arfie zło-puſzczaycie.

coney/ Náciągnąwſzy ſtrony/ Dźięki mu czyńćie.

2 Pieśń nową Pánu záſpiewaycie/ Notą gło=
ſu weſołego/ A z pobożnością to działaycie/ Po=
kážcie chęć ſercá ſwego/ Boć to Pan prawdziwy/
W ſpráwách świątobliwy/ Trwa bez przeſtá=
nia: A choć świát piáſtuie/ Nie ſpiąc záwżdy
czuie/ Nie ma vſtánia.
3 Kocha ſię Pan w ſpráwiedliwości/ Y ſądy
ſwoie miłuie: Ziemiá pełná ieſt litości/ Ktorą
wßytkie opátruie Niebios wyſokości/ Słowem
ſwey możności/ On że ſam ſpráwił: On ie Du=
chem vſt ſwych/ Ćmy woyſk rozmáitych/ W nie=
bie poſtáwił.

***

4 On że zgromádził morſkie wody Jáko do=
ſtátku iákiego/ A żeby nie czyniły ßkody/ Zlał ie
w przepáść ſkárbu ſwego: Przetoż okrąg świá=
tá Bogá w wieczne látá Niechay ſię boi: Nie=
chay przed nim plemię/ Co ośiádło ziemię/ Ze
drżeniem ſtoi.
5 Bo ledwie Pan wyrzecże ſłowo/ Aż ſię zaraz
wßytko ſtánie/ Wßytko mu ſię ſtáwi gotowo/
Ná námnieyße roſkazánie: Narodow práktyki/
Pomießał y ßyki/ Wniwecz obrocił: Rzkomo
chytre rády/ Myśli pełne zdrády/ Opák wy=
wrocił.
6 Ale co ſam ten Pan vrádźi/ To áż ná wieki
trwáć będźie/ A co zámyśli/ przyprowádźi On
do ſkutku záwżdy wßędźie. Narod to ßczęśliwy/
Z ktorym dobrotliwy/ Pan Bog przeſtawa/ A

ktorym oblicznym/ A ludem dziedzicznym/ Swo-
im wyznawa. * * *
7 Pan tylko z niebá poyźrzy okiem/ Ná te tu
ziemskie niziny/ A záraz po świecie szyrokim Wszy-
tkie ludzkie vyźrzy syny. Z pálacu swoiego Widzi
naświetszego/ Co nas náziemi/ Wszytkie sam
spráwuie/ Wszytkie opátruie/ Dárámi swymi.
8 Wszytkie Pan widzi násze spráwy/ Bo prze-
zeń serce stworzone/ Widzi myśli nászych zabáwy
Bo mu zawżdy otworzone. Krolá nawietszego/
Zadne woysko iego/ Nie porátuie: Niech mo-
carz zwyćięstwá/ Sobie z swego męstwá/ Nie
obiecuie.
9 Niebespieczna vfáć koniowi/ Choćiaby y ná-
rętszemu/ Szkodá vfáć y rámieniowi Swemu/
choć námężnieyszemu: W sámym tylko Pánie/
Kto ma swe dufánie/ W potrzebie káżdego Ma
z oká Páńskiego/ Ná się łáskáwego/ Obronę
záwżdy. * * *
10 Tych on strzeże w káżdey przygodźie/ Bro-
niąc od śmierći srogośći/ Tychże też nie pomorzy
w głodźie/ Dáiąc im chlebá w hoynośći. Przetoż
w tákim Pánie/ Niechay nie przestánie/ Duszá
dufnośći: Gdyż ná wszytkie strony/ Pewna swey
obrony/ Z iego możnośći.
11 W nim wesela doskonáłego Będziem wszyscy
vżywáli/ Cośmy w mocy iego świętego Imieniá
cále dufáli. Niechayże iuż Pánie/ Twoie zmiło-
wánie/ Po tobie znamy/ Iáko wiesz/ że w tobie/
A nie sámi w sobie Nádźieię mamy.

Psalm 34.

Benedicam Dominum in omni tem.

Bede chwalił Páná czásu wszego/ W v-
ſtách moich będzie chwałá iego/ Duszá ſie ma w
Pánu będzie chłubić / Co ſłysząc ćiszy będą ſie ćie-
szyć. Wyſławiayćież zemną Páná pilnie: Wywy-
szaymy imię iego ſpolnie.

2 Szukałem Páná á wyſłuchał mię / Od wszy-
tkich ſtráchow moich wyrwał mię/ Co widząc
drudzy nań ſię też ſpuszczą/ A niemu przybiegszy/
iemu ſię zlecą/ A będą od niego oświeceni/ W o-
bliczu ſwoim nie záwſtydzeni.

3 Ten nędznik wołał/ Pan go wysłuchał/ Od
wszego go vćisku záchował. Anioł Páński oboz
stáwia w krąg tych/ Co się go boią/ y wyrywa
ich. Skosztuyćieß á baczćie iák dobry Pan/
Szczęśliwy człowiek/ co w nim vfa sam.
4 Boyćieß się wy wierni świeći iego/ Bo nędze
niemász boiącym się go/ Lwiętá niedostátku v=
znáć muszą (to iest mocarze) głodu zákuszą: Ale
ći ktorzy Páná szukáią/ W niczym niedostátku
nie vznáią.
5 Zeydźćie się á słuchayćie mię dźiatki/ A náuczę
was boiáźni Páńskiey/ Ktoryż iest mąż co tu chce
długo żyć/ Widźieć dobrá y długo zdrowym być?
Strzeżże ięzyká twego od złości/ Wárgi twe
niech nie mowią chytrości.
6 Odchyl się od złe°/ á czyń zbożnie/ Szukay poko=
iá/ á będźieć dobrze. Nád spráwiedliwemi Páńskie
oczy/ A ku głosu ich są ie° vszy: Twarz ie° przećiw
broiącȳ złości/ By ie stárł z źiemie/ y ich pámięći
7 Spráwiedliwych wołánia słucha Pan/ Ze
wszech trudnośći wyrywa ich sam: Bliski iest
Pan skruszonym ná sercu/ Záchowa zfrásowáne
w duchu. Wieleć nieszczęśćia spráwiedliwy ma/
Wszákże go Pan ze wszego wyrywa.
8 Strzeże Pan y iego kośći wszytkich/ A żadna
nie będźie skruszona z nich/ Złego złość stráći:
Pan też spustoszy/ co práwych nienawidzą roz=
proszy/ Sam Pan odkupi zdrowie sług swoich/
A nie zborzy nikt w nim vfáiących.

PSALM 35.
Iudica Domine nocentes me.

WAnie stań ze mną w potrzebie/ Boć mi gwałt wielki bez ciebie/ Porwi miecz/ porwi tarczą swoię/ Powstań á ratuy duszę moię/ Zastąp od tych co mię gonią/ Wroć ie ná wstecz swoią bronią. Rzeczże smętney duszy moiey; Jamci zdrowie głowie twoiey.

2 Niech nie vyda záwstydzenia / Co prágna
mego zginienia : Niechay sromotnie vciekáia / Co
vpadku mego czekáia : Jáko wicher gdy sie kráci
Prochem ziemskim dziwnie máci : Ták sámych
y ich obrony / Anioł Páński niech rozgromi.
3 Niechay drogámi śliskimi / Niechay chodza
y ślepymi : Anioł Páński niechay ie gromi. Niech
iáko tego godni / tłomi : Bo ná mie śidłá stáwiá-
ie / Doly zdrádliwe kopáia / Wynáyduia do mnie
winy / Chociam im nie dał przyczyny.
4 Pomieszay sam ich práktyki / Niech sie im po-
myla szyki : Boday sie sámi vłowili / W sieciách
co ie ná mie rzućili / Boday w doły powpádáli /
Co ie ná mie wykopáli : A ia żebym sie rádował
W Pánu / ktory mie rátował. ***
5 Niechże rzeka moie kośći / Pánie ktoć rowien
w litośći : Ty nie dawasz trapić vbogich / Okru-
ćieństwu tyránow srogich : Ty chudzine w vći-
śnieniu / Odeymuiesz możnieyszemu : Acz sie ná
moy stan vczćiwy / Tárgnać śmiał świádek kła-
mliwy.
6 Zá dobre mi złe oddáia / Ná me gárdło zá-
śiádáia : Chociażem ia / káżdy to powie / Fráso-
wał myśl swa o ich zdrowie : Wor noszac z po-
stem vsilnie / Modlitem sie zá nie pilnie : Ták
wiec sobie nabliższego / Brát żáłuie brátá swego.
7 Táká po mátce żáłobá / W iákiey byłá ma o
sobá : A oni sie ná mie schodźili / Z nieszczęśći
mego sie ćieszyli : Skryćie sie mnie nászárpáli

Ale

Ale y iáwnie ßczypáli : Oprocz moiey mnie win-
nośći/ Trápią bez wßelkiey litośći.
8 Z iádu śię ná mię pukáli / Zębámi ćięßko
zgrzytáli/ Y dwornie ze mnie przeganiáli/ Aby
śię zá to náiadáli. Dokąd Pánie nie obaczyß ?
Dokąd mię wſpomoc nie raczyß ? Dußę moię/
z ſwey miłośći / Odeym od tych lwow wśćie-
kłośći. * * *
9 A ia ćię będę wyſławiáć/ Y w Zborze świę-
tych wyznawáć : A w poyśrzodku ludu wielkie-
go / Pokązáć wdźięczność ſercá ſwego. Tylko
niech śię nie ráduią Ze mnie/ co mię prześláduią/
Boć do mnie winy nie máią/ Niechże ná śię nie
mrugáią.
10 W mowie ich niemáß pokoiu/ Myślą záw-
ʒdy o rozboiu/ Zeby vtrapić vbogiego/ Zeby po-
rußyć ſpokoynego : Do vßu rozdárli gęby/ Wy-
ßczerzywßy ná mię zęby/ Mowiąc : Ze iuż oglą-
dáli/ Czego dawno pożądáli.
11 Widźiß Pánie krzywdę moię/ Nie milczże iá-
ko o ſwoię : Nie ſtoyże odemnie z dáleká/ Náder
ſtrapionego człowieká : Powſtań ná ſąd ſprá-
wiedliwy/ Oſądź kto praẃ/ á kto krzywy : Nie
ćieß przeklętey zazdrośći/ Przyznay mię ſpráwie-
dliwośći.
12 Niechay nie mowią w ſwey myśli/ Czyśćie
ták nań/ to nam k myśli : Niechay tey nie odno-
ßą chluby/ Zeby mię przywiedli do zguby. Niech
śię ráczey zápałáią / Co moiey zguby ßukáią! Bo-
day

day sámi lekkość mieli/ W ktorą mię przyoblec chćieli.

13 A ći day weseli byli/ Ktorzy cnoćie mey życzyli/ Niech mowią/ Chwałá wiecznemu/ Ktory pokoy ſłudze ſwoiemu Spráwuie z ſzczyrey miłości: Przetoż iezyk moy z wdzięczności/ Twey spráwiedliwości Pánie/ Sławić nigdy nie przestánie.

PSALM 36.

Dixit iniuſtus vt delinquat in ſemet.

Porna złość bezbożnego/ Jeſt mi Wiec w niey ſobie pochlebuie/ A w pewnym świádkiem tego/ że ſię Bogá nie boi. R. tym ſię nędznik nie czuie/ że pomſtá nád nim ſtoi.

Zdrády pełne iego mowy/ Rep. Dla zlepſzenia Słucháć niechce rády zdrowey/

woie: Owſzem w nocy śmie myśl báwić/ W i

kiey niecnocie dzień strawić/Oprocz wstydu wszel
ckiego.

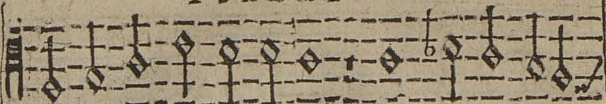
2 Twey świętey Pánie litości/ Pełne niebios
wysokości/Prawdá áż pod obłoki/ Rep. A twoie sprawiedliwości/ Przenoszę gor wysokości/
Sąd iák przepáść głęboki: Ludzie y źwierz opátruiesz/Re. O Pánie toć nas miłuiesz! Pod twymi
nam skrzydłámi Hoyność domu swego dawasz/
Támże nas też y nápawasz Zrzodeł twych roskoszámi.

3 V ciebie żywotá zdroie/ Tákże oświecenie
swoie Mamy w nászey ciemności/ Rep. Niechże
tedy co się znáią/ Twoię łáskę záwżdy máią/
Cieszie w ich niewinności: Niech mię nie depce
nogámi/Rep. Niech zły nie tyká rękámi/ Ná moie oszukánie/ Ráczey niech zá swoie złości/ Vpádnie w twoiey srogości/ Ták że więcey nie
wstánie.

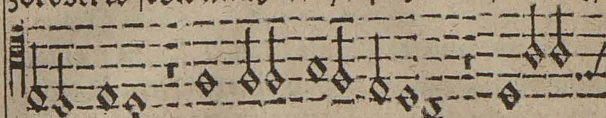
PSALM 37.

Noli æmulari in malignantibus.

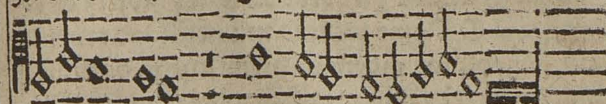
Na złośnikow się nie wzruszay/ Zazdrości

zdrości w sobie nie choway/ Przećiw tym ktorzy

złości broią/ A Bogá się nic nie boią: Bo iák śiá-

no prętko vschną/ Iák trawá źielona vwiędną.

2 Vfay w Pánu á czyń dobrze/ Zyi ná źiemi żyw się w prawdźie/ Kochay się w Pánu á onći da/ To czego twe serce żąda: Spuść ná Páná twoie spráwy/ Vfay w nim/ á on ie odpráwi.

3 Y wywiedźie iako świátłość/ Sam Pan twoię spráwiedliwość/ Y sądy tákże spráwi twoie/ W podobieństwo południowe/ Spuść się ná Páná ćierpliwie/ A miey w nim swą nádźieię chćiwie.

4 Nie wzruszay się przećiw temu/ Że się szczęśći we wszem złemu/ Y przećiw człowieku żądnemu/ Brzydliwośći czyniącemu/ Przestań gniewu puść gorliwość/ Nie wzruszay się/ byś miał czynić złość.

5 Abowiem wszyscy złośnicy/ Nátychmiast będą wyćięći: Ziemię w dźiedźictwo otrzymáią/

Ci kto-

Ci ktorzy Páná czekáią. Potrway máło: á wnet
złego Nie bedzie vyżrzyß w mieyscu iego. ***
6 Ale zás ludźie pokorni / Będą dźiedźiczyć
ná źiemi/A rádowáć się w wielkim będą Pokoiu/
ktory ośiędą / Zmyśla zły przećiw práwemu/
Zębámi zgrzytá przećiw iemu.
7 Ale Pan śmieie się z niego / Bo widźi przy-
śćie dniá złego/Dobyli źli mieczá swoiego/Ná v-
padek vbogiego/ A łuk też swoy náćiągnęli/ By
nędzne w spráwách ich nißczyli.
8 Lecz ich miecz serce ich przeydźie/A łuk też ich
złamán będźie. Lepßa trochá spráwiedliwego/
Niż bogáctwá niezbożnego/Stárte będą rámio-
ná złych/Pan zás podeprze spráwiedliwych.
9 Pan zna czásy wßech niewinnych/Ná wieki
trwa dźiedźictwo ich/Nie vznáią wstydu żadne-
go/Zá czásu nießczęśliwego: Owßem będą ná-
syceni / Czásu głodnego wyżywieni.
10 Bowiem poginą złośnicy/ A nieprzyiaćiele
Páńscy / Iáko w dymie báránia tłustość / Ták
znißczeie wßytká ich złość. Pożycza zły á nie wra-
ca: Práwy zás dáie/y wypłaca. ***
11 Błogosłáwieni od niego/ Otrzymáią źiemię
iego/Ci zás co przezeń są przekleći/ Będą ná wie-
ki wyćięći. Spráwuie Pan postępki swych/ A
spodoba mu się drogá ich.
12 Gdy vpádnie nie stłucze się / Pan go ręką
swą podeprze. Byłem młodym iużem się stárzał/
Spráwiedliwegom nie widźiał Opußczonego/

ni iego Potomstwá chlebá żebrzącego.
13 Káżdy dzień dawa/ rozdawa / Błogosłá-
wione dźiatki ma. Czyń dobrze á przestań od zło-
śći/ A bedźieß mießkał ná wieki; Bo Pan/ miłu-
ie sąd záwżdy/ Nie opußcza swych miłych nigdy.
14 Owßem záwżdy sam strzeże swych / Wyko-
rzenia potomstwo złych; Spráwiedliwi źiemię
ośięgną/ Y wiecznie w niey mießkáć będą. Mą-
drość vstá spráwiedliwych/ Myślą/ á sąd mowi
iezyk ich. * * *
15 Zakon Boży iest w sercu ich/ Ani się potkną
nogi ich. Spráwiedliwego złośnik pátrza/ Iá-
koby go zábił ßuka; Nie da go Pan w rece iego;
Choć go osądzą/ nie stráći go.
16 Czekay Páná drog iego strzeż / Wywyżßy
ćię/ á ták weźmieß; Ziemię w dźiedzictwo/ y o-
glądaß/ Wyćiećie złych / ktore sam znaß. Iam
czeká widział możnego/ Iák drzewo Cedru wy-
sokiego;
17 Ale ták márnie záginął; Że potym áni nie sły-
nął. Przypátrz się zás czeku ßczyremu/ Tákże też
y niewinnemu; Że koniec tákiego czeká / Iest
sławá trwáiąca do wieká.
18 A zás wespołek przestępcy/ Będą rosproßeni
wßyscy; Y będą wykorzenione tych/ Ostátki lu-
dźi złośliwych: Wybáwienie zásię przyidźie/ Ná
wßytkie spráwiedliwe ludźie.
19 Od Páná ktory iest moc ich/ Czásu vćiskow
wßelákich; Y będźie ie podpomagał Pan/ Wyr-

wie ie y wybáwi ſam/ Od niezbożnych ie záchowa/Ze w nim vfáli: to rzecz pewna.

Psalm 38.

Domine, ne in furore tuo arguas me.

W Anie nie w popędliwośći/ſwey oſtrośći/Przećiwko mnie powſtaway: Ani mię wſwey ſurowośći/ dla mych złośći/ Ná karánie podawáy.

2 Z vtykáły ſtrzały twoie/W ſerce moie/ A trapią mię żáłośćią: A od twoiey możney ręki/Ciężkie męki Cierpię z wielką teſknośćią:

3 Dla twego gniewu ſtráſznego/ Nic cálego W ćiele mym nie zoſtawa: Kośćiam moim dla mych złośći/Wſzetecznośći/Pokoiu nie doſtawa.

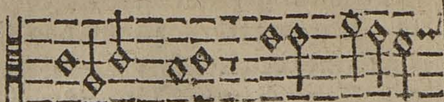
4 Stánętá mi nád głową złość/A nieprawość/ Jáko naćiężſze brzemię: Przetoż ná rátunek wołam/Bo nie zdołam/ Wtłoczy mię pewnie w źiemię.

5 Rány mi się odnowiły / Rozyły / Zátáione
plugástwá: Znowu chore moie duszę / Leczyć
muszę / Z wielkiego swego głupstwá. ***
6 Chodzę wszytek pokurzony / Rzemdlony / W
wielkiey swoiey ćięszkośći; A stąd fráśunku smęt=
nego / Dniá káżdego / Vżywam bez miernośći.
7 Wewnątrz wszytko wygorzáło Moie ćiáło /
Boleśći mych iest wiele: Czuię to że iuż zdrowego
Ni iednego Członká niemász w mym ćiele:
8 Mizerniem wszytek znędzony / Pokruszony / Że
się ruszyć nie mogę: Ryczeć muszę w swey ćięszko=
śći / Y w żáłośći / Bo czuię w sercu trwogę.
9 Aleć záwżdy iáwna tobie / W mey osobie /
Jest żądość moiá / Boże; Tobieć me rzewne płá=
kánie / Y wzdychánie / Táiemne być nie może.
10 Trwożliwe bárzo myślenia / Y wątpienia /
Ná serce nástępuią: Aż y oczy w tym zemdleniu /
W vboleniu / Wzroku vtrátę czuią.
11 Bliscy moi mey ćięszkośći / Bez litośći / Z dála
się przypatrzáli: Y krewni mię moi mili Opuśći=
li / Jákoby mię nie ználi. ***
12 A tym czásem źli w chytrośći / W skrytey
złośći / Czynili o mnie rádę; Jákoby mię vłowili /
Y zábili / O tym zmyśláli zdrádę.
13 Cożem tu sobie począć miał / A tom został
Vłomnemu podobny; Ktory stráćiwszy słyszenie /
Y mowienie / Do spraw iest nie sposobny.
14 Ich się ná mię buntowánia / Y zmawiánia /
Ja by nanmiey nie boię: Ale iák zwyczay głuche=
go /

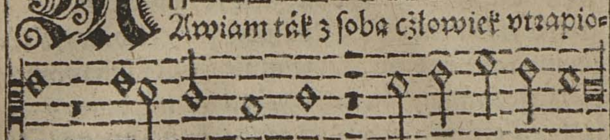
go/ A niemego/ Jáko słup wryty stoie.
15 Boć ia z twego zlitowánia / Rátowánia/
Pánie moy oczekiwam: Ty mi się łáskáwie stá-
wisz/ Ty wybáwisz/ Nádzieie tey vżywam.
16 Tylko niechay się złośnicy/ Przećiwnicy/ Ná-
denmną nie ráduią: A że mnie się pośmiewánia/
Przeganiánia/ Niech przyczyn nie náyduią. ***
17 Poniewaz y oprocz tego/ Zyćia swego/ Je-
stem bliski skończenia: Kiedy w ćieszkiey swey bo-
leśći/ A teskności/ Nie czuię nic vlżenia.
18 Znam to/ że zá swoie złośći/ Niepráwośći/
Słuszne karánie noszę: Ale iż mię grzech moy mę-
czy/ Cieszko dręczy/ Vlituy się mnie proszę.
19 Boć nieprzyiaćiele moi / W mocy swoiey /
Duże mi przypieráią: A máią mię w nienawiśći/
Ludźie wszyscy/ Choc przyczyny nie máią.
20 Złym mi dobre oddawáią/ Gdy mi łáią: A
dla tego ich mierzę; Że się strzegąc wszelkiey zło-
śći/ Niezbożnośći/ Cnoty się mocno dźierżę.
21 Pánie ták opuszczonego/ Sługi swego / Ty
sam nie rácz opuszczáć: Ani mię z swoiey opieki/
Aż ná wieki/ Nie rácz nędznego pusczáć.
22 Owszem w ten to moy frásunek / Day rátu-
nek/ A niechćiey omieszkiwáć: Boś ty Pánie
mym zbáwieniem/ Poćieszeniem / Bywał / y rá-
czysz bywáć.

PSALM 39.

Dixi, custodiam vias tuas.

Awiam ták z soba człowiek vtrapio-

ny: Bede strzegł drog twych trudnych ná wsze (strony.

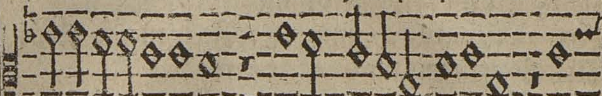
2 Abym iezyk swoy od grzechu záchował / Ná
tym munsztuku bede go hámował.
3 Milcze iáko głuch to máiac ná pieczy; Abym
nie mieszał ze złym dobrey rzeczy.
4 Wściagáiac vst swych gdy widze złośniká/
Co mie sromotnie chce zelżyć nedzniká.
5 Sroży sie bol moy serce we mnie pala/ Myśl
ták ćieszkiemu ogniowi nie zdoła.
6 Owa nákoniec w tákim vtrapieniu/Nie mo-
głem zdzierzeć iezyká w milczeniu/
7 Mowiac; dayże mi wiedzieć to moy Pánie/
Rychłoli moie skończenie sie sstánie.
8 A toćbym temu nigdy był nie wierzył /Ześ
tylko ná piadz dni moie zámierzył.
9 Owa im wiecey rozmyślam sam z soba/ Wi-
dze żywot moy nikczemny przed toba.
10 Záprawde człowiek nie iest nic innego; Tyl-
ko prozny ćień tu zá wieku swego.
11 Gdyż nie inaczey iáko obraz chodzi/ Burzac

sie pro-

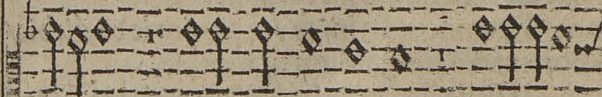
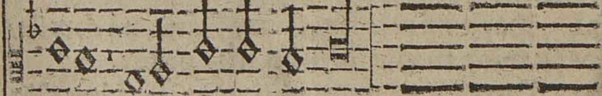
śię prozno á nic nie záſzkodźi.
12 A choć nawięcey bogáctwá názbiera/Száfunk rąk obcych to po nim pożyra.
13 Czegoż ia tedy dáley czekam Pánie/W tobieć tylko ieſt me wſzytko vfánie.
14 Wybawże ty mnie od wſzech moich złośći/A ſzalonym mię nie day k zelżywośći.
15 Ztym zámknę vſtá y pomilczeć muſzę/ Boś to ſam ſpráwił Pánie iać ták tuſzę.
16 Vlżyſz karánia/y ták wielkiey męki/Boć iuż vſtawam przed gniewem twey ręki.
17 Wſzák gdy ty karzeſz/ dla złośći człowieká; Tedy śię ták z nim obchodźiſz z dáleká:
18 Niſzcząc iáko mol w nim wſzytkie zacnośći; Gdyż y ſam człowiek ieſt z ſzczyrey prożnośći.
19 Wyſłuchayże iuż prośby moie Pánie / A do vſzu twych przyimi me wołánie.
20 Nie milczże też mych / á przyim ie do śiebie/ Gdyżem oto ieſt gośćiem tu v ćiebie.
21 Mieſzkáiąc tylko do czáſu krotkiego/Jáko y wſzyſcy zá wieku pierwſzego.
22 Dayże mi wytchnąć moy Pánie ná chwilę/ Że śię wżdy w żalu ſwym trochę pośilę.
23 Pierwey niż zeydę/ niżli mię nie ſtánie: Bo to w mocy ſwey maſz ſam o moy Pánie.

Psalm 40.

Expectans expectaui Dominum.

Otądem czekał Páńskiey litości/ Aż

się do vstáwicznego/ Ozwał wołánia moiego/ Y

wyciągnął mię w swey wszechmocności/ Z trzęsá-

wice śmrodliwey/ Y káłuże brzydliwey. Náwet y

to spráwił/ Ze ná twárdey skále/ Miłuiąc mię
cále/ Nogi me postáwił.

2 Tymći vstá moie do śpiewánia/ Raczył łáská-
wie pobudźić/ Abym y insze mogł budźić/ Do
serdecznego w Pánu dufánia. Bo szczęśliwie ten
żywie/ Kto w nim dufa prawdźiwie: Z pysznymi

nie prze=

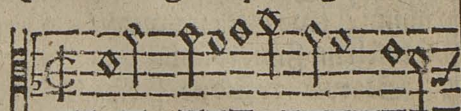
nie przestawa/ Ani sie zá tymi/ Co sa klamliwy=
mi/ Nigdy nie vdawa.
3 Pánie ták cudow twoich iest wiele/ Ze coby
ie swoia mowa Miał ogárnac/ álbo głowa/ Nie
máß zadnego/ moge rzec śmiele. A ia nie zdołam
temu: Cożci dáć Pánu memu? Nie dbaß o
Ofiáry/ Ktore zá swe złości Dałbym twey miło=
ści: Niedbaß o te dáry.
4 Dla tegoś vßy moie otworzył/ Zebym záw=
żdy naświetßego Pilnie słuchał słowá twego: A
ia/ coś w Piśmie o mnie położył/ Rzekłem: Oto
twey woli/ Ide dáć sie powoli/ Tác v mnie w ko
chániu: A twoy zakon święty/ Do sercá przyięty/
W wielkim ßánowániu. ***
5 Sławie wßedzie spráwiedliwość twoie/
Gdzie nawietße zgromadzánia/ A nápotym bez
vstánia. Sławic mam wola/ znaß w tym chęć
moie/ Z prawda zbáwienie twoie/ Wyznáia vstá
moie. Ześ błogosłáwiony Niech to wßyscy czu=
ia/ Sobie cie smákuia/ Ná wße świátá strony
6 O Pánie w swoiey wielkiey litości/ Opátruy
ty mnie sam wßedzie/ Day/ że przy mnie záwżdy
bedzie Straż świetey prawdy twey y miłości.
Bomci niezliczonymi Ściśnion przypadki złymi/
Nie ták włosow wiele Ná głowie náyduie/ Já=
ko wiele czuie Cießkości w mym ciele.
7 Ráczże sie do mnie moy Pánie skłonić/ Rácz
mie rátunkiem pocießyć/ Rácz z pomsta pretko
przyśpießyć/ Ná te/ co śmieli ná me złe gonić:
Niechay

Niechay się iáwnie wstydzą/ Co mię nie rádzi
widzą/Boday háńbę mieli/Co w nieszczęśćiu mo-
im/Mowią w sercu swoim: Tegosmyć też chćieli.
8 A ći niech dobrych dni vżywáią/ Ktorzy się
ná ćię pytáią/ Co ćię zbáwieniem swym znáią:
Niechay cześć twoię wdzięcznie wyznáią. Bie-
dnyć ia syn człowieczy: Lecz mię Pan ma ná pie-
czy. Proszę duszy moiey (Wszákeś ty moy Pánie
Jest iey wspomagánie)Przybądź w łásce swoiey.

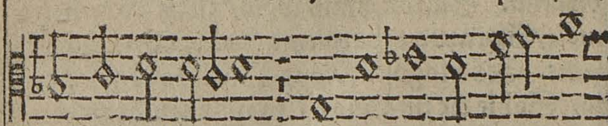
PSALM 41.

Beatus, qui intelligit super egenum.

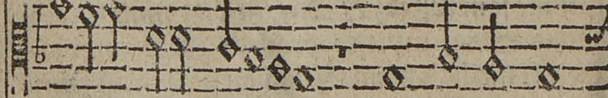

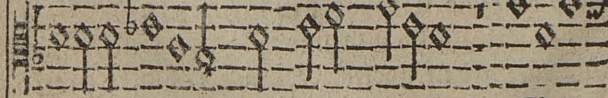
To ma baczenie nád vtrapionym/

Ten błogosłáwionym: Szczęśliwy y ten kto v-

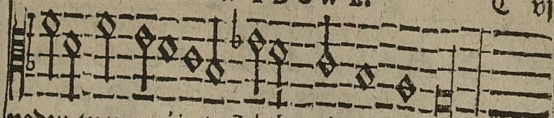

bogiemu/Zrozumie káżdemu: Przykre Pan chwi

le iego ćięszkośći/ Odmienia w rádośći/ A ći co

nędzy

nędzy tu vragáią/ Hánbę zá to máią.
2 Pan mu vżycża w iego niemocy/ Swey świętey pomocy: A teskliwego niemoc leżenia/ W zdrowie mu odmienia. Przetoż y ia w swey wielkiey ćiężkośći/ Żadam twey miłośći/ Dayże ty zdrowie sam moiey duszy/ Ktorą grzech moy suszy.
3 A wszyscy moi nieprzyiaćiele/ Złorzecżą mi śmiele/ Mowiąc: O by rychło śmierćią zginął: Y wiecey nie słynął. A ieśli kiedy mię náwiedzáli/ Tedy chęć zmyśláli: Chodźili tylko coby vłowić/ Żeby o mnie mowić.
4 Nowiny sobie te rozsyłáli/ Ná mię się zmáwiáli: Co pocżnę wszytko źle wykłádáią/ Z mych bied roskosz máią/ Mowiąc: Zá iegoć to nieprá-wośći/ W tákowey ćiężkośći/ Ná iego gárdło śmierć nástępuie/ Już mu nie folguie.
5 Aż y ten com go vmiłował/ Zá brátá szácował/ Ktoremum dufał/ co chleb moy iadał/ Przećiw mnie zásiadał. Ty się nádemną zmiłuy moy Pánie/ Y day mi powstánie: Day się źli táką płacą ćieszyli/ Jáką zásłużyli.
6 W tym ia doznawam miłośći twoiey/ Przećiw duszy swoiey/ Że złośnik ze mnie się nie ráduie/ Ani tryumfuie. Wiec mię y chowasz w swey bespiecżnośći/ Ná wszytkie wiecżnośći: Bądźeć chwałá Jzráelski Pánie/ Poki wiekow stánie.

PSAŁTERZA DAWIDOWEGO
Część Wtora.

Psalm 42.
Quemadmodum deſiderat ceruus.

ROwnie iák buyny Jelen czáſu go-
Z wielką chućią pożąda źrzodłá chło-
rącego/Rep Tymże kßtałtem wielce prágnie Du-
dzącego;
ßá moiá k tobie Pánie.

2 Prágnie dußá ma Bogá/ Bogá żywiącego/ Rep. Aż ſilney żądliwośći cieka czáſu tego; Zebych ſie nápátrzał twoiey/ Pánie moy twarzy weſołey.

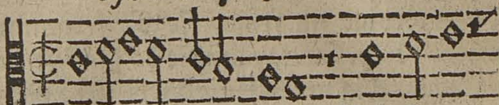
3 Ták w dźień iáko y w nocy gdy mi to mowiono/ Rep. Kedyż ieſt on to Bog twoy? w płácz mie przywodzono/ Ktory áczem zá pokarm miał

Wßák

Wszákżem ćiebie nie przepomniał.
4 Bowiem w nawietszym smutku tem iedne ro-
skosz miał/ Rep. Zem pomniał ná on poczet/ kto-
rym doprowadzał z weselem do domu twego/
Tymże ćiesze duchá mego.
5 Mowiąc nie frásuy sie wżdy we mnie duszo
moiá. Rep. Wołay śmiele do Páná / onći twa
nádźieiá/ A ia mu vczynię dźięki/ Gdy vskromi me
frásunki.
6 Toć Pánie moy dusze ma nawiecey rozrze-
wnia/ Rep. Że ták wielka niewczásność od nie-
przyiaciol ma. A wszákże ia wżdy poćieszam/
Choć tu zá Jordanem mieszkam.
7 Ták sie teraz stoczyły ná mię wsze kłopoty /
Rep. Ják sie z szumem zbiegáią wielkich dżdżow
potoki; A wszakże ia ná to nic nie dbam / Zwła-
szczá że to z twoiey woley mam.
8 Myśląc o tym káżdy czás/ że mię wżdy poćie-
szy/ Rep. Pan Bog moy w ktorym vfam/ w
dźień dla swey dobroći / A ia w nocy piosnki me-
mu/ Dam z prośbą Bogu żywemu.
9 Wołáiąc ták do niego / iák do mocney skáły:
Rep. Przecżżeś Pánie zápomniał/ mnie ták czás
niemáły? Przecz ták długo w tey żáłośći/ Trwam
dla niezbożnikow złośći?
10 Bobych snadź łatwiey wytrwał od mieczá
zránienie/ Rep. Niżli nieprzyiaćielski żárt/ y v-
rągánie: Gdy mowią do sługi twego/ A gdźież
masz Bogá swoiego?

11 Wßákże sie wżdy nie frásuy we mnie dußo moiá/Rep. Wołay śmiele do Páná onći twa nádzieia/ A ia mu vczynię dźięki / Gdy vskromi me frásunki.

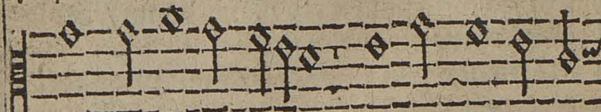
Psálm tenże 42.

Ako Jeleń ßuka zdroiá/ W ćießkim v-
Ták ćię Boże dußá moiá/Żąda w swym

mordowániu/ Rep. Prágnie ćię Bogá swego/
zfrásowániu/

W mocy záwżdy żywego/ Mowiąc: Rychłoli

moiego/ Oglądam Páná wdzięcznego?

2 Cießko płácząc bez przestánia/ Łzámi karmię swą dußę: Re. Gdy brzydkiego vrągánia/ Gdźie twoy Bog? słucháć mußę. Wygnán od Domu twego/ Mnie przed tym codźiennego/ Z wielką wiela ich rádośćią/ Teraz schnąć mußę żáłośćią.

3 A czemuż ták wżdy bez miáry Duszo moiá
omdlewasz? Rep. Bądź w Bogu tey cáley wiá-
ry/ Że mu w rychle záśpiewasz; A oddasz dźięk-
czynienie/ Zá iego wybáwienie: Tylko rychło rá-
tuy Boże/ Duszá dáley trwáć nie może.
4 Ciebieć sobie przypominam/ Tu w kráinie
Iordáńskiey: Rep. Z gory Mizár ćiebie wzy-
wam/ Ná pustyni Hermońskiey/ Gdy twych prze-
páśći wiry/ Zá sobą się znurćiły / A ich z hukiem
szelest srogi/ Czynił we mnie wielkie trwogi. ***
5 Więc twe strászne nawálnośći/ O mię się o-
trącáły: Rep. Duchy twey popędliwośći Dmąc/
poráźić mię chćiáły: Alleć mię z swey litośći/ Po-
rátuiesz w trudnośći: Zá coć będę chwałę dawał
A wiecznie ćiebie wyznawał.
6 Rzekę Bogu skále swoiey: Czemużeś mię
przebaczył? Rep. Czemuś mię z ćięszkośći moiey
złemu wyrwáć nie raczył? Práwieć mię zábiiáią/
Kiedy mi urągáią/ Mowiąc niemal dniá káżde-
go: Gdźież iest Bog coś ufał w niego?
7 A czemuż wżdy ták bez miáry / Duszo moiá
omdlewasz? Rep. Bądź w Pánu tey cáley wiá-
ry/ Że mu w rychle záśpiewasz; A oddasz dźięk-
czynienie / Zá iego wybáwienie: Weseląc się z
przytomnośći/ Oblicza iego miłośći.

PSALM 43.

Iudica me Deus, & discerne causam.

Oże moy/Sedzia ſpráwiedliwy/Rácz ſie moiey ſpráwy podiąć/Przećiwko złych potwarzy żywey/Zwłaſzcżá tego co ziádle chćiwy/Mnie chce w ſwoie śieći poiąć/ Rácz mie możnie odćiąć.

2 Boże moy nádźieiá ma w tobie / Cżemużeś mie wżdy odrzućił? Pátrzay w iákiey chodzę żá łobie/Vſtáwnie ią noſząc ná ſobie/Iż ſie nieprzyiaćiel rzućił Ná mie/ y záſmućił.

3 Ráczże mie prawdą ſwey świátłośći/A teraz oświećić Pánie / Że mie wprowádźi w ſwey iáſnośći / Ná gorę twey świetobliwośći / Gdźie raczyſz mieć ſwe mieſzkánie/A odpocżywánie.

4 Abym tám do Oltarzá twego / Z ofiárámi przyſtę-

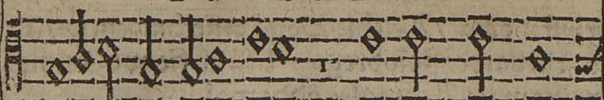
przystępował/A ciebie Bogá wszechmocnego/R
wesela dawcę szczodrego / Ná Arfie wdzięcznie
wyznawał/ A chwałęć oddawał.
5 Duszo moiá czemu w żáłości Truchleiąc masz
się frásowáć? Vżyway w Bogu tey dufności/Że
cię on sam w twoiey trudnośći(Zá co mu będziesz
dziękowáć) Raczy porátowáć.

PSALM 44.

Deus auribus nostris audiuimus.

Anie w vszyśmy swe słycháli Oyco-
wie nam to powiádáli/Coś ty spráwował dziw-
nego/Zá ich wieku dawnieyszego: Jákoś ty Po-
gáńskie plemię/Ręką swą strászńie stąd wygłádził

A námiś te świetą źiemię/ Jeszcze w przodkách

náśzych náśádźił.

2 Nie przez miecz swoy tego dowiedli/ Że te śliczne kráie ośiedli/ Ani zá swoim rámieniem/ Ciesza się tym wybáwieniem: Ale ie tu wprowádźiłá Práwicá twa/ y możne rámię Z twarzą twą/co im świećiłá: A to iest łáski twey známię.

3 Tyś Boże Krolem mym dostoynym/Tyś łáską Jákobowi hoynym: Ty masz ná swoim baczeniu/Wierne swe w ich vdręczeniu: Przy tobie nieprzyiaćiele Swoie wszytkie snádnie zetrzemy/ A te ktorzy hárdźi śmiele W imieniu twoim podepcemy.

4 Bom ia nigdy nie vfał swemu Łukowi / choćiaż naytęższemu/ Ani ostremu mieczowi/ Żeby mię odiął gwałtowi: Tyś nas z vtrapienia záwsze Potężnie sam Boże wybáwiał/ Tyś nieprzyiaćioły násze O wielkie lekkośći przyprawiał.

***

5 Co kiedy sobie wspominamy/ Winnać zá to część oddawamy; A co dźień będźiem oddáwáć/ Imię twe sławne wyznawáć: Alec nas teraz nie baczysz/Oblicza násze pohánbiáiąc/ A hetmánić

nam

nam nie raczyſz / Pomocy żadney nie dawáiąc.
6 A coż zá dziw że vpadamy? Że ſromotnie tył
podawamy? A ći co nas w nienawiśći Máią/
łupią z nas korzyśći/ Y własneſmy one owce/ Ná
rzeż hániebną odłączone: Bo nas ſzárpa iáko kto
chce/ Miedzy pogáńſtwo roſproſzone.
7 Nie drogoś lud ſwoy oſzácował/ Y tanieś go
bárzo ſtárgował: Nie podnioſłeś ceny iego/ Ják-
by towáru zbytego: Dałeś nas do wielkiey
wzgárdy Sąśiádom náſzym nieżycżliwym: Zá-
czym nieprzyiaćiel hárdy / Przeſzydza słowem v-
ſzczypliwym.
8 Przypowieśćiąſmy ſię wſzem ſstáli: Wzgár-
dychmy ſię od wſzech nábráli/ Gdzie nas záyżrzą/
trzęſą głowę / Sromocąc nas brzydką mową:
Co gdy bywa dniá káżdego/ Hániebnie ſię wſty-
dźić muśiemy/ Że dla wſtydu/ wzroku ſwego Y
ná ludźie podnieść nie śmiemy.
9 A coż gdy w tákiey niepráwośći Vżywáią y
okrutnośći: Trwożąc nas ſwymi grożbámi/ Rzu-
cáią ſię y rękámi. W tákim ćięſzkim vniżeniu Azá-
żeſmy ćię zábacżyli? Azażeſmy w ſwym ſumnieniu
Przymierza twego vſtąpili? ***
10 Sercá ſię náſze nie cofáły Od ćiebie/ w kto-
rym ſię kocháły; Náwet też y náſze nogi / Nie
vſtąpiły z twey drogi: Aczeſmy byli zámknieni
Miedzy ſmokámi okrutnymi/ Práwie zewſząd o-
gárnieni/ Cmámi przeſtráchow śmiertelnymi.
11 Jeśliżeſmy ćię zábacżyli / Jmieniu twemu
 nie ſłu-

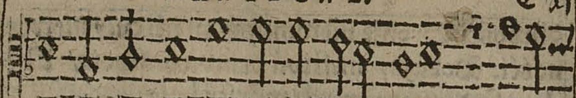
nie służyli: Jeśli bałwánow wzywáli: Przed
nimi rece skłádáli: Izali przed toba Pánie Skry
te być moga tákie rzeczy? Gdyż y serć nászych
wzdychánie Nász v śiebie ná dobrey pieczy.
12 Dla ćiebieć/dla ćiebie sámego Zábiiáia nas
dniá káżdego/ A twoie sługi niewinne Rzeża iá-
ko owce inne: Ocknizę sie iuż nász Pánie/ A zetrzy
ten sen z oczu swoich/ Vspokoy swe rozgniewánie/
Nie odrzucay wiecznie sług twoich.
13 Czemuż wżdy twarz swoie vkrywasz: Przecż
iákobyś zápomniał zbywasz Okrutnego vtrapie-
nia Nászego/y vćiśnienia: Serce w nieszcześćiu
zniszczawszy/ W prochu sie y w popiele wala/
Ciáło boleśćia zemdlawszy/ Sámo ná sie ziemie
obala.
14 Wstań Pánie nam ku pomocy/ W twey
wszechmocney dufamy mocy: A dla twych wie-
cznych litośći/Wybaw nas z wszytkich ćiesz kośći
Mysmy lud twoy/ á tyś Bog nász/ Do ćiebie sie
my vciekamy: A iż násze potrzeby znasz/ Opátrz
nas w nich Boże żadamy.

PSALM 45.

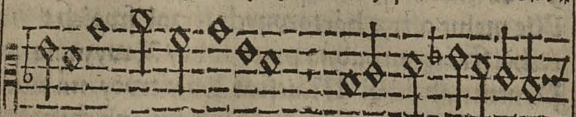
Eructauit cor meum verbum bonum.

D Vch mie moy budzi zacne opowiedáć

Dzieie Krolewskie / y rym o nich skłádáć : Będą

me wárgi o nich śpiewáły / Będą y ręce prętko

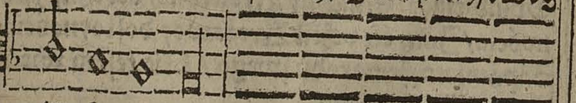
pisáły. Swoią vrodą wszytkie ludzkie syny/Prze-

chodźisz Krolu/nie iest żaden inny/Tákiey wdźię-

czności słodkich mow swoich/ Iáką położył Bog

w vściech twoich.

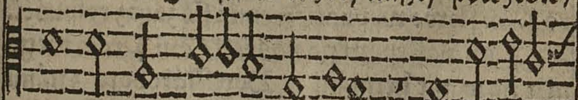
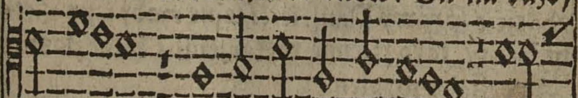
2 Przypasz̃ze miecz swoy zacny Bohátyrze/Miecz chwały swoiey/co sie zdobi szczyrze: Z tymże iáko Krol wśiądź ná koń śmiele / Tym gromi niechętne nieprzyiaćiele : Ostrzegay prawdy y spráwiedliwośći/

dliwośći/Brońże niewinnych w ich cney niewinności. Dokázuy mestwá práwicą swoią/ Niechay śię dziwow twych wszyscy boią.
3 Wszák masz ná vpor nieprzyiaćioł twoich/ Nie mylne ostrze hártownych strzał swoich: Zá tychći stráchem pádną przed tobą/ Y wyznáią ćię Pánem nád sobą. Máiestat Boże twoy ná wieki trwáły/ Máiestat ktory nápełniony chwały/ A sceptr twych rządow/ y pánowánia/ Sceptr iest twych sądow/ y prostowánia.
4 Vmiłowałeś spráwiedliwość święta/ Masz w nienawiśći bezbożność przeklętą/ Ztądże Bog twoy/ Boże przed inszymi/ Dałći rádość z vczestniki twymi: Wdzięczne wonnośći puszczą szátá twoiá/ Kiedy wychodźisz z swoiego pokoiá/ Wyrobionego z słoniowey kośći/ W ktorym vżywasz swoich wczesnośći. ***
5 Tám masz y corki rodu Krolewskiego/ Stroynie vbráne kosztem skárbu twego: Tám w szczyrym złoćie po swey práwicy/ Mieyscá postąpisz Oblubienicy: Słuchay Krolewno/ vważay z pilnośćią/ Iáką ćię vczćił Krol twoy dostoynośćią: Zápámiętayże narodu swego/ Nie teskni więcey w dom Oycá twego.
6 A Krol twoy będźie więcey ćię szánował/ Y z twey pięknośći bárźiey ćię miłował; A iż iest mężem y Pánem twoim/ Czyń mu vczćiwość vkłonem swoim: Do ćiebie Tyrskie corki z dáry swymi/ Poydą y inszy/ z kleynoty drogimi: A ty cnot
pełná/

pełná/we wſtyd rumiána/ Y w drogą ſzáte ślicżnie vbrána.
7 Będźieſz do Krolá przynieśioná ſwego/ Do Oblubieńcá kochánia lubego: Záprowádzą ćię pánienki twoie/ Z krewnemi twymi w iego pokoie: A on wynidźie náprzećiwko tobie/ Z wielką rádośćią witáiąc ćię ſobie: Y ſpráwi zátym ſławne weſele/ Ná ktorym będźie vćiechy wiele.
8 Oglądaſz w rychle(da Bog)ſyny ſwoie/ Co ćię vćieſzą zá rodźice twoie: Oglądaſz ſyny/ ktorzy ná źiemi Xiążęty ſłynąć będą wielkimi: A iątwe imię káżdemu człowieku Wſpominác będę/ od wieku do wieku: Y wſzyſcy ludźie ćiebie wyznáią/ Aż ná wiek wiekow ſławę przyznáią.

PSALM 46.

Deus noſter refugium & virtus.

Bog náſz/ w káżdey náſzey potrzebie/

Spráwił nam vćieczkę do śiebie: On ná káżdy

náſz fráſunek/ Napewnieyſzy ieſt rátunek. Nie le-

kaymyż śię w żadney trwodze/Choćby śię y świát

wálił środze: Choćby gory niewzruszone/Były w

morze przenieśione.

2 Choćiażby y morze wylało/ A strásznieby ze wszad huczáło/Opokiby śię pádáły/A naywyższe gory chwiały: Przećię miedzy tymi trwogámi/ Wdźięczney swey rzeki otnogámi/ Weseli Bog Miásto swoie/W ktorym ma śliczne pokoie.

3 Nigdy poruszone nie bywa/ Bo w nim záwżdy Pan przemieszkiwa/A od sámego świtánia Dawa mu swe rátowánia: Niech śię świát iák chce furyśuie/Niech chytrze narody buntuie: Skoro Pan słowo wypuśći/Ziemiá śię záraz rospuśći.

4 Pan Zastępow po nas iest/ áni Procz niego nikt nam nie hetmáni: Bog Jákobow z námi wszędźie/Tenże walczyć zá nas będźie: Podźćie/ obaczćie spráwy Páńskie/Mężne rzady iego Hetmáńskie/Jáko z źiemie wykorzenił / Moc złośnikow wszczet wyplenił:

5 Po wszytkim świećie zniosł precz woyny/Po-

kruszywszy

krußywßy łuk nieſpokoyny: Potłukł y bronie o=
gromne/Popalił wozy woienne/ Mowiąc: Iuż
woynie pokoy daycie/ A mnie Bogiem ſwoim po
znaycie: Jamći Pan naywyżßy w ziemi/ Wła=
dam narody wßytkimi.
6 Owa Pan Zaſtępow náß/ áni Procż niego
nikt nam nie hetmáni: Bog Iákobow z námi
wßędzie/Tenże zá nas walczyć będzie: Bog náß
w káżdey náßey potrzebie/Spráwił nam vciecż=
kę do ſiebie/ On ná káżdy náß fráſunek/Napew=
nieyßy ieſt rátunek.

PSALM 47.

Omnes gentes plaudite manibus.

Vż wßyſcy ſpołem/vderzmy czołem

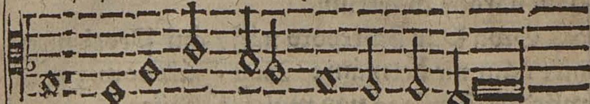
Kleßczmyż rękámi/ Chwalmyż pieśniámi/ Páná

ſwoiego/Bogá wielkiego: Bo ieſt náß Hetman/

Kiedy=

Niedyny Pan. Niemász sroższego/ Ni możnieysze-

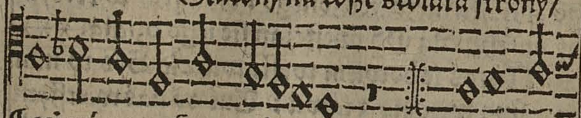
go Wszytek świát czuie/ Że Pan kroluie.
2 Czuią Pogánie/ Że ten Pan ná nie/ Nas lud swoy wsádził / Gdy nas wprowádził/ Według swoiego Słowá świętego/ W te kráie kędy Dostátki wszędy/ Dawszy ná tę włość/ Dziedziczną wieczność Ludowi swemu/ Vkochánemu.
3 Więc żeby z námi Nizerakámi/ Z łáską postąpił/ Ná gorę wstąpił / Z wesołym pieniem/ Głośnym trąbieniem: Nuż tedy społem/ Vderzmy czołem/ Psálmy śpiewáiąc/ Z serc wykrzykáiąc/ Ku chwale swego/ Krolá możnego.
4 A wy więc głowy Mądre/ niech mowy Wam przed inszymi Stawą prostszymi/ Wystawiáć Páná/ Ktorego sámá Wszechmocność budźi Wszech stanow ludźi/ Służyć sámemu/ Abráhámowemu/ Bogu wiecznemu/ Nieśmiertelnemu.
5 On swoich sczytem/ On nieprzebitem Wszech kráiow murem/ Ktore on sznurem/ Monárchom rozdał / Aby chwałę miał: Nuż tedy społem/ Vderzmy czołem/ Psálmy śpiewáiąc/ Z serc wykrzykáiąc/ Ku chwale swego/ Krolá wiecznego.

PSALM 48.

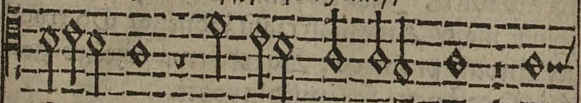
Magnus Dominus et laudabilis nimis.

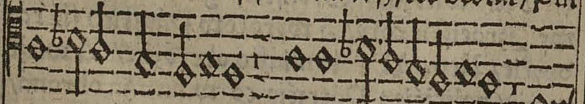
WJelki Pan niewysłowiony / Rep. Sławny ná wßze świátá strony/

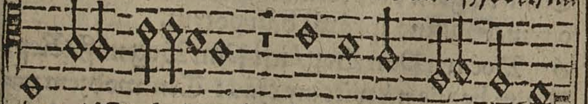
Lecz ná gorze swey pożegnáney/ Rep. Syon gor Wßech nasławnieyßy iest vznány/

wysokich kwiát/Co słynie ná wßytek świát/Puł

nocnymi swymi boki Zdobi świát iáko ßyroki/ná

nim miásto zbudowáne/Wielkiego krolá vkochá(ne.

2 Támże Bog ná swe pokoie/ Rep. A wierni też w Bogu swoie: Bo czásu swey wielkiey trudności/ Rep. Tám vżywáia bespieczności. Kre-

towie ſię zmowili/ By miáſto obtoczyli: Ale ſko-
ro ie vyźrzeli/ Dźiwuiąc ſię/ ſtráchem drżeli/ A
niedoczekawſzy trwogi/ Vderzyli prętko w nogi.
3 Jáki ná mátkę gdy rodźi/ Rep. Tákiż bol ná
nie przychodźi: Y iák ná morzu wiátr okręty/Rep.
Rzucaſz ie w mocy nie viętey: O czymeſmy ſłychá-
li/ Toſmy y oglądáli/Że Pan záwżdy bronił ſwe-
go Miáſtá niezwyćiężonego: Miáſtá/ w ktorym
by mu chwałá Od mieſzczan ſię iego dźiałá. ***
4 Ná toś ie bowiem wyſtáwił/Re. Byś w nim
moc ſwą wieczną zjáwił: Tuć w naświętſzym
twoim Kośćiele/ Rep. Rozważamy twoich
ſpraw wiele; Jáko twe imię Boże/ Po świećie
ſłynąć może/ A nie máſz czáſu żadnego/ Od two-
iey chwały prożnego: Bo ręká twá przećiw zło-
śći/ Przeſtrzega ſpráwiedliwośći.
5 Nuż wierzchy Syońſkiey gory/ Rep. Nuż
wy Izráelſkie cory/ Z wyrokow Páńſkich ſię rá-
duyćie/ Rep. W koło miáſto obeydźćie/ A wieże
w nim policzćie: Pátrzćie co w nim zá obroná/
Czym tá gorá ozdobioná/ Ták żebyśćie dźiećiom
o tym/Słuſzną ſpráwę dáli potym.
6 Boć ten Pan Bog/ ieſt Pan Bog náſz/Rep.
Y nim będźie ná wieczny czás: Ten wodzem ná-
ſzym záwżdy będźie/ Rep. Poki nam iedno żyćia
zbędźie. A przetoż mu dufaymy/ Swą rádość w
nim ſkłádaymy: Gdyż nam tey ſwoiey miłośći/
Zyczy w tákowey hoynośći/ Vżyczy y przy ſkoná-
niu/ Y w onym wiecznym mieſzkániu.

PSALM 49.

Audite hæc omnes gentes, auribus.

Słuchayćieſz teo o narodowie/ Co wam dźiwnego iezyk moy powie: Słuchay chudźino/ ſłuchay y Pánie/ Przygodźić ſie to we wſzelkim ſtanie: Vczyć was bede dźiwney madrośći/ Bede rosprawiał o roſtropnośći: Do przypowieśći ſam vchá náłoże/ Táiemnice iey przy árfie wyłoże

2 Czemu ſie mam bać złych dni ná świećie/ W ktorych ſie złym coś w głowie plećie? Czemu nie-

ßczęśćia/żeby nog moich Nie vplątało w śieć zło
śći swoich: Niech dufa kto chce swey máiętnośći
A w iey nádźieię żywie w hárdośći / Nikt rodzo-
nego nie odkupi brátá / Kiedy mu Pan Bog każe
ztego świátá.
3 Drogi ná okup żywot człowieczy / Chćieć go
zápłáćić głupie to rzeczy: Nie może nikt żyć/ nie
vmieráiąc/ Skáźić się muśi w proch się wrácá-
iąc: Pod iednym práwem/ niech o tym wiedzą/
Mądrzy y głupi v śmierći śiedzą: A máiętność
ich y wßytko zebránie / Pewnie że przyidźie ob-
cym w rozßárpánie.
4 Tym więc záwodzą swoie mniemánia/Tußąc
że wieczne ich budowánia: Przetoż kosztowne
zamki stáwiáią/ Przezwiski swymi ie názywáią:
Alec tey sławy nie długo będźie/ Bo śmierć w też
stopy śćiga ich wßędźie: Rownego ßczęśćia z
inßymi vkußą / A iedną drogą z bydlęty iść
mußą. * * *
5 Ale głupiego ktoż wynicuie? Przećię swe so-
bie spráwy smákuie / Dźieći iego toż zálecáią/
Tegoż się po nim mocno trzymáią: Przetoż do pie-
kłá będą wtárgnieni / Od śmierći srogiey żywo
połknieni: Cnotliwi záśię będą ziemią władáć/
A owi mußą wßytkiego postradáć.
6 Już ich hárda myśl wßytká vstánie/ W ćie-
mnośćiách się im mießkáć dostánie: Lecz Bog
swych wiernych duße wybáwi Z piekłá: á z sobą
chwały nábáwi. Nie boy się tedy nic bogátego

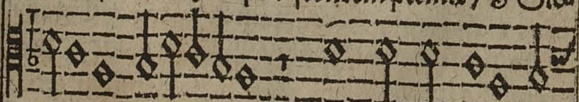
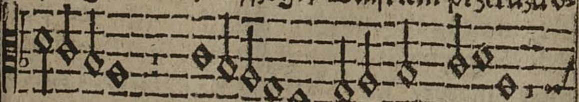
Człowie-

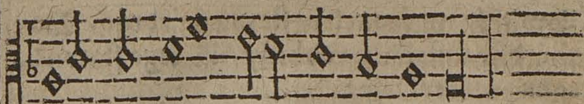
Człowieká/ w świeckiey sławie hárdego. Bo y
nahárdszy wszytkiego odbieży / A iego sławá do
grobu z nim wbieży:
7 Niech sobie iák chce tu pochlebuie/ Niech ten
y inszym/ żywot cukruie: Zá Oycy swymi wędro-
wáć muśi/ Tám gdźie ćiemnośći wiecznych vku-
śi: Owa choć człowiek w szczęśćiu opływa/ Cho-
ćiaż y sławy świátá vżywa / Jeśli rozumem rzą-
dźić śię nie będźie / Rowno z bydlęty w zgimeniu
záśiędźie.

Psalm 50.

Deus Deorum Dominus locutus est.

Ożny Pan woła ná wszytkę ziemię

Ná wszytko ludzkie pod słońcem plemię / Z Sio-

ná swego naślicznieyszego/ Blásktiem przeraża o-
czy káżdego: Onoż iuż idźie/idźie Bog prawdźiwy

Słuchác go muśi káżdy cżłowiek żywy.

2 Przed twarzą iego ogień trawiący / Około
niego wicher kręcący : Niebá y źiemie przed śię
przyzowie/Przy nich swe práwá ludźiom opowie:
Rzecże/zgromadźćie moie poświęcone/ Co zemną
máią przymierze ztwierdzone.
3 A tu niebiosá Bogá sámego/ Przyznáią Sę-
dźią spráwiedliwego ; Słuchay Izráel / słuchay
ludu moy / Przed tobą świádcżę żem ći ia Bog
twoy: Nie będę ćię stąd karał áni winił / Zebyś
mi ofiar powinnych nie cżynił:
4 Nie wezmę z domu twoiego wołu / Ani ko-
źlęćiá z twego okołu/ Moy zwierz iest wszytek w
leśiech chowány/ Y co ná gorách nie ogłaskány/
Znam wszytkie ptaki w skáłách śię legące/ Moie
są bydłá domá śię mnożące. ***
5 Będęli chćiał ieść/nie rzekę tobie : Moiá iest
źiemiá/y co ma w sobie. Azaż ia iadam iuchę wo-
łową ? Azaż też y krew piiam kozłową ? Cżęstuy
ty Bogá ofiárámi chwały / A iszcżąc śluby/ po-
każ mu śię stały.
6 Wzyway mię w zły cżás/ ia dźwignę ćiebie/
A ty mnie będźiesz ważył v śiebie. Złego zás po-
tkał Bog tymi słowy : Iáko śmiesz wspomnieć
moie vmowy/Iáko Przymierze ? poniewaz kará-
niem Pogardzasz Páńskim y nápominániem.

Gdźie/

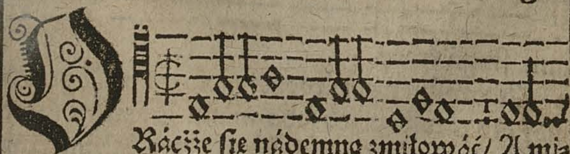
8 Gdzie bowiem zayźrzeć złodźieiá możeß/ Towárzyſtwá mu záraz pomożeß: Z cudzołożniki twoie kumánie/ Bluźnierſkie vſt twych ieſt blegotánie / Język przeklęty nápełniony zdrády/ Krwáwe rozśiewa miedzy bráćią zwády.

8 Siadaß obmawiáć bliźniego ſwego/ Sromotnie brátá lżyć rodzonego: A ïem nic o to nie mowił tobie/ Ztądes mię ſądźił podobnym ſobie: Aleć przed oczy wyſtáwię twe złośći/ Karząc ćię o nie w ſwey ſpráwiedliwośći.

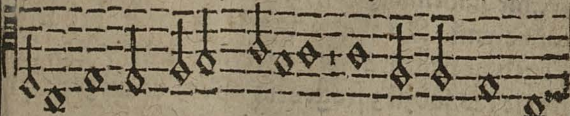
9 Vwazaycieß to ludźie nádęći/ Co w was ná Bogá niemáß pámięći / Bym záś nie porwał was bez litośći: Kto mi ofiárę czyni wdźięcznośći, Tenći mię vczći: A kto pokutuie/Ten mię zbáwieniem ſwym záwżdy vczuie.

PSALM 51.

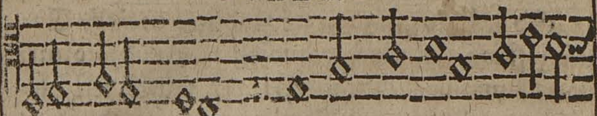
Miſerere mei Deus ſecundum mag.

Ráczże ſię nádemną zmiłowáć/ A mi-

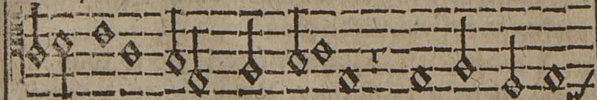
łośierdźie mi ſwoie okázáć / Y zgłádźić wßytkie

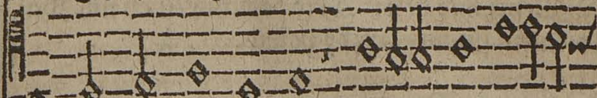
niepráwośći moie / Według wielkośći miłośći

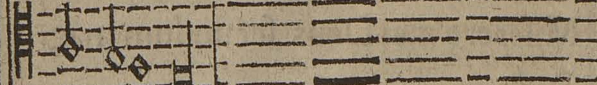
twoiey. Wielce mię rácz omyć z moiey złośći/Ták

że od grzechu mego mię oczyśći: Wſzákeś ty ſam

ieſt Pan moy/ y Bog moy; A ia też do ćiebie wo-

łam ſługá twoy.

2 Abowiem niepráwośći moie znam/Y grzech moy oto záwſze przed ſobą mam. Tobiem/ tobie Pánie ſámemu zgrzeſzył; Zlem przed oczymá twymi vczynił. A ták choćia mię ty karáć będźieſz / Przedśię práwym śię y czyſtym okażeſz / Choćiaby ćię kto ſądził z ſrogośći; Gdyż to iuż záſłużyły moie złośći.

We zło-

3 We złośćim o moy Pánie pocżet był / Y w
grzechu w żywoćie mátki żywion był; Wßákże ty
choćia ták zepsowánego / Wielkośćią grzechow
pokalánego / Nie raczyłeś od śiebie odrzućić ; O-
wßemeś mądrośćią raczył opátrzyć: Abych wy-
mowki nie nálazł nigdy / Przećiw práwdźie w
ktorey śię kochaß záwżdy.
4 Pokropiß mię Izopem z lutośći / A będę oczy-
śćion od niepráwośći. Omyieß mię á nád śnieg
wybieleię / Od grzechow prze ktore práwie mdle-
ię. Daß słyßeć wesele / y rádośći ; A poćießą śię
te ktoreś stárł kośći ; Od grzechow mych twarz
swoię odwroćiß ; Y wßytkie moie złośći ty sam
zgłádźiß.
5 Serce czyste moy Boże stworz we mnie / Du-
chá práwego odnow w pośrzodku mnie ; A nie
odrzucay od oblicza twego ; Ani odeymuy Duchá
świętego. Przywroć swego zbáwienia rádośći /
Podeprzy mię dawßy Duchá wolnośći. Będę
przestępce náuczał drog twych / A náwroći śię k
tobie wiele grzeßnych.
6 Wybaw mię Boże od krwie przelania / Wßá-
keś ty iest Bog moiego zbáwienia : A będźie wy-
śpiewywał one wßytkie / Język moy spráwiedli-
wośći wielkie. Wárgi moie Pánie rácz otwo-
rzyć / A vstá me twą chwałę będą sławić. Dał-
bym ofiárę / w niey śię nie kochaß ; A dárow pa-
lonych to wiem nie żądaß.
7 Teć są ofiáry Bogá náßego / Oddáć iemu

duchá skruszonego/Sercá pokornego/vniżonego/
Rzecż pewna/że Bog nie wzgárdzi iego. Cżyńże
Pánie Syonowi dobrze/Dobuduy murow w Je
ruzalem wnetże: A ták sie roskochasz w ofiárách
tych/Co wynidą z sercá szcżyrego wiernych: Tám-
żeć włożą cielce ná oltarzách twych.

PSALM 52.

Quid gloriaris in malitia.

Notá Psálmu tego 52. iáko 86. Nákłoń
Pánie ku mnie etc.

WRzecżże sie mocarzu chlubisz
z złości? Boże miłośierdzie trwá w
wiecżności. Rep. Jezyk twoy broi
złości zdrádliwie/ Jáko ostra brzyt-
wá bárzo chćiwie/Wiecey sie roskoszuiesz w złym
A niż w ktorym vczynku dobrym/ I wiecey mo-
wić kłamliwie/ Niżli twierdzić ktorą rzecż pra-
wdziwie.
2 Miłuiesz wszytkie słowá szkodliwe/I powie-
śći wszelákie zdrádliwe: Rep. Atoż ćie Bog zni-
szczy áż do szczątká / Nie zostáwi w domu twym
potomká: I wykorzeni ćie pewnie / Z ziemie ży-
wiących nie omylnie. Widząc práwi będą sie bać
I będą sie też záwżdy z tego śmiać.
3 Mowiąc; otoż masz człowieká tego / Co nie
kładł śil swych ná Bogá swego; Rep. Ale w
swych wielkich bogáctwách vfał/ A w złośćiách

zwykłych záwżdy śię zmacniał. Alem ia iest w
domu Páńſkim/ Podobny oliwam zielonym; Bo
mam w miłośierdźiu Bożym / Vfánie ſwoie ná
wieki/wiecżnym.
4 Bede ćie moy Pánie wiecżnie chwalił / Zá
dobroć twą ktorąś mi vczynił; Rep. A bede miał
nádźieię ſtátecżną/ W imieniu twoim iśćie prze-
ſpiecżną ; Abowiemći imię twoie/ Cieſzy ſmętne
ſerce moie: Bo przed oblicżnośćią twoich/Dobre
iest wſzech ſłużebnikow wiernych.

PSALM 53.

Dixit inſipiens in corde ſuo. non eſt.

Ná tę Notę, iáko Pſálm 14.

TAka ieſt mowá w ſercu głu-
piego/Nie máſzći Bogá: Więc cno-
tá zginęłá Ná świećie/ á nieprá-
wość gorę wźięłá/ Nowiná vyźrzeć
ſpráwiedliwego/ Y dobrego.
2 Poyźrzał z Niebieſkiey Pan wyſokośći/ By-
łoliby wżdy cżym brząknąć ná źiemi/ A ieſtli ro-
zum z ſynámi ludzkiemi? Miałliby Bogá kto w
vcżćiwośći/ Z powinnośći?
3 Alec ſię wſzyſcy chwyćili złego / Niemáſz kto-
by miał ná Bogá bacżenie/ Ktoby boiáźnią iego
ſwe ſumnienie Rządźił ; nie vyźrzał Pan y iedne-
go Cnotliwego.
4 Y nie vznáiąż ſwych nieprawośći / Ciſnąc

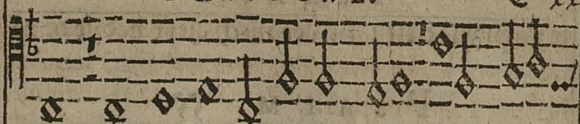
Páńſkie y pożyráiąc wierne/ Nátykáiąc ſwe łá-
komſtwo niemierne : Nie vkorzaß ſię Bogu w
żáłośći ; Zá ſwe złośći.
5 Lecz przyidźie ná nie tákowa trwogá/ Że
choćia ſtráchu nie bedźie żadnego/ Przećie ſię bę-
dą lękáć ćieniá ſwego : A tám poczuią/ co ieſt od
Bogá Pomſtá ſrogá.
6 Bo Pan potrze ich przeklęte kośći/ A będą ze-
wſząd wſtydem ogárnieni/ Iáko ći ktorzy v Bo-
gá wzgárdzeni/ Iż żądawáli wiernym przykro-
śći/ Bez winnośći.
7 O by z Syonu przyßło zbáwienie Ludowi
twemu z więzienia ćięſzkiego/ Toćby Izráel z mi-
łośierdźia twego/ A Iákob wielkie miał poćie-
ßenie/ W nieſkończenie.

PSALM 54.

Deus in nomine tuo ſaluum me.

BOże moy/ przez imię ſwoie/ Rácżże mię
z trudnośći wybáwić/ Rácz ſię o krzywdę mą záſtá

wić:

wić: Niech mię broni rámię twoie. Boże/ prośbá

ma do ćiebie/ Rácz do mnie ſkłonić ſwoie vßy/ R

dáć rátunek moiey dußy / W teráźnieyßey iey po-
(trzebie.

2 Boć zdrowia mego ßukáią/ Zły niewierny narod Pogáński/ W okrutnośći ſwoiey Tyráńſkiey/ Ci co Bogiem pogardzáią. Alec mię Pan ſwoim zowie/ Rátuiąc mię rękámi ſwemi/ Przeſtawa záwżdy przy mnie z tymi / Co łáſkáwi ná me zdrowie.

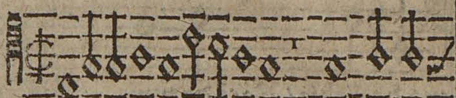
3 Onoż Pan co mię wybáwi/ Ktory wßytko to złe obáli/ Ná te ktorzy mię podſtrzegáli: Ták obiecał y ták ſpráwi. Zá co mu ofiáry ßczodre/ Będę ia z weſelem oddawał: Będę imię iego wyznawał/ Ktore ná wieki ieſt dobre.

4 Bo mię ze wßytkich trudnośći/ Pan moy miłośćiwie wybáwił/ A nád tymi pomſtę zoſtáwił/ Co mi wyrządzáli złośći. R mam to od ćiebie Páná/ Ze me oko ná wßytkie/ śmiele Poyźrzy/ ſwo-

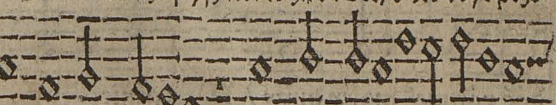
ie nieprzyiaćiele: Zá coć niech cześć będźie dána.

PSALM 55.

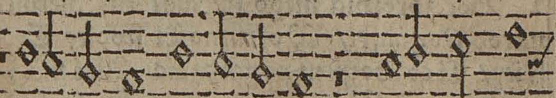
Exaudi Deus orationem meam.

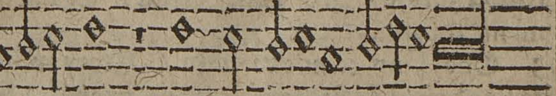
Boże ſłyſz moie żądośći/Nie kryi prze-

demna ſwey litośći: Rácz ná moie biedę y łkánie/

Okiem poyźrzeć dobrotliwym / A vchem ſwym

miłośćiwym Słyſz me teſkliwe nárzekánie.

2 Náſłuchamći ſię tego wiele/ Jáko mię klną nieprzyiaćiele: Widzę z iáką niewſtydliwośćią/ Wſzytko złe ná mię zmawiáią/ A gárdłá mego ſzukáią/ Zápaleni ku mnie wśćiekłośćią.

3 Z czego ſerce moie boleie/A od ſtráchu śmierći truchleie; Rowna mi ſię ćieſzkiey chorobie/ Kiedy nie widzę rátunku/ W trwodze moiey y

fráſunku

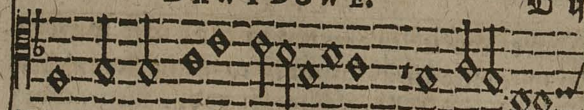
frásunku: Ták że też muße mowić sobie:
4 O bym miał skrzydłá gołębice / Prętkożbym
ia zbył tey tesknice/ Anibym tu ia więcey śiedźiał/
Lećiałbym ná lepße wczáśy / W pußczą między
głuche lásy/ tám gdźieby o mnie nikt niewiedźiał.
5 A przyśpießałbym vćiekáiąc/ Wiátr ten z wi-
chrem precz omiiáiąc. Wytráć złe ludźie miły Pá
nie/ Niech śię zámießą ich rádá/ Bo w ich mie-
śćie gwałt á zdrádá: Lepße niż kto máią mie-
ßkánie.
6 Y te v nich/ co zechcą/ broią/ We dnie w nocy
ná murách stoią: Ná rynku vćisk z niepráwo-
śćią/ Wßytko co chcą to przewodzą: Vlicámi śię
zás wodzą: Przeklęta obłudá z chytrośćią.
7 A nie tákby mię to boláło / Kiedyby mię to
potykáło Od nieprzyiaćielá iáwnego / Ktoremu-
by snádniey vledz/ Snádnieyby śię go y vstrzedz/
Niżeli zdrayce domowego.
8 Aleś ty człowiecze mnie rowny / Stał mi śię
nieprzyiaćiel głowny: Moy wodz/ ktoregom śię
ia radzał/ Z ktorym śię zá ręce wadzał/ Y zá stoł
swoy z sobą sadzał / Z ktorymem y do Zboru cho-
dzał.
* * *
9 Niechże ie śmierć podławi márnie/ Niech ie
żywo piekło zágárnie: Bo w ich mießkániu v ká-
ždego/ Tylko niepráwość przebywa/ Lecz dußá
ma Bogá wzywa / Ten mię zbáwi wßytkiego
złego.
10 W wieczor/ y ráno/ y w południe/ Modlę śię

Bogu nie obłudnie/Aż mię vsłyszy y wybáwi Du-
szę moię od złych ludzi/Ktore złość ná woynę bu-
dźi/Y pokoy mi przed nimi spráwi.
11 Bog mocny po wszytkie wiecznośći/ On v-
słyszy moie żądośći: A owi iáko zásłużyli/Nie vy-
dą od niego kaźni/ Bo nigdy w Bożey boiáźni O
zlepszeniu swym nie myślili.
12 Myśl złośniká/ tylko o boiu / Niechce z ni-
kim mieszkáć w pokoiu/Przymierza nigdy nie do-
trzyma: A choć słowká ma pieszczone/ Jáko má-
sło rospuszczone/ Przećię mu serce krew rozdyma.
13 Słowá iego ták ćicho płyną/ Jáko oley gdy
go leią rynną: Lecz iáko gołe miecze szkodzą. Ty
się ná Páná spuść wszedźie / On podporą twoią
będźie/ Dobrzy przy nim bespiecznie chodzą.
14 A te co tu broili złośći/Powpycha sam Pan
w doł żáłośći: A połowice wieku swego Nie do-
czekáią głownicy / Ani chytrzy obłudnicy: Jać
Boże dufam w ćię sámego.

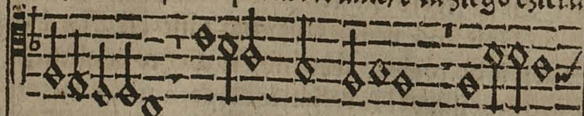
PSALM 56.

Miserere mei Deus, quoniam.

Rzez swe o Boże moy zmiłowánie /

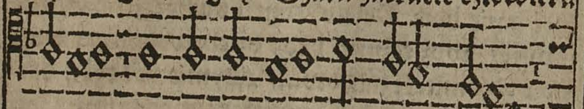
Rácz mi dáć ſwoie porátowánie/ Ná złego człeká

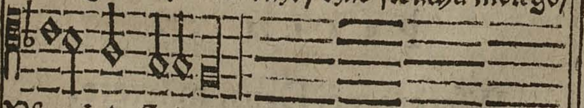
vśiłowánie/ Ktory mię dniá káżdego/ Y z tymi co

mu pomagáią tego/ Szuka zátráćić człowieká

nędznego: Lecz ia ná káżdy czás ſtráchu moiego/

Vfam że doſtoię.

2 W tobie Boże ſławię prawdę twoię/ Ktorey wierząc/ ćießę dußę ſwoię/ Anić ſię ſtráchow ludzkich nie boię: Y w natrudnieyßey chwili Rádziby mię w czym iáko vłowili/ Azeby ná mię co złego zmyślili/ Czymby mię przed wßytkimi obwinili/ Przyczyny ßukáią.

3 Ná toć z ſobą táynie záśiadáią/ O tymże ſię z ſobą náradzáią/ A ná mą dußę zewßąd czyháią/

W ſwey

W swey wściekłey okrutności : Zá co ie ty Boże bez wszey litości/Rozgromisz w srogiey swey spráwiedliwości / A iák tego ich godne nieprawości/ Będą strofowáne. * * *

4 Moie záś vcieczki zráchowáne Masz / ktore wszytkie do wiádrá zebráne: Náwet w reiestrách swych zápisáne Me wszytkie kłopotánia Przetoż sromotne vyźrze vciekánia Swych nieprzyiaciol/ w dzień mego wołánia. A iż Pan Bog iest ze mną bez przestánia/Przy nim się ostoię.

5 W tobie Boże stawię prawdę twoię/ Ktorey wierząc/ cieszę duszę swoię. A nic się stráchow ludzkich nie boię Przetoż comći ślubowal/Wypełniwszy/ wdźięcznieć będę dźiękował/ Ześ duszę moię od śmierći záchował/ Abym przed tobą drogi swe prostował/ Swiátłością żywotá.

PSALM 57.

Miserere mei Deus, miserere.

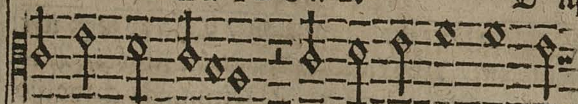

Zmiluy się/zmiluy nádemną Pánie/W

tobie duszá ma kłádźie dufánie/Rniechce w tobie

przestáć/

przestáć swey dufnośći/ Aż ią pod skrzydłá w od-

poczywánie Do śiebie przyimiesz/y zbáwisz trud-
(nośći

2 Wzywáć ią bede Bogá możnego/ On mi v-
życzy rátunku swego: Pośle mi z niebá tego co
wybáwi/ Y dusze wyrwie z rąk okrutnego/ A
iego ku mnie złość w háńbie zostáwi.

3 Bog wszechmogący/ pewienem tego/ Pośle
mi z niebá posłá wdźięcznego/Poydźie przedemną
iego łáská święta/ W niey bespieczeństwá pewie-
nem swego/A zemną poydźie iego prawdá wźięta

4 Mieszkamći miedzy srogimi lwámi/ Co prze-
grażáią y pożogámi: Zeby podobne ostrym strzá-
łam máią: Skądem wielkimi zięty trwogámi/
Jezykiem gorzey niż mieczem wćináią.

5 Boże/Chwałe swą wznieś nád obłoki/Niech
ią świát vyźrzy iáko szeroki/ Sieći swe ná mie ze-
wszad zástáwili: Po stronách moie záwárli boki/
Máluczko dusze mey nie vłowili.

6 A żeby vpad moy oglądáli/ Doł ná mie byli
nágotowáli: Ale to Pan Bog z swey spráwie-
dliwośći Spráwił/ że sámi weń powpadáli: A
ią zás sobie buiam ná wolnośći.

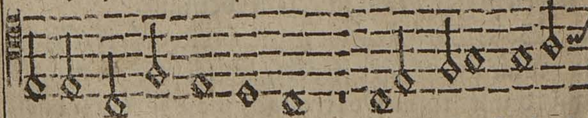
7 Czym serce moie vweselone/ Cále do tego iest
roznieconé/ Aby ćię Bogá zá twoie litości/ A to
ná czásy nie zámierzone/ W Pieśniách chwalilo
z vprzeymey wdźięczności:
8 Powstań iezyku moy do śpiewánia / Pow-
stań y Lutnio z Arfą do gránia/ Zábawćie głos
swoy Bożymi chwałámi/ Záraz záczawszy ie od
świtánia/ Bo go chce sławić miedzy narodámi.
9 Dobroć twa Pánie w niebie przestáłá/ Pra-
wdá z obłokow sámych wyźrzáłá: O Boże chwa-
łę swą wznieś nád obłoki/ Aby ią wszytká ziemiá
poznáłá/ Kiedy ią vyźrzy świát iáko szyroki.

PSALM 58.

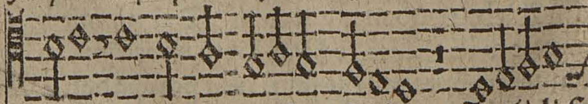
Si verè vtique iustitiam loquimini.

Wy co się Rádą być mienićie / Przy-

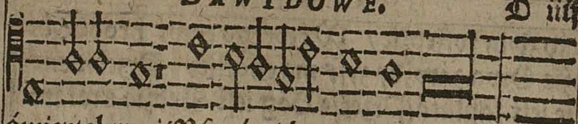

znaycie mi się prawdźiwie / Jeśli kiedy spráwie-

dliwie/ Ták iáko przystoi/ sądźićie/ Znaćieli si-

śmiertel

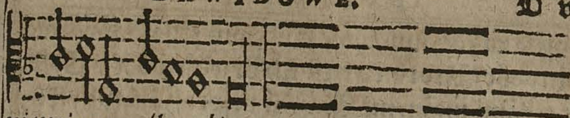
śmiertelnymi/ Y synámi być ludzkimi.
2 Lecz sie widzę w złośći kochaćie/ A miásto
spráwiedliwośći/ Gwałtem srogiey okrutnośći/
Zá Práwo krzywdę vdawaćie: RowNie iáko in-
ße ludźi/ Złość was przyrodzona budźi.
3 A tymeśćie sie nam wydáli/ Ze rádźi kłam-
stwo mawiaćie/ Jáko węże iad pußczaćie/ Cośćie
go w śie dawno nábráli: Ani chceććie słucháć
mowy/ Co dodáie rády zdrowey.
4 W czymeśćie podobni do Zmiie/ Ktora gdy
czárownik swymi Zákliná słowy pewnymi/ Oná
swe vßy w źiemię kryię/ Aby nie słucháć klnącego
Y one czáruiącego.
5 Ale im ty ták vczyń Pánie/ Potłucz ich wße-
tecżne gęby/ Y zwytracay srogie zęby/ Ták że żą-
dnego nie zostánie: Zátkay Lwow srogie páßcże-
ki/ Niech twym nie ßkodzą ná wieki.
6 Niech sie iáko wodá rospłyną/ Wodá ná źie-
mię rozlána: A iáko strzałá złamána Niechay
márnie wßyscy poginą: Y iáko ślimak od słońcá
Ták niech znißczeią do końcá.
7 Niech sie ták ze wßytkimi sstánie/ Ják z pło-
dem niedonoßonym/ Ná słońcu nie osußonym:
Niech tákie wezmą dokonánie/ Ják Głog zá mło
du spalony/ Y wichrem wykorzeniony.
8 A vćießy sie spráwiedliwy/ Widząc pomstę

nád złym wßedzie/ W ktorego krwi brodzić będzie. Owa záwżdy zyſk ma cnotliwy Przećie cnocie ieſt zapłátá/Przećie Bog ieſt Sędzią świátá.

PSALM 59.

Eripe me de inimicis meis Deus.

WAnie nieprzyiaćiołom moim/ Odeymi mie w miłośierdziu ſwoim: Niech ći co ſie wywyżßáią Nád mie/Pánem mie ſwym znáią. Wyrwiże mie z mocy złośnikow / Niewſtydliwych iáwnogrzeßnikow / Ktorzy ná ćie nic niedbáią / Krew niewin-

niewinna rozlewáią.

2 Oto ná gárdło me czyháią / A co możnieyszy ſię zmawiáią Ná mię / chcąc zgłádźić nędznego / Procz wszelkiego grzechu mego: Bo w niczymem im nie przewinił / Anim źle komu z nich vczynił Ockni ſię á obacz Pánie / A rácz mi ſam pomoc ná nie.

3 Boże Izráelſkie kochánie / Wſtań á pátrz co czynią Pogánie / W ſrogiey ſwey ſpráwiedliwośći / Skarz ich niehámowne złośći: Ani badź miłośćiw nád nimi / Gdyż ták w grzechách ſą vpornymi. W wieczor po mieśćie biegáią / A iák pśi głodni pacháią.

4 Z geby im idą ſłowá krwáwe / Jádowite / iák miecze práwe. Ták ſię chytrzy ſobie zdádzą / Że nikt nie wie o czym rádzą: Lecz ty Pánie co wszytko widźiſz / A z nich / y z rad ſię ich náśmiewaſz Choć ſię ná mię wszyſcy znioſą / Sam wſtyd tylko ſtąd odnioſą.

5 Bowiem kiedy mi będą śilni / Będę ſię ćiebie trzymał pilniey: Niechayże co raczą broią / Ja ćię znam vćieczką ſwoią. Ty ſam wszytkie moie ćieszkośći / Vprzedźiſz rátunkiem litośći: A ſpráwiſz to że oglądam / Pomſtę nád złym / ktorey żądam

***

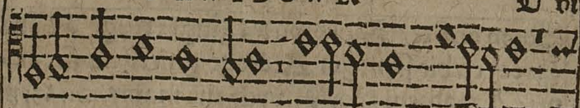
6 Nie wytracayże ich wszcząt Pánie / By nie

poßłá w zápámiętánie Ludziom twoiá spráwie-
dliwość/ Ktora karzeß ich brzydliwość: Tylko
ie rękámi możnymi Zraź/ á rosproß po wßytkiey
ziemi. Dawno ná to zásłużyli/ Aby rosproßeni
byli.
7 Zá bluźnierstwá y kłamstwá żywe/ Zá hár-
dość y przysięgi krzywe/ Wyniśćz ie: niechay
świát czuie/ Ze Bog Iákobow pánuie. W wie-
czor po vlicách ćiekáią/ Iák pśi ktorzy ieść co nie
máią: Ale nic nie vgoniwßy / Spáć iść mußą
głodni bywßy.
8 A ia o twoiey wßechmocnośći/ Záśpiewam
z serdeczney wdzięcznośći: Wnet sporánku łáskę
twoię/ Wyznam być vćieczkę swoię. Boże moy y
vćieczko moiá/ Obrońco moy y pewna zbroiá/ O
tobie moy ięzyk wßędzie / Pieśni wdzięczne śpie-
wáć będzie.

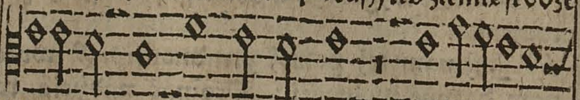
PSALM 60.

Deus repulisti nos, et destruxisti.

Boże ktorys nas odrzućił/ Y w gniewie
swoim porzućił/ Ráczże się w gniewie okroćić/ A
do nas

do nas się zás náwroćići Poruszyłeś ziemię srodze

Rozśiádłá się w wielkiey trwodze: Nie vleczyszli

iey sam Boże/ Z trudnáć się w cále ostáć może.
2 Postąpiłeś ostrze z námi/ Dałeś nam pić strách ze łzámi: Chorągiew twoię naszáli/ Ci co w boiáźni twey trwáli: Bądźże y nam miłośierny/ Pokaż się nam w słowie wierny/ Weyźrzy ná swoy lud vtrapiony/ A przyimi go do swey obrony.
3 Mowił Pan z Syonu swego/ Czym vćieszył mnie smutnego: Ná moy dźiał przyidźie Sychiná/ Tákże Sukotska kráina/ Gáláád iest włásność moiá/ Y Mánásseſowá zbroiá: Ephráim moc moiey głowy / Y Judás práwodawcá zdrowy.
4 A hárdźi Moábczykowie/ Będą mi iák száflikowie: Idumczyk mię zás zzuwáć Będźie/ y w boty obuwáć/ Lecz y Filistińczykowie/ Y inszy Cudzoźiemcowie: Wszyscy ći będą mi służyli/ Co mi nieprzyiaćielmi byli.
5 Kto mię w miásto nie dobyte/ Kto w kráie

Edom obſite/ Záprowadźi ſługe twego? Nikt
oprocz ciebie ſámego: Ktorego gniew ná ſie zna-
my/ A wodzem woyſk ſwych nie mamy. Zá czym
ták od ciebie wzgárdzeni/ Lekceſmy v wßech po-
ważeni.

6 Juz nam tez pomoz z trudnośći/ Y wroć
nam dawne wolnośći: Poznać nádzieiá w
człowiecze/ Bo gdźie gwałt/ rádá vciecze. Lecz
kto w tobie dufa Boże/ Ten ſie meżnie potkáć
może: Bo ty zdepceß przed námi śmiele/ Wßyt-
kie náße nieprzyiaciele.

PSALM 61.

Exaudi Deus orationem meam.

BOże vſłyß me wołánie/Y wzdychánie:
Ná cie ſámego wołam/Z oſtátniego kráiu świá-
tá/Krzycząc rátá/ Bo ſam ſobie nie zdołam.

2 Ráczże mie w moiey teſknośći/ Z ſwey miło-
śći/

ści/Postáwić ná swey stále: Wszákeś mie ty swą
możnośćią/ Przed złych złośćią/ Záwżdy záchowáł w cále.
3 A teraz mieszkáć przy tobie/ Tusze sobie/ W świetych namiećiech twoich: Dayże mi tám vlec záwżdy/ W trwodze káżdey/ Pod ćieniem skrzydeł twoich.
4 Boś ty modlitwámi mymi/ Acż lichymi/ Nie gárdźił nigdy Pánie: Ty co drżącym ná twe imię/ Dawasz ziemię/ W dźiedźiczne vżywánie.
5 Vżycżże Krolowi swemu Wybránemu/ Długich lát y opieki: Day/ że nád wszytkie narody/ Wiek swoy młody W prowádźi w długie wieki.
6 Niechay przed ocżymá twymi/ Láskáwymi/ Trwa áż ná wieki wiecżne/ A twa dobrotliwość święta. Prawdá wźiętá/ Niech go strzegą bespiecżnie.
7 Tám wolen będąc trudnośći/ Z powinnośći/ K twey cżći śpiewáć záśiędę/ A to comći obiecował/ Y ślubował/ Káżdy dźień płáćić będę.

PSALM 62.

Nonne Deo subiecta erit anima.

Ná stárą notę.

IZali duszá moiá słusznie Pánu swemu/ Rep. Nie ma być podrzucona w posłuszeństwo iemu/ Gdyż on iest mym zbáwieniem á mym práwym Bogiem/ Iż

wzruszon nie mogę być żadnym strachem srogim.
2 Jákoż wy sprzećiwnicy wżdy tę śmiáłość ma
ćie? Rep. Iż się ná mię człowieká złośćiwie tár=
gaćie? Jáko śćiánę pochyłą á w poły przepádłą/
Ták mię chcećie zániszczyć swoią złośćią ziádłą:
3 A ia w srogim prágnieniu wiodę nędzny
swoy wiek; Rep. Widząc iż mię pokryćie prześlá=
duie człowiek / Vsty mię pięknie chwali á sercem
przeklina/Mniemáiąc iż ná pieczy Pan moy tego
nie ma.
4 Ale ty duszo moiá bądź posłuszna Páná/ Re.
Abowiem tá ćierpliwość nmie od niego dána;
Gdyż on sam iest mym Bogiem á opiekálnikiem /
Nic się źle nie może sstáć nádemną nędznikiem.
5 A ták moiá nádźieiá y moie kochánie / Rep.
Ni w kim niechay nie będźie iedno w moim Pá=
nie; R wszyscy vćiśnieni ćiśńćie się do niego /
Kłádąc niewinne serce przed możnośćią iego.
6 Abowiem on tákowych záwżdy Bogiem bę=
dźie/ Rep. A złośćiwi vpádáć przed nim muszą
wszędźie/Nieprawdźiwy w ięzyku y w swey ká=
żdey spráwie/ Ktory ná wszem zdrádliwie obcho
dźi się práwie.
7 Ale wy wierni Páńscy nie dufayćie w złośći/
Rep. W drapiestwie ni w bogáctwie / ni w żá=
dney chytrośći; A ieśli co przypádnie od świátá
zacnego / Nigdy nie przykładayćie k temu sercá
swego.
8 Abowiem co raz iest rzekł/zmienić się nie mo=
że/ Rep.

żę/ Rep. Iż on będąc ták możnym zmiłowáć się może/ A wedle spraw káżdego odpłaca prawdziwie / Ktory w Bostwie od wiekow y ná wieki żywie.

PSALM 63.

Deus Deus meus, ad te de luce.

Oże/Boże Pánie moy / od wstánia moiego/ Prágnie ćię duszá moiá iáko Páná swe°/ Tákże w tym błędnym świećie y nędzne me ćiáło Záwżdy twą świętą chwałę rádoby widźiáło.

2 Bo ná tey nędzney źiemi práwey spustoszáłey/ Widźisz iáko vżywam ćięszkośći niemáłey / Zászedłem w błędne drogi w rozliczne przygody/ Nie mogąc nigdźiey náleść zdroiu żywey wody.

3 Jákoż kiedym ćię widźiał w twym świętym

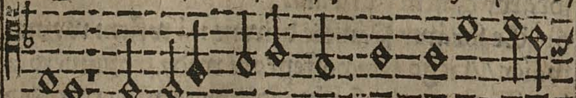
kościele/Kedy się okazáło możności twych wiele/
Támći nędzne oko me twą chwałę widziáło/
Ztąd mi wielkich rádości w duszy przybywáło.
4 Bowiem miłosierdźie twe nád winną máći-
cę/ Hoynie może vśmierzyć mnie táką teſknicę/
Gdy ręce swe podniosę do imieniá twego/Chwa-
ląc ćię przez wszytek czás żywotá moiego.
5 Bo ty wielką hoynośćią nápełniſz mą duſzę/
Zá co ia ćiebie nędznik wiecznie chwalić muſzę/
Ná łożku y w powstániu ćiebie wspomináiąc/ A
iżeś moy obrońcá záwżdy wystawiáiąc.
6 A pod ćieniem ſkrzydeł twych wszytká rozkoſz
moiá/ Abowiem mię zákryłá można ręká twoiá;
Y próżno się stáráią co mię prześláduią/ Gdyż
moię nędzną duſzę w twey opiece czuią.
7 Bowiem ći sámi zwiedzą kiedy w piekło wpá
dną; A gdy ie miecz pośiecze áni tego zgadną; A
zwierzętá ich kośći będą násyceni: A co w Pánu
dufáią/będą wybáwieni.
8 A Krol się rozráduie wiecznie z Bogá swe-
go/ Y ći co się spráwuią w imię święte iego/ A
złośćiwym zátkána być muśi paſzczeká: Bo ták
záwżdy bywáło od wszytkiego wieká.

PSALM 64.

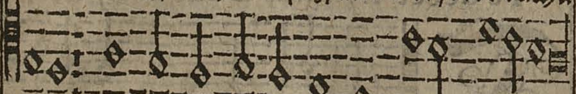
Exaudi Deus orationem meam.

Słysz moy miły Pánie nędzne prosby

moie/ A niechay wzdy ná tym znam miłosierdźie

twoie: A z stráchu nieprzyiaćioł wyrwi duchá

mego: Boś ty mnie záwsze bronił bráctwá złośli(wego.

2 Ktorzy záwzdy złośćiwie swe spráwy sprá- wuię; A iáko ostre miecze iezyki swe kuię: Náćię- gáię strzelby swe w káżdey fałszywośći / By zbo- rzyli wiernego w iego niewinnośći.

3 Pokryćie nań strzeláiąc słowy fałesznymi/ Chcąc go márnie vłowić śidłámi chytrymi. A żá- den sie tych swych spraw ták márnych nie wsty- dźi/ Mniemáiąc; iż tego Bog/ áni człowiek widźi.

4 O cudzych káżdych spráwách pilnie sie pytá- iąc; A swych ná żadney pieczy nigdy nie miewáiąc Jedno wzniowszy myśl wzgore ná wszem dźiwy

broią; Ani ludzi się wstydzą / áni Bogá boią.
5 Alec tákie ich strzelby wspák się obracáią/ A
iezyki fałeszne márnie im vstáią/ Ze ći co ná to pá-
trzą práwie się wstydáią / Widząc ták márne
spráwy czásem się lękáią.
6 Te spráwy Páńskie dziwne ná wszem wyzna-
wáiąc/A iego tym postępkom wżdy zrozumiewá-
iąc; Iż się w nim spráwiedliwy záwżdy rozrádu-
ie/A káżdy go wyznawa kto w sobie wstyd czuie.

PSALM 65.

Te decet hymnus Deus in Syon.

TObie chwałá moy Pánie wnędznym
Ná wszem właśnie przystoi wposlu
duchu moim/ Rep. A ty z łáski wysłuchay nędzną
bieniu swoim.

prosbę moię / A day innym narodom znáć tę mi-
łość swoię.
2 Bo się słowá złośćiwe przećiw mnie zmocni-
ły;Rep.

ły; Rep. Teby nic; gdyby śię twe łáśki otworzyły:
Bo to błogosłáwiony kim śię ty opiekaß/ A iż mu
w swym przybytku przemießkáć dopußczaß.
3 Bowiem ten káżdy bywá hoynie násycony/
Rep. Ktory bywa w twych wiernych poczet po-
liczony. Przyimi nas miły Pánie/ tyś náße zbá-
wienie; A innego tákiego y w końcu świátá nie
4 Ktory gor wysokośći w swey mocy spráwu-
ieß/ Rep. A srogie morskie wody iák chceß zá-
wśćiaguieß; Ták iż co pátrza ná to srodze śię lę-
káia/Ktorzy ráno y w wieczor twoie cudá znáia.
5 Tákżeć ty w łásce swoiey źiemię opátruieß/
Rep. A rozliczne hoynośći nam ná niey spráwu-
ieß/ Poiąc ią záwżdy rosą miłośierdźia swego;
By wydáłá swoy owoc dla człeká nędznego.
6 Rzeki swoie nápełniaß żywemi wodámi/Re.
Aby śię świát ochładzał ich wilgotnośćiámi/
Skąd źiemiá muśi podáć rozliczne żywnośći/ A-
by śię dźiała chwałá twey świętey miłośći.
7 A gdy ty zás pożegnaß/roku poczętego/ Rep.
Mußą polá zákwitnąć/ z zwyczáiu swoiego; Y
mieyscá puste mußą podáć swe hoynośći; Ták iż
będźie wßytkiego ná wßem w obfitośći.
8 Káżde zwierzę wełną swą przyodźiano bę-
dźie;Rep. Skąd śię nędznemu człeku mnoży dobro
wßędźie: A też znáiąc tę hoynośc do ćiebie wołá-
ią / A twoię wieczną chwałę ná wßem wystá-
wiáią.

Psálm tenże 65.

Ná Syo-

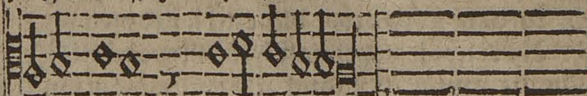
A Syonie się odpráwuie Służbá Támżeć Boże kto co ślubuie Odda-

Boża rządnie: Rep. Támże też y nássze modlenia wa porządnie/

Przyimuiesz z wdźięcznośćią: Támże do ćiebie

pokolenia Idą z ochotnośćią.

2 Brzydliweć zewsząd nieprawośći/ Nas opánowáły/ Rep. Lecz ie tám gładźisz z swey miłośći/ By nie potępiáły: Przetoż kto od ćiebie sámego Iest záprowádzony/ Mieszkáć w śieniách namiotu twego/ Iest błogosłáwiony.

3 W domu twym wszytkiego dobrego Mamy do sytośći: Rep. Ciesza nas Kośćiołá twoiego Zbáwienne świątośći; Z támtąd dawasz wyroki srogie Ná złych potępienie: Z támtąd też śleszʼ nowiny drogie Swoim ná zbáwienie.

4 Z tąd wszedy poki ziemie stáie Wszyscy w ćie dufáią/

dufáią/ Rep. Y nadálße zamorskie kráie Ná ćiebie wzgląd máią : Boś ty ſtwierdźił gor wyſokośći Wßechmocnośćią ſwoią / A w ktoreś ie ſtworzył pewnośći/ Nie odmiennie ſtoią.
5 Ty śmierzyß ßum morzá ſrogiego Z iego nawálnośćią: Rep. Ty burdy narodu wśćiekłego Kroćiß ſwą możnośćią : Twoichći ſię cudow lękáią/ Widząc ćię groźnego/ Ci co áż ná kráiu mießkáią Swiátá ßerokiego. * * *
6 Od ćiebie ludźie vżywáią Wdźięcznego pokoiu/ Rep. Swobodnie żyiąc/ nic niedbáią Ná ſtráchy rozboiu : Roboty ſwoie z ochotnośćią Ráno záczynáią; Ale ie nie z mnieyßą rádośćią W wieczor zámykáią.
7 Ty błogosłáwiß ſwą miłośćią Y náwiedzáß źiemię: Rep. Ty ſuche rozwilżaß wilgośćią Vrodzáiow plemię/ Aby w nieprzebrániey hoynośći/ W tym błogosłáwieniu / Dawáło doſtátek żywnośći/ Wßytkiemu ſtworzeniu.
8 Ty záſchłe polewaß zagony / Práwie iáko trzebá: Rep. Ty ſpußczaß deżdż nie przepłácony Z wyſokiego niebá : Aby ták w twoim pożegnániu Wßelákie naśienie/ Wßelkiemu ćiáłu ku żywnośći/ Miáło rozkrzewienie.
9 Dárow twoich hoyną ßczodrośćią Rok káżdy opływa/ Rep. A iáko koroną/ wdźięcznośćią/ Ozdobiony bywa : Bo gdźiekolwiek ſtopę położyß Z ſwey Boſkiey miłośći/ Wßędźie wielką obfitość mnożyß Roſkoßney tłuſtośći.

10 Twoiey dobroći záżywáią Y strászne pustynie/Rep. Págorki dźiw że nie plasáią W tákowey przyczynie. Szczodrobliwość twoiá rowniny Stády nápełniłá; Szczodrobliwość twa y doliny Zbożem położyłá.

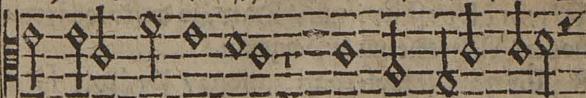
11 Wszytko z twego vdárowánia Wesela vżywa: Rep. Wszytko łáská twa do śpiewánia Pobudzono bywa. Owa z twoiey szczodrobliwośći Wszytko sie ráduie: Y zá to ćie chwalić/ z wdźięczności/ Winnym sie być czuie.

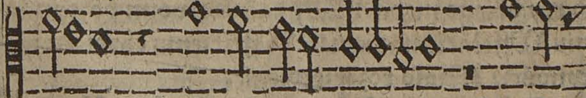
PSALM 66.

Iubilate Deo omnis terra.

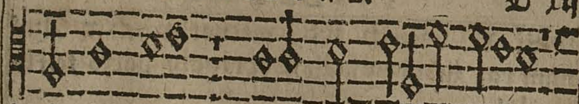
Vź wszytkie kráie wykrzykayćie/ I-

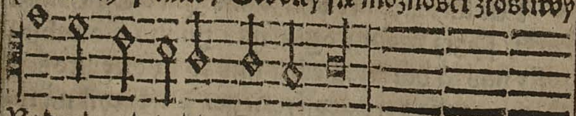

mie Páńskie wyznawáiąc: Ná cześć Boską pieśni

śpiewayćie/ Chwałę iego rozszerzáiąc. Rzeczćież

Bogu: Jákoś strásżliwy We wszytkich swych

spráwách

2 Przed twą naświętszą wielebnością / Niechay się wszyscy kłániáią/A imię twoie z vczćiwością W Pieśniách niechay wyznawáią. Sám się przypátrzćie Páńskim czynom / Chćieyćie ie pilno vważáć/Bo w nich Bog strách swoy ludzkim synom Wszytkim iáwnie chćiał pokazáć.

3 Onći nas gruntem dná morskiego Przeprowádźił z swey możnośći/On głębią Iordanu bystrego Sucho dał przebyć w rádośći: On ná wieki możnie pánuie Nád narodámi wszytkimi/ On złość nieprzyiaćioł hámuie/ Oczymá swymi srogimi.

4 Błogosławże Bogá nászego Wszelki narodźie Pogáński: Przyczyńćieſz się wszyscy do tego/ Że zábrzmi głos chwały Páńskiey: Boć on możnie od záginienia Sam dusze násze wybáwił/ Y nog nászych od podwinienia Broniąc/ mocnie nas postáwił.

5 A gdyś nas iuż Boże doświádczył/Iáko śrebrá doświádczáią/ Ná iednęś kupę nas zlać ráczył/Iáko y śrebro zlewáią. Bo ázażesmy raz bywáli

wáli W vśćiech ludźi niecnotliwych: Azaż
nam raz źli przypináli Popręgow bárzo teſkli-
wych:
6 Nie lutośćiwieć obieżdżáli/Iáko Ośle/náſze
kárki/ Przez wodę y ogień nas gnáli / Powiąza-
wſzy nas zá bárki: Aleś ty nas w ſwoiey litośći/
Wyrwawſzy z tego wſzytkiego/ Poſtáwił ná w-
dźięczney wolnośći/Tego bytu roſkoſznego. ***
7 Przetoż poydę do twego domu/Nioſacći z ſo-
bą ofiáry/ Tobie á nie inſzemu komu / Ziſzczę po-
ślubione dáry / Com ie przyrzekł vſty ſwoimi /
Gdym był w ćięſzkim vtrapieniu/ Zem ćię bydlę-
ty co tłuſtſzymi/ Cżęſtowáć miał w ich paleniu.
8 Tám też záraz nie przepomniawſzy / Twych
przećiw mnie vcżynnośći: Wſzytkich do śiebie zá
woławſzy/Rzekę z ſerdeczney wdźięcżnośći:Słu-
chayćie co mi Pan dobrego Z láſki ſwey vcżynić
racżył/Wybáwiwſzy mię ode złego/ Vćieſzyć mię
nie przebacżył.
9 Kiedym nań záwołał z dufnośćią/Záraz mię
Pan porátował; Przetoż mu też z wielką rádo-
śćią Vſtáwnie będę dźiękował. Acz gdyby było
ſerce moie Kocháło ſię w iákiey złośći: Pewnieby
był Pan vſzy ſwoie Odwrocił od mych żądośći.
10 Alec ná głos mego wołánia / Vſzu ſwych
nákłonił mile/A prośby moie/y wzdychánia/Ná-
pełnił oneyże chwile: Niechże zá to będźie chwa-
lony; Iż vſłyſzał prosby moie/ Niech Pan będźie
błogoſłáwiony Zá to miłośierdźie ſwoie.

PSALM 67.

Deus misereatur nostri, &c.

DRaz Boże nád námi swoie zmiłowá-
nie/ Jeśli nam też pocieszne swe błogosłáwienie/
Jásność oná twarzy twey ktora końcá nie ma/
Niechay tu nam nász Pánie záwżdy świátło dá-
wa/ A niech nigdy nie vstawa.

2 Jżeby tu ná ziemi mogły być poznáne/ Od twych wiernych drogi twe/ dobrze torowáne/ A od wszego narodu tego tu ziemskiego/ Skutek y obiáśnienie zbáwienia twoiego/ A dziś y czásu wszelkiego.

3 Niechże tobie chwałę dá/ o Boże łáskáwy/

Lud twoy naprzod wybrány/y inne narody/Rá-
duiąc sie z weselem/że ty sądźić raczyß/Lud twoy
w spráwiedliwośći/ A ták go prowadźiß / Ze
żadnego nie vtráćiß.
4 Niechżeć o Boże lud twoy/ da słußne chwa-
lenie/Y inny wßytek narod/cżeść y wysławienie/
A nam też niech da źiemiá żywność cżásu swe-
go/ Bo to łácno vcżyni z winßowánia twego/
Jáko Páná wßechmocnego.
5 Ráczże nam błogosłáwić/ y rácz nas przeżeg-
gnáć/ Boże náß miłośćiwy/ rácz też swą łáskę
dáć/ Aby sie ćiebie bali wßyscy co mießkáią/ Ná
kráiu świátá tego/ á ćiebie wzywáią/ Y Pánem
swym wyznawáią.

Psálm tenże 67. Ná stárą Notę.

BLogosław nam náß Pánie z
miłośierdźia twego/ Rep. Oświeći-
wßy światłośćią oblicża swoiego/ A-
byśmy tu ná źiemi ználi drogi twoie/
Okaż nam tu przed ludźmi miłośierdźie swoie.
2 Niechay ćie wysławiáią wßyscy narodowie/
Rep. A z tąd sie rozráduią y niewiernikowie/
Kiedy ty swoie wierne w łásce będźieß rządźił/
Strzegąc áby ná strone żaden nie zábłądźił.
3 Wysławiayćieß iuż Páná wysławiayćieß lu-
dźie/ Rep. Bo widźićie żeć z źiemie wam pożytek
idźie / Ty nas błogosław Pánie / á twe święte

imię / Niech po wszytkich narodziech z wielkim strachem słynie.

Psálm tenże. 67.

Ná te Notę iáko Psálm. 33.

Nuż spráwiedliwi záśpiewayćie / etc.

Zmiłuy się nád námi Pánie/ Rácz nam nędznym błogosłáwić : Twey twarzy iásność niech zostánie Przy nas/ rácz to z łáski spráwić. Niech drogę twą znamy/ Z chwałą twą wyznamy/ Ześ swych obroná : Niech o twym zbáwieniu/ W káżdym pokoleniu/ Wie wszelka stroná.

2 Niechay ćię sławnie wysławiáią Wszyscy ná świećie stanowie/ Niechay ćię w Pieśniách wyznawáią Wszyscy ziemscy narodowie : Bo ty nie postáwnie Sądziß/ ále práwnie/ W spráwiedliwośći : A władaß ná ziemi Narody wszytkimi/ W swoiey możnośći.

3 Niechći wszytek świát chwałę dáie/ Niech ćię sławi bez przestánia/ A ziemiá też swe vrodzáie Niech da z twego pożegnánia. Błogosław nas Pánie/ Swe nam pożegnánie Hoyne dawáiąc : Niechże grozy twoiey/ Wszytek sie świát boi/ Pánem ćię znáiąc.

PSALM 68.

Exsurgat Deus, & dissipentur.

Ná te Notę, iáko Psálm 36.

Vporna złość bezbożnego/ iest mi etc.

PAnie zá twoim powstániem
Twarzy srogiey vkazániem/ Wßy-
scy nieprzyiaciele/ Rep. Coż to wie-
dzieć iák pierzcháli/ A sromotnie tył
podáli / Co ćię wzgardzáli śmiele.
Názbytći byli zhárdźieli/ Rep. Alić nagle wyniß-
czeli: Iáko wiec dym nißczeie. Wßyscy przed Bo
skim imieniem Nißczeli; iák przed płomieniem
Wosk rozgrzany topnieie.
2 Ale zásię spráwiedliwi/ Ludźie dobrzy y cno-
tliwi/ Bárzo się rádowáli: Rep. Sámi w Bogu
wykrzykáiąc/ W nim wesela záżywáiąc/ A inßych
pobudzáli. Spiewayćie Bogu/ śpiewayćie/ Re.
Imię iego wynaßayćie; Imię pełne zacności:
Bog co dotąd ná pustyniách Mießkał w wytár-
tych kortynách/ Bog sławy y wieczności.
3 Idźie do Miástá świętego / Do mießkánia
rozkoßnego/ On iest wßytkich piástunem: Rep.
Wßyscy się z niego ráduyćie / Oycem śierot go
miánuyćie: On iest wdow opiekunem. On nie-
płodnym płodność dáie/ Rep. On ie rozradza w
rodzáie / W rodzáie niezliczone: Okowy z więź-
niow zdeymuie/ A ná sporne záchowuie Cießko-
śći nieskończone. ***
4 Kiedyś przed ludem swym chodził Boże/ y
oneś sam wodził Pußczámi ogromnymi/ Rep.
Ziemie grunty stráßnie drżáły / A niebiosá zás
topniáły/ Przed oczymá twoimi: A gorá Syon
się chwiała/ Rep. Kiedy stráßna twarz widźiáłá
Bogá

Bogá Izráelskiego: Ales skrapiał deszczem szczo
drym/ A nápawał wszytkim dobrym/ Grunt dzie
dzictwá swoiego.
5 Aby zá twoią vpráwą / Ciészył sie lud twoy
potráwą/ Wdzięczney bárzo sytości: Rep. Tuć
sobie odpoczywáią / Tu opátrzenie swe máią/ Z
twoiey Boże/ szczodrości. Zá tym twym błogo-
sláwieństwem/ Rep. Ześ nas dárował zwycię-
stwem / Dziękuiącći serdecznie/ Pánny Tryumf
záczynáiąc/ W kole wdzięczny opiewáiąc/ Chwá-
liły cię społecznie:
6 Krolowie z woyski pierzcháią / A sromotnie
vciekáią; Bo potkáć sie nie śmieli: Rep. A ci co
domá zostáli/ Łupow sie wielkich nábráli; Cho-
ciaż vciekáć mieli Dotądeś o Izráelu/ Rep. Pod-
dan był ciężkości wielu/ Kiedyć źli nálegáli: Ská
deś sie był stał mierziony/ A ták brudno vmurzo-
ny/ Ják co w piecu legáli.
7 Lecz iuż ślicznieysze masz lice/ Niżli piorá go-
łębice/ Ktore śrebrny bláśk máią; Rep. A od kto-
rych też więc szyie/ A złoty bláśk czásem biie/ Gdy
w powietrzu latáią Bo iák prętko wszechmogą-
cy/ Rep. Wygnał precz narod szkodzący/ Z dzie-
dzictwá nam dánego/ Wszytko sie świátłem ob-
lało/ Ják gorá Sálmon zbielało / Pełná śniegu
iásnego. * * *
8 Tu ácz iest gorá wysoka/ Bázan/ w págorki
szeroka/ A z gorámi inszymi/ Rep. Co áż w obłoki
sięgáią/ Wielką wszędzie sławę máią/ Wyniosło-

śćiámi swymi: Lecz ich Pan nie vpodobał/ Rep.
Ale sáme te to obrał/ Do swoiego mieszkánia: Ná
tey chce Pan odpoczywáć / Ná tey y z námi prze-
bywáć/ Ná wieki bez przestánia.
9 Wozow Páńskich stoi ćmámi/ A Aniołow ty-
śiącámi/ Pan zás śrzod miedzy nimi: Rep. Ták
wiec ná Synáycu stawał/ Kiedy sie nam widźieć
dawał/ W swoiey sławney świątyni: Wstąpiłeś
ná wysokośći / Rep. Nábrałeś więzniow w mo-
znośći/ Z korzyśćiámi wielkimi: A rozdałeś lu-
dźiom dáry/ Nie máiąc w hoynośći miáry; Boś
Pan miedzy wszystkimi.
10 A zwoiowawszy vporne Przy nas/ co znasz
z sobą zforne/ Miłośćią swą zostawasz: Rep.
Niechżeć sie dźieie chwalenia; Iż nam dárow
swych zbáwienia/ Káżdego dniá dodawasz. Tyś
Bog mocny / tyś Bog wieczny/ Rep. Sam nas
zbáwić dostáteczny / Ty gwałt naywiętszy zmo-
żesz/ Ty sam ze wszelákiey trwogi/ Ty y z gárdłá
śmierći srogiey Snádniey nas wyrwáć mo-
żesz. ***
11 Pan poráźi srogą ráną / Ieśliże nań gdy
powstáną/ Wszytkie swe przećiwniki: Rep. A toż
káżdemu vczyni/ Kto mu sie iedno przewini/ Wy-
tráćić chce grzeszniki. Bo co niegdy Pan spráwo-
wał/ Rep. Ze lud swoy w Bázan záchował/ A w
morskiey głębokośći / To ieszcze myśli spráwo-
wáć/ Iáko to raczył ślubowáć/ Mieszkáńcom
świętych włośći.

Wszák/

12 Wßák wiećie/żećie w czásiech tych/Leiąc krew nieprzyiaćiol swych / Nogámi w niey brodzili: Rep. Wiec y ich ścierwem obfitym/A wáßą reką pobitym/Zećie swe psy karmili. Widźielić Boże Pogánie / Rep. Twoie Krolewskie stąpánie/Gdysmy tryumfowáli: Wprzod ßlá muzyká śpiewáiąc/ A druga zá nimi gráiąc / Wßyscy sie rádowáli.

13 Pánienki zátym vczćiwe Pieśni bárzo osobliwe/Głosem zgodnym śpiewáły: Rep. Błogosławćie zbáwićielá/ Cośćie poßli z Izráelá/ Pánem go swym znáły. Tu Beniámin ácz máły; Re. Ale żołnierz z nie° śmiáły/Znácznieyßy przed wßytkimi. Tu są Judskie Zábulońskie/ Tu Xiążetá Nephtálińskie/Y z Panięty inßymi. ***

14 Pan iest swym pobudką w boiu/ On pośilkiem w niepokoiu; Nigdy nas nie przebaczył. Re. Pánie day w tym vtwierdzenie/Day y ßczęśliwe skończenie/Coś w nas sam zácząć raczył: Pośilay ludu swoiego/Rep. Z Kośćiołá twego świetego/ Słowy twymi świetymi: Niechći támniosą swe dáry Krolowie/ czyniąc ofiáry / Z námi chwalcámi twymi.

15 A tym záś co sie wspináia/ Zbroi y śile dufáią/ Staw sie srogo stráßliwy/ Rep. Niechay zebrána drużyná/Niechay y káżdy hárdźiná Wie żeś Pan sprawiedliwy. Okroć sercá Pogan mśćiwe/ Rep. Nákarm woyny boiu chćiwe/ By sie wiec obaczywßy / Tobie czołem vderzyli / A w

ßtukách śrebro nośili/ Głowy ſwe vniżywßy.
16 Tobie Egiptſcy Pánowie/Tobie czarni Mu
rzynowie/Niechay dáry dawáią/ Rep. Niechay
y wßyſtkie Króleſtwá/Znáiąc twoie dobrodźiey
ſtwá/Ku czći twoiey śpiewáią: Tobie co śiedźiſz
ná niebie/ Rep. Ktore dawność ma od ciebie/
Tobie niech ſię kłániáią: Ná ktorego to głos ſro-
gi/ Wßytká ziemiá pełná trwogi/ R ći co go ſłu-
cháią.
17 Temuż moc wßelką przyznaycie / A chwałę
wdźięczną oddaycie/Z iego ku wam dobroći: Re.
Panći to náder wyſoki / Wzniośł chwałę ſwą
nád obłoki/A nikt gó nie okroći. Groźnyś w ſwey
świątnicy Pánie/Rep. Ktoż ſię przed tobą oſtá-
nie? Nápełnił twoy ſtrách wßędzie: Ty ſerce dá-
wáß y śiły / Izráelowi coć miły; Niechżeć zá to
cześć będźie.

PSALM 69.

Salvum me fac Deus, quoniam.

Ná te note, iáko Pſálm 51. O Ráczże ſię náde. ⁊c.

Ratuy mię ty ſam wßechmo-
cny Boże / Boć mię iuż práwie zále-
wáią wody/ Egnącego w błoćie nie-
ßczęſney przygody/A porátowáć mię
nikt nie może: Powodź gwałtowną iuż mię por-
wáłá/ Iużem oniemiał rátunku wołáiąc/ Iuż y
moc oczu wßytká vſtáłá/ Do ciebie w niebo o po-
moc pátrząiąc.

2 Ná głowie tyle swey nie náyduie Włosow/
ile tych co mię w nienawiśći Máiąc/z mey szkody
szukáią korzyśći: Zeby zá moią winą/ nie czuię/
Wzieli nádemną moc/ co mą duszę Trapią: A ty
wiesz że bez moiey winy. Nicem nie wydárł/á płá-
ćić muszę: Zmyśláią ná mię rozliczne przyczyny.
3 Nieprzeliczonych Zastępow Pánie/ Day że
się zá mię nigdy nie wstydáią/Ci wszyscy co się ná
ćię oglądáią: Niechay co máią w tobie dufánie/
Dla mnie się nigdy nie zápaláią: Boć vrągánia
Boże żáłosnego/ Dla ćiebie vszy moie słucháią/
Przećię y wstydu vżywam ćięszkiego. * * *
4 Stałem się bráciey swey nieznáiomy/ Syno-
wie mátki mey nie znáią swego Brata/ ále mię
máią zá obcego/ Zem się gorlił o Dom twoy zel-
żony A iż wzgárdę twą/ y pohánbienie/ Z sercá
swoiego vboleniem noszę/ Swiadcząc postem
swym płácz y trapienie/ Smiech tylko z wstydem
od nich stąd odnoszę.
5 A ieśli mię zás płácząc widáli/ Przypowieść
záraz ze mnie vczynili/O mnie się w branách śie-
dząc námowili/ Przy kuflu o mnie Pieśni
skłádáli: A ia tu co mam czynić inszego? Przed
tobą serce ia swoie wylewam/ Dla miłośierdzia
vsłysz mię swego/ Gdyż się od ćiebie rátunku spo-
dziewam.
6 Wyrwi mię z błotá moich ćięszkośći/ Nie do-
puszczay mi w nim márnie záginąć/ Nieprzyiaćio-
ły day mi wszytkie minąć: Wyrwi mię z strásznych

wod głębokośći/ Niechay mi gwałtem dusze mey
smętney Z twych ręku bystra powodź nie wydźie-
ra: Niechay mię áni wir kołokrętny W bezdenną
przepáść nigdy nie záwiera.
7 Wysłuchayże mię z łáski swey Pánie/ Ráczże
oczymá miłośierdźia swego/ Rzlitowánia niezá-
mierzonego/ Wesoło poyźrzeć ná me wołánie/ A
twarzy swoiey pełney miłośći/ Nie kryi odemnie
służebniká twego: Ogárnęłyć mię zewsząd ćię-
szkośći / Przyśpiesz z rátunkiem do vtrapio-
nego. ***
8 Przybliż się/ przybliż ku moiey duszy/ Spraw
żywotowi memu wybáwienie/ Nieprzyiaćiołom
mym nápohánbienie: Okup ią/ że się wiecey nie
suszy/ Bacz iáko hárdźie mi vrągáią Z vszczypki/
szydząc ze mnie miedzy sobą/ Znáiomić dobrze co
to dźiáłáią/ Bo mnie trapiący wszyscy są przed
tobą.
9 Jużći ná poły mię zámordował/ Nie vkoiony
żal sercá moiego/ A nikogo ták nie widzę dobre-
go/ Coby mię iáki kęs pożáłował: Rowszem ie-
szcze miásto ćieszenia/ Zli ludźie/ gorzką mię żołćią
karmili/ A nie máiąc nic ná mię baczenia/ W
prágnieniu moim octem mię poili.
10 Niechże dobrych dni zá to nie máią / Nie-
chay im kośćią chleb ich w gárdle stánie: R skąd
poćiechy szukáią więc Pánie / Tám niechay smę-
tek stąd odnászáią: Wykol im oczy niech nie pá-
trzáią; Niech się nábiorą stráchow ćiemney no-
cy/

cy; Poraź ie w krzyże / niech vpadáią / Niech w
biodrách swoich nie máią nic mocy. ***
11 Popędliwość swą wyleyże ná nie / Niechay
ie śćiga rozgniewánie twoie / Niechay ich dwo-
ry y pyszne pokoie Popustoszeią / y ich mieszkánie:
Bowiem od ćiebie mnie vbitego / Nie litośćiwie
oni dobiiáią: A choćiaż widzą iuż zránionego /
Okrutnych mi ran więcey przydawáią.
12 Pátrz iáko z grzechu w grzech vpadáią:
Niechże nie máią twey spráwiedliwośći / Z Xiąg
ie żywiących wymaż bez litośći; Niech z cnotli-
wymi działu nie máią: Ale ia áczem nedznik zbo-
láły; Kiedy mię Pánie wybáwisz z trudnośći /
Każę vstam swym áby śpiewáły / Ná chwałę
wielkiey twey Boskiey litośći.
13 Co wiem że będźie wdźięcznieysza tobie / Ni-
żli woł tłusty / rogámi bodący / A niżli ćielec kopy-
tem grzebący: A tedy dobrze potusza sobie / Ni-
zerni ludźie ćiebie prágnący: Widząc ćię / á tyś
prośbámi vbogich Nie bywał nigdy pogardzá-
iący; Owszemeś pomniał ná swe w pętách sro-
gich.
14 Niebo y źiemiá / y co w was żywie / Dayćie
cześć Pánu: bo Pan opátruie Syon / A Judskie
miástá sam buduie. Tám lud dźiedźiczy Páński
prawdźiwie; Támże spokoynie y Boży słudzy / We
społ z potomstwem swym / przemieszkiwáią; Tám
y co Páná miłuią drudzy / Poćiechy wielkie y rá-
dość swą máią.

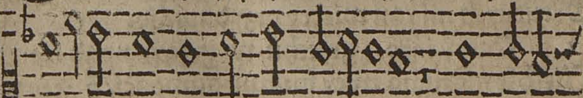
PSALM

Psalm 70.

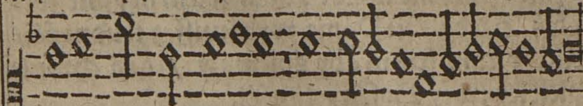
Deus in adiutorium meum.

Wóſpieß ſię Boże ábyś mię wyrwał /

A pokwáp ſię żebyś mię rátował / Niech háńbę

máią/Niech ſię wſtydáią/Ci ktorzy ná moię duße
(cżyháią.

2 A niechay podádzą tył z lekkośćią / Ci ktorzy
mi źle życzą ſwoią chućią / Niechby ſię ná zad z
háńbą wroćili/ Ci co mi więc Ehey/ Ehey mo-
wili.

3 Niech ſię ráduią y weſelą ći/ Ktorzy ćiebie
Pánie ßukáią wßyſcy ; Niech mowią/ Bog náß
niech będźie zacny/ Ci co miłuią rátunek twoy zá-
wżdy.

4 Alem ią nędzny y vtrapiony/ Spieß ſię Boże
ábych był rátowány. Tyś pomoc mą/ ſwyrwánie
me Pánie/Przeto nie mießkay/boć mi ſię źle ſtá-
nie.

Tenże Psálm 70. A Notá iego, iáko 17.
Pánie pomoż mey słuszności/ ec.

BOże przybądź mi z pomocą/ A nie mieszkáiąc rychło przyśpiesz/ Że mię od nieprzyiaćioł wyrwiesz/ Co mi nálegáią mocą: Wszyscy co dusze mey szukáią/ Boday byli pohánbieni/ Sromotnie ná zad cofnieni/ Ci co się w złym moim kocháią.

2 Vczyńże to z swey dobroći/ Że ći ktorzy zá mną wołáią Iák zá błaznem/ sámi pierzcháią: Niech ie wstyd ná zad obroći. A ći zás co ćiebie szukáią/ Niech vżywáią rádośći: Niech z cáłey sercá wdźięczności/ Chwałę twą święta wyznawáią.

3 Mowiąc: Bądź pochwalon Pánie/ Że swe wierne ktore miłuiesz/ Łáskáwie záwżdy opátruiesz/ Máiąc o nie swe stáránie. Ia też pełen rzewnego łkánia/ Wołam/ Boże rátuy mię sam/ Boś ty moy Zbáwićiel y Pan/ Pośpieszże się iuż bez mieszkánia.

PSALM 71.

In te Domine speraui, non confundar.

Ná stárą Note.

W Tobie Pánie nádźieię mam Wszytko vfánie pokłádam/ Ták nie będę pohánbiony/ Vżywáiąc twey obrony.

2 Wyzwol mię z twoiey lutośći/ Od wszelkiey niebespie-

niebeſpiecznośći; Náchyl ku mnie vchá twego; A
zbaw człowieká grzeſznego.
3 Bądź ty Pánie ma obroná; Boć moiá rzecz
ieſt ſtrácona/ Wſzákeś obiecał wyſłucháć/ Czło-
wieká w ſmutku pocieſzáć.
4 Boże ćiebie oczekawam/ Od młodośći moiey
wzywam/ Wyzwol mię z ręki gwaltowney/
Niezbożnośći świátá zdrádney.
5 Stałem śię świátu wzgárdzony/ Od wſzech
práwie opuſzczony; Wſzákże ia oto nic nie dbam/
W Bodze mocną nádźieię mam.
6 Oto przećiwnici moi/ Przećiwko śię mnie ſpi-
knęli/ Rádząc iákoby ſzkodźili/ Duſzę moię zá-
tráćili.
7 Mowiąc iuż go Bog porzućił/ Z obrony ſwo
iey opuśćił/ Iuż go łatwie zátápiemy/ Iáko chce-
my vtrapiemy.
8 Boże moy przydź mi ná pomoc/ Potłum ich
wſzytkę vśilność/ Co śię ze mnie vrągáią/ Bo ćie-
bie Páná nie znáią.
9 Niechże śię ich rádá zmieni/ Aby byli pohań-
bieni; A niech śię wſtydzą zdrády ſwey/ Ktorą
czynili duſzy mey.
10 Boże ćiebie będę chwalić/ Spráwiedliwość
twoię ſławić/ Ciebie iedyną pomoc mam/ Bo in-
nego Bogá nie znam.
11 Ty Pánie z młodośći moiey/ Vczyłeś mię
woley ſwoiey/ Dayże mi w niey do końcá trwáć/
Nie rácz mię nigdy opuſzczáć.

12 Odtąd do stárośći moiey/ Niech bedę w opiece twoiey; Abych y innym obiáwiał/ Jákąś ty ku mnie lutość miał.
13 Tyś mię był Pánie záſmućił/ Aleś mię záś ſam poćieſzył/ Wyrwałeś mię z tey przepáśći/ Nieprzyiaćielſkiey chytrośći.
14 Przeto tobie moiá duſzá/ Będźie śpiewáć iáko ſłuſzá/ Język tákież wárgi moie/ Nie vſtáną w twoiey chwale.
15 Tobie poruczam Boże moy/ Duſzę ćiáło y żywot moy/ Spráwuy ty mnie ſługę ſwego/ Aż do żywotá wiecznego.

PSALM 72.

Deus iudicium tuum Regi da.

Ná tęż notę, iáko Psálm 65. Ná Syonie śię.

Dayże o Boże náſz krolowi rozſądek ſwoiemu/ A ſpráwiedliwość ſwą ſynowi iego Krolewſkiemu/ Niechay lud twoy w ſpráwiedliwośći/ Vſtáwicznie ſądźi/ Niech Pány y vbogie twoie Jednym práwem rządźi.
2 Góry niechay pokoy rozpłodzą Ludźiom do rádośći/ Niech págorki obfitość zrodzą Dla ſpráwiedliwośći. Bo on wſzytkich ludźi vbogich Sam obrońcą będźie/ On vćiſki Tyránnow ſrogich Wſzczął wyniſzczy wſzędźie.
3 A zá niego będźie bez końcá Służbá Boża

kwitnąć

kwitnąć/ A dokąd miesiącá y słońcá/ Zorze będą
świtnąć: Pan ná kray sobie poświecony Láć
będzie swe dáry/ Jáko deßcz ná suche zagony:
Gdy páda bez miáry.
4 Zá czásow pánowánia iego/ Zákwitną cnotliwi/ Ná wczásiech pokoiu wdzięcznego Będą
długo żywi. A on od morzá áż do morzá Będzie
rozkázowal/Gdzie wschodźi y záchodźi zorzá/On
będzie pánowal.
5 Pogánie będą vpadáli Przed nim ná kolaná
Vporni proch będą lizáli/ Znáiąc go zá Páná:
Krolowie co morzem wládáią Poniosą mu dáry
Y ci co ná wyspách mießkáią/ Dádzą swe ofiáry. * * *
6 Arábscy y Sebá Krolowie/ Kłániáć mu się
będą/ A wßyscy wobec narodowie Do postug
przybędą: On vslyßy vkrzywdzonego Rzewliwe
wolánie: On ná rátunek vpádlego Prędziuchno
powstánie.
7 Wßytkim strapionym dla frásunku Będzie
miłośiernym/Strzegąc ich duße/w swym rátun
ku Pokaże się wiernym: Od zdrády y gwaltu
káżdego Nędzne odeymuie: Abowiem on y nachudßego/Krew drogo ßácuie.
8 Zá czym mu też Pan z swey miłości Przedłuży żywotá: Y da że będzie miał w hoyności Arábskiego złotá: Wßyscy zá zdrowie Krolá swego Będą się modlili: Wßyscy będą postępkom iego Y blogosláwili.

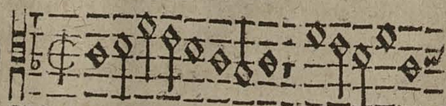
9 W ten czás z gárśći ziarn táki wßędźie Vro-
dzay powstánie / Ze chrzest iego ták ßumieć bę-
dźie/ Ják ßum ná Libánie. Po krolestwách kwi-
tnącey młodźi/ Rostącey do sławy/ Táki dostá-
tek wiek on zrodźi/ Jáki ziemná trawy.
10 A imię Krolá tego/ wieczne / Będźie zostá-
wáło/ Poki iedno świátło słoneczne Swiát ten
będźie grzało: W nim wßyscy ßczęśćia záżywá-
iąc/ Będą sie ćießyli/ Onego też ßczęśliwym zná-
iąc/ Będą go sławili.
11 Bądźże chwałá Boże prawdźiwy/ Jzráel-
ski Boże. Ty sam ná świećie czyniß dźiwy / Já-
kich nikt nie może: Jmię twey zacney wielmożno-
śći/ Niechay zábrzmi wßędźie: Niechay chwałą
twoiey litośći Swiát nápełnion będźie.

PSAŁTERZA DAWIDOWEGO

CZĘŚĆ TRZECIA.

PSALM 73.

Quam bonus Israël DEUS.

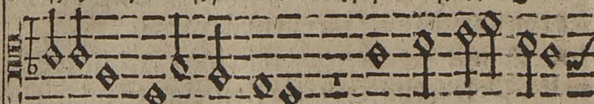

Ják Bog w łásce dobry / Y Jzráelo-

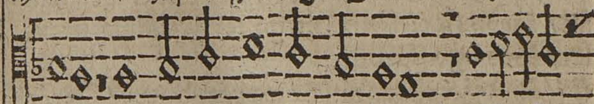
 wi ßczo.

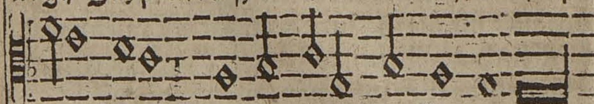
wi szczodry: Wszytkim/ktorzy sercá szczyrego/O-

chraniáią czásu wszelkiego. Jednák nędzne moie

nogi/ Juz práwie szwánkowáć miáły/Y vstąpić

mocno chćiáły/Z twoiey Boże prostey drogi.

2 Pátrząc iáko szczęśćie służy/Y wszytko po my-
śli płuży/ Ludziom szalonym y złośliwym/ Kto-
rym sie stał zazdrośćiwym: Ze wolni będąc
ćięszkośći/ Nędze tu żadney nie znáią/ Zdrowie y
dostátek máią/Zywiąc záwżdy w bespieczności.

3 Co to robić nic nie wiedzą/ W prożnowániu
sobie śiedzą; Przyidźieli ná nie co ćięższego/Máią
się obroćić do czego: A przetoż się w hárdość stro-
ią/Ják w kleynoty naypysznieysze: Száty ich nay-
ozdobnieysze: Kiedy komu co źle zbroią.

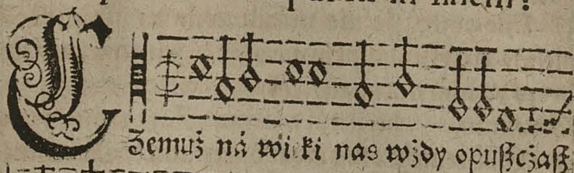
4 W roskoszách leżąc potyli/ Ták że ledwie co
pátrzyli: A ná to się cále chowáli / Aby co iedno
chcą pachali: Bliźnie swoie obćiążáią Pysznym

swym roskázowániem / A gwaltownym vćiská-
niem Wielkie bezpráwie dziáláią. ***
5 Niemász w nich żadney boiázni/ Ni Boskiey/
ni ludzkiey kázni : Niebem y ziemią poruszáią /
Gdy złość iezykow rospuszczáią : Záczym w wie-
lu dobrych ludźi/ Kielich wody/ ktory piią/Kie-
dy ie źli ludźie biią/ Te żálosną mowe budźi :
6 Alboć Bog tego nie widźi / Alboć sie wiec y
nie brzydźi/Złośćiámi ludu bezbożnego/ Przećiw
ko sobie wystepnego ? Pátrz iáko bespiecznie śie-
dzą/A choć o Bogu niedbáią/ Szczęśćia zewsząd
vżywáią/O żadney nedzy nie wiedzą !
7 Prożnom sie y ia frásowal / Bym serce czyste
záchowal/Prożnom strzegąc sie nieprawośći/V-
mywal rece w niewinnośći. Nie było y dniá ie-
dnego/Zeby mie prześládowánie / Albo nieszcze-
sne karánie/Nie vtrapilo nedznego.
8 Lecz serce gdy ták myśliło/ Czulem/bez grze-
chu nie było : Bo toć iest w wierze swey szwán-
kowáć/Twym wiernym wzgárde pokázowáć. A
chcąc myśl ná czym postáwić / Dźiwnem sobie
rzeczy myślił/ To y owo w głowie kreślił/ Jed-
nákem sie nie mogl spráwić.
9 Aż wszedszy w twoie świątnice / Zrozumiá-
lem táiemnice: Koniec niezbożnikow vyźrzawszy
Y tego sie tam dowiedźiawszy ; Ze źli nieszczesne
swe nogi/W śliskim grunćie postáwili:Przetoż/o
czym nie myślili/Vpádną w vpadek srogi. ***
10 Predzey á niż w ocemgnieniu / Przychodzą

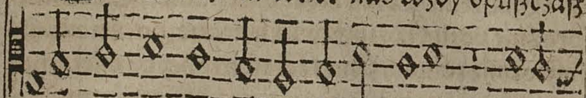
ku spustoszeniu: Bo iáko iedno rychło Pánie/
Swoie strachy sam puśćisz ná nie/ A ich sámych/
y ich mienia/ Szczątku ná świećie nie zstánie/ A
przyidą w zápámiętánie / Ják sen z pierwszego
ocknienia.
11 Czego/ á niż myśl poięłá / Siłá trosk z frá-
sunkiem wzięłá: A imem był w więtszym myśle-
niu/ Tymem był y w więtszym wątpieniu; Ták/
żem słusznie policzony Mogł być / przed oczymá
twymi / Miedzy bydlęty sprosnymi / Będąc ták
źle wyćwiczony.
12 Lecz wiedząc o tobie w niebie/ Niechćiałem
się puśćić ćiebie: A tyś mię też w tey biedźie mo-
iey/ Nie wypuśćił z práwice swoiey: Jużże mię
wiedź po swych drogách Z oycowskiey swoiey mi-
łośći/ A weź mię do swey sławnośći/ Po rozlicz-
nych moich trwogách.
13 Jać w Niebie nie mam inszego/ Oprocz ćie-
bie Bogá swego; Tyżeś sam też y tu ná ziemi /
Grunt/ miedzy poćiechámi memi/ Gdy duch moy
y ćiáło mdleie: Jżeś skáłá ma ná wieki/ A nie
spuszczasz mię z opieki/ W tobie skłádam swe ná-
dźieie.
14 Bo ktorzy ćię odstępuią / Znáć że zginienie
miłuią: A ktorzy cudzym Bogom służą/ Ná swo-
ie się zbáwienie dłużą. Lecz ia przy tobie zostánę
Ciebie Bogiem swym znáiąc/ W tobie státecznie
dufáiąc. Spraw twych sławić nieprzestánę.

PSALM 74.

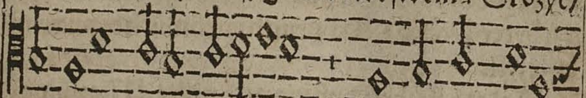
Vt quid Deus repulisti in finem?

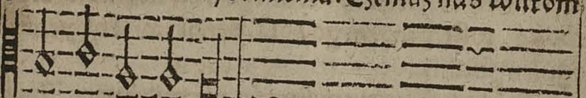
Czemuż ná wieki nas wżdy opuszczasz

Boże? Czemu sie dasz gniewowi swemu Srożyć/

przećiwko ludu wybránemu? Czemuż nas wilkom

szárpáć dopuszczasz?

2 Wspomni ná ludu swego zebránie / Ktoreś ty sobie sam drogo okupił: Pátrz iáko złośnik dziedzictwo twe złupił/ Gore Syońska/ gdzie twe mieszkánie.

3 Przyśpiesz co rychley nie myśląc wiele / A wytráć srodze wszytkie bezbożniki/ Co z nie lepszemi swymi pomocniki / Náczynili szkod w twoim Kośćiele.

4 Bo gdzieśmy pierwey słow twych słucháli/ Słuchamy teraz huku przemierzłego: Tám rostoczy-

wßy proporce brzydkiego Bálwochwalstwá / cześć twą podeptáli.
5 Nie przepuszczáią ni budowániu / W ktorymeśmy twą służbę spráwowáli / Jákoby w leśie drew w nim nárąbáli / Myśląc o iego wszczżet zepsowániu.
6 Subtelne Domu twego rzezánia / Obuchem sprośnie potłukli y młoty : Wßytkie po ściánách kosztowne roboty / Psuią żáłośnie bez pámiętánia
7 Ach y ogieńci iuż záłożyli W świątnicy / gdźie twe bywáło mieszkánie / Twego imieniá iuż przybytek Pánie / Do gruntu práwie w niwecz zniszczyli.
8 Ná coć się byli pyßnie zmowili / Mowiąc : wytrácmy wßytkie do iednego : A ták namioty Bogá wszechmocnego / Wßytkie w tey ziemi ogniem spalili. * * *
9 To zła / chorągwi swych nie widzimy / Już więcey áni Prorokow nie znamy / Od kogoby się dowiedźieć nie mamy / Długoli się ták trápić będźiemy?
10 O Boże / dokąd vcho twe będźie Słucháć złych ludźi tobie vrągánia? Nieprzyiaćiel twoy tákże bez przestánia / Będźie sromoćił imię twe wßędźie?
11 Coż to że od nas ták długo stroniß? A w ręce / swoie nie porwieß złośnikow? Przecz práwicą swą nas swych miłośnikow / Wyćiągnąwßy ią możnie nie broniß?
Wßákes

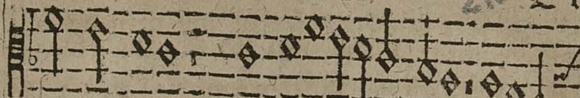
12 Wßákes ty náß Krol ießcze z dawnośći/ Ktorys nas sobie ták był vmiłował / Ze sie też wßytek świát temu dziwował/Kiedys nas dźwigał w náßey ćießkośći.
13 Gdźie iey nie było droges vkazał / W pośrzodku morzá dná grunt osußywßy/ A smokom hárde głowy pokrußywßy / Wodames sie ząc ná nie roſkazał.
14 Tys ſtárł y głowe Wielorybowi/ Gdy lud twoy pożrzeć chcąc okrutnie gonił : Tys woyſká iego ſtráßliwie rozgromił/ A podał ná łup ſwemu ludowi.
15 Nád przyrodzenie ſwe z twárdey ſkáły zdroie płynely ná twe roſkazánie : A ießczes słowá y nie wyrzekł Pánie / A rzeki wielkie oschnąć muśiáły.
16 Twoie wßechmocnośćy czáſy czuią/Bo kiedy ty chceß noc ćiemna przychodźi/Zá twoią wolą y dźień iáſny wſchodźi/ Wraz sie y Miesiąc z Słońcem ſpráwuią.
17 Tys bárzo mądrze/ wßytkiego świáiá Ludźiom ná źiemi gránice poſtáwił : Tys pożyteczną też odmiáne ſpráwił Z przykrymi mrozy ćiepłego látá. * * *
18 To czyniąc przećie pámiętay Pánie / Jáko ćie hárdźie ßczypiąc sromoćili/ Jáko y twoie Imie łżąc bluźnili / Zli y niewierni/ brzydcy Pogánie.
19 Beſtiam srogim do rozdrápánia Synogárd

lice swoiey nie wydaway/ Lecz przy stadku swym
obrona swa staway: Pokaz mu w nedzy swe
zmiłowánia.
20 Weyzrzyß ná swoie przymierze Pánie: Bo
coz świát? iedno stok wßytkiego złego. Kat ká-
zdy pełen nierzadu sprośnego/ Wßedzie dla gwał
tow skwirk/ nárzekánie.
21 Nie day vpádłym nosić ná sobie Wstydu/
poniewaz do ciebie wołáia: Niech sie ráduia y
łáske twa znáia/ Zá ktora beda dziekowáć tobie.
22 O Pánie ráczże tez iuz wzdy powstáć / We-
źmi sie zá ták iáwne krzywdy swoie/ Bacz ze ká-
zdy dzień bluznia imie twoie Sprośni bluznierze:
mozeß im sprostáć.
23 Nie wypußczayze z swoiey pámieći / Jákie
okrzyki/iákie tez y słowá Wßeteczne náder/ puß-
czáiá ich mowá / Niech ták wiecey niebeda ná-
dźći.

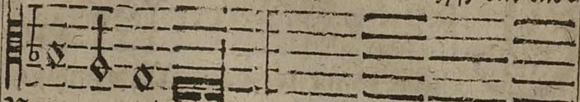
PSALM 75.

Confitebimur tibi Deus, confitebimur

Wyznawáć sie tobie bedziem á nikomu
Oprocz ciebie Pánu swemu/ á Jmienio
imnemu/ Rep Wyznawáiac spráwy twoie y ony
wi twemu/

wielkie dziwy/ Ktore okázowáć raczyß ták iáko

Bog prawdziwy.

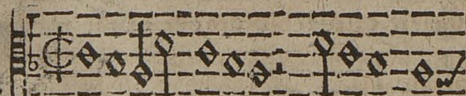
2 Abowiem ty w oney swoiey Boskiey dziwney możności/ Rep. Nie tylko grzech/ále sądziß wßytkie spráwiedliwośći; Ziemiá przed możnośćią twoią/iáko wosk sie rospłynie / A wżdy nigdy żá twa spráwa y żaden z niey nie zginie.

3 Ty wołaß ná złośliwego áby przestał swey złośći/ Rep. A w oney nádętey myśli swych przewrotnych chćiwośći ; Gdyż pod wßytkim słońcá biegiem / niemáß Bogá tákiego / Ktoryby ták przestrzegawał sądu swego wiernego.

4 Ten kogo chce vmie podnieść y vmie też potłoczyć; Rep. A ten kres przez iego woley iśćie trudno przeskoczyć. Dzierży w ręce kielich winá/ ktorym poi wiernego / A drożdżámi nátrze gębę niewierniká káżdego.

5 A ták ia moy miły Pánie/mußę ćiebie wyznáwáć/ Rep. A gdyżeś Bog przodkow náßych / z nimi wiecznie wysławiáć; Wzgárdziwßy hárdą myśl grzeßnych z pokornymi zostáwáć / A twą chwałę bez przestánku áż ná wieki rozsławiáć.

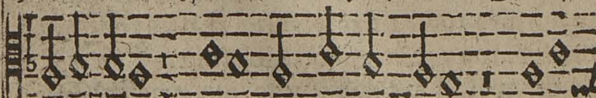
Psálm tenże 75.

CIebie Pánie wyznamy/Wyznamy z o

chotnośćią/A zserdeczną wdźięcznośćią/ Iż blisko

śiebie mamy Imię twe/ będźiem chwalić/ Cudá

twe będźiem sławić.

2 A ia więc sprawiedliwy Sad odpráwowáć bede/Gdy Máiestat ośiędę: Będąc też swym życzliwy/ Stwierdzę słupy záchwiane/ Y pogodzę poddáne.

3 Rzekę ludźiom szalonym/ Już więcey nie száleyćie/ Ale się zlepszyć chćieyćie. Hárdźie záś wyniesionym: Nie wznośćie rogow hárdźie/ Mowiąc Bogu ku wzgárdźie.

4 Niemasz sławy nádźieie/Od tąd gdźie słońce wschodźi/ Albo y gdźie záchodźi/ Ni skąd Aquilon wieie

lon wieie

lon wiecie: Bog sam zniża iednego/ A wznosi záś drugiego.
5 Bo ma Bog w ręce swoiey Kubek winá przykrego/ Z drożdżámi mieszánego/ Ktorym nie smácznie poi Wszytkie niespráwiedliwe/ W grzechách wszetecznie żywe.
6 A ia zásię dziękuiąc Bogu Izráelskiemu/ Záspiewam ku czci iemu/ Rogow złym przytłumuiąc/ Rogi cnotliwych wszędzie/ Łáská ma wznośić będzie.

PSALM 76.
Notus in Iudæa Deus.

Ná tę Notę, iáko Psálm 30. Pánie moy będę ćię. etc.

W Iudskiey ziemi Bogá znáią Iákowey iest wielmożnośći/ W Izráelu pewność máią O iego świątobliwośći: Bo Salem iest iego kochánie/ A Syon záś iego mieszkánie.
2 Tám pokruszył wszytkie zbroie/ Łuki/ tarcze/ ostre miecze/ Vspokoił wszytkie boie/ Ktorym ztrudná kto vćiecze. Swiádkámi twey sławy Hetmáni/ Swieżo ná gorách zwoiowáni.
3 Ná łup się twoim dostáli/ Zásnawszy sen nie ocknniony: Choć się ná woynę wybráli/ Nie mieli rąk do obrony: Bo stráchem/ Boże/ twoiey grozy Vśpione są konie y wozy.

4 Strásznyś ty Pan w grozie swoiey / Zwłaszczá tym co hárde baczysz : Ktoż sie przed tobą ostoi/ Kiedy sie rozgniewáć raczysz? Ná twe Pánie z niebá wyroki / Milcząc / drży świát / iáko szyroki.

5 A coż gdy ná sąd powstawasz/ Wiernym swoim ku obronie : Tám wiec iáwnie znáć to dawasz/ Ze złych hárdość iuż ná zgonie/ Twoiá to cześć/ złych zápálczywość / Z ich gniewu rośćie twa poczćiwość.

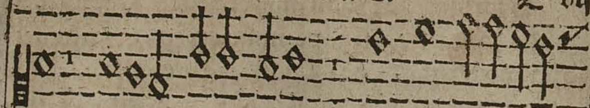
6 Sluby czyńćie Pánu swemu/ Ale ie y oddaw ayćie : Dáry swe temu strásznemu/ Cośćie przy nim/ przynaszayćie: On bowiem żywot odeymuie Krolom/ ktorym strásznie Pánuie.

PSALM 77.

Voce mea ad Dominum clamaui.

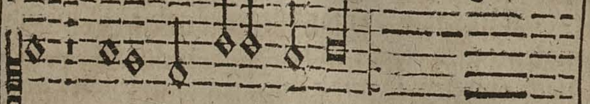
W Ciężki czás frásunku mego / Wzywa'em Bogá swoie^o/ Głos swoy do niego wznoszac

ßąc/O wysłuchánie proßąc: Jm mi bárziey dole=

gáło/ A sił moich vbywáło/ Wiecem iego pomo

cy/ Szukał we dnie y w nocy.

2 Ale duszá vtrapiona/ Nie mogłá być vćießona/ Jż Pan pomoc odwłaczał/ Jákoby mię zábaczał: A choć duch moy ledwo wzdychał/ Język wołániem vsychał/ Nie vstałem w ćięszkośći/ Wzywáć iego miłośći.

3 W tákim ćięszkim zfrásowániu/ Prożnom myślił y o spániu: Ják zábity leżałem/ Mowić iuż nie vmiałem. Aż w myśli mey roztárgnieniu/ Ná pámięć przyszły sumnieniu Czásy Pańskiey miłośći/ Gdy wyrywał z trudnośći.

4 Támem przypominał sobie/ Jákom kiedyś śpiewał tobie/ Boże łáskę twą znáiąc/ A zá nię chwałę dáiąc/ A to z ferdeczney wdźięczności/ Co rozmyśláiąc w táynośći/ Tymem sercá swoiego/ Posiłał z truchłáłego.

Mowiąc

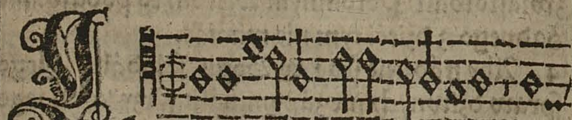
5 Mowiąc/ zaż Pan moy obrońcá Porzućił ćię
iuż do końcá ? Czyli zápomniał swego/ Miłośier-
dźia wielkiego ? Zaż Páńskiey iego opieki/ Ná-
ruszyć co mogą wieki ? Czy obietnice iego/ Ustą-
pią z mieyscá swego ? ***
6 Zaż zápámiętał litośći/ Ktorą dawał w ob-
fitośći ? Czyli to zmiłowánie Jego/ co rozgnie-
wánie ? Rzekłem śię więcey nie bać/ Choćby y
śmierć tuż miáłá stać/ Práwicáć naywyższego
Prętko rátuie swego.
7 A żebym wżdy mogł przyść k sobie/ Wspomi-
nałem/ iáko tobie Nie trudne było Pánie Wier-
nych twych wspomagánie. Twoich cudow mo-
żne dźieło/ Myśli moie spokoiło: Bom w nich
twą vpátrował Moc/ ktorąś swe rátował.
8 O Pánie twoich spraw chwałá/ Poki ćiebie/
będźie stałá/ Zaden nigdźiey nie może Wyrownáć
tobie Boże/ Sameś ty w prawdźie możny Pan/
Táki/ od wszech cudow vznan: Bo pokázuiesz
mocy/ Dodáiąc swym pomocy.
9 Tyś mocą rámienia swego/ Wybáwił z iárz-
má ćiężkiego/ Potomstwo Jákobowe/ Tákże y
Jozefowe: Twoie moc poczuły wody/ Z strá-
chem iey drżáły brody: Przepáśći przepáść chćiá-
ły/ By ná ćię nie pátrzáły.
10 Niebo zá twym poruszeniem/ Strách czyniło swym trzęśieniem/ Jákby śię wálić miáło/
Strászńie śię náder chwiało. Po nim strzelbá
twą hucząłá/ Wszytkie stráchem nápełniáłá/ O-

gnie

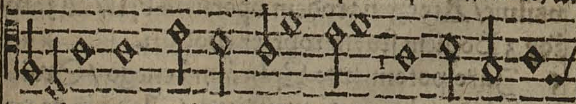
gnie swe wypuszczáiąc/ Cáły świát oświecáiąc.
11 Nuż y ziemiá srodze drżáłá / Kiedy ćię idąc
widźiáłá/ Przez morze swego Bogá/ Gdźie nie
bywáłá drogá. W ten czás kiedy wiernych rzeszá
Prowádzoná od Moyzeszá W pászę/ y od Aroná
Roskoszne vwiedźioná.
12 Przetoż yiá swych ćięszkośći/ Choćbym nie
pozbył w rychłośći: Czemubym źle miał tuszyć/
Jákby mię Bog miał skruszyć: Poczekam go w
ćierpliwośći/ A on mię z moich trudnośći Nád
nádźieię wybáwi/ Y ná swobodźie stáwi.

PSALM 78.

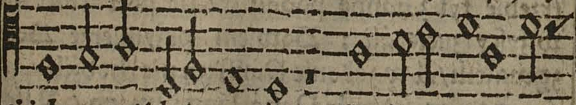
Attendite popule meus Legem meam.

LVdu moy vważ pilnie słowá moie/ A

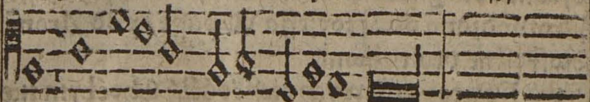
do náuk mych nákłoń vszy swoie/ O dźiwnych rze-

czách mowić będę z wámi/ O táiemnicách pod

przypowieściámi/ Ktore przodkowie nászy widá

li/ A swoim ie synom powiádáli.

2 Od nich słyszawszy zá pewną to mamy/ Przetoż to dobrze w pámięći chowamy/ Abysmy się tym y sámi rzadzili/ Y swym potomkom toż pozostáwili. O dziwnych spráwách Páńskich rozmawiáć/ A siłę iego wszędzie rozsławiáć.

3 Práwem to wiecznym podał Jákobowi/ Przymierzem stwierdził to Jzráelowi: Aby Oycowie synom powiedáli/ A ći zásię tákże swoim zwiástowáli: Potomnym wiekom to podawáiąc Zadnego z dzieći tym nie miiáiąc.

4 Aby nádzieię swą w Bogu skłádáli/ Jego spraw dziwnych nie zápominali: Przykazań iego strzegąc záwżdy pilnie/ A zá Oycy iść strzegąc się vsilnie/ Ktorzy narodem vpornym byli/ A záwżdy z Bogiem swym wprzek chodzili. ***

5 Jáko potomstwo Ephráimá cnego/ Swiádome łuku/ choć sercá wielkiego/ Jednák w potrzebie tył z háńbą podáli/ Nie potkawszy się wszyscy zućiekáli: Bowiem przymierze Boże zgwałćili/ A w zakonie Páńskim nie chodzili.

6 Zápomniawszy Páná Bogá swego/ Y sławnych

wnych dziwow wielmożnych spraw iego/ Ktore
oczom ich kiedyś pokázowal / Kiedy przed nimi
cudow dokázował W ziemi Egiptskiey w polu
Soáńskim / Przypátrowáli się dziwom Páń-
skim.
7 Morze ná poly mocą swą rozsádził/ Przez nie
suchuczko swoie przeprowádził/Wody z obu stron
ták iáko mur stały. Ná dźień w obłoku Pan Bog
wiecżney chwały Przed nimi chodził/á záś w nim
w nocy Słupem ognistym świećił w swey mocy.
8 A żeby lud swoy w prágnieniu nápoił/Skáłę
ná puszczy nápoly rozdwoił/ Y ták wypuśćił z ká-
mieniá twárdego/Strumienie/iáko ze źrzodłá ży-
wego : Skąd tuż obfite wody linęły / Szumem
iák rzeki iákie płynęły. ***
9 Ale się y ztąd nie vpámietáli/ Ani swych grze
chow przećię poprzestáli/ Vpornie drażniąc Bo-
gá bez przestánia/ Przećiwko niemu czynili szem-
ránia : Nápieráiąc się do swey sytośći/ Pokármu
náieść/według lubośći.
10 Azaß (mowili) on temu podoła? Azaß ná
puszczy stoł zgotowáć zdoła ? Bo choćiaß wody
wywiodł z twárdey skáły/ Ták że strumienie iák
rzeki wezbráły / Będźieli też mogł chleb nágoto-
wáć/Abo y mięsem nas opátrowáć?
11 To vsłyszawszy/bárzo się obráźił/ A ná Iá-
kobá Pan wszystek gniew zráźił / Wielkim zapę-
dem ku Izráelowi Ruszon/y przećiw swoiemu lu-
dowi : Przeto że cále w nim nie dufáli / Ani ná

mocy iego przeſtawáli.
12 Abowiem on był obłokom roſkazał/ Y drzwi
do niebá wſzytkie pootwarzał / Aby lud iego nę-
dze nie vznawał/ Mánnę im z niebá do pokármu
dawał: A przećię ná głod nárzekáć śmieli/ Choć
niebieſkiego chlebá dość mieli. ***
13 Człowiek śmiertelny z Anioły zásiadał /
(Rzecz nieſłychána) kiedy chleb ich iadał/ Ktore-
go im Bog dawał do ſytośći: A gdy im przyſzedł
do obrzydliwośći/ Roſpuśćił Eury z ſkárbu ſwo-
iego/ Pobudźił wiátru południowego.
14 A oto z wiátrem mięſá rozlicznego / Doſtá-
tek wielki ptáſtwá ſkrzydláſtego/ Jákie zámieći
ná polách bywáią/ Ják wiele piaſku brzegi mor-
ſkie máią/ Proſto w namioty do nich leciáło W
okoł obozu wſzędźie pádáło.
15 A ták ſię mięſá w ſwey pożadliwośći/ Wſzy-
ſcy náiedli práwie do ſytośći; Bog też ktoremu
ták vrągáć śmieli/ Spráwił mocą ſwą że doſtá-
tek mieli: Lecz ieſzcze máło gárdło ich miáło/ Je-
ſzcze im mięſo w gębie ich tkwiáło.
16 Kiedy Bog ſrogim gniewem zápalony /
Rzućił ſię z kaźnią ná on lud mierźiony / Ludźie
przednieyſzy/ ludźie znákomići/ Lud Jzráelſki ną-
gle ſą pobići. Nie pomogło to/ przećię grzeſzyli/ A
cudom Páńſkim nie vwierzyli. ***
17 Więc też nieſzczęśćiem Bog niſzczył ich látá/
Y przed czáſem ie ſtrącał z tego świátá: A oni
widząc ſię w niebeſpieczeńſtwie/ Że ie mordował

w ſtrá-

w strásznym okrućieństwie/ Dopiero nędzni Páná szukáli/A do niego się y náwracáli.
18 Wspomniawszy sobie że Bog zbáwićielem/ Naywyższy bywał ich wspomożyćielem. A tenże y dźiś nędznych nie przebaczy / Lecz ie z ćięszkośći wszytkich wyrwáć raczy/ Alec obłudnie wszytko zmyslali/ Chcąc zdrádźić Bogá/ vsty kłamáli.
19 Nie byli z Bogiem sercá vprzeymego / Ani wiernymi śrzedz Przymierza iego: Jednák on przećię z dawney swey miłośći / Choćiasz niegodnym odpuszczał ich złośći: A mogąc ná nie ostrze nástąpić/ Gniewu słusznego raczył vstąpić.
20 Pámiętał záwżdy że są krewkie ćiáło / Ze przyrodzenie ich się zepsowáło/ Ze wiátru rowni precż odchodzącemu/ A iuż się więcey nie wracáiącemu: Acż go ná puszczy często drażnili / K do żáłośći też przywodźili.
21 Będąc karáni nic się nie zlepszáli/ Do swych nałogow záwżdy się wracáli: Doświadczáć śmieli Páná Bogá swego / Ogránicżáiąc siłę nayświętszego: Zápámiętáli że ie wybáwił / A ná swobodźie z niewoli stáwił.
22 Kiedy w Egipćie ná polu Soáńskim Cudá spráwował w imieniu swym Páńskim: Kiedy im naprzod wody poginęły / Zdroie y rzeki krwią żywą płynęły: Miedzy wodámi pić co nie mieli/ Schnąć od prágnienia wielkiego mdleli.
23 Przepuśćił ná nie gwałt gádu przykrego/ Muchy y mszyce żárły z nich káżdego: Aż im y żá-

by biedy przydawáły / Gdy śię w ich gmáchach
mierźione czołgáły / Chrząszcze z száráńczą zbożá
pożárły / Wszytkę ich praca wniwecz potárły.
24 Grády potłukły pyszne ich winnice / Drzewá
Figowe / y wszytkie szczepnice : Ná polách stádá
grom srogi popalił / Lecz wszytko to złe od swoich
oddalił. Owa wszytek gniew swoiey srogośći /
Wylał Pan ná nie w zápálczywośći.
25 Srogimi zewsząd plagámi strapieni / Od
niewidomych duchow vdręczeni : Przestwor v-
czynił Bog swemu gniewowi / Żywot ich dáiąc
ostremu mieczowi : Nád wszytkimi śię zła śmierć
srożyłá / Zárowno z bydłem ludźie dawiłá.
26 Płod pierworodny ile go zástáłá / W cáłym
Egipćie wszytek zmordowáłá : Młodź wytráco-
na z rodu Chámowego / Smierć nie żywiłá z nich
y nayduższego : Ale Pan záiął lud swoy iák owce /
Wybiwszy wszytkie ich prześládowce.
27 Prowádźił ie sam puszczámi srogimi / Sobą
ie sámym czynił bespiecznymi : Y záprowádźił ie
w swoiey miłośći / Ná kray dźiedźictwá swey
świątobliwośći / Gdźie gorá iego roskoszna stá-
łá / Ktorey práwicá iego dostałá.
28 Przed ich obliczem wygnał przecz pogány /
A ná ich mieyscu poczynił ie Pány / Podźielił wszyt-
kie ich miedzy swe włośći / Práwo dźiedźiczney
dawszy osiádłośći : Wszák znowu przećie Bogá
gniewáli / Zakonu iego nie przestrzegáli.
29 Głupim rozumem swoim śię spráwuiąc / A

przod-

przodkow swoich złości násláduiąc : Cofnęli się
wzad/ iáko lud zdrádliwy/ Jęli się służby bał-
wánow brzydliwey : Czym náder znowu Bogá
zdráżnili/A z pomstę srogę ná się wzbudzili. ***
30 Bo pobaczywszy ich niesláchetności/ Prze-
ciwko nim się zápalił w srogości : Lud Jzráel-
ski porzucił do końcá/Y mieysce Sylo choć mu był
obrońcá/ Choć przed tym było iego kochániem/
Ná ziemi bárzo wdzięcznym mieszkániem.
31 Nieprzyiaciołom znák swey przytomności/
Arkę świádectwá swoiey wszechmocności/ Do
ręku podał/á lud swoy wybrány Podał ná miecze
by był zmordowány : Ták się gniew iego ná nie
rospalił/ Że od dziedzictwá chęć swą oddalił.
32 Młodź co rzeźwieysza ogniem popalono/Pá-
nienki wszytkie też zesromocono / Więc y Kápła-
now nie vszánowano/ Okrutnie mieczem wszyt-
kie wyścinano : Y wdow nie stáło coby płakáły
Mężow/á pogrzeb im spráwowáły.
33 Ocućił się Pan ze snu obudzony / Krzyknął
iák Mocarz winem vraczony : Zádał ćięszki raz
nieprzyiaćielowi / Podał go ná śmiech wszytkie-
mu wiekowi. Ale potomkom Efráimowym/Nie
zlećił władze/ni Jozefowym. ***
34 Lecz pokolenie Judskie obrał sobie/ A gorę
Syon swey świętey osobie Vmiłowawszy/ śliczne
ne budowánia Ná niey postáwił swoiego mieszkánia/Ktore trwáć máią ná wieczne látá/ A po-
kąd będźie y tego świátá.

35 Wiec wziął od stádá człowieká prostego/ Dawidá/sługę swego powolnego: Aby co przedtym zá owcámi chodził/ Dziedzictwo iego Izráelskie wodził: Ten ie z pilnośćią paśł y spráwował/ A w swym vrzedźie wiárę záchował.

PSALM 79.

Deus venerunt gentes.

WAnie Boże wszechmogący toć srogą moc wźięli/Pogáni co w twe święte dźiedźictwo wtárgnęli/ Swym báłwochwalstwem kośćioł twoy święty zmázáli/ Ono twe święte miásto snadź z źiemią zrownáli/ A práwie stráż ogrodną z niego/

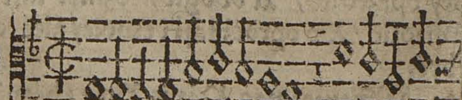

z niego vdziáłáli.
2 Skłádli ná pokarm ptástwu trupy twych
sług wzietych/ Dáli bestyam ziemskim ćiáłá ludzi
świetych/ Rozlali srodze krew ich práwie iáko
wode/ W okrąg miástá świetego czyniąc wielką
szkode/ Nie był ktoby im czynił pogrzeb w ich
przygode.
3 Juzechmy v wszech sąsiad zhánbieniem sie
sstáli/ A práwie wszytkim w pośmiech co z námi
mieszkáli/A iuzesz ták do końcá bedzie gniew
twoy Pánie/ Niech sie popedliwość twa iáko
ogień sstánie/ A rácz swą srogą pomste iuz obroćić ná nie.
4 Rozszerz gniew ná Pogány ktorzy ćie nie
znáią/ A ná ty co imienia twego nie wzywáią:
Ktorzy on wierny narod Jákobow pozárli / A
srodze sie do końcá iuz nań ták vpárli/Aby mieysce y pámieć iego wiecznie stárli.
5 Nie rácz Pánie wspomináć nászych stárych
złości/ Ale owszem iákoś zwykł z swey Boskiey
miłości/Rácz nas z miłosierdziem swym co rychley vprzedzić / A vbogie nedzniki łáską swą náwiedzić / Bo oprocz łáski twoiey zleć o nas muśi
być.
6 Wspomoz nas Pánie Boze zbáwienia nászego/ A

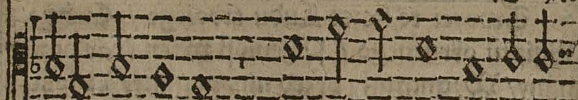
go/A rácz okazáć możność imienia twoiego/Rácz
nas nędzne wybáwić z ták wielkiey srogośći / A
dla imienia twego odpuść náße złośći; Boś ty
iest Pan náß nád pány w swey Boskiey możnośći.
7 Niechże wßytki narody twą możność pozná-
ią/By nie rzekli niewierni: Gdźież ći Bogá máią?
Rácz pomśćić krwie niewinney sług twoich nád
nimi/A wysłuchay nas nędzne ktorzy ćię prośimy;
Weźmi nas w moc iák dźieći swe poki nie zem-
rzemy.
8 Rácz Pánie tym złośnikom śiedmioráko płá-
ćić/ Ktorzy chćieli twe wierne do gruntu wytrá-
ćić/A rácz ie wßytki srodze możnośćią twą skro-
ćić/ To pohańbienie náße rácz ná nie obroćić; Bo
chcą Pánie chwałę twą iuż práwie potłoczyć.
9 A ták my Pánie lud twoy pástwisk twych o-
wieczki/Nie mamy oprocz ćiebie nigdźiey swey v-
ćieczki/ A iż w twoiey obronie vfánie swe mamy;
Przeto po wßech narodźiech ćiebie wyznawamy;
A iuż ná wieki wieczne tobie cześć dźiáłamy.

PSALM 80.

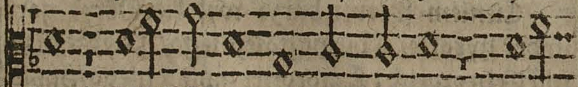
Qui regis Israël, intende.

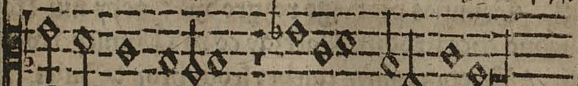
Izráelski náß Pásterzu/Y wodzu Io-

zefow w Przymierzu / Ktory ná Cherubách śia-

dasz/Ktory wszytkim świátem włádasz/ Vsłysz

nas swymi vszymá/A oświeć swymi oczymá.

2 Badźże przy swoim Efráimie / Ráczże być y przy Beniáminie/Mánásseså nie miiáiąc/Swoim go być pámiętáiąc: Chćieyże ruszyć swoiey mocy/A przybadź nam ku pomocy.

3 Przywroc nas Pánie w mocy twoiey / Do miłośćiwey łáski swoiey/A twarzą swoiey świátłośći/ Oświeć nas w nászey ćiemnośći: Tedy zbędźiem vtrapienia / Z twego wdźięcznego weyźrzenia.

4 Wszytkich zastępow możny Pánie / Rzpokiż twoie rozgniewánie/Nie dać słucháć Ludu twego/Do ćiebie wołáiącego? Karmisz nas chlebem ze łzámi/A nápawász gorzkośćiámi.

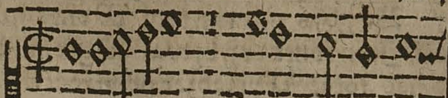
5 Przepuśćiłeś ná nas sąsiády/Ktorzy z námi szukáią zwády/Despekty nam wyrządzáią/ Iáko z błaznow przeszydzáią: Pánie okaż się w świátłośći/A pozbędźiem wnet żáłośći. ***

Twoyći

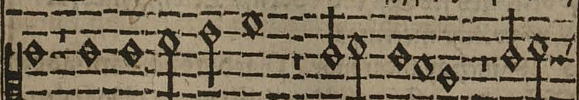
6 Twoyći to ßczep Ludu twoiego / Coś go z
Egiptu okrutnego / Przenioſł w ten kray pożegnány/ Wygnawßy przed nim pogány/ Włośći ś
iego rozpoſtrzenił/ By ſię zewßąd rozkorzenił.
7 Cieniem ſwoim bárzo wyſokie Okrył gory
náder ßyrokie/ A buyne gáłęzi iego/ Wyżße drzewá Cedrowego: Látoroſłki záśię z niego/ Záśięgły brzegu morſkiego.
8 Czemużeś płot iego rozgrodźił? Żeby mu kto
iedno chce ßkodźił. Pátrzay co w Winnicy twoiey/ Wieprz leśny/ wieprz ſrogi broi: Jużći ią
źwierz powoiował/ Już ią do ßczętu zepſował.
9 O Pánie ćiebieć nam potrzebá / Rácz kiedy
ná nas poyźrzeć z niebá/ Zmiłuy ſię nád ſwą winnicą/ Coś ią ßczepił ſwą práwicą / A to dla Syná ſwoiego/ Przez ćię tobie zmocnionego.
10 Bacz że ią ogniem wypalono / Y korzeń z
gruntu wykopano/ Ginie wßytká w twey ſrogośći: Sćiągniß rękę z wyſokośći / Do Syná twego miłego/ Mocą twą vmocnionego:
11 Day że ćię nie odſtępuiemy/ Záchoway nas
że wżdy żywiemy: Abyſmy ćię wyznawáli/ Imienia twego wzywáli: Pánie okaż ſię w świátłośći/ A pozbędziem wßech ćięßkośći.

PSALM 81.

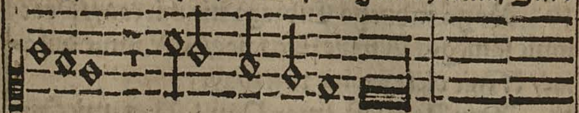
Exultate Deo adiutori noſtro.

Z Wielką rádością Wßyscy záśpieway

ćie/Z sercá wdźięcznośćią/Bogu możnemu/Iáko

bowemu/Głosem wykrzykayćie.

2 Pieśni záczniećie Głosu weselego/A w bębny biyćie/Psálmy śpiewáiąc/Ná Arfách gráiąc/Ku cżći Páná swego.

3 W Mieśiącá nowie/By nie było táyne/Niech się zápowie Z miedźi trąbámi / Że miedzy námi/ Jest świeto zwycżáyne.

4 Sam to Ludowi/ By się tym spráwowal/A Jozefowi Bog postánowił/ Gdy z nimi mowił/ A práwem wárowal.

5 Ná ten cżás/ kiedy Egipt trápić racżył / A nas záś z biedy Ludźi zuchwáłych/Niezrozumiáłych/Wyrwáć nie przebacżył. ***

6 Jam (rzekł Bog) spráwił/Żem z iárzmá ćięßkiego Grzbiet twoy wybáwił/A twoie ręce Od iątem męce/Ciężaru srogiego.

7 Bo gdyś mię wzywał W oney swey ćięszko-
ści/Jam wnet przybywał W gromu o sobie/Nie
dáiąc tobie Wyrządzáć przykrośći.
8 Doświadczałem ćię Przez wod niedostátek:
Pokazałeś się Ześ lud vporny/ A temu niesforny/
Y w wierze niestátek.
9 Słuchay ludu moy / Przed tobą oświádczę
Wszytek vmysł swoy/Będźieszli mego Głosu świę-
tego Chćiał słucháć/ obaczę.
10 Bogá żadnego Cudzego nie miewáy/Procz
mnie sámego: A mnie słucháiąc/ We mnie dufá-
iąc/ Mnie cżći/ y mnie wzyway.
11 Jam Jam iest twoy Pan/ Bog wiecżney
istnośći/Jam ćię przywiodł sam W ten kray ob-
fity/Y známienity/Z Egiptskiey ćięszkośći. ***
12 Otworz vstá swe/A wyrzekni słowo: Do-
zna serce twe/ Y ze wszytkiego Hoyność dobrego
Mieć będźiesz gotowo.
13 Lecz nie słucháli Choć są ludem moim: Ani
przestáli Ná mnie swym Pánie / Com się brał zá
nie/ Ják zá ludem swoim.
14 Przetom ie puśćił / Żądzom po ich woli /
Wszytkim rospuśćił; Niech gdy mną gárdzą/ O
sobie rádzą/Będąc ná swey woli.
15 O gdyby byli/W posłuszeństwie stali/Y gdy
by żyli Według praw moich / Ani z drog swoich
Zwodźić się nie dali.
16 W rychlezbym ia był Wszytkie ich okro-
ćił / Y przed nimi zbił Nieprzyiaćioły / A miecz

swoy goły Ná nie był obrócił.
17 A choć ku wzgárdzie/ Ná Páná niedbáiąc/
Mawiáią hárdzie/ Wnetby vstáli/ Cáski szukáli/
Pánu się kłániáiąc.
18 A záśie moi Mieszkáiąc bespiecznie / Poki
świát stoi/ Zboż obfitośći / Miodu słodkośći/
Vżyliby wiecznie.

PSALM 82.
Deus stetit in Synagoga Deorum.

Ná te Note, iáko Psálm 71.
W tobie Pánie nádźieię mam/ etc.

W Zebrániu Bogow Bog śiedźi/ A w
pośrzodku Bogi sądźi / A długoż
złość sądźić chcećie/ Osobom złym
folguiećie.
2 Nędznika z śierotą sądźćie/ Spráwiedliwość
tákim czyńcie/ Wyrwićie nędznych vbogich/ Wy-
drzyćie z ręku niezbożnych.
3 Nierozumieią ni widzą/ Bo w ciemnośćiách
wielkich chodzą/ Zá sądy ich niezbożnymi/ Roz-
ruchy są po wszey źiemi.
4 Jam rzekł/ iesteśćie Bogowie / A naywyż-
szego synowie/ Wszákże iák ludźie zemrzećie/ Ják
iedno z Xiążąt pádniećie.
5 Powstań Boże tyś iest nász Pan / Abyś iuż
sądźił źiemię sam / Abowiem opánuiesz ty/ Dźie-
dźictwem wszytkie narody.

Tenże Psálm 82. Ná te Note iáko Psálm. 46.
Bog náß w káżdey náßey potrzebie ꝛc.

WAn Bog stánął miedzy Bogámi/ Sędzia wieczny miedzy Sędziámi/ A sądy ich rozsądzáiąc/ Ná niesłußne się gniewáiąc/ Mowi: Jákoż się nie boicie/ Gdy niesprawiedliwie sądźićie? Y pokiß pátrzyć przez spáry Ná złe będźiećie/ zá dáry?

2 Mieysc swoich pilnie przestrzegayćie/ Ná nich powinność swą konayćie: Sądźćie práwem spráwiedliwie/ Nie z áfektow sądząc krzywie. Gwałt y bezpráwie ćierpiącego Brońćie/ y ośieroćiáłego: Wydźierayćie z rąk złośliwych/ Niewinność ludźi cnotliwych.

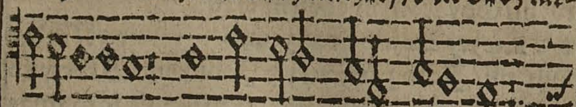
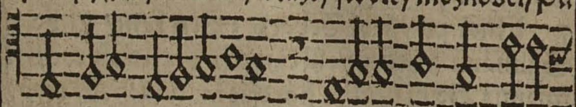
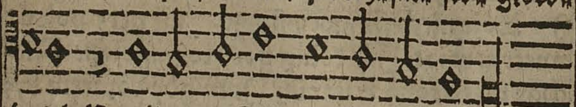
3 Aleć mię widzę nie słucháią/ Y co mowię nie vważáią: Drogá ich wßytká záćmiona/ Ziemiá z gruntu poruszona. Ale mię máło posłuchayćie/ A więcey hárdźie nie dumayćie: Aczem was názwał Bogámi/ Y Naywyżßego synámi:

4 Jednák to wßyscy wiedźieć maćie/ Że przećię śmierćią dokonaćie: Rownie iáko nayliżßemu/ Ták vmrzeć y z was káżdemu. Wstańże ty sam sądźić świát Boże/ Sądow twych nikt zgánić nie może/ Twe ć są wßytkie ziemskie kráie/ Y wßytkie ná nich rodzáie.

PSALM 83.

Deus, qui similis erit tibi.

O Boże

Boże nie bądź milczący/ Nie bądź iák-

by niesłyszący: Nie tay dłużey swoiey możnośći/ Pá

trzay iáko nieprzyiaćiele / Potrząsáią swą głową

śmiele Przećiw Boskiey twey wielebnośći.

2 Nigdy nie byli wśćiekleyszy / Ani w rádách swych chytrzeyszy: Smierć okrutną obmyśláwáiąc/ Tym nád ktorymi ty sam czuieſz / Ktore ná łonie swym piástuieſz / Przećiw nim pysznie ták mawiáiąc :

3 Ey nuż wszyscy ná to plemię/ Co nam záprząٴtnęło ziemię/ Vderzmy iuż / á nie mieszkaymy/ Imieniá tego nam brzydkiego / Pokolenia Izráelskiego/ Y pámiątki nie zostáwiaymy.

4 Náporządći się spiknęli/ Buntem y przyśięgą spięli/ Idumeyczyk z Izmáelitámi / Moábczycy/ Agáreńczycy / Przećiw tobie powstáli wszyscy :

Aż y Gábel z Amonitámi.
5 Z nimi y Mámáluchowie / Z Tyrem y Fili-
stynowie: Wszyscy ći z sobą sie spiknęli. Y Assur
potomkom Lotowym/ Do tey potrzeby był goto-
wym/Gdy iednym obozem ćiągnęli.
6 Lecz ty Boże postąp z nimi/ Jáko y z Mády-
áńskimi/ Jáko z Zyzárą y z Jábinem. Ktorzy to
w Endor pod miecz dáni/ A w ziemię iáko gnoy
wdeptáni/Przy rzece Cyzon nád strumieniem.
7 Nácz przyszedł Zebách z Horebem/ Albo y
Sálmáná z Zebem/ Y ći niech przyidą z woyski
swymi: Bo áż názbyt hárdzie mowili/Zeby twoy
kray odziedziczyli/Wladáiąc przybytkámi twymi.
8 Boże niech sie mocą swoią Ják perz po po-
wietrzu roią: Ják kolá z gory rospuszczone Nie-
chay przed tobą vćiekáią/ Jáko gdy pożárem by-
wáią Lásy ná gorách pustoszone.
9 Pușć po nich wicher swoy srogi/ Zeby nákár-
mieni trwogi/ Co z sobą czynić niewiedźieli: Ná-
pełń twarzy ich pohánbienia/Zeby wżdy świętę-
go imienia Twego Pánie szukáć muśieli.
10 Niech wstydem z trwogą strapieni / Będą
wiecznie wygłádzeni: Niechayże to wszyscy po-
znáią/Ześ ty sam spráwiedliwie názwan/ Y nie-
bá y ziemie sławny Pan/ A wyższego nád ćię nie
máią.

PSALM 84.

Quam dilecta tabernacula tua.

Możny

Ożny wßech Zaſtępow Pánie/ O
iák wdźięczne twe mießkánie/ RPrzybytkow two
ich pokoie/ Tych ia prágnąc/ dźiw że duſzy/ Teſk-
ność zbytnia nie vſuſzy/ Bo tám czuie roſkoſzy ſwo
ie: Duch y ćiáło do żywego Wzdychá Páná Bo-
gá ſwego.

2 Wroble y Jáſkolki máią Domy ſwe/ w ktorych mießkáią/ Gdźie máią y dźiatkom zchowánie: Jam tylko ták nießczęśliwy/ Ze mi ſię w twym Boże żywy Przybytku mießkáć niedoſtá-

nie. O błogoż tym co mieszkáią W domu twym/
tobie cześć dáią.
3 Szczęśliwi co sie zmocnili Przez ćię/ y sercá
nábyli/ By twymi chodźili śćieszkámi: W nedzy
y w prágnieniu trwáiąc/ Ani sie też odtrącáiąc
A nawiętszymi trudnośćiámi/ By im wod z zie-
mie dobywáć/ Albo y dżdżá oczekiwáć.
4 Nic sie tego nie lękáią/ Jedni drugie vbiegá-
ią/ Ná Syon do Bogá możnego. Możny wszech
zastępow Pánie/ Niech znam prośb mych wysłu-
chánie. Nákłońże do nich vchá swego/ Boże Já-
kobow/ moy Boże/ Ktoż mię procz ćiebie wspo-
może?
5 Tárczo káżdego wiernego/ Obacz pomázáń-
cá swego. Lepiey w domu twym ieden dźień żyć/
Niżli gdźie indźie v świátá Tráwić y nadłuższe
látá: Wolę v ćiebie Odźwiernym być/ Niżli mie-
szkáć w poyśrzodku złych/ Choć w pálacách na-
pysznieyszych.
6 Bo Pan iest nam miásto słońcá/ On nape-
wnieyszy obrońcá: On łáskę y sławę száfuie/ A
tym co chodzą w szczyrośći/ Vdźielá dobr swych
w hoynośći/ Bo on szczyrość záwżdy miłuie:
Szczęśliwy to káżdy Pánie/ Kto kłádźie w to-
bie dufánie.

PSALM 85.

Benedixisti Domine terram tuam.

Zdawnáś

J

Dawnáś ty Pánie swym miłośćiwy/ Tyś rod Jákobow wywiodł z więzienia: Bywa-łeś grzesznym Pan lutośćiwy / Odpusczáiac im wielkie zgrzeszenia/ Aniś rospusczał popędliwo-śći/ Hámowałeś gniew w swoiey litośći: Obeydź że śię też łáskáwie z námi/ Nie day śię srożyć gniewu nád námi.

2 Azaż ná wieki nas vtrapionych W swym

gniewie

gniewie Pánie zabaczyſz? Azaż obżywić nędzą
zmorzonych/ Tákże vćieſzyć ſmętnych nie raczyſz?
Czuiemyć my to żeś obráżony/ A ku gniewowi
przez nas wzbudzony: Lecż ſię ty nam rácż w
łáſce obiáwić/ A ze wſzytkiego złego wybáwić.
3 Niech co Pan mowi/ poſłucham tego: To że
od niego będźiemy mieli Pokoy/ y hoyność wſze-
go dobrego: Byſmy ſię iedno náwroćić chćieli.
Bo bliſko śiebie zbáwienie máią/ Ktorzy tu w
Páńſkiey boiáźni trwáią. A idźie też czás/ że Páń
ſka chwałá Będźie w tey źiemi z námi mieſzkáłá.
4 Tedy ſię wiárá zſzedſzy z miłośćią/ Nadob-
nie w źiemi tey przywitáią/ A pokoy ſię też z ſprá-
wiedliwośćią Z niebá przyſzedſzy záś roſkocháią/
A da nam Pan náſz wiele dobre°/ Da vrodzáie
z płodu źiemſkiego: W ſpráwiedliwośći rządu
ſtrzedz będźie/ Tám gdźie ſię kolwiek obroći wſzę-
dźie.

PSALM 86.

Inclina Domine aurem tuam.

Ná ſtárą Notę.

Nakłoń Pánie ku mnie vcho twoie/ Wyſłuchay żáłośne prośby moie; Rep. Abowiem nędzny y vtrapiony/ Jeſtem práwie zewſząd opuſzczony. Rácż być ſtrożem duſze moiey; Wſzákem ia w opieçe twoiey/ A wyſwobodź ſługę ſwego/ Boże moy w tobie vfáiącego.

Rácż

2 Racż mi być moy Pánie miłościwy/ A tobie wołam záwsze pokim żywy. Rep. Rozweseł mie Boże moy w rádości/ A tobie wołam głosem mym w żáłości; Gdyż cie wiem być Bogá tego/ Ták bárzo miłosiernego/ Przyimiß prosby sługi swego/Boże moy k tobie wołáiacego.

3 Wßyscy ludźie zbieżą się do tego/ Słyßac cię być Páná ták dobrego; Rep. Ktoremu nigdźiey Bogá żadnego/ Niemáß nigdy w niczym podobnego: Abowiem twe święte spráwy/ Swiádczą iżeś ty Bog prawy/ Wiedźiß mie ná drogi swoie/ Boże moy á vweseł serce moie.

4 Abowiem iście z sercá práwego/ Muße wyznáć możność Bostwá twego; Rep. Bowiemeś ty z miłosierdźia swego/ Wydárłeś mie z piekłá goracego; Bo możności świátá tego ogárnęły mnie nędznego/Ciężko czyniac dußy moiey/Boże moy ktora iest w opiece twoiey.

5 Lecż ty iżeś iest Bog miłościwy/ Ná wßem możny á dźiwnie prawdźiwy: Rep. Weyżrzy ná mie nędzniká swoiego/A wyzwol mie zewßad vpádłego; A okaż znák mocy swoiey/ Pomoż nędzney dußy moiey/ Aby sie ći záwstydźili/ Boże moy co się tobie sprzećiwili.

PSALM 87.

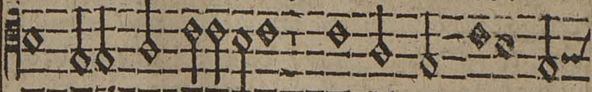
Fundamenta eius in montibus.

A gorách świetych do swego mieß-

kánia/Sobie przybytek Pan vbudował/Nád in-

ße miástá/ y vmiłował Syon / gdźie Jákob ma

swe przebywánia.

2 O sławne miásto pieknie wßedźie słynieß / Egypt (mowi Pan) y Babilone/ Miedzy swo-imi swoie wspomione: A ty dopieroß w sławie swey nie zginieß.

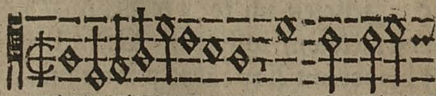
3 Bo y Tyrczycy y Filistynowie/ A Murzyno-wie beda mowili/ Ze sie w tym mieście wßyscy zrodźili/ A przy tobie sie káżdy z nich opowie.

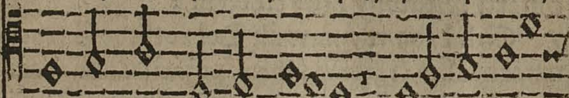
4 A o Syonie beda powiedáli/Ten sie tám zro-dźił/ ten y wychował/ A Pan naywyżßy sam ie zbudował: Beda to miásto wßyscy wystawiáli.

5 Alec sámemu przyidźie tobie Pánie Spisác narody/y poráchowác/Co sie z Syonu máia miá-

nowáć: Sławić ćię będę ia poki mię ſtánie.

PSALM 88.
Domine Deus ſalutis meæ.

Boże meᵒ zbáwienia/ Ná ćię wołam

we dnie y w nocy/ Abyś mi przybył ku pomocy:

Przypuść przed ſię me modlenia/ Nákłońże vchá

łáſkáwego/ Do ćięſzkiego wołánia mego.

2 Niezmiernećzewſząd ćięſzkośći Ták duſzę moię przepełniły/ Zywot moy do grobu zchyliły: Że kto widzi me żáłośći/ Nie rzecze o mnie nic inſzego/ Jedno żem obraz vmárłego.

3 Leżę iáko vmorzony/ A nie mogę dáć rády ſobie/ Rownie iák ow co leży w grobie/ Żem od ćiebie opuſzczony. Podobienem zámordowánym/ Z oczu ludzkich w grob pochowánym.

4 Wrzućiłeś mię w odchłań srogą / W przepáść ćiemną bárzo strászliwą / Gdźie się gniewu twego teskliwą / Bez przestánia / męcżę trwogą. Náwiodłeś ná mię nawálności / W swoiey srogiey zápálcżywośći.
5 Ieszcżeś mi też y to spráwił / Żeś mię mym przyiaćiołom wszytkim Vcżynił wzgárdzonym y brzydkim: A w tákaś mię ćieśnią wpráwił / W ktorey ia ćierpiąc wiele złego / Nie náyduię z niey wyśćia swego.
6 Wypłynęły ocży moie Płácżem / lecż ia przećię do ćiebie Ręce śćiągam / wabiąc do śiebie: Azaż będźiesz cudá swoie Vmárłym pokázowáł? Czyli Zmárli wstawszy będą ćię cżćili?
7 Czyli będą wyznawáli Dobrotliwość twoię vmárli? Abo ći ktorzy śmierć pożárli / Cudá twoie wysławiáli? Czyli ten / prawdy twoiey Pánie / Co iuż zgnił / vcżyni wyznánie?
8 Zaż się mogą przypátrywáć Dźiwom twym co ocżu nie máią? A ći co nic niepámiętáią / Spráwiedliwość wspámiętywáć? Acżem tedy godźien karánia / Iednák ćię wzywam bez vstánia.
9 Czemuż mię odrzucáć racżysz? Czemu twarz swą przedemną kryiesz? Czemu bez miłośierdźia biiesz? Czy / że iuż ginę / nie bacżysz? Bacż żeć iuż vmieram w tey trwodze / Ták mi zewsząd doymuiesz srodze.
10 W twey srogiey zápálcżywośći / Powodźi ná

mię

nie przypłynęły/ Zewsząd mię strásznie ogárnęły/ Iáko morskie náwáłności/ Dla ciebie krewni mnie nie znáią/ A znáiomi o mię nie dbáią.

PSALM 89.

Misericordias Domini in æternum.

Dobroćiach Páńskich wiecznie śpie-
Pewność słowá iego wysławiáć

wáć będę/ Rep. Bom o nim bywał záwżdy tey cá-
záśiedę:

tey dufności/ Że gdy co obiecuie/ iści to z miłości.

W niebiosá wiárę słow iego wyświadczáią: Bo

nimi vtwierdzone odmiány nie znáią.

Rzekł

2 Rzekł Bog/Obiecałem memu wybranemu A
przyśiągł/Dawidowi ſłudze wiernemu: Iże po-
ki nadłużey wiekow będzie ſtawáć/ Plemię nie
ma y iego ſtolicá vſtawáć: Przetoż dziwnych
ſpraw twoich niebioſá/ o Pánie/A prawdy two-
iey/ świętych Zbor/ czynią wyznánie.
3 Bo ktoż ieſt ná niebie/ coby zrownał z tobą?
Albo ktoć z mocarzow zrowna ſwą oſobą? Wſzy-
tkimeś ſtráſzny co iedno w koł ćiebie ſtoią/ A ćie-
bie ſię mocarze nawiętſzy boią. Pánie záſtępow/
gdźie moc coby z twą zrownáłá? Ciebie prawdá
iáko płaſzcz zewſząd przyodźiáłá. * * *
4 Ty ſam morzu możnie pyſznemu pánuieſz Ty
y náwálnośćiám iego roſkázuieſz:Tyś Egiptczyki
ſrodze plágą ſwą vſkromił/ A nieprzyiaćiołyś
ſwe/ tyś wſzytkie rozgromił. Twoć ieſt niebo/ y
źiemiá iák ſzyroká tobie/Náleży/ztymże wſzytkim
co iedno ma w ſobie.
5 Tyś ſtworzył południe/ tyś ſtworzył pułno-
cy/ Tábor y Hermon twey pámiętne ſą mocy:
Możne ieſt twoie rámię/ wyſoka práwicá/ Sąd
twoy y ſpráwiedliwość ſą twoiá ſtolicá: Praw-
dá z miłośćią twoie oczy poprzedzáią/ Ludźie to
ſą ſzczęśliwi/ co głos trąb twych znáią.
6 Ci twarzy twey Pánie świátłem oświeceni/
W ćiemnośćiách nie będą nigdy záchwyceni. W
imieniu twoim świętym będą ſię ćieſzyli: Boś ty
ſławá męſtwá ich/ty ie z ſwey miłośći/Dźwigaſz
ná doſtoieńſtwá/ do wielkiey godnośći.

Pánci

7 Pánći ieſt tarcż náſzá / ktorą ſię ſczyćiemy/
Swiętym Izráelſkim Krolá ſwego wiemy.
Powiedźiałeś w widzeniu ſwemu Prorokowi;
Náznáczyłem ia Krolá iuż ſwemu ludowi/ Dá-
widá ſługę mego do tego obrałem / Y oleiem o-
nego świętym pomázałem.
8 Temu ſercá będę y śiły dodował/ Y przy nim
w potrzebie káżdey będę ſtawał: Nie náćieſzy ſię
żaden nieprzyiaćiel iego/ Lub zdrádą/lub y gwał-
tem chćiałby drzeć co z niego: Nieprzyiaćioły ie-
go ia przed nim wygłádzę/ Wſzytkie iemu nie-
chętne ia z świátá ſprowádzę. ***
9 Prawdá go z litośćią moią nie odſtąpi/ Wiel
kiey ſławy w moim imieniu doſtąpi: Położę rę-
kę iego ná morzu ſzerokim/ A drugą ná rzek wiel-
kich ſtrumieniu głębokim: On mię będźie wyzna-
wał záwżdy Oycem ſwoim / Rzecże; Tyś ſkáłą/
Bogiem/ y zbáwieniem moim.
10 A ia pierworodztwá práwo mu zoſtáwię/
Y wyżſzey nád wſzytkie Krole go poſtáwię; W
łáſce moiey ná wieki nie vzná odmiány/ W Przy-
mierzu poślubionym będźie záchowány: Potomek
w domu iego nigdy nie zágínie/ Ani ſtolicá; poki
dźień zá dniem popłynie.
11 Gdźieby dźieći iego práwem mym wzgárdźi-
ły/ A w przykazániuby moim nie chodźiły: Onić
kaźni nie vydą zá ſwe wſzetecznośći/ Y odnioſą zá-
płátę godną ſwoich złośći: Ale iemu záchowam
miłośierdźie ſwoie / Ani go oſzukáią kiedy słowá
moie.

12 Dotrzymam mu przymierza/ á com ślubo-
wał/ Bez odmiány ftátecznie będę mu chował:
Razem ia Dawidowi ná ftáteczność swoię/ Słu-
dze wiernemu przyśiągł/ y przy tymże stoię: Poto-
mek nie vstánie w domu iego sławnym/ Ani má-
iestat iego/ póki śládem dawnym
13 Słońce swą iásnośćią po wszem świećie
wszędźie/ A z nim Mieśiąc świecąc/ ludźiom słu-
żyć będźie. Teraześ się obruszył Pánie przećiw nie-
mu/ Jáwną nieláskę studze okázuiesz swemu: Wy-
wróciłeś Przymierze/ zepchnąłeś koronę z głowy
iego/ odiąłeś wszeláką obronę.
14 Mury/ bászty leżą/ zewszą d go tárgáią/ Ze-
wszą d go sromocą/ zewszą d vrągáią: Nieprzyia-
cioły iego nádeńeś wystáwił/ A ludźie zazdro-
śćiwe rádośćiś nábáwił: Przytępiłeś miecz iego
á w swoiey potrzebie/ Obrońce nie miał áni po-
mocniká z ciebie.
15 Sławá wszytká iego y świetność záćmio-
na/ Stolicá przeważna z gruntu wywrócona/ V-
króciłeś lat iego kwitnącey młodośći/ Oczu pod-
nieść nie może/ pełen zelżywośći. Będźiesz wżdy
kiedy koniec twey nieláśce Pánie? Kiedyż wżdy
twoy srogi gniew przećiw mnie vstánie? ***
16 Wspomni że ná świećie krótko mego wieká
Záliby's ty próżno stworzyć miał człowieká? Że-
by y ten lichy czás w troskách miał położyć/ Bo
ktoż śmierći mogł zniknąć/ álbo zmartwych ożyć?
Gdźie teraz ono twoie miłośierdźie dawne?

Gdźie

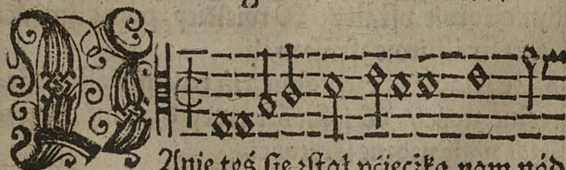
Gdźie Pánie zwykła dobroć y Przymierze sławne
17 Z Dawidem záwárte? ty skłoń oczu swoich/
A vrągániu sług przypátruy się twoich: Pełne
zánádrze mam sznupek/ktorymi łżyli Nas nieprzy
iaćiele: Lecż też nie przepuśćili Twemu Pomá-
záńcowi. Bądźże chwałá Pánie; A iák iest wo-
la twoiá/ták się niechay stánie.

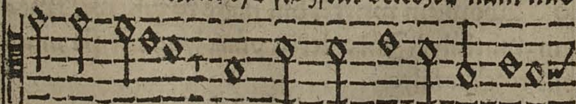
PSAŁTERZA DAWIDOWEGO

Część Czwarta.

Psalm 90.

Domine refugium factus es no.

2 Pierwey niźli gory były/ á niźli ieſt świát
ſtworzon/ Tyś od wiekow możny Boże nádewſzytkim przełożon.
3 Ty ktory wniwecz obracaſz człowieká śmiertelnego/ A mowiſz do ſynow ludzkich odwroććie
ſię od złego.
4 Bowiem v ćiebie tyśiąc lat práwie ieſt iák
dźień ieden/Ktory krotiuchno przeminie/iák człowieku
pierwſzy ſen.
5 Ná wſzem tu czáſy te náſze/ ták nam rychło
miiáią; Iáko rzeczy ktore ludźie ſobie zá nic
miewáią.
6 Z poránku ſię iáko trawká ná máły czás źieleni
ą/ A pod wieczor w grube śiáno prędziuchno
ſię odmienią:
7 Tákćiechmy w ſrogim gniewie twym nędznicz
kowie vſtáli/ W wielkiey popędliwośći
twey ſtráſzliwie zfráſowáli.
8 Składłeś przed obliczem twoim náſze wſzeteczne
złośći/ W iáſnośći twey dźiwnieś przeyźrzał
náſze nędzne ſkrytośći.
9 Abowiem wſzytki dni náſze w gniewie twoim
zwątláły/ Iáko lekka páięczyná ták ſię márnie
rozchwiały.
10 Snadź nawięcey śiedmdźieśiąt lat tego nędznego
wieku/ Przedłuży ſię tu ná świećie mizernemu
człowieku.
11 A gdy ośmdźieśiąt lat przeydźie/ nád to co
więcey będźie/ Iuż tám boleść/ iuż tám prá-
cá/

ca/ zgarnie ſię ku nam wſzędzie.
12 Abowiem pretki ieſt bieg náſz/ iák to y sámi
znamy/ A nigdzie pewnego mieyſcá tu ná świecie
nie mamy.
13 Ktoż ma znáć moc gniewu twego wſzech-
mocny Pánie Boże/ A ktoż przed ſtráchem ſro-
gości tu go rozliczyć może.
14 Náucz nas ſam iák dni náſzych liczbę tu wie-
dzieć mamy/ Day zroſtropnym ſercem chodzić w
nich/ gdyż ie krotkie znamy.
15 Obroćże ſię o Pánie náſz wżdy kiedy k nam
łáſkáwie/ A ſługi twe rácz podpomoc w tákiey
ich krotkiey ſpráwie.
16 Ráczże ty nas ſam nápełnić miłośierdzia
ſwoiego/ A rozráduiem ſię w tobie tu iuż czáſu
káżdego.
17 Tych dni trapienia náſzego rácz łáſkáwie
ukrocić/ Smutne látá ktore mamy rácz w weſele
obrocić.
18 Rácz weyźrzeć ná ſługi twoie / y ná możne
twe ſpráwy; A wywieść wſzytki ſyny ich z trud-
nośći/ iák Bog práwy.
19 Niech iáſność twa Pánie Boże iuż zoſtánie
nád námi Sługámi twymi właſnymi/ y náſzymi
dziatkámi.
20 Tyle nam lat użyc ſtrawić/ w weſołey ſwey
rádośći; Jlechmy ich iuż ſtrawili w niezmierney
ſwey żáłośći.
21 Bądź tez ná nas Pánie záwżdy z ſwey do-

broći

broći łáſkáwy/ Rzędź/ y zdarz ſwą świętą łáſką
rąk náſzych wſzytkie ſpráwy.

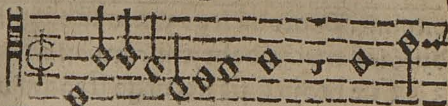
PSALM 91.
Qui habitat in adiutorio altiſsimi.

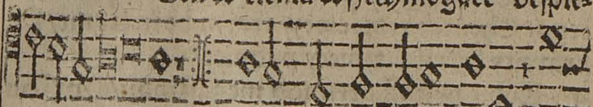
Kto mieſzka w obronie naywyżſzego/ A
w ćieniu Bogá wſzechmogącego/ Moge to ia przed
káżdym śmiele mowić/ A też to zá rzecz napew=
nieyſzą twierdźić/ O Pánu nádźiei báſzćie moiey/
O Bogu mym w ktorym vfam záwżdy.
2 Ze on ćiebie wyrwie z śiatek łowczych/ A od
zárázy ludźi niezbożnych: Skrzydłámi ćię ſwymi
nákryie wiecznie/ Pod ktorymi ty będźieſz żył beſ=
piecznie.

piecznie. Prawdá iego zdawná záślubiona/ Bę-
dźieć iák tarcza dobrze sprawiona.
3 Nie będźiesz się nocnego strachu bał/ Ni strzały w dźień latáiącey lękał/ Od powietrza w ćiem-
ności chodzącego/ Tákże y w południe pustoszą-
cego/ Choć ich tyśiąc przy twym boku legnie/ Po
práwicy dźieśięć tyśięcy pádnie.
4 Tobie przedśię ten iad nie záſzkodźi/ Owszem
oko twoie to obaczy; Jáko Pan złym ludźiom bę-
dźie źle płáćił/ A iáko grzeszne będźie srogo tráćił;
A to żeś Páná miał nádźieię twą/ Naywyższegoś
wźiął zá obronę swą.
5 Nie potka ćię nic z frásunku złego/ Nie poy-
dźie plagá do domu twego: Bo Aniołom swym
polećił ćię pilnie/ By ćię w drogách twych strze-
gli w nocy we dnie/ Będą ćię nośić ná rękách swo
ich/ Zebyś o kámień nie zbił nog twoich.
6 Ty Lwá y Bázyliszká podepcesz/ Lwię nogá-
mi y smoká też zetrzesz. Ze mię miłuie (mowi Pan)
wyrwę go/ Jż poznał imię moie záſzczycę go/
Wzywáć mię będźie/ ia go wysłucham/ W ká-
żdym vdręczeniu/ z nim będę sam.
7 Ze wszey trudnośći wybáwię iego/ Y vwielbię
iák swego miłego. Dam długie zdrowie iemu ná
świećie tym/ Y zbáwienie me pokażę mu potym.
Tec rzeczy ślubuie Pan káżdemu/ Ktory go chwa
li służe wiernemu.

Psálm tenże 91.

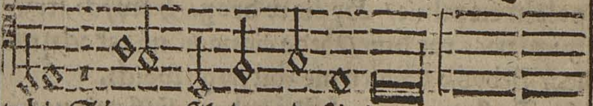
Kto opieki Naywyżßego / W ſtraży
Ten w ćieniu wßechmogące° beſpie-

iego vżywa/Rep. Przetoż y ia mowię ſobie: Tyś
cżnie odpocżywa.

ma obroná Pánie/Tyś twierdza/ tyś Bog/ia w

tobie Sámym ſkłádam dufánie.

2 Bo mię on z śidłá łowcżego / Ktorego ſię ia boię/Rep. Wyrwie/y z zárázliwego Powietrza/ przez moc ſwoię. Da mi pod ſkrzydłámi ſwy-mi Vledz záwżdy beſpiecżnie : Ják tarcżą mię prawdźiwymi Słowy ſtrzedz będźie wiecżnie.

3 Przetoż mnie nic nie zátrwożą Trwogi nocy ſtráßliwych/Re. Ani/co ſię we dnie ſrożą Strzały przygod ßkodliwych : Ani ſię powietrza boię/ Co ſię z mierzkiem przechodźi. Zárázie plácu do-ſtoię/Co w południe wiec ßkodźi.

4 Niech ich choć kilká tyśięcy / Wedla mnie

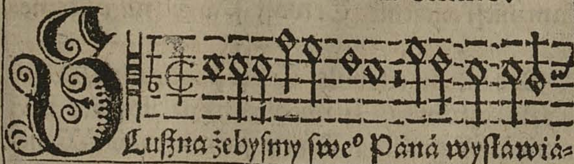
ſtráßnie

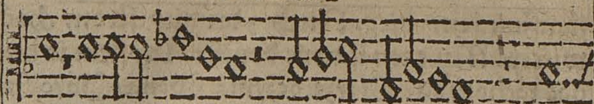

ſtráſznie lęże/ Rep. Niech z drugiey ſtrony choć wiecey: Mnie ten iad nie dośięże. Owſzem ia bę-dąc záchowan/ Vyźrzę oczymá ſwymi/ Jáko ſię okrutnie mśći Pan Nád wſzytkimi grzeſzny-mi. ***
5 Poniewaź tedy ſámego Páná vćieczkę moię/ Rep. Kłádźieſz zá obrońcę ſwego/ Máiąc w nim dufność ſwoię/ Nie tknieć śię ćiebie nic złego/ Ani ćię záfráſuie: Dom też nigdy przećiwnego Twoy ſzczęśćia nie poczuie.
6 Aniołom ćię ſwym pilnowáć Kazał ná drogách twoich/ Rep. Aż y ná ręku piáſtowáć/ Abyś kiedy nog ſwoich Nie obráźił ná kámieniu: Będźieſz po żmiiách chodźił/ Będźieſz ſrog Lwiemu plemieniu/ Smokći nie będźie ſzkodźił.
7 Przeto iż mię vmiłował/ (Rzekł Bog) ia go wybáwię: Rep. A iż mię ſzczyrze ſzánował/ Stáwię iego wyſtáwię: Záwołali mię w ćięſzkośći/ Wnet go wyrwę z kłopotá/ Y nábáwię go zacności/ Przedłużę mu żywotá.

PSALM 92.

Bonum eſt confiteri Domino.

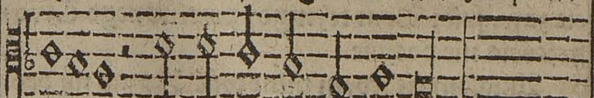

Luſzna żebyſmy ſwe° Páná wyſławiáli/ R

li/Y ku cźći śpiewáli Jmieniá naywyżßego/Rá=

no opowiedáiąc Láſkę iego święta/A záś praw=

dę wźięta Y w wieczor wyznawáiąc.

2 Wynoßąc pod niebioſy Regałem/ Cytrámi/ Hárfą y Lutniámi/Y rozumnemi głoſy: Boś mię Pánie rádośći W ſpráwách ſwych nábáwił : Y toś we mnie ſpráwił/Bym ćię chwalił z możnośći

3 O iák wielka ßerokość Wßytkich ſpraw twych Pánie/Kogoż ná to ſtánie Zmierzyć lub też głębokość Myśli: ktorych głupiego Nie poy=muie ſerce: Ni ich vważáć chce Myśl cźłeká by=dlęcego.

4 Widząc ná co grzeßnicy/ Acż zielono wſtáią Y kwiát rozwiiáią / Przechodzą niemál wßyſcy: Bo koniec ich rádośći/ Wieczne zátrácenie. Ty ſam nieſkończenie Trwaß Pánie ná wiecżno=śći.

***

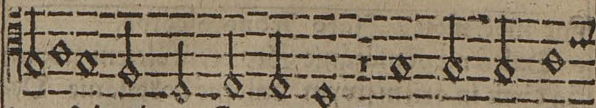
5 Oto iák przećiwnicy Twoi Pánie giną/Wßy=ſcy ſię rozwiną / Niewiedźieć gdźie złośnicy : A mnie láſkę gotową Dáieß y chęć ſwoię Wyno=

ßac moc moie/ Jáko Jednorożcową.
6 Dałeś mi pomázánie Swiętym oleiem twym;
Zá czym ia okiem swym Záłosne dokonánie Vy-
źrze nieprzyiaciół swych: O ich wyniszczeniu/ Nie
długi czás temu/ Przyidzie wieść do vszu mych.
7 A ten co dufa w Pánie/ Zieleniec się będzie/
Y rozrastáć wszędzie/ Ják Cedry ná Libanie: Bo
kto w Páńskim wszczepiony Domu/ kwitnąc zá-
wżdy/ Ják Pálmá w czás káżdy/ Będzie ślicznie
zielony.
8 Tákże y ná swą stárość/ Trwáiąc w swey
czerstwości/ Nie stráci płodności/ Przynosząc o-
wocow dość/ By był opowiedány Ze wszech na-
lepszy sam Bog/ co go zá tarcz mam/ W niwczym
złym nie vznány.

Psalm 93.

Dominus regnauit, decorem.

W An nász kroluie/ w sławe odziány/ W
męstwo y w dzielność zacnie vbrány: Pan/ przez

2 Máieſtat iego bez odmiennośći/ Ták iáko on
ſam trwa od wiecznośći. Niech ſie rzeki iák chcą
nádymáią/ Niech huczą/ z brzegow niech wyle-
wáią:

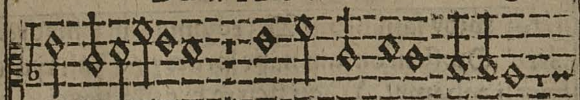
3 Niech ſie y morze iáko chce burzy/ Niech ſie
áż w niebo nawálność kurzy: Groźnieyſzy mo-
rzá y nawálnośći / Jeſt y możnieyſzy Bog
z wyſokośći.

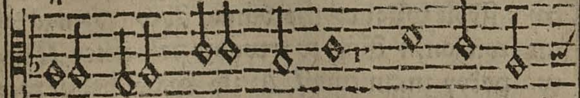
4 Swiádectwo twoie chybić nie może/ Cokol-
wiek rzeczeſz ſtánie ſie Boże: Dom twoy ozdo-
bion świątobliwośćią/ Ktora poſpołu chodzi z
wiecznośćią.

PSALM 94.

Deus vltionum Domine.

2 Dokąd będą hárdźie kazáli? Dokąd Pánie/ ludźie zuchwáli/ W wielkiey swey niewstydliwośći/ Niecnoty wſzelkie pácháiąc/ Ná twoie sądy niedbáiąc/ Chlubić śię będą ze złośći ?

3 Srodze śię ná lud twoy tárgáią / Gwałtem dźiedźictwo twe ſzárpáią: Nie przepuſzcżą ni Gośćiowi/ Nędzne wdowy vćiſkáiąc / A śieroty vkrzywdzáiąc Bez wstydu z nich káżdy mowi:

4 Nie mać Pan Bog świátá ná piecży/ Ni on vważa ludzkich rzecży/ Nie widźić on z nas żadnego. O glupcy coż to dźiáłaćie / Czemuż wżdy nie vważaćie ? Cży niechcećie bacżyć tego ?

5 Kto dał vſzy y ocży/temu Iák być gluchym/ y ślepym sámemu ? Kto ludzkie karze złe spráwy/ Srodze śię o nie gniewáiąc Plági ná nie dopuſzcżáiąc/ Iáko wam ma być łáskáwy ? ***

6 Ten ktory dawa inſzym wſzędźie Rozum : y

iákoż wżdy ſam będźie Bez rozumu/ bez mądro-
ści ∵ Owßem on ſam náße ſpráwy / Náſkrytße
myśli zábáwy/ Widźi ßczyre być márności.
7 Szczęśliwy to ieſt człowiek Pánie/ Co w
twey ßkole wźiął wychowánie/ A w twym záko-
nie ćwiczony: Táki w trwodze poſpolitey Mie-
wa pokoy známienity/ Aż zły w doł będźie wе-
pchniony.
8 Bowiem Pan ſwoich nie opuśći/ Ani ich też
ßárpáć dopuśći; Iż oni dźiedźictwem iego. Ie-
ßcze ſpráwiedliwe ſądy Wrocą ſię/ y dobre rzą-
dy/ Co vćießą cnotliwego.
9 Ktoż był ták łáſkáwy y ná mię; Zeby ſię był
miał viąć zá mię/ Przećiwko złośći złych ludźi ∵
By był Pan nie dał pomocy/ Vſnąłbym był wie-
czney nocy Snem/ co go nikt nie obudźi.
10 Iesli mi nogá ßwánkowáłá / Wnet mię
twoiá láſká wſpieráłá : Iesli mię gdy vtrapiły
Pánie / ſmętne myśli moie / Záraz zás poćiechy
twoie Duße moie ochłodźiły.
11 Przed tronem twym mieyſcá nie máią/ Co
inßę gwałtem vćiſkáią/Nie ſtrzegąc ſpráwiedli-
wośći/ Co ná dobre práktykuią/Niewinne ludźie
ſkázuią Ná śmierć/ bez wßelkiey litośći.
12 Lecz Pan ieſt moy zámek y ſkáłá/W nim du-
ßá mа záwżdy vfáłá / Náden nic lepßego nie
máß. Ten złe zá ich niepráwośći / Wygłádźi w
ſwoiey ſrogośći/ Wygłádźi ie wieczny Bog náß.

PSALM 95.

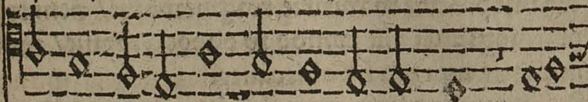
Venite exultemus Domino.

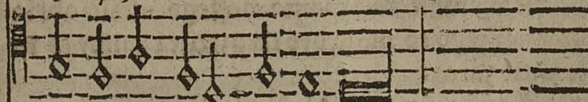
Szedſzy ſię ſpołem Pánu śpiewaymy/

Opoce ſię zbáwienia náſzego ráduymy/ Vprzedzá-

iąc z wychwaláníem obliczność iego/ Pieniem

zgodliwym ſławmy ſámego.

2 Abowiem Pan náſz ieſtći Bog możny/ Wiel-
ki y nád wſzytki Bogi Krol bárzo mocny/ W kto-
rego ſą reku káżde ſkrytośći ziemſkie/ Tákże wſzech
gor wyſokośći wſzytkie.

3 Jego ieſt morze bo ie on ſtworzył; Y wſzytkę
też ziemię on ſam ſwą mocą ſpráwił; Przetoż ſpo-
łem korząc ſię przed bytnośćią iego/ Vpadáiąc
chwalmy Páná ſwego.

4 Onći bowiem ieſt Pánem káżdego/ My záś
wſzyſcy ludem páſtwiſk wybornych iego; A ták

ſtadko

stadko owieczek iego własney ręki / Gdybym go
słucháli bez odwłoki.
5 A nie zátwárdzáli sercá swego / Obyczáiem
ludu ná pußczy vpornego; Gdźie przodkowie wá-
ßy (mowi Pan) mną kuśili/ Ale też mych vczyn-
kow doználi.
6 Dla ktorey przyczyny lat czterdźieśći/ Dźier-
żałem on lud vporny z gniewem ná pußczy/ Ták;
żem też mowił/ lud tento ná sercu błądźi; Bo drog
moich y cudow nie widźi.
7 Ktorych vpor/ złość/ y záślepienie/ Przywio-
dło mię práwie w wielkie rozgniewánie/ Żem też
przyśiągł: Ci nie wnidą w odpoczywánie/ Zie-
mie oney wprzod im obiecáney.
8 Ktorych przykłádem strzeżmy się tego/ Bym
źle nie vżywáli wezwánia náßego. Nie odkłá-
daymyż tego co może być teraz; Ale czyńmy co ká-
że Pan záraz.
9 A on też swey odwłoki przestánie/ A tu nam
zgodę da y spokoyne mießkánie: A záśię po dokoń-
czeniu żywotá tego / Przyimie nas do krolestwá
swoiego.

Tenże Psálm. Ná tę Notę, iáko Psálm 23.
Pan moy Pásterz/ ꝛc.

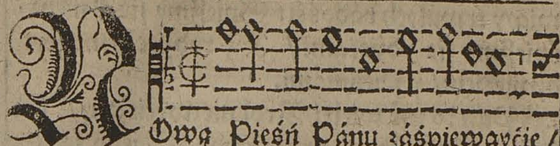
Odźmy z ochotą / Pánu chwałę daymy/ A łáskę iego wieczną wyznawaymy/ Stawmy się przed nim zbawcą wßech trudnośći / Száfárzem zdro-

wia

wia/y trwáłych rádośći: Spieſzmy ſię k niemu/
śpieſzmy ſię z dźiękámi / Y z wdźięcznym ſercá
dźwiękiem/ y Pieśniámi.
2 Pan to ieſt wielki/Krol niezwyćiężony/Nád
inſze wſzytki Bogi przełożony: W iego ſą ręku
źiemſkie głębokośći/ Y niedoſtępne gorne wyſo-
kośći / Jego ieſt morze/ y on ie ſam ſpráwił/ Y
wſzytkorodną źiemię on poſtáwił.
3 Podźmy śćiągnąwſzy ręce ſwe do Páná / A
nie mieſzkaymy vpáść ná koláná / Przed Máie-
ſtatem iego wielmożnośći / To ieſt náſz tworcá/
to ieſt Pan litośći / A my lud iego o ktorych on
wczáśie/Záwżdy przemyśla/ y ktore ſam páśie.
4 Dźiś ieśli w vſzy ſwoie vſłyſzyćie/Náświęto-
bliwſzy głos iego pomnićie / Sercá przyłożyć nie
ſwych Oycow wzorem/ Ktorzy mię ſzczyrem ná
puſzczy vporem/Słucháć niechćieli/ále doświad
czáli Możnośći moiey/á też iey doználi.
5 Przez lat czterdźieśći ten mię lud fráſował/
Ktoremum ia też ták długo folgował: Zem rzekł
ná koniec: Ci ludźie ſzáleią / Ani vważyć moich
ſłow vmieią/ Przetom też przyśiągł gniewem zá-
palony / Ze ich miał minąć pokoy námieniony.

PSALM 96.

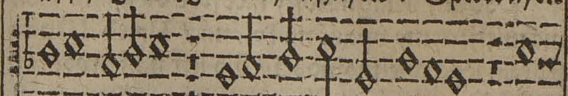
Cantate Domino canticum nouum.

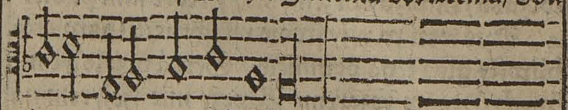
Owa Pieśń Pánu záśpiewayćie/

Wszyscy go wzgorę wynaszayćie: Spiewayćie

Pánu swoiemu/A czći Imieniu świętemu/Zbá

wienie iego rozgłaszayćie.

2 Niechay będźie miedzy Pogány W chwale swey z dźiwnych spraw vznány/ Niechay Bog náß nazacnieyßy/ Nád wßytkie Bogi godnieyßy/Będźie z boiáźnią ßánowány.

3 Bo coż są Pogáńscy Bogowie/ Iedno brzydliwi báłwánowie? Ale Pan niebo z gwiazdámi Własnymi stworzył rękámi/ A one swoią chwałę zowie.

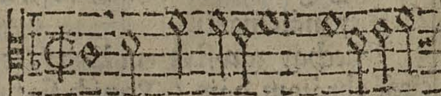
4 Namiot iego śliczny zacnośćią/ Wielka iest ozdobion możnośćią: Przetoż mu wßyscy przyznayćie Cześć á chwałę mu oddayćie. Z vprzeymą serc wáßych wdźięcznośćią. ***

5 Przyznay-

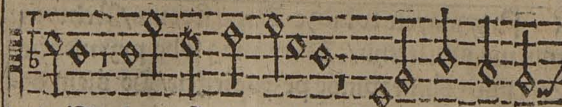
5 Przyznaycie władzą Bogu swemu/A chwałę
imieniu świętemu/ Dáry mu z sobą przynieście/
Bez mieszkánia wniść przyśpieszcie/Do sieni do-
mu Bogá swego.
6 Boskiey iego świątobliwości/Pokłony czyń-
cie w vczćiwości : Oblicza się iego boycie / W
posłuszeństwie iego stoycie/ Po wszytkiey świátá
szerokości.
7 Niechay ten głos wszytek świát czuie/ Ze
nász naywyższy Pan kroluie: Wszytkim świátem
spráwnie rządźi / Wszytkie spráwiedliwie sądźi/
Wszędźie się wielmożnie spráwuie.
8 Niech się z tego niebo ráduie / Niech tę rá-
dość y ziemiá czuie : Niech pląsáią w te to czásy/
Morze/ polá/ wszytkie lásy / A cokolwiek się w
nich náyduie.
9 Iużći w drodze Pan Bog prawdźiwy/ Bli-
skoć iuż Sędźia spráwiedliwy : Spráwiedliwie
sądźić będźie / W rządźie prawdy iego wszędźie
Trwáć muśi wszelki narod żywy.

PSALM 97.

Dominus regnauit, exultet terra.

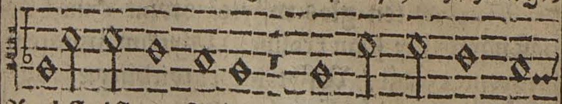
Iech/gdyż Pan kroluie/Ziemiá się rá-
duie

duie: Niech y wßytkie kráiny/Cießą śię z tey przy-

czyny. Obłok koło niego/Cmy wychodzą z niego;

A ná strásznym sądźie / W spráwiedliwym rzą-

dźie/Záłożon Tron iego.

2 Ogień przed nim chodźi/Ktory wßytkim ßkodźi/Co ná Páná nie dbáią/ Jemu śię sprzećiwiáią: Błyskáwice iego / Kray świátá wßytkiego Nagle oświecáią: Ná co gdy pátrzáią Ludźie/ strách ich tego.

3 Ják wosk w gorącośći/ Ták też w przytomnośći Páńskiey wierzchy gor táią ; Bo go swym Pánem znáią. Niebios wysokośći/O spráwiedliwośći Jego wyświadczáią/Wßytkich náuczáią Boskiey znáiomośći. * * *

4 Niechay záwstydzeni Będą / ci ßaleni/ Co cześć obrázom dáią / Ktorzy z nich śię przechwaláią. Pánu cześć dawayćie/Pánu śię kłániayćie/Wßy

scy

ſcy Aniołowie: Czego gdy ſię dowie Syon/ áż pá-
trzayćie/
5 Iák ſię vráduią; Gdy ten głos vczuią Wſzy-
tkie corki Syońſkie / Pátrząc ná ſądy Páńſkie.
Boś Pan niezmierzony/ Nigdy nieſkończony: Tyś
nád wſzytkę ziemię/ Nád Anielſkie plemię Wyż-
ſzey ieſt wznieśiony.
6 Wy co ná tym świećie Páná miłuiećie/ Miey
ćie w obrzydliwośći / Grzechy y wſzelkie złośći/
Stráchow ſię nie boiąc/ Przy ſwym Pánu ſtoiąc:
Strzeże Pan cnotliwych/ Broni od złośliwych/
Smętne ſercá koiąc.
7 Pan ſpráwiedliwemu / Y ſercu ſzczyremu /
Náśiał w ſwoiey świátłośći/ Bárzo wiele rádo-
śći. Cieſzćieſz ſię cnotliwi/ Y wy ſpráwiedliwi/
Páná wſpominájąc / Wdzięcznie wyſtawiáiąc/
Pokiśćie tu żywi.

Psalm 98.

Cantate Domino Canticum nouum.

Ná tę Notę, iáko Pſálm 66.

Nuż wſzytkie kráie wykrzykayćie/ etc.

ZAśpiewayćie Pánu Pſálm nowy/ Co
ſam rámieniem ſwym dziwy / Dáiąc
ſwym rátunek gotowy / Czyni iáko
Bog prawdziwy. Podał wſzem Pan
do znáiomośći Swoie wybáwienie drogie: Jego
ſtráſzney ſpráwiedliwośći / Doznáło pogáńſtwo
ſrogie.

2 Wspomniał iáko iest miłośiernym Przeciwko
ludowi swemu/Stądże sie stáwił w słowie wier
nym Ludowi Izráelskiemu: Widzą wszytkie
świátá kończyny Zbáwienie Bogá nászego. Prze-
toż go zá ták sławne czyny/ Chwalcie wszelkiey
czći godnego.
3 Krzycząc głosem wszyscy śpiewayćie/ A Pá-
nu ku vczćiwośći/ Ná Cytrách y ná Lutniách
grayćie/ Ná znák wielkiey swey rádośći: Biyćie
w bębny/ trąbćie trąbámi/ Niechay sie wszytko
ráduie: Niechay morze zágrzmi wáłámi/ Niech
wszytek świát rádość czuie.
4 Niechay przed Páńską oblicznośćią Rzeki
wesoło plęsáią/ Niechay go z wielką ochotnośćią
Wszytkie gory przywitáią: W drodzeć iuż Sę-
dźia spráwiedliwy/ Spráwiedliwie sądźić będźie
Trwáć muśi wszelki narod żywy/ W rządźie pra-
wdy iego wszędźie.

PSALM 99.

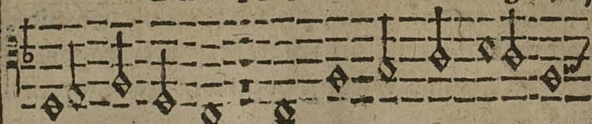
Dominus regnauit, irascentur populi.

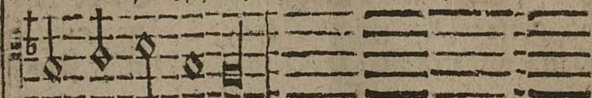

WAn nász kroluie/ Co swych rátuie: Che

ruby włádą/ Bo ná nich śiádą. Niech sie poruszy

mią ſkázy ſwoiey.

2 Krol nazacnieyſzy/ Krol namożnieſzy Miedzy wſzytkimi Krolmi ziemſkimi Siadł ná Syonie/ W złotey Koronie : Imię iego święte/ Niech ieſt v nas wźięte.

3 O ty wielmożny / A krolu grożny/ Miłuiąc sądy/ Stánowiſz rządy W ſpráwiedliwośći/ Nie lubiąc złośći : Iáwny dowod tego/ W ludu twym/ wſzytkiego.

4 Tákim go znáiąc/ Przed nim klękáiąc/ Bogá ſwoiego/ Czćićie ſámego : Przed iego Thronem/ Moyżeſz z Aronem Ofiáry palili/ Y ták mu ſłużyli.

5 Ták y z inſzymi/ Pánu wiernymi/ Sámuel ſtawał/ Aby oddawał/ Swoie żądośći : Więc gdy w ćięſzkośći Ná Páná wołáli/ Záraz rátunk bráli. ***

6 Z ſłupá dźiwnego/ Obłokowego/ Co w powietrzu ſtał/ Bog z Oycy mawiał Z tymi co iego Słowá świętego Pilnie przeſtrzegáli/ Y Zakon trzymáli.

7 Tyś ie náß Pánie/ Ná ich wołánie/ Záwżdy
rátował: Tyś im folgował/ A w swey srogośći/
Karząc ich złośći/ Ze nie poginęli/ Choć zapłátę
wźięli.
8 Przetoż sámego Bogá náßego/ Cżcząc wy-
naßaycie: Przed nim klękaycie/ Ná gorze tego/
Páná świętego: Náßći to Krol/ náß Pan/
Ze wßech naświętßy sam.

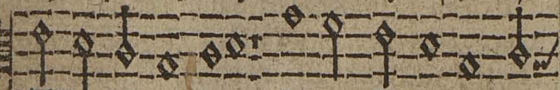
PSALM 100.

Iubilate Deo omnis terra.

Vż teraz narodowie źiemscy Daycie

chwałę Pánu wßyscy/ Sławiąc z rádośćią Pá-

ná swego/ Chćiwie przed oblicznośćią iego.

2 Znáiąc iż Pan iest Bogiem wáßym/ Bo on
was stworzył słowem swym/ A nie porádą z nas
żadnego/ Ktorzyśmy lud y owce iego.
3 Przetoż włásnemi drzwiámi iego/ Wßedßy
do przy-

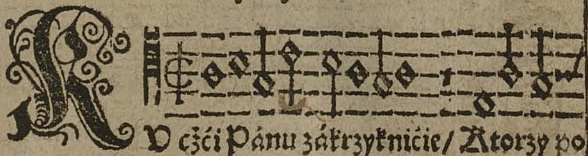

do przybytku iego/ Czyńćie dźięki Pánu swoiemu/ Y imieniu iego świętemu.

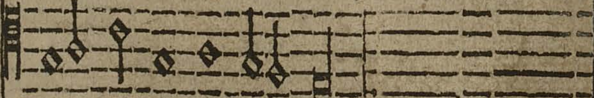
4 Bacząc iáko to iest Pan dobry/ A iák ku wszem miłośierny/ Pełniąc záwżdy gdy co obieca/ Káżdemu co go z wiárą wzywa.

Tenże Psálm 100.

V cżći Pánu zákrzyknićie/ Ktorzy po

ziemi chodźićie: Służćie mu z wielką rádośćią/

Podźćie przedeń z ochotnośćią.

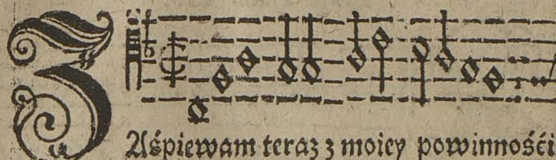
2 On sam iest Bog/że żywiemy/ On to spráwił pewnie nie my: Mysmy lud iego wybrány/ Ná iego pastwách schowány.

3 A przetoż to vważáiąc/ Do Kośćiołá sie schadzáiąc/ Służćież tám Pánu swoiemu/ Pánu ná was łáskáwemu.

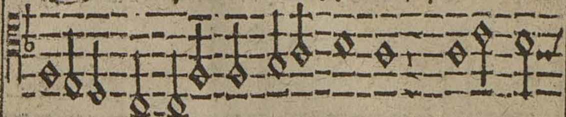
4 Chwałę serdeczney wdźięcznośći/ Czyniąc iego wielebnośći/ Imię iego wynasławiáyćie/ Chwalćie/ cżćićie/ wyznawayćie.

5 Pan to bowiem miłośierny/ Pan w obietnicách swych wierny: Łáská iego iest státeczna/ prawdá słow iego wieczna.

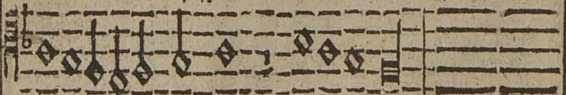
PSALM 101.
Misericordiam & iudicium canta.

Zaśpiewam teraz z moiey powinnośći

O miłośierdziu y spráwiedliwośći/ Spiewáć te-

bie bede Pánu memu/ Nie innemu.

2 Pilnowáć bede gośćincá práwego/ Aż mie náwiedźiß z miłośierdźia twego/ Rządźić dom swoy bede w niewinnośći/ Y w ßczyrośći.

3 Bowiem złośćiwey rzeczy nie rad widze/ Ludźi przewrotnych spráwámi sie brzydze. Nie przystawam (bo mam to ná pieczy) ku złey rzeczy.

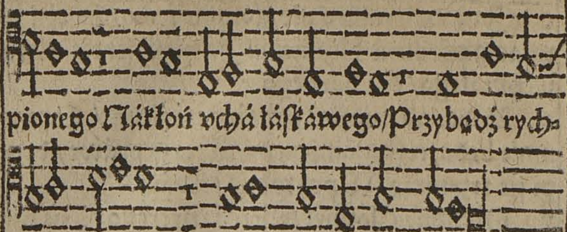
4 Serce zdrádliwe od dworu moiego/ Muśi odstąpić; Nie znam sie do tego/ Co pilnuie wßelkiey niepráwośći/ Krom żałośći.

5 Ja żadną miárą nie zfolguię temu/Co cżći v-włacża pokątnie bliźniemu. Ja nie ścierpię cżłeká zuchwáłego/Ni hárdego.
6 Będę rad widźiał pobożne ná źiemi / Ci przy mnie będą/ći ſługámi memi/Ktorzy práwey drogi ſię trzymáią/W prawdźie trwáią.
7 Obłudny cżłowiek/y ſercá chytrego / Nie będźie przyięt do domu moiego. Nie oſtoi ſię przedemną żadny/Kłamcá zdrádny.
8 Z źiemie wytrácę złośniká wſzelkiego/ Bez omieſzkánia / y z miáſtá Páńſkiego / Wykorzenię wſzytki niepráwośći/Błędy/ złośći.

PSALM 102.

Domine exaudi orationem meam.

Słyſz modlitwę moię Pánie / Niech ćię doydźie me wołánie: Nie kryi w ćieſzkośći moiey/ Przedemną twarzy ſwoiey: Ráczey do mnie ſtra-

2 Boć iáko dym vlećiáły/Látá moie zućiekáły/ W ćięſzkiey mey doległośći/ Wygorzáły me kośći: Ták vwiedło ſerce moie / Jáko trawá w letne znoie / Juz y chlebá ieść nie mogę / Czuiąc ná ſię zewſząd trwogę.

3 Z vſtáwicznego wzdychánia/ Záłoſnego nárzekánia/Skorá ma pokurczona/ Do kośći przyſuſzona: Podobnym Pelikanowi/A nocnemu Puhaczowi/ Ktory w ſmętney ſwoiey chwili/ Ná puſzczy więc rzewnie kwili.

4 Nárzekam iáko wrobl máły/ Gdy go ſtáre odlećiáły/Ni ia odpoczynienia Nie máiąc/ni wytchnienia: Lecz ſáme nieprzyiaćiele/ Co mię ſzárpáią zbyt śmiele/Wśćiekle przećiw mnie powſtáiąc/Ná mą biedę przyśięgáiąc. ***

5 A ia ſię karmię zá ſtołem Swym/miáſto chlebá/popiołem: Me káżdodzienne trunki Lzy zmieſzáne z fráſunki: A to z rozgniewánia twego/ Przećiw mnie zápalonego: Bo ączem był powyzſzony/Alem ſię ſtał odrzucony.

6 Chodzę by ćień pochylony/ Záśćiem Słońcá

vtopiony:

vtopiony: Vschłá zemną ma sławá/ Iák pośieczo
na trawá. Ale twoiá bytność Pánie/ Aż ná wiek
wiekow zostánie/ Pámiatká twey wielmożnośći/
W narodziech trwa ná wieczności.
7 Ty powstawszy czásu swego Vlituieß sie
wiernego Syonu / co kochániem Jest twoim y
mieszkániem : Tegoć teraz pożadány Czás iest/
przez cie obwołány : Ráczże sie tedy zmiłowáć/ A
swoich wiernych rátowáć.
8 Niechay służebnicy twoi / Záżywa poćiechy
swoiey/ Z rumow Syon stáwiáiac/ Pustki w nim
osadzáiac : Aby sie narody baly/ Jmieniá twoie-
go chwały: Y Krolowie twey możnośći/ Alániá-
li sie z vczćiwośći.
9 Pátrzac iáko Pan buduie Syon/ ktory swym
miánuie/ Sławe mu przywroćiwszy/ Y łáske v-
czyniwszy : Poyźrzał ná płácz Ludu swego / Od
wszytkich opuszczonego : A nie wzgárdził modli-
twámi/ Ani lichymi sługámi. ***
10 Co niech bedźie zápisano / W potomny wiek
záchowano/ Zeby to wszyscy ználi/ Y pilnie vwa-
záli/ Jedni drugim podawáiac/ Y po sobie zostá-
wiáiac/ Ná cześć Páná naywyższego/ Y ná wie-
czna chwałe iego.
11 Ktory poyźrzał z wysokośći/ Z thronu swey
świetobliwośći / Poyźrzał Pan z niebá swego /
Ná doł kráiu ziemskiego : Słyszał więźniow ná-
rzekánie/ Widźiał ich ná śmierć skazánie/ Y z
więzienia ie wybáwił/ A ná wolnośći postáwił.

12 Aby imię wielmożnego/ Syon sławił / Páná swego / A Jerozolimczycy By go chwalili wszyscy: W ten czás kiedy przełożeni z ludem będą zgromádzeni/Ofiáry Bogu spráwowáć/Służby mu swe ofiárowáć. * **

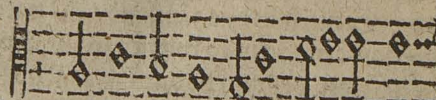
13 Acz w tey drodze moie śiły Vtrapieniem się námdliły / Gdy Pan skraca moiego Zywotá tu biednego. Jednák wołam: Mnie człowieká/Nie bierz stąd Pánie w pułwieká / Ty co záwżdy od wieczności/Trwasz bez wszelkiey odmienności:

14 Tyś ziemię sam vgruntował / Niebo ręką swą zbudował: Lecz to zginie/ w cáłości Sam ty trwasz ná wieczności. A przyidźie zwiotszeć wszytkiemu/ Jáko odźieniu stáremu : Sameś w látá niesko[ń]czony/Bierz swe do wieczney obrony.

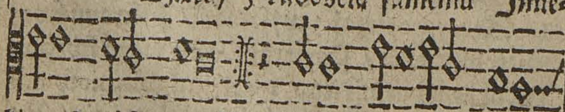
PSALM 103.

Benedic anima mea Domino.

Chwal duszo ma Páná mego ze wszyt-
Dźiękuy z rádością sámemu Imie-

kiego sercá swego; Re Niechćiey zápomnáć iego
niu iego świętemu.

Dobro-

Dobrodźieystwá wszelákiego; Ktoryć iest miło-
śiernym/ Wszem niepráwośćiam twym / A rad
vzdrawia wszytkie Niemocy twe ćięszkie; Żywot
twoy wykupuie/ Z zátrácenia wybáwuie.

2 Ktory ćie ták koronuie/ Miłośierdźiem przy-
práwuie: Rep. Zadza twa dobrym nápełnia/
Młodość twą z Orla odnawia; Pan iest Sędźia
spráwiedliwym/ Ktemu Pánem miłośćiwym/
Wszem ktorzy krzywdę ćierpia / Od złych gdy ie
trapia. Ktory Moiżeszowi/ y Izráelowi/ Drogi
swe vkázował/A wola swa opowiedał.

3 Jest nam Pánem miłośćiwym Nád złośćia
nászą ćierpliwym Rep. Nie wiecznie śię będźie
gniewał/ Ani wiecznie odpowiedał. Nie czynić
nam podług złośći/Ani podług niepráwośći; Ják
niebo piękne stworzył/Nád źiemia przełożył; Ták
śię hoynie zlutował/ Miłośierdźie swe dał; Tym

ktorzy

ktorzy ſię go boią/ A zá grzechy pokutuią.
4 Ják ieſt dáleki od siebie/ Wſchod od zacho-
du ná niebie. Rep. Tákći dálekie vczynił; A wſzyt-
kie od nas oddalił/ Náſze złośći/ nieprawośći/ Z
ſámey ſzczyrey łáſkáwośći. Ják Oćiec rad miłuie
Synow ſwych lutuie; Ták ſię tez Pan zlutował/
Miłość ſwą okazał/ Tym ktorzy ſię go boią/ A o
łáſkę iego ſtoią.
5 Boć on ſam zna náſzę krewkość/ A wſzytkę
náſzę nikczemność; Rep. Pámiętáiąc záwżdy ná
to/ Zeſmy proch á ſzczyre błoto. Człowiekći ieſt
iáko śiáno/ Ktore pośiekuią ráno/ Z kraſą kwie-
ćia polnego/ Wnet zginie dźień iego; Gdy wiátr
mocny vderzy/ Kwiát ſię nie odźierży/ Wiecey nie
pozna ſwego/ Zaden kwiát mieyſcá pierwſzego.
6 Ale miłośierdźie Páńſkie/ Toć trwa od wie-
ku ná wieki/ Rep. Nád tymi co ſię go boią/ Zá
grzechy pokutę czynią. A trwa ſpráwiedliwość
iego/ Do pokolenia trzećiego/ Nád ſynmi ſynow
dobrych/ Ludźi wſzytkich zbożnych/ Co przymie-
rze trzymáią/ A przed ſobą máią; Przykazánie cho
wáią/ Ná nie záwżdy pámiętáią.
7 Pan ná niebie vbudował/ Stolec mocny przy
gotował/ Rep. Ná ktorym będźie krolował/ Nád
wſzemi ludźmi pánował. Błogoſławćie Pá-
ná wſzyſcy/ Aniołowie iego święći/ Mocni bę-
dąc w mocnośći/ A tákże w ſtałośći/ Ku wypeł-
nieniu wſzego Roſkazánia iego/ By go ludźie ſłu-
cháli/ Skutkiem záwżdy wypełniáli.

8 Dobrorzeczcie Pánu wszytkie/ Wy mocárstwá
iego wielkie/ Rep. Wszyscy służebnicy iego/ Iák
Páná swego miłego/ Co wolą iego czynicie/ Y ro=
skazánia pełnicie. Chwalcież wszyscy bespiecznie/
Ktorzyście w krolestwie/ Krolá tego wielkiego/
Nád krolmi wyższego/ Y wy rycerstwo iego
Chwalcie Hetmáná swoiego.
9 Chwalcież stworzyćielá swego Wy wszytkie
stworzenia iego/ Rep. W káżdym mieyscu świá-
tá tego/ Wszego pánowánia iego: A ty duszo ma
napierwey / Chwal Páná swego nabożniey.
(Chwała Pánu nászemu Oycu niebieskiemu/ Z
Duchem iego Synowi Nas Zbáwićielowi/ Iák
byłá pierwey/ninie/Wiecznie nigdy nie záginie.)

PSALM 104.

Benedic anima mea Domino.

Notá iáko, Czego chcesz po nas Pánie/ etc.

DVszo śpieway Pánu pieśń; O nieo-
gárniony/ Niebá y ziemie sprawco/
wielceś vwielbiony.
2 Ciebie obeszłá w koło cześć y świe
tna chwałá; Ciebie iásność iáko płaszcz ozdobny
odziałá.
3 Tyś niebo iáko namiot rozbił ręką swoią;
Nád nim wody zá twoim rozrządzeniem stoią.
4 Chmury twoy woz/twe konie wiátry nieści-
gnione: Duchy/postáńcy; słudzy/gromy zápalone.

5 Twym rozumem ták miernie ziemiá vsádzona; Że ná wieki nie bedzie nigdy poruszona.
6 Ná tey / iáko powloká przepáści leżáły/ A gory niezmierzone wody zákrywáły.
7 Ale skoroś rzekł słowo / á niebo zágrzmiáło/ Wody spádły/ á morze ná doł vciekáło.
8 Skáły ku gorze poszły/polá rośćiagnione/Opánowáły mieysca przez ćie náznáczone.
9 Zámierzyłeś kres pewny morzu / że wiecznymi Czásy wezbráć nie może/áni szkodźić źiemi.
10 Ty w skále vkázuiesz droge zdroiom nowym Ktore pośiłek niosą rzekam kryształowym.
11 Tu sie wszelki źwierz chłodźi / ktory w polu żyie/ Tu łoś mieszkániec leśny vprágniony piie.
12 Támże ptacy mieszkáią / á w krzakách źielonych/Nie przestáią powtarzáć pieśni vlubionych
13 Ty z pátacow twych świetych oycze vlubiony/Spuszczasz ná niską źiemie deszcz nieprzepłácony.
14 A oná nieprzebráney łáski twoiey syta / Wszytkiego wszytkim stárczy/ stąd trawá obfita
15 Bydłu ku pożywieniu : stąd źiołá ogrodne/ Y wszelki rodzay zboża; stąd wino łágodne.
16 Dobrey myśli naczynie;stąd chleb ktory snádnie Siłe twierdźi : stąd oley po ktorym twarz gládnie.
17 Táż wilgotność y lásy żywi niezmierzone/Y. Cedry ná Libanie twa reka szczepione.
18 Tám wroble gniazdá niosą ; Jodłá Boćia-

nowi/ Zárnom gorá mieszkánie/ skáłá krolikowi.
19 Tyś ná znák czásow spráwił błędną twarz
Mieśięczną / Ty niepowśćiągnionego Słońcá
lámpę wdźięczną
20 Prowádźiß do zachodu / wtym nocne ćmy
wstáią/ W ten czás leśne bestyie wßytkie śię ru-
ßáią.
21 Lwiętá ryczą pokármu żądáiąc od ćiebie :
Skoro záś iásna zorzá zákwitnie ná niebie
22 Zwierz do iáskiń vchodźi/ ludźie nástępuią/
Ná roboty/gdźie tákże do mroku prácuią.
23 Zacne są twoie spráwy y wielkiey mądrośći
Pełna iest wßelka źiemiá twey ßczodrobliwośći;
24 Pełne Pánie y wody : kto wyliczyć może
Wßytkie rybie rodzáie/ ktore żywi morze ?
25 Tám żaglem rospußczonym okręty biegáią/
Tám swe igrzyská srodzy Wielorybi máią.
26 Wßytko to co iest w morzu/ wßytko co ná
źiemi/ A co śiecże powietrze piory pierzchliwe-
mi :
27 Oczy ku tobie wznośi/ ktory śiedźiß w nie-
bie/ Roczekawa zwykłey żywnośći od ćiebie:
28 Kiedy rękę otworzyß wßyscy násyceni/ A
kiedy twarz odwroćiß/ wßyscy zásmuceni.
29 Jeśli im duchá weźmieß/ w proch śię wnet
obrocą; Jeśli im duchá nátchnieß / ná świát śię
záś wrocą.
30 Wieczna iest Páńska chwałá/ á on z ták mą
dre°/ Nie przestánie śię kocháć nigdy zczynu swe°.

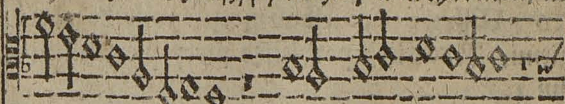
31 Pan/ktory kiedy poyźrzy/źiemiá drży: Pan/
ktory kiedy ręką gor dotknie/dymem poydą gory.
32 Dokąd mi tedy mego żywotá dostánie/Głos
moy Pánie y lutnią śpiewáć nie przestánie.
33 Tylko tobie niech wdźięcżne będą pieśni mo
ie: Bom ia wßytko położył w nich wesele swoie.
34 Boday wßyscy złośliwi zágubieni byli/Ták
żeby się ná wieki iuż nie poprawili.
35 A ty o dußo moiá day cżeść Pánu swemu;
Dayćie wßytki narody winną chwałę iemu.

PSALM 105.

Confitemini Domino & inuocate.

Vż wßyscy ludźie Páná chwalćie/ A

Imię iego obwołayćie: Głośćie miedzy narodámi

Chwałę iego y z spráwámi: Pieśni mu ku cżći

śpiewayćie/ O nim z sobą rozmawiayćie.

2 Wáſzać chwałą ſą iego ſpráwy/ Imię iego
dodáie ſławy: W nim prawdziwą rádość má-
ćie/ Ktorzy go z ſercá ſzukáćie: Przetoż śiły y twá-
rzy iego Szukayćie czáſu wſzelkiego.
3 Cudá iego ſobie wſpomnićie/ A ſądy ná ba-
czeniu mieyćie/ O potomſtwo Abráhámowe/ O
wy dzieci Iákobowe/ Wierni Páńſcy ſłużebnicy/
A iego wybráni wſzyſcy.
4 Náſzći to Pan/ iego wyroki Wiążą wſzytek
świát iák ſzyroki: Wieczna pámięć ieſt v niego/
Przymierza nam ſtwierdzonego: Trzyma słowo
przyrzeczone/ Wſzem narodom vczynione.
5 Co obiecał Abrahámowi/ Co przyśiągł Izá-
ákowi/ O czym rozmawiał z Iákubem/ A co mu
był przyrzekł ślubem: W tym ſię pokazał ſtáte-
czny/ Nie odmienny ná czás wieczny.
6 Rzekł/ Że ſię to koniecznie ſſtánie/ Dam wam
w dziedziczne vżywánie Wſzytkę Kánáneyſką
ziemię/ Ośiędzie ią wáſze plemię: Choć tám w
máłym poczćie byli/ A iáko goście w niey żyli.
7 Sám y tám ſię przeprowadzáiąc/ Pewnego
mieſzkánia nie máiąc: Iednák ich Pan záwżdy
bronił/ A Tyrány dla nich gromił: Wybránym
(rzekł) pokoy dayćie/ Prorokow mych nie ty-
kayćie.
8 Potym gdy głod ná one kráie Przepuśćił/
przez nievrodzáie/ Poſłał iednego przed niemi/
W niewolą Egiptſkiey ziemi/ Iozephá męzá zá-
cnego/ Od bráćiey záprzedánego.

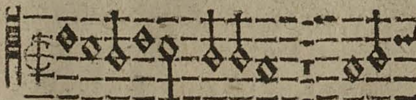
9 Tám iego nogi okowano/ A w ćięſzkim wię-
zieniu chowano/ Aże do czáſu onego/ Od Bogá
náznáczonego: Gdy go Pan słowem doświad-
czył/ Státeczność iego wybaczył.
10 Zátymże go Krol puśćić kazał/ A wielką mu
łáſkę pokazał/ Vczynił go Pánem ſwego Dworu
y Cárſtwá wſzytkiego: Ták áby ná iego zdánie/
Xiążętá bráły karánie.
11 Rády wſzytkie nic nie czyniły/ W czymby ſię
go nie dołożyły: Ná ten czás w Egiptſką ziemię
Weſzło Izráelſkie plemię: A mieſzkał w oney krá-
inie/ Jákob w Chámowey dźiedźinie.
12 Támże ſię bárzo rozrodźili/ Że też ſąśiádom
ſtráſzni byli: Tychći ſercá Pan odmienił/ Niechę-
tne ku ſwym vczynił/ Ták że o tym ſpoł rádźili/
Jákoby ie wytráćili. ***
13 Aż zá czáſem ſwoie posłáńce / Posłał Pan
miedzy te pogáńce/ Moyżeſzá y z Aáronem/ Słu-
gą ſobie vlubionem: Ci cudá wielkie czynili/
Kray on ſtráchu nákarmili.
14 Co iedno rzekł Pan wnet ſię ſtáło / A nic
mu ſię nie ſprzećiwiáło: Posłał im ſtráſzne ćiem-
nośći/ Odiąwſzy wdźięczne świátłośći: Wody
ſię w krew z odmieniáły / Ryby wſzytkie wyzdy-
cháły:
15 Z ziemie ſię tám żáby rodźiły/ Po gmáchach
Krolewſkich chodźiły: Więc ná Páńſkie przyká-
zánie / Gwałt gádźiny przypádł ná nie/ Przykre
wſzy ſtády latáły/ Wſzytek on kray okrywáły.

Miáſto

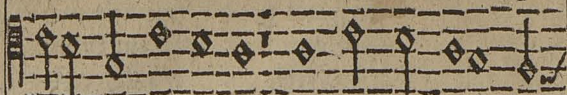
16 Miásto dżdżá spadł grad kámienisty / Z o-
nym grádem wicher ognisty: W czym winnice
spustoszáły/Sády wszytkie opádáły: Chrząszcz y
száráńczá przypádłá/Ostátek zbożá wyiádłá.
17 Nákoniec płod pierworodzony Wszczet o ie-
dne noc wygłádzony: Dopiero vbogácony Sre-
brem/złotem/ lud puszczony: A Egipt rad że po-
zbyli Tych co sie dla nich trapili. ***
18 W dzień ie Pan obłokiem okrywał/W nocy
záś Ogień przy nich miewał: Ptástwá im dał
gdy prosili/ Chlebem sie z niebá karmili: Jm k
woli wody sie z skáły Po puszczy iák rzeki lały.
19 Bowiem słow swych Pan nie przebaczył /
Co Abrámowi ślubić raczył: Ciężkiey ie niewo-
li zbáwił/ Pieśni wesołych nábáwił: Kráie im
dał w vżywánie/Ktore trzymáli Pogánie.
20 Dał prace Pogánow vżywáć/ Nád to dzie-
dziczny prawem trzymáć: Aby vstáwy chowá-
li/ Y praw Páńskich przestrzegáli: Oddawáiąc
chwałe swemu/ Dobrodzieiowi wiecznemu.

PSALM 106.

Confitemini Domino, quoniam bonus.

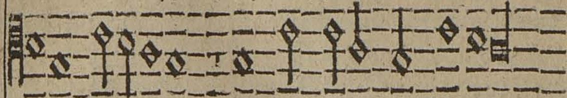
Jelbićie Páná dobrego / W miło-

śierdziu swȳ wiecznego: Bo ktoż moc iego wszech

mocnośći Wypráwi słowy státecznie? A chwałę

iego wielebnośći Kto wypowie dostátecznie.

2 Szcześliwi/ co pobożnośći Przestrzegáią w niewinnośći: Pomni Pánie ná mię w swey dawney Chęći/ktorąś pokázował Ludowi swemu/ kiedyś w sławney Swey pomocy ich rátował.

3 Wybaw mię/że miedzy twymi Od wiecznośći wybránymi/Twoich Pánie dobr zázywáiąc/ Wiecznie się będę rádował/ W dziedzictwie twȳ z nimi mieszkáiąc/Z chwałámi tobie dziękował.

4 Zgrzeszyli nászy Oycowie/ Y my z nimi ich synowie: Sprośnieśmy wszyscy wystąpili/Płodząc wszelkie nieprawośći. Bo choćiaż Oycowie pátrzyli Ná spráwy twey wszechmocnośći/

5 Wszákoż ich nie vważáli / Y owszem zápámiętáli: Bo wnet v morzá czerwonego / Szemrząc on Lud ćię frásował: Aleś ie dla imieniá swego/A woli sławie swey záchował.

6 Bo iák fuk twoy vſłyſzáło Morze / wnet ſię
ſuchym sſtáło: Poyśrzodkiem przepáśći ſtráſzli-
wych Przez ćię byli prowádzeni / A od nieprzyia-
ćiol złośliwych Możnie z ręku wybáwieni.
7 Ták nieprzyiaćielſkiey złośći Odiąwſzy ſwe/
y w śćiſłośći/Zálałeś te/ co Lud gonili/ Zaden z
nich nie zoſtał żywy : Tám słowu twemu vwie-
rzyli/Wyznawáiąc żeś prawdziwy. ***
8 Aleć po niedługiey chwili/Spraw tych two
ich zábaczyli/Opieką twoią pogardzáiąc/Łákoći
ćiáłu żądáli/ A mocy twoiey przymawiáiąc/ Bez
wſtydu ćię doświadczáli.
9 Dał im pokarm zá żądośćią/ Lecż im ſtánął
w gárdle kośćią. Znowu poruſzeni zazdrośćią /
Wſtáli przećiw Moyżeſzowi/A ſzemráli zwielką
hárdośćią/Náprzećiwko Aronowi.
10 Tám Abiron y z Dáthánem / Zoſtáli ſię w
piekle ſámem : A te wſzytkie co przy nich ſtali/
Srogi ogień ſpalił z niebá. Oniż przed tym ćielc
cá vlali/Alekáć przed nim v Orebá.
11 Ták zmienili Boſką ſławę / Do wołu co ia-
da trawę/Bogá ſwoiego przyrownawſzy / Ták
y zbáwićielá ſwego / Mocy nie raz iego dozna-
wſzy/Zápomnieli łáſkáwego. ***
12 Cudow Páńſkich zápomnieli/Co ie w Egi-
pćie widźieli/Nád morzem/y w Chámowcy włoś-
ći/ Skąd ie raczył wyprowádźić: Przeco w ſwo
iey zápálczywośći/Rzekł ie był wſzytki wygłádźić
13 Rpewnieby to był ſpráwił/By ſię był zá nie

nie stáwił Moyżesz sługá iego wybrány / Ktory
sie modlił zá niemi/A Páná co był rozgniewány/
Viał modlitwámi swemi.
14 Lecz sie y ták nie zlepszyli/Ziemia świetą po
gárdźili/Słowá Páńskiego nie słucháiac/W po=
deyźrzenie sobie bráli/A posłuchác sie go zbrániá
iac/W namiećiech swoich szemráli.
15 Stad Pan ná ich wytrácenie/Wzniosł reke
w poprzyśiezenie/Ze ie ná puszczy wytráćić chćiał
A miedzy grube Pogány/ Ze potomstwo ich roz=
proszyć miał/Bedac ćieszko rozgniewány. ***
16 A niż sie tu popráwili / Z Bálphegorem sie
zbráćili/Jedli brzydkie ofiáry iego: Czym znowu
Páná zdrażnili/A plagi od rozgniewánego Sro=
gie ná śie obroćili.
17 Aż Phineás rozgorlony/ Mieczem mśćił sie
krzywdy oney : Tám dopiero plagá vstáłá. Zá=
czym iego gorliwośći/ Ná wieki policzona chwa
łá/Ku iego spráwiedliwośći.
18 Znowu gdy w Merybie byli/Páná do gnie=
wu wzbudźili/Moyżeszá Hetmáná świetego W
niełáske Páńska wpráwiwszy : Ktory obráźił
Bogá swego/Nieopátrznie przemowiwszy.
19 Wiec ni Pogan wytráćili/Jáko roskazánie
wźieli: A owszem sie z nimi mieszáiac/Jch sie zło=
śćiam przyuczyli/ A báłwochwalstwá pomagá=
iac/Gniew Páński ná sie wzburzyli.
20 Náwet sie tego ważyli / Ze ná ofiáre palili
Diabłom dźieći płodu swego / Krew niewinna
wyle=

wylewáli/ Dla báłwánow Kánáneyskiego Ná-
rodu ie mordowáli.
21 Ták sie oná ziemiá świetá Mordy ich zostá-
łá przeklętá/ Kiedy sie wszelką brzydliwośćią/
Bez boiáźni plugáwili/Służąc báłwánom/szczy-
rą złośćią/Z nimi y cudzołożyli.
22 Przetoż sie Pan zápaliwszy/Lud swoy sobie
obrzydźiwszy/Wydał wszytkie w ręce Pogánom/
Ták że sie kłániáć muśili Srogim y nieznáiomym
Pánom/Ktorzy ie ćięszko trapili. ***
23 Okrutnie ie vćiskáli/Jáko chćieli náchyláli:
A choćiaż ich Pan porátował/ Oni znowu ná
kieł wźieli/ Zápomniawszy że ie záchował/ Głę-
biey w złośćiách swych toneli.
24 A Pan przećię w swey litośći/Pátrzáiąc ná
ich ćięszkośći/ Wysłuchawał ie w ich wołániu:
A iż ná przymierze baczył/ W wielkim swoim v-
litowániu / Záłowáć ich záwżdy raczył:
25 Y dał/ że ich żáłowáli Ci co w więźieniu
trzymáli. O raczysz y nas wspomoc Pánie/ Że
iárzmá Pogan zbędźiemy / Zá czym my twoiego
wyznánie Jmieniá czynić będźiemy.
26 Niechayże Pan w Jzráelu Od nas y od in-
szych wielu Będźie chwalon w swey dostoynośći
Y teraz/y potem záwżdy: Ná co z serdeczney swey
wdźięczności/Rzekni głosem/Amen/ káżdy.

PSAŁTERZA DAWIDOWEGO

Część Piąta.

Psalm 107.

Confitemini Domino, quoniam bonus.

Chwałę Pánu dawaýćie zá iego do-
broći/ Ktorych wiecżność/ przyżnayćie/ Zadna
nie okroći. A ći wiec litośći Páńſkie niech wyżna-
wáią/ Co przezeń z ćieſzkośći Swych wybáwienie
máią.

2 Ci ktore on w ſwey/mocy Ode ſłońcá wſchodu/
Od południá/ z pułnocy/ Zebrał/ od záchodu. Ci

co ná puſtyniách Błądząc mieyſcá ſzukáli/ Lecz
go w onych ziemiách/ Sobie nie náydowáli.
3 To głodu/ to ćięſzkiego Prágnienia doználi/
A z fráſunku wielkiego Prawie vſtawáli: A
oney ſwey ćięſzkośći/ Záraz iák záwołáli. Od Pá-
ná z miłośći Wybáwienie ſwe bráli.
4 Drogámi ie proſtymi Onże ſam prowádźił/
A w roſkoſzney ie ziemi Onże ſam poſádźił. Ci nie-
chay dźiękuią Pánu z iego litośći/Ci niech wſzem
zwiáſtuią Cudá iego możnośći.
5 Przeto że on prágnących Duſze chłodźić raczy
Tenże w głodźie łáknących Nigdy nie przebaczy.
A ći co w ciemnośćiách Ná śmierć ſroga śiedźie-
li/Okryći w teſknośćiách/Ćieſzyć ſie czym nie mieli.
6 Bowiem odmienić śmieli Słowá Bogá ſwe-
go/ A vſłucháć niechćieli Rády naywyżſzego: A
przetoż ich hárde Sercá vniżáć raczył/A záś kár-
ki twárde Schyláć potrzebę baczył.
7 Iednák w ſwoiey ćięſzkośći/ Skoro záwołá-
li/ Z wielkiey Páńſkiey litośći Wybáwienie brá-
li: Bo ie on z ćiemnośći Potężnie ſam wybáwiał/
Z okow ná wolnośći Wybáwiwſzy ie ſtáwiał.
8 Ci niech Pánu dźiękuią Zá iego litośći/Ci nie-
chay wſzem zwiáſtuią Páńſkie wſzechmocnośći:
Bo on wrotá kruſzy Zelázne w twárdey bramie/
Prog z miedźi náduzſzy Snádniuchno on wyła-
mie.
9 A owi też ſzáleni/ Co dla nieprawośći By-
wáią vtrapieni/ A dla ſwoich złośći/ Co myślić

w chorobie Ná potráwy nie moga/ A co práwie
w grobie Stáneli iedna noga:
10 A ći w swoiey ćiesžkośći Skoro záwoláli/ Z
wielkiey Páńskiey litośći Wybáwienie bráli:
Sam ie Pan vzdrawia Słowem swey wszech-
mocnośći Sam możnie wybáwia Z dołu niebe-
spiecznośći.
11 Ci niech Pánu dźiekuia Zá iego litośći/Ci nie-
chay wszem zwiástuia Páńskie wszechmocnośći/
Dźieki ofiáruiac/ Jego świetey miłośći: Wsze-
dźie wyśpiewuiac/Spráwy iego możnośći.***
12 Tákże ći co pod nieby Przez morze żegluia/ A
ktorzy swe potrzeby Pławem odpráwuia/ Ci po-
wiedźieć moga/ O Páńskiey wielmożnośći/ Wi-
dzac nie raz z trwoga Cudá ná glebokośći.
13 Ná twoie słowo/ Boże/ Wstáia popedliwe
Wiátry á oto morze Táńcuie gniewliwe/ Okret
pod obłoki Wáły raz wyrzucáia/ Raz ie w grunt
gleboki/ Ják do piekłá spuszczáia.
14 Żeglarze bladna w mece/ Serce ział strách
srogi/ Zápámietáły rece Co czynić od trwogi:
Jákby sie popili/ Wszyscy sie zátaczáia/ Rozumu
pozbyli/ Siebie nie pámietáia.
15 A ći w swoiey ćiesžkośći Skoro záwoláli/ Z
wielkiey Páńskiey litośći Rátunek swoy bráli:
Stánał wiátr y wáły/ A żeglarze ożyli/ A do
portu cáły Okret swoy przypławili.
16 Ci niech Pánu dźiekuia Zá iego litośći/ Ci
niechay wszem zwiástuia Páńskie wszechmoc-

nośći. Niech go wyſtawiáią/ Gdźie nawiętßy
zbor będźie: Niech go wychwaláią / Gdźie rá-
dá ſtárcow śiedźie.
17 On rzeki y nawiętße Jáko chce hámuie/ On
ſtrumienie náprętße Jáko chce kieruie; On y
grunty płodne/ Prze ludzkie nieprawośći/ W po-
lá nie vrodne Obraca w ſwey ſrogośći.
18 Gdy záś chce/ ſucha źiemię W piękna rzekę
mieni/ A wygorzáłe plemię Rozwilża z ſtrumie-
ni. Támże lud zgłodzony Kupámi Pan prowá-
dźi/ A ten opátrzony Chlebem lud / w miáſto ſię
ſádźi.
19 Tám polá ośiewáiąc / Winnice kopáią/ A
pożytki zbieráiąc / Hoyność wielką máią: Láſká
Páńſka w wielki Narod ſię rozrodźili/ Z teyż do-
bytek wßelki Prędźiuchno rozmnożyli.
20 Tyś im vmknął láſki ſwey/ Aż ich bárzo má-
ło Od zápálczywośći twey Ledwo co zoſtáło:
To iedni nędzámi Sſáli ſię porażeni / A drudzy
troſkámi Od ćiebie okroceni.
21 Ná Pány przyßłá wzgárdá/ Ze ſię kryć mu-
śieli/ Choć w nich byłá myśl hárda/ Z láſá wyiść
nie śmieli: Ale vbogiego W przypadku Pan zá-
łożył Z miłośierdźia ſwego/ W narod wielki roz-
mnożył.
22 Ná co pátrząc cnotliwy W ſercu ſię ráduie/
Ale człowiek złośliwy / Háńbę ſtąd vczuie Kto
ma co mądrośći/ Ten co vważáć będźie/ Wynę-
ßąc litośći Páná ſwoiego wßędźie.

PSALM 108.

Paratum cor meum.

Notá iáko Psálm 60. Boże ktoryś nas odrzućił.

GOtowem z sercá práwego/Chwalić
ćie Boże sámego : Gotowemći ná
cześć Pánie/ Spiewáć wesołe śpie-
wánie: Ocknijże śie Arfo moiá/A po-
wstań z swego pokoiá : Zácżni ná cześć Páńską
swe gránia/Záraz od pierwszego świtánia.
2 Chwalić ćie bede moy Pánie/ Kedy nawiet-
szy zbor stánie: Chwalić bede rymy swymi/Mie
dzy narody wszytkimi. Dobroć twa w niebo prze
stáłá/Prawdá z obłoki zrownáłá: Wznieś chwa
łe swa nád niebá Boże/Tylkoć moc twa nam po-
moc może.
3 Mowi Pan z Syoná swego / Czym vćieszył
mnie smutnego : Ná moy dźiał przyidźie Sychi-
ná/ Tákże Sukotská kráiná : Gáláád iest włá-
sność moiá/A Mánásesowá zbroiá: A Ephrá-
im moc moiey głowy / A Judás práwodawcá
zdrowy.
4 Moáb zás w przećiwnym rzedźie / Vmiotáć
w gmáchu mym bedźie : Idumeyczyk mie zás
z zuwáć Bedźie/ y w boty obuwáć : Lecz y Fili-
styńczykowie A inszy cudzoziemcowie: Wszyscy mi
iuż beda służyli/ Co mi nieprzyiaćielmi byli.
5 Kto mie w miásto niedobyte / Kto w kráie
Edon obfite/ Záprowádźi sługe twego : Nikt/

oprocz

oprocz ciebie sámego. Ktorego gniew ná sie znamy/A wodzem woysk swych nie mamy? Zá czym ták od ciebie wzgárdzeni/ Lekcesmy v wszech powáżeni.
6 Już nam też pomoż z trudnośći/A wroć nam dawne wolnośći: Prożnać nádzieiá w człowiecze/Bo gdźie gwałt/rádá vćiecze: Lecz kto w tobie vfa Boże/Ten sie mężnie potkáć może: Bo ty zdepcesz przed námi śmiele Wszytkie násze nieprzyiaćiele.

PSALM 109.

Deus laudem meam ne tacueris.

Ná te Note iáko Psálm 1. Błogosłáwiony on mąż káżdy/ etc.

BOże ktorys iest chwałą moią/Ozwi sie do mnie z łásk ą swoią: Boć vstá ludźi niecnotliwych / Nápełnione będąc kłamstw żywych/ Przećiwko sie mnie zostrzyły/Aby mie w czym vłowiły.
2 Wohydę mie wszem podawáią/Choć ná mie przyczyny nie máią/ A to zá moie życzliwośći/ A zá serdeczne vprzeymośći: Bom sie ia modlił zá nimi Ják zá przyiaćiołmi swymi.
3 Lecz mi złym dobre odpłacáią/A miłość waśnią oddawáią: Niechże im też Tyran pánuie/ Niech bokow ich nie odstępuie: Nieprzyiaćiel niech przykrośći Oddawa im zá ich złośći.

Niechay

4 Niechay przed sądem obwiniony Záwżdy zo-
stawa nágániony. Niech mu własne iego obro-
ny Szkodzą v práwá z kázdey strony: Niech iego
świát nie iest długi/Po nim vrząd weź kto drugi
5 Dzieći niech w sieroctwie zostáną/A z mátką
swą Wdowa ztroskáną: Niechay ná świecie tu-
łakámi/Niechay będą y żebrakámi/Gdźie sie przy
tulić nie máiąc/Kęsá chlebá vprászáiąc.
6 Niech lichwiarz szárpa iego státek/Niech mu
obcy wydrze ostátek: Niech go nikt z ludźi nie żá-
łuie/Niech nędzę iego nie lituie: Niech nád śie-
rotámi iego Nie ma baczenia żadnego.
7 Niech z nim zginą y iego dźieći/ Niech o nich
pámięć precz vleći: Niech Pan grzech Oycá iego
pomni / Niechay y mátczyne złość wspomni:
Niech przed Pánem záwżdy stoią / Z nieszczęsną
pámięćią swoią.
8 Przeto że zápomniał litośći Nád biednym v-
żywáć w ćięszkośći: Owszem prześládował nędz
nego / Trapiąc iuż przed tym strapionego: A iż
przeklectwo miłuie/ Niechże go nie odstępuie.
9 Błogosłáwieństwo go mierźiáło / Bodayże
go wiecznie mijáło: Rochał sie iáko w płászczu
iákim/W złośći y w przeklectwie wszelákim Dla
tegoż iáko tuk w kośći / Wpiło sie w iego wnę-
trznośći.
10 Niechże go iuż ten płászcz okrywa / Niechże
tego pásá vżywa: Teć zapłátę v Páná máią/ Co
mi przykrośći wyrządzáią. Lecz ty o Pánie Boże

moy/ Przy mnie łáſkáwie záwżdy ſtoy.
11 Prze imię ſwe y ſwych litości/ Broń mię/ wy-
rwi z niebeſpieczności: Bomći ia chudźiná zne-
dzony/ Ná ſercu ſwym ćięſzko zrániony/ Mieyſcá
pewnego nie máiąc/ Rowni iák ćień vćiekáiąc.
12 Rowni iáko ſzáráńczá lećie/ Ták mię płá-
ſzáią ná tym świećie: Siły mię wſzyſtkie odbie-
gáią/ Iż pośiłku z potraw nie máią: A ćiáło wy-
ſchło z tłuſtośći/ Y pozbyło ſwey czerſtwośći.
13 Żaden ſię mnie nie vlituie/ Owſzem ſię z nę-
dze mey ráduie: A ieśli mię kiedy widáią/ Tedy
głową zá mną kiwáią: Rátuy mię ty ſam moy
Pánie/ Przez ſwe dźiwne zlitowánie.
14 Ták áby to wſzyſcy poználi/ Y twey ręce to
przypiſáli/ Żeś mię ty moy Pan nie przebaczył/
Owſzem nieſzczęśćiu odiąć raczył: Ich mię kłą-
twá nie vſuſzy/ Ty błogoſław moiey duſzy.
15 Niech ſię iáko raczą buntuią/ Tylko háńbę
ſwą ſtąd vczuią: One wſtyd w oczy ich kłoć bę-
dźie/ A ſługá twoy ćieſzy ſię wſzędźie. Niech ſię
moi przećiwnicy/ Wſtydem okrywáią wſzyſcy:
16 A moy ięzyk wyſłáwiáć będźie Páná przede
wſzytkimi wſzędźie/ Iáko tego/ co z nędznym zá-
wżdy Stawáć raczy w potrzebie káżdey/ Odey-
muiąc vbogiego Z ręku Tyráná ſrogiego.

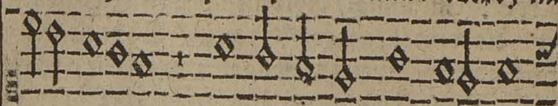
PSALM 110.

Dixit Dominus Domino meo.

Rzekł

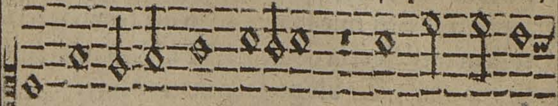
R Zekł Pan Pánu memu: vśiądź ná

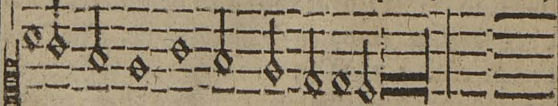
moiey práwicy / Aż podnożkiem nogom twoim/

Przećiwniki twe wrzucę: Bo sceptrum mocy

twey/wypuśći Pan z Syonu/Wpośrzod twoich

nieprzyiaćioł/Au ich opánowániu.

2 Posłuszny lud będzie/ tobie onego czásu twoy Swietny w pobożności świetey; Gdy będzieß zbierał huf swoy: A rozrodzenie twe Z młodu żywotá będzie/ Rownie iáko ránna rosá/ Wßytke ziemie ośiedzie.

3 Nie zmiennie Pan przyśiągł/nie będzie iemu

żal

żal tego: Iześ ty iest sam ná wieki / Ofiárowni-
kiem iego / Ná kształt podobieństwá / onego co
przed tym był / Melchisedechá Káplaná / co w
spráwiedliwości żył.
3 Onże Pan co stoi / po práwicy mocy two-
iey / Potrze wszystkie Krole w on dźień popędli-
wości swoiey. Będźie sąd z narody / Mieyscá tru-
py nápełni / Głowę / co sie wynośiłá nád źiemią
srodze stłumi: Rep. Pić będźie z strumieniá w
drodze / A stąd głowę wywyższy.

Tenże Psálm 110.

Wocżćiwszy Pan swą chwałą Páná
mego: Rzekł do niego: Siądź po mey práwicy / Aż
położę nieprzyiáćielá twego / Nog twych podnoż-
kiem v twey stolicy.

2 Z Syoná ná świát wßytek rozćiągnie Pan
Moc Pánowánia możnych rámion twych/ Kie-
dy do ćiebie w te słowá rzecze sam: Pánuy w poy-
śrzodku nieprzyiaciol swych.
3 W dźień Tryumfu twego przy tobie Pánie/
Z ofiárámi cnot y pobożnośći / Lud twoy chet i-
wie w Kośćiele twym stánie / Plod twoy y rosá
twoiey mlodośći.
4 Przyśiągl Pan / tego nie zgániwßy sobie/
Tyś wedle Melchisedechowego Porządku Ká-
plan wieczny/Pan przy tobie Lamiąc Krole mo-
cą gniewu swego.
5 Sąd rozćiągnie / trupow náśćiele wßędźie/
Od iego ręku Xiążę polęże/ Z koleie wode w dro-
dze pić będźie/ A przetoż niebá glową dośięże.

PSALM III.

Confitebor tibi Domine in toto.

Ná te Note, iáko Psálm 24. Krąg źiemie
y ze wßytkimi / etc.

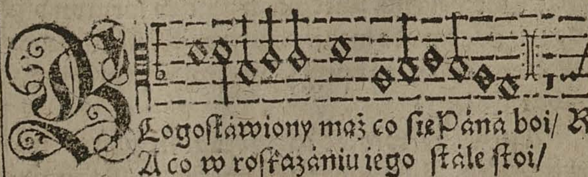
Będę ia Páná swoiego Wychwalal
z sercá cálego/W zgromádzeniu lu-
dźi cnotliwych : Bo spráwy iego
wielebne/Vczynki wßytki chwale-
bne/v wßech ludźi Pánu życzliwych
2 Pelen Pan w spráwách zacnośći/A w swo-
iey spráwiedliwośći Trwa wiekuisty y niezmier-
ny. W cudách swoich slynąć będźie/ Jáko świát

ßeroki

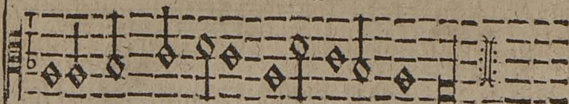
ßeroki wßedzie/ Ten Pan dobry y miłośierny.
3 Dawał pokarm ludu swemu Y śiebie sie bo=
iącemu / Ná swe Przymierze pámietáiąc: Moc
swą Ludowi obiáwił / Y co kiedy przez nie sprá=
wił/Włośći Pogánow mu dawáiąc.
4 Spráwy rąk iego prawdziwe/ Sądy wßy=
tkie spráwiedliwe / Przykazánia bez odmienno=
śći: Wßytkie áż ná wieki trwáią/Bo pewny fun
dáment máią/Prawdy słow Páńskich y ßczero=
śći.
5 Gdy lud z niewoley wybáwił/ Przymierze z
nim wieczne spráwił/Ktoregoby łamáć nie śmie
li: Ale żeby świetobliwe Imie iego/y strášliwe/
Ná wieki miedzy sobą mieli.
6 Toć przystoi ná mądrego/Bać sie Páná Bo=
gá swego/Boc to iest rozum bać sie Bogá: Toć
do wßytkich ßcześliwośći/To y do wieczney sła=
wnośći/Káżdemu napewnieyßa drogá.

PSALM 112.

Beatus vir, qui timet Dominum.

Błogosłáwiony mąż co sie Páná boi/ K
A co w roskazániu iego stále stoi/

Możny tu ná ziemi będzie narod iego/ Rep.
Bo Pan błogosłáwi potomstwu wiernego.

2 W domu iego záwżdy bogáctwá/poczćiwość Rep. Ná wieki trwáć będzie iego spráwiedliwość/ Weszłá świátłość wiernych y w srogiey ćiemności/ Rep. Ktora spráwiedliwy Pan im dał z miłośći.

3 Wdzięcznyż to mąż co się nád drugim zmiluie/Rep. A ktory nędzniątkom dobrá swe száfuie/ Ten gdy przyidzie przed sąd z obmową swą wszedzie/Rep. Y ná wieki wieczne poruszon nie będzie.

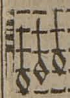
4 Ten w pámiątce wieczney będzie spráwiedliwy/ Rep. A od złych posłuchow nie będzie trwoźliwy: A choćby przypádło nań co nie trefnego/ Re. Przećie go Pan wyimie snádnie ze wszytkiego.

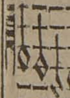
5 Gotowe iest serce iego w Pánu vfáć/ Rep. Ani też żaden strách nań nie może przypáść: Przeto iż ma iego w sobie vtwierdzenie/ Rep. Więc y sprzećiwnicy przyszli mu wzgárdzenie.

6 Rozdawa vbogim wszytko z swey hoynośći/ Rep. Jákże niema wiecznie trwáć w spráwiedliwośći: Záprawdę moc iego wywyższy się wchwale. Rep. Gdyż ták przy Pánu swym záwżdy wytrwał stale.

7 A grzeszny widząc to w srogi się gniew wzruszy/ Rep. Zgrzytáiąc zębámi frásuie się w du-

ßy/ A iednák táka chuć tych grzeßnikow zginie/
Rep. Bo ich wieczna pomstá ná wieki nie minie.

Tenże Psálm 112.

Szcżęśliwy to iest człowiek każdy/Ktory
śię Páná boi záwżdy/Rktory iego roskazánie Ma
zá osobliwe kochánie Tákiego potomstwo ná zie-
mi/Liczyć będą miedzy możnemi.

2 Plemię z dobrych ludźi spłodzone / Trwa ná wieki błogosłáwione / Dom iego pełen máiętnośći/ Trwa wiecznie w swey spráwiedliwośći : Niechay ćiemność iáka chce wstánie/Cnotliwym świátłá záwżdy sstánie.

3 Dla tego że są miłośierni / A w tym co komu rzeką wierni : Dobry káżdy z chęćią rad dawa Potrzebnemu/y pożyczawa: A spráwy swoie ták miárkuie/Że w nich powinność odpráwuie.

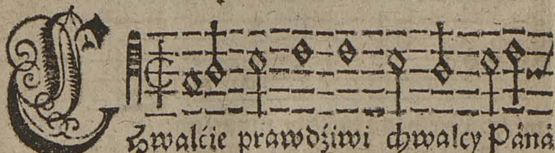
4 Wiec tez nieszczesciem z zadney strony Ná wieki nie bedzie wzruszony / Bo człowieká sprá=wiedliwego Pámiatká trwa czásu wiecznego : Ani go zły iezyk zátrwoży / Bo bespieczen w ná=dziei Bożey.

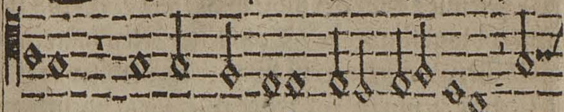
5 Ná to że zgina (każe śmiele) Wszyscy iego nieprzyiaciele : Sieiac szczodrze vbogim dawa / Przetoż tez ná wieki zostawa Sławá iego sprá=wiedliwośći/Rog wznieśiony iego zacnośći.

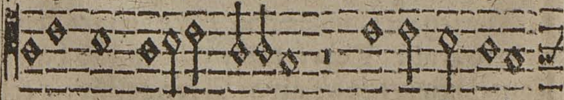
6 Ná co gdy źli ludźie pátrzáia / Dziw że sie gniewem nie pukáia : Zgrzytáia zebámi z zazdro=śći/ A od teyże schna w nich y kośći. Alé zamysł wszytkich złych ludźi/Vpadek ich nád nimi budźi.

PSALM 113.

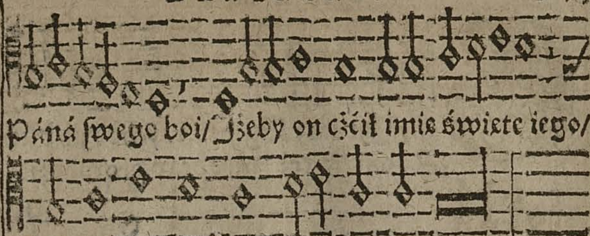
Laudate pueri Dominum.

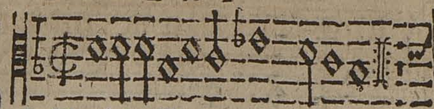
Páná

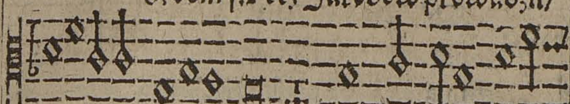
Odtychmiaſt áż do czáſu wiecznego.
2 Od wſchodu ſłońcá áż do záśćia iego / We
wſzech kráinach narodu káżdego/ Ma być czczo-
no imię Páná tego/ Ktory przewyżſza człowieká
káżdego; Ktorego też Máieſtatu ná wieki / Nie
ogárnie ten okrąg niebieſki.
3 A ktoż wżdy ze wſzelákiego narodu/Może ſię
przyrownáć temu to Bogu? Ktory to ná wyſo-
kośći mieſzka/A wſzytko przedśię on ſam w ſwey
mocy ma/Pátrząiąc ná podłość wſzego ſtworze-
nia/Ktore tu ná ziemi y w niebie ma.
4 Wydźwigáiąc z prochu niedoſtátniego/Ták-
że y z gnoiu człowieká nędznego; By go między
Xiążęty poſádźił/Ná ſtolcu ſwych wybránych po
ſtánowił: Czyniąc też y z niepłodney mátki pło-
dną/A w dźiateczkách ſwoich bárzo hoyną.

PSALM 114.

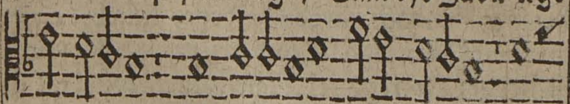
In exitu Iſraël de Ægypto.

Gdy Jzráel z Egiptu wychodził/Rep.
A dom ſię też Jákobow prowádził/

Od narodu poſtronnego / Tám był Judá iego

poświęceniem/A Jzráel záś opánowániem/Pá-

ná y Bogá ſwoiego.

2 Morze gdy tákie ſpráwy widziáło/ Re. Przed
onym to ludem vćiekáło ; A Jordan ſię názad
wroćił: Gory ſkakáły iáko iágniątká : A págorki
záś iáko koźlątká ; Mocą to Bog ſwoią ſpráwił.
3 A cożći morze iż ták vćiekaſz? Rep. Jordanie
czemu ſię názad wracaſz? A wam gory co ſię dzie
ie ? Ze ták ſkaczećie iáko iágniątká ? A págorki
záś iáko koźlątká?Nie z was ſię to pewnie dźieie/
4 Lecz Páná; przed bytnośćią ktorego / Rep.
Przed twarzą Bogá Jákobowego/ Wſzytká źie-
miá zádrżeć muśi. On odmienia opoki w Jezio-
rá/A

rá/ A źrzodłá wodne czyni z krzemieniá: Bo co on chce ſtáć ſię muśi.

PSALM 115.

Non nobis Domine non nobis.

Notá iáko Pſálmu przeſzłego 114. Gdy Jzráel z Egiptu wychodźił/ etc.

NJe nam daway/nie nam; ále twemu Rep. Day Pánie cześć imieniu świętemu: Dla lutośći y prawdy twey A tákże mowić Pogáni będą: Gdźież ći teraz Bogá ſwego máią: Pewnie to rzekę z złośći ſwey.

2 Lecz záprawdę Bog náſz ieſt ná niebie/ Rep. A wſzytko co chce czyni ſam z śiebie; A pogáńſcy nic nie mogą/ Ktorych z śrebrá/ złotá ſą bałwáni/Ludzkimi rękomá vrobieni/A ſobie nic nie pomogą.

3 Vſtá máią lecz nimi nie mowią; Rep. Oczy máią ále nie pátrzáią; Máią vſzy á nie ſłyſzą; Woniey nie czuią choć nozdrze máią; Ręce máią nic ſię nie tykáią; Slepi/głuſzy/ y niemi ſą.

4 Máią nogi á nie chodzą nimi/Rep. Ani wołáią gárdły ſwoimi. A ták niech to potka wſzego Jżeby ſię on podobny ſtał tym/ Ktore vrobił bałwánom ſwoim/A co w nich vfa káżdego.

5 Ale Jzráel niech w Pánu vfa/ Rep. Bo iego rátunkiem y tarczą ma. Tymże ſpoſobem dom zacn/

cny/ Aaronow niechay w Pánu vfa/ Bo iego rá=
tunkiem y tarczą ma/ On go broni ná czás wieczny.
6 Wßyscy ći co sie Páná boią/ Rep. Niechayże
w Pánu swoim vfáią; On rátunkiem y tarczą im.
Pomnić ná nas Pan błogosłáwiąc nam/ Izráe=
lowi dobrorzeczy sam/ Y synom Aáronowym.
7 Będzie Pan błogosłáwił te wßytkie/ Rep. Co
sie go boią máłe y wielkie : Nád to Pan przyda
więcey wam/ Przyda Synom wáßym; bo od
niego/ Szczęśliwi iesteśćie czásu wßego/ On
spráwił niebo ziemie sam.
8 Niebo niebo Pan sobie sam obrał/ Rep. Zie=
mię synom człowieczym dárował. Nie będą ćie
Pánie chwalić Vmárli: nie będą iśćie y ći/ Co w
milczeniu zostawáią wßyscy/ Ciebie o Pánie náß
sławić.
9 Ale my wßyscy ktorzy żywiemy/ Rep. Páná
swego wychwaláć będziemy/ Błogosłáwiąc zá=
wße iego/ Od tego czásu áż y ná wieki/ Niechay
chwali Páná człowiek wßelki/ Káżdy czás ży=
wotá swego.

PSALM 116.

Dilexi, quoniam exaudiuit Dominus.

Ná tę Notę iáko Psálm 74. Czemuż ná wieki/ etc.

ROcham sie w Pánu/ ktory prośb mo=
ich Wysłucháć raczył głos bárzo te=
skliwy: Zá czym go będę pokim iedno
żywy/ Z dufániem wzywał w ćięß=

kośćiách swoich.
2 Ziely mie były śmierći boleśći / Y ogárnęły
teskńice grobowe/A niż minęły iedne / áżci nowe
Náśtępowáły męki bez wieśći.
3 Jednák wzywáiąc Páná swoiego/A mowiąc
Pánie wybaw duszę moię: Pan miłośierny pom=
niąc táskę swoię Záraz mię wyrwał z wszelkiego
złego.
4 Tákći záwżdy Pan szczyrych rátuie/ Y mnie
rátował bárzo znędzonego : Wroć śię duszo ma
do wczásu swoiego/ Kiedy ćię ták ten twoy Pan
miłuie.
5 On ćię od śmierći srogiey záchował / Płácz
twoy vtulił/ nogi od vpádu Wstrzymał : zá co
mu inszym ku przykłádu Będę poki żyw/ służąc
dźiękował. * * *
6 Vwierzyłem mu com y wyznawał / Acz mi
iuż zewsząd práwie duszno było/ Jednák y w ten
czás serce me mowiło : Bog á nie człowiek pra=
wdę záchował.
7 Czymże śię ia wżdy wypłácę swemu Pánu zá
iego przećiw mnie litośći? Kubek zbáwienia z
serdeczney wdźięczności Weźmę/y oddam chwa=
ły sámemu.
8 A com ślubował będąc w ćięszkośći/ To iśćić
będę w poyśrzod ludu iego: Mowiąc/ iże śmierć
káżdego świętego / Jest droga w oczach Pań=
skiey miłośći.
9 Mnieć wszem ná przykład Pánie wystáwił/

Bo áczem ze wszech slug twoich naniższy / A niewolnice twoiey syn naliższy / Przecieś mie z petá śmierći wybáwił.

10 Zá co ia tobie z sercá wdzięczności Ofiáre chwały bede ofiárowáł / Oddam y śluby cometi ie ślubował/ Przy twego Zboru cney przytomności.

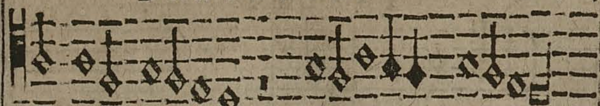
11 Twa święta chwała nápełnić mamy Sieni Przybytkow w poyśrzod Jeruzalem / Kiedy tłustości ofiar swych zápalem / A Hálleluia gdy záśpiewamy.

PSALM 117.

Laudate Dominum omnes gentes.

Alleluia. Chwalcie Páná Bogá wszechmocnego/ Narodowie wszyscy świátá tego/ A wielbićie imię święte iego / Ludźie wszy-

ſcy ſtanu wſzelakiego. Halleluia Halleluia.

2 Halleluia. Abowiem ſie nad nami ziawiła/ Miłość Páńſka y wielce zmocniła/ Zmocniła ſie święta prawda iego/ A będzie trwać do czáſu wſzelkiego. Halleluia Halleluia.

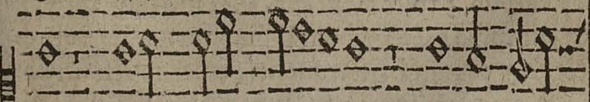
Pſálm tenże 117.

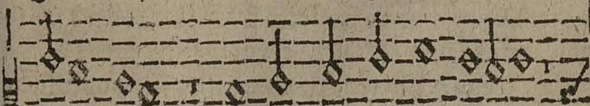
Chwalcie Páná narodowie/ Chwalcie

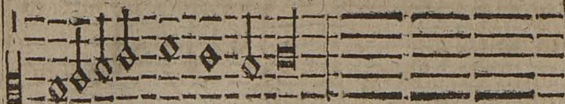
go wſzyſcy ſtanowie: Bowiem miłoſierdzie ie-

go/ Szerſze świátá ſzyrokiego/ A ná trwáłość

iego wiáry/ Wieczność nie może wziąć miáry:

PSALM 118.

Confitemini Domino, quoniam.

Ná tę Notę iáko Psalm 66. Nuż wßytkie
kráie wykrzykaycie/ ⁊c.

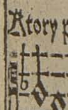

Cześć z chwałą Pánu oddawaycie/Bo
iego dobroć ſtáteczna: Litośći iego
przyznawaycie/Iże bez końcá ieſt wie
czna. Izráel niechay to wyznánie V=
czyni z ſercá wdzięczności/ Że dobrotliwośći w
tym Pánie/ Poty póki y wieczności.
2 Aronow dom niech to wyznánie Ze wßeláką
ochotnośćią/ Vczyni/o tym ſwoim Pánie/Że do=
bry rowno z wiecznośćią: Toż niechay wßyſcy
wyznawáią/ Co ſię boią Páná ſwego/Że dobro=
ći iego zrownáią Zdawnośćią wieku wiecznego.
3 Doznałem ia ſam w ſwey oſobie/ Tey Pań=
ſkiey dobrotliwośći/Gdy ná prośbę mą dał/ żem
ſobie Wytchnął w ćięßkiey ſwey ćięßkośći: A iż
przy mnie moy Pan być raczy/ Záwżdy czáſu
wßelákiego/ Przetoż po mnie nikt nie doświádczy;
Bym ſię bał człeká ktorego. * * *
4 Máiąc Páná ſwego po ſobie/ Y te co mi po=

mągáią: Lekce wążą oczy me obie/ Co mię w
nienawiśći máią. Lepiey dufáć Pánu swoiemu/
A niżeli człowiekowi Lepiey sie y oddáć sámemu/
Niż nawiętszemu Krolowi.
5 Zgubić mię myślą wocemgnieniu/Národowie
mię oblegli: Alem ia w Páńskim imieniu Porá-
ził/ że wszyscy legli: Często mię práwie oblegáli/
Oblegáli w swey wśćiekłośći/ Ale też záwżdy
przegráwáli W imię Páńskiey wielmożnośći.
6 Rownie iák pszczoły mię ośiedli/Lecz iák ćier-
nie zátłumieni: Pierwey niż swoiego dowiedli/
W imię Páńskie poráženi. Z prętkáś o człowiecze
złośliwy Náćierał ná vpadek moy: Lecz Pan rá-
townik nie wątpliwy/ Dał mi ná ćię rátunek
swoy.
7 Pan iest śiłą żywotá mego/ O nim moy rym
moie pienie: On czásu vćisku wszelkiego/ Jest
moie pewne zbáwienie: O czym weseło wyśpie-
wuie Káżdy dom spráwiedliwego; Iż ręká Pań-
ska dokázuie Męstwá/broniąc niewinnego. ***
8 Wyniosła iest práwicá Páńska/ Mężnie sie
záwżdy spráwuie: Práwicá iego iest Hetmáńska/
Nikomu nie vstępuie: Przetoż nie vmrę ná złość
złemu/ Ale żywąc/będę swego/ Narodowi y na-
dálszemu/Sławił spráwy wielmożnego.
9 Srogimći mię był Pan karániem Z woley
swoiey záfrásował / Ale mię zá swym zmiłowá-
niem Przećię od śmierći záchował: Przetoż mi
drzwi spráwiedliwośći Otworzćie/ ábym wie-

kiemu

kiemu Dzięki oddał zá vczynnośći Dobrodźieio-
wi swoiemu.
10 Drzwi to są Páná Bogá mego/ Ktorymi
wierni wchadzáią: Gdźie wedle powołánia swe-
go Práwá iego przestrzegáią: Tuć go y ia myślę
wystawiáć/ Bo vsłyszał me kwilenie: Godźi mi się
wszytkim wyiáwiáć Je° nádemną zbáwienie. **
11 Kámień ktory od rzemieśnikow Niedbáłych
był pogárdzony/ Ten z sławą Bożych miłośni-
kow W narożny kąt iest włożony: Spráwą się
to Páná sámego Wszechmocną odpráwowáło/
Aby ná to pátrząc káżdego Serce się zádźiwo-
wáło.
12 Dźień ten to iestći dźień rádośći/ Ktory Pan
vczynić raczył/ Słuszna by z serdeczney wdźięcz-
nośći Weń się káżdy ćieszyć baczył: O Pánie zá-
chowáy prośimy/ We wszem dobrym Krolá swe
go/ Niech się wszyscy z iego ćieszymy Powodze-
nia szczęśliwego.
13 Błogosłáwiony ktory idźie W naświętszym
Páńskim imieniu/ Z nim niech wam wszytko do-
bre przyidźie W Páńskim vbłogosłáwieniu: Pan
świátłem swoiey życzliwośći Rozświećił ciemno-
śći násze/ Zá co niechay iego miłośći Palą się o-
fiáry záwsze.
14 Tyś iest Bog moy/ ćiebie sámego Ja sław-
nie będę wystawiał: Tyś iest Bog moy/ ćiebie ie-
dnego Záwżdy ia będę wystáwiał. Cześć chwałę
Pánu oddawayćie / Bo iego dobroć státeczna/

Litości iego przyznawaycie / Iże bez końcá iest wieczna.

PSALM 119.

Beati immaculati in via.

א Aleph.

Iák ßczęśliwy iest káżdy człowiek / Ktory przestrzega sumnienia dobrego / A Páńskiego się przez wßytek swoy wiek Trzyma zakonu/iák toru pewnego : Cáłym się sercem záwżdy pytáiąc Po swoim Pánie/y w nim się kocháiąc.

2 Tákiemu przyidźie vstrzedz się snádnie Wszelákich błedow/y wszelákich złości: A bez trudności tákiemu pádnie/ Drogámi chodźić cney spráwiedliwośći. Twoieć to Pánie iest roskazánie/ Aby pámietał káżdy człowiek ná nie.
3 Obyżem y ia nie vstepował Z gośćińcá świetych praw y vstaw twoich/ Pewnie/ że gdybym pilnie ie chował/A strzegł ze wszytkich mocy y śił swoich/Mogłbym się nie bać áni potknienia/Ani iákiegokolwiek pohańbienia.
4 Owszembym ná cześć y chwałe twoie Ciebie swoiego Páná wyśpiewował:A w twym zakonie duszebym swoie Cwiczeniem pilnym vśilnie wpráwował: Bede strzegł Pánie Státutu twego/Tylko mie też strzeż z miłośierdźia swego.

ב Beth.

IAkō się vstrzedz młodźieniec może Drogi niepewney/y żywotá złego? Ták: kiedy bedźie przestrzegáć Boże Swietych praw twoich/ y słow głosu twego: Cáłym swym sercem szukam cię Pánie/ Day że nie błądze/ przez twe przykazánie.
2 Głeboko w sercu w vmyśle swoim Składam ia záwżdy twoie świete słowá/Niechcac ábyś ty żywotem moim Obrázon być miał / álbo twoiá mową: Tylko mie Pánie błogosłáwiony/Wpráwuy w ten Zakon swoy nie nágániony.
3 Práwá co wyszły z vst twey miłośći/ Wszytkie á

kie á wszytkie/wspominam z wdźięcznośćią: Bo
nie mam nád nie wietszey rádości Nád poćiechá-
mi/ te moią rádośćią: Niechay śię inszy w skár-
biech kocháią/Nád mę kochánie/lepsze° nie máią.
4 Stąd napilnieysze o przykazániu Twoim/iest
záwżdy mę przemyśláwánie: A w twoich świe-
tych drog przestrzegániu / Pokładam swoie na-
wietsze kochánie: Státut twoy v mnie w nadroż-
szey cenie / Słowá nie przyidą nigdy w zápom-
nienie.

ג Gimel.

POkaż w tym łáskę mnie sludze swemu/Abym
do śmierći wolą swą poddawał Tobie/y sło
wu świętemu twemu / A w tym pokim żyw ni-
gdy nie vstawał: Rządź oczy moie áby pátrzyły
Ná cudá/ ktore ręce twe czyniły.
2 Czásu moiego pielgrzymowánia / Y poki mię
masz w tey tu śmiertelnośći/Nie kryi przedemną
swoiego zdánia/ Vczyń to z swoiey przećiw mnie
litośći: Schnę bowiem prágnąc Zakonu twego/
Iż w nim kochánie mam czásu wszelkiego.
3 Ty ktory pyszne ludźie nádete Wytracasz w
srogiey swey spráwiedliwośći/ A tym co sobie
twe słowo świete zbyt lekkoważą/ nie czynisz li-
tośći. Odeym mię wzgárdźie y pohánbieniu /
Wiesz żeć twych świádectw strzegę w swym su-
mnieniu.
4 Kiedy Xiążetá społem záśiedli Rádźić prze-
ćiw mnie/w táyney swoiey rádźie/Myśląc konie-

cznie żeby dowiedli/Co sobie rzekli o mym złym ná
zdrádźie: Jam w ten czás myślił o twym Zákonie/W ktorego rádźie dufam y obronie.

ד Daleth.

DVszá ma mdleie w wielkiey teſknośći / A do
ziemie się iuż práwie gotuie / Rácz ia vzdrowić z swoiey miłośći Słowem swym świętym
w ktorym żywot czuie: Wszákeś ty záwżdy me
wyliczánie Potrzeb słychywał/vcz mię drog swych
Pánie.
2 Day zrozumiewam twe drogi święte/ Drogi mándatow twych nie nágánione: Day że rozmyślam cudá twe wźięte/Cudá możnośćią twoiął vczynione: Żywot moy táie w wielkim fráſunku/ Według słow swoich vżycz mi rátunku.
3 Nie day mi błądźić fałszu drogámi / Ale mi
obiaw prostą drogę swoię:Tę niechay depce swymi nogámi/ Tą niechay záwżdy ćięsze duszę moię:
Tem sobie obrał od swey młodośći / A tey przestrzegam podług swey możnośći.
4 Przy twych wyrokách stoię ia Pánie/ A stáć
mam wolą/áż do śmierći swoiey : Tylko ćię proszę niech nie zostánie Posromocenie ná osobie moiey : A ia twych vstaw przestrzegáć będę / Kiedy
to spráwiſz że troſk wszech pozbędę.

ה He.

NAucz mię Pánie drogi praw swoich/ Niechay ostrzegam twego przykazánia:Niech twe

dług vstaw rządzę się twoich/ Aż do żywotá mo-
iego skonánia : Niech táiemnice Zakonu twego
Rozumiem/ y pełnię z sercá cáłego.
2 Niechay nie błądząc idę bespiecżnie/ Pewnym
gośćińcem przykazánia twego/ Ktore y teraz/ y
potym wiecżnie Jest vkochániem sumnienia mo-
iego : Skłoń tylko vmysł moy do praw twoich/
Aby ich szukał/ nie pożytkow swoich.
3 Odwroć ocży me by nie pátrzáły Ná świátá
tego obłudne márnośći : Rácżey smysłom day/
żeby chodźiły Drogámi świętey twey spráwiedli-
wośći : Ziść słowo swoie mnie słudze swemu/
Ktory rad służę tobie Pánu memu.
4 Odeym mię wzgárdźie y pohánbieniu/ Kto-
rego się ia lękam z dusze záwżdy : Bo práwá kto-
reś dał ku pełnieniu/ Być spráwiedliwe/ muśi
wyznáć káżdy. Bacż iákie do twych vstaw teskno-
śći We mnie: day żywę w twey spráwiedliwośći.

ו Vau.

GDy ia vznam twoie nád sobą Od wieku sła-
wne miłośierdźie/ Pánie/ A gdy zbáwienie
nád mą osobą Według twey świętey obietnice/
stánie/ Odpowiem śmiele obmowcy swemu/
Iże ia záwżdy dufam słowu twemu.
2 Niedopuszcżayże áby z vst moich Odchodźić
miáło słowo twe prawdźiwe/ A zwłaszcżá iż ia
w nawiętszych swoich Poćiechách kłádę práwá
twoie żywe/ Y obiecuię przestrzegáć twego/ Ná

wieki wieczne/ Zakonu świetego.
3 Obiecuięć też/ że bez przestánia Gośćińcem
twoim prostym bede chodził: Bo twego szukam
ia przykazánia/ Kiákobym mu we wszytkim do-
godził. O twych świádectwách świádczyć ia
Pánie Przed Krolmi bede: Bo mie nie wstyd
zá nie.
4 Meć to roskoszy nád roskoszámi Zakon twoy
świety/y twe roskazánia: Te y póciechą nád po-
ćiechámi/Te sercá mego nawietsze kochánia: Te
w reku nosze/ bo ie szánuie/ Alec y w myśli swey
one piástuie.

ז Zain.

WSpomni coś przyrzekł słudze swoiemu/Sło-
wem swym Boskim/ słowem nieomylnym:
Pokaż ná oko iáwnie káżdemu/Iżeś obietnic swo
ich iśćcem śilnym: Táć iest vćiechá w mey trwo-
dze káżdey/ Że mie słowo twe obżywi w niey zá-
wzdy.
2 Acż ludźie hárdźie kiedy to widzą/ Że sie ia
trzymam Zakonu twoiego/Że mnie sie o to iáw-
nie náśzydzą/Czyniąc igrzyská z nabożeństwá me-
go. Ja pámietáiąc ná sądy twoie Od wiekow/
w ten czás ćiesze serce swoie.
3 A gdy nawiecey burząc sie wstáią W swoiey
przećiwko mnie popedliwośći/Ci co o zakon twoy
nic niedbáią/Porzucáiąc go z swey lekkomyślno-
śći/ Ja sobie o twych vstáwách śpiewam / A z
nich y w cudzey źiemi roskosz miewam.

3 Jmieniá twego rospominánia A o pułnocy czynić nie przestawam : Tákże y twego (wieß) przykazánia Przestrzegáć pilnie nigdy nie vstawam. Bo to iest moie przednie kochánie/ Chowáć z pilnością twoie przykazánie.

ח Cheth,

PAnie tyś moy dźiał/ y dobre mienie/ Przetoż strzedz tego mam wolą z pilnością/ Według słow twoich rządźić sumnienie/ A w nich zostawáć z wielką státecznośćią : Tylko ćie proßę z sercá cáłego/ Bądź mi miłośćiw/ według słowá swego.

2 Zebym prosto ßedł/ á nie záblądźił/ Często się z swymi drogámi ráchuię/ O tym myśl moiá/ bym wolą rządźił/ Podług twych świádectw/ w ktorych prawdę czuię. Idę kwápiąc się bez omießkánia/ Ostrzegáć pilnie twego przykazánia.

3 Obłupili mię y splundrowáli Rzeßa niezbożnych sercá okrutnego : Lecz myśli swoich nie dokazáli/ Zebym zápomniał zakonu twoiego : A o pułnocy stawić z wdźięcznośćią Wstawam práwá twe/ z ich spráwiedliwośćią.

4 Z tákimi ludźmi tylko przestawam/ Co przed oczymá boiaźń twoię máią : Tákim do śiebie iść práwo dawam/ Co przykazánia twego ostrzegáią. Twoiey dobroći pełne iest Pánie Ziemiá/ niech vmiem twoie przykazánie.

ט Thet.

WIeleś dobrego mnie ſłudze ſwemu Pokazał
Pánie/z obietnice ſwoiey: Twiczże mię ſobie
niechay práwemu Dam rozumowi mieyſce w
głowie moiey: Niech w znáiomośći twoiey
wzroſt bierzę/ Albowiem ſłowam twoim mocno
wierzę.
2 Jeſzczem y mowić nie vmiał Pánie/ Kiedym
od drogi twey świetey pobładził: Lecz ſię iuż ſtá-
ram/ná twoie zdánie Aby ſię vmyſł moy ná po-
tym rządził: Dobryś ty záwżdy y miłośćiwy /
Náuczże mię znáć woli ſwey prawdziwey.
3 Pyſzni przećiw mnie kłamſtwá zmyśláią/ A-
le ia twego ze wſzytką pilnośćią Strzegę Zakonu
co oń niedbáią Sercá otyłe/ iáko ſádłem/ złośćią.
Alec ia (ty wieſz) twe przykazánie/ Zá oſobliwe
mam ſwoie kochánie.
4 Dobrześ vczynił/ żeś w vtrapienie Vniżá-
iąc mię podał duſzę moię/ Abyś otworzył moie
ſumnienie/ Vcząc iáko mam pełnić wolą twoię.
Ważnieyſza v mnie praw twych proſtotá/ Nád
wſzytkie ſkárby y śrebrá y złotá.

י Iod.

RĘce mię twoie wykſztałtowáły / Niechay ſię
tedy rozumem ſpráwuię: Niechay y Zakon
twoy doſkonáły Z náuki twoiey w ſercu ſwym po-
czuię: Co widząc ći co ſię ćiebie boią / Vćieſzą ſię
tym/ żeś nádzieią moią.

Spráwie-

2 Spráwiedliwyś ty w sądziech swych Pánie/ A w karániu swym nie iesteś niepráwy: Zárobilem ia ná twe karánie/ Ale mi iuż w nim vkaż sie łáskáwy: Bym sie vćieszył/podług twoiego Słowá/ ktoreś rzekł do sługi swoiego.

3 Okaż nádemną miłosierdźie swe/ A ia żyć bede: Boć sobie smákuie Nienágánione przykazánie twe/ Y náde wszytko więcey ie miłuie: Niech sie źli wstydzą co mie bez winy Trapią: Ja twych vważam spraw przyczyny.

4 Bodayżc sie mnie wszyscy trzymáli/Co sie ich kolwiek ćiebie Páná boią: Y co świádectwá twoie poználi/ A w posłuszeństwie onych záwżdy stoią: Ja cáłym sercem postánowienia Twe chowáć chce/ bez swego záwstydzenia.

כ Caph.

SChnie we mnie duszá zbytnią teskności Do twego Pánie drogiego zbáwienia/Ale y czeka z cáłą dufnośćią/Coś iey obiecał słowem swy/ ziszczenia/Y oczy prágnąc słowá twoiego/Schną mowiąc: Kiedyż vćieszysz smetnego?

2 Rownie ták skorá schnie záwieszona W gorącym dymie/ iáko ia w teskności: A wszákoż v mnie nie zápomniona Prawdá Zakonu twey świetobliwośći. Długoż sługá twoy w tákiey ćiężkośći Bedźie? Kiedyż sie wżdy zemśćisz złych złośći?

3 Pyszni naśmiewcy Zakonu twego Doły po-

demna zdrádliwe kopáią: Alec to przyidzie / z czásu swego Twe przykazánia / prawda być wyznáią / Niesłusznieć Pánie mnie prześláduią / Niechże to / żeś ty iest zemna / vczuią.
4 Omáłoć mie iuż byli nie ziedli / Tłocząc mie w ziemię práwie bez przestánia: Lecż przećie myśli swych nie dowiedli / Bom nie opuśćił twego przykazánia: O dobrodzieiu broń dusze moiey / Abym strzegł świádectw świetey mowy twoiey.

ל Lamed.

NA wieki słowá twego / o Pánie / Nie przebierze się w twym niebieskim domu: Wszytkie narody prawdá przestánie / Trwáłość iey wieczna / nie táyna nikomu: Mocno iuż stałá / nie tylko byłá / Kiedy moc twoiá ziemię stánowiłá.
2 Náwet w swey rzędzie wszytko stworzenie Stoiąc / iák dawno do dniá dźisieyszego / Prawdy twey stałey / czyni stwierdzenie: Gdyby mię práwo Zakonu twoiego W moich ćiężkośćiách ćieszyć nie miáło / Dawnoby dusze w nich było nie stáło.
3 Przetoż poki mie naydłużey stánie / Nie zápámietam twego przykazánia: Abowiem przez nie mam otrzymánie Żywotá mego / z twego zmiłowánia: Twoyćiem ia / przeto záchoway swego / Pomniąc że strzegę przykazánia twego.
4 Toć myśl złośnikow / to ich stáránie / Żeby zgłádzili mnie vbożuchnego: Alec ia świádectw
twych

twych przykazánie Rozmyślam sobie czásu wßelákiego/ Bo widzę wßytko ma dokonánie / Sámo go nie ma twoie przykazánie.

ם Mem.

O Toż ia bárzo z sercá miluię Zakon twoy święty/ y twoie vstáwy/ W nich rozmyśláiąc nie prożnuię : Bo mi dawáią we wßem rozum práwy/ Nád wßytkie moie nieprzyiaciele/ Z nimi ia záwżdy wßędzie stánę śmiele.

2 Te mie nád wßytkie y mistrze moie Vczeńßym czynią/ swymi náukámi : Więc dla tego iż świádectwá twoie Vstáwnie bawię swoimi myślámi. Przechodzę w rozum stárce ßedziwe; Bo strzegę twych praw/ ktore spráwiedliwe.

3 Nie vwiedzie mię ścieżká do złego/ Abym miał puśćić zá nią drogi swoie : Trzymam się bowiem gośćincá twego Zakonu/ w ktorym święte słowo twoie : Od sądow twoich nie odstępuię/ Bo iż w nich dáieß zdrową rádę/ czuię.

4 O iák wdzięczne twe krásomowności/ Nád wßytkę słodkość miodu nasłodßego! Nie czuię w vśćiech więtßey słodkośći/ Nád słodkość ktora idzie z słowá twego : W twym ia zakonie rozum swoy widzę/ Dla tegoż drogi błędu nienawidzę.

נ Nun.

O Pánie słowo twey wielebnośći/ Jest nogam moim pochodnią świecąca/ Jest iásną świecą w moiey ćiemnośći/ Drogą mię twoią bespie-

cznie wiodąca: Rzekłem (co ziszczę) rządzić się
twymi Práwy świętymi y spráwiedliwymi.
2 Widziß mię Pánie vtrapionego/ A niemáß
práwie miáry mey ćiężkośći/ Rácżże mię według
słowá swoiego żywo zostáwić z swey wielkiey li-
tośći: Nie wzgardzay proßę vst mych ofiáry/
Ale mię náucz według swych praw wiáry.
3 Widźiß to w iákiey niebespiecżnośći Nędzna
iest duszá moiá zostáwioná/ A przećię v mnie
twey wielmożnośći Prawdá zakonu nie iest zá-
pomnioná: Bo choćia możny chćiał mię potępić/
Nie dowiodł tego/ bym ćię miał odstępić.
4 Napewniey żeć to me ośiádłośći/ Swiádec-
twá twoie y twe przykazánia: Te sercá mego
wielkie rádośći/ Po tych ia cżynię teskliwe wzdy-
chánia: Ná tym vmysł moy/ żyć wedla twoich
Vstaw/ dokąd mię stawa y dni moich.

ס Samech.

MAm w nienawiśći tákie sumnienia/ Co obo-
iętnie nabożeństwo stroią: Lecz twoie świę-
te postánowienia Miłuię/ y te co się ćiebie boią:
Obrońcáś ty moy y stroż pokoiá/ W twym sło-
wie wßytká iest nádzieiá moiá.
2 Precz źli odemnie/ niech ia Páńskiego W
świętobliwośći strzegę przykazánia: A ty o Pá-
nie podług swoiego Słowá/ wspieray mię do me-
go skonánia: Niech żywę nigdy nie záwstydzony/
Iż w ćię dufáiąc twey czekam obrony.

3 Wesprzy mię Pánie swoią miłośćią/Abym się
ćieszył twym świętym zbáwieniem / A żebym zá-
wżdy z wielką pilnośćią Pátrzył zá twoich praw
postánowieniem: Podepc przestępce státutu swe-
go; Zdrayce są bowiem sercá obłudnego.
4 Co pospolićie śmieciam dźiáłáią/To ty vdźiá
łasz ludźiom niepobożnym/ Wygłádźisz z źiemie te
co niedbáią Ná twoy sąd/ ktory mnie czyni ostro-
żnym. Drży ná mnie ćiáło stráchem twym Pánie/
Bo ktoż ná sądźie twoim się ostánie?

ע Ain.

ROśkosz to moiá przestrzegáć sądu/ Nie odstę-
puiąc w nim spráwiedliwośći: Nie podá-
wayże mię do nierządu Ludźiom okrutnym / lu-
dźiom pełnym złośći: Sługę swoiego rácz oswo-
bodźić/ Nie day hárdemu nádemną przewodźić.
2 Oczy me niemal iuż wzrok stráćiły Twego
zbáwienia pilnie wyglądáiąc/A żeby słowá twey
się spełniły Spráwiedliwośći / z rádośćią czeká-
iąc: Postąp z swym sługą podług litośći / Náucz
go vstaw swey spráwiedliwośći.
3 Tobieć ia służę Pánie sámemu/Náucz że sługę
swego rostropnośći: Niechayże vmiem świádc-
ctwu twemu Poddánosć czynić/ w wielkiey po-
wolnośći. Iużći czás Pánie/ byś doyźrzał tego/
Iáka iest wzgárdá Zakonu twoiego.
4 Dla tegoć ia twoy Zakon miłuię Nád wszyt-
kie świátá nadroższe kleynoty / Przykazánia twe
drożey szácuię Nád wypłáwiony dobrze kruszec
złoty:

złoty: Zakon twoy ßnurem/wedlug ktorego Sądze co prosto á co záś krzywego.

פ Phe.

Dziwne są twoie świádectwá Pánie/W ktorych iest wola obiáwiona twoiá: A dla tegoż ich strzedz nie przestánie Z vprzeymą chęcią nigdy duſzá moiá: Oświeca słowo twoie ślepego/ A mądrym czyni człowieká głupiego.

2 Jestem iáko ow co wiec z brzemienia / Z ßedßy ná śiłách y zwykley czerstwośći/ Serdecznie prágnie sobie wytchnienia: Ták y ia prágnę twey spráwiedliwośći/ Weyźrzyże ná mię z lutośći swoiey / Ktorey wiádomi co są w łásce twoiey.

3 Wyucż zmysły me áby biegáły Drogámi słowá twoiego świętego / A niedáy áby pánowáć miáły Nádemną złośći/ czyniąc mię winnego. Odeym mię krzywdźic ludźi Tyráńskich / Abym przestrzegał twych mándatow Páńskich.

4 Sługám twoy/rácż mię wdźięczną świátłośćią Oświećić/swego oblicza wdźięcznego: Rácż y náucżyć z wielką pilnośćią Przestrzegáć vstaw zakonu twoiego: Strumieniem ćieką łzy z oczu moich/ Gdy widzą w ludźiách wzgárdę vstaw twoich.

צ Zade.

We wßytkiches ty Pánie spráwách swych Spráwiedliwośći iest nienágániony/Wiec y

w ßcżyro-

v ßczyrośći świetych sądow twych Nie iesteś
łußnie nigdy obwiniony : coś ie roſkazał/ są ſprá-
wiedliwe Swiádectwá twoie/ y náder praw-
dziwe.
2 Gniewam ſie z duße/ á wgorliwośći/ To-
pnieie wßytek widząc co ſie dźieie : Prześládow-
cá moy twoiey możnośći Zápámietawßy/ z słow
ſie twoich śmieie. Lecz że słowá twe w ogniu
pláwione/ Stąd náde wßytko ia miłuie one.
3 Niemáß lżeyßego nád mie moy Pánie/ Y coby
ták był od wßytkich wzgárdzony : A wßákoż
świete twe przykazánie/ Y Zakon v mnie twoy
nie zápomniony: Prawdá Zakonu twego ſtátecz-
na/ A ſpráwiedliwość/ ſpráwiedliwość wieczna.
4 Kiedy myśl moie vfráſowánia/ Y niezliczone
troſki vtrapiły / Tedy ná ten czás twe przykazá-
nia Sáme ie tylko ſkutecznie ćießyły: Swiádectw
twych wieczney ſpráwiedliwośći/ Abym długo
żył/ vcz mie roſtropnośći.

ק Koph.

VSłyß mie Pánie/ vſłyß łáſkáwy / Do ćiebie
wołam z vmyſłu cáłego/ Abym Zakonu twe-
go vſtáwy Chował/ po wßytk[ie] dni żywotá me-
go. Proßącego ćie záchoway Pánie / Abym pá-
mietał ná twe przykazánie.
2 Vprzedzam (idąc przed ćie) świtánie / A-
bym ćie ſwoim obudźił wołániem : A w twoim
słowie ſwoie dufánie Záwżdy ia kłáde z wielkim
ſwym

swym kochániem: Vprzedzáią straż y oczy moie/
Rozmyśláć sobie święte słowo twoie.
3 O Pánie podług swoiey litośći/Słysz żáłosny
głos wołánia moiego/A podług swoiey spráwie-
dliwośći/ Záchowayże mię tu ieszcze żywego: Zli
tuż nádemną co mię szukáią/Ktorzy twoy Zakon
z dáleká mijáią.
4 Bliskoś ty záwżdy swych wiernych Pánie/
Nie odstępuiąc ich w czásy teskliwe: Wiec y Za-
kon twoy y przykazánie/Jest y prawdziwe/ iest y
spráwiedliwe: Dawnoć ia to wiem/ że twe v-
chwały Ták fundowáne/ áby wiecznie stały.

ר Resch.

WEyzrzy ná ćiężkość mego strapienia / Wy-
bawże mię z niey / bo się vpáść boię: Wiesz
iáko ia praw twych stánowienia Nie zápominam
y tym sámym stoię: Broń sam mey spráwy/odeym
mię złemu/Niech żywę/bo ia wierzę słowu twe°
2 Nieszczęśćia ná śię záwżdy czekáią Ludźie
niezbożni dálecy zbáwienia: Bowiem się nigdy
też nie pytáią/ Jákie wyrokow twych są stáno-
wienia: Miłośierdźia twe wielkie są Pánie/
Według sądow twych niech się zemną stánie.
3 Wieleć iest Pánie nieprzyiaćioł mych / Kto-
rzy mię ćieszko zewsząd prześláduią / Lecz zmysły
moie z drogi świádectw twych Ná żadną stronę
nigdy nie zstępuią: Pátrząc ná złe°/ bárzo się brzy-
dzę/ Gdy go stroniącym od twoich słow widzę.

Prosze

4 Proßę moy Pánie miey nábácznośći/ Że przykazánia twoie ia miłuię: Niechże też zá to z twoiey miłośći Pierwey niż vmrę poćiechę vczuię. Koßtowne ſłowo twe/ bo prawdziwe/ Wieczne/ ądy twoie/ bo ſpráwiedliwe.

 Schin.

PRześláduią mię Xiążętá możne/ A bez przyczyny trapią niewinnego: Ale ia máiąc ſerce pobożne/ Boię ſię ćiebie/ y ſłowá twoiego: Nád wßelką korzyść drożey ßácuię Słowo twe/ iż w nim ſwoię rádość czuię.

2 Niewiem by mię co bárźiey mierźiáło Nád kłamſtwo/ ktorym ſię iáko żyw brzydzę/ Lecz ſię záś ſerce me vkocháło/ W zakonie twoim/ w ktorym prawdę widzę. Siedmkroć káżdy dźień chwałę oddawam Sądom twym/ ktore ſłußne być vznawam.

3 Ktorzy twoy zakon Pánie miłuią/ Wßyſcy pokoiu w ſercách vżywáią: A choć zgorßenia rozliczne czuią/ Przećię ie pięknie z dáleká miiáią: O Pánie czekam zbáwienia twego/ Ani praw twoich ſpußczę z ſercá ſwego.

4 Bo w tym nawiętße moie kochánia / Abym twych świádectw nawięcey pilnował/ A w ſwoich ſpráwách bez vſtawánia Według wyrokow twych żyć vśiłował: Wieß iáko záwżdy poczynam ſobie/ Bo drogi moie nie táyne ſą tobie.

ת Tau.

NJech ſie przybliży moie wołánie Przed miłościwą twarz oblicza twego / A według słowá ſwoiego Pánie / Dawſzy mi rozum / vczyń mie mądrego : Niech ieſt ma prośbá ważna v ciebie / A iákoś przyrzekł rátuy mie w potrzebie.
2 Tedy to vznaſz / że wárgi moie Nie przeſtáną cie ſławić ſwego Páná / Boś mi obiáwił vſtáwy ſwoie / Ktorych obelżyć nie może nágáná : Słowo twe śpiewáć moy ięzyk będźie / Spráwiedliwym ie wyznawáiąc wſzędźie.
3 Przybądź mi proſzę rękámi ſwymi / A w ták złey toni rátuy mie ſam Pánie : Gdyżem ia ſobie miedzy wſzytkimi Obrał zá roſkoſz twoie przykazánie : Prágnęć ia twego prágnę zbáwienia / Zakon twoy roſkoſz ieſt mego ſumnienia.
4 Niechayże ieſzcze duſzá ma żywie / Aby ćie Páná ſwoiego chwaliłá : Ráczże ią ſądem ſwym spráwiedliwie Weſprzeć / ábowiem ćierpi krzywdy śiłá : Błądzę iák owcá / ſzukay mie ſwego Sługi / niech ſtrzegę przykazánia twego.

PSALM 120.

Ad Dominum cum tribularer clamaui.

Ná ſtárą Notę.

W Káżdym ućisku moim wołałem do Páná/Re. A prosbá moiá záwżdy byłá wysłuchána. Y dźiś ćię tymże sercem proszę Páná mego/ Rep. Obroń mię od potwarzy ięzyká zdrádnego.

2 Co swym kłamstwem pożyszczeß ięzyku wßeteczny/ Rep. Jedno ludzką nienawiść/ á gniew Boży wieczny? Słowá twoie są strzały iádem nápoione/Rep. Smiertelnym/ słowá twoie węglem rozpalone.

3 Miedzy zboycy/niestetyß/ iest mieszkánie moie/Rep. Miedzy ludem nieludzkim / trawię látá swoie. Mnie mił pokoy / á oni w zwádźie się kocháią; Rep. A gdy zgodę wspomionę mieczów pomykáią.

PSALM 121.

Leuaui oculos meos ad montes.

Ná wysokich gorách stoiąc / Oczym swe podnośił/Ná wßem strony pátrzył/Z káżdey

ſie z nich ſpodziewáiąc/ Ták w dzień iáko y w no-

cy/ Nieiákowey pomocy.

2 Od Páná me wſpomożenie/ Ktory niebo ſprá
wił/ Y ziemię ſam ſtworzył. Nie da nog twych w
poruſzenie; Bo ſię nie wzdrzemie ten Pan/ Ktory
ćiebie ſtrzeże ſam.

3 Oto Izráelu ſtroż twoy / Co nie będźie drze-
mał/ Ani też będźie ſpał. Pan ſtroż twoy/ Pan o-
brońcá twoy/ On vſtáwicznie ſtoi/ Po práwey
ręce twoiey.

4 Słońce ćię w dźień nie vpali / Ani w nocy
Kśiężyc/ Będźie mogł záſzkodźić. Pan ſtroż twoy
ćiebie wyzwoli; Strzedz będźie twoiey duſze/ Od
wſzego złego záwſze.

5 Wyśćia twego y zwrocenia/ Myśli twych y
ſpráwy/ Jáko ſtroż twoy práwy/ Nigdy áż do
ſkończenia; Nie puśći z ſwey opieki Pan / ſtrzec
będźie ná wieki.

PSALM 122.

Lætatus ſum in his quæ dicta ſunt.

Ná tę Note, iáko Pſálm 63. Boże/ Boże
Pánie moy od wſtánia moiego/ etc.

Kocham

RAdowam ſię w tych/ktorzy mię ták nápomináią: Podź do domu Bożego; gdy ſámi iść máią. W twych bramách Jeruzalem ſtáną náſze nogi / Rządnie pobudowáne náwiedźimy progi.
2 Gdźie Páńſkie pokolenia gromádą wſtępuią / Z roſkazánia Páńſkiego támże mu dźiękuią. Tám ſą poſtánowione ſtolice ſądowe/ Od Bogá vſtáwione rzędy Dawidowe.
3 Życzćie Jerozolimie pokoiu świętego/Boć ſię dobrze powodźi miłośnikom iego; Boday pokoy przebywał między twymi muryt Niech nieprzyiaćiel w domiech twych nie czyni dźiury.
4 Dla brátow y przyiaćioł w tobie miłych moich / Będę rádźił o dobrách Jeruzálem twoich; Dla domu Páná Bogá náſzego wiecznego/Będę ſzukał pokoiu Jeruzálem twego.

Psalm 123.

Ad te leuaui oculos meos.

Notá tego Pſálmu, iáko Pioſnki 2. Poobiedney,
Pánie Boże wſzechmogący/ ꝛc.

KU tobie Boże wſzechmocny / Ku tobie wznośim ſwe oczy/ Ktory ſwoie mieſzkánie maſz/Ná niebie/á wſzákże pátrząſz Y tu ná nas.
2 Ják ktorym kſztáłtem vfáią/Y też obrony czekáią

káią/ Oczy ſługi wßelákiego/ Z rąk Páná ſwego
włáſnego/ Namilßego:
3 Ják też y oczy dziewki cney/ Z ręku ſwoiey mi=
ley Pániey/ Obrony ſię ſpodziewáią/ A vfność w
nich pokłádáią/ A miewáią:
4 Tym też ſpoſobem náß Pánie / A náßych o=
czu wznoßenie / Bywa do ćiebie ſámego / Byś
wſpomogł czáſu wßelkiego/ Z nas káżdego.
5 Ráczże ſię z námi łáſkáwie / Obchodźić náß
miły Pánie; Bowiemeſmyć iuż ſyći tey/ Niełáſki
nieprzyiaćielſkiey/ Bárzo ćięßkiey.
6 A dußá iuż ſytá wßego/ Od czáſu práwie da=
wnego/ Pośmiewánia od máiętnych/ A wzgár=
dzenia też od innych/ Ludźi pyßnych.

PSALM 124.

Niſi Dominus ipſe fuiſſet nobiſ.

Ná ſtárą notę.

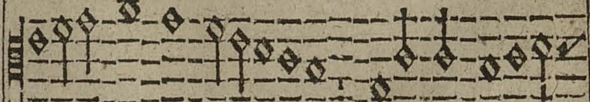
CZáſu tey náßey pokuſy/ by Pan Bog
nie był z námi/ Rep. Ták Izráel wy=
znáć muśi z ſwoimi owieczkámi : My
vbodzy á ſtrapieni/ Od wiela ludźi w=
zgárdzeni/ Bylibyſmy ſtrwożeni.
2 Ták ſię ná nas náſádźili/ Z vporu á ze złośći/
Rep. Myśl wßytkę ſwą náſádźili/ Z wielkiey po=
ˀedliwośći/ A ſnadź by tę możność mieli/ Zywo=
by nas pożrzeć chćieli/ Byſmy rázem zginęli.
3 A ktorym kßtałtem gdy zbiorą Z wielkiego

dźdźá

dżdżá potoki/ Rep. Silnym gwałtem zewſząd
zbiorą Wnet záráżem potopy / W powodź co ſię
wiec náwinie/ Ták ſię ſądźi ich myślenie/ Ná ná-
ſze zátrácenie.
4 Bogu ſłuſzna chwałá ma być Z tey łáſki á z
miłośći/ Rep. Zeć on nas nie da drapieżyć Ich
wielkiey okrutnośći/ Duſzá náſzá iáko ptáſzek /
Wywikłáłá ſię z ich śiatek / Y buia ná wolnośći.
5 Szyki ſię im pomieſzáły / Ktorymi ſzli k nam
ſrodze/ Rep. Już ſię śidłá potárgáły / A myſmy
ná ſwobodźie/ A w Jmię twe miły Pánie/ Co rząd-
dźi ſz wſzytko ſtworzenie / Juz mamy wſpomoże-
nie.

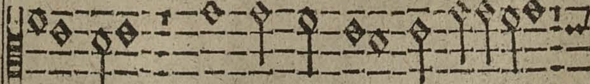
Tenże Pſálm 124.

Dyby nie Páńſka przytomność byłá;

Jzráel niechay teraz to powie: Gdyby ſię nie ſtárał

o ich zdrowie / Ták ſię złych byłá złość rozſrożyłá

Aby żadnego z nich nie żywiłá.

2 Ná ten czás w gniewie swym rozpaleni / Żywoby byli wszytkich pożárli / Ták sie iuż byli ná to vpárli: Powodziachmy ich iuż zátopieni / Już do dná mieli być pogrążeni.

3 Ale chwałá bądź Bogu wiecznemu / Że z miłośierdzia swego dawnego / Nie dał nas ná łup człowieká złego / Owszem nas odiął z zębow srogiemu Przećiwnikowi ná nas wśćiekłemu.

4 Iáko ptak duszá nászá łowcowi Z obierży zdrádnych sie wywikłáłá / Kiedy zdrádliwe śidłá stárgáłá: Dufaymyż tedy Zbáwićielowi / Niebá y ziemie stworzyćielowi.

PSALM 125.

Qui confidunt in Domino.

Notá iáko Psálm 20. Niech ćie Pan słyszy. etc.

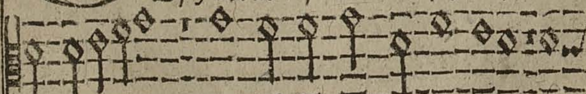
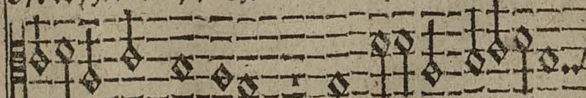
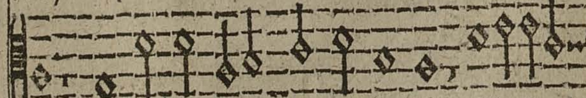
IAko gorá Syon wiecznie trwa / Z mieyscá sie nie rusza; Ták trwáć będą co vfáią W swym Pánu myślą práwą: Iák też Ieruzálem gorámi Obronne iest mocnymi; Ták iest Pan w okrąg ludu swego / Od tąd do dniá wiecznego.

2 Nie długo źli będą pánowáć / Sceptrum ich nie ma trwáć / Nád cząstką ludzi spráwiedliwych

Ku opánowániu ich; Izeby ſie ſnać nie zgorſzyli/ Reki ſwey nie ściagneli/ Ludzie ſpráwiedliwi ku złości/ Dla Pánow niezbożności.
3 O Pánie czyńże dobrze dobrym/ Ludziom w ſercu práwym; Wſzák tych co ſie w prożność wdáwáia/ Przewrotność dziáláia/ Puściſz zá tymi co niepráwość Broia y wſzelka złość: A ták nád Izráelem pokoy Vczyniſz; bo ieſt lud twoy.

Psalm 126.

In conuertendo Dñus captiuitatem.

Dy z okrutney Bábilony Páński lud

był wyzwolony / Człowiekowi ſie ták zdáło/ Iá-

koby mu ſie śnić miáło: Tám dopiero y nárzeká-

nie; Tám y płácz vſtał/ y wzdychánie/ A rádości

náſtapiły Ná to mieyſce/ y śmiech miły.
2 Tám Pogánin zazdrośćiwy/ Znák (powiedá) niewatpliwy Okazał Bog świátu wſzemu/ Ze ieſt łáſkaw ludu temu. Łáſkawći ieſt Pan ludu ſwemu/ Bo to okazał świátu wſzemu/ Z okow ćieſzkich nas wybáwił/ A ná ſwobodźie poſtáwił.
3 Ać Pánie co zoſtáli Day áby tám nie mieſzkáli: Ale ſzli ták ſpieſznym biegiem / Jáko ſtrumień pełnym brzegiem. Kto śiał w płáczu / ten źnie w rádośći/ A náſz záśiewek był w gorzkośći/ Ale zdárzył Pan/ że y my Z weſelem ſnopy nośimy.

PSALM 127.
Niſi Dominus ædificauerit.
Ná ſtáręnote.

JEśli ſam Pan domu nie zbuduie / Rep. Prożno człowiek o nim ſię fráſuie: Jeśli ſam Pan miáſtá ſtrzedz nie będźie/ Prożno czuie ſtraż po murzech wſzędźie.
2 Prożno z domu przede dniem wychodźiſz/ Re. Prożno mrokiem oſtátnim przychodźiſz/ Nie zárobiſz áni pożywienia/ Rep. Nie będźieli z niebá wſpomożenia.
3 Ale komu Pan ieſt miłośćiwy/ Rep. Dáie mu ſen oczom pożądliwy / Dáie dźiatek iák pſzczoł

wdźie-

wdźięczne ręce: Rep. Toć iest Pánie przeżegnánie twoie.
4 Nie ták srogie/ nie ták są strászliwe/ Rep. W rękách męskich strzały popędliwe / Jáko kiedy przy oycowskiey głowie/ Rep. Zástáwią się cnotliwi synowie.
5 Szczęśliwy ten miedzy szczęśliwemi/ Rep. Co swoy sáydak strzałámi tákiemi / Obwárował gdy przed sądem stánie/ Rep. A práwá mu y sercá dostánie.

PSALM 128.

Beati omnes qui timent Dominũ.

Ielce iest szczęśliwy káżdy/ Rep. A Co się boi Bogá záwżdy /
chodźi też w drogách iego / Káżdy czás żywotá (swego.
2 A tylko tego pożywa/ Co z wyrobku rąk swoich ma / Szczęśliwy iuż táki będźie/ A dobrze mu się powiedźie.
3 Zoná iego będźie płodna/ Rownie iák mácicá winna / Káżdy kąt domu swoiego / Ochędoży czásu wszego.

4 Synaczkowie tákże iego/ Wedlug porzadku práwego/ V stołu stáną rczćiwie/ Ják roszczki w buyney oliwie.
5 Otoż ták Pan wszechmogacy/ Záwżdy błogosłáwić raczy/ Mężá ktory sie go boi/ Przy nim záwsze mocnie stoi.
6 Niechżeć Pan Bog błogosłáwi/ Z Syoná á niech ćie żywi/ A ogladaß dobrá wszytkie/ Slácheтne Jerozolimskie/
7 Jeruzalem niebieskiego/ We wszech dniách żywotá twego/ Vyżrzyß też syny twych synow/ A temu pokoy Jzráelow.

Psálm tenże 128.

Szcześliwy to prawdziwie/ To sie Páná boi/ Trzymáiac sie go żywie/ Przy nim mocno stoi Prace rak swoich táki Zdrow záżywáć bedzie: A temu ná czás wszeláki Dozna szcześćia wszedzie

2 W dom mu pożytki żoną Tákowe przywodźi
Jákie krzak winny groná/ Gdy ie hoynie zrodźi:
Vśiedźieli zá stołem/ Dźieći przy nim wszedźie/
Ják oliweczki kołem Stáną w swoim rzedźie.
3 Tákowe náгotował Pan błogosłáwieńſtwo Temu/coby záchował Jemu posłuszeńſtwo:
Niechżeć Pan błogosłáwi Z swoiego Syoná/
Wszem ćie dobrym nábáwi Niech iego obroná.
4 Byś zá swego żywotá Synow swoich syny
Vyźrzał/á bez kłopotá Słuchał tey nowiny: Ze
Izráel z dawnego Już wydycha boiu/ A vżywa
wdźiecznego W ziemi swey pokoiu.

PSALM 129.

Sæpe expugnauerunt me.

Notá iáko Pieśni 2. Náwstąpienie Páńskie.
Ráduymy sie wszyscy ⁊c.

CZesto mie iuż z dawná dobywano/
Czesto ná mie srodze szturmowano/
Ták iż choćia mi zewsząd dobito/ A
wżdy mie do gruntu nie dobyto.
2 Oracze po mym grzbiećie oráli/ Długie názbyt zagony dźiáłáli/ Lecz Pan porwał ich tegie
postronki/Już da Bog bedą krotsze zagonki.
3 Zániebnie sie wstecz obroćić muszą/ Co sie o
złe Syonowi kuszą/ Ktorych zwiednie/ srogość/
krasá/sławá; Ják ná dáchu niedorosła trawá.
4 Z tey gárśći nic nie łápáią żeńcy/Ani snopká ná

wiążą młodźieńcy/áni rzeká támtędy idący/Niech wam ßczęśći Pan Bog wßechmogący.

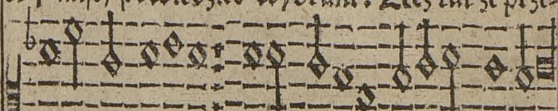
Tenże Psálm 129.

D młodośći nas ießcże trapili/Mogą

to Páńscy powiedźieć wybráni: Lecz ták że prze=

ie nas nie pożyli Zli á okrutni niewierni Pogáni.

2 Niemiłośierniec grzbiet náß oráli/ Niewytrwánymi ćießkimi plagámi: Glodem nieznośnym nas mordowáli/ Dwoistymi w grob wpieráiąc pracámi.

3 Aż się Pan wiecżney spráwiedliwośći O wybrány swoy lud meżnie zástáwił/ A stłukßy pętá w swoiey srogośći/Nieprzyiaćielskiey nas niewoli zbáwił.

4 Boday zginęli ći/co ie stawá W ocży ich kole Syonu Páńskiego: Boday vwiedli/iák wiednie trawá/Ktora vrostá w wierzch muru twárdego.

5 Trawá ktora to nie doczekáłá/ Aby od kosy poległá śiekacey / Ale przed czásem zniſzczeć muśiáłá Ogniem zbytecznym Plánety goracey.
6 A ktora reki nie nápelniłá Zencowi w pracy swoiey ochotnemu/ Ani tez rámion nie obćiazyłá Noſzarzowi nieuprácowánemu.
7 Wiec y ći ktorzy tedy miiáli/ Błogosłáwieństwá Páná Bogá swego Robotnikom tym nie winſzowáli / Ani mowili ; Bog zdarz do wſzytkiego.

PSALM 130.

De profundis clamaui. &c.

Ná ſtárą note.

Z Glebokośći grzechow moich/ Wołam k tobie miły Pánie/ Rep. Wysłuchay moie wołánie/ Pokładam w tobie vfánie/ Skłoń vſzy miłośierne twoie/Pomni ná obietnice swoie/ Słyſz płáczliwe prośby moie.
2 Bedzieſzli miał ná báczności/Náſze wſzelákie krewkośći/ Rep. Jeśli wedle spráwiedliwośći/ Bedzieſz sadził náſze złośći: Tedyć sie nie zostoi żaden/ Ktoryby był zbáwienia pewien/ Káżdy potepienia winien.
3 Aleś ty ieſt miłośierny W obietnicách twoich wierny/ Rep. Przeto w tobie nie watpiemy/ Ale łáski twey żadamy. Duſzá moiá Páná czeka/Ná

iego

iego słowie dosyć ma/ Ná wßelki czás iego wzy-
wa.
4 Przeto iest wßytká nádzieiá/ W Pánu wßego Izráelá/ Rep. Wßelki co znaß zbáwicielá/ Nas wßytkich odkupicielá/ Iegoż wzyway niechćiey nic wątpić: Boć on gotow wßystkich sam zbáwić/ Przeto nas raczył odkupić.

Psálm tenże. Notá iego iáko Psálmu 4.
Wzywam ćie Boże świádku / etc.

W Niezmierney swey ćießkośći / Ná ćie Páná swego Wołałem z głębokośći Vpadtu moiego: Pánie głos moy rzewliwy Przyimi w vßy swoie/ Racz mi być miłośćiwy Ná modlitwy moie.
2 Ieśli nas z nieprawośći Karáć będźieß Pánie: A toż przed twoiey srogośći Sądem sie ostánie: Aleś skłonnieyßy záwżdy Nam do odpußczánia/ Aby ćie chwalił káżdy Zá twe zmiłowánia.
3 A iż rák łáská iego Grzesznym iest gotowa/ Oglądam sie ná niego/ Y ná iego słowa: Y z więtßą go żądośćią Dußá ma pożąda/ A niż straż co z tesknośćią Switánia wygląda.
4 Niechże sie co chce dźieie / Izráelu w Pánie Kłádź záwżdy swe nádźieie/ V znaß zmiłowánie: Pan Izráelá swego Iest wykupićielem/ Onże y grzechow iego Sam iest zgłádźićielem

PSALM I3I.

Domine non eſt exaltatum.

Notá tego Pſálmu, iáko Pſálm 3. Pánie iák ich wiele ieſt / ꝛc.

PAnie kiedy ćię o co w ſwey potrzebie proſzę/ Rep. Wieſz żeć ſercá y oczu hárdźie nie podnoſzę/ O rzeczy ſię wyſokie ná świećie nie kuſzę; Lecz ku tobie pokornie dźwigam nędzną duſzę.

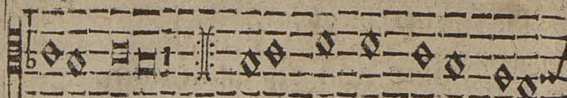
2 Ják dźiećię niewie nigdźiey iedno do mároćierze/ Rep. Po ſwe wſzytkie potrzeby/ Od tey wſzytko bierze/ Ták ia też twe dźiećiątko/ niewiem krom do ćiebie/ Oycze moy mátko moiá/ ktory mieſzkaſz w niebie.

3 Przeto też ty ſtrapiony miły Jzráelu/ Rep. Vfay w Bogu iedynym nie w omylnych wielu: Boć ná tym żaden wierny nigdy nie vtráći: Gdyż Pan ſwym dźiatkom hoynie/ tu y w niebie płáći.

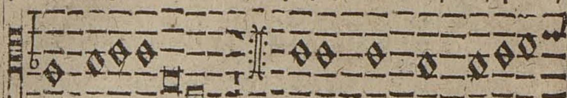
PSALM I32.

Memento Domine Dauid, &c.

WSpomni Pánie ná Dawidá ſłużeY ná wſzytki dla twey chwały vtrá

bnikà ſwego/Rep. Ktory przyśiągł tobie Bogu/
pienia iego/ Nie poydę ia ná ſwoy pokoy

ták Jákobowemu/Rep. Ani dam ſpáć oczom ſwo
k łożu Krolewſkiemu/ Aż gdy naydę mieyſce Pá=

im/ ni drzemáć powiekam/ Rep.
nu/ czego teſkniąc czekam.

2 Wnidźże w ten gmách z twoią ſkrzynią/ náß niebieſki Krolu/ Rep. Bo ćieśmy ie iuż náleźli miedzy láſy w polu: Niechay obloką ſpráwiedliwość Ofiárownicy / Rep. A niechći wykrzykáią twoi miłośnicy/ My też ná twoim podnożku będźiem niſko klękáć/Rep. Jedno więcey Dawidowi nie day w duſzy ſtękáć.

3 Przyśiągł Pan/ nie záwiedźie Dawidá ſługi ſwego/Rep. Iż miał wſádźić ná máieſtat owoc ćiáłá iego. A będąli twoie dźiatki ſtrzec przymierza mego/Rep. Będą śiedźieć ná twym ſtolcu bez końcá żadnego / Bo ſobie Pan obrał Syon ná wdźięczne mieſzkánie / Rep. Tu ma ſwe wieczne pokoie/ tu wieczne kochánie.

4 Ja sam będę błogosławił w powszedniey żywności/Rep. Ja nákarmię lud vbogi chlebem do sytośći/Vbiorę w zbáwienie wszytki me Ofiárowniki/Rep. Vrośćie Rog twoy Dawidźie/iásne twe świeczniki/Rozkwitnie się twa Krolewská Koroná chwalebnie/ Rep. A twoie nieprzyiaćioły ia zniszczę hániebnie.

PSALM 133.

Ecce quam bonum & quam iucundum

Jáko oleiek wdźięcznie wonáiący / Ná głowę Aaronowi spływáiący/Z oney zacney brody iego/ Aż też y ná podołek szat iego / Ták iest rzecz miła/ dobra y wdźięczna Gdy zgodnie mieszkáią brácia.

 Jest

2. Jest też ieszcze takowa miłość bracka/ Jako oná chłodna rosá Hermońska/ Co ná gory Syon spada/ odwilża ziemię y owoc dawa/ Bo gdzie miłość tám Pan błogosławi/ Żywot wieczny tákim spráwi.

Psalm tenże 133.

Jako rzecz piekna/ iako rzecz przyiemna/ Pátrząc gdzie miłość pánuie wzaiemna: A gdzie w szczyrey vprzemości/ Bráćia zgodliwi strzegą iedności: Ták wdzięczny oley iest Bálsámowy/ Ciekąc z głowy Aronowey.

2. Ciekąc po brodzie Kápłaná Bożego/ Wonią swą zlewá śliczny kray szat iego: Ták wdzięczne kro-

czne krople Hermońskiey Rosy / pádáiąc ná wierzch Syońſki: Tám łáſkę ſwą / y wieczne zbáwienie / Rozdawa Páńſkie przeyźrzenie.

PSALM 134.

Ecce nunc Benedicite Domino.

Notá tego Pſálmu iáko, Pożegnay nas Boże Oycze / ꝛc.

OToż teraz dobrorzeczcie / Pánu wſzyſcy chwałę daycie / Słudzy Páńſcy ſławiący go / Stoiąc wſławnym domu iego.

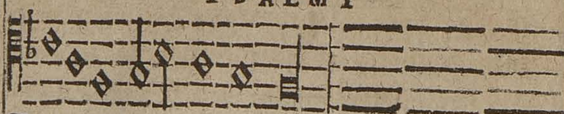
2 Podnieście wáſze ku temu / Ręce mieyſcu naświętſzemu / Błogosłáwiąc Páná tego Káżdy czás żywotá ſwego.

3 Niechayżeć Pan błogosłáwi Z Syonu / y niech cię zbáwi / Ktory ſtworzył niebo / ziemię / Sławne czyniąc ſwoie imię.

Pſálm tenże 134.

A nuż Páńſcy ſłużebnicy; Domu Páńſkiego ſtrażnicy / Dniem y nocą Páná chwalcie /

Imieniá iego wzywayćie.

2 Rece swe w świątobliwośći / Wznośćie do iego miłośći : Páná swego błogosłáwćie / Chwałą iego myśl swą báwćie.

3 A Pan ktory wszystko spráwił / Będzie wam też błogosłáwił : Będzie z Syoná swoiego Łaknáwas wiele dobrego.

Psalm 135.

Laudate nomen Domini.

Notá iáko Psálmu 107. Chwałę Pánu dawayćie / etc.

HAlleluia. Wielbićie imię Páná swego / Wszyscy wierni cośćie tu służebnicy iego / Wszyscy co stoićie w domu Páná swoiego / W ták zacnych pałacach Bogá miłośiernego.

2 Chwalćieß Bogá boć on Pan iest dobry káżdemu / Spiewayćie imieniu iego wßem namilßemu : Obrał Pan Jákobá służebniká wiernego / A Jzráelá wźiął zá dźiedźicá własnego.

3 Jaćiem iuż tego doznał / iż wielki iest ten Pan / Pan náß nád inßemi Bogi / gorę zwierzchność ma sam : On niebo swą mocą spráwił ziemię y morze / A wßystko to co chćiał / y głębokośći tákże.

4 On z ziemie obłok wznosi / á grom w deszcz
obraca / A wiátry też z swych skárbow on to sam
wypuszcza / On pierworodzieństwo w Egiptcie
pomordował / A w bydłách y w ludziách / siłe
swoie okazał.

5 Puścił w pośrzod Egiptu wielkie cudá
znáki / Ktorych doznał Fáráo / y służebnik wszel-
ki. Tenże to Pan zábił / wielkie mnostwo Pogá-
now : Onże pobił innych iście dość zacnych
Krolow :

6 Sehon Amoreyskiego / y Og Bázáńskiego /
A wszytkie też krolestwá ludu Chánáńskiego : A
dał wszytkę ziemię / ich właściwą swoiemu / Zá
dziedzictwo wieczne / Ludu Izráelskiemu.

7 O Pánie nász / Imie twe wieczyste záwsze
trwa : O Boże nász pámięć twa / końcá nigdy
nie zna. Ty Pánie sądzisz swoy lud iście spráwie-
dliwie ; A z sługámi swemi / obchodzisz się łáská-
wie.

8 Pogáńskie báłwániská ze srebrá ze złotá /
Fałeszni są Bogowie / ludzkich rąk robotá ; V-
stámi nie mowią / oczy máią / nie widzą / W v-
stách nie máią tchu / y vszymá nie słyszą.

9 Niech im podobni będą ći co ich dziáłáią / A
inni wszyscy w obec / co też w nich dufáią. A ty
Izráelu y z Aaronowymi Potomkámi Páná
chwalćie głosy zgodnymi.

10 A ty domie Lewiego / sław też Páná swe-
go ; Wszelki co się go boisz / chwal z sercá prá-

wego: Bowiem słusznie chwalon ma być Pan ná Syonie/ Co mieszka w niebieskiey swoiey Jerozolimie.

PSALM 136.

Confitemini Domino, quoniam bo.

2 Chwalcie Bogá wielkiego/Wszytkich Bogow wyższego: Bo łáski swey podáie W wszystkie wieki y kráie.

3 Chwalcie Páná nád Pány Ludu iego wybrány: Abowiem miłosierny/ A swym ná wieki wierny.

4 Tego co sam dźiwnymi Słynie cudámi swymi/ Chwalcie: bo łáská iego Znáczna wieku káżdego.

5 Tego/co w swey mądrośći Stáwił niebieskie

bieſkie włości / Chwalcie: bo wſzyſcy święci
Czcza iego wieczne chęci.
6 A co ziemię ſzeroką Okrył wodą głęboką:
Bo hoynym ieſt w lutości / Poki ſtawa wieczno-
ści.
7 Tego / ktory ſam z siebie Wielkie świátłá
ná niebie Spráwił / chwalcie: bo wieczny / A w
dobroci ſtáteczny.
8 Słońce / by w dzień świeciło / A iego Pá-
nem było: Chwalcie: bo w dobroć wielki Pan /
co czuie wiek wſzelki.
9 Miesiąc zás by z gwiazdámi Pánował
nád nocámi: Chwalcie Páná dobrego / Z wiecz-
ney dobroci iego.
10 Tego co zbił Egiptſkie Pierworodzeńſtwá
wſzytkie: Bo chęć iego koniecznie Trwa / y trwáć
będzie wiecznie.
11 Co wyrwał Izráelá Z ręku nieprzyiacielá;
Bo on z wieczną káżdemu Gotow łáſką wierne^v.
12 Wywiodł ſwe niezmożoną Ręką / w moc v-
zbroioną: Bo poki wiekow ſtawa / W lutości
nie vſtawa.
13 Tego co odchłań morſką Rozćiął ſwą mo-
cą Boſką: Bo grunt Páńſkiey lutości Záłożony w
wieczności.
14 Srzodkiem prowádząc ſwego Izráelá mi-
łego: Bo w miłosierdziu wieczny / A w pomocy
ſkuteczny.
15 Lecz Fáráoná z ludem Zátopił w morzu
 cudem

cudem: Bo ſrogi Bog złośnemu/ Wiecznie dobry
dobremu. ***
16 Co puſzczámi prowádził Lud / o ktorym
ſam rádził: Bo táſk iego wielkośći Nie ogárną
wiecznośći.
17 A co potárł Tyrány/ By nie byli ich Pány:
A iego Boſkich chęći Wiek nie wydrze z pámięći.
18 Pobił Krole waleczne/ Czyniąc ſwoie beſ-
pieczne: Bo ſam nád wſzytkie Pány W litośći
nieprzebrány.
19 Sehoná wprzod możnego / Krolá Amo-
reyſkiego: Bowiem wiecznymi láty W miłośier-
dźie bogáty.
20 Potym y Bázáńſkiego Ogá / Krolá pyſz-
nego: Bo w śile nieſkończony/ W dobroć nie po-
mierzony.
21 A dał pyſzne ich włośći W dźiedźiczne o-
śiádłośći: Bo miłośierdźie iego Nie ma końcá
żadnego.
22 Swemu Izráelowi / Wielkiemu kochán-
kowi: Bo Pan ná wieki rádźi Dobrze o ſwey
czeládźi.
23 Co nas y w vtrapieniu Ma ná Páńſkim
baczeniu: Bo iego okázáłe Miłośierdźie/ w wiek
trwáłe.
24 Nieprzyiaćielſkiey złośći Odiął nas z ſwey
miłośći: Stąd miłośiernym ſłynie/ Choćia wſzy-
tko pominie.
25 Ten y ćiáłu wſzelkiemu Żywność dawa

łácznie.

łácznemu: Bowiem iego lutości Przechodzą kres
wieczności.
26 Chwalćieſz Bogá możnego / Wſzytkich
niebios wyżſzego: Bo łáſki iego wſzędzie Ná wie
ki pełno będzie.

PSALM 137.

Super flumina Babylonis.

Notá tego Pſálmu, iáko Pſálm 13. Ziákże dłu-
go moy Pánie nędznego / ⁊c.

GDyſmy v rzek Bábilońſkich śiedzieli/
Z płáczemeſmy tám Syon wſpomi-
náli / Záwieśiwſzy ná wierzbách
śrzod niego/ Wſzytkie Hárfy weſe-
la náſzego / Tám nam ći co nas w niewolą zá-
gnáli / Ná Hárfách ſobie gráć roſkázowáli.
2 Mowiąc do nas: nuż nam też záśpieway-
ćie/ Pioſnki Syońſkie / y ná Hárfách grayćie /
A myſmy im ták odpowiedźieli: A iákobyſmy tu
śpiewáć mieli / Pioſneczki ſwe Páná Bogá ná-
ſzego/ W źiemi mieſzkáiąc v ludu obcego.
3 O Jeruzálem Jeruzálem miłe / Wiecbych
ćię przepomnieć miał teyto chwile / Niechby rá-
czey práwicá ma ſwego/ Zápomniáłá iuż gránia
zwykłego/ Niechby do podniebienia język przy-
ſtał/ Jeślibych ia tu ćiebie zápomniał.
4 Niechayby mię tu moy Pánie potkáło/ Jeśli-
żeby to v mnie mieyſce miáło; Abych miał mieć

ktore inße weſele/Przekłádáć nád Jeruzalem mi-
łe. O Pánie wſpomniß ná ſyny Edomſkie / Co
wołáli; miáſto Jerozolimſkie
5 Zburzćie ie/ zburzćie áż do gruntu iego. A-
le doczekaß zburzenia ſwoiego / Corko Bábilońſka
ſka nieomylnie: Bo ßczęſliwy ieſt on káżdy pewnie/
nie/ Coć odda wedlug vczynku twoiego / Pom-
ſtę coś nam czyniłá z gniewu ſwego.
6 Błogoſłáwieńſtwo będzie miał ten káżdy/
V Izráelſkiego narodu záwżdy / Ktory poima-
wßy y potłucze / Ná mocney kámieniſtey opoce/
Dziateczki twoie Bábilonie ſrogi / Gdy ćię Bog
podda pod ſwych wiernych nogi.

Pſálm Tenże 137. y ná tęż Notę.

SIedząc po brzegách Bábilońſkiey wody/
Piękne Syońſkie wſpomináiąc grody /
Rzewnoſmy płákáć wßyſcy muśili / Ná
wierzbách Lutnie ſwe powieśili: Ale Pohánſtwo
ſtwo dbáiąc ná to máło/ Pioſnki Syońſkie śpie-
wáć nam kazáło.
2 Lecż gdźie podobna/áby Pieśni Páńſkich
Głos miał być ſłyßan w kráinách Pogáńſkich:
Gdźie ćię zápomnię kráino święta / Niech ręká
moiá gráć zápámięta: Niech ięzyk vſchnie/ieśli
ćię nie wſpomni / Jeśli w początku weſela prze-
pomni.
3 Pámiętay Pánie co nam wyrządzáli Zli
Edomczycy/iák ná nas wołáli: Zágubćie ten lud

á miá-

á miásto spalcie/ Mury z sámego gruntu rozwal-
cie. Pámietay wściekła srogość ich nád námi:
Niech iey od ciebie doznawáią sámi.

4 A ty Bábilon ochraniay swey głowy/ A
ciebieć czeka vpadek gotowy: Szczęśliwy ktoryć
odmierzy złości/ Coś nimi trapił nas bez litości:
Szczęśliwy ktory odmierzy y winy/ Twoie o ská-
łe roztrącáiąc syny.

PSALM 138.

Confitebor tibi Domine.

Notá tego Psálmu iáko Psálm 5. Posłuchay
Pánie słow moich/ etc.

SErce moie ciebie Pánie/ Nie przestá-
nie wyznáwáć wszędzie: Rep. A przed
Krolmi cię wysławiáć/ A wysławiáć
w Pieśniách swych będzie. Z vczci-
wością w twym kościele/ Wyznam śmiele Jmie
twe wzięte: Wyznam że iest miłosierne/ W pra
wdzie wierne/ Słowo twe święte.

2 Boś ty imieniá swoiego Naświętszego Nie
zelżył słowem / Rep. Złem dość westchnął w
swym frásunku/ Do rátunku stałeś gotowem:
Przetoż cię Pánie wysławiáć/ A wystáwiáć Bę-
dą Krolowie: Słucháiąc co im dobrego/ A mi-
łego/ Słowo twe powie.

3 Będą twą / Páná wielkiego A sławnego /

Moc wystawiáli/ Rep. Będą y o drogách twoich w Pieśniách swoich Głośno śpiewáli: Iáko że ty będąc Pánem Záwołánem / Z swey wysokości/ Ná doł tu poglądáć raczyß / Wßystko baczyß Ná tey nisкości.

4 Chociá ná mię co przypádnie/ Ty mię snádnie Sam porátuieß: Rep. Z mych mię nieprzyiaciół mocy/ W swey pomocy/ Ty záchowuieß: Przedśięwzięcie moie Pánie / Ná twe zdánie / Pußczam bespiecznie: Niech się wniwecz nie obraca Twoiá praca / Day z łáski wiecznie.

PSALM 139.

Domine probasti me, & cognouisti me.

Notá tego Psálmu iáko Psalm 30. Pánie moy będę cię sławił / etc.

TObie wßechmogący Boże Skryć się we mnie nic nie może: Lub ia śiedzę / lub ia stoię / Znaß y z dáleká myśl moię: Chod moy / odpoczywánie moie/ Wßytko to widzą oczy twoie.

2 Ießczem nie przemowił słowá / A ty iuż wieß co zá mowá Z vst mych Pánie wyniść miáłá. Twać ręká vformowáłá Stan iáki iest ćiáłá moiego/ Skorą zewßąd przywleczonego.

3 Twey ták dziwney spráwy Boże/ Dośćignąć rozum nie może: Kedyż zniknę Duchá twe-

go? Kedy oblicza ſtráſznego? Ieśli do niebá/ ieſteś w niebie: Alec y piekło nie bez ćiebie.

4 Choćbym też wziął ránney Zorze Skrzydłá/ y lećiał zá morze/ Ä tám mie wymácaſz snádnie/ Ä tám ręká twa dopádnie. Ieślibym też ták myślił ſobie W ćiemnych gdźie nocách vlec tobie/

5 Zmyślilbym: Noc naćiemnieyſza V ćiebie/ nád dźień iáśnieyſza: Cmá y nagęſtſze ćiemnośći Swiecą twoiey opátrznośći. Náwet y ná to pátrzył wzrok twoy/ Iáki w mátce był początek moy.

6 Ten związek ćiáłá náſzego / Cud ieſt rozumu twoiego: Dziwneſz twoie czyny Boże/ Záprzeć tego nikt nie może. Zadnać koſtká táyna nie byłá/ Gdy mną ieſzcze mátká chodźiłá.

7 Gdźiem roſł kunſztownie wiązány / Nikomu nie oglądány: Tyś napierwſzą brelę ćiáłá/ Ä w iáki kſztałt wyniść miáłá Widźiał: A tyś y w kśięgách ſwoich Wypiſał poſtępek dni moich. **

8 O Pánie toć známienite Spráwy twoie/ y obfite/ Snádniey piáſek poráchuie / A niż myśl twą wyſzpieguie: Abowiem myśl twa myśli moiey/ Ä zá nagłębſzą przepáść ſtoi.

9 Ieśli wytráćić maſz wolą Pánie/ złych ludźi ſwawolą / Mowiąc: precz odemnie wſzyſcy Idźćie/ mężoboyce brzydcy: Ä iać ſię nie kocham w złośnikách/ Woli twey świętey przeſtępnikách.

10 Bo ázaż ſię ia nie brzydzę Tymi / co ie iedno wi=

no widzę/ Że cię w nienawiśći máią/ Przećiw tobie przestawáią: Ach brzydzęć/y pokim ná źi mi/ Przyiáźni nie powiodę z nimi.

11. Boże doświádcz sługi swego/ Przeyźrzy go wnątrz w myślách iego; Zmácay sercá y sumnienia/ Żeć drogą złych do zginienia Nie idę przećiw woli twoiey: Prowadź mię ty Pánie po swoiey.

PSALM 140.

Eripe me Domine ab homine malo.

Notá Psálmu tego 140. *iáko Psálm* 100.
Nuż teraz narodowie źiemscy/ etc.

Pánie z twey wielkiey litośći Odeym mię niecnotliwemu/ Odeym od wśćiekłey okrutnośći Człowiekowi okrutnemu.

2 Ktory ná mię to raz zdrádliwie W táyney rádźie práktykuie; To záś drugi raz zapálczywie Woyská przećiw mnie szykuie.

3 Podobien ostrymi zębámi Iádowitemu wężowi/ A chowáiąc iad pod wárgámi Podobien iest Pádálcowi.

4 Pánie ręku tákich złośnikow Rácz mię z łáski swey vchowáć/ A k woli myśli okrutnikow/ Nogam mym nie day szwánkowáć.

5 Boć hárdźie ná mię zgotowáli Vtáione śidłá swoie/ Wszytkie śiecmi pozástáwiáli Drogi/ ná zginienie moie.

6 Alemći ia o tobie Pánie Rzekł: Jżeś ty
Bog moy mocen. Vsłyßże prośb moich wołánie/
A bądź mi w zły cżás pomocen.
7 Ciebieć ia Páná swego záwżdy Znam mo-
cą zbáwienia swego/ Tyś mię w potrzebie moiey
káżdey Vniosł zdrowo y cáłego.
8 Nie dopußczayże o moy Pánie Cießyć się
w swey dumie złemu: Niechay niecnotliwe stá-
ránie Nie idźie k myśli hárdemu.
9 Niech iádem ßkodliwey swey mowy Sá-
miß się pozárażáią: Niech węgle spadßy ná ich
głowy Wskuráć im nie dopußcżáią.
10 Człowiek złey gęby y kłamliwey/ Niech się
nie mocni ná źiemi/ Niechay káżdy niespráwie-
dliwy Spęta się złośćiámi swemi.
11 Wiem to pewnie/ że się Pan iymie Zá krzy-
wdę vtrapionego: Wiem że się y bronić podey-
mie Chudźiny gwałt ćierpiącego.
12 A będą ludźie spráwiedliwi Jmię Páńskie
wysławiáli: Będą y dobrzy á cnotliwi W obli-
cże Páńskie pátrzáli.

Psalm 141.

Domine clamaui ad te, exaudi me.

O ćiebie ia wołam moy Pánie/Przy-

2 Przyimiże odemnie wzywánie / Jáko ną-
wonnieyſze dáry / Miáſto wieczorney ofiáry/
Przyimi moich ręku ſkłádánie.
3 Rácz Pánie z ſwey wielkiey litośći Język
moy zápieczętowáć : Rácz pod ſtrażą vſtá cho-
wáć/Że nie zábaczą przyſtoyności.
4 Nie dayże ſię ſercu moiemu Zá złym do złe-
go vnośić/Nie day ſię w pychę podnośić/A wo-
li ſzczęśćiu łágodzącemu.
5 Milſzeć mi dobrego karánie/ Niż gdy mi
zły pochlebuie/Bálſámem rzkomo ſmáruie : Mil-
ſze choć oſtre ſtrofowánie.
6 A owſzem o to proſzę Páná/Żeby złość lu-
dźi złośliwych/ W grzechach ſwoich niewſtydli-
wych/ Widomie byłá pokarána.
7 Sędźiowie ich mnie ſzpiegowáli/ W ſká-
łách lochy vpátruiąc/ Vſtępy me przewiáduiąc :
Choć rádom mym ſłuſzność przyználi.
8 Ták ziemię pługiem rozſypuią/ Ják ſię we
mnie moie kośći/Poddáne zewſząd ćiężkośći/Od
ſtráchu śmierći rozſtępuią.

9 Alec o moy Pánie do ciebie Oczy me záwzdy wzglad máia/ Ciebie vcieczka swa znáia: Nie pchayże dusze mey od siebie.
10 Wybawże mie z sidel zdrádliwych Chytrze ná mie zástáwionych: Wybaw z sieci rozrzuconych Ná mie/od ludzi niecnotliwych.
11 Niech sie źli sámi vplatáia W siatkách własney swey chytrości: A mnie widząc ná wolności/ Niechay sie w sercách swych pukáia.

PSALM 142.

Voce mea ad Dominum clamaui.

GLosem mym do Páná záwołam/ Głosem mym modły Pánu oddam/ Wyleie przed nim rzecz swoie/ Wypowiem też te w ktorey stoie/ Wielka niebespieczność moie.

2 Bo choćia duch moy we mnie vstał / Tyś
przedsie wſze ścieſzki moie znał / Wiedziałeś też y
o wſzytkich śidłách ná mie rozſzykowánych / W
drodze od nieprzyiaciol mych.

3 Weyzrzyſz iedno ná práwą stronę / A obacz
ieśliż mam obronę / A vćiekáć niemáſz kedy / Bo
nieprzyiaciol pełno wſzedy / Nikt nie dba ná me
potrzeby.

4 Przetoż ćie o Pánie moy wzywam / Ciebie
ſamego wyznawam / Prawdziwą moią vćieczką /
Nádzieią y pomocą wſzytką / W ziemi żywią-
cych cząſtką.

5 Miey báczność ná moie wołánie / A ná me
od wſzech opuſzczenie / Od tych co mie prześlá-
duią / A co ſię przećiw mnie buntuią / Wyrwi
boć mię iuż zdużeią.

6 Wywiedź z ćiemnice duſzę moię / Abych wy-
znawał chwałę twoię / Zeby też rádość mogli
bráć / Pobożni / y tobie dziekowáć / Z łáſki ktorą
mi raczyſz dáć.

Pſálm Tenże, Notá iego iáko Pſálm 100.
Ku czći Pánu zákrzyknićie / etc.

WAná wolam / Pánà proſzę / Rece ſwe
k niemu wynoſzę : Przed nim krzyw-
dę ſwą przekładam / Jemu żal ſwoy
opowiádam.

2 Ledwie mi iuż duchá sſtánie / Ale tobie
mocny

mocny Pánie Swiádomo/ że bez winnośći Cierpię tákie doległośći.

3 Po drogách gdźie mię widáią / Sidłá ná mię záſtáwiáią: Poyźrzę w lewo álbo w práwo/ Nie ſtáwi ſię nikt łáſkáwo.

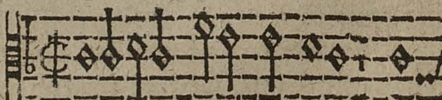
4 Jeśli vćiec niemáſz kędy / Nieprzyiáćioł pełno wſzędy: A nikt ſię z tym nie opowie / Zeby łáſkaw ná me zdrowie.

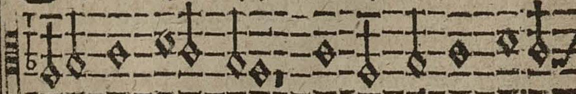
5 Do ćiebie ia Boże żywy Vćiekam ſię nieſzczęśliwy: Tyś nádźieiá/ tyś ná źiemi Dział moy miedzy żywiącemi.

6 Przyimi w vſzy moy płácz ſrogi / Bo mię zewſząd źiely trwogi: Wyrwi mię z ręki ćięſzkiemu Nieprzyiáćielowi memu.

7 Zbaw więźienia duſzę moię / Abym wyznał łáſkę twoię: Vżyię dobrzy rádośći/ Z twey przećiwko mnie litośći.

PSALM 143.
Domine exaudi orationem meam.

Oſłuchay Pánie mey modlitwy/ Au

prośbie mey vchá twego/ Nákłoń á ſłuchay nędznego

nego/ Dla wiáry y práwośći swey/ A nie wchodź

w sąd z sługą swoim/ Nikt przed tobą nie iest prá-

wym/ Bo y duszę mego żywotá/ Nieprzyiaćiel prze

śláduie/ Do ziemie tką y wpráwuie/ W ciemno-

śći/ iák pomárłe z świátá.

2 Ach duch się moy we mnie zátrwożył/ y stru chláło moie serce/ Ale ie wżdy ćieszę ieszcze / Pomniąc ná wiek co przedtym był. Spráwy twe z sobą rozmyślam/ Vczynki rąk twych wspominam/ Ręce moie do ćiebie wznoszę: nádto ieszcze y duszę mam / Rownie iáko ziemię vschłą: Rychło Pánie wysłuchay proszę.

3 Jużći we mnie duch moy vstał / Nie kriy twarzy swey odemnie/ Bo w grob wstępuiącym

pewnie / Wnetćibym śię podobnym sstał. Ráno Pánie vsłysz głos moy / Wszák w tobie vfam sługá twoy / Vkaż drogę w ktoreybym chodźił. A iż duszę k tobie podnoszę / Wyrwiże mię ćiebie proszę / Od nieprzyiaćioł bych nie zbłądźił.

4 Woley twoiey náucz mię pełnić / Tyś Bog moy niechże mię wiedźie / Duch twoy w prostey drodze. Prze imię twe rácz mię żywić / Dla twoiey spráwiedliwośći / wywiedź duszę mą z ćięszkośći / A dla swoiey dobroći rosprosz / wszystkie przenáśládowniki / Dusze moiey sprzećiwniki / Wszákom sługá twoy / á tyś stroż moy.

Tenże Psálm. Notá iego iáko Psálm 142.
Głosem mym do Páná záwołam / etc.

O Pánie vsłysz prosby moie / A nákłoń ku mnie vszy swoie: Dla prawdy swey w mey ćięszkośći / Vkaż mi miłośierdźie twoie / Słysz mię w swey spráwiedliwośći.

2 Nie wstępuy w práwo z sługą swoim / Boć śię żaden przed sądem twoim Nie ostoi w niewinnośći: Ráczey bądź nieprawośćiam moim Miłośćiw z swoiey litośći.

3 Oto źli trapią moię duszę / A ia y z swymi wiednąć muszę: Dla nieprzyiaćioł vkryty W ćiemnych śię iáskiniách nie ruszę / Rownie iákoby zábity.

4 A duch moy w tákowey ćięszkośći / Dźiw że nie stydnie od żáłośći: Ztąd ná ćię pátrząc srogiego /

giego / Zowąd się lękáiąc wśćiekłośći Nieprzy-
iaćielá swoiego.
5 Azem wspomniał ná czásy one / Zdawná
wybránym poćieszone/ W ktoryches cudá sprá-
wował/ Abyś był swoie poświęcone W cále y
zdrowo záchował.
6 Przetoż ręce do ciebie wznoszę / Zmiłuyże
się nádenną proszę: Ciebieć czeka vtrapiona
Duszá/ (ktorą záledwie noszę) Ják dżdżá zie-
miá vpalona.
7 Pośpiesszże/ á vsłysz mię Pánie/ Boć mi śił
y Duchá nie ostánie: Pochwili mię będą w zie-
mi (Nie będzieli twe zmiłowánie) Szukáć mię
dzy vmárłemi.
8 Niech tę ráno słyszę nowinę / Ze tobie du-
fáiąc nie zginę: Náucz mię znáć drogi twoie /
Niechay złego zdáleká minę / Wszák znasz szczy-
re serce moie.
9 Pánie od nieprzyiaćioł srogich Wyrwi mię/
boć twierdzą vbogich: Náucz mię żyć w słowie
swoim/ Náucz mię swych wyrokow drogich /
Boś ty sam iest Bogiem moim.
10 Duch twoy dobry niech mię sprawuie /
Niech drogi me wszytkie prostuie: Pánie dla
Jmieniá swego/ Day że duszá moiá vczuie Zbá-
wienie swe ode złego.
11 A dla swoiey spráwiedliwośći Rozwiąż
mię od wszech mych trudnośći: Zniszczże w sro-
gim gniewie swoim Wszytkie/ co mi czynią przy-
krośći/

krośći / Pomniąc żem ią ſługą twoim.

PSALM 144.

Benedictus Dominus Deus.

Ná tę Notę iáko Pieśń 3. O Ministrách.
Komu miło zbáwienie / ꝛc.

BLogoſłáwiony Pan Bog co ręce me ćwiczy / Ku boiu / á ná wſzem tu zwyćieſtwá mi życzy / Ktory możne pálce me ku walce gotuie / A moc ſprzećiwnikow mych mocą ſwą zhołduie.

2 On ieſt miłośierdźiem mym á vćieczką moią / Pod ktorego obroną iego wierni ſtoią; On ſam moy wybáwićiel / ſpráwcá / y obrońcá / Przy ktorym z vfániem ſwym iuż wytrwam do końcá.

3 Pánie coż ieſt nędzny człek co o nim piecząmaſz / A ſyn człowieczy co go ták zacnie wywyżſzaſz? Gdyż ten człek ieſt podobnym wſzelákiey prożnośći / A dni iego przechodzą iák nocne ćiemnośći.

4 Náklon Pánie niebá twe á rácz iuż k nam zſtąpić: Dotkni gor á będą ſię wielkim dymem kurzyć: Spuść gromy twe / á roſproſz twoie ſprzećiwniki; Roſpuść ſtrzały ſrogośći ná ty twe gniewniki.

5 Wyćiągni rękę twoię Pánie z wyſokośći / A wyrwi mię z ſrogich wod y z ich nawálnośći:

Z możnych rąk cudzych synow rácz mię sam wybáwić / A hoyność łáski twoiey rácz nádemną ziáwić.

6 Bo ći vsty swoimi mowili prożnośći / Rece ich były pełne zdrády á chytrośći / Kłamstwo á fałß iezyk ich záwżdy wypráwował / Ná rozlanie krwie rece swe káżdy gotował.

7 Boże moy nową piosnkę tobie bede śpiewał / Ku twey chwale wesele swoie bedę miewał / Ná rozlicznych przypráwách bedę ćię wysławiał / Ná wdźiecznym instrumenćie ku czći twey przygrawał.

8 Ktory dawaß zbáwienie Krolom w ich możnośći / A ná wßem tu wywyżßaß stan ich y zacnośći : Tyś wyzwolił Dawidá sługebniká twego / Z mocy nieprzyiaćielskiey od mieczá srogiego.

9 Z ręki synow postronnych rácz mię ty sam wydrzeć / Ktorych vstá nie mogą nic więcey powiedźieć; Jedno fałß á prożnośći / też rece ich srogie / Są prętkie ku łupiestwu drąc ludźi vbogie.

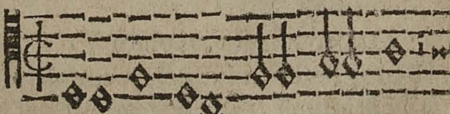
10 Ci iż w wielkich bogáctwiech vstáwicznie żyli / Więc vsty wßetecznymi tym śmieley mowili : Oto iák látorośli w swoiey źielonośći / Ták się nam rozrodźili synowie w młodośći.

11 Obory / gumná náße są pełne wßytkiego / Ná wßem mamy obfitość pożywienia swego / Owce náße ták płodne á obfituiące / Oto w vlicách náßych ich chodzą tyśiące.

12 Woły náſze ſą tłuſte nic nie záchorzáłe/ By-
dlętá wſzytkie zdrowe ták wielkie iák máłe: Nie
czuiemy ninaczym niedoſtátku ſwego/ W vlicách
ſwych nie ſłyſzym wołánia żadnego.
13 Co widząc ludźie v nich ták zá to mniemá-
li/ Mowiąc: to lud ſzczęśliwy/ iż bogáctwo zná-
li. Ano to wſzytko ieſzcze ſą krotkie roſkoſzy/ Sná-
dnie Pan Bog gdy raczy wniwecz to roſproſzy.
14 Aleć to ieſt tu ná wſzem lud błogoſłáwio-
ny/ Co go ſam Pan Bog ſtrzeże możnie z káżdey
ſtrony/ A ktoremu on ſam ieſt Bog możny obroń-
cá/ Záchowáiąc ie w łáſce ſwey wieczney bez
końcá.

PSALM 145.

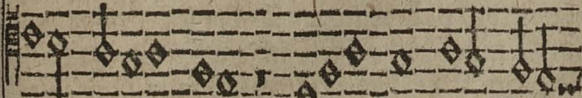
Exaltabo te Deus meus Rex.

Chućią wywyżſzáć będę ſługá twoy /

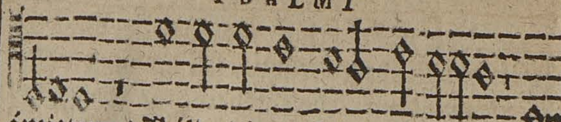

Ciebie o Boże wieczny Krolu moy / A ná wieki

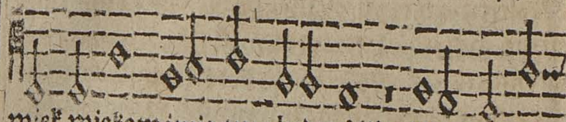

wieczne imieniu twemu Dobrorzeczyć będę wielce

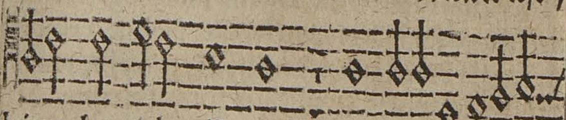
święte-

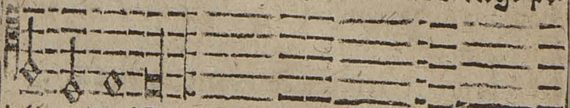
świętemu/ Káżdy dźieńći będę dobrorzeczył/ Y ią

wiek wiekom imię twe będę czćił: Wielkić iest y

bárzo chwalebny Pan nász/ A wielkośći iego po=

ięćia niemász.

2 Narod narodowi opowiedáć/spráwy twey moc będźie oznáymiáć/ Ozdobność chwały wielmożnośći twoiey/Dźiwne rzeczy rospomnię w myśli moiey/ Moc strásznych spraw twych będę powiádáć/ A ia zacnośći twoie będę kazáć/Pámięć wielkiey dobroći twey wyznáią/ A spráwiedliwość twoię rozwołáią.

3 Miłośierny iest Pan y łáskáwy/ Nierychły ku gniewu/ dobrotliwy. Dobry iest Pan wszytkim/ á miłość iego Jest nád wszystkimi vczynkámi iego: Wszytkie ćię twe spráwy Pánie sławią/ A święći ćię twoi błogosłáwią/ Chwałę

krolestwá twego oznáymiáią/ A o mocy twoiey wszyscy gadáią.

4 By mocy twe ludziom powiádáli/ Y chwałę krolestwá twego czcili/ Krolestwo twe krolestwo wszytkich wiekow/ A pánowánie twe potomnych czásow. Wszech vpadáiących podpiera Pan/ Y tych co iuż vpádli wynośi sam. Oczy wszytkich w tobie Pánie vfáią/ Y pokarm w swoy czás od ciebie miewáią. ***

5 Otwarzasz rękę twą y násycasz/ Wsze żywiące karmią ktorą dawasz. Spráwiedliwy iest Pan we wszech drogách swych/ Y miłośierny w spráwách swoich wszytkich. Bliski bárzo iest Pan tákim wszytkim / Co go z wiárą wzywáią wybránym : Mowię iście iż go bliziuczko máią/ Ci co go wszyscy prawdziwie wzywáią.

6 Czyni wolą boiących sie iego/ Słucha głosu ich y strzeże wszego. Strzeże Pan wszytkich ktorzy go miłuią / A potráci tych co w złości mieszkáią. Vstá moie y iezyk moy / Páńską Opowiedáć będzie chwałę wielką/ A wszelkie ciáło dobrorzeczyć iego / Będzie imię święte do dniá wiecznego.

Psalm 146.

Lauda anima mea Dominum.

Notá Psálmu tego 146. *iáko Psálm* 128.
Szczęśliwy to prawdziwie/ etc.

Chwal

Chwal duszo moiá Páná: Páná iśćie chwalić Ja bede poki żywe/ śpiewáiac go sławić. A wy też wszyscy inszy nádźieie nie mieyćie / W tych co zbáwić nie moga/ w Xiażetách/ w człowiecze.

2 Bo człowiek skoro vmrze/ Ziemiá ćiáło pożrze/ A myśli wszytki iego/ vstána zárazże. Lecz kto czeka pomocy / y nádźieie miewa / W Bodze Jákobá cnego / błogosłáwion bywa.

3 Od Bogá ktory stworzył niebo/ źiemie/ morze/ Kto wszytko co w nich iest / á prawdy sam strzeże/ Sad czyniac vdreczonym/ chleb dawa łáknacym / Dawa Pan wolność więźniom niewola ćierpiacym. ***

4 Pan sam oczy otwiera/ Slepych y podpiera/ Tych ktorzy vpadáia / á práwych obiera / Miłość im okázuiac/ strzeże też przychodniow / Wywyższáiac śieroty/ Nie zániedbawa wdow.

5 Onże złośliwe ludźie z gruntu wykorzenia/ Pan Bog ktory krolestwo swoie wieczyste ma / Pan Bog twoy o Syonie / wieczny w tym ćie iśćie: Ktoremu wyśpiewaymy/ Hálleluia wszyscy.

PSALM 147.

Laudate Dominum, quoniam.

Notá tego Psálmu, iáko Piosnká 2. o Wniebowstápieniu Páńskim, Ráduymy sie / etc.

DAwaycie chwałę Pánu náſzemu: Bo rzecz ſłuſzna wdźięcznie śpiewáć iemu; Błędne zbiera / vpádłe buduie / Sercá leczy / rány záwiezuie.

2 Pan ſam wſzytki gwiazdy poráchował / Y káżdą własnym imieniem náźwał. Wielki Pan náſz y wielkiey możnośći / Niepoiety / niezmierney mądrośći.

3 Pan podnośi człeká pokornego; A záś z źiemią rowna niezbożnego; Przeto chwałę Pánu Bogu daycie / Ná ſerdecznych Arfách mu zágraycie.

4 Ktory deżdż z obłokow źiemi dawa; Aby rosłá po wſzech gorách trawá. On dáie pokarm wſzytkim bydlętom / Y krzyczącym do niego kruczętom.

***

5 Nie kocha ſię Pan w końſkiey dużośći: Nie kocha ſię w męſkich nog prętkośći; Miłuie te ktorzy ſię go boią / A w łáſce iego nádźieię máią.

6 Chwalże Jeruzalem Páná ſwego / Chwal Syonie Bogá wſzechmocnego: Bo on zamki v twych bram hártuie; Dźiatki twoie ſzczęśći y piáſtuie.

7 Z iego dáru pokoy w twey gránicy: Ná twoy pokarm dał tłuſtość pſzenicy. Gdy da źiemi ſłowne roſkazánie / Wſzytko z trzaſkiem záráżem ſię ſstánie.

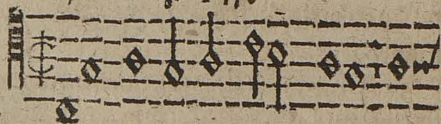
8 Biały śnieg á śrzon iák popioł miece;

Przed grádem y mrozem ktoż vćiecże? A Pan ſkor
ro ſłowo wiátrom rzecże / Z zimnych lodow ćie=
płá wodá ćiecże.

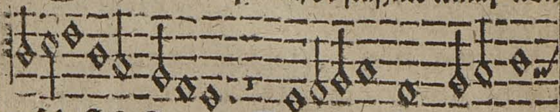
9 Obiáwił ſwe ſłowo Iákobowi/ A práwá
ſwoie Izráelowi : Nie vczynił ták narodu żadne=
go/ Coby wiedział wſzytki ſądy iego.

Pſálm tenże 147.

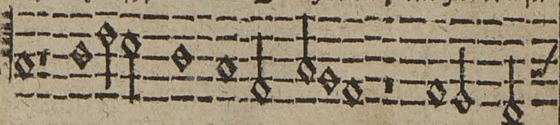

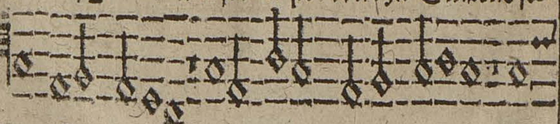
Chwalćie Páná/bo ſłuſznie iemu Pieśń

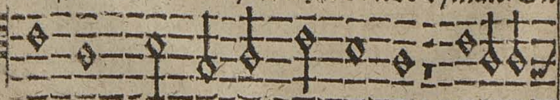
weſoła ſłuży ſámemu: Ieruzalem Pan znowu ſá=

dzi/ Wygnáne tám ſwoie prowádzi. Smętne ſer=

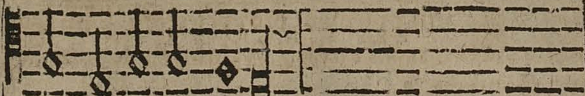

cá ćieſząc lekuie/ Rány wiążąc boleść vymuie: On

wſzytkich gwiazd liczbę ma w głowie / A káżdą

ſwym

swym imieniem zowie.

2 Bog náß iest Pan wielkiey możności/ Nie-
pięty w swoiey mądrości: On pokorne ná gorę
sadza/ Hárde ná doł z hánbą zprowadza: Pá-
nu dzięki czyniąc śpiewayćie/ A ná wdzięcznych
hársach mu grayćie: Ktory z burze ziemię
dżdżem chłodzi/ Trawę buyną po gorách rodzi.

3 Ktory żywność dawa źwierzętom/ A co nań
wołáią kruczętom: Nie pátrza on ná bystrość ko-
ni/ Ni oká zá ßermierzem skłoni: W tych się
kocha co mu státecznie Służą/ á nań każą bespie-
cznie. Jeruzálem chwal Páná swego/ A ty Sy-
on Bogá wiecznego:

4 Ktory z miedzi brany twe kował/ Synom
twym dobr wiele zgotował: Pokoiem twe v-
stał gránice/ Tłustością ćię karmiąc pßenice:
Ktorego gdy ziemiá wyroki Słyßy/ pełni ie bez
odwłoki. Swiát by wełną śniegiem odziewa/
Szron iák popioł po nim rozśiewa.

5 Lod miece iák blachy łupáne/ Zimno iego
komuż wytrwáne? Rzecze słowo á lody táią/ Wie-
nie wiátr á wody wzbieráią. Ten wyroki swe
Jákobowi Dał y sądy Jzráelowi: Zadney ziemi
Pan się nie stáwił Ták łáskáwie/ ni praw swych
ziáwił.

PSALM 148.

Laudate Dominum de cœlis.

DVchy prozne śmiertelnośći / Dayćie

cześć ná wysokośći/Pánu ze wszech nawyższemu/

Pánu niewychwalonemu : A wszyscy Aniołowie

iego/ A wszytkie woyská wyznaycie go. Słońce y

koło Miesieczne/Wyznaycie go gwiazdy wdzięcz(ne.

2 Niebo pieknie záśklepione / Wody wzgorę záwieszone/ Winna chwałe naświetszemu/Dayćie imieniu Páńskiemu: Onći wyrzekł swe świete słowo / A świát stánął záraz gotowo : Au

wiecżno=

wiecznośći wβytko spráwił/ Nie zmieni śię co vstáwił.

3 A wy Páná chwalić maćie Z mocy / co w gorách mieβkaćie: A wielorybowie z wámi/ Ktorzy gráią pod wodámi: Párá / tákże ogień goracy/ A grad/y śnieg z niebá płynacy: A predkie duchy wichrowe/Ná Páńskie słowá gotowe.

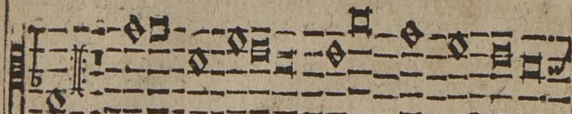
4 Gory y polá zniżone/ Drzewá płodne / drzewá płonne: Zwierzetá/ bydło/ robacy/ A odźiani pierzem ptacy: Krolowie: wβyscy przełożeni/ Ná sądy ludzkie wysádzeni/ Wolne Rzeczypospolite / A Kśiażetá známienite.

5 A ty kwitnaca młodośći/ A ty dozrzáła stárośći/ Daycie Pánu cześć społecznie: On sam godźien chwały wiecznie. Jego sławá wyżβa iest niebá/ On nam iáko Pan dał co trzebá: A my iego lud wybrány / Spiewaymy mu Psálm podány.

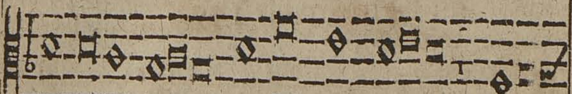
PSALM 149.

Cantate Domino canticum nouum.

Nowa piosnke Pánu wierni záśpieway-
A w zebrániu świetych iemu chwałe day

ćie Rep. Weſel ſię Jzráel w Pánu co ćię ſtworzył ćie.

Wy corki z Syonu co was Pan rozmnożył/ A kre-

lá zacnego nád wámi przełożył.

2 Chwalćie imię iego w Zborze ſwym nabożnie/ Rep. Biyćie mu z weſelem y ná głośnym bębnie: W rozlicznych przypráwách weſelćie ſię iemu: Bo bárzo to miło Pánu ták możnemu/ Pomoc ku zbáwieniu ludu ſtrapionemu.

3 Rozráduią ſię też w chwale swięći iego/ R. Z weſelem náwiedzą do przybytku iego/ W rośćiech ſwych rádośći Boſkich pełno máiąc/ Oſtre miecze w ręku ku boiu trzymáiąc; A wſzákoż w obronie Páńſkiey vfność máiąc.

4 Jż zá możną ſpráwą Hetmáná tákiego/ Re. Snádnie pomſtę wezmą z pogáńſtwá ſrogiego/ Wſzyſtkie narody ſtráſzliwie zſukáią/ Krole ich w okowy ſrogie popętáią/ Rycerſtwo ich zbroyne w moc ſwą poimáią.

5 A gdy to Pogáńſtwo zhołduią ták możnie/ Repe. Vczynią nad nimi ſąd ſpiſány groźnie. A ták będźie chwałą wſzytkim świętym iego/ Jż ták zwyćiężyli ſprzećiwniká ſwego/ Zá możnym rátunkiem Páná wſzechmocnego.

Pſalm Tenże 149.

Pieśń nową Pánu záśpiewayćie/ Wſzyſcy go weſpoł wyſławiayćie: W zgromádzeniu Ludu wiernego/ Niechay brzmi chwałá iego Rozweſel ſię Jzráelu/ W Bogu ſwoim ſtworzyćielu: Ćieſzćie ſię y wy w ſwym Pánie/ Syońſcy Mieſzczánie

2 Imię iego świete wyznaycie/Przy bebniech ná piszczałkách graycie: Chwalcie go wdzięcznymi cytrámi/ Chwalcie go y pieśniámi: Bowiem Pan lud swoy miłuie/ Wszelkim dobrym opátruie/ Nágotował mu zbáwienie/ W iego vtrapienie.

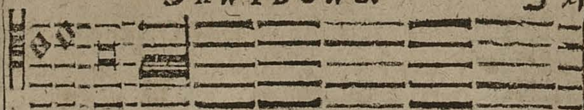
3 Wierni sie cieszcie w swey zacności/ W swych pokoiách żyćie w rádości: Chwalcieść go miecz w reku trzymáiac/ A im pochutniwáiac/ Ná pomste pogáńskiey złości/ K ztłumienie ich hárdości: Ná Krolow ich zhołdowánie/ Y Ksiażat zimánie.

4 Abyście według pisánego Práwá/ od Bogá wydánego/ Pohánce niewierne sadzili/ Krzywdy sie swey zemścili: Z czegoby chwałá wiecznemu Bogu rosłá/ á wiernemu Ludu iego sławá wieczna/ Y rádość bespieczna.

PSALM 150.

Laudate Dominum in sanctis eius.

STáteczna myśla chwalcie Páná w ie-
go świetych/ Chwalcie go w vtwierdzeniu mocy

iego wźiętych.

2 Vczyńcie wieczną chwałę tu iego możnośći/ Chwalćie go według iego ták hoyney wielkośći.

3 W głosu wdźięcznych trąb Bogá swego/ wychwalayćie/ Ná przypráwách weselnych iemu przygrawayćie.

4 Chwalćie go w huczne bębny/ w strony/ y w orgárny/ Wyznawáiąc iż to iest Pan nád wszemi Pány.

5 Chwalćie go ná cymbałech/ ktore głośno brzęczą/ Niech ná wszech instrumenćiech Páná dobrorzeczą.

6 Teraz iuż niech wszelki duch co ná świećie żywie/ Stánie przed Pánem swoim z chwałą swą prawdźiwie.

7 A iuż wszyscy społecznie zeznáią go Pánem/ Ktory wiecznie kroluie ná wiek wiekom/ Amen.

Tenże Psálm 150.

Chwalćieß namożnieyßego/ Chwal-

ćie

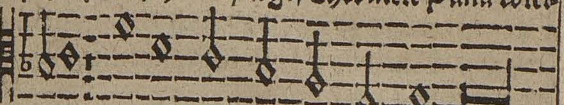
ćieſz y naświętſzego/Z iego świątobliwośći/Z ie-

go dźiwney możnośći/ Pełnego czći wielebnośći:

Z przedźiwnych mocy iego/Chwalćie Páná wiel-

kiego/ Chwalćież go w prawey wdźięczności.

2 Ogromnymi bębnámi/Krzykliwemi trąbá-mi/ Y wdźięcznymi lutniámi : Przyiemnymi Cy-trámi/Chwalćie Páná nawyżſzego: Niech ſztor-ty y regały / Pełny głos nioſą chwały / Monárchy wſzechmogącego.

3 Niechay y Symphonały / Nie przeſtawáią chwały : Z Cymbały roſkoſznymi / Z pieśniámi ſerdecznymi : Owa Páná naywiętſzego Wſzelka rzecz ktora żywie / Niech cześć mnoży chętliwie ; Chwalćie wieki Tworcę ſwego.

PSALMOW DAWIDOWYCH KONIEC.

REGESTR PSALMOW,

Dla prędſzego znalezienia.

O.

Postu.

Vsty

Koniec Regeſtru.

Regestr Artykułow przednieyßych wiáry S. Chrześćiáńskiey, potwierdzenie przynoßący z Psálmow.

O Bogu w Troycy S. iedynym. Psálm 2. 33. 51. 95. 97. 102. 110. 143.

O Naturze Boskiey y człowieczey w Pánu Christusie/ Psálm 2. 95. 97. 110. O Krolestwie iego / Psálm 2. 72. 89. 93. 96. 97. 98. 99. Pośrzednictwie/ Psálm 2. 132. Kápłáństwie/ Psálm 110.

O stworzeniu wßech rzeczy y przedziwney w nich opátrzności Bożey/ Psálm 8. 33. 104. 107. 136.

O Anielech/ 34. 35. 68. 91. 103. 104. 148.

O stworzeniu człowieká/ Psálm 8. Vpadku iego y skáżie/ Psálm 5. 14. O grzechu pierworodnym / 14. 51. 53.

O vspráwiedliwieniu álbo odpußczeniu grzechow z łáski Bożey/ á poiednániu człowieká z Bogiem przez Pośrzedniká iedynego P. Christusá/ Psálm 6. 25. 32. 51. 130.

O dobrych vczynkach / znákach vspráwiedliwienia/ Psál. 1. 15. 24. 84.

O rozności mądrośći świátá/ od mądrośći Boskiey w Zákonie y Ewángeliey zámknioney Psálm 19.

O rozności stárego y nowego Testámentu/ Psálm 110.

O Kośćiele S. co/ iáki/ y gdzie iest ? że on záwżdy ma Bog/ Psálm 24. 27. 84. 87. 89. 92. O iego rozmnożeniu po ostátnim zburzeniu Jeruzalem/ 21. 108.

O pokućie álbo náwroceniu sie do Bogá/ 32. 38. 42. 102.

O Krzyżu y przyczynie nadź / y ku czemu przywodzą : Psálm 38. 44. 90. 119.

O krotkośći żywotá ludzkiego/ Psálm 39. 49. 89. 90. 102. 103. 146.

O śmierći zbáwienney wierzących/ Psálm 116.

O oczyßczeniu z grzechow wßytkich we krwi Páná Christusowey/ Psálm 51.

Czwarta część

Katechizmu Chrześcian-
skiego zborów Wiel.
Xięstwa litewskiego
w której są pieśni
z modlitwami.

P

K

C

dał Bog

Já dwu

3 Pie

rocz mn

zyń / án

. Tr

no św

/ nie p

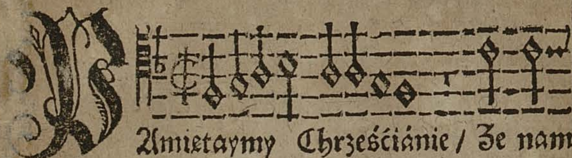
4. Cz

niętay á

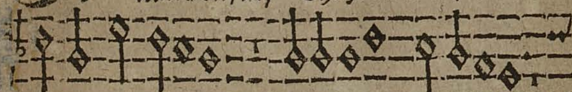
Pierwsza Część Pieśni

KATECHIZMV
Chrzescianskiego,
O Przykazániu Bożym.

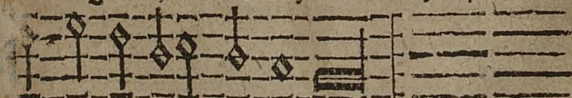
Pieśn 1.

Amiętaymy Chrześćiánie / Że nam

dał Bog ná chowánie Dźieśięćioro Przykazánie/

Ná dwu tablicách piſáne.

3 Pierwße ieſt; Nie miey innego / Bogá o-
rocz mnie ſámego. Wtore obrázu żadnego / Nie
zyń / áni chwal onego.

. Trzećie; Jmienia Bożego / Nie bierz dáre-
no świętego; Bowiem on nie ſkaránego / Ni-
y nie puśći tákiego.

.4. Czwarte; Siodmy Niedźielny dźień / Pá-
miętay ábyś święćił weń. To czworo pierwßey

 tablice/

tablice/ Bogá sie tylko dotycże.

5 Piąte; Nasz Oycá / Mátkę cżćić/ Chcesz li długo ná świećie żyć. Szoste; Nie morduy bliźniego/ Nie życż mu nic szkodliwego.

6 Siodme; Grzechu niecżystego Strzeż sie cżásu wszelákiego. Osme; Nie krádni/ nie zdrádzay. Dziewiąte; Fálszu nie mawiay.

7 Dźieśiąte; Z sercá twoiego/ Nie żąday co iest bliźniego/ Zony/ slugi/ wołu iego/ Ni żadney własnośći iego.

8 Wtora tablicá ma w sobie: Cośmy winni sámi sobie: Iáko w źwierćiedle swe złośći/ Tu widzim/ y powinnośći.

9 Krotkie ogárnienie tego/ Mamy Zakonu Bożego/ V Máttheuszá powtorzone/ Przez Christá w Nowym Zakonie:

10 Miluy Páná Bogá twego/ Ze wszytkiego sercá swego: Bliźniego iáko sam śiebie; Chcesz li byś wiecżnie żył w niebie.

11 * Rácżysz nam dáć miły Pánie/ Skruchę y grzechow vznánie/ Abyśmy pobożnie żyli/ Twą świętą wolą pełnili.

PIESN 2.

Notá iey iáko Psalm 100. Nuż teraz narodowie/ etc.

MOwił Pan Bog wszytkie te słowá: Iam iest Pan Bog twoy Iehowá / Com ćie wywiodł z ziemie Egiptskiey / Z domu niewoley bárzo ćięszkiey.

2 Nie miey przedemną cudzych Bogow. Nie
dźiáłay sobie obrázow ; Ani podobieństwá żad-
nego/ Ná niebie wzgorę będącego ;
3 Ani rzeczy ktore są nisko / Ná ziemi/w wo-
dách głęboko ; Nie będźiesz się im nigdy kłániał/
Ich chwalił/ álbo cżći wyrządzał.
4 Jam iest bowiem Pan Bog twoy mocny/
Atemu zawisny w miłośći/Msczac się zgrzesze-
nia Oycowskiego/ Aż do pokolenia cżwartego/
5 W syniech ktorzy mię nienawidzą ; A oká-
zuię miłość swą / Nád tyśiącmi mnie miłuią-
cych/ Y mándatow moich strzegących.
6 Nie weźmiesz imienia świętego/ Ná proż-
ność Bogá twoiego : Bo nie puśći niekaráne-
go/ Pan Bog cżłowieká tákowego.
7 Pámiętay Niedźielny śiodmy dźień/ Abyś
świątobliwie żył weń/ Sześć dni rob / y skończ
swe roboty/W śiodmy odpocżyń ; bo iest święty.
8 Zadnego weń vcżynku nie cżyń/ Ty/ Corká
twą/ áni twoy Syn/ Sługá twoy/áni służebni-
cá/ Bydło/ áni ieśli masz gośćiá.
9 Bowiem Pan Bog w sześći dniách stwo-
rzył Niebo/ ziemię/ morze spráwił/ Y to cokol-
wiek w nich iest wszytko/Y odpocżynął dniá śio-
dmego :
10. Dlategoż błogosłáwić racżył ; Dźień śio-
dmy y on poświęcił/By go w tym káżdy náśládo
wał/ W sześć robił/ w śiodmy odpocżywał.
11 Cżći Oycá twego/y Mátkę twą/Byś dłu-

go żył zá łáską mą/ Ná ziemi/ktorą ia tobie dam/ Pan Bog twoy co sie o cie stáram.

12 Nie zábiiesz zadnego czlekás. Nie popełnisz cudzołostwá. Nie bedziesz kradł. Nie bedziesz mowił/ Przećiw Bliźniemu fałszu świádczył.

13. Nie pożąday bliźniego twego Domu/áni żony iego/ Sługi / dziewki/ wołu ni ostá / Ani zadnego iego dobrá.

14 Mowił Pan Bog wszytkie te słowá; Jam iest Pan Bog twoy Jehowá/ Com cie wywiodł z Ziemie Egiptskiey/ Z domu niewoley bárzo ćie-żkiey.

15 * Ráczysz nam dáć / nász miły Pánie / Skruche / y grzechow vznánie ; Abysmy tu pobożnie żyli/ A twą świetą wolą pełnili.

PIESN 3.

PAmietay wszelki człowiecze/ Czego Bog po tobie chce/ Abyś z pilnośćią chował / Co on sam tobie przykazał.

2 Dziesięćioro przykazánie / Ná dwu tablicách dáne/ Czyńże coć w nim roſkazał; A ſtrzeż ſię czegoć zákazał.

3 W pierwßym przykázuie tobie; Zebyś nie ßukał ſobie/ Náden Bogá innego; Ale/ byś chwalił ſámego.

4 W wtorym; Obrázu żadnego/ Ręką vczynionego/ Ná kßtałt rzeczy wßelákich; Ták ziemſkich/ iák y niebieſkich.

5 W trzećim/ Jmieniá Bożego/ Chceßli vyść kaźni iego/ W rzeczách prożnych nie miánuy; Ale go z pilnośćią ßánuy.

6 W Czwartym; Abyś odpoczywał/ W dzień śiodmy / iák roſkazał/ Od wßytkich prac ćieleſnych; Abyś mu ſłużył w duchownych.

7 To Czworo z pierwßey tablice/ Dáie nam znáć obfićie; Cośmy powinni ſwemu/ Stworzyćielowi miłemu.

8 W piątym każe rodźice czćić: Abyś tu długo mogł żyć. W Szoſtym zákazał ſrogo / Zábiiáć człowieká wßego.

9. W Siodmym broni cudzołoſtwá. W Oſmym záśię złodźieyſtwá. W Dziewiątym / Fałßywego Zákazał świádectwá wßego.

10 W Dźieśiątym zákazał żądáć / Co raczył bliźniemu dáć / Zony/ y co innego: Przeſtań ná tym co maß ſwego.

11 Te Sześć ſą drugiey tablice / Vczą co ſię dotyce/ Wßech nas co tu mießkamy; Ják ſię

społem rządźić mamy.

12 Miłuymyß naprzod z prawego Sercá Bogá sámego; A potym záś bliźniego / Ták iáko śiebie sámego.

13 * Boże przez twoie litośći / Vżycz świetey miłośći / Że my nád wßystko ćiebie / Bliźnie miłuiem iák śiebie.

14 A w tákiey z wiáry miłośći / Prowadź k doskonáłośći; Day Swiętych obcowánie W nieśmiertelney chwale Pánie.

PSALMY O PRZYKAZANIV BOZYM.

Obiáśnienie pierwßego Przykazánia, Psálm 81.
Obiáśnienie wtorego Przykazánia, Psálm 106. 115.
Innych przykazań Summáriuß; Psalm 15.
O Pożytkách rozmyślánia y záchowánia przykazánia Bożego. Psálm 1. 119.

MODLITWA o záchowánie Przykazánia Bożego.

BOże iedyny Zakonodawco náß, poniewaz wola twoiá iest ábyßmy Przykazánie twoie záchowáli: Prośiemy ćie, vmártwiß pożądliwość złą w ćiele náßym przez

Duchá twego świętego, y ſtworz w nas ſerce cżyſte, ábyſmy to, cżego ty chceß w Zakonie ſwoim świętym świątobliwie záchowáli. Tego zás, cżego ſię nád Zakon twoy z krewkości dopuſzcżamy, Z miłosierdźia ſwego nie pocżytay zá grzech nam ku potępieniu: Dla Syná twoiego Jezuſá Chriſtuſá zakonu zá nas wypełnieniá, y przeklęctwá przez śmierć ſrogą iego zniesienia. Amen.

WTORA CZĘŚĆ PIEŚNI
KATECHIZMV
CHRZESCIANSKIEGO

O WYZNANIV WIARY S. Chrześćiańskiey.

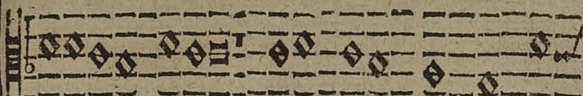
1. PIESN O WIERZE.

Sam Skład Apostolski.

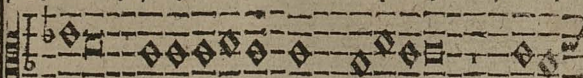

Jerzę w iednę° Bogá/Oycá wßech mogące°/ ſtworzyćielá niebá y ziemie. Wierzę w Jezu Chriſtuſá/Syná iego iedynego/Páná náßego/Ktory ſię począł z Duchá świętego/Národźił

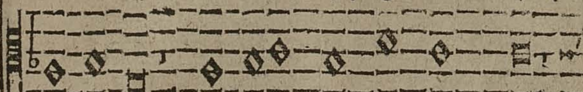
ſię z Má-

ſię z Máryey dziewice/ vmęczon pod Pontſkim Pi

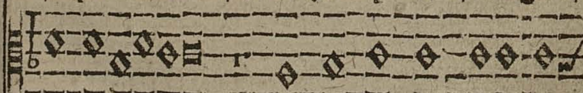
łatem/ vkrzyżowan/ vmárł/ y pogrzebion: Zſtąpił

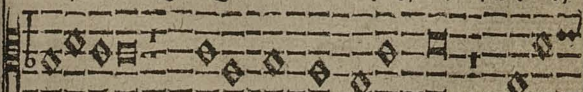
do piekłow. Trzećiego dniá zmartwych wſtał.

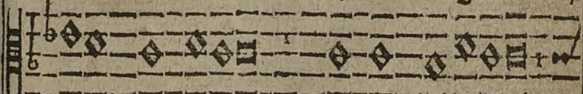
Wſtąpił ná niebioſá/ śiedzi ná práwicy Bogá oy

cá wſzechmogącego: Z támtąd przyidźie ſądźić ży=

we y zmárłe. Wierzę w Duchá świętego: święty

Kośćioł Chrześćiáńſki: świętych obcowánie:

grzechow

Grzechow odpuszczenie: Ciáłá zmartwych wstá-

nie: A żywot wieczny / Amen.

2. Piesn o Wierze.

Wierzymy w iednego Bogá/ Stwo-

rzyćielá wszytkiego świátá / Ktory sie zwáć Oy-

cem kazał/ Aby go káżdy miłował.

2 Imie iest mu wszechmogacy/ Krol nád krolmi kroluiacy: Tegoż Oycem swym zowiemy: O tym z pismá dobrze wiemy.

3 Wierzymy też w Syná iego/ Jezu Christá łáskáwego/ Pánem go nászym sławiemy: Ná tym sie nić nie mylemy.

4 Ktory ſie począł z świetego Duchá / Bogá prawdziwego : Bog práwy y człowiek iſty / Národził ſie z Pánny czyſtey.

5 Tey Pánnie imie María/ Z łáſki Bożey vmiłowána : W czyſtości wieczney zoſtáłá; Nigdy mężá nie vznáłá.

6 Wierzymy/iż Chriſtus náſz Pan/Pod Pontſkim Piłatem vmęczon/ Pan chwały vkrzyżowány/ Y vmárł prze náſze winy.

7. Pogrzebion ieſt : Zſtąpił do piekłá : Y wſtał zmartwych trzećiego dniá : To dla vſprawiedliwienia/ Wſzego ludzkiego plemienia.

8 Wierzymy iż wſtąpił do niebá / Siedźi ná práwicy v Bogá Oycá ſwego wſzechmocnego: Tám mamy przyczyńcę z niego.

9 Z támtego mieyſcá świętego / Przyidźie Pan ſądźić kàżdego/ Żywego y vmárłego : Wſzyſcy ſtániem przed ſąd iego.

10 Wierzymy w Duchá świętego/ Od Oycá Pochodzącego / Y od Syná; ták dźierżymy : Wielką ztąd poćiechę mamy.

11 Wierzymy być Zbor Chrześćiáńſki / Od Chriſtuſá zebrány z łáſki : W ktorym świętych obcowánie/ Łáſki Bożey vżywánie.

12 Wierzymy iż grzechy náſze / Odpuſzczą nam Bog w tym tu czáśie : Gdy z wiárą o to prośimy; Od Páná to z łáſki mamy.

13 Wierzymy iż toż náſze ćiáło/Ná ſąd wſtánie záśię cáło/ W nim ná Páná pátrzyć będziem /

Gdy ku

Gdy ku ſądu iego przyidźiem.

14 Wierzymy iż żywot wieczny / Będźiemy mieć on beſpieczny; Ktory nam náſz Pan obiecał / Gdy nas zá dźiatki ſpoſabiał.

15 Amen / Amen iuż śpiewaymy / A Páná Bogá żądaymy: Byſmy w tey Wierze ſkonáli: Day to nam náſz Pánie miły.

3 PIESN o Wierze.

Ná ſtárą Notę.

MY wierzymy w iednego Bogá / Stworzyćielá wſzego świátá; Iż on náſzym Oycem zoſtał / Nas ſobie zá dźiatki obrał. Ten nas ná wſzelki czás widźi / Ciáło duſzę on ſam żywi / Złych wſzytkich nas przygod broni; Od czártá / y od pokus chroni; Nie ſpi / ſtára ſię o nas; Strzeże ſam y pilno czuie: Bo ten ſwoie wierne miłuie.

2 My wierzymy w Syná Bożego / W Iezu Chriſtá / Páná ſwego: Ten z Oycem z wiekow kroluie / Mocą / czćią z nim porownuie. Z czyſtey Pánny ſię národźił: Duch święty w żywoćie ſpráwił. Ná krzyżu tu zá wierne wiśiał / Báránek niewinny vćierpiał: Vmarł; Pogrzebion: Zmartwychwſtał: W niebo wſtąpił / śiadł ná práwicy; Ná ſąd iego ſtániemy wſzyſcy.

3 My wierzymy w Duchá świętego / Z Oycem z Synem iedynego / ktory ſmętne ſercá náſze /

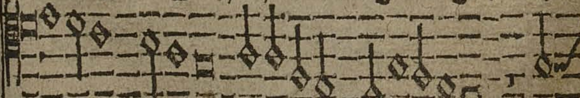
Cnoty

Cnoty nábawia/ćieſzy záwſze: Kośćioł chrześćiáńſki zbiera/ Broni/ w iedność ten nas zwiera; Grzechow tu odpuſt obiecuie: Ten śmierć zmártwychwſtániem zepſuie; Po tey tu częſney nędzy/ Zywot wieczny ſpráwi/ A da że z nim żyć będźie káżdy.

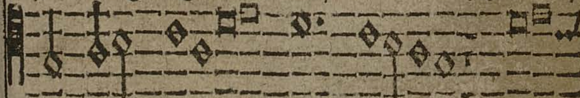
4 Piesn o Wierze.

Sámo Symbolum pierwſze Niceńskie wydane od 318. Biskupow przećiw Áriuſsowi około Roku 324. Społecżnie z Symbolum Conſtantinopolskim pierwſzym wydanym przećiw Macedoniuſzowi y Pneumatychom około Roku 380.

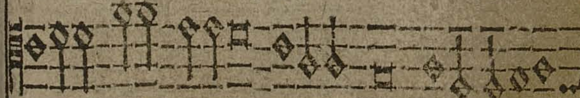

Ierzymy w iednego Bogá / Oycá

wſzechmogącego/Stworzyćielá niebá y ziemie/y

wſzech rzeczy widomych y tez niewidomych. A w

iednego Páná náſzego Jezu Christá/Syná Bożeᵒ

iednorodzonego/ á z Oycá przed wßytkiemi wieki

národzonego: Bogá z Bogá/ świátłość z świá=

tłości: Bogá práwego/ z Bogá práwego národzo

nego/ nie ſtworzonego: iedney iſtności z Oycem

wiecznym/ przez ktorego wßytko ieſt ſtworzono.

Ktory dla nas grzeßnych ludźi/ y dla náßego zbá

wienia zſtąpił z niebá wyſokie/ y wćielił ſię z Du

chá

chá świete/z Máryey národził śie z cney Pánny/
y zstał śie człowiekiem. Dla nas też iest y vkrzy
żowan pod PontſkimPiłatem/vmeczon y pogrze-
bion: A wſtał z martwych dniá trzećiego/podług
świetych Piſm: A wſtapił ná niebioſá/śiedźi ná
práwicy Oycá wßechmogacego Z támtad záś
przyydźie z wielka ſława ſadźić wßytkie żywe/ y

zmárłe:

zmárłe: iegoż krolestwu nie będzie końcá. Wierz

w Duchá świętego/Páná á ożywićielá swego:

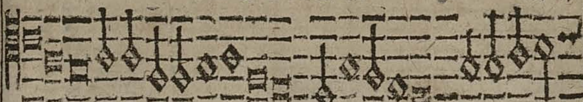
ktory od Oycá y od Syná z wiekow pochodźi. Kto

ry z Oycem y z Synem wespoł chwalon y wiel

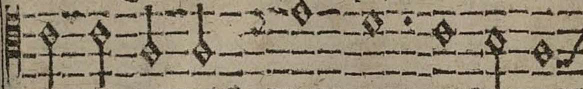
bion od wiernych bywa: ktory mowił przez Pro:

roki. Jeden być święty Kośćioł Chrześćiáński p

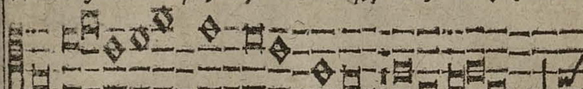
wszechny y Apostolski: Wyznawam też być chrze

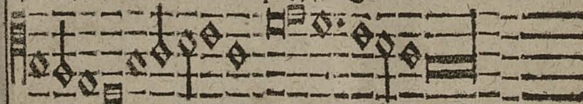
iedẽn/ ná grzechow moich odpuſzczenie : y oczeki=

wam zmartwychwſtánia wſzytkich ludźi zmár=

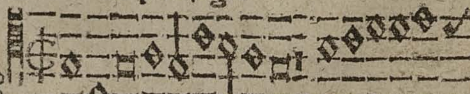

łych: y żywotá wieku przyſzłego/ Amen/

Amen/ Amen.

5. PIESN O WIERZE
z tegoż Symbolum Niceńskiego, y Konſtántynopolskiego.

Wierzymy w iednego Bogá/ Stworzyćielá wſzy
Wierzymy w Jezuſá Chriſtuſá Syná Boże-

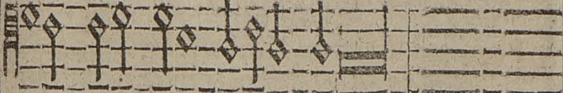
tkiego świátá / Wſzech rzeczy widomych y niewidomych/
go iednorodzonego/ A z Oycá wiecznego vrodzonego

Ná niebie wzgorę y ná ziemi będących. Rep. Bogá z Bo-
Przed wszytkimi wieki/záwsze będącego.

gá/Swiátłość z świátłości/Zstąpił z niebá ná te niskości

Bysmy byli przezeń zbáwieni wszyscy.

2 Z Máryey ślachetney Pánny/ Národził się człowiek y Bog práwy: A z swoiey wielkiey miłości/ Ucierpiał dla nas nędzę y wielkie boleści.

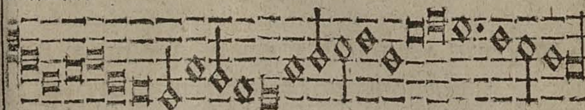
Rep. Pod Pontskim Piłatem krzyżowan/ Umárł/ potym y w grobie pochowan; I wstał zmartwych trzećiego dniá/ Ták iáko o tym świádczyły święte Pismá.

I wstąpił wzgorę ná niebiosá/Siedzi ná práwicy v Oycá/ Z támtąd przyidzie sądzić wszego człowieká.

3 Wierzymy y w Duchá świętego/ Páná obżywiáiącego/ Ktory od Oycá y od Syná pochodzi: Ktorego z Oycem y z Synem chwalemy wszyscy. Rep. Ktory mowił przez Proroki: I iedyny Kośćioł Apostolski: Wyznawamy też y

ieden krzest/ktory ná odpusczenie grzechow vstáwion iest.

Y oczekiwamy wskrzeszenia/ od vmárłych nas wszech powstánia / Y żywotá wiecznego otrzymánia.

PSALMY o wierze świętey Chrześćiańskiey, ktora wszytkie zwyćięża pokusy.

Psálm 76. 77. 121. 125.

MODLITWA o Stateczną WIARĘ.

WSzechmogacy Pánie Boże nász iedyny, iż od ćiebie wszelki dátek y dar doskonáły iest; Prośimy ćię, dayże nam wiárę mocną serdeczną, żywą, ktorą moglibyśmy się ze wszytkimi spráwámi námi tobie podobáć, odpusczenie grzechow y żywot wieczny otrzymáć. A dawszy nam onę, nie dopusczayże, ábyśmy ią

mieli vtrácáć; lecż vtwierdzay y pomnażay nas w niey, áż do ſkonánia náſzego, Przez Jezuſá Christuſá Páná y Zbáwićielá náſzego, Amen.

WYZNANIE WIARY ATHANAziuſzá świętego około Roku 340.

KTokolwiek chce być zbáwiony, potrzebá naprzod, áby w wierze Kátholickiey był vmocniony. Ktorey kto nie záchowa zupełney á nienáruſzoney, bez wſzelkiey wątpliwośći ná wieki będźie zátrácon. A WIARA KATHOLICKA NA TYM NALEŻY:

Abychmy iednemu Bogu w Troycy (to ieſt w Trzech Oſobách) á TROYCY w iednośći pokłon czynili. Ani perſon mieſzáiąc, áni iſtnośći nie rozdźieláiąc.

Abowiem inſza ieſt perſoná OYCA, inſza SYNA, inſza DVCHA S. Ale Oycá, y Syná, y Duchá świętego, iedno ieſt Boſtwo, rowna chwałá, ſpołwieczny máieſtat.

Iáki Oćiec, táki Syn, táki Duch S. Nieſtworzon Oćiec, nieſtworzony Syn, nieſtworzony Duch S. Niezmierny Oćiec, Niezmierny Syn, Niezmierny Duch ś.

Wiekuiſty Oćiec, wiekuiſty Syn, wiekuiſty Duch święty.

A wſzákoż nie trzey ſą wiekuiśći, ále ieden wiekuiſty. Iákoż też, nie trzey nieſtworzeni, y nie trzey niezmierni: ále ieden nieſtworzony, y niezmierny.

Ták też wßechmocny Oćiec, wßechmocny Syn, wßechmocny Duch świety: A przećie nie trzey wßech mocni, ále ieden wßechmocny.

Tákże Oćiec Bogiem, Syn Bogiem, Duch świety Bogiem: wßákże nie trzey Bogowie; ále ieden ieſt Bog.

Tymże ſpoſobem Oćiec Pánem, Syn Pánem, Duch świety Pánem: A przećie nie trzey Pánowie; ále ieden ieſt Pan.

Bo iáko káżdą zoſobná perſonę Bogiem, y Pánem, z obiáwioney Chrześćiánom prawdy, wyznáwáć muśimy: ták od trzech Bogow, álbo Pánow miánowánia, powßechną wiárą bywamy odwiedzieni.

Oćiec od żadnego ſpráwiony nie ieſt, áni ſtworzony, áni vrodzony.

Syn od Oycá ſámego ieſt nie ſpráwiony, áni ſtworzony, ále vrodzony.

Duch świety od Oycá, y od Syná nie ſpráwiony, áni ſtworzony, áni vrodzony; ále pochodzący.

Ieden tedy ieſt Oćiec, nie trzey Oycowie: ieden Syn nie trzey Synowie: ieden Duch świety, nie trzey Duchowie święći.

A w tey Troycy niemáß nic pierwßego, áni poślednieyßego: niemáß nic więtßego, áni mnieyßego: ále wßytkie trzy perſony ſpołwieczne ſą, y ſpołrowne. Ták iż we wßytkim, (iáko wyżßey powiedziano,) y iedność w Troycy, y Troycá w iednośći ma być chwalona.

Kto tedy chce zbáwienia doſtąpić, ták ma o Troycy świetey wierzyć.

Aleć potrzebna ieſt też dla zbáwienia wiecznego, á-

by też wćielenie Páná nászego Iezusá Christusá wiernie wierzył. Iest tedy práwa wiárá, ábyśmy wierzyli y też wyznawáli: iże Pan nász Iezus Christus, Syn Boży, iest Bog y człowiek. Bog w istnośći Oycowey, przed wieki vrodzony: á człowiek z istnośći Máiki ná świećie národzony. Doskonáły Bog, y doskonáły człowiek, z duszé rozumney, y z ćiáłá człowieczego bedący. Rowny Oycu według Bostwa, á mnieyszy niżeli Oćiec, według człowieczeństwá. Ktory áczkolwiek Bog iest y człowiek, nie dwáy przećie; ále ieden iest Christus: Ieden nie odmieniáiąc Bostwá w ćiáło, ále przyiąwszy człowieczeństwo ku Bogu. Zgołá ieden, nie pomieszániem istnośći: ále iednośćią persony. Abowiem iáko duszá rozumna, y ćiáło, ieden iest człowiek: ták Bog y człowiek, ieden iest Christus.

Ktory vmęczon iest dla zbáwienia nászego, zstąpił do piekłow, trzećiego dniá z martwychwstał. wstąpił ná niebiosá, śiedzi ná práwicy Bogá Oycá wszechmogącego: z támtąd ma przyść sądzić żywe y vmárłe. Ná ktorego przyśćie, wszyscy ludźie z martwych powstáną, w ćielech swoich: á oddádzą liczbę z vczynkow swoich włásnych. Y ći ktorzy dobrze czynili, poydą do żywotá wiecznego: á ktorzy źle żyli, do ogniá wiekuistego.

☞ TAC IEST WIARA KATHOLICKA: ktorey kto wiernie y státecznie trzymáć nie będźie, żadną miárą zbáwion nie będźie.

WYZNANIE WIARY SYNODV Powszechnego Ephezkiego pierwszego / przeciw Nestoryuszowi Heretykowi/ vczynione. Około Roku 468. od 200. Biskupow.

Ieśli kto nie wyznawa Bogá być prawdźiwie Emánuelem, y dla tegoż Bogárodźicą Swietey Pánny, (porodźiłá abowiem podług ćiáłá; Słowo Boże, ktore śie zstáło ćiáłem, podług czego iest nápisano, Słowo Ciáłem śie zstáło) Przeklectwem niech bedźie.

2 *Ieśli kto nie wyznawa, iż z ćiáłem podług istności złączone iest Bogá Oycá Słowo, á iż ieden iest Christus z własnym ćiáłem; to iest: iż tenże iest Bogiem wespołek y Człowiekiem, Przeklectwem niech bedźie.*

3 *Ieśli kto w iednym Christuśie substancie rozdźiela po ziednoczeniu, sámym ich związániem złączáiąc, á tym ieszcze ktore podług godnośći ćiáłá dźieie śie, álbo też powagi, nośći y mocy, á nie raczeyześćiem ktore śie zstáło przez iednotę przyrodzoną, Przeklectwem niech bedźie.*

4 *Ieśli kto w personách dwu álbo postáćiech te słowá, ktore w Apostolskich pismiech zámykáią śie, y w Ewángelickich, rozdźiela; álbo ktore o Christuśie mowią śie od Swietych, álbo od niego sámego; niektore iednák z tych, iákoby Człowiekowi, ktoryby oprocz Słowá Bożego miał śie szczegulnie rozumieć, przywłaszczał:*

á one záś iáko należące Bogu, sámemu Bogá Oycá Słowu przyſądzał, Przeklectwem niech będzie.

5 Ieśliby ſie kto ważył mowić, iż Christus ieſt θεοφόρον, to ieſt, Bogonośca, á nie ráczeyby go być Bogiem prawdziwie, mowił, iáko Syná przez náture, podług czego SŁOWO ćiálem ſstáło ſie, y ſstáło ſie vczestnikiem, rownie iáko y my ćiálá y krwie, Przeklectwem niech będzie.

6 Ieśli kto mowi, Bogiem być y Pánem Christuſowym Słowo Bogá Oycá, á nie ráczey onego ſámego wyznawa Bogiem weſpoł y człowiekiem, dla tego, że Słowo ćiálem ſie ſstáło, podług Piſm, Przeklectwem niech będzie.

7 Ieśli kto iáko Człowieká, Iezuſá zá ſpráwą Bogá Słowá mowi być rátowánego, y iednorodzonego Chwale, iáko innemu oprocz niego będącemu, oddawa, Przeklectwem niech będzie.

8 Ieśli kto waży ſie mowić, iż przyięty człowiek ſpołchwalony ma być z Bogiem Słowem, y ſpołwielbiony y ſpołnázywány Bogiem, iáko drugi z drugim (bo ſpoł ſyllábá przydána to wymaga wyrozumienie) á nie ráczey iednym pokłonem wielbi Emmánuelá, y iednemu vczćiwość oddawa, podług czego słowo ſie ſstáło ćiálem, Przeklectwem niech będzie.

9 Ieśli kto iednego Páná Iezuſá Christuſá vwielbionym powiáda być od Duchá świętego, ták iákoby on cudzey mocy przez niego záżywał, y od niego miał wziąć ſkuteczność przećiw duchom nieczyſtym, y moc przed ludźmi Boſkich cudow czynienia: á nie ráczey wyzna-

wa włá-

wa własnego iego Duchá, przez ktorego Boskie cudá wykonał, Przeklectwem niech bedzie.

10 Iż Biskupem y Apostołem wyznánia nászego sstał sie Christus, Boskie pismo wspomina; Ofiárował ábowiē sámego śiebie zá nas ná wonność wdzięczną Bogu y Oycu: Ieśli tedy kto mowi, iż Biskupem y Apostołem nászym stało sie nie sámo Boże Słowo gdy sie ćiáłem stáło, y człowiekiem według nas ludzi; ále iákoby innym oprocz onego osobliwie Człowiekiem z Niewiasty: Albo kto mowi, że zá śiebie ofiárował sámego śiebie ofiáre, á nie raczey zá nas sámych (bo niepotrzebował ofiáry, ktory zgołá grzechu nie znał) Przeklectwem niech bedzie.

11 Iesli kto nie wyznawa, ćiáłá Páńskiego obżywiáiącym byc, y własnym sámego Słowá Bogá Oycá; lecz iákoby drugiego oprocz niego, przyłączonego temuż przez godność, álbo iáko Boskie máiącego mieszkánie, á nie raczey obżywiaiącym byc, że sie stało własne Słowá wszytko obżywiáć mogącego, Niech bedzie przeklectwem.

12 Ieśli kto nie wyznawa Słowá Bożego vmęczonego ćiáłem, y vkrzyżowánego ćiáłem, y śmierći doználego ćiáłem, y ktore sie pierworodnym sstáło z vmarłych, podług czego żywotem iest, y obżywićielem iáko Bog, Niech bedzie przeklectwem.

WYZNANIE WIARY SYNODV Powßechnego Chálcedońskiego przeciw Nestoriußowi y Eutychesowi Heretykom wydáne około Roku 488. od 630. Biskupow.

Ták świętych Oycow náśláduiąc, iednego
tegoż wyznawamy Syná, Páná náßego Iezu
sá Christusá, y zgodnie vczemy wßyscy: i
doskonałym iest w Bostwie, y tenże doskonałym iest v
człowieczeństwie: prawdziwym Bogiem, y prawdzi
wym człowiekiem, tymże z duße rozumney y z ciáłá
Społistnym Oycu podług Bostwá, y społistnym nam po-
dług człowieczeństwá, we wßytkim nam podobnym, w
iąwßy grzech: przed wieki iednák vrodzonym z Oyc
podług Bostwá; ále ostátnich dni, dla nas, y dla náßeg
zbawienia, z Máryey Pánny y Bogárodzicielki, podłu
człowieczeństwá: iednym y tymże Iezusem Christusem
Synem Bożym, Pánem y iednorodzonym, w dwu nátu
rách, niezmießánie, nieprzemiennie, nierozdzielnie,
nierozerwánie obiáwionym: żadną miárą rożnice ná
tur dla iedności nie zniozßy; ále bárziey oboiey nátur
(w iedne persone, y podstáte zchodzącey) włásności zá
chowawßy: nie żeby sie miał w dwie osoby rozdzieláć
álbo rozrywáć; ále żeby był iedynym, y tymże Sy
nem iednorodzonym, Bog słowem, y Pánem náßym Ie-
zusem Christusem: iáko o nim niegdy Prorocy proroko
wáli, y sám nas Christus náuczył, y skład Oycow S
nam podał.

A teć to ſą Symbolá przez ktore wiárá S. Chrześciáńska ſczyrze Kátholicka ták ieſt podług Piſm świetych, od Głownych czterech Synodow y Athánáſiuſzá obiáśniona y opiſána; że też y oni Ceſárzowie pierwſzy Chrześciáńſcy, Gratianus, Valentinianus, y Theodoſius, *te wyznawáiących zá ſczyre Chrześciáńskie Kátholiki roskazáli mieć, á odrzucáiące, zá Heretyki. Tripartita Hiſtoria lib. 9. c. 7.*

PIESNI O TROYCY PRZENASWIETSZEY.

J. PIEŚN.

Notá iey iáko, Ráczyſz nas dziś wſpomoc Pánie/ ⁊c.

TUż weſzło świátło ſłoneczne / My przez Modlitwy ſpołeczne/Słuſzna byſmy Pánu ſwemu/ Bogu w Troycy iedynemu/ Nabożnie chwałe wzdawáli / O pomoc iego żądáli.

1 Dla naświetſzey twoiey chwały / Jáko obrońcá łáſkáwy / Rácz nas dziś ſługi ſwe bronić/ Mocną reką ſwą ochronić/ Od wſzego nam ſzkodliwego/ Od wſzech pokus czártá złego.

3 Jezyk náſz raczyſz hámowáć/ A ku czci ſwo-

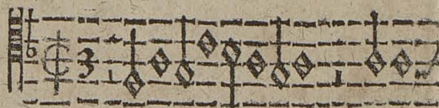
iey spráwowáć: By snadź co z przyczyny iego/ Nie vrosło zgorszliwego: Záchoway też w státecżności Wzrok/ by nie pátrzał márności.

4 Wszytkie serdeczne wnetrzności Oczyść sam od złych chćiwośći; Broń nas sprosney wszetecżnośći; Spraw niech niszczeie w mierności/ Iedzenia/ picia skromnego/ Buyność ćiáłá swowolnego.

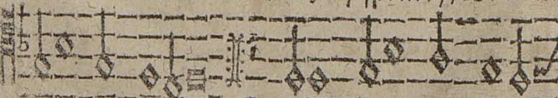
5 A skoro iedno dźień przeydźie/ Y nocna ćiemność nádeydźie/ Byśmy w świetey wstrzymáłośći/ (Day to Boże y w trzezwośći/) Tobie cześć chwałe wzdawáli/ A ták wesoło śpiewáli:

6. Bogu Oycu wszechmocnemu/ Y Synowi iedynemu/ Także świetemu Duchowi/ Dusz nászych ćieszyćielowi/ Niechay będą záwsze dźięki/ Y cześć y chwałá ná wieki.

2 PIESN.

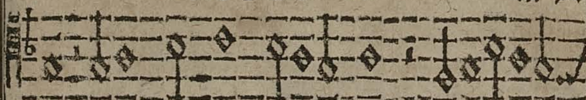

Chwałá Bogu z wysokośći/ Y dźię-
Dla ie° wielmożney spráwy/ Bo nam

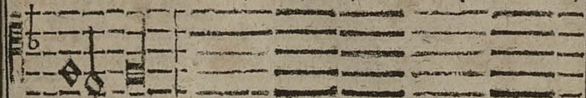

ki iego miłośći/ Rep. Dobra wolą Bog ma ku
żadna rzecz nieszkodźi.

nam/

nam/ Pokoy wieczny vczynił sam/ Nieprzyiacioły

potłumił.

2 O náß wieczny Boże Oycze/ Krolujący w niebie wiecznie/ Rep. Sławimy ćie y chwalemy/ Dla wielce sławney mocy twey : Bo niezmierzoná moc twoiá/ Skąd náßá wielka obroná/ Od ćiebie wiecznego Páná.

3 O Jezu Chriſte/ iedyny Synu Oycá niebieſkiego/Rep. Tyś nas ſtráconych z wiecznego Wyćiągnął gniewu Bożego. Báránku Boży/ náß Pánie/ Przyim prośby náße łáſkáwie : Zmiłuy ſie nád námi Pánie.

4 O Duchu naświętßy Pánie/ Zásmuconych poćießenie/ Rep. Oddal od nas czártá złego/ Mocą Boſtwá wßechmocnego : Rátuyże nas czáſu wßego/ Y wybaw z ſmutku káżdego/ Cżeſnego y też wiecznego.

3 Piesn.

Anie náß ſtudnico dobroći/Oycze bez

począt=

początku Od ciebieć wßytko dobro pochodźi/ Zmi

łuy śię nád námi.

Repet. Pánie náß studnico/ ꝛc.

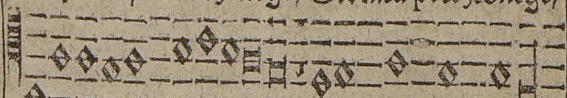
Repet. Pánie náß studnico/ ꝛc.

Chryste iedyny/ z Bogá Oycá vrodzony: Cie-

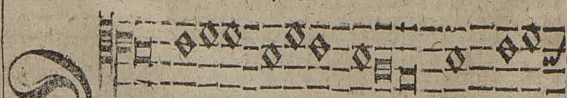
bie z Pánny národzonego/ Swiátu potrzebnego/

Opowiádáli Prorocy/ Zmiłuy śię nád námi.

Repet. Chryste iedyny/ ꝛc.

Repet. Christe iedyny/ ꝛc.

Duchu świety/ ogniu niebieski/ Rácz oświe

ćić náſze ćiemnośći : Byſmy wſzyſcy godnie Mo-

gli ćiebie chwalić zgodnie / Zmiluy ſię nád námi.

Rep. Duchu święty ogniu/ ꝛć.

Rep. Duchu święty ogniu/ ꝛć.

4 Piesn.

Szechmogący Stworzyćielu/ Nie-

bá/ ziemie możny Krolu/ Nád ćię możnieyſzego /

niemáſz/nie będźie/ áni było.

2 Trzecheś oſob w iednym Boſtwie Dźiwnieś możny w ſwym Kroleſtwie : Przez ćię / wſze ſtworzono/ Y wſzytko dobro nam ſpráwiono.

3 Bez początku w ſwey iſtnośći/ Wielceś dźi-

wny w swey iásności : Wiecznie sam kroluieß / Wßytkie rzeczy możnie spráwuieß.

4 Niebo/ ziemiá/ y też morze/ Ciebie wyznawa náß Boże/ W wielkich twoich śiłách/ Ktoreś ziáwił we wßech żywiołách.

5 Wßytko niebo Plánetámi/ Oświeciłeś y gwiazdámi ; K czásy roznymi/ Spráwuieß pioruny y gromy.

6 Anioły duchy czystemi / Osádziłeś niebo swemi; By ná ćię pátrzáli / A w chwale się twey rádowáli.

7 K ziemię też dziwnieś spráwił/ Człowiekáś ná niey postáwił; By ćię posłußny był / Wedle woley twoiey się rządził.

8 Ktemuś ią pięknie ozdobił/ By tu ná niey ku czći twey żył/ Lásy y gorámi / Z rozlicznemi ich okrasámi.

9 Niezmierną Mądrośćią Boską / Nápełniłeś przepáść morską/ Dziwnemi rybámi/ Zewßąd płynącemi rzekámi.

10 Wßytkoś powietrzem nápełnił / Rozlicznes w nim ptástwo spráwił / By go zážywał człek/ Dziękuiąc ći po wßystek swoy wiek.

11 Co ma w sobie przepáść morska / Albo też ßerokość ziemska/ Wßytko ku pożytku/ Dałeś ludzkiemu pokoleniu.

12 Nádtoś go ießcze wywyżßył / Pod moc iego wßytkoś podbił ; By nád tym pánował / Ciebie náde wßytko miłował.

13 Wßák-

13 Wszákże nád wszytko stworzenie/ Niedz=
meyszego ná tym świećie/ Niemász nád człowie=
ká : Przyszłá nań zá grzech pomstá wielka.
14 Bo nie zostal w niewinnośći ; Gdy vsłu=
chał Diabley złośći : Doznał náruszenia / Dá=
row z nim stworzonych strácenia.
15 Z rozkosznego Ráiu wygnan / A w rozli=
czne nędze podan ; Doczesne ná świećie/A wie=
czne potym to żywoćie.
16 W czym rátunku ni pomocy/ Nie było z ża=
dnego mocy : Bo w to vtrapienie/Przyszło wsze
ludzkie pokolenie.
17 A wszákoż ty Boże Oycze/ Weyźrzałeś ná
swe stworzenie/ Niechcąc by zginęło ; Ale w
twey chwale wiecznie żyło:
18 Zesłałeś Syná swoiego / Jedynego y
własnego/ Tu ná te niskośći/ By krwią swą o=
myl násze złośći.
19 Ktory będąc w nászym ćiele / Cierpiał dla
grzesznikow wiele / Y nábył onego Dziedzictwá
przez grzech stráconego.
20 Synu Oycá niebieskiego/Sprawco stwo=
rzenia wszelkiego/ Lutość twoiá wielka ;Ześ
przyszedł ná świát dla człowieká.
21 Tu ná świećie przebywáiąc/ Ludzkie zbá=
wienie spráwuiąc/ Zakoneś wypełnił : Potym
śmierć okrutnąś podstąpił.
22 Tákeś z Czártowskiey wybáwił Mocy /
Y grzechow pozbáwił/ Wszytkich w ćię wierzą=

cych; A zá złości pokutuiacych.

23 Trzećiegoś dniá potym powstał Z martwych/byś iáwnie okazał/ Twe dośćvczynienie/ A przez nie vspráwiedliwienie.

24 W niebieskaś wstąpił stolicę/ Ośiadł oycowską práwicę/ Tám oredownikiem Jesteś; boś nászym pośrzednikiem.

25 Zesłałeś nam z wysokośći/ Z swey Boskiey szczyrey miłośći/ Duchá naświętszego/ Poćieszyćielá wszech práwego.

26 A teraz go wszytkim dawasz Hoynie/ ktore zá wierne masz. O naświętszy Pánie/ Łáská twa niech w tym nie vstánie.

27 Byśmy się tu wspoł ćieszyli: A tám ná wieki chwalili/ Ciebie Páná swego; Ják Zbáwićielá iedynego.

28 Duchu święty rácz nas ćieszyć: Myśli/ vczynkow sprawcą być: Gdyżeś wszechmogący Bog/ wszytko we wszech spráwuiący:

29 Byśmy świątobliwie żyli/ Oycá y Syná chwalili/ Wespoł z tobą Pánem: Ná to mowimy wszyscy; Amen.

5. PIEŚN Przed Kazániem.

Notá iey, iáko, Zmiłuy się Boże nád námi.

PRośim ćię Oycze niebieski/ Rácz że nam záwżdy vżyczáć twey świętey łáski. A rácz nas od grzechow vchowáć/ A w łásce swoiey záchowáć: Boże Oycze day.

2 Prośim ćie też Synu Boży / Ráczże nam záwżdy vżyczác słowá swoiego ; Bychmy ie dobrze zrozumieli/ W tobie nádźieię pokładáli: Synu Boży day.

3 Prośim ćie też Duchu świety / z Bogiem Oycem/ y też z Synem w Troycy iedyny/ Prawdźiwey wiáry byś náuczył/ Podług wolcy swoiey rządźił : Duchu świety day.

6. PIEŚN Po Kazániu,

Ná stárą note.

W Ożegnay nas Boże Oycze / Mocą twey świetey práwice. Jezu Christe Zbáwićielu / Okaż nád námi łáskę swą.

2 Duchu świety rácz nas ćieszyć/ Myśli nászych rácz sprawcą być. Day Boże w Troycy iedyny/ Bysmy tento dźień strawili;

3 W twoiey łásce á w miłości / W miłośierdźiu w pobożnośći : Záchoway nas wszego grzechu/Nie day dyabłu z nas pośmiechu.

4 Day myślić o ostátnim dniu / Day pámietáć o skonániu. A gdy sie tu zwróćisz Pánie/Sądźić żywe y też zmárłe.

5 Postaw nas ná swey práwicy/Rácz nas vznáć zá swe syny. Amen/Amen/Boże day to/ By sie to w nas wypełniło / Coby ku czći twoiey było.

7. PIEŚN.

Ná ftárą Note.

BOże Oycze przy słowie twym / Rácz nas záchowáć prawdźiwym : Náwroć wszytkie Heretyki/Syná twego przećiwniki.

2 O Christe Pánie nád Pány / Obroń swoie Chrześciány: Okaż moc swey Boskiey ręki/Niech ćię ztąd chwalą ná wieki.

3 Duchu świety rácz nas ćieszyć ; A iednośćią wiáry złączyć : A czásu ostátecznego / Domieść żywotá wiecznego.

8. PIEŚN Po Kazániu.

Z Augustt y Ambrożt S. Hymnu wźięta.

Notá iey, iáko, Wesoło śpiewaymy/ Bogá Oycá chwalmy.

BOgá ćię chwalimy / Pánem wyznawamy / TROYCO przenaświętsza ; Czći ćię wszelka źiemiá/Tákże y to morze/ Chwałę wzdawa tobie.

2 Anieli Możnośći/ Archánieli y śiły / Thronowie y Páństwá/ Cherubin y Kśięstwá/ y Seráphin tobie/ mowiący śpiewáią :

3 Swięty/ święty/ święty Pan Bog nád zastępy : Pełne są niebiosá / y źiemiá twey sławy

Tyś sam

Tyś sam błogosłáwiony Pan Bog nász ná wieki.
4 Zbor ćię Apostolski/ Y poczet Prorocki/ Zastęp Męczennicki/ Y ten okrąg źiemski/ Wszystko ćię wyznawa/ Y lud Chrześćiáński.
5 Oycá niebieskiego/ Niezmiernie dobrego/ Wielbi káżda duszá/ Jáko ná to słuszá: Gdyż dał Syná swego/ Dla zbáwienia nászego.
6 Tyś Krol Chwały Christe/ Syn wiecznego Oycá/ Chcąc nas sam wykupić/ Raczyłeś śię wćielić; A żywotem Pánieńskim niechćiałeś śię brzydźić.
7 Skończyłeś zwyćięstwo/ Zstárłeś śmierci żądło/ Otworzyłeś niebo wiernym żądáiącym: Ná prawicy śiedźisz/ w sławie Bogá Oycá.
8 Że przyidźiesz wierzymy/ Sądźić spráwiedliwie; Rácz pomoc prośimy/ Wszem swym dobrotliwie/ Ktorzy w ćię dufáią/ Z miłośći czekáią.
9 Ráczże nas policzyć/ W liczbę świętych włożyć/ Tu y w tey sławnośći. Pánie rácz nas zbáwić; tákże y pożegnáć/ Dźiedźictwo swe nam dáć.
10 Duchu święty Boże/ Bez ćiebie nie może/ nikt zbáwiennie wierzyć/ Ni świątobliwie żyć: Owa co dobrego/ Przez ćię Páná swego
11 Mieć tylko możemy: Dayże nam prośiemy; By zbáwiennie wierzyć/ Zbożnie mogliśmy żyć; A potym Páná swego Ná wiek wiekow chwalić.
12 O błogosłáwieni wszyscy/ co ćię chwalą TROYCO przenaświętsza/ Y tobie cześć wzdá-

ię; Przed świátem się nie wstydząc/ Smiele wyznawáią/

13 Oycá niebieskiego/ Niezmiernie dobrego/ y Syná mądrego/ y Duchá świętego/ Wiernych ćieszyćielá Przedobrotliwego/

14 Mowiąc: Swięty/ Swięty Pan Bog nád zastępy; Pełne są niebiosá/ y ziemiá twey chwały; Jesteś błogosłáwiony Pan Bog nász ná wieki.

9. Pieśń Po Kazániu.

Ná stárą note.

Krolowi nád wszemi Krolmi/ á Pánu nád Pány/ Ktory on sam nieśmiertelność ma/ Jemuż bądź cześć y chwałá wieczna:

2 Bogu Oycu/ y Synowi/ y Duchu świętemu/ Niechay będźie wieczna cześć/ chwałá/ iáko Bogu wszechmogącemu/ Amen.

Psalmy O Troycy Przenaświetszey.

Psalm 2. 33. 45. 67. 101. 110.

Modlitwa do Troyce S.

Bądź tobie cześć y chwałá Boże Oycże, żeś nas stworzył, á stworzenie swoie rządźisz, opátrujesz,

truieſz, we wſzem dobrym dopomagaſz. Záchoway nas prośimy ćię, przy łáſce ſwoiey Oycowſkiey ná wieki wiekow: Amen.

Bądź tobie cześć y chwałá Pánie Jezu Chriſte Synu Bogá żywego; żeś nas wykupił, y zá grzechy náſze Bogu Oycu dośyć vczynił, przez śmierć ſwoię. Rácż o nas prośimy ćię pracą y ſtáranie mieć, iáko Pan y Páſterz nam od Oycá dány: á ſam nas wſpomagay, y godne czyń, ku łáſce Oycá twoiego: Amen.

Bądź tobie cześć y chwała Boże Duchu święty, ktoryś ſercá náſze poświęćił, y ku poznániu imieniá Bożego ſpráwić raczył. Rácz ſercá náſze rządźić y ſpráwowáć mocą y łáską ſwoią: ku wſzemu dobremu rácz pobudzáć: ćiemnośći náſze y nieumieiętnośći rácz oświecáć, ku ſtałośći rácz mocne czynić, w wierze y w nabożeńſtwie Chrześćiáńſkim rácz nas vtwier

dząć, y we wßytkich ſmutkách náßyc
rácż nas ſam záwżdy ćießyć. Amen
Boże Oycże y Synu y Duchu S, Boż
w Troycy iedyny, zmiłuy ſię nád
námi grzeßnymi, Amen.

PIEŚNI
O SYNV BOZYM
NA ADWENT;
To ieſt;
O WCIELENIV SYNA BOZEGO.

1. PIEŚN Adwentowa.

Notá iey iáko, Pieśń 3. O Troycy świętey.
Pánie náß ſtudnico/ ꝛc.

PAnie náß Oycże miłośćiwy / Boż wßechmogący/ Tobie my grzeßn dźiękuiemy: Zmiłuy ſię nád námi.

Rep. Ześ dla nas Syná ná miłßego/ Z niebá wyſokiego/ Zeſłał dla zbáwienia náßego: Zmiłuy ſię nád námi.

Rep. Studnicáś ty wielkiey dobroći: Rátu

w doległości/ A przywiedź ku wieczney rádości: Zmiłuy sie nád námi.

2 Chriſte iedyny / z niebá do nas poſłány / Z dawná nam z Oycy obiecány: Dla nas wſzytkich grzeſznych/Raczyłeś sie z łáſki wćielić: Zmiłuy sie nád námi.

Rep. Człowiek záſłużył/zá grzechy ktore czynił/Smierć/piekło/wieczne potępienie: Tyś sprawił zbáwienie/ Przez ono twoie świete wćielenie: Zmiłuy sie nád námi.

Rep. O Iezu naświetſzy/Synu Boży wſzechmogacy / Day nam bysmy przez twe wćielenie/ Smierći wieczney vſzli / Potym w Krolestwie z toba żyli: Zmiłuy sie nád námi.

3 Wſzechmocny náſz miły Pánie/Tyś namniey nie omieſzkał/ Gdyś iuż nas zbáwić miał: Prośbyś świetych twoich wysłuchał: Zmiłuy sie nád námi.

Rep. Iużći sie twa łáſká ziáwiłá/ Nas zbáwienia nábáwiłá/ Ktorego Prorocy/ Nam ie opowiádáiac żadáli: Zmiłuy sie nád námi.

Rep. Dziekuiemyć wſzyſcy tobie / Ześ nas raczył przyiac k sobie / Dla Syná twoiego / W żywoćie Pánny wćielonego: Zmiłuy sie nád námi.

(☞ * Pieśni ná wtora Niedziele Adwentowa/ pátrz o Sadnym dniu/ Pieśń 2. Iezus Chriſtus wiecznie żywy.)

2 PIEŚN Adwentowa.

Ná stárą notę.

WEsolo śpiewaymy / Bogá Oyc
chwalmy: Że nam Syná swego/ J
dnorodzonego/ Dał ná wykupienie
Prze ludzkie zbáwienie.

2 O przyśćiu Christowym / Czworo pism
o nim: Pierwsze / w ćiáło iego: Wtore / w ser
ce wiernego: Trzećie/ przy skonániu: Czwarte
ku sądzeniu.

3 Pierwsze przyśćie iego; Jest przodkiem dl
tego: By poselstwo spráwił: Wesele nam ziá
wił: Do pokuty wołał / Wiele ich vzdrawiał.

4 Ták mowiąc vczył sam: Przykład moy dá
ię wam; Ták iákom ia czynił / Wolą Oycá pe
nił: Tákże y wy czyńćie / Wolą Oycá pełńćie.

5 Wolą Oycá konał/ Grzesznych k sobie wo
łał: Proroctwá nie wzruszył/ Bowiem ćierpieć ra
czył. Ták lud swoy wykupił: Czártá z mocy złupił

6 Wtore przyśćie iego / W serce wierzącego
Przez swe święte słowo/ Wchodźi do grzesznego
Co pokutę czyni/ Jego słowu wierzy.

7 O tym sam powiedźiał / A obietnicę dał
Gdźie się w náuce mey/ Zeydą dwá / álbo trzey,
Jam iest miedzy nimi/ Przebywáiąc z nimi;

8 Nie opuszczáiąc ich/ Do mnie wołáiących:
Ale chcę być z nimi/ Káżdey ich godźiny/ Wszeg
vdręczenia/ Aże do skonánia.

Trzeći

9 Trzećie przyśćie iego / W czás śmierći ká-
ždego: Przetož nam czuć kazał/ Obžárstwá zákazał:
Bowiem niewie człowiek/ W ktory śmierć
przyidźie wiek.

10 Przeto śię wiáruymy / A nie obćiążaymy/
Serc nászych obžárstwem/ Ani też piiáństwem;
Rośkoszy przestánmy/ Páná w tym słuchaymy.

11 Czwarte przyśćie będźie / Gdy tu sądźić
przyidźie. Tám będźie dźiwny dźień/ Gdy wstániem
z grobow weń: Támby śię rad zły skrył /
By przed Pánem nie był.

12 Wszyscy Aniołowie / Christowi posłowie/
Ná sąd z Pánem przyidą/ Wielkie cudá będą:
Niż ná sądźie śiedźie/ Ziemiá śię trząść będźie.

13 Dźień tym strászny będźie / Dźień smutku y
nędze/ Co śię Páná przeli / Zá nim iść niechćieli/
Swiátu w tym folguiąc/ Ludźi náśláduiąc.

14 Przetož śię przyprawmy / Wszech złośći
przestánmy: Ták Páná czekaymy; Ná Modlitwách
trwaymy/ A w pokutowániu/ W świętych
obcowániu.

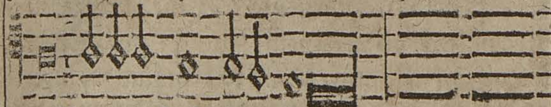
15 * Ráczże spráwić Pánie/ W nas pokutowánie;
Zebychmy ták żyli / A ćiebie widźieli / Páná
łáskáwego/ Ná dźień przyśćia twego.

3. PIEŚN Adwentowa.

BOg prawdźiwy Jezus Christus / Oka-

2 Chcąc być ludzkim zbáwićielem / Bostw złączył z nászym ćiáłem / Zá spráwą Duchá świ tego : Dla wykupienia nászego.

3 Słowo ćiáłem sie tu stáło / Pánny czyste nie wzruszyło : Iśćieć to nád rozum ludzki / B to spráwił nád bieg zwykły.

4 Bo gdy Pánná vwierzyłá : Moc naywy szego záćmiłá. Weyźrzał Bog ná iey zniżenie Duch świety spráwił wćielenie.

5 Wyszedł od Oycá wiecznego / Przyszedł n niskość świátá tego : Przywźiął násze ćiáło Pánny ; Dla nászey duszney obrony.

6 Wyszedł z żywotá czystego / Iák z páłac Krolewskiego : Iák olbrzym ku boiowániu/Pr szedł k nászemu zbáwieniu.

7 Y zwyćiężył Czártá złego : Smierć/piekło wszytkę moc iego : Y to/ czym był świát záráżo Aby z nim wiecznie strácon był.

8 * Ktoryś rowny Oycu swemu / Pomi przyrodzeniu mdłemu : Vlecz sam násze krewk śći / Podług niezmierney miłośći.

9 O Jezu Chryste z litośći / Ktoryś śie począł w czystośći / Błogosław nam; Obroń złego; Domieść Krolestwá wiecznego.

4. PIESN Adwentowa.

Wysłan iest od Bogá Anioł / Ktoremu imie Gábriel; O czym Lukasz świety świádczy / Aby temu wierzył káżdy.

2 Do kráiny Gálileyskiey / Gdźie iest miásto Názáretskie / W ktorym to Márya Pánná / Jozephowi poślubioná.

3 Y wszedł do niey z tym poselstwem / Bedac Bogu w tym posłusznym: Ktory / niż poselstwo spráwił / Tymi ia słowy pozdrowił:

4 Zdrowá bądź / vmiłowáná / Z łáski naywyższego Páná: Synowi ćie swemu obrał / By w twym żywoćie mieysce miał.

5 Pánná słysząc pozdrowienie / Miáłá to zá

podźiwienie; Jákowyby to pośeł był/ Ktory o-
nę ták pozdrowił:

6 Nie boy śię/rzekł Anioł do niey: To zá pe-
wne poselstwo miey: Bądź z tego dáru wesołá:
Boś łáskę Bożą náláзłá.

7 Poczniesz Syná y porodźisz; Imię mu Je-
zus położysz: A ten będźie ták krolował/ Nigdy
końcá nie będźie miał.

8 Zá spráwą Duchá świętego/ Poczniesz ty
Syná Bożego: Moc naywyższego to spráwi/ Z
on to sam w tobie záćmi.

9 Abyś w tym nic nie wątpiłá; Oto Elżbie
tá poczęłá/Práwie iuż w swoiey stárośći; Smu-
tną będąc z niepłodnośći.

10 Mieśiąc szosty iest Elżbiećie/ Jáko poczę-
łá w żywoćie: Bo v Páná wszechmocnego/ Ni
iest nic niepodobnego.

11 Pánná zátym pozwoliłá/ Pánu śię swem
poddáłá: Otom ia iest sługá iego; Zstań śię po
dług słowá twego.

12 Támże w iey świętym żywoćie/Nád zwy
czay było poczęćie: Bog śię z człowieczeństwem
złączył; Pánnie Pánieństwo zostáwił.

13 * O Christe dla nas wćielony/ W ży
woćie Máryey Pánny/ Ráczże nam grzechy od
puśćić/ Rádośći wieczney domieśćić.

5. PIESN Adwentowa.

Chwal

hwalebny iest Bog narodu Izráel-
skiego; Iż vczynił odkupienie ludu swego.
2 Podniosł vpádłą moc zbáwienia nászego :
W domu Dawidá sługi wiernego swego.
3 Ták iáko to obiecał / przez vstá świętych /
Prorokow swoich od wieku záwsze wźiętych.
4 Iż nas miał wybáwić od nieprzyiaćioł ná-
szych Ktorzy nas trapili czásow wszelákich.
5 A chcąc vżyć nád Oycy miłośierdźia swego /
Nie zápomniał Testámentu naświętszego.
6 Przyśięgę Abráhámowi oycu nászemu / Zy-
śćił / dawszy to iuż ludowi swoiemu.
7 Byśmy będąc z rąk nieprzyiaćioł wybáwie-
ni / Mogli mu służyć niczym nieustrászeni /
8 W pobożnośći / w spráwiedliwośći przed
nim chodząc ; Przez wszytkie dni násze żywot
święty wiodąc.
9 Ty dźiećię będźiesz zwan Prorokiem nay-
wyższego ; Poydźiesz przed Pánem / gotuiąc dro-
gi iego.
10 Oznáymuiąc o zbáwieniu ludowi iego / A
odpusczeniu grzechow / z dobroći iego.

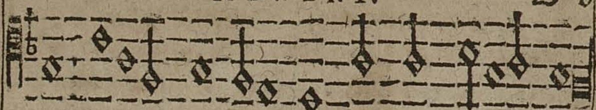
11 Przez niezmierne miłośierdźie Bogá náßego/ Ktory zśtąpił dla nas/ z niebá wysokiego.
12 Aby oświećił tych/ co w ćiemnośćiách siedźieli/ Y tych ktorzy tákże w ćieniu śmierći byli.
13 Spráwuiąc nogi náße czásu wßelákiego/ Ku drogom zbáwiennym pokoiu wiecznego.
14 * Bądźże wieczna chwałá Bogu Oycu náßemu/ Synowi iego/ y Duchowi świętemu/
15 Ták iáko vstáwicznie/ byłá odwiecznośći: Niechay będźie wiecznie iego wielmożnośći.

6. PIESN Adwentowa.

BOgá ćię chwalimy Pánem/ ꝛc. ꝛc. *Pátrz w Troycy świętey w Pieśniách. Pieśń 8. Może być też śpiewána po Kazániu.*

7. PIEŚN Adwentowa.

CHristus iedyny Syn Boży / Od Oycá Bog prawdźiwy / á wßech rzeczy stworzonych Pan práwy/ cá przedwieczny: Rep: Od wieku z Oycem bę

cy/ Obronca wßechmogacy na świat tu zstapić Raczył.

2 Dla nas sie stał Człowiekiem/ z Panny sie narodził. Rep. A iey Panieńskiey czystości ni wczym nie zaßkodził: Moc swoie Boską w tym ziawił; Ze sobie ciało sprawił/ By nas z grzechu zbawił.

3 Jeßcze sam Bog Oćiec w Raiu/ o tym przepowiedział. Rep. Jż Syn iego namileyßy/ na ten świat zstapić miał; Gdy do węża onego/ Ktory człowieka pierwßego Zwiodßy/ wwiodł do złego/

4 Mowił: żeś człowieka zdradził; Będzieß sie z nim wadził. Rep. Wiecznymi czasy/ bowiem ia nieprzyiazń vsadził/ Miedzy tobą a naśieniem/ Niewieśćim iey plemieniem: To zetrze głowę tobie.

5 Przez inne potym Proroki/ Syna swego wziawił. Rep. Ze miał na świat przyść/ aby tu wße grzeßniki zbawił; Smierćią swą z grzechu wykupił/ z potępienia wybawił/ Zbawieniem obdarzył.

6 Bo po vpadku człowieczym/ żaden sie nie obrał/ Rep. Ani Anioł/ ani człowiek/ coby go ratował; Aż sie nam na ten świat ziawił/ Co z dawna obiecan był/ ktory grzeßne zbawił.

7 Tenże sam potym obiecał; Ocz prośić bedźiećie/ Rep. Bogá Oycá w imię moie/wszytko otrzymaćie : Woła/ podźćie ku mnie wszyscy/ W grzechách swych obćiążeni/Byśćie wolni byli.

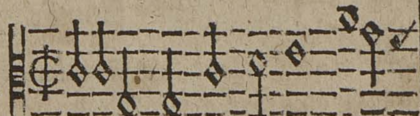
8 O ráczże nam Christe Pánie/ te łáskę twoię dáć/ Rep. Abyśmy tu w tey krewkośći/ przy wierze mogli trwáć : A niech twoie święte słowá/ Gdyżeś ty nászá głowá/nam będą poćiechą.

9 Rośćiągni iuż krolestwo twe naświętsze nád námi : Rep: Aby twa święta łáská / záwsze byłá z námi. A niech my twoie owieczki/nie mamy inney vćieczki/ Nád ćię Páná swego.

10 A gdy przyidźiesz ná ten to świát/w wielkiey wielmożnośći / Rep. A w tym doświádczysz kożdego wiáry y stałośći; Day byśmy twoy głos słyszeli; Podźćiesz iuż moi mili/ Ná wieczne rádośći.

8. PIESN Adwentowa.

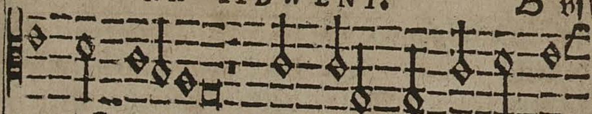

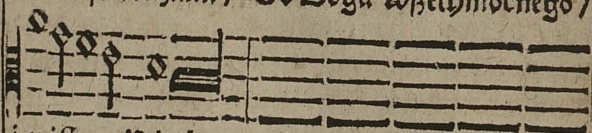
Vż wszyscy Chrześćiánie / záśpie-
Rozpámiętáiąc społem Christo-

waymy ninie. Rep. W ktorym miłość nawyższą
wo wćielenie;

nam ieſt vkazána / Od Bogá wßechmocnego /

á nászego Páná.

2 Bo ſię wielce zlitował/nád wßytkimi námi/ Rep. Widząc á ono Szátan pánuie nád námi. Ktorzyſmy przez Adámá pierwßego zgrzeßyli ; Przez wtorego Adámá z grzechu wybáwieni.

3 To co Pan Bog od wieku w ſwey rádźie vłożył/ Rep. Postawßy tu ku Pánnie / to nam iśćie ziáwił : Gdy posłał przez Anioła / do niey z wyſokośći ; Aby iey ziáwił nowe ná świećie rádośći.

4 Przyßedßy Anioł ku niey / pięknie ią pozdrowił ; Rep. A poſelſtwo od Bogá tymi słowy ſpráwił : Bądź pozdrowioná Pánno z łáſki vlubiona ; Tyś miedzy niewiáſtámi / ieſt błogosłáwiona.

5 Pánná ſię wielce temu poſelſtwu zdźiwiłá Rep: Bo tákiego poſelſtwá nigdy nie słycháłá: A Anioł rzekł ; iż ſię to mocą Boſką ſtánie : Bo wßechmocnośći iego/ nie ieſt zámierzenie.

6 Płod święty w twym żywoćie będźie zwan Syn Boży/ Rep. Ná ktorego Bog Oćiec moc

á cżeść swą włoży: By ná stolcu Dawidá sam
wiecznie krolował; Lud vspráwiedliwiáiąc w
sobie poświecował.

7 Ták Pánná vwierzywszy/ wnetki przyzwo-
liłá/ Rep: Aby Mátką zostáłá/ ták zacnego
Syná: A z swey wielkiey pokory ták odpowie-
dźiáłá/ Do Aniołá co przezeń to poselstwo miáłá:

8 Otom ia iest pokorna służebnicá iego: Re.
Sstań mi sie pośle wierny/ według słowá twe-
go. A ták w iey czystym ćiele/ raczył sie Pan
wćielić/ Ktory nas z śmierći wieczney miał zno-
wu ożywić.

9 Tám Bogu vstąpiło práwo przyrodzone;
Rep. Pánnie zostáło Pánieństwo nienáruszone:
Moc Boża to záćmiłá co nie má początku: Bog
słowo sstał sie ćiáłem/ w tym dźiwnym porządku.

10 Przetoż to iuż pewnie wiedz wszelkie poko
lenie; Rep. Iż sie Bog sstał człowiekiem prze
ludzkie zbáwienie. Ná świećie z ludźmi będąc/
tu w pokorze mieszkał; Stráconych dárow ná-
szych/ záś znowu nábywał.

11 * Chwalmysz Bogá wiecznego/ społecz-
nie śpiewáiąc: Rep. A w swym sercu rádo-
śnie chwałę mu wzdawáiąc/ Z ták kosztow-
wnego dáru/ Syná wćielonego:
Bądź ná wieki chwalebne imię
święte iego.

9. Pieśn Adwentowa.
Ktora ieſt Máriey Pánny. Luc: 1.

Notá iey, iáko Pſálmu 5. Poſłuchay Pánie słow moich. etc.

Z Sercá práwie ochotnego / Wielbi duſzo ma Páná ſwego. Rep. A Duch ſię moy rozrádował; Iż mię Bog zbáwieniem dárowáł: A iż weyźrzał ná mię wdźięcznie / Sługę ſwą ták podłą łáſkáwie: Przeto źiemſcy narodowie / Wſzyſcy mię ſzczęśliwą názowią.

2 Iż on Pan moy wſzechmogący / A mnie z łáſki ſwey miłuiący / Rep. Oprocz wſzey godności moiey / Wielce mię vczćił z łáſki ſwoiey. Lecz nie dźiw; gdyż imię iego Swięte ieſt záwzdy czáſu wſzego: A trwa miłośierdźie iego / W narodźiech boiących ſię iego.

3 On ſam pokazał moc ſwoię (Rámieniem ſwym) pod ktorą ſtoię / Rep. Roſproſzył wynioſłych hárdość / Myśli sercá ich / złą niezbożność: Mocarze ich z ſtolic zrzućił / A podłe wy wyżſzył y vczćił. Nápełnił dobrym łáknące / Wypuśćił czczo obfituiące.

4 Przyiął wdźięcznie powolnego / Izráelá ſługę ſwoiego: Rep. Aby to pokázał wiernym; Iż on ieſt Pánem miłośiernym: A iż nie przepomniał ſwego / Slubu Oycom vczynionego / Abrámo-

brámowi z domem iego/ Zycząc mu szcżęścia wiecznego.

10 PIEŚN Táż Máriey Pánny.

Notá iey iáko: Wszechmogący stworzycielu.

DUszo moiá Páná swego/ Wielbi cżásu wszelákiego: Duch moy się ráduie/ W Bogu zbáwienia dostępuie.

2 Bo weyzrzał ná vniżenie/ Pokorney swey służebnice: Ztąd mię zwáć szcżęśliwą/ Wszytkie narody wiecznie będą.

3 Ten mi możne rzecży spráwił/ Niewymowne cudá ziáwił: Możnym będąc słynie/ A święte záwsze iego imię.

4 A miłośierdźie onego/ Do narodu wszelákiego/ Rośćiągnie się wszędźie: Ktory się go iedno bać będźie.

5 Ten możny vcżynek spráwił/ W tym moc swą Boską obiáwił: Iż pyszne rozproszył/ Myśl ich hárdą wniwecz obrocił.

6 Ten też zepchnął z Thronow możne/ Ná ich mieysce dał pokorne. Nákarmił łáknące/ A bogáte opuśćił łáczne.

7 Izráelá sługę swego/ Przyiął z łáski swey dla tego: Aby to okazał: Iż obietnic swych nie zápomniał.

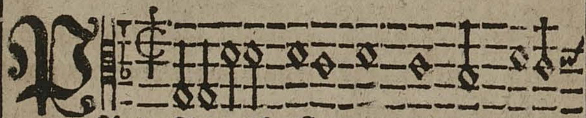
8 Toć sam Oycom obiecał był/ Abrahámowi zá-

wi záślubił/ A potomstwu iego; że miał posłáć Syná swoiego.

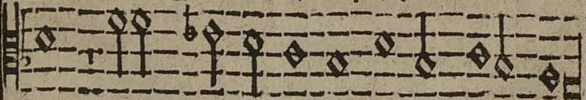
9 * Bogu Oycu wszechmocnemu / Chwałá niech będzie sámemu; Iż nam Syná swego zesłał dla zbáwienia nászego.

II. Piesn Adwentowa.

Ktora lubo przed Kazániem, lubo po Kazániu może być śpiewána, Słowo, wćielenie, odmieniwszy czásow innych, w Słowo, Zmiłowánie, álbo twe národzenie, &c. &c.

Anie Jezu Christe / przez twoie wćielenie/ Ráczysz nam dáć prosim Boskie przeżegnánie.

2 Zebyśmy się ćiebie ták rozmiłowáli / Tobie cześć y chwałę sámemu wzdawáli.

3 A potym żywoćie przyimi nas ku sobie: Gdyż nászá nádzieiá / położona w tobie.

4 Abyśmy ćię iuż tám práwie oglądáli / Czegośmy z rádośćią tu oczekawáli.

PSALMY O ADWENCIE,
Albo
O Wćieleniu Syná Bożego.
Psálm 72. 85. 89. 132.

MODLITWA Adwentowa.

WSzechmogący Boże Oycże, ktoryś chćiał áby Słowo ono Syn iednorodzony twoy zá spráwą Duchá świętego, wźiął ćiáło z Pánny błogosłáwioney Máryey: day nam prośimy pokornie, ktorzy temu wierzymy, zstáć się vczestnikámi pożytku tego iego z ćiáłem náßym złączenia. Przez tegoż Páná náßego Jezusá Christusá, Amen.

PIESNI O NARODZENIV SYNA BOŻEGO, według ćiáłá

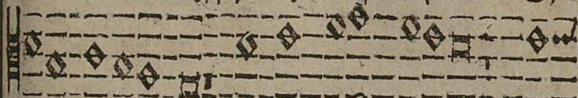
1. PIEŚN.

PAnie náß studnico dobroći / Oycże bez początku / etc. *Pátrz o Troycy S. Pieśń 3.*

2. PIEŚN.

Szyscy ludźie weselćie śię; Boć Syn

Boży národźił śię/ Ktory z dawná obiecan/ Dźi-

śia nam iuż iest zesłan.

Rep. Národźił śię dźiś w Bethleem/ Mieśćie słáwnym Dawidowym / Zá Augustá Cesárzá/ Tá święta weszłá zorzá.

Rep. Pánná nam go porodźiłá/ Y w pieluszki vwinęłá: Powiwszy w żłob włożyłá/ Nászego Zbáwićielá.

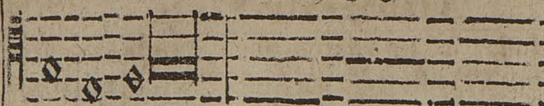

Stáyni śię nam národźił/ Choć iego

świát wszytek ten był/ A wżdy nie miał kędyby

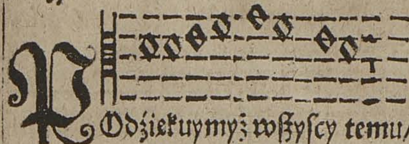
Odpoczy-

odpocżywał.

Rep. Do Egiptu vćiekał / Gdy go Herod zabić kazał: Nędze ćierpiał / By grzeszne z Bogiem ziednał.

Rep. W Bethleem mieyscá nie miał: A tymi to znáć iuż dawał; Iáko sludzy mieli być iego w nedzy.

POdziekuymyż wszyscy temu / Synowi narodzonemu / Ktory sie dźiś národźił / Nas smetne vweselił.

Rep. Spiewaymyż iuż z Aniołámi / Y ze wszytkimi wiernymi / Pánu temu wiecżnemu / Dla nas národzonemu.

Rep. Anieli go obiáwili / Y w Bethleem vkázáli: Przetoż go przywitaymy / Pieśni wdźiecżne śpiewaymy.

3. PIEŚN.

Ná stárą noto.

CHwalmyż wszyscy z weselem Stworzyćielá swego / Rep. Bo prze nász zbáwienie zesłał Syná swego / Dźiś sie národźiło / Proroctwo się

spełniło/ W iego národzeniu. Dziwne to národzenie! Bo sie stáło złaczenie/ Bostwá z człowieczeństwem.

2 Niesłycháne wćielenie to Syná Bożego: Rep. Przedziwne národzenie/ Królá Anielskiego! Káduia sie Anieli/ Spiewáiacy wesele/ Stworzyćielu swemu: Bo ludzkie pokolenie/ Przez to swe národzenie/ Odiał czártu złemu.

3 Bzáiasz powiedział; iż sie národzić miał: Rep. Anioł Pánnie zwiástował: Że sie w niey wćielić miał. Szczesliwa iest tá Pánná; Jż k temu iest obrána/ Z Krolewskiego rodu; By mátka Boża byłá/ Królá nam porodziłá/ Z niebieskiego dworu.

4 Gdy był świát popisowan z dekretu Augustá/ Rep. Szłá Pánná y z Jozefem do tego to miástá/ Bethleem názwánego/ Powiátu Zydowskiego: Gdy tám w ten czás byłá/ Syná nam porodziłá/ Z dawná obiecánego/ Od Oycá wiecznego.

5 A gdy go porodziłá/ y w swe rece wźiełá/ Rep. W pieluszki go powiłá/ iákie w ten czás miáłá: W iáslech go położyłá/ Tego zacnego Syná/ z niebá posłánego; Gdźie sa chwały Anielskie/ Y śpiewánie roskoszne; bez wszelkiey tesknośći.

9 Pátrz iáka to pokorá/ ták zacnego Królá/ Rep. Co go w niebie Anieli bez przestánku chwałá: A wżdy tu w stáyni leżał/ Ten co nam wszy-

tko ziednał/ Mądrość Oycá swego: Potym prz[...] śmierć grzech zgłádźił / Z niego nas wyswob[...] dźił/ rádości nabáwił.

7 Anioł sławny pásterzom nád stádem czui[...] cym/ Rep. Onym w nocy zwiástował Królá ni[...] bieskiego/ W iáslisk ách leżącego/ W pieluszki p[...] witego/ Páná wszego świátá; Dla rodzáiu l[...] dzkiego / W czásu nie máiąc swego/ ná tym n[...] dznym świecie.

8 Chwałá Bogu ná niebie / Anieli śpiewáli[...] Rep. Pokoy ludźiom ná świecie wdźięczny zwi[...] stowáli. Gwiazdá się vkazáłá Medrcom/ iási[...] świećiłá/ Nád zwyczay gwiazd inszych: Któ[...] byłá znák tego/ Przyścia Syná Bożego; D[...] zbáwienia nászego.

9 Medrcy ią obaczywszy z kwápieniem iech[...] li/ Rep. Iż się ten Pan národźił zdawná obie[...] ny: Gwiazdá ie vprzedzáłá/ Która im znák d[...] wáłá/ áż do tego mieyscá Gdźie się ten Pan n[...] rodźił / Który nás wyswobodźił; Z wieczne[...] przeklectwá.

10 Potym wespołek weszli do domu oneg[...] Rep. Tám dźieciątko náleźli/ y mátuchnę ie[...] Wnet tám przed nim vpadszy/ Chwałę mu v[...] niwszy/ iáko Pánu swemu; Skárby swe otw[...] rzywszy / iemu ie dárowáli; Potym precz o[...] cháli.

11 Pátrzmyż iuż wszyscy pilno ná Syná B[...] go/ Rep. Iáko się tu on zniżył/ mogąc być be[...]

go. Wystrzegaymyż sie pychy/ A pokory sie vczmy od Páná swoiego: Bo nam przykład zostáwił/ Jáko tu on sam czynił/ By káždy z nas ták że żył.

12 * Christe Krolu niebieski od Oycá postány; Rep. A prze násze zbáwienie národzony z Pánny/ Rácz nam pokoy sposobić / od Antichristá bronić: Pásterzu swey trzody / Wypadź precz iego błedy/ A prawde rozmnoż wszedy; Nász mocny obrońco.

4. PIEŚN.

Ná stárą Note.

NAstał nam iuż czás wesoły; Że sie nam z czystey Pánny národził Syn Boży: Przezeń sie wszem wierzącym zbáwienie mnoży.

2 Ktoremu słońce y mieśiąc/ K wszytkie gwiázdy niebieskie służą ná czásy swe; A czynią roskázánie ku iego chwale.

3 Chwalmyż go z tákiey miłośći / W bráterskiey nászey iednośći/ serdeczną wdzięcznośćią: Iż nas raczył obdárzyć swoią szczodrośćią.

4 Bo sie nam w nim okazáłá Miłość/ ktora też nie byłá tákowa słycháná: Iż dał Oćiec niebieski nam swego Syná.

5 A ktoryż to człowiek słyszał/ By nas ták Pan Bog miłował/ że Syná swego dał! Tegoż dla nas poniżył/ sługą vczynił.

6 O dziwnaż to łáská iego / Że nam dał Bog Syná swego! Czegośmy niegodni: Przetoż mu zá to wszyscy chwałę wzdawaymy.

7 Ten widząc ludzkie zgrzeszenie / Y też wielkie záwiedzienie / idąc w zátrácenie / A od chwały niebieskiey / precz oddalenie:

8 Ktorego żadná świátá moc / Ani Anielska pomoc / nie mogłá rátowáć; Przetoż się sam nád námi raczył zmiłowáć.

9 Y weyźrzał ná nas łáskáwie / Dał Syná k tey naprawie; áby nas rátował: Dla tegoż go ták zniżył / sługą vczynił.

10 Ten też z niezmierney miłości / Podstąpił tu ćięszkości / rozliczne trudności: Iż co Adam zásłużył / ná sobie znośił.

11 Przetoż się raczył národźić / A ná świećie widźian być; áby nas wykupił / Z grzechu / śmierći / y piekłá / wiecznie wybáwił.

12 A przetoż my tu ná ziemi / Cześć / chwałę iemu wzdawaymy; ze wszemi Aniołmi / Bez przestánia go chwaląc / wdźięcznie śpiewáiąc.

13 * Dźiękuymyż miłości iego: Iż od diabłá złego wyrwał nas w swey mocy: Abyśmy mu służyli we dnie y w nocy.

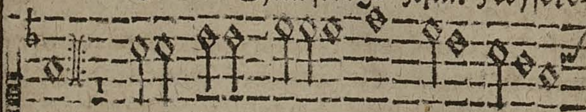
14 Bądź chwałá Oycu wiecznemu / Stworzyćielowi nászemu / Bogu wszechmocnemu / Ktory nam dał swoiego Syná miłego.

5. PIEŚN.

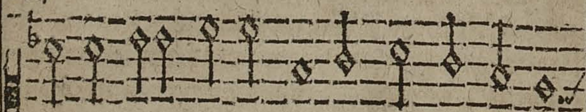
Oyc.

Ncá niebieskiego pochwalmy z miło-
Że nam Syná swego zesłał z wysoko-

ści. Rep. Czcią sobie rownego / A bárzo miłego/
ści/

Jenż sie w Pánnie wcielił: Gdy sie czás wypeł-

nił/ Tedy sie národził.

2 Jego národzenie tu w wielkiey niskości/ Rep. Nie wielom ná świecie było w znáiomości; Swięci Prorokowie/ I wielcy krolowie/ Chćieli wedle ciáłá/ Widzieć zbáwićielá/ Swego ćieszyćielá.

3 Wszákże im nie dáne żądze wypełnienie/ Re. Innym záchowano Christá národzenie. Anioł sie vkazał Pásterzom roskazał: Do Bethleem idźcie/ Národzone dziecie/ W miásteczkách naydźiećie.

4 Oycá w niebieśiech ma/ władnie po wszem świećie; Rep. Mátkę ná ziemi ma/ to śláchetne dźiećię. W pokorze raczył przyść / Smierć wieczną dla nas zgryść. Kto chce przyść do niebá/ Zá tym iść potrzebá/ Ktory zstąpił z niebá.

5 Ná świećie mieszkáiąc/ wszystkie grzeszne ćieszył: Rep. Chore vzdrawiáiąc/ martwe słowem wskrześił. Cudá wielkie czynił; Gdyż práwym Bogiem był: Po tych miał poznan być / Ktory ná świát miał przyść/ Grzeszne wyswobodźić.

6 Wszyscy go żądáli z wielką ochotnośćią/ R. Rzadcy go poználi swoią vpornośćią: Ktorzy go przyieli/ Moc od niego wźieli; Czártá zwyćiężyli; Swiát ten opuśćili; A zá nim chodźili.

7 Ktorzy go zá dobroć/ serdecznie miłuią: Re. Ci go skutkiem sámym/ chętnie násláduią/ Máiąc to od niego / Z zásłużenia iego: Zá nie oręduie/ Grzechy z nich zdeymuie/ Ząskę dáruie.

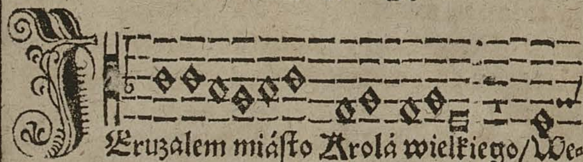
8 * Przez twe národzenie ráczysz nam dárowáć Rep. W dobrym pomnożenie/ złego sie wiárowáć: Bysmy w cnotách żyli / W pokorze chodźili/ Ciebie nie gniewáli / Wiernie prácowáli / Láski twey doználi.

9 Coś w nas raczył spráwić/ Z swey szczyrey miłośći/ Rep. Chćieyże nam to zdárzyć ku wiecżney rádośći: Swiátłem nas swym oświeć/ W sercách ie nam rozniec: Nie dopuszczay złośći/ Ani ćielesnośći/ Zgáśić twey iásnośći.

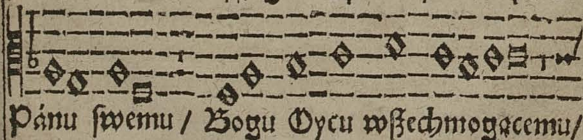
Day

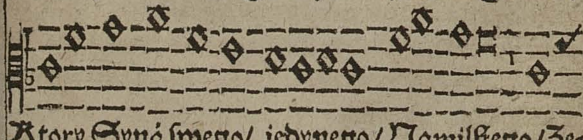
10 Day nam vćieszenie w Niebieskiey rádośći; Rep. Wieczne pomieszkánie / Gdźie niemász żáłośći ; Gdźie ćię wszyscy święći Aniołowie chwalą; Niech ćię z nimi chwalim/ nigdy nieprzestáiąc/ Rzeczmy wszyscy/ Amen.

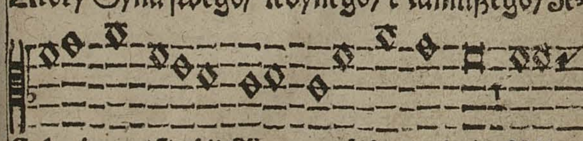
PIESN 6.

Jeruzalem miásto Królá wielkiego/ Wesel-

selże się dniá dźiśieyszego; Spieway nowe pieśni

Pánu swemu / Bogu Oycu wszechmogącemu/

Ktory Syná swego/ iedynego/ Namilszego/ Ze-

słał ná te niskośći/ Aby nas zbáwił złośći. Ráduy

2 Słowo ktore Adam w Ráiu vsłyszał/ W on czás/ gdy Pan wężá przeklinał: Aby głowę iego święte plemię/ Potłoczyło żeńskie naśienie/ Wypełniło śię to w domu zacnym Dawidowym: Gdy porodźiłá Syná Mária święta Pánná. Ráduymy śię społem wszyscy z Anioły śpiewáiący: Chwałá Bogu ná wysokośći.

3 Wieczne słowo Bogá Oycá wiecznego / Ktore záwżdy było v niego; Przez ktore to niebo/ y źiemię stworzył / A nam wieczną bytność swą záiáwił; Już śię ćiáłem prawdźiwie stáło y wyniszczyło śiebie sámo/ przyiąwszy ná śię ksztalt służebniká. Ráduymy śię społem wszyscy z Anioły śpiewáiący: Chwałá Bogu ná wysokośći.

4 Ten ktorego niebo/ źiemiá y morze/ w bytnośći ogárnąć nie może/ W stáyni w żłobie podłym położon był / Gdy śię z czystey Pánny národźił: Nie wstydźił śię ten Krol wieczney chwały mátki swoiey/ Pierśiámi być karmiony/ będąc stworzyćielem iey. Ráduymy śię społem wszyscy/ z Anioły śpiewáiący; Chwałá Bogu ná wysokośći.

5 O przedziwna miłość Oycá wiecznego/Bogá ſtworzyćielá náſzego: Iż to przeyźrzał z łáſki ſwey od wieká/ Aby vpádłego człowieká / Przez Syná ſwoiego/ Namilſzego wćielonego/ z grzechow śmierći wybáwił; Y zá dźiatki ſpoſobił. Ráduymy ſie wſzyſcy ſpołem z Anioły śpiewáiący: Chwałá Bogu ná wyſokośći.

7. PIEŚN.

Dy ſie Chriſtus národźił/Anioły rozweſelił: Z rádośćią mu śpiewáli / Bogu cześć/ chwałę dáli; Pánná Syná poczęłá / Chriſtuſá porodźiłá/ Czyſtą pánną zoſtáłá.

2 W Bethleem ſie národźił / Ktorego wſzyſtek świát był: Do złobu był włożony/ Pan wiekuiſtey chwały: Mária go powiłá/ W pieluſzki obwinęłá/ Obwinąwſzy kármiłá.

3 Anieli obiáwili/ Pásterzom te nowiny: Do Bethleem biezeli; Tám Jezusá nálezli: Nálazszy go chwalili/ A Bogu dziekowáli/ Iż Jezusá poználi.

4 My go też poznawaymy/ Z rádośćią przywitaymy; Nie brzydźmy sie nágiego/ Y ták vbożuchnego: Dla nasći to vczynił/ Ze sie on ták národził/ A Bostwo z ćiáłem złaczył.

5 Dla ćiebie to vdziáłał/ Abyś sie go niewstydał: Przystap k niemu nie boy sie: Dla grzechow nie stráchay sie: Bo to v niego naydźieß/ Iż grzechow twych pozbedźieß/ A ku zbáwieniu przyidźieß.

6 * O národzony Christe/ Zbawże nas prosimy ćie: Przez národzenie twoie/ Przyymi nas w łáske swoie: Boś sie dla nas národził/ W żywoćie Pánny wćielił/ Byś nam zbáwićielem był.

7 Przetoż my iuż z Aniołmi/ Bogu cześć chwałe daymy/ Bogu ná wysokośći; Ze nam dał z swey miłośći/ Syná swego własnego/ W Bostwie sobie rownego/ Dla zbáwienia náßego.

8 PIESN

Ná stára Note.

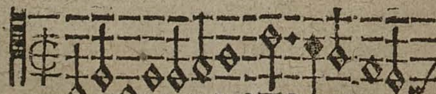

Vż my dziatki záspiewaymy zweselem; Ze Pan Christus iest náßym zbáwićielem.

2 Ktory sie nam ná tym świećie národził/

národźił/ A tym sercá ludźi wiernych ochłodźił.
3 O czym zdawná Prorocy powiedáli; Przy
ście iego od wieku zwiástowáli.
4 Iże Pánienká syná począć miáłá/ Ktora-
by mężá nigdy nie vznáłá.
5 Tego syná Emmánuel zwáć miano; Pan
Bog z námi/ To imię wyłożono.
6 Bowiem przez iego święte Národzenie /
Spráwione iest wszem ludźiom odkupienie:
7 Z Bogiem Oycem nas wszystkich ziedno-
czenie; A wiecznego żywotá przywrocenie.
8 * Bądźże iemu chwałá ná wysokośći/Z tey
łáski/ y niewymowney miłośći:
9 A nam tu ná ziemi w tey śmiertelnośći/Po
koy dobrey woley/ y też iednośći.

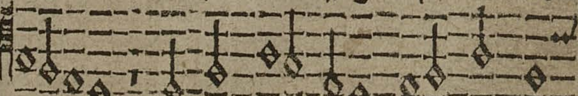
9. PIESN.

ROzpomniże káżdy dźiś/dobroć Páná

swego; Zeć on Syná namilszego Zesłał dla ćiebie

vpádłego; Byś przez iego wykupienie / Mogł o-

śięgnąć wieczne zbáwienie.

2 Z żywotá národźić śię raczył Pánieńſkiego / Zá ſpráwą Duchá świętego / Okrom złączenia mężczyńſkiego : Miał ná wſzem prawdźiwe ćiáło / Okrom tego że grzechu nie miáło.

3 A choćia zakonowi niwczym nie przewinił ; Jednák wſzemu doſyć czynił / Co w nim iedno Pan Bog przykazał : Jáko to naprzod pokazał : Gdy śię w oſmy dźień obrzezáć dał.

4 A te wſzyſtkie w tym ſwoim ćiele ſpráwy / Dla náſzey czynił napráwy : By to co nam nie możno było / Przezeń śię iuż wypełniło / Nas z wieczney nędze wybáwiło.

5 Bo káżdy cżłek w ſwym ćiele grzechem zá=rázonym / Pod ſrogim Páńſkim zakonem / Wy=trwáć nie mogł ; A z ſwey krewkośći / czyniąc ro zmáite złośći / Gwałćił wolą Boſkiey zwierzch=nośći.

6 A ták onym ſrogim przeklectwom był podá=ny / Ktore ná te ſą wydáne ; Co Zakon Boſki przeſtąpili. A iż wſzyſcy tácy byli / Wiekuiſtą śmierć záſłużyli.

7 Ale Pan Bog lituiąc vpadku náſzego / Ra=czył zeſłáć Syná ſwego ; Aby zakonney powin=nośći / Vczynił zá wſzytkie doſyć / A zgłádźił ná=ſze wſzyſtkie złośći.

8 Przyiął ná śię przeklęctwo człowieká grzesznego/ A ták vpewnił káżdego/ Weń prawie z sercá wierzącego; Że mu swoie zásłużenie/ Przywłaszczy ná wieczne zbáwienie.

9 Poćieszne to nowiná iśćie iest káżdemu/ Prze sprosny grzech troskliwemu; Że ták snádna drogá spráwioná/ Jest nam przez sámego Páná/ Wymść z srogiey mocy Szátáná.

10 Wychodźmyż iuż co rychley/ á śpieszmy śię k niemu/ Ku Pánu ták łáskáwemu/ Przyimieć on nas k swey chwale wdzięcznie/ A postánowi bespiecznie; Byśmy z nim żyli w niebie wiecznie.

10 PIEŚN ták przed Kazániem iáko y po Kazániu.

Ná stárą Notę.

TVż teraz wszyscy śpiewaymy / A Pánu swoiemu dziękuymy; Że nam przez swego Syná miłego / Dał wybáwienie od Diabłá złego. Rep. Záśpiewaymyż mu iuż wdzięcznie / Chwalmyż go wszyscy serdecznie/ Dla zmiłowánia y wykupienia; Ktore mamy z iego dárowánia. Jemu przysłuszá śpiewáć z Anioły w rádośći; Chwałá záwsze ná wysokośći.

2 Christe Pánie nász iedyny/ Bogu Oycu Synu miły/ Tobie my nędzni/ chwałę dawamy/ Ze wszemi twoiemi wybránemi: Rep. Bo przez

ćię świát iest vczynion/ A przez ćię człowiek odkupion/ Ktorego żywiß/ A záchowywaß; Bo w swey mocy niebo/ y ziemię maß. Tobie przystußa śpiewáć z Anioły w rádośći: Chwałá záwżdy ná wysokośći.

II PIESN.

Po Ewángeliey ℣. 12. Pieśni Trzećiey o národzeniu Páńskim. Christe Krolu Niebieski od Oycá posłány. &c.

PSALMY NA NARODZENIE Páńskie.

Psálm 2. 19. 93. 97. 98. 99. 110. 136. 145.

MODLITWA Czásu Pámiątki Národzenia Páńskiego.

WSzechmogący Boże Oycże, ktoryś iednorodzonego Syná twego dał nam, áby náße náturę przywźiął, á z czystey Pánny się národźił; Spraw prośimy, ábyśmy będąc odrodzeni, y dźiatkámi twoimi stawßy się przez przysposobienie y łáskę twoię, twoim Duchem S. ná káżdy dźień odna-

wiali

wiáli ſię: Przez tegoż Syná twego námilſzego, á Páná náſzego Jezuſá Chriſtuſá, Amen.

NÁ DZIEN MLODZIANKOW.

PIESN.

Jedy Krol Herod krolowal/ Nád
Zydy pánowal/ W ten czás ſię Chriſtus národził;
Aby lud ſwoy wierny wyſwobodził.

2 Tegoż ći mędrcy ſzukáli/ O nim ſię pytáli; Aż do Jeruzalem przyſzli/ Azáliby go támże náleźli:

3 Nowiąc: gdźie ieſt národzony / Zydowſki Krol nowy? Widźielichmy gwiazdę iego / Ktora nas teraz wiedźie do niego.

4 Przyßliśmy śię iemu modlić/A onego chwalić: Bo wiemy iż iest wieczny Pan / Ktory śię raczył ták obiáwić nam.

5 Gdy to Krol Herod vsłyßał/Iż ták iest/zrozumiał/Zlekną́ł śię y smęcił bárzo/ A z nim Ieruzalem wßytko miásto.

6 Tedy zebrawßy Biskupy / y Licemierniki/ Bádáiąc śię od nich pytał; Gdźie śię ten to Christus národźić miał.

7 Rzekli: Iż w Bethleem mieśćie / Wiedz to Krolu iśćie: Támci śię Christus národźił / Iák o tym Prorok Micheaß mowił.

8 Wziąwßy Krol Mędrce osobnie/Pytał ich táiemnie; Iżeby mu powiedźieli / Kiedy oni tę gwiazdę widźieli.

9 A gdy śię od nich dowiedźiał/ Wnetki ie odesłał/Do Bethleem/ by pytáli; Pilnie tego dźiećiątká ßukáli.

10 A rzekł im: gdy ie naydźiećie / Wiedzenie mi daycie; Ia też do niego przyiádę / A wßego dobrá winßowáć będę.

11 Gdy od Krolá wyiecháli/ Gwiazdę wnet vyźrzeli: Swiecąc onym nád nimi ßłá; Aż práwie nád tym domem stánełá.

12 A gdy tám do domu weßli/ Dźiećiątko nálezli; Páná Iezusá miłego / A z nim też Máryą mátkę iego.

13 Tám ná swe koláná pádli/ Iemu śię modlili: Z skárbow swych wyiąwßy dáry / Złoto/

Kádźi-

Rádzidło/Mirrhę mu dáli.
14 A Bog im tę náukę dał/ We śnie ie nápomniał; By Herodá omineli; A drogą inszą/ nie tą iecháli.
15 Gdy to Krol Herod vsłyszał/ Bárzo się rozgniewał; Do Bethleem záraz posłał/ Dziatki niewinne mordowáć kazał.
16 Támći było záśmucenie/ Głośne nárzekánie/Vbogich y śmętnych mátek; Gdy płákáły swoich miłych dziatek.
17 * Prośimy ćię Christe Pánie / Rácz dáć zmiłowánie: Spraw w nas wiárę/ serce tákie/ Ku tobie ći Mędrcy mieli iákie.
18 Abyśmyć prawie wierzyli/ K ćiebie szukáli Nálazszy ćię w twoim słowie / Dayże nam być z sobą wiecznie w niebie.

PSALMY ná ten dźień.

Psálm 2. 8.

MODLITWA dniá Młodziankow.

BOże wszechmogący, ktorego dniá dźiśieyszego chwałę niewinni męczennicy nie mowiąc lecż vmieráiąc wyználi; rácż prośiemy ćię, wszytko w nas występkow złe vmorzyć

vmorzyć, áby wiárę twoię, ktorą ięzyk mowi, też żywot obyczáymi świętymi wyznawał: Przez Páná nászego Jezusá Christusá, Amen.

NA NOWE LATO.

To iest, wdźień obrzezania Pańskiego.

I. PIESN.

Ná ktorą Notę.

WOchwalmyż wszyscy społem Páná Bogá z tego; Rep. Że ná świát zesłáć raczył Syná iedynego: Tegoż Pánná Márya w Bethleem porodźiłá / Jezusá miłego; A w pieluszki powiłá / A do żłobu włożyłá / Królá niebieskiego.

2 Byli w oney kráinie Pásterze pásący / Rep. A stánął Anioł przy nich / ták do nich mowiący: Wesele wam obiáwiam / Národźił się Christus Pan: To známię weżmiećie: Że w Dawidowym mieśćie / W żłobie leżące dźiećię / Powite nay dźiećię.

3 Nagle z onym Aniołem / y niebieskie rzesze Rep. Z niewymownym weselem wespoł zebráwszy się / Páná Bogá chwaliły / A ták głosem mowiły: Bądźże wieczna chwałá Bogu ná wysokośći / Ludźiom w ziemskiey niskośći / Pokoy dobrey woley.

4 Mędrcy też ná wschod słońcá / gdy gwiazdę vyźrzeli/ Rep. Przyszli do Jeruzalem / o nim się pytáli : Potym do Bethleem szli / Tám dźiećiątko náleźli/ Modlili się iemu : Dálić mu też y poczty/ Złoto/ Kádźidło/ Mirrhę/ Krolowi wiecznemu.

5 Jáko było w Zakonie Zydom przykazano / Rep. By káżde ośmego dniá dźiećię obrzezano/ Jego też obrzezáli/ Jezus mu imię dáli: Boć nász iest Zbáwićiel. Dla tegoć się národźił/ Aby nas wyswobodźił/ Wierny odkupićiel.

6 A gdy go do Kośćiołá stáwili Bożego; R. Spráwiedliwy Symeon wźiął ná łokćie iego ; Chwaląc Bogá rzekł iáwnie : Już puść w pokoiu Pánie/ Służebniká swego: Abowiem oglądáły/ Oczy moie widźiáły/ Zbáwićielá swego.

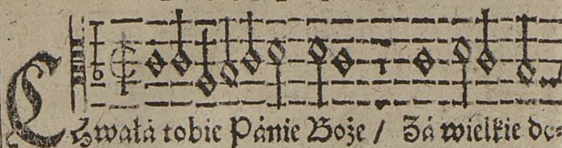
7 * Christe Krolu niebieski/ od Oycá postány: Rep. A prze násze zbáwienie / dla nas obrzezány/ Rácz nam pokoy sposobić/ Od Antychristá bronić; Pásterzu twey trzody/ Wypądź precz iego błędy/ A prawdę rozmnoż wszędy/ Nász mocny obrońco.

2. PIEŚN.

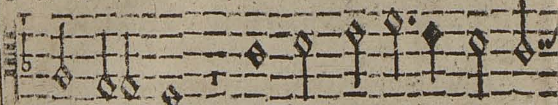
ROspomniż káżdy dźiś / dobroć Páná swego/ rc. *Pátrz o Národzeniu Syná Bożego Pieśń 9.*

3. PIEŚN.

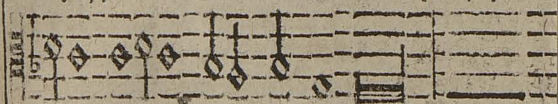
Chwałá

Chwałá tobie Pánie Boże / Zá wielkie do-

brodzieystwá twe ; Żeś nas w ten przeszły Rok

żywił/ Y mocną ręką swą bronił.

2 Prośim ćię też Roku tego / Broń nas od wszego złego/ Zdrowie y Pokoy rácz nam dáć/ Ku swey świętey chwale chowáć.

3 Rácz sercá násze odnowić/Ku świętym spr… wem pobudźić: Aby w nich Roku nowego / Ni… było nic obłudnego.

4 Day ábyśmy się odnowili : To iest/ że złych dobrzy byli: Poprzestawszy pierwszych złośći Tobie służyli w czystośći.

5 Niechay będźie násze serce/Duchowi twoi… mu mieysce; Aby w nim záwsze przebywał/ W… dług twey woley spráwował

6 Błogosławże Páństwu temu; Day ratunek ludu swemu: Day miłość y świętą zgodę/ Z lu… dem przećiwnym vgodę.

7 Od niezgodnych ludźi buntow / Broń K… ćiołá twego gruntow. Odbiiay Szátáńskie ś…

ły/ Nie day burzyć twoiey chwały.

8. Zgrom swowolnych ludzi dumy/ Vśmierz wykretne rozumy: Nie day słowem twym wichrowáć/ Rozmáitych Sekt budowáć.

9. Niech nie będźie zámieszánie/ Krolestwá twego stárgánie: Pohámuy bystrych pierzchliwość/ Day zgode/ zetrzy nieswornosć.

10. Strzeż Pánie tey to Korony/ Nie odeymuy swey obrony: Bądź strożem we dnie y w nocy/ Od nieprzyiaćielskiey mocy.

11. Przełożonym dobrą spráwe/ Day mądrość y zgodną ráde: Niech powinność swą wládząmą/ Ná podárki niech nic nie dbą.

12. Zyẃ Krolá: day Káznodźieie: Oblecz ie w duchowną zbroię; Aby trzody pilnowáli/ Słowo prawdy rozszerzáli.

13. Niech będą pilni strożowie/ Ewángeliey wodzowie: Jákoby się nie stárgáłá/ A potym też nie zniszczáłá.

14. By potomstwu zostáwili/ Ják od Oycow swoich wźieli/ Wszytkę tę koronę sławną: Vczyń to przez dobroć dawną.

15. Day im Pánie Duchá swego/ By byli sercá iednego: Społecznie się szánowáli; Nieprzyiaćioł się nie bali.

16. Broń od głodu/ mieczá/ moru/ Powszechnego twego Zboru: Záchoway nas Roku tego/ Ode wszego Christe złego.

4. PIEŚN

Notá iey iáko: Nuż my dźiatki záśpieway-
my z weselem/ etc.

TObie bądź Pánie chwałá wszego świátá / Żeś nam dał doczekáć Nowego látá.

2 Day ábyśmy śię wszyscy odnowili: Grzech opuśćiwszy / W niewinnośći żyli.

3 Vżycz pokoiu / vżycz świętey zgody: Niech śię nas boią Pogáńskie narody.

4 A ty nas niechćiey odstępowáć Pánie: Ale nam owszem dopomagay ná nie.

5 Łáská twa święta / niech iuż będźie z námi: Boć nic dobrego nie vczynim sámi.

6 Mnoż w nas nádźieię / Przyspórz práwey wiáry; Niech rozeznamy prawdźiwe twe dáry.

7 Błogosław Pánie źiemi z swey szczodrośći: Niechay nam doda dostátek żywnośći.

8 Vchoway głodu y powietrza złego: Day wszytko dobre z miłośierdźia swego.

5. PIESN.

Litánia/ *Ktorey patrz w Pieśniách, o Pokućie ná końcu.*

PSALMY.

Psálm 1. 44. 45. 78. 90. 118. 143.

Modlitwa Ná dzień Nowego Látá.

Wszechmogący Boże Oycże, ktoryś iednorodzonego Syná twego ćiáłá obrzeſkę ćierpieć, y zakonowi poddánym chćiał mieć, dla nas grzeſznych ludźi: day prośimy, áby ſercá náſze, práwem y duchownym obrzezániem, ták były obrzezáne, áby vmartwiwſzy źiemſkie, y ćieleſne pożądliwośći, byliſmy we wſzem woley twoiey Boſkiey poſłuſznymi: Przez tegoż Syná twoiego namilſzego á Páná náſzego Jezuſá Chriſtuſá, Amen.

Na Dzień MEDRCOW/ Albo Według poſpolitey mowy, TRZECH KROLOW.

Pieśni.

1. Pochwalmy wſzyſcy ſpołem/ etc. Pieśń I. Nowego Látá.

2. Kiedy Krol Herod krolował/ etc. Pieśń I
O Młodziankách.

PSALMY,

Psálm I. 19. 36. 37. 72. III.

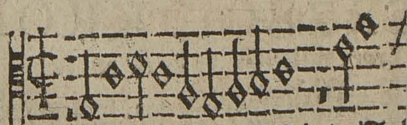
Modlitwa ná dzień Mędrcow.

WSzechmogacy Boże Oycże, ktorys iednorodzonego Syná twego Pogánom zá powodem gwiazdy obiwić raczył, vżycz z łáski swey, ábysmy, ktorzy ćię iuż z wiáry znamy, twey Boskiey świátłośći po tym żywoćie záżywáli: Przez tegoż Páná náßego Jezusá Christusá, Amen.

PIEŚNI.

O MECE PANSKIEY.

I. PIEŚŃ.

Báwićielu Christe náß Pánie/ Nal

pſzy nád wſze ſtworzenie/ Day nam vznáć łáſkę

twoię/ Z łáſki ſwoiey.

2 Boć wielka ieſt łáſká twoiá k nam / Ktoręś hoynie vkazał nam/ Wziąwſzy náſze przyrodzenie/ Z ſwey miłośći.

3 Vćiekałeś przed złym Herodem / Y byłeś kuſzon złym Diablem/ Nie zwoliłeś iego złośći; Z ſwey miłośći.

4 Y ſpodobáło ſię też tobie / Przebywáć w nędzy w chudobie/ W głodźie/ w c:uciu/ w pracách wielkich ; Z ſwey miłośći.

5 Pracęś wielką w drogách ſwych znaſzał / Dobrześ nam czynić nie przeſtał; Czyniąc dobrze złym/ y dobrym; Z ſwey miłośći.

6 Słowoś kazał / y cudáś czynił / Zakonęś wſzytek wypełnił ; A wżdy ſię źli ſprzećiwili / Twey miłośći.

7 Twoię świętą prawdę gánili / Przed ſędźmi ná ćię ſkárżyli : Mowili falſzywie przećiw Twey miłośći.

8 Wydanęś był / zdrádzon y vplwan ; Srogoś biczowan / pośmiewan : Nie miał żaden

w vczćiwośći / Twey miłośći.

9 Schowanes w grob / y do piekłáś wszedł: Trzeciego dniá z grobuś wyszedł. Wykupiłeś swoie wierne / Z swey miłośći.

10. Day ábyśmy prawdziwie ználi / Coś dla nas czynił / ważyli: A dobrodźieystw wdźięczni byli / Twey miłośći.

11 Rácżże nas też wszytkich pocieszáć: Prośby nász wysłuchiwáć. Day co iest podług woli twey / Z swey miłośći.

12 Christe iák sie podoba tobie / Rácżże nas spráwowáć sobie; Zebyśmy doszli rádośći / Z twey miłośći.

13 Gdy przyidźiesz sądźić spráwiedliwie / Tám sie vkażesz sträszliwie; Tym ktorzy nie byli wdźięczni / Twey miłośći.

14 Ktore odkażesz precz od śiebie / Biádá im będźie przez ćiebie. Szczęśliwi ktore ty przyimiesz / Z swey miłośći.

15 Będą ná ćię záwżdy pátrzyli / Y ná wieki wiekow chwalili / Máiąc wszytkiego w hoynośći / Z twey miłośći.

16 Tobie Christe Pánu nászemu / Od Bogá Oycá dánemu / Cześć / chwałę / wzdawamy wszyscy / Twey miłośći.

2. PIESN.

Ná stára Notę.

JEzus Christus syn Boży/ Mądrość Oycá swego/ Ráczył tu wiele ćierpieć w ćiele dla grzesznego. W niedźielę przed swą męką/Pan nasz srodze płákał: Przychodźiłá wielkanoc śmierći ná się czekał.

2 Wyszli k niemu przed miásto/ cześć mu vczynili; Niżli minął trzeći dźień / inák się zmienili. Odszedł Iudász Skáriot Páná swe° przedał/ Zá trzydźieśći srebnikow/ Zydom go złym wydał.

3 We czwártek po wieczerzy w ogrodźie z swymi był; Bogu Oycu się modlił/ by kielich oddálił: Potrzykroć oto prosząc/ by go raczył odiąć: Ná iego wolą spuśćił/ á krwáwie się poćił.

4 Przypádli nań żołnierze iákoby ná złego: Iudasz pocáłowániem zdrádźił Páná swego. A gdy się nań rzućili/ począł go Piotr bronić/ Málchowi vcho vćiął/ Pan się nie kazał mśćić.

5 Do Biskupow go wiedli/ Po swey woley mieli: Cáłą noc z nim nie spáli/ Biiąc iáko chćieli; Twarz naświętszą vplwáli; Oczy záwiązáli; Policzki mu dawáiąc/ Gádáć mu kazáli.

6 Potym Piotr z stráchem wielkim / gdy v ogniá stánął / Pierwey niż kur záśpiewał / Trzykroć się go záprzał. Ná dźień pierwszey godźiny Wiedźion do Pilatá: Falszywie nań skárżyli / Stárszy y Xiążetá.

7 Niechćiał go Piłat sądźić/widząc go bez winy: Rzekli / bądź tá krew ná nas y ná násze Syny. Zátym go Piłat wydał biczowáć nágiego/

Nie zostáwiono ná nim członká nie zbitego.
8 Cierniem koronowánie Pan raczył podstą-
pić: Rozliczne pośmiewánie; potym y ná śmierć
iść. Czásu szostey godziny z krzyżem z miástá wie-
dźion: Z wielkim posromoceniem / tym krzyżem
obciążon.
9 Mieyskie pánie płákáły; iż ćierpiał bez winy.
Rzekł im: nie płáczćie ná mię / ále ná swe syny.
Był ták bárzo strapiony; że iść z krzyżem nie mogł:
Symon był przyniewolon by mu go nieść pomogł.
10 Ná krzyżu go rozbili: Gorzki napoy dáli:
O suknią los miotano; Ják Prorokowano. Ja-
nowi poruczona mátká miła iego: Ktorą on
wziął zárázem do domu swoiego.
11 O dźiewiątey godzinie Christus wołał He-
li; Z czego sie záślepieni Zydzi náśmiewáli: He-
liaszá ten woła / áby go rátował / Wszák dobrze
oględamy / Będźieli go tu miał.
12 Záwołał głosem wielkim / do Oycá w bo-
leśćiách. Ey czemuś mię opuśćił w ták wielkich
ćięszkośćiách. Zá nieprzyiaćioły swe / Oycá swe-
go prośił: A skłoniwszy swą głowę / duszę swą
wypuśćił.
13 Gdy nász miły Zbáwićiel ná krzyżu był v-
márł / Słońce sie też záćmiło: Oćiec gniew oká-
zał / Zá tákie okrućieństwá ktore nád nim wi-
dział. W ten też czás z grobow świętych pow-
stáło wiele ćiał.
14 Zasłoná się przerwálá / skáły sie pádáły /

Niewinney

Niewinney śmierći iego wielce litowáły. A gdy
się źiemiá trzęsłá/ iákowy tám strách był! Potym
też Rotmistrz wyznał; Iż Synem Bożym był.
15 Zá tákowymi dźiwy ludźie się vználi/ Zá-
łuiąc śmierći iego/ Bogu chwałę dáli. Potym
ieden z żołnierzow bok otworzył iemu/ Krew z
wodą wypłynęłá/ k zbáwieniu náßemu.
16 Tám wyćiekły świątośći náßego zbáwie-
nia; Wodą y krwią poświęćił wody wiernych
chrzczenia. Źięt był z krzyżá k wieczoru/ dány od
Piłatá: Gdy iuż był zá nas vmarł/ Odkupićiel
świátá.
17 A gdy iuż iego ćiáło do grobu włożono/
Od miłych przyiaćielow Mirrhą pomázano.
Grob stróżą osádzono: pieczęć przyćiśniono: By
ćiáłá iego z grobu wnocy nie skrádźiono.
18 Baczmyß iuż Chrześćiánie/ co nam ten
Pan spráwił: Bo wßystko dla nas ćierpiał/
sam nic nie przewinił. Szczęśliwi ktorzy z nim
mrą/ á máią zmartwychwstáć: Bo bez wßey
wątpliwośći/ będą z nim krolowáć.
19 * Gdy będźiem mieli pomrzeć/ á z ćiáłem
się rozstáć/ Rácz Pánie náße duße w ręce swoie
przyiąć. Chryste dla vmęczenia żywotá twoiego/
Rácz nas przywieść po śmierći do Krolestwá
swego.

3 Piesn.

Ná stárą notę.

Chwalmyż Bogá Wßechmocnego
Ktory dał Syná swoiego. Rep. N
okrutne vmęczenie/ Skąd mamy wy
báwienie : Bo wieczną śmierć iu
zwyćiężył/ Grzech/ Swiát/ Diabłá poráził.

2 Gdy Adam w Ráiu postáwion był / Wne
go tám Diabeł zdrádził. Rep. Z vkąßenia iábł
ká w śmierć wpadł/ Z dobrego wßego wypadł
Miłośćiwy náß zbáwićiel/ Z tegoć go on sam o
czyśćił.

3 Ják przećiwnik swą chytrośćią zwiodł czło-
wieká pierwßego: Rep. Ták Pan Christus
swą Mądrośćią przywiodł do Oycá swego.
Wßytko nam przez śmierć swą przywrócił; Co
był Adam przez grzech stráćił :

4 Bo ćierpiał dla tey przyczyny/ Aby zá náße
winy ; Bogu Oycu dość vczynił : Rep. Gdyż
sam nic nie przewinił: Bo żadnym grzechem nie
iest zmázan Jezus Christus náß miły Pan.

5 Od wiecznośći był obiecan rząd tego wyku-
pienia / Rep. Aby grzeßny nic nie wątpił / że
dostąpi zbáwienia : Bo lekárstwo ma gotowe /
Z Męki Zbáwićielowey.

6 Ták nam było trzebá tego/ áby zá nas vćier
piał/Re. Słucháiąc Oycá swoiego / ná drzewie
Krzyżá wisiał: Miał ták żywot nam náprawić/
Moc diabelską wywróćić.

7 Bił okrutnie strapion srodze / z Miástá niosł

krzyż ná sobie: Rep. By ná wieki był pomocen człowiecze grzeszny tobie: Twarz iego się odmieniłá/ Wszytká we krwi opłynęłá.

8 Ná krzyżu gdy był záwieszon/ Octem z żołcią nápawan: Rep. Głosem wielkim też záwołał/ Gdy duszę swą oddawał: Boże Oycze w ręce twoie/ Poruczam ia duszę moię.

9. Ostrą włocznią bok przekłoty od żołnierzá iednego; Rep. Krew á wodá wypłynęłá z iego ćiáłá świętego/ Ku omyćiu nászych złośći/ Y wszelákich nieprawośći.

10 Przetoż tedy Páná swego/ wielbiemy przez przestánia; Rep. Ktory z vmęczenia swego nábáwił nas zbáwienia: Smierćią swą śmierć wieczną zgłádźił/ A wierne swe wyswobodźił.

11 * Chwałá Oycu niebieskiemu/ Pánu miłośćiwemu: Rep. Że tu nam Syná swoiego/ Zbáwićielá nászego/ Posłał ná świát k wykupieniu/ Swym wybránym ku zbáwieniu.

12 Ten się nád námi zmiłował/ Y drogę práwdy vkazał: Re. Z błędow ćiężkich nas sam wywiodł/ Gdyż tego żaden nie mogł: Smierćią swą śmierć násze zgłádźił; Aby z nim káżdy wiecznie żył.

4. PIESN.

Ná stárą Notę.

MAdrość Oycá wszechmocnego/ Christus on wieczny Syn ie°/ Przyszedł w niskość świátá tego/ Według pismá Proroćkie°

W wiel-

2 W wielkiey pokorze w ćichośći; Nie lituiąc y trudnośći/ Dla narodu człowieczego; Widząc wielki vpad iego.

3 A z oney Boskiey miłośći/ Przyiął náße ná śię złośći/ Podiął mękę dobrowolną/ Prze náß krewkość swowolną.

4 O gdyby to kto obacżył / Co ten Pan vczynić racżył; Iż dla człowieká nędznego/ Nie litował śię sámego.

5 Był ná krzyżu záwießony/ Wßytek świętą krwią skropiony/ Wołáiąc z wielkiego prágnienia/ Nędznemu człeku zbáwienia.

6 A my nic nie bacżąc tego/ Dobrodźieystwá Páná swego/ Wolemy świátu folgowáć/ Iego złych spraw náśládowáć.

7 Ták nas bárzo rozbuiáło/ W grzechu náße márne ćiáło/ Ktore swowolnie kochamy; Że tey łáski nic nie dbamy.

8 Ano Pan swe święte ćiáło/ Dał áby zá nas ćierpiáło; Życżąc nam mieyscá onego/ Przez Adámá stráconego.

9 A ták wßechmogący Pánie/ Rácz dáć z łáski swey vznánie: Bychmy ćię práwie poználi / Woley twey náśládowáli.

10 Rácz nas przez swą srogą mękę / Przyiąć pod swą mocną rękę; Boć o nas źle z káżdey strony: Nie będźieli twey obrony.

11 Zewßąd nieprzyiaćioł dośić: A gdźież nam swe ręce wznośić? Iedno ku tobie náß Pánie:

Gdyż

Gdyż w tobie násze vfánie.

12 * O Oycze nász dobrotliwy/ Ráczże nam być miłościwy: Nas márnotrátne Dziateczki/ Przyimi w łáskę nieboraczki.

13 Bo wielceśiechmy zgrzeszyli/ Máiestat twoy obrážili: Wszákże z swey Boskiey miłości/ Rácz odpuśćić násze złości.

5. Pieśń.

Rozmyślaymy dźiś wierni Chrześći-
Iáko Pan Christus ćierpiał dla nas
ánie/Rep. Od poimánia/Nie miał odpocżnienia/
rány.
Aż do skonánia.

2 Naprzod w Ogroycu wźiął pocałowánie/ Rep. To Iudasz zdraycá dał był Żydom známie: Oto Żydowie me° mistrzá maćie; Tegoż imayćie.

3 Wnet sie rzućili/ iáko psi okrutni. Rep. Apostołowie od niego vćiekli: Tám z wielkim hurmem wiedźion do Annaszá/ Poćiechá nászá.

4 Pierwßey godźiny przed Piłatem stánął
Rep. Niesprawiedliwie od Zydow oskárżon. R
skazał Piłat áby był biczowan / Nász niebieski
Pan.

5 Krzyknęli wßyscy/ o godźinie trzećiey/ Re
Niechcemy dáley swoiey krzywdy ćierpieć: Nie
chay ná krzyżu swoy żywot położy / Ten to Sy
Boży.

6 Z ostrego ćiernia koronę vwili/ Rep. Ná
ßemu Pánu ná głowę włożyli; Pośmiewáiąc si
przed nim sie kłániáli/ Krolem go zwáli.

7 Szedł z Krzyżem z miástá Pan ßostey go
dźiny/ Rep. Zydowie z niego odźienie złożyli: Po
tym go ná krzyż okrutnie przybili: Octem poili.

8 Oycu sie modlił zá swe krzyżowniki: Rep
Odpuść im oycze; A bacz te nędzniki; Ktorzy ni
wiedzą co mi wyrządzáią/ Bo mię nie znáią.

9 Mátkę pod krzyżem stoiącą obaczył / Rep
Janowi onę w opiekę poruczył: Oto niewiást
masz syná swoiego/ Dźierżże sie iego.

10 Y wźiął Apostoł mátkę Páná swego/ Re
Szedł z nią od krzyżá do domu swoiego: Já
ko Syn włásny onę opátruiąc / Y w smutku ćie
ßąc.

11. Polećił Duchá Bogu Oycu w ręce / Rep
Wołáiąc vmárł: záćmiło sie słońce / Ziemiá si
trzęsłá dźiewiątey godźiny; Nie bez przyczyny.

12 Co widząc on lud/ zstáli sie nabożnymi: Re
A Setnik wyznał być go Synem Bożym / Ciáł

vmárłych z grobow też wstawáły; Widźieć śię dáły.

13 Nikodem z Iozefem vczynili prośby/ Rep. By ćiáło z krzyżá bespiecznie zdiać mogli: Pilat ich prośby w niczym nie przebaczył; Iż ták Bog raczył.

14 Czásow nieszpornych/ był z krzyżá zdeymowan/ Rep. Przez swoie sługi/ wszego stworzenia Pan. Pánie też świete tám z dáleká stały / Ná to pátrzáły.

15 Máśćiámi iego ćiáło pomázáli: Rep. Az nabożeństwem w Syndon vwineli: Włożyli ie w grob ostátniey godźiny: Płácz vczynili.

16 Vważaymyż to wszyscy Chrześćiánie / Re. Dźiekuiac Pánu zá nadroższe rány: Iż zá nas raczył ták okrutnie ćierpieć/ Chcac nas sobie mieć.

17. * O Pánie Iezu Boże wszechmogacy/ Wysłuchay lud twoy k tobie wołáiacy; Rácz nam odpuśćić násze wszytkie złośći: Przyim do rádośći.

6. Pieśn, Albo po Ewángeliey, albo po Kazániu.

Notáiey iáko, Przez twe słowá poślubione/ etc.

IEzu Christe wszechmogacy/ Prośimy ćie my nedznicy: Day śie nam zstáć vczestniki swoiey przenaswietszey meki: Przy słowie twoym nas záchoway; Po śmierći wieczny żywot day.

7. PIEŚN, tákże po Ewángeliey S. álbo po Kazániu.

Notá iey iáko: Jezus Christus Syn Boży mądrość Oycá swego/etc.

PRzez twoię mękę niewinną/Christe Synu Boży/ Ciebie prośim pokornie / nas grzesznych wspomoży: Byśmy z grzechow powstáli/ świątobliwie żyli/A twey męki y śmierći záwsze wdzięczni byli.

8. PIESN, po Kazániu.

GDy będziem mieli pomrzeć / etc. ✠. ostátn *Pieśni 2. o Męce Páńskiey.*

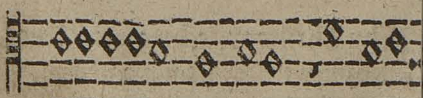
9. PIEŚN, tákże po Kazániu.

Ná stárą Notę.

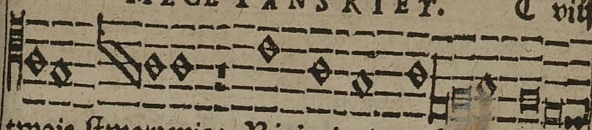
NAdroższą Krwią swoią odkupiłeś nas Pánie; N záś tám przywodźisz skąd wypadł Adam łamiąc twe święte przykazánie. Rep. A gdy przyidźiesz sądźić świát czásu ostátniego/Ni rácz nas oddaláć z twoimi świętymi odpoczywánia wiecznego. Gdźie tobie śpiewáć będźiemy Hálleluia.

10. PIEŚN, Wieczorna.

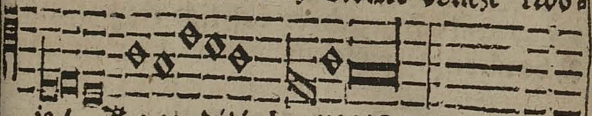

Ámiętay ná nas Pánie / Wszákeśm

twoie ſtworzenie: Racz święte oblicze two-

ie/ A nam dźiś obróćić łáſkáwie.

2 Odpuść nam winy náſze/Ktorymi gniewa-
my záwſze/Dobroć y wielmożność twoię: Vkaż-
że nam łáſkę ſwoię.

3 Pomni ná śmierć Syná ſwego/Jezuſá Pá-
ná náſzego/Ktory nas śmierćią záſtąpił/Z gnie-
wu twoiego wykupił.

4 Nie day nas ná potępienie; Duſz náſzych ná
zátrácenie; Gdyż mamy zaſtępcę ſwego/Chriſtu-
ſá Syná twoiego.

5 Ten zá grzech doſyćvczynił/ Ktorego ſię był
dopuśćił/Adam nieposłuſzeńſtwem ſwym/ Kto-
rym nam piekło záſłużył.

6 Wſzák nam to twoy Syn powiedźiał; Iż
śmierć wieczną zwyćiężyć miał: Z tobą też nas
Oycem ziednáć/ A potym żywot dárowáć.

7 My temu mocnie wierzymy/Smierći ſię iuż
nie boimy/Ani grzechu/ áni diabłá: Bowiem iuż
ich moc vpádłá.

8 Jeſt zá námi Rycerz n[illegible]cny/Jezus Chriſtus
Pan waleczny/Ktory to wſzytko zwyćiężył: Moc
ich podnożkiem położył.

9 * Chwałá bądź Oycu wiecznemu/ Synowi iego miłemu/ Tákże Duchowi świętemu/ Bogu w Troycy iedynemu.

10 Iżechmy są wybáwieni/ Z rąk Diabelskich wyzwoleni; Z grzechow ćiężkich rozgrzeszeni, Y do niebá przypuszczeni.

PSALMY.

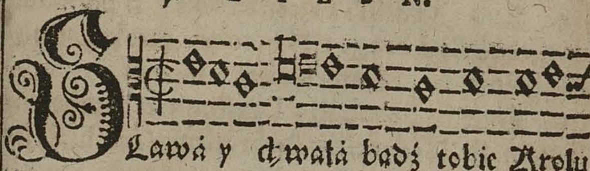
Psálm 16. 22. 40. 53. 56. 57. 69. 88.

MODLITWA czásu męki Pánskiey.

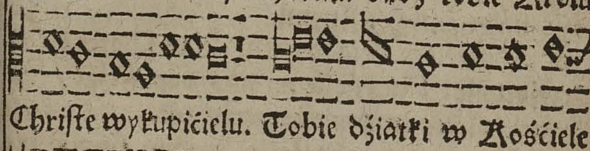
WSzechmocny Boże oycze, Ráć weyżrzeć prosimy ćie okiem miłośiernym ná lud twoy, zá ktory Pan nász Iezus Christus Syn twoy náymilszy nie zbrániał się w ręce grzesznikow być wydánym, y okrutną śmierćią ná krzyżu zámordowánym. Day to, ábychmy weń mocnie wierząc, śmierći się nie bali, á pokus szátáńskich vszli. Przez tegoż Syná twego miłego, á Pá[...] iedynego Jezusá Ch[...]nas vkrzyżo[...] Amen.

Piesni
NA KWIETNA NIEDZIELE.

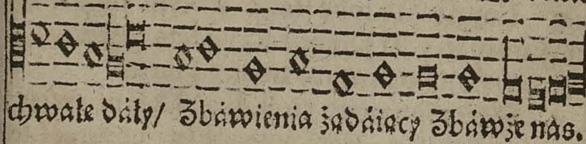
J. Piesn.

SŁawá y chwałá bądź tobie Krolu

Christe wykupicielu. Tobie dziatki w Kościele

chwałe dáły/ Zbáwienia żądáiący Zbáwże nas.

TEn iest Izráelski Krol / z Dáwidowego pokolenia / Ktoryś iuż k nam w imie Páńskie

Zdawná od nas żądáiący Krol przyßedł.

3 Wßyſtek záſtęp niebieſki/ Chwali ćię Pá-
nie zbor Apoſtolſki/Tákże y śmiertelny człowiek/
Wyſławiáć ćię będźie przez wßytek ſwoy wiek.

4 Lud Izráelſki przećiw tobie / Z pálmámi
wyßedł był ná drogę: My tobie Krolującemu/
Nabożnie ku cżći śpiewamy ſámemu.

5 Onić ſię podobáli; Przyimiß też nabożeń-
ſtwo náße. Miłośćiwy/dobrotliwy/Zmiłuyże ſię
dźiś nád námi grzeßnymi.

6 Dźiś ćię ze cżćią przyięli/ A w Piątek ćię v-
krzyżowáli: Nie ráczże ná nas dopußcżáć / A-
byſmy tę łáſkę twą mieli wzgárdzáć.

7 Rozgi przed tobą ſłáli; Potym ſię z ćiebie
náśmiewáli: O Pánie rácz ná nas weyźrzeć/ A
nie day ſię nam prawdy twoiey záprzeć.

8 Száty ſwe przed ćię ſłáli; Potym twoie z
ćiebie zdźieráli: Rácz z nas zdiąć odźienie zło-
śći/ A day nam chodźić w żywotá nowośći:

9 Krolem ćię przywitáli; Potym ſię ku to-
bie nie ználi: Nie ráczże ná nas dopußcżáć / A-
byſmy ćiebie mieli zápomináć.

10 Lud ćię ten błogoſłáwił: A potym ćię o-
krutnie zháńbił: Day byſmy ćię záwżdy ználi /
A przy tobie ſámym ſtátecżnie trwáli.

11 Byſmy w tobie vfáli / Nádźieie krom ćie-

bie ni

bie nie mieli: Boś ty iest náße zbáwienie / Od ćiebie mamy grzechow odpuszczenie.
12 Bądź cześć chwałá tobie; Boś ty sam iest Pánem ná niebie. Tobieć ią słusznie wzdawamy: Bowiem ćię Bogiem Izráelskim znamy.

2 Piesn.

Notá iey iáko y pierwßey.

Christe Krolu niebieski / Ty z námi mießkaß z swoiey łáski. Przez spráwę Duchá świętego / Wchodźiß w serce do człowieká grzeßnego.
2 Bo ty nas zástępuieß/Tám w niebie zá nas oręduieß: Tyś iest zá grzechy zapłátą/ ofiárą wdźięczną/ przed Oycem swym ważną.
3 My ćiebie Krolem znamy/Zbáwićielem być wyznawamy: Ciebie czćimy y chwalimy: Abowiem przez ćię wykupienie mamy.
4 A miásto látorośli/ Sćielemyć swe nabożne myśli: W sercá ćię też przyimuiemy; Gdy słowu twemu świętemu wierzymy.
5 Rozmnoż z miłośći swoiey/W ludźiách krolestwo łáski twoiey: Rácz dáć wolność słowu twemu; Day by wßyscy byli posłußni iemu.
6 Kroluyże sam nád námi: A rácz mießkáć ná wieki z námi: Wytráć náuki Szátáńskie; A nápraw w prawdźie wßytkie sercá ludzkie.
7 Niechże ćię swemi głosy / Chwalemy tu

przez wßytkie czásy: Day bysmy ćię godnie czći-li/ A tám po śmierći wiecznie z tobą żyli.

PSALM.

Z Psálmu 118. od ℣. 12. Dźień ten to iesti dźień rádośći. áż do końcá.

Modlitwá ná Niedzielę Kwietną.

WSzechmocny á wiekuisty Boże Oycże, ktorys ludzkiemu narodowi też ku násládowániu pokory przykłádu Zbáwićielá náßego, á Królá Syońskiego, vbożuchno wprowádźić chćiałeś do Jeruzálem; spraw w nas prośimy iego pokory násládowánie: Zebysmy też iego wywyżßenia vczestnikámi swego czásu byli: Przez tegoż Páná y Królá náßego iedynego, ná niebie y ná źiemi wßelką władzą máiącego. Amen.

PIEŚNI NA WIELKI CZWARTEK.

1. PIEŚN.

TAk k nam woła sam Syn Boży/ etc. *Pátrz o Pokućie, Pieśń śiodma.*

2. PIEŚN.

Notá iey, iákoż Mądrość Oycá wßechmocnego. etc.

JEzus Christus náß miły Pan/ Przyßedł ná świát vkazał nam/ Wiele dobrá zwłaßczá dußnych/ Wzywáiąc k wieczney rádośći.

2 Widząc dni swych dokończenie/ Záś do Oycá náwrocenie/ Miłował swych co ná świećie/ Mießkáli z nim w tym żywoćie.

3 Gdy potym z nimi wieczerzał/ Ktore on był k temu wybrał/ Skończywßy Figurę dawną/ Támże począł służbę nową.

4 Wstawßy od stołu nogi mył/ Ktory Mistrzem y Pánem był. Nie wstydźił się czynić tego; Vcząc pokory káżdego.

5 Tym vmywániem pozwierzchnym/ Swiá-

dectwem práwie widomym / Ná pámieć przy-
wiodł omyćie / W pewnym zbáwieniu/ Ducho-
wne.
6 Pánie tyś ſię k nogom ſkłániał / Ktoryś z
niebá do nas poſłan. Toś tę wodę zwierzchnią
znáczył; Coś nam krwią świętą twą ſpráwił.
7 Gdy przyſzedł nog myć Piotrowi / Tám ſię
zniżył z ſwey pokory: Piotr mu nog ſwych vmyć
zbrániał/ Bo táiemnice nie wiedźiał.
8 Ktoremu Pan odpowiedźiał: Co ia czynię
gdybyś wiedźiał; Tedybyś tego nie zbrániał: A-
le będźieſz potym wiedźiał.
9 Rzekł Piotr niechcę byś nogi mył/ Wiecznie
niechcę byś to czynił. Ale mu Pan odpowiedźiał;
Iż omyćia potrzebował.
10 Bo ieślibych ćię nie omył / Vczeſtnikiem
byś też nie był/ Kroleſtwá mego wiecznego/ Był-
byś odłączon od niego.
11 Bądźmyſz tedy poſłuſznymi/ A ná wſzytko
powolnymi / Co nam ten Pan roſkázuie / Kto
zbáwienie ſwe miłuie.
12 Zlękſzy ſię Piotr wnet mu rzecze; Nie tyl-
ko nogi y ręce: Ale y głowę mą obmyi; Iedno
mię w ſwym Kroleſtwie miey.
13 Pan rzekł; Kto iedno ieſt czyſtym / A w
wierze prawdźiwey iſtym / Nie potrzebá mu in-
ſzego; Iedno omyć nogi iego.
14 * Day nam Pánie czyſtymi być; Sło-
wem twoim rácz oczyśćić: Byſmy ſerce czyſt

miel

mieli/ A żywotá poprawili.
15 By náßá myśl byłá w niebie: Bo nas tám wzywaß do śiebie. A po tym pielgrzymowániu/ Day nam przyść ku odpocżnieniu.

PSALM 41.
Kto ma baczenie nád vtrapionym/ rc.

MODLITWA w Wielki Czwartek.

O Pánie Jezu Chryste, ktoryś z niezmierney swoiey Pokory dniá niegdy dźiśieyßego zwolennikom swoim nogi vmywáiąc, toż pokazał; Jż kogo ty sam nie vmyieß z grzechow, ten z tobą nie ma cząstki w żywoćie wiecżnym: Prośimy ćię, rácż sam we krwi swoiey omyć przez Duchá świętego niepráwośći wßytkie náße: á byśmy zátym godni byli wniść do Niebieskiey twoiey świątnice. Co rácż sam vcżynić dla imieniá swoiego świętego, Amen.

NA WIELKI PIĄTEK.

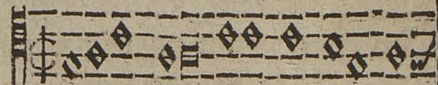
Tez Pieśni ktore o Męce Páńskiey są położone, y Modlitwá.

NA WIELKĄ SOBOTĘ

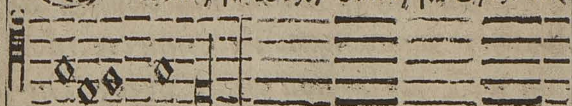
Tez Piesni, y z Modlitwą. PSALM 3.
Zdźiwić ſię nie mogę/ ꝛc. y *Pſalm* 16.
O ktory mieſzkaſz ná wyſokim/ ꝛc.

NA ZMARTWYCH-WSTANIE PANSKIE.

1. PIEŚN.

ZMiłuy ſię Boże/ Zlutuy ſię Oycże nád

dźiatkámi ſwemi.

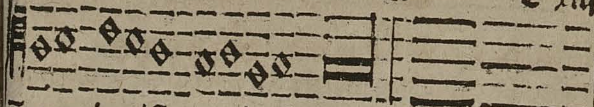
Rep. Rátuy nas Pánie/ Wſpomoż nas Pánie boć w tobie vfamy.

Rep. Wyſłuchay Pánie / przyimiże Pánie / teraz ſługi twoie.

CHriſte tyś náſze zmartwychwſtánie /

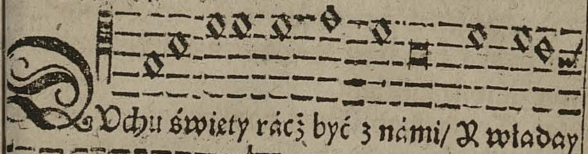
Zywotá

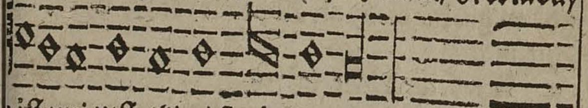
Zywotá nászego náprawienie.

Rep. Jezu tyś sam násze zbáwienie/Grzechow nászych wszytkich odpuszczenie :

Rep. Prośim nász dobrotliwy Pánie/Zmiluy śię/vsłysz násze wołánie.

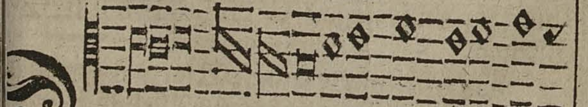

DVchu święty rácz być z námi/ A włáday

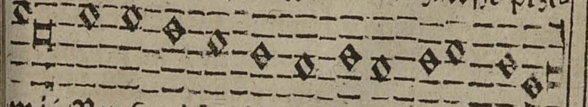

nászymi wszytkimi spráwámi.

Rep. Oddal od serc nászych ćiemność/ A day słowá swego zupełną znáiomość.

DVchu święty ráczże w nas záwsze przebywáć/A w sercách nászych wiárę y zgodę sprá-
wowáć.

2 PIESN.

Ná Stárą Notę.

RAduymy śię Chrześćiánie / Czyniąc wesołe śpiewánie / Ná Christowe zmartwychwstánie / Alleluia.

2 Bo ten ktory zá nas vmárł/ z ręki szátáńskiey nas wydárł / A wszytkę moc iego potárł/ Alleluia.

3 Krolestwem nas swym obdárzył/ Wszytkiego dobrá nádárzył / Gdy zmartwychwstánie swe ziáwił/ Alleluia.

4 To naprzod Anioł powiedźiał / Máryam gdy w grobie śiedźiał; Aby to iuż káżdy wiedźiał/ Alleluia.

5 Mowiąc: Ze iuż zmartwychwstał Pan Christus / ktory tu pochowan: Owo mieysce gdźie leżał sam. Alleluia.

6 Opowiedźćież Vczniom iego ; Ze vyźrą zmartwychwstálego / W Gálilei Páná swego Alleluia.

7 Toż też żołnierze zeználi/ Ktorzy v grobu leżeli; Gdy do miástá przybieżeli/ Alleluia.

8 Choć ie Xiężą przenáieli / Pieniądzmi ktore im dáli/ By tego nie powiádáli/ Alleluia.

9 Wszákże śię to rozsłáwiło / Zá pewną rzecz wszytkim było/ A Biskupy omyliło/ Alleluia.

10 Weselmyż śię wszyscy z tego / Zwyćięstwá bárzo słáwnego/ Christusá Páná nászego/ Alleluia.

11 Bośmy z nim społem ożyli/ Z śmierći w ktorey

reiesmy

reieśmy byli/ Niżeśmy śie narodzili. Alleluia.

12 Jegośmy śmierćią zbáwieni/ Wiárą vspráwiedliwieni/ A zá dobre policzeni. Alleluia.

13 A ták w nim sámym vfaymy; Przezeń wszytkiego żądaymy/ Inszych przyczyn nie szukaymy. Alleluia.

14 * Przez twe Christe zmartwych wstánie/ Day nam iuż z grzechow powstánie; Bo ty nas masz w mocy Pánie. Alleluia.

15 Bez ćiebie nic nie możemy; Łáski twey potrzebuiemy: Do Oycá przez ćię wołamy. Alleluia.

3. PIESN.

Christus Pan zmartwychwstał/ Zwyćiestwo otrzymał: Bo zburzył śmierć srogą/ Swoią śmierćią drogą. Alleluia. Zmiłuy śię Pánie nád námi.

2 Zwálczył czártá złego/ A stárł głowę iego: Człowieká grzesznego Wydárł z mocy iego. Alleluia. Zmiłuy sie Pánie nád námi.

3 Wiecznie grzech poráził/ A moc iego skáził: Zywot nász náprawił; To z łáski swey spráwił: Alleluia. Zmiłuy sie Pánie nád námi.

4 O Christe nász Pánie/ Przez twe zmartwychwstánie; Day nā z grzechow powstáć/ Łáski twoiey dostáć: Alleluia. Zmiłuy sie Pánie nád námi.

5 A po tym kłopocie/ Day w wiecznym żywocie; Widzieć Oycá swego/ Bogá wszechmocnego. Alleluia. Zmiłuy sie Pánie nád námi.

4 PIEŚN.

Ná stárą Notę.

Wsel sie teyto chwile ludzkie pokolenie; Sław z pámiątką mile/ Christowo wskrzeszenie: Bowiem gdy zmartwychwstał/ Iák Pan wszechmogący/ wieczny nam żywot dał.

2 Adámow rod wykupił z ciemnego więzienia: Gdy chćiwie podstąpił ciężkie vmęczenia: Smierć wieczną przewalczył; Gdy śmierć przeokrutną dla nas podiąć raczył.

3 Nocną ciemność oświecił/ Swiátłem včiszonym/ Gdy z śmierći ocucił/ Będąc iuż wskrzeszonym Mocarzá pysznego/ Mocą swą zwyciężył/ Y wziął korzyść iego.

4 Y potym w niebo wstąpił/ do Oycá swo-

go: Tak swym wiernym droge vkazał do niego. Támże będąc rzadźi Sercá swoich wiernych/ Y Duchem swym żywi.

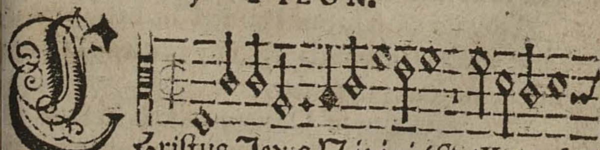
5 Przyczyniáiąc sie záwżdy / zá Zbor swych wybránych/Ktorzy krzywdę ćierpią od ludźi niezbożnych: Prosząc Oycá swego; By mu dał ćierpliwość; Do dniá ostátniego.

6 Z támtąd więc potym przyidźie W on dźień ostáteczny: Aby według spraw swych/ Wźiął zapłátę káżdy: Dobrzy vwielbienie; A źli záśie wszyscy/Wieczne pohánbienie.

7 Prośmyż tego sławnego Christá Zbáwićielá; Jenż nam okrutnego zmogł nieprzyiaćielá; By z Oycem raczył dáć / Gdy zmartwychwstániemy/ Y z sobą przebywáć.

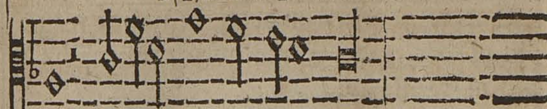
8 Bychmy chwałę z Anioły iemuż oddawáli/ W iego Boskie lice pospołu pátrzáli. Amen wszyscy rzeczmy: Ráczyż to nam wszem dáć / Christe Boże wieczny.

5 PIEŚN.

wstał/

wstał/ A ciáło vwielbione wziął.

2 Jego sławne zmartwychwstánie/ Z wdźię-
cznośćią rospámiętuymy: Alleluia / wyśpiewuy-
my/ A iemu śię iuż ráduymy.

3 On iest pierwszym zmartwychwstániem/
Wszytkich wiernych poćieszeniem: Bo wstał v
ćiele vwielbionym / Duchownym y nieśmiertel-
nym.

4 Abowiem nań ták slusżáło; Aby iego świę-
te ćiáło/ Nie widźiáło nárusżenia/ A w tey tu źie-
mi skáżenia.

5 On nas z śmierći wyswobodźił/ W nádźie-
ię żywą odrodźił: Abyśmy z tey śmiertelnośći/
Szli tám zá nim do rádośći.

6 Acż teraz ćiáłá śmiertelne / W źiemi cho-
wáią nie cudne; Wstánąć z grobow ku zbáwie-
niu/ A wiecznemu ostáwieniu.

7 Kędy iuż tám żadne łkánie/ Nie będźie y nа-
rzekánie: Bo śię w nich dźiwny vkaże/ W swo-
iey niewymowney chwale.

8 Ktorzy zá swym Pánem idąc/ A krzyż zá
nim z płáczem nosząc/ Przećiwnośći wielkie ćier-
pią/ A w pewney nádźiei trwáią;

9 Pracą tu ná sobie máiąc/ W krzyżu / y
wszytkich smutkách trwáiąc; Przyidą ći ku ochło-
dzeniu/ Y ku wiecznemu zbáwieniu.

10 Już nie będą więcey łáknieć / Gorącá prágnienia ćierpieć; Przyidą k studnicom wod żywych/ A Boskich roskoszy pełnych.
11 O tym wskrzeszeniu rádosnym/ Mowi Apostoł w liście swym/ Swemu Tymotheuszowi/ Pisząc ták tymi to słowy:
12 Abyś to ná pámięći miał; Iż Pan twoy Christus zmartwychwstał: Tym sie ćiesz we wszytkich smutkách/ W vćiskach swych / y też pracách.
13 Boiuy iáko Rycerz dobry/Sługá Christusow prawdziwy/ Prácuiąc w trzodźie zwierzoney/ A krwią iego odkupioney.
14 Bo iesli my z nim pomrzemy/ Społem też z nim ożywiemy: A iesli co z nim ćierpiemy; Też z nim krolowáć będziemy.
15 Máiąc to iuż ná pámięći/ Już sie k dobrey mieymy prácy. Obfituy káżdy w miłośći/Trwáiąc w swoiey powinnośći.
16 Bo ták tu zbáwienia swego/ W Christusie zgotowánego/ Doydziemy słáwy niebieskiey; Gdźie wdzięczne głosy Anielskie.
17 Dziękuymyż Oycu nászemu: Iż nas potárgnął k Synu swemu: Bo w iego práwym zwyćięstwie/ Mamy nádźieie złożenie.
18 Bo on przez sławę swey mocy/ Vczyni to z swoiey dobroći/ Przywiedźie nas ku sławnośći/ Z sobą áż ná wysokośći.
19 * Rzeczmyż wszyscy; Alleluia: Bądź tobie

wieczna

wieczna cześć chwała/ Zwycięstwo/moc/ y wielebność/ Zá twoie k nam wielką miłość.

6. Pieśń.

Christus Syn Bogá żywego/Powstał zmartwych dnia trzeciego. Rep. Xiążę piekielne poráził; Grzechy/y wieczną śmierć zgłádził: Zbáwienie ludzkie náprawił. Alleluia.

Ludzi z przeklectwá wiecznego Wyrwał zmiłośierdzia swego.

2 Badźmyż wszyscy wdźięczni tego/ Dobrodźieystwá ták zacnego/ Rep. Jemuż z serdeczney rádośći/ Záśpiewaymy wspołecznośći : Jezu Christe Synu Boży/ Niech śie twa cześć chwała mnoży/ Od wiekow ná wieki. Amen/ Alleluia.

3 Spraw że przez twe zmartwychwstánie/

grzechow náßych w nas powstánie: Rep. Gdyż to iest náße vfánie; Ze przez twoie krwie wylanie/ Jestechmy z nich oczyśćieni/ A zá świete policzeni/ Y do niebá przenieśieni: Alleluia.

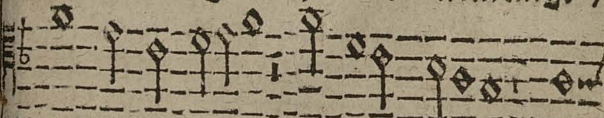
4 Gniew Bogá Oycá wiecznego/ Prze grzech narodu ludzkiego/ Rep. Nie mogł być pierwey vbłagan/ Aześ ty zań ofiárowan: Christe Báránku niewinny/ Tyś zápłácił náße winy/ Będąc iego Syn iedyny. Alleluia.

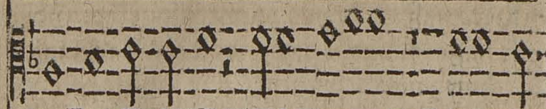
5 Obchodźmyż dni wielkonocne/ Lecz nie z kwásem przewrotnośći: Rep. Ale obchodźmy te czásy/ Záwße z przáśniki ßczyrośći. Toć iest prawdziwe święcenie/ Wielkieynocy obchodzenie/ Od Apostołow podáne. Alleluia.

6 W ktore czásy vważáiąc/ Vczynność Páná náßego/ Rep. Służmy mu dźiękuiąc z tego/ Ze nas do krolestwá swego/ Raczył łáskáwie powołáć. Ktore áby nam raczył dáć/ Záśpiewaymy wßyscy: Amen/ Alleluia.

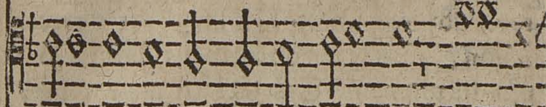
7. PIESN.

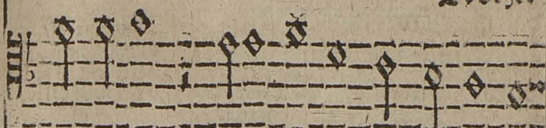

ry w wielki Piątek zá nas vćierpiał/ Aby nas w

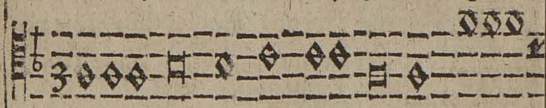
swoim krolestwie wiekuistym miał. Otoż iu

Dobrzeć

zmartwychwstał/ iáko sam przedtym powiádał

nas rádźił; swą śmierćią nászę śmierć zgłádźił

Aby nas przez swą niewinną mękę do chwał

swey doprowádźił.

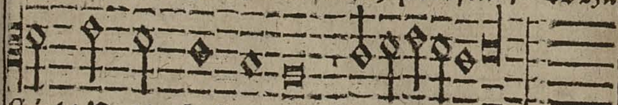
8. PIEŚN.

JEzus Christus nász Zbáwićiel Śmierć

zwyćieżyciel. Już z martwych powstał / Wężá

stárł/ Piekło zhołdował. Alleluia.

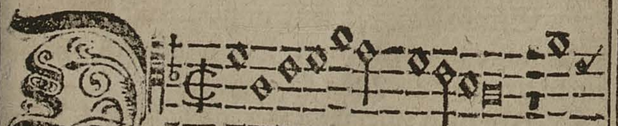
2 Nie máiąc grzechu własnego / Podiął się náßego: Nas z Oycem zgodził / Láską nam iego dogodził. Alleluia.

3 Smierć/ Swiát/ Piekło się go boi/ A nicto nim stoi: Snádnie rátuie/ Kogo sobie ßczyrym czuie. Alleluia.

4 Przetoż zwyćieżcy náßemu/ Krolowi wiecznemu / Chwałę wzdawaymy Sercem / vsty záśpiewaymy. Alleluia.

5 Christe náß ćiáłem zmartwiony / Duchem obżywiony/ Iák Pan iedyny Day żywot/zgłádźiwßy winy. Alleluia.

9. PIEŚN.

Dziwna łáská Bogá wßechmocne^o! Iż

dał ná śmierć Syná iedynego / Dla náßych zło

śći/ Czyniąc doſyć ſwey ſpráwiedliwośći.

2 Bo káżdy człek z ſwego przyrodzenia/ Wi
nien śmierći/ winien potępienia: Tym go Bo
ſkarał/ Gdy ſię Adam czártowi zwieść dał.

3 Ztąd myśl/ wola/ inne wßyſtkie śiły/ Tá
ſię bárzo ná wßem pokáziły; Iż z ſwey ſkłonno
śći / Ciągną záwße ku wßelákiey złośći.

4 Ták mizerne ludzkie pokolenie/ Przez Zá
konu Páńſkiego zgwałcenie/ Smierć záſłużyło
A czártowi w moc podáne było.

5 Ale Pan z miłośierdźia wielkiego/ Vżalił
ſię ſtworzenia ſwoiego/ A z tey litośći dał rátu
nek vpádłym w krewkośći:

6 Zeſłał ná świát Syná iedynego/ Ten wy
pełnił wßyſtek zakon iego/ Zá náße grzechy; B
nas wßyſtkie przywiodł do ſwey chwały.

7 Sſtało ſię iuż ſłußne nágrodzenie/ Zá wße
lákie náße przewinienie: Krew święta iego/ O
myłá grzech człowieká káżdego.

8 Kto weń wierzy/ á z ſercá práwego/ Vſt
wicznie prágnie łáſki iego/ Swe záſłużenie/ prz
właßczy mu ná wieczne zbáwienie.

Cho

9 Chocia wielkim grzechem obćiążony / Będźie zá prawego policzony / Przed sądem Bożym: Christus ná śię winy iego włożył.

10 Podźiękuymyż Pánu z wysokośći: Że nas raczył z wielkiey swey miłośći / Ktemu powołáć; A gotow iest swą święta łáskę dáć.

11 Káżdy kto zá tákim powołániem / Idźie zá nim z zupełnym vfániem / Swe zásłużenie / Dáruie mu Pan / y odkupienie.

12 Zwłokszy z niego Adámá stárego / Oblecze go w człowieká nowego; W wierze / w miłośći / Vtwierdźi go / y w świętey stałośći.

13 Krzyżem martwiąc iego buyne ćiáło / By przećiwko Pánu nie buiáło: Z tey śmiertelnośći Przywiedźie go do wieczney rádośći.

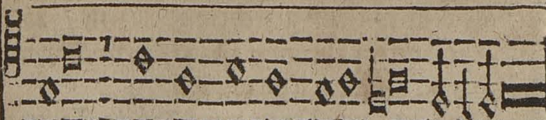
14 * Dayże nam to wszechmogący Pánie / Przez chwalebne twoie zmartwychwstánie / Byśmy ták żyli / Potym z tobą w twym Królestwie byli.

10. PIESN.

Christus zmartwychwstał iest /

Nam ná przykład dan iest / Iż mamy zmartwych

powstáć/ Z Pánem Bogiem krolowáć. Alleluia

2 Leżał trzy dni w grobie/ A dał przebić so- bie Bok/ ręce/ nodze obie/ Ná zbáwienie tobie. Alleluia.

3 Więc Márie poszły/ Drogie máśći niosły/ Chćiáły Christá pomázáć/ Jemu cześć y chwałę dáć. Alleluia.

4 Gdy ná drodze były/ Ták zsoba mowiły: Jest tám kámień niemáły/ A ktoż go nam odwá- li. Alleluia.

5 Gdy nád grobem stały/ Rzekł im Anioł biały: Nieboyćie się śiestrzyce/ Vyźrzyćie Bo- że lice. Alleluia.

6 Jezusá szukaćie/ Tu go nie naydźiećie/ Wstałći z martwych tu go nie/ Jedno iego o- dźienie. Alleluia.

7 Jezus Názáráński/ Pan Bog Chrześćiáń- ski/ Okazał w tym swoie moc/ Wstał z mar- twych ná Wielkanoc Alleluia.

8 Bądźmysz wszyscy weseli/ Jáko w niebie Anieli/ Czegośmy pożądáli/ Tegośmy docze- káli. Alleluia.

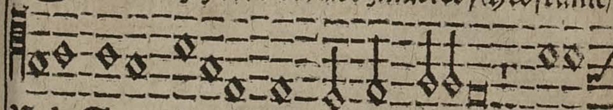
9 Wierzym żeś wstał iśćie/ Zmartwych Je- zu Christe: Przetoż k tobie wolamy/ Zmiluyże się nád námi. Alleluia.

11. Pieśn.

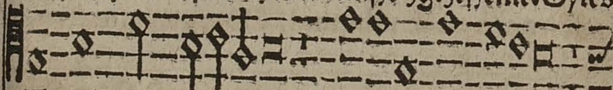
Po Ewángeliey álbo po Kazániu.

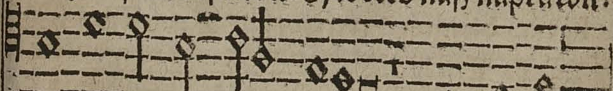
Rzez twe świetę zmartwychwstánie/

Boży Synu odpuśćiż nam náße grzeßenie. Tyieś

ten dzień sam wstawił: Zywoteś náß náprawił:

Smierći wieczney nas zbáwił / Swąś moc zié=ćwił.

12 Piesn.

Po Ewángeliey álbo po Kazániu.

Esoły nam dzień nástał; Gdy Pan

Chriſtus zwyćiężył trzećiego dniá zmartwych-
wſtał. Tego dniá weſołego/ Prośmyſz krolá nie-
bieſkiego/ by nas vchował/ Od piekłá gorącego/
Aby nas domieśćił wiecznego/ Kroleſtwá vćie-
ſzonego gdźie on ſam kroluie. Byſmy z grzechow
powſtáli/ Páná Jezu Chriſtá náśládowáli/ Po
tym z nim wwieczney rádośći ná wieki krolowáli

PSALMY Wielkonocne.

Psalm 2. 3. 8. 16. 24. 30. 45. 68. 93. 95. 96. 104. 114. 115. 117. 118. 135.

MODLITWA Wielkonocna.

WSzechmogacy Boże Oycże náß Niebieſki, ktoryś nam przez Syná Jednorodzonego twego ſpráwił przyſtep do onych wiecżnych niebieſkich rádośći, zwyćieżywſzy zmartwychwſtániem iego śmierć wiecżna: Day nam ábyſmy wierzac weń, tey láſki iego wdźiecżni byli, á po zmartwychwſtániu náſzym z toba wiecżnie krolowáli. Przez Jezuſá Chriſtuſá Syná twego namilſzego, dla vſpráwiedliwienia náſzego zmartwychwſtáłego. Amen.

NA WNIEBOWSTAPIENIE PANSKIE.

I. PIESN.

Notá iáko: Przez twe świete zmartwychwſtánie.

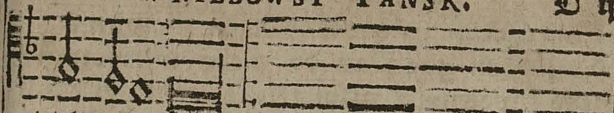
NRzez twe święte Wniebowstąpienie/ Boży Synu raczyß nam dá błogosłáwienie. Ná práwicy Oycá swego / Badź przyczyńca ludu twego / W tobie vfáiącego. Alleluia.

2 Racżże zbor swoy święty rozmnożyć: Przeciwniki iego wßytkie z stolice złożyć/ A niech ßátan z swymi sługámi/ Nie przewodźi nád námi Nędznemi owieczkámi. Alleluia.

3 A czásu ostátecżnego/ Gdy záś znowu ná świát zstąpiß/ sądźić káżdego/ Day bysmy ná twoiey práwicy Stáwieni byli wßyscy/ Ják twoi służebnicy. Alleluia.

2. PIEŚN.

Raduymy sie wßyscy Chrześciánie Czyniąc społem wesołe śpiewánie/ O sławnym Páńskim Wniebowstąpieniu/ A o náßym vspráwiedliwie

wiedliwieniu.

2 Pan Christus gdy iuż z martwychwstáć rácżył/ A swą śmierćią śmierć wieczną przewalczył/ Czterdźieśći tu dni raczył przebywáć: Dla Apostołow to raczył dźiáłáć.

3 Bo temu wszyscy wierzyć niechćieli/ Zwłászczá Thomasz ktory nie był z nimi/ Aby Pan Christus możnie zmartwychwstał/ Ták iáko im był przedtym obiecał.

4 Potym gdy weń wszyscy vwierzyli/ Iż zmartwychwstał iák Syn Boży práwy/ Kazał im po wszytkim świećie chodźić; A Ewángeliey świętey vczyć.

5 Aby to co od niego słyszeli/ Wszytkim ludźiom tu opowiedáli; Kazac im wszytkim Ewángelią Swiętą/ y też nowinę wesołą.

6 Potym im też to roskázáć raczył; Aby káżdy ktoryby vwierzył/ Był też ochrzczon w imię święte iego/ W imię Oycá y Duchá świętego.

7 Ktoby vwierzył/ á ták był ochrzczon/ Ten o niech wie że iuż będźie zbáwion. Ale ktoby záś niechćiał vwierzyć: Ten iuż niech wie/ iż potępion ma być.

8 Kazał iść miedzy wszytkie narody/ Aby źi vczyli pokuty: Powiádáiąc grzechow odpuszczenie

ßczenie/ Wieczny żywot/ y dußne zbáwienie.
9 Potym gdy Pan do niebá wstepował/
Swe Zwolenniki w smutku poćießał: A kazał
im w Jeruzálem czekáć/ Aż im miał Duchá
świętego zesłáć.
10 Bo im to iuż był przedtym obiecał; Gdy
się od nich ná swą śmierć gotował/ Mowiąc:
ześlę wam Duchá świętego/ Duchá prawdy od
Oycá swoiego.
11 Potym gdy Pan tę rozmowę skończył/ Wnet
go obłok od oczu ich zákrył/ Wstąpił w niebo do
swey chwały świętey/ Gdzie Aniołow są wielkie
zastępy.
12 Támże siadł v Oycá ná práwicy; Kedy
nań przez wiárę pátrzą wßyscy: K nas też tám
iuż wßytkich posádził/ Ktorzy wierzym/ iż on w
nas á my w nim.
13 W ten czás zwolennicy smętni byli: Iż iuż
Pan ćieleśnie nie był z nimi: Bo zá nim w nie
bo pilnie pátrzyli/ Aż ie potym Anieli ćießyli/
14 Mowiąc: Wy Mężowie Gáliley scy/ Cze
muß ták w niebo pátrzyćie wßyscy? Ten Pa
Christus ktory w niebo wstąpił/ Już nie przyd żie
áż świát będźie sądźił.
15 A my gdyż też to iuż pewnie wiemy; Ż
an nie iest tu ćieleśnie z námi; Niechćieymy
więcey ßukáć w chlebie; Gdyż to wiemy/
pewnie w niebie.
Támże go wßyscy wiárą ßukaymy/ W ni

bie/ gdzie go w Kredzie wyznawamy; Iż ztąmtąd ma przyść nas wszytkich sądzić; Nie daymy ſię iuż nikomu zwodzić.

17 * Pánie Christe/ktoryś w niebo wstąpił; Zektyś ſam zá námi przyczyńcą był; Ráczże nam zesłáć Duchá świętego / Duchá prawdy Doktorá práwego.

18 Zeby tu nas wſzech ná świećie rządził/ A chwały twey prawdziwey náuczył: Zebyſmy ćię tu záwżdy chwalili / A po śmierći z tobą wiecznie żyli.

3. PIEŚN.

Notá iey iáko, Ráduymy ſię Chrześćiánie/ czyniąc weſołe śpiewánie ꝛc.

WStąpił Pan Christus dniá tego/ Alleluia/ Alle. Krol do niebá wyſokiego/ Alleluia.

2 Rowney czći z Oycem będący Alleluia/Alle. Ná iego vśiadł práwicy/Alleluia.

3 Wſzyſcy wierni to obacżćie/ Alleluia/Alle. A w Pánu ſwym ſię weſelćie/ Alleluia.

4 Jezus Pan co od nas wźięty/Alleluia/Alle. Przyidźie świát ſądźić z Zaſtępy/ Alleluia.

5 Z námi ſię ćiáłem rozłączył/ Alleluia/Allel. Gdy do niebá wſtąpić raczył/ Alleluia.

6 Już go tu ćiáłem nie mamy/Alleluia/ Alle. Jáko o tym z piſmá wiemy / Alleluia.

7 Bowiem w nim do niebá wſtąpił/ Alleluia

By przyczyńcą v Oycá był/ Alleluia.
8 Mieysce nam w niebie zgotował/ Alle. Al
Y Duchá świętego zesłał/ Alleluia.
9 Tego czásu wesołego/ Alleluia/ Alle.
Chwalmyż Bogá wszechmocnego/ Alleluia.
10 Przez Wniebowstąpienie twoie/ Alle. Al
Day nam Christe łáskę swoie/ Alleluia.

4. PIEŚN.

Notá iey iáko, Wesel się tey to chwile ludzkie pokolenie ꝛc.

RAduy się teraz wszytko ludzkie pokoleni
Sław z pámiątką mile/ Christowe wst
pienie/ Do swey wieczney chwały/ Gdz
iest wielka rádość/ Zywot wiecznie stały.
2 Bo gdyż iuż w Niebo wstąpił do Oycá sw
iego/ Ták swym wiernym drogę/ vkazał do ni
go. Támże będąc rządzi/ Sercá swoich wierny
Y Duchem swym żywi.
3 Przyczynia się też záwżdy zá Zbor swy
wybránych/ Ktory krzywdę ćierpi/ od ludzi ni
zbożnych; Prosząc Oycá swego / By mu dał ćie
pliwość/ Aż do dniá sądnego.
4 Ztámtądże potym przyidźie w on dźień ost
eczny / Aby według spraw swych wziął zaplá
ądy: Dobrzy vwielbienie / A źli záśię wszyſc
Wieczne potępienie.
5 Weyzrzyż ná nas nász Krolu z niebá w

sokiego,

ſkiego / Nie rácz nas oddaláć od Krolestwá ſwego. Day z ſobą krolowáć / A Duchá świetego rácz nam tu dárowáć.

5. PIEŚN, po Ewángeliey.

Notá iey iáko, Przez twe świete zmartwychwſtánie / ꝛc.

PRzez twe świete Wniebowſtąpienie / Boży Synu odpuśćiſz nam náſze zgrzeſzenie. Tyieś ten dźień ſam wſtáwił; Zywoteś náſz náprawił; Smierći wieczney nas zbáwił; Swąś moc ziáwił.

6. PIEŚN, po Kazániu.

NAdrożſzą krwią ſwoią odkupiłeś nas Pánie / ꝛc. *Pátrz o Męce Páńſkiey Pieśń 9.*

PSALMY.

Pſálm 19. 24. 45. 47. 48. 68. 110. 118. *od* ℣. 12. *áż do końcá.* 148. 149.

MODLITWA dniá Wniebowſtąpienia Páńſkiego.

BOże Oycże Krolu chwały, ktoryś Syná twego Iezuſá Chriſtuſá z wielkim Triumfem nád

Krolestwem niebieskim swoim wywyższył: Prośimy, nie zostawiayże nas sierotámi; ále pośli nam Duchá świetego Pocieszyćielá, ktoryby nas ćieszył; á iżeby nas wzniosł do oney chwały, do ktorey Pan á zbáwićiel nász Iezus Christus pierwszy w nászym ćiele wstapił mocą swoią Boską. Ktory z tobą żywie y kroluie iáko Bog práwy ná wieki wieczne, Amen.

NA SWIĄTKI.

PIEŚNI O DVCHV SWIETYM.

j. PIESN.

SWiety Duchu záwitay k nam; A rá napełnić sercá swoich wiernych; A swoiey miłośćį

ści z boiáźnią rácz zápalić ogień w nich. Tyś dźi=

wnym cudem swoim iezyki roznymi Pogányś przy

wieść raczył w społeczność wiáry świętey. Alle=

luia / Alleluia.

2. Pieśń.

Duchu święty záwitay k nam/ Sercá

nasze náwiedźi sam; Twą łáską ie rácz nápełnić;

Ktoreś ty raczył stworzyć.

2 Cieszycielem ćie zowiemi;Ześ Bog prawy dobrze wiemy. Ty lekarstwo dáiesz duszam/ W teskliwośći ćieszysz sam.

3 Oświeć ćiemne smysły násze: Day woley swey zrozumienie: Serce násze rácz potwierdźić/ Wedle woley twey rządźić.

4 Tyś spráwcá dárow niebieskich/ Do zbáwienia nam służących: Swe święte słowo obiáwiasz: Ty ięzykámi władasz.

5 Chytrośći Diabley rácz zbáwić: Pokoy y miłość rácz zrządźić; Bychmy zá tobą wodzem szli/ Wszelkiey sie złośći strzegli.

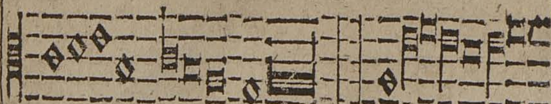
6 Okaż Oycá niebieskiego/ Jezu Christá Syná iego/ Y śiebie Duchá świętego; W Troycy Bogá iednego.

7 Mieszkay záwsze w sercách nászych / Poćieszay nas w smutkách wszelkich: Bysmy sie śmierći nie bali/ A przy słowie twym stali.

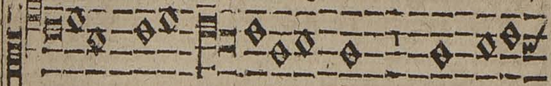
8 Cześć bądź Bogu Oycu z Synem / Tákież rownie z Duchem świętym/ W iednośći iednego Bostwá/ Záwżdy ná wieki/ Amen.

3. PIEŚN.

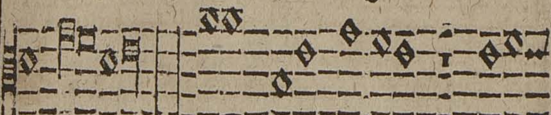
DVchu święty záwitay k nam/ A z niebios
Przydź k nam oycze vbogich/ przydź k nam
rácz spuśćić nam / Swiátłośći twey pro-
dawco dárow swych/ Przydź k nam świeco serc
mienie. Cieszyćielu wyborny/ Gośćiu wdzięczny
nászych. W pracách odpoczynienie/ w gorącu o-
serc nászych/ Wdzięczna ochłodo nászá. O do-
chłodzenie : A w płáczu poćieszenie. Bowiem
stoyna świátłośći / Z sercá wypądź ćiemnośći/
krom twoiey pomocy / Nie mamy w sobie mocy /

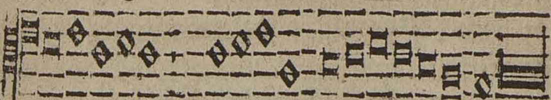
Służebnikow swych wiernych. Omyi co iest
Niemáß w nas nic práwego. Nákłoń co iest

sprosnego; Pokrop co iest zeschłego: Vzdrow co
twárdego; Zágrzey co iest zimnego: Náwroć co

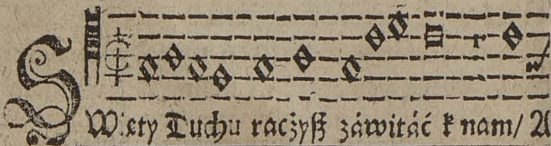

iest ránnego: Day to o co żądamy/ Ktorzy w
iest błędnego. Cnotliwe záchowánie/ Chrześci-

tobie vfamy/ Dáry łáski twey świetey:
áńskie skonánie/Potym wieczne zbáwienie. Amē.

4. Pieśń.

S Wiety Duchu raczyß záwitáć k nam/ A

wiernych swych racz nawiedzić sam: Napełn ie

niebieską miłością; Ktorys stworzył serce y myśl/

Boską swą wszechmocnością.

2 Tyś iest ćieszycielem wiernych nazwan/ Y Doktorem prawym mianowan/ Studnica prawą/ wodą żywą / Ogniem/ wnetrznym pomazaniem/ Swiatłością przenaświetszą.

3 Ty iesteś Bogiem wiecznie prawdziwym/ Tyś iest Oycowskim zaślubieniem; Tyś iest sam moc prawice Bożey; Tyś nadzieia wszytkich wiernych/ Y wnetrzne oświecenie.

4 Oświeć światło ćiemnym zmysłom naszym: Wley miłość wnetrznośćiam serdecznym; A mdłe ćiało nasze posilay: W wierze prawdziwey Christowey/ Swą mocą nas vpewniay.

5 Nieprzyiaćiele nasze odganiay/ A w serca nasze swoy pokoy day: Izbyśmy też z twey Boskiey mocy/ Mogli w wierze stałemi być/ A wszytko złe zwyćiężyć.

6 Prosim day nam Oyca prawdziwie znać/

Y Syná namilßego też poznáć/ Y śiebie ćießyćie
lá Duchá; W trzech osobách iedynego wßechmo
gacego Bogá.

7 Nápełniwßy ták Boskim poznániem/ Dá
ruy nas nabożeństwem práwym: A day nam n
zasłudze Christowey trwáć/ Náuki iego prze
strzegáć/ Y wiecznie z nim krolowáć.

8 Day bysmy ciebie Bogá náßego/ Czćili po
dług słowá twoiego: A z twey dobrotliwey ßczo
drośći/ Dochodzili záwße dárow Z niebieskie
wysokośći.

9 * Dayże nam też y w dźiśieyßey spráwie
Duchu ćießyćielu łáskáwy; Abysmyć cześć/chwa
łe wzdawáli/Chwalac ćiebie áż ná wieki z twoie
mi wybránemi.

10 Badź wieczna chwałá Oycu/y Synu/Y te
bie Duchowi świetemu/Zá wßytko coś dał z swe
miłośći. W czym rácz nas ty sam pomnażáć/ i
przywieść k swey rádośći. Amen.

5. PIEŚN.

Po Ewángeliey álbo po Kazániu.

PRzez twe świete Duchá zesłánie/ Bo
Synu odpuśćiż nam náße zgrzeßenie. T
ieś ten dźień sam wstáwił/ Zywoteś ná
náprawił/ Smierćiś wieczney nas zbáwił
Swaś moc ziáwił.

PSALMY Swiąteczne.

Psálm 45. 46. 48. 69. 114. 138. 143.

MODLITWA Swiąteczna.

WSzechmogący Boże Oycże, ktoryś Duchem swym świętym, sercá Apostolskie, y wßytkich swych wiernych oświećił, y woley swey świętey zrozumienie dáć raczył: Dayże nam też przez tegoż Duchá twego świętego práwe rozumienie, y z iego poćieße nia w smutkách náßych wßelákich rozweselenie: Przez zásługi Zbáwićielá náßego Iezusá Christusá, Ktory z toba żywie y kroluie, w iedności tegoż Duchá świętego, ná wieki wiekow, Am.

6. PIEŚN

Ná Poniedziáłek Swiąteczny.

Notá iey, iáko; Day nam Pánie miłośćiwy/ pokoy/ ɛc.

TAk Pan Bog świát vmiłował/ Ze dla niego nie litował/ Posłáć tu swego miłego/Syná iednorodzone[o].

2 Káżdy ktory weń vwierzy / iuż

nie może zginąć nigdy; Owßem iest tego bespie-
czny / Że otrzyma żywot wieczny.

3 Bo go nie dla tego posłał / Aby ten świ
potępić miał: Ale áby go záchował / A w łás
swoiey spráwował.

4 Wßelki tedy co wierzy weń / Już káżdy zb-
wienia pewien: Ale kto weń nie vwierzy / P-
wnie w potępienie zmierzy.

5 A toć práwe potępienie / A wßech niewie-
nych zginienie; Iż nie poználi świátłości / Kt-
ra przyßłá w te nißkości.

6 Gdyż ludźie serca krnąbrnego / Wolą ciem-
ność świátá tego: A záwżdy złe spráwy máią;
Przetoż o świátłość nie dbáią.

7 Bo ten co wßystko złe broi / Bárzo się świ-
tłości boi / Y dźiwnie iey nienawidźi / Gdyż
niey swe złe spráwy widźi.

8 Lecz ten co prawdę miłuie / Według niy
żywot spráwuie; Temuć nic świátłość nie ßk-
dźi / Rad záwżdy do niey przychodźi.

9 Już są iásne spráwy iego / Od Bogá wßech-
mogącego / Ktore w nim spráwowáć raczy /
nigdy go nie przebaczy.

10 A ták się w tym obaczaymy / Práwey świá-
tłości ßukaymy: Poznawáiąc w niey swe złośc /
Niechcemyli bydź w ciemności.

11 * Racżże w nas spráwić nasz Pánie / Jásny
twey prawdy poznánie: Day bychmy w niey st-
le trwáli / Zbáwienie twe otrzymáli.

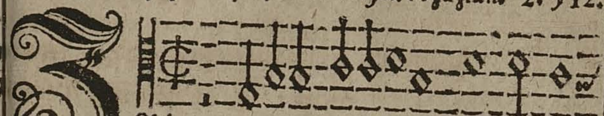
Prz

12 Przez Syná twego miłego / Pośrzedniká iedynego ; Ktoregoś tu nam dáć raczył ; By z nas káżdego oświecił.

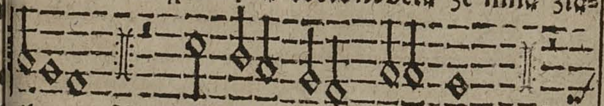
O KOSCIELE SWIETYM.

I. PIEŚN. o Kośćiele.

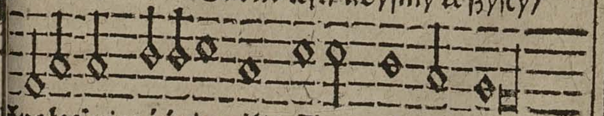
Z Ezáiaszá rozdziału 5. y Ieremiaszá rozdziału 2. y 12.

Záśpiewam Pánu mev mnie ze wszech
A społeczną krewnośćią ze mną złą-

niłemu/ Rep. O iego sławney winnicy : Rep.
żonemu; Godno iest/ ábyśmy wszyscy/

Społecznie záśpiewáli/ Jemu chwałę dáli.

2 Ktorą on z łáski swoiey ták płotem ogrodził/ Rep. Wybrawszy z niey kámienie/ hoynie ią rozplodził : W pośrzod niey wieżę postáwił/ Rep. I w niey piękną práse sprawił : Owocu z niey wdzięcznego/ Czekał czásu swego.

A chćiał

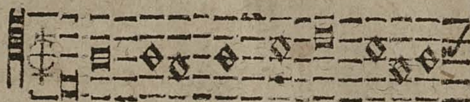
3 A chćiał áby mu wdźięczne iágody rodźi[...]
Rep: Ale oná ćierpniące/y przykre puśćiłá. P[...]
toż Jerozolimczycy / Rep. Y mężowie Jud[...]
wßyscy/ Rozsądźćie te roznice/ Mie y tey winn[...]
4 Y cożem ia z winnicą tą dáley czynić mi[...]
Rep. Wßytko w niey náprawiwßy/ bárzom [...]
w niey kochał: Y záwżdym iuż czekał tego; R[...]
Aby z niey czásu słußnego/ wdźięczne iágodki [...]
ßły; Alec z niey złe poßły.
5 A teraz wam pokáżę co z nią będę czyn[...]
Rep. Gdyż z tey złey winnice mey niechćiał o[...]
wyniść: A ták iey płoty rozgrodzę/ Rep. G[...]
mogę tám iey záßkodzę; A będźie rozrzuco[...]
Jey płot z káżdey strony.
6 Vyźrżyćie co sie wrychle iey buynośći s[...]
nie. Rep. Jákie iey będźie maćic srogie podep[...]
nie. Abowiem ią ták rozniosę: Rep. Wßytek[...]
korzeń rozproßę; Bo iey nie okopáią; [...]
iey zániedbáią.
7 A zrosłą ná niey ćiernie/ y ostre ieżyny. [...]
Y nie każę obłokom pußczáć dżdżá y krzyny: [...]
wilgotnośći nie miáłá; Rep. Gdyż sie ták [...]
płodną stáłá/ Nie podáiąc żadnego Owocu[...]
dnego.
8 Abowiem tá Winnicá wßech zastępow [...]
ná/ Rep. Z ludu Izráelskiego iest zacnie ze[...]
ná: (A mąż z narodu Judzkiego / Rep. [...]
wdźięcznym kochániem iego; ktoremu długo [...]
kał; By sie ßczerze vznał.)

9 A dźiwnie mu folgował/ czekáiąc w nim
ządu; Rep. Aleć on w złośćiách leżał / nie czy-
niący sądu: A miásto spráwiedliwośći/ Rep.
Płácz/ krzyk/á wielkie ćięszkośći/ Vbogim zwykł
dawáć/ O Páná nic niedbáć.

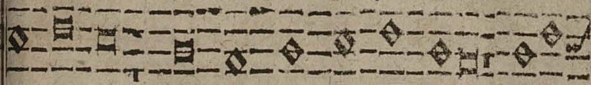
10 Przetoż go Pan odrzućił od oblicza swego:
Rep. Położył go ná przykład tu oczom káżdego:
Byśmy śię też strzegli złośći: Rep. A żyli
w spráwiedliwośći / Ku chwale Páná swego/
Wiecznie trwáiącego.

2. PIESN o Kośćiele ś.

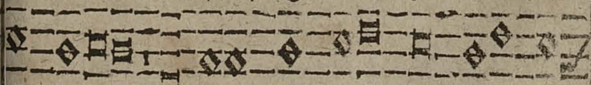
Wźięta z Psálmu 12.

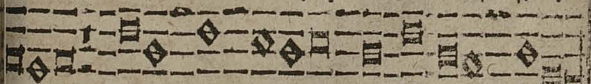
Nász wszechmocny Pánie / ráczże to

im spráwić/ W tym srogim záburzeniu/ rácz nas

z wybáwić; Abowiem iest pełen świát fałszu zło

liwego: Trudno dźiś ná nim ználeść/ człowieká
(świętego.

2 Wßyscy Synowie ludzcy prawdę porzuci
Bo się błędnym náukom swoim przyuczyli. A
żdy iuż kędy może / z wymysłu swoiego / Pr
nych báśni snow swoich / náucza bliźniego.
3 Bo sercá ich są srogim błędem nápełnione
A z oney obfitośći vstá ich zmámione: Zdrád
wym ięzykiem swym fałß opowiádáią; A pr
stacżkowie ná wßem / w tym im wiárę dáią.
4 Rozproß Pánie te vstá zdrádą nápełnion/
Ięzyki wielomowne / fałßem záráżone: Stłu
wßytkie ktorzy sobie wßetecżnie mowili: Iż
my ięzyki náße będźiemy wielbili:
5 Bo mocne vstá náße / Wßák to sámi zn
my. Azaż my iuż nád sobą kędy Páná mamy
Ale Pan Bog widząc ich tákie wßetecżnośći/
Rzekł; Iuż ia powstánę sam / w swey Boski
możnośći.
6 Bo widzę płácz vbogich / á wielkie ćięßk
śći/ Iáko są záwiedźieni w swoiey niewinnośći
A iuż im postánowię ná wßem inákßy rząd / O
rzućiwßy od nich precż / ludźi omylnych błąd.
7 Rácżże to rychło spráwić náß wßechm
ny Pánie: Bo w ten czás w zbáwieniu twy
będźiem mieć vfánie. Abowiem vmowy twe z
wżdy Pánie czyste; Iák śrebro wypłáwione: t
są vprzeźrzoczyste.
8 Rácz przy twey świętey prawdźie chow
nas społecżnie / A strzedz po wßech narodźie
twoich wiernych wiecżnie: Gdyż vstáwnie z

śni

śnicy około nas kraża / A zdrádliwe sidłá swe ná nasze złe wiaża.

9 Więc gdyżeś miły Pánie według swey mo- żności / Rozmnożył syny ludzkie w tey ziemskiey niskości; Ráczże máłe swe stádko wiernych w łá- sce chowáć: Ják mocny Pan rácz wiecznie nas sam opánowáć.

3. PIEŚN.

Z Psálmu 46.

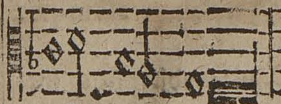
WRzednie mocny grunt iest Pan Bog Bronić on nas w niebespieczny

naʃz / Rzbroiá mocna broniaca nas / Rep. Nie- ʃzás / Widzac vtrapienie wszytkich nas.

rzyiáciel nasz duszny / Ten o nas myśli: Temuć

prodzona iest złość / fałsz y chytrość / Ná ziemi

nie iest

nie iest iemu rowność.

2 Nic tu nie przemoże moc nasza / Bowien przeciw iemu iest mała/ Rep. Walczyć za nam wszechmocny Pan / Ktory Bogu Oycu iest mi sam. Pytaszli ktory to iest? Jezus Christus Pan Bog zastepow zbawiciel nasz iedyny/ Obrońca stroż chrześciański.

3 By też ten świat pełen Czartow był/ A na wszytkich pożrzeć vradził: Re. Jednak sie go ni nie lekaymy: Gdyż pomoc pewna z nieba mamy Niech Xiaże świata tego/Grozi nam srogo; Ni n emoże/ bo mocno osadzone/ A potepia go sło wo Boże.

4 Bożego słowa nikt nie zwalczy; Ale prze nim vstapić muśi/ Rep. Bo z nami sam Bog st w polu/Pośiláiac wszytkich w tym boiu: Jeśli żywot twoy biora/ Zone/ máietność/ Puść z do bra wola: Zysku w tym nie máia/ Krolestwo wieczne w tym gotuia.

5 * Prośiemy ćie Boże wszechmocny/Gdyże ty iest Pan nasz waleczny;Rep. Wyrwi nas z r nieprzyiaćielskich/Tákże od Prorokow fałesznych Niech wiedza bałwochwalcy/ y niezbożnicy/ ż ty nas swoie masz dziatki na pieczy. Na to/Amen iuż rzeczmy wszyscy.

4. PIEŚN.

Z Psálmu 8.

ACh Pánie Boże/ktory rządźiſz Zborem
A w nimeś obrał ná wieki mieſzkánie
ſwoim/Prowádźiſz go iáko owieczki/y ieſt ludem
ſwoie: Aby tu było ná wieki chwalone imię
twoim/Rep. Okaż moc ſwoię/á przydź żebyś nas
twoie:
wybáwił;Boć ſię okrutny iuż nád námi nieprzy-
iaćiel zmocnił.

2 Ach miły Pánie rácz weyźrzeć ná nas ſtra-
pione/ Ráczże okazáć nád námi twe święte zmi-
łowánie/Rep. Dopomożyſz nam/ żebyſmy ſię ná-

wroćili

wroćili; Z grzechow powstawszy / zá nie szczyr
pokutę czynili. Badź nam miłośćiw á odpuść
nam nászę zgrzeszenie/ Ktorymeśmy zásłużyli t
twoie karánie.

3 Ach Pánie Boże iák długo ná nas się gniew
wasz; A modlitwy ludu twoiego czemu nie wy
słuchasz! Rep. Nákarmiłeś nas chlebem płáczu
y żáłośći/ Nápawasz nas łzámi frásunku/ y wiel
kiey ćieszkośći. Boże wszechmocny zmiłuy się/ da
nam poćieszenie: Nieprzyiaćiołom nászym wszy
tkim day vpámiętánie.

4 Ach tá winnicá ktorąś sam przeniosł z Eg
ptu/ Y rozszyrzyłeś korzenie iey z swego Testa
mentu: Rep. Y wyrzućiłeś z niey mocą swoią po
gány: Aby w niey wierni/ ná ich mieyscu byl
wkorzenieni: Nápełniłá źiemię z błogosłáwień
stwá twoiego / Y zmocniłá się bárzo mocno
ludu cudzego.

5 Ach tá winnicá potym ćiernia námnożyłá
A od oney hoyney płodnośći/bárzo odstąpiłá; R
Tę odrzućiwszy/ y záśię inną nasádźił/ Krwi
Syná swego Jezu Christá omył y poświęćił: Y
stáwiłeś krolestwo áby się rozmnożyło/ Ktoreb
záwsze moc szátáńską ná świećie tłumiło.

6 Ach miły Pánie toś płot tey winnice skáźił
Ktoryś ták mocnie od początku z pilnośćią post
wił: Rep. Dla tegoż ią wszyscy ktorzy idą tárg
ią/Ześ ią opuśćił z obrony swey to ná oko znáć
Werwał się do niey wieprz z wielką okrutnośćią

Ten tárga/ depce/ psuie/ kázi bez wszelkiey litości.
7 Ach Boże nász wszechmogacy/ ciebie prośiemy/ Weyźrzyż ná te vćiski násze/ ktore tu ćierpiemy/ Rep. Zátráć miły Pánie te bestią okrutną/ Ktora plugáwi tę winnicę swą náuką omylną. Ráczże przyiać Zbor swoy w opiekę/ nie day go pustoszyć: Zlutuy się nád námi rácz koniec tym błędom vczynić.
8 Zápalona iest tá winnicá/ y wyćięta/ Rozrzucona wszytká iey pierwsza krasá/ y odięta. Re. Ach nász miły Pánie/ iáko przed tym kwitnęłá/ Owoce dáiac / látorośle wszędźie rospuszczáłá! Od oblicza twego słusznie zá złości skarána: A nie będźieli zlutowánia twego/ iest strácona.
9 Weyźrzyż o Pánie ná Syná twego miłego/ Ktoregoś wydał dla zbáwienia Kośćiołá swoiego/ Rep. Dla tegoż odpuść/ rácz się zmiłowáć nád námi; Wszákeś nász Oćiec miłośćiwy/ iáko wyznawamy: Nie day záginać nagle/ prośimy ćię nabożnie: Záchoway nas swą mocną ręką/ przy twoiey obronie.
10 A wybáwieni z vdręczenia ták ćięszkiego/ Będźiemy chwalić imię święte máiestatu twego; Rep. Y nie odstapiemy iuż od słowá twoiego; Chcemy się zlepszyć/ ćiebie słucháć Pásterzá nászego. O Boże wszechmogacy vkaż łáskę swą nád námi; Wybaw nas z mocy okrutnikow/ Amen/ wszyscy rzeczmy.

5. PIESN. z Psalmu 84.

Ná ſtárą Note.

DIák ſą miłe twe przybytki Pánie / Z
iák wdźięczne w nich przemieſzkawá
nie/ W ktorych imię twoie ſławne.
2 A nimż wielkiey chući duſzá mo
iá prágnie/ Aby miáłá w nich ſwoie mieſzkánie,
Y ſpołeczne obcowánie.
3 Strapione ſerce/ y to moie ćiáło / Prágni
áby w twym domu mieſzkáło; A w nim záwżdy
przebywáło.
4 Bom iuż w nim nálazł vćieſzne mieſzkánie
Iák wrobliczek wdźięczne gniazdko ſwoie /
Gdzieby miał ſkłáść dźiatki ſwoie.
5 Bo tu przebywaſz Boże wſzechmogący /
Dáry dawaſz / wſzech ożywiáiący / Wiernym
k tobie wołáiącym.
6 Do twego domu wierni ſię zchadzáią/ Iák
ku gniazdom ptacy ſię złatáią; Gdźie imię tw
wyſławiáią.
7 W nim ſobie ſłużą k rodzeniu nowemu / A
nim ſię rodzą k ſzczyremu wierzeniu/ Z twego Du
chá naświętſzego.
8 Tuć twe Ołtarze moy wſzechmocny Pánie:
Krolu moy tuć ieſt moie kochánie/ Y z wiernym
obcowánie.
9 Błogoſłáwieni ktorzy tu mieſzkáią / Aż n

wieki w domu twoim trwáią / Imię twoie wysławiáią.
10 Cić wyśpiewuią/imię twoie sławiąc; Rádość máią wespołek się ćiesząc/ A w smutnym padole płácząc.
11 Zá co im da Pan tu dobrorzeczenie/ Y we wszytkich cnotách pomnożenie/Przy swoim wiernym Syonie.
12 Boże wszechmocny vslysz prośby moie: Wszákeś Bog nász/nákłoń vcho swoie / A weźm nas w obronę twoię.
13 Ráczże sam weyźrzeć nász łáskáwy Pánie/ Ná własnego Syná zásłużenie; Co nam spráwił odkupienie.
14 Boć milszy iest dźień w twych przybytkách mieszkáć; Niż tysiąc dni w złych Zborzech przebywáć/A z nimi tákże obcowáć.
15 Szczęśliwy iest ten kogoś ty sam obrał/ Aby w domu twym świętym przebywał/ Imię twe święte wysławiał.
16 Gdźie wszytkie wierne wszem dobrym nápełniasz/ Swoie dáry z hoynośćią im dawasz/ A łáski swey świętey zbáwiasz.
17 Boś też ty iest sam Słońcem przezroczystym/Wodzem pewnym wszytkim swym wybránym/ Y mocnym obrońcą wiernym.
18 Dayże nam mieszkáć w tych przybytkách twoich; A day chodźić do twych Zborow świętych/Gdźie iest obcowánie wiernych.

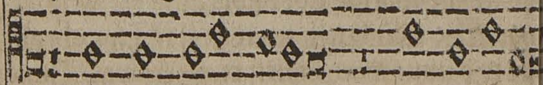
19 Iżbychmy ćie tám ná wieki chwalili / Z wßytkimi twymi wybránymi: Potym z tob wiecżnie żyli.

6. PIESN.

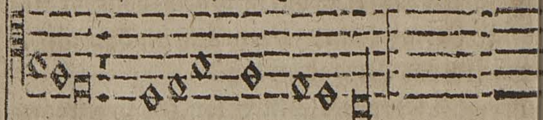

Owstań Pánie/iuż powstań/A ná
Ná swe śluby rospomni/ Niż twe

wiedź ty lud swoy sam: Rep. Obacż nas opußcż
sąd przyidźie groźny:

ne/ Od wßech ludźi wzgárdzone. My do ćieb

wołamy/ Pomocy twey żądamy.

2 Prawdá twa bárzo w ćieśni/ prze złośliwe zwodniki: Rep. Zbor też twoy vćiśniony w Bábilonie ſtrapiony: Zmiłuy ſie/á zlutuy ſie Páſterzu náß iedyny; Vſłyß wiernych ſtekánie / A do

im wybáwienie.

3 Weyzrzyß iuz ná Zbor świety/Miedzy złymi przeklety. Rep. Ten Antychrist vtrapił/ Vstáwámi obćiążył: Słowo/ słudzy/świątośći / Cié mu są w nienawiśći: Prawde wßytkę przemienił/Lárwę z wierzchu zostáwił.

4 Chwałę twoię odmienił/ Ktoraś ty sam vstáwił: Rep. Słowo twoie znieważył / Vstáwy swoie wtrácił: Sákrámentá z odmieniał / Ná ćię Páná nie pomniał/ Ktoryś tego zákazał; By się nikt nie domyślał.

5 Bo kto pierwßy Zbor twoy znał/ Náukę / służbę widział; Rep. Niemáß mu podobieństwá/ Dla złego nabożeństwá. Ráczże weyzrzeć náß Pánie; Przyßłoć iuz wypełnienie/ Co Prorocy pisáli/ A wierne przestrzegáli.

6 Obacz tę Małżonkę swą/ Antikristem zmázáną: Rep. Rácz wspomnieć ná śluby swe Obietnice łáskáwe: Boć niemáß ktoby ćießył/ A ßátáńska moc zburzył. Jedno ty Pánie mocny/ Co máß imię wßechmocny.

7 Ráczże wzbudźić sługi swe / Oznáymi słowo święte: Rep. Day im Duchá świętego / Mistrzá naprawdźiwßego: By w śrzodku Bábilona/ Mowili twoie słowá; Lud wyniść pobudzáli: By grzechu/ pomsty vßli.

8 Day Krolom serce tákie/ By twe słowo przyięli: Rep. By złych kośćioł wzgárdźili/ Ják jedny odrućili. Ráczże im dáć náß Pánie/ Z łáski swo

ſki ſwoiey vznánie ; Aby ćię też poználi / Imię twe wyſtawiáli.

9 By záś twoy Kośćioł święty / Przyſzedł w ſwoię doſtoyność : Rep. Aby w nim ſłudzy byli / A prawdy náucżáli : Aby oblubienicá twa przez ćię odnowiona / Záżywáiąc słow twoich / Potym byłá zbáwiona.

10 Rácżże iuż nas wyſłucháć / Poćieſzenie nam ſwe dáć : Rep. Rácżże nas ſam wybáwić / A ſprzećiwniki ſtłumić. Day to zá náſzych cżáſow / Ná prośbę náſzych głoſow ; Byſmy tu w prawdźie żyli / Ciebie wiecżnie chwalili.

7. PIESN.

Ná ſtárą Note.

RO Rzycżym k tobie wiecżny miły Pánie / O łáſkáwe wyſłuchánie ; Weyźrzy ná ſwoie ſtworzenie / A day w rychłe wſpomożenie.

2 Myć ſię pod ſtraż twoię vćiekamy / W tych trudnośćiách / ktore mamy : Bo wſzytkie ſzátáńſkie śiły / Gwałtem ſię ná nas wzburzyły.

3 A práwie ze wſzelákiey ſtrony / Potrzebuiem twey obrony : Ktorey gdy mieć nie będźiemy / Wſzyſcy rázem poginiemy.

4 O wiecżny Boże Oycże prawdźiwy / Wſzyſtkeś ty Pan lutośćiwy / Prośim ćię twoie śieroty / Vſkrom te náſze kłopoty.

5 Muśim to znáć żeśmy przewinili / Kaźń okrutną záſłużyli: Bo czynim rozliczne złośći/ Przećiw twey ſpráwiedliwośći.
6 Wſzákże iednák to vfánie mamy; Że łáſkę twą otrzymamy: Gdy twego miłego Syná/ Będźie zá námi przyczyná.
7 Bo dla tego krew ſwą święta przelał; By ſrogi gniew twoy vbłagał; Nas wiecznie z tobą ziednoczył/ Ku łáſce pierwſzey przywroćił.
8 A iáko pośrzednik náſz iedyny / Pokrywáiąc náſze winy/ Chce przez ſwoie záſłużenie; Byśmy mieli wybáwienie.
9 Y vpewnił nas ſwym obiecánim / W Piśmie świętym nápiſánym; Co przezeń żądáć będźiemy/ Że to wſzytko odźierżemy.
10 Przetoż káżdy bez wſzego wątpienia / Oczekaway poćieſzenia: Gdy ſwe oczy w niebo wznośiſz / W pokorze w ćichośći prośiſz.
11 Weyźrzyſz ná to/ wieczny miły Pánie/ Syná twego obiecánie; A w ták wielkie zámieſzánie / Miey nád námi zlutowánie.
12 Jákoś miał nád młodźiency onymi / W Bábilonie ſługi ſwymi; Ktorzy do ogniá wrzuceni/ Nie byli nic vſzkodzeni.
13 W pośrzod piecá z Aniołem chodźili/ Wſzechmocność twoię wielbili; Żeś przez dźiw okázáć raczył/ Jákoś ſług ſwych nie przebaczył.
14 Tákże też do Lwiey iámy wrzucony/ Dániel Błogoſłáwiony/ Widźiał znák niepoſpolity/

Wßemu świátu známienity.
15 Krzycząc k tobie Pánu Bogu swemu/ Po-
mocnikowi práwemu/ Był przespieczen Prorok
święty/ Miedzy srogimi źwierzęty.
16 * Tymże kßtałtem nas śieroty swoie/Zá-
chowáy w te niepokoie; Byśmy pod twą strażą
żyli/ Ciebie przespiecznie chwalili.
17 Rácz potłumić wßystkie sprzećiwniki:Z ich
wßytkimi służebniki:Niech znáią twoi wybráni;
Ześ ty Pan nád wßemi Pány.
18 My w tobie pewne vfánie mamy; Ze to
wßystko otrzymamy. Amen niech sie iuż ták stá-
nie: Wysłuchay nas miły Pánie.

8. Pieśń.

Ná stárą Notę.

IVż sie godzi serce swe ku Bogu podno-
śić. Rep. A ná obronę iego bespiecznie
sie puśćić/W tym teráźnieyßym śćiśnie-
niu/ W ćięzkim pokußeniu/ Nie máiąc
sámi z śiebie mocy k wybáwieniu.
2 Przetoż k niemu wołaymy w swey vniżono-
śći/ Rep. A vstáwnie żądaymy iego przytom-
nośći: Wierząc/ iż nie opuśći nas. Boże ná wy-
sokośći/ rácz sam walczyć zá nas.
3 Bo śiłá nieprzyiaćioł iuż powstawa wzgo-
re: Rep. Nam trzodźie twoiey grożą/ wiodąc
swoie spore: Chcący nas z świátá wygłádźić/ R

do końcá ſkáźić; Twoie zbáwienne prawde do
gruntu wywroćić.
4 Bo niechcą temu wierzyć; Zeſmy twoiá
trzodá: Rep. Ani ná to pomyślić; Ześ ty náß
obrońcá: Ale też to śmieią mowić/ Y z tego ſię
chlubić; Ze nád námi mocą ſwą mogą zwyćię-
ſtwo mieć.
5 Ty wieß/ iżeś nas obrał k niebieſkiey rádo-
śći; Rep. Z błędow / z grzechow wybáwił / z
ſwoiey Boſkiey mocy: W Zbor święty twoy
nas przyłączył; Ktoremuś ſługi dał; Przez
nie o łáſce ſwoiey nas wßytkich vpewniał.
6 O Boże wßechmogący / bądźże záwße z ná-
mi/ Rep. Y we dnie / y też w nocy/ dźierz ręke
nád námi. Okaż w nas twoię moc Boſką/ y Mą-
drość niebieſką; Záſromay pychę/ ſporę/moc nie-
przyiaćielſką.
7 Boć iuż ręce śćiągáią przećiw twym wy-
bránym; Rep. Y bárzo one trapią / Tyráń-
ſtwem ſwym ſrogim: Nie ráczże nas im w moc
dawáć/ Y hánbić dopußczáć/ A imię ſwoie świę-
te im dáć poſromacáć.
8 Powſtańże w ſwoiey mocy / Boże wßech-
mogący: Rep. Słuchay náßych żądośći/
z ſwoiey świętey gory: Przeſtráß wßytkie nie-
zbożniki/ Błędu miłośniki / Ludu twego wier-
nego/ ſrogie przećiwniki.
9 Podnieś ſwoię práwicę/nam ku poćießeniu/
Rep. Day okrutnikom w lice/ku ich záſmuceniu:

Zetrzyſz iey ich Tyráńſtwo / Fałſz y Okrućień-
ſtwo: Day nam teraz ściśnionym / ſwe Boſki
zwyćieſtwo.

10 Bądźże práwicą náſzą przećiw ich ſrogo-
ści / Rep. Teraz / y też w káżdy czás / z ſwoie
wſzechmocności. Day niech prześpiecznie mie-
ſzkamy; A tobie ſłużymy / Będąc w twym o-
pátrzeniu / Z tego ſię ćieſzymy.

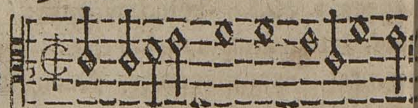
11 Nie boiący ſię śiły / niezliczonych ludźi / Re.
Ktorzy nas ſwym tyráńſtwem wſzędy ogárneli:
Mamy ćiebie przytomnego / Krolá niebieſkiego /
Co we wſzytkim záſtáwiaſz káżdego wiernego.

12 Dayże nam ſtałymi być Boże wſzechmogą-
cy: Rep. Waſzą drogą przechodźić przez nie-
przyiaćioły: Bo ieſt Pánie twe zbáwienie / A wy-
ſwobodzenie / Tu w Zborze twym / y w niebie
wieczne pozegnánie.

13 O ráczże to vczynić dla Syná ſwoiego. Re.
Day ſzczęśliwie doſtąpić Kroleſtwá wiecznego /
A tobie tám chwałę wzdawáć / Wiecznie roſko-
ſzowáć; Swięty / Swięty / z Anioły / áż ná wie-
ki śpiewáć.

9. PIEŚN.

Wſzechmocny Boże ſtworzenia wſz-
Weyźrzyſz ná nas grzeſzne z miłośie-

kiego

kiego/ Rep. Boć wielki fałſz / y błąd wſzędy ná
dzia ſwego:

świát wyſzedł: Wſzákże temu dobrze/ co ku pra-

wdzie przyſzedł.

2 Pátrzay ná to káżdy / iák fałſz z káżdey ſtrony. Repe. Puśćiwſzy Pogáńſtwo/ pátrz ná Chrześćiány. Kto Chriſtá wyznawa/ Od złych nieprzyiáźń ma: Sámiż go ſądzą złym / y też potępionym.

3 Wſzákże to nie dźiwna; iż ſię to ták dzieie: Rep. Nie káżdy prawdę zna / ráczey ſię z niey śmieie. Nie w świeckiey mądrośći / Przyść ku znáiomośći; Ale pokornemu/ Zproſtá wierzącē.

4 Proſtaczkom záślubił Pan siebie obiáwić: Rep. A iuż to wypełnił/ raczywſzy ſię ziáwić. Zwodzą śiebie ſámi mądrzy / y vczeni; Co dźiwnie wichruią/ Pánu wierzyć niechcą.

5 Boć ten ſkarb ieſt ſkryty/ Chriſtus prawdá wieczna. Rep. A iáśnie odkryta náuká fałeczna. Pierwſzy on Zbor świety/ Wielce obnáżony:

Kto go

Kto go náśláduie/ Bywa zniewáżony.

6 Prawiebyśmy wszyscy bezrozumni byli/ R
Gdyby máiąc wolność/ w niewolą się wdál
My przeciw sumnieniu Wierząc iego słowu/ N
czynić nie śmiemy; Bogá się boiemy.

7 Z Antichristowych błędow nie trzymamy
Rep. Ku zbáwienney prawdźie/ wolą záwżd
mamy; Chcąc ią káżdey chwile/ Z Pismá trz
máć mile; W ktorym iest náuká/ Z Christ
wego Duchá.

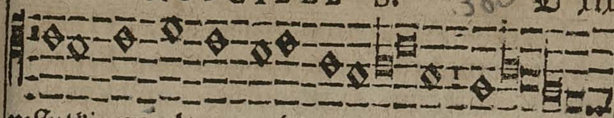
8 * O wszechmocny Pánie Boże od wieczność
Rep. My k tobie wolamy w swey wielkiey ći
szkośći: Dla ćiebie ćierpiemy/ pomocy żądam
O ráczże bronić nas/ W ten niebeśpieczny czás.

9 Dáruy nas stałośćią/ niech námi nie sch
dźi; Rep. Nád świátem zwyćięstwem: co z ć
bie pochodźi: W páncerz práwey wiáry/ Obl
nas z łáski twey/ Byśmy mogli státecznie Záw
wytrwáć przy niey.

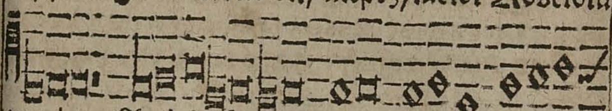
10 Bądźżeć wieczna Chwałá wszechmogą
Boże: Rep. Iż nas nieprzyiaćiel przewalcz
nie może: Bo walczysz zá námi Swymi dźiate
kámi. Bądźże chwalon z tego/ Przez Sy
woiego.

10. PIEŚN.

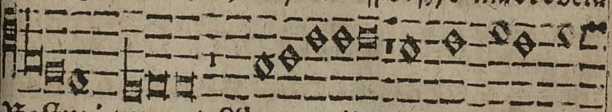
Strzy mocną reką swoią/ wieczny Bo

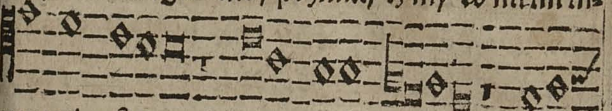
wßytkie gwáłtowne śiły nieprzyiaćioł Kośćiołá

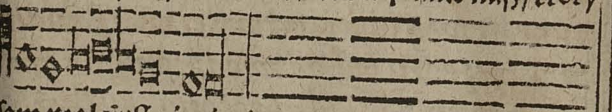
twoiego/ A rácz ich myśli rosproßyć mádrośćią

Bostwá twego/ Aby poználi/ iż my w nikim in-

nym nie vfamy/ iedno w tobie Pánie náß/ ktory

sam walczyß zá námi.

PSALMY.

O Kośćiołá Bożego vtrapieniu y poćieszeniu.

Psálm 2. 3. 4. 5. 8. 16. 23. 24. 37. 42. 44. 45. 46. 48. 65. 71. 89. 124. 129. 149. *Pátrz* *mnych w Reiestrzech Psálmowych o Kośćiele.*

PSALMY.

Ktore vkazuią w sámym Bogu być vsność y trwáłość Kośćiołá Bożego.

Psálm 4. 37. 91. 113. 115. 118. 125. 130. 146. 147.

Przećiw Apoſtatom Pſálm. 55. Przećí
obłudnym Iudaſzom Pſálm 109. Przećí
prześladowcom y wygubićielom kośćio
Bożego Pſálm 28. 44. 54. 61. 74. 79. 80. 13
Zá ſpołeczność kośćiołá Bożego dźiękcz-
nienie Pſálm 26. 27. 42. 61. 63. 65. 84. 92

Modlitwá zá Kośćioł wſzytek.

*BOże miłośierny, Oycze náſ
niebieſki, rácz ſtrzedz Kośći-
łá twoiego miłośierdźiem ſw-
im wiecznym, áby od wſzech nieb-
ſpieczeńſtw, y przećiwieńſtw zá tw-
ią obroną będąc wolnym, á czuiąc r-
tunek twey łáſki, od wſzelkich ſzkod-
wych rzeczy był odwiedźiony, do zb-
wiennych záś był obrocony, ku ſłużb
wieczney imieniowi twemu świę-
temu wſzyſtkie ſwe ſpráwy obrá-
cáiąc. Przez Páná náſzego
Jezuſá Chriſtuſá,
Amen.*

O SWIĘTYCH BOZYCH.

A Naprzod ßczegulnie O Błogosłáwioney Máriey Pánnie.

1. PIEŚN.

Nuż wßyscy Chrześciánie/ etc. Pátrz Adwentowey Pieśni 8.

2. PIEŚN.

Z sercá prawie ochotnego. etc. Pátrz támże Pieśń 9.

3. PIEŚN.

Dußo moiá Páná swego. Pátrz támże Pieśń 10. y innych.

PSALMY.

Psálmy obiáśniáiące Máriey Pánny świętey Pieśń, (Magnificat, Wielbi dußo moiá Lucæ 1.) Te są.

Psálm 33. 34. 132. 146.

MODLITWA czáſu pámiątki Błogo-
słáwioney Máriey Pánny.

OYcże náß niebieſki, ktoryś z o-
ſobliwey łáſki ſwoiey obrał bło-
goſłáwioną Márią Pánnę mátką po-
dług ćiáłá Synowi ſwoiemu Jezuſowi
Chriſtuſowi: dayże nam też z tey łá-
ſki ſwoiey, áby przez przyięćie ſłowá
twoiego świętego w ſercá náſze, y iego
záchowánie vczynkiem w wierze pra-
wdźiwey, byliſmy tobie y Synowi
twemu miłemu Jezuſowi Chriſtuſowi
miłymi, ták; iáko on nas vpewniał ſam
mowiąc: Ktokolwiek czyni wolą O-
cá moiego, tenći ieſt brátem, y śioſtrą
y mátką moią: A potym z tobą w
chwale wieczney żyli. Przez tego
Syná twoiego miłego, á Páná náſzego
Jezuſá Chriſtuſá, Amen.

POTYM WOBEC O SWIETYCH INNYCH Wszytkich Bożych.

j. PIESN,

Z Wielkiey mocy/ y mądrości/ Chwalmyż Bogá z wysokości: Chwalmyż go też z świętych ie°/Ktorzy mocą iego/Zwyćiężyli czártá złe°.

2 Násláduymyż żywotow ich/ A cnot pobożności pełnych : Chodźmy ná świećie w tropách ich: Ták vczćiemy onych. Strzeżmy sie zátym ludźi złych.

3 Swięći ácż ná świećie byli ; Wżdy według świátá nie żyli : Bo wzgárdźili iego miłość / Wszytke máiąc chćiwość / Tám kedy iest wieczna rádość.

4 Byli tu iáko nie będąc/ O on sie żywot prácuiąc ; Gdźie bez śrebrá y bez złotá / Hoyna iest zapłátá/ Wiernym wiecznego żywotá.

5 Kedy áni mol áni rdzá / Ani też iuż żadna nędzá / Nie będźie też áni żáłość/ Jedno wielka miłosć / Wiecznie nieskończona rádosć.

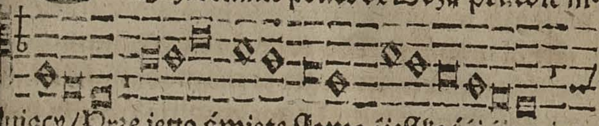
6 Ktorych pychá nie vniosłá/ W práwey wie-
rze trwáli z prostá; We wszytkim dobrym prá-
cuiąc/ Swiátu nie folguiąc/ Ciáło duchowi pod-
dáiąc.
7 Swiecka chwałá nie vniosłá/ Ciężkość żá-
dna nie odwiodłá/ Od miłowánia Bożego/ Y o
woley iego/ Biorąc posilenie z niego.
8 Ciáłá nie związáłá miłość/ Ani iego żadn
chćiwość: Ręká się też powściągáłá/ Cudzeg
nie bráłá: Gniew/ zazdrość/ mieyscá nie miáł
9 Wzgárdźili świeckie márności/ Żyli w zg
dźie/ y w miłośći/ Stáráiąc się o zbáwienie / O
stałe wytrwánie/ Więcey niż o dobre mienie.
10 Páństwá świeckie zá nic mieli: Wiele ic
w vbostwie trwáli/ Wzgárdźiwszy doczesne mi-
nie: Cierpieli więzienie/ Prze Páná Christus
imię.
11 Głod/ prágnienie/ y trapienie/ Mieli wi
kie sromocenie; O łáskę świecką niedbáiąc/ A
nic ią máiąc: W sámym się Bogu kocháiąc.
12 Z miast ie ze wśi wyganiano/ A zá odszcz
pieńce miano: Jáko złoczyńce ie bili/ Y dźiwn
męczyli; Dla prawdy ktorey vczyli.
13 Nie lituiąc gárdłá swego / Położyć d
Páná swego; Z rádośćią śmierći podieli/ Aby w
niebie byli: A z Pánem swym wiecznie żyli.
14 Y doszli tego wszytkiego / Zá łáską Pá
swoiego/ Że rádośći vżywáią Ktorą z Páná m
ią: Jemu chwałę wieczną dáią.

15 * Niechże się też nam ták stánie/ Prosimy ćię nász miły Pánie: Dopomoż nam w świątości żyć/ A w niebie z tobą być; Tám ćię ná wiek wieków chwalić.

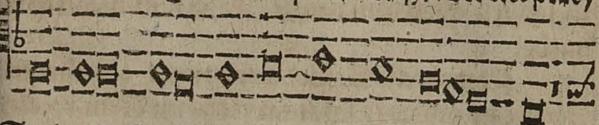
2. PIEŚN.

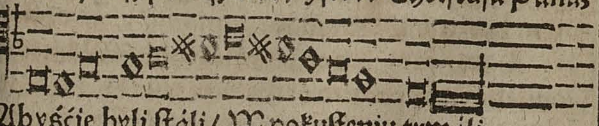

Chrześćiánie prawdę Bożą práwie mi

łuiący/ Prze iego święte słowo ćięszkośći ćierpiący

Szukayćiesz poćieszenia / z słow Christusá Páná;

Abyśćie byli stáli/ W pokuszeniu trwáli.

2 Weźmićiesz ku przykłádu żywot iego święty; On będąc wszechmogący/nie był v złych wźięty: Krzyż/boleść/y chudobę/rad mile podstąpił; Aby ták z wieczney nędze nas grzeszne wykupił.

3 Trzydźieśći y trzy látá/ tu będąc prácował:

A cierpiąc przećiwności/ złym nie odpłácowáł
Ták swym przykłád zostáwił/ by zá nim iść chćieli; A prząc sie sámi śiebie/ krzyż swoy ná śie wźieli.
4 Te rzeczy opowiádał/ swoim zwolennikom
Y innym ich potomkom/ y náśládownikom/ Rzekąc; iż tu będźiećie vćiśnienie ćierpieć: Ale w mnie będźiećie/ wesele duszne mieć.
5 Będźiećie w nienawiśći v wszech/ dla mnie wszędzie: Cierpiąc też pośmiewánie/ y rozliczne nędze; Swiát sie będzie rádowáć / á wy záśię płákáć/ Potym w wieczne wesele/ odmieni sie wász płácz.
6 Y mowił: Gdy was będą dla mnie wiele złorzeczyć/ A wszytko złe przećiw wam fałesznie przewodźić / Z tego sie wy weselćie/ y ráduyćie wszędzie; Bowiem wászá zapłátá w niebie hoyna będzie.
7 Poniewaz Gospodarzá zową opętánem Obżercą y opilcą/ y Sámárytanem; Tym więcey iego czeladź będą ták názywáć/ Ktora go sercem cáłym będzie náśládowáć.
8 Dawszy im ten to przykład/ ná śie vkázuie Poniewaz ná źielonym to sie drzewie dźieie; Co sie więc z drzewem suchym potym będzie dźiało Gdy więtsze pokuszenie będzie nástawáło.
9 Y czemuż sie lękamy od złych vrągánia Klątew/ krzykow hániebnych/ y kácerowánia Chcemyli z Christem Pánem swym w niebie przebywáć; Muśimy sromocenia/ dla niego vżywáć.

10 Nie ważmyż sobie dobr swych/ dla wiáry vtráćić: Wßák nam ślubuie stokroć wiecey záś nágrodźić/ Mowiąc; iż kto tu dla mnie dobrá swe vtráći/ Temu Oćiec Krolestwem niebieskim zápłáći.

11 Wßák co mamy dobrego/ wßystkoć iest od niego; Przecżże tego nástáwić lutuiem dla nie- go! Nie iest ten żaden wierny sługá Páná swe- go/ Co się go tylko trzyma cżásu ßcżęśliwego.

12 Stałość wiáry poznána w pokußeniu by- wa; A rycerskie zwycięstwo bez boiu nie bywa: Trwaymyż stale do końcá wedle swego Páná; A trwáiącym koroná wiecżna będźie dána.

13 Groźby się nie strácháymy nic Antychristo wey; Bo nas Pan Christus ćießy sam/ tymito słowy: Stadko moie málucżkie/niechćieyże się lę- káć/ Ták się Oycu zlubiło/ swe krolestwo wam dáć.

14 Tákowe pokußenie/od Páná być znaymy: Gdy przyidą pokußenia nic się nie lękaymy; Aby- smy w vdręcżeniach duße swe chowáli/ Od pra- wdy się poznáney iuż nie odwracáli.

15 Bowiem sam ták Zbáwićiel/ rzekł vsty swoimi: Kto się we mnie nie zgorßy/ iest błogo- sławiony. Bo lepiey prawdy Boskiey w znáiomo- śći nie mieć; Niżli się iey poznáney dla boiáźni záprzeć.

16 Vdaymyż się ná wierne w cżás pokutowá- nie/ A sposobmy się pełnić Boże przykazánie. Co

ná nas Bog dopuśći grzechom przyczytaymy z
grzechow odpuſzczenia/od niego żądaymy.

17 Wiedząc/ że z god ná gody nie możem ni-
gdy iść; Nie leńmyż ſie ćiężkośći/ ná tym świeć-
nośić: Iżbyśmy po tym ſmutku mieli rádowáni-
Tám z świętymi Anioły: Amen day to Pánie.

3 PIEŚN.

Notá iey iáko, Weſel ſie tey to chwile ludz-
kie pokolenie/ ⁊c.

KTo tu chce Bogu ſłużyć/ żywąc w p-
bożnośći; Muśi nędze vżyć/y fráſun-
kow doſyć; Być wßem w nienaw-
śći; Iák w Ewángeliey ſam P-
Chriſtus iśći.

2 K muśi záwżdy chodźić w duchownym
dźieniu; Cierpliwośći dobyć przećiw pokuſzeni-
Przeglądáiąc boie/ Ná ktore muśi iść/ bez ćie-
ſney zbroie.

3 Znáiąc tu być ná świećie ſwoy żywot n-
zerny/ Pokuſzenia wielkich vſtáwicznie pełny:
Iákoż tego ſkuśił / Iob ſługebnik Boży / K n-
znáć to muśiał.

4 Wßákże ſie żaden nie ma lękáć tego krz-
żá: Ale ſie ma ſtáwić zá ſtałego męża: Bo p-
krotkośći czáſu/ Przyidźie koniec pewny/ tákie-
niewczáſu.

5 To znáiący/naywięcey kogo Bog miłuie;

te-

tego naczęściey ná świećie trybuie/ Do niebá go
wiodąc; Dla ktorego muśi wiele złego podiąć.
6 Czego też przykład mamy / w Chriſtu ná-
ſzym Pánie / Ktory był bez grzechu / żyiąc tu w
tym ſtanie; Wſzákże wiele ćierpiał / Niżli do
chwały ſwey / przez mękę ſwą wniść miał.
7 Nie ieſtći ſługá więtſzy / niżli ſam iego Pan:
Bo Chriſtus naświętſzy opętánym był zwan:
Ten nic nie przewinił; Ale wſzytko dobre wſzem
ná świećie czynił.
8 Tákże też iego łáſká świeći náwiedzeni /
Byli nędzą zięći ode wſzech wzgárdzeni; W tym
ſię weſelili / Gdy dla Páná ſwego ſromoceni byli.
9 Przetoż też my tu znáiąc k ſobie iego łáſkę:
Ich przykłády máiąc / mieymyż z nimi czaſtkę / Tu
w wielkim trapieniu / A potym w niebieśiech / w
wiecznym odpocznieniu.
10 Tych ſię nic nie ſtráchaymy / ktorzy ćiáło
trapią: przy ſwym Pánu ſtoymy; Ten ćiáło y z
duſzą / Może ſam záchowáć: Albo záś do piekłá
ná wieki odeſłáć.
11 Mieymyż to iuż zá rádość / zá nadroższe mie-
nie; Gdy ná nas tu żáłość przyidźie y trapienie;
Gdy będźie kłamano / Wſzytko złe przećiw nam /
dla Páná mowiono.
12 Boć nie ſą te żáłośći rowne czáſu tego / A-
niebieſkiey rádośći / zbáwienia wiecznego / Kto-
re Bog gotuie / Temu kto dla niego ſmutek podey-
muie.

13 Kraczył ták śiubowáć; że z káżdym w tra pieniu/ Chce záwſze przy nim być / áż y przy ſto nániu. Obietnice ſwą dał; Ktoby tu dla prawdy co ćierpiał/ y płákał.

14 Wſzák y wroblątko żadne/kromia woli ie go / Názięmię nie ſpádnie z gniazdeczká ſwoie go: Z głowy też żaden włos/ Z liczby ſwey nie zgi nie; ták práwi Páńſki głos.

15 Błogoſłáwieni ći ſą ktorzy tą to chwilą / Bezpráwie tu nioſą/ á łkáią y kwilą. Biádá kto ſię śmieie: Bo wieczney rádośći/ niemáſz w nim nádźieie.

16 * Rácz dáć/ ćiebie prośimy / o Niebieſk Krolu; Ze wſzyſtko zniesiemy/ ſtáli będąc w bo lu: Po cżeſney żáłośći / Rácz nas k ſobie przyią do wieczney rádośći.

17 Raczyſz nas iuż wyſłucháć/ wſzákeś to o biecał; Nigdy nie opuſzczáć/ ktoćby ſię polecał. Amen miły Pánie/ Wierzym tobie wſzyſcy; że ſię to ták ſtánie.

PSALMY.

Pſalm 1.13.115.130.136.149.

MODLITWA cżáſu pámiątki swiętych Bożych.

WSzechmogacy Boże, ktoryś z ſzczyrey łáſki ſwey złącżył wy-

bráne swoie wiedney społeczności y Bráctwie Duchownego ćiáłá Syná twego Páná nászego Jezusá Christusá; Day nam prosimy ćię, ábyśmy Swiętych twoich w Wierze y we wszystkich cnotách, á dobrych vczynkách násládowáli; żebyśmy też do niewysłowioney rádości, ktoraś nágotowáł, tym ktorzy w ćię wierzą, y szczyrze ćię miłuią, przyść mogli. Przez Jezusá Christusá Páná nászego, Amen.

POTRZECIE WOBEC O ANIELECH SS.

PIEŚN.

Notá iey iáko; Wszechmogacy stworzyćielu/ ꝛc. Pieśń 8. o Troycy świętey.

BOg ktory ma świát ná pieczy/ Stworzyć raczył wszystkie rzeczy/ ku swey Boskiey chwale: Aby był czczon od wszytkich cále.

2 Stworzyć też raczył Anioły/ Seráphiny/

Archánioły; Aby go chwalili/ Jemu służąc wier-
nych bronili.

3 A chwalą go vstáwicznie/ Stoiąc prze
Thronem oblicznie/ Mowiąc: Swięty/ Swię-
ty/ Swięty Pan Bog nász nád zastępy.

4 Straż wiodący nád wiernymi Ludźmi/ S
gámi Páńskimi: Czego doznawáli/ Jlekroć ich
potrzebowáli.

5 Strzegli Jákobá świętego; Gdy się chr
nił brátá swego/ Widział zstępuiące / A záś d
niebá odchodzące.

6 Tobiászowi świętemu/ W drogę się gotui
cemu/ Anioł się nágodził/ A w káżdey mu spr
wie dogodził.

7 Anieli Lotá wiernego/ Z obrzydłego S
domskiego Ludu wyzwolili/ A z miástá zdrow
prowádzili.

8 Elizeusz słudze swemu/ Od Pohańco
strwożonemu/ Pokazał Huf nowy / Do obron
wiernych gotowy.

9 A Dánielá Proroká / Obronił Anioł
smoká/ A od stádá lwiego/ Dawszy mu obr
czásu swego.

10 Przez Anioły Bog poczęcie Obiáwił /
ciáłá wzięcie/ Syná namilszego/ Z przymierze
ná świát zesłánego.

11 Swięci niebiescy posłowie/ Jezusowi n
szey głowie/ Pieśń nową śpiewáli/ Ná świ
idącemu się kłániáli.

12 Gdy Pan Szátáná odpráwił / Huf śie mu niebieſki ſtáwił / Gotow do poſługi ; Jáko ná dobre ſłuſza ſługi.

13 A byli przy vmęczeniu ; Dáli znáć y o wſkrzeſzeniu ; A vcznie cieſzyli ; Gdy zá Pánem w niebo pátrzyli.

14 Anioł Piotrá wſádzonego / Od Herodá okrutnego / Z ciemnice wybáwił / A brama żeláżna prowádził.

15 Aniołowie śię ráduią / Kiedy ludźie pokutuią ; Ciż wiernych po śmierći / Duſze prowádzą do rádośći.

16 To czyniąc / niechcą Anieli / Abyſmy ie chwalić mieli : Nie prágną ofiáry / Bogu te zoſtáwiwſzy dáry.

17 * Jezuśie Chriſte náſz Pánie / Aniołow świętych Hetmánie / Tobie cześć wzdawamy / U twoiey obrony żądamy.

18 Tyś Pan dworu niebieſkiego / Użycz nam Rycerſtwá ſwego : Przez święte Anioły / Prowadź z świátá w dom twoy weſoły.

PSALM Y.

Psálm 91. 148. Innych pátrz w Regeſtrze Pſálmowym o Anielech.

MODLITWA czáſu pámiątki Aniołow świętych.

BOże dźiwny w ſwoich Boſkich ſpráwách, ktory dźiwnym po-

rządkiem

rzadkiem Aniołow y Ludźi vsługi sporzadzaß; Vżycż prośimy ćie z łáski swoiey, áby ktorzy tobie w niebi służa, Ci też ná źiemi żywotá náßeg z roskazánia twoiego, od wßelkieg niebespieczeństwá bronili: Przez Jezusá Christusá Páná náßego. Amen

PIESNI
O MALZENSTWIE S.

1. PIEŚN. Z PSALMV 128.

Notá iey iáko; Christus Jezus Názáráński/ etc. Pieśń 5. Wielkonocna.

WSzyscy sa błogosłáwieni / A pewnie beda zbáwieni; Ktorzy mái boiaźń boża / A drogami iego ch dza.

2 Gdy prac reku twych pożywaß/ Błogosłwieństwo otrzymaß: Bárzo dobrze tobie bedź Jáko domá; ták y wßedźie.

3 Bo w twym domu twoiá żoná / Płode bedźie obdárzoná; Podobna mácicy winney/ rodzáiu swoim obfitey.

4 Wokrag ku stołu twoiemu / Rowni ßcz

piu oliwnemu/ Siedą twoi potomkowie; Ták Corki iák y Synowie.

5 Ták śie temu błogo wodźi/ Co w boiáźni Boſkiey chodźi; Przeklectwo będźie zgłádzone/ Ktore ieſt wſzem przyrodzone.

6 Pożegna ćię Pan z Syonu/ Z ſwey gory świętego domu: A dobrá miáſtá onego/ Vyźrzyſz Ierozolimſkiego.

7 Będźieſz śię weſelił z tego/ Wſzytkich dniow żywotá ſwego; Ze Pan Bog oddawa ſzczodrze/ A rad czyni ſwoim dobrze.

8 Vyźrzyſz ſyny ſynow ſwoich/ Doczekaſz pociechy po nich: Vznaſz pokoy Izráelſki/ Zdárzyć to Pan Bog niebieſki.

2. PIEŚN z tegoż Pſálmu 128.

Ná ſtárą Notę.

Zywot ten mieć będźie błogoſłáwiony/ Ná tey drodze świątá/ wſzelkiey godźiny:

2 Ktory zna ſwoiego Páná wiecznego: A boi śię iego z ſerca práwego.

3 Przytym przykazánia będźie ſtrzegł iego/ Nie máiąc ſumnienia náruſzonego.

4 Będźie też pożywał z ſwoich rąk prace; A ták będźie ſłynął v Bogá w łáſce.

5 Będźie żoná iego obfitowáłá; Iáko korzeń winny owoc dawáłá.

6 Synowie cnotliwi do stołu siędą; Drze-
wu oliwnemu podobni będą:
7 Ták wesnie żyiący w małżeńskim stanie
Kromia pochyby vbłogosłáwienie.
8 Tákiemu káżdemu Boże wszechmocny: V-
kázuy łáskę swą we dnie y w nocy.
9 * Boże ktory mieysce obrałeś sobie/ W J-
ruzálem mieście y ná Syonie/
10 Day temu oglądáć sczęśliwe wnuki: I
smutku nie poznáć/ áże ná wieki.
11 Pokoy Jrzáelá dayże tez widźieć; Ab
twoią chwałą mogłá mieysce mieć:
12 Day to wszytko Pánie namiłościwszy/
Przez swe święte imię ná nas weyźrzawszy.

3. PIEŚN.

Notá iey iáko; Pożegnay nas Boże Oycze/ ꝛc.

NJechże nam Pan błogosłáwi/ Z Syonu
niech nas zbáwi/ Ktory stworzył niebo zi-
mię/ Sławne czyniąc swoie imię.

PSALMY.

Psálm 45. 112. 127. 128. 143.

MODLITWA zá Małżonki.

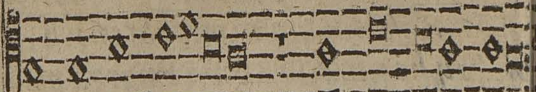
BOże wieczny, Spráwco stan
Małżeństwá świętego, błog

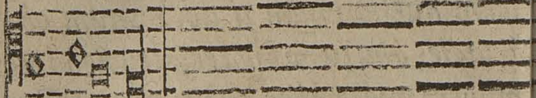
ſław mieſzkáiącym w nim, broń ich, y opiekay ſię nimi, łáſkáwą twarzą poyźrzy ná nie, á wſzelákim błogoſłáwieńſtwem duchownym y doczeſnym obdáruy ie; áby tu w ſpołeczney zgodzie y miłośći mieſzkáiąc, praw twoich Boſkich przeſtrzegáli, á zátym w przyſzłym wieku, żywotá wiecznego ſpołecznie z tobą Bogiem ſwoim záżywáli. Przez Jezuſá Chriſtuſá Páná náſzego, Amen.

O SŁOWIE BOZYM.

I. PIEŚN.

Panie Boże wieczny dobrotliwy / Swięty / nieśmiertelny / y prawdziwy / Boże Oy-

2 Ty kroluiac w swoim niebie śiedźisz/A wszy-
tko co sie tu dzieie widźisz: Niechcesz nas tu n-
gdy zápominác; Alés iest gotow záwsze wsp-
mágáć:

3 Gdybysmy tylko ciebie wzywáli/ Ciebie P-
nem swoim wyznawáli / W tobie swą nádźie
kłádąc/A w káżdą tez godźinę vfáiąc.

4 Náuczył nas Oycze nász lásкáwy/Syn tw
Jezus Christus Pan nász práwy; Jż nie on sa
iest błogosłáwiony / Co słucha słow twoich/ k
co czyni/

5 Wolą twoię Páná wszechmocnego: A
mu sie záwżdy wiáruie tego; Aby w rádźie n
zbożnych nie śiedźiał; Ale iżby słow twoich pr
strzegał.

6 My wiedząc práwie w nas zepsowán
Grzechem Oycá pierwszego skáżoną Chuć przy
dzoną/ Pánie ku tobie; Wysłucháć nas rácz/p
simy ciebie.

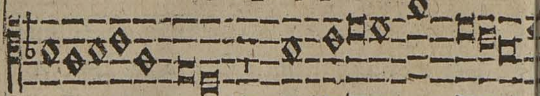
7 Z sercá nászego opokę wyraź; Námietn
też násze w nas zágaś; A ciernie ono niech n

ſcá nie ma/ Ktore náśienie twe w nas zátłumia.
8 Vczyń z niego ziemię dobrą ſobie/ By czynić
mogło pożytek tobie: Gdybyś ná niey náśienie
ſwe pośiał; Zebyś ie záśię z pożytkiem zbierał.
9 Bo gdy ty ſerce náſze nápráwiſz/ A dżdżem
ie Duchá twego pokropiſz/ Będzie dawáło ſwo-
iego czáſu/ Wielkie mnoſtwo dobrego owocu.
10 Ráczże nas w tym wyſłucháć przez twego/
Pánie náſz/ Syná bárzo miłego. Day żeby to w
nas Duch twoy ſpráwowął; Wczymbyś ſię ty
ſtworzyćielu kochał.
11 Amen/ Amen/ niech ſię iuż ták ſtánie/ O co
ćie tu prosimy náſz Pánie: By ſłowo twoie w
nas mieyſce miáło/ A nas z tobą záwſze ziednə-
czáło.

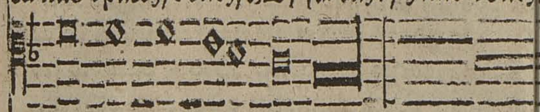
2. Piesn.

Wszyſcy Chrześćiánie záſpiewaymy;
Słowá Boże z ſobą rozważaymy/ Bądźmyż wdzię-
czni dáru tego/ Od Páná ſwego miłego: Ktorym

tu nas opátrzyć raczył; By ſię káżdy z nas obacz

Skąd wźięt ieſt/ álbo czym był.

2 Lecz nie słow ſámych tylko pátrzaymy; Ale náuki w nich obáczaymy: Bo nie ći co słow p trzáią/ Pánu ſię vpodobáią: Ale ći co z sercá pr wego/ Vczynkiem ſą pilni tego/ Słowá Chr ſtuſowego.

3 Nie gárdźmyż ták vpominkiem zacnym; R chaymy ſię iáko w ſkárbie wielkim/ Niewdźi cznośći ſię wiáruymy; Ná to záwſze pámiętaym Że wiec niewdźięcznym odeymuią/ To co im kie dáruią/ Y z łáſki wyrzucáią.

4 Bacżmy żeſmy látorośl wſzczepiona/ N do ſwego własnego korzenia: Aniſmy z máci práwey; Ale z oliwy złey płonney/ Do Chriſtu korzeniá práwego/ Wſzczepieni przez słowo ieg Miáſto ludu pierwſzego.

5 Ktory był Pan z Izráelá obrał: Lecz ták wielkiey łáſki zániedbał. Otoż y my ſtrzeż tego/ Vtráćić dáru wielkiego: Owſzem proś iego miłośći; By nam przyſparzał ſtáłośći/ Y trwáć w tey iáſnośći.

6 Aby ták trwáiąc w náukách iego/ Żyli

śmy tu czásu wszelkiego / Dźiękuiąc mu z tey dobroći / á prosząc we dnie / y w nocy; By námi nędzny mi niegárdźił / Owszem w dobrey zgodźie żywił / Od nieprzyiaćioł bronił.
7 * Prosimże ćię Oycze miłośćiwy / Przez Christusá twoiego zasługi / O dáry Duchá świętego / Poćieszyćielá prawego; Aby on nam sercá otworzył / Ku słuchániu ie zápalił: Státe w wierze vczynił.

3. Pieśń.

Notá iey iáko, Wesel się tey to chwile ludzkie pokolenie / etc.

ZWeselem y z rádośćią wszyscy záśpiewaymy / Szczyrą chwałę Páńską / śmiele poczynaymy. Boże z wysokośći Duchem swym przysporz nam serdeczney stałośći.
2 Raczyłeś nas obdárzyć / czásu ostátniego / Naydroższymi skárby krolestwá wiecznego / Słowem Syná swego; Skąd się owoc rodźi zbáwienia duszne go.
3 Jáśnie się okazáło / wielkie záwiedźienie / Wieku dźisieyszego / błąd y záślepienie: W ktorym czárt krolował / Szczyrą chwałę Bożą hániebnie popsował.
4 Alec się iuż náiáśniey wszytko okazáło / Wiele zacnych krolestw ku prawdźie przystáło: Już się obaczyli: Fałszywą náukę wniwecz obrocili:

5 My też iżeśmy k temu od Páná wezwáni/ Zá spolne Rycerze ná ten boy wybráni; Zá swoim hetmánem / Idźmy zá Christusem/ wiekuistym Pánem.

6 Nie bądźmy nieśmiáłymi wiecey Nikodemy: Bo ták łáskę Páńską snádnie pozyszczemy/ Gdy bez obłudnośći/ Służyć mu będziemy / w prawdźie y w szczyrośći.

7 Jeśli się będźiem wstydáć prawdy Páná swego / Záwstyda się też on nas v Oycá swego. To ocz się boiemy / Z zginieniem dusz nászych/ przećię vtráćiemy.

8 Ták Pan w Ewángeliey/ wszytkim oznaymuie: Kto więcey żywot swoy/niżli mnie miłuie/ Nie iest godźien tego/ By był vczestnikiem krolestwá moiego.

9 Nie dayże tego Pánie Christe z nas żadnemu: By nie był powolnym roskazániu twemu. A świátu k lubośći / Zeby konáć vmiał swoich powinnośći.

10 A my cokolwiek widźiem być z słowá Bożego / Mieymy się ku temu z sercá vprzeymego/ Niedbáiąc ná grozy/ Czym nas chcą ostrászyć przećiwnicy Boży.

11 Zmorduiąli nas przeto/ wszák nie zágini[e]my: Zá doczesny żywot wieczny odźierżemy/ Ktory Pan zgotował / Temu co dla niego zdrowia nie litował.

12 Wszák też Páná sámego / pierwey to p[o]-

tkáło

tkało; Okrutnie zmęczono iego święte ciało: Tákże Zwolennicy Potráceni srogą śmierćią niemał wßyscy.

13 A my w imię Christusá dla tego ochrzcżeni/ A w iego naydroższey śmierći pogrzebieni/ Byśmy vczestnicy/ Byli krzyżá iego/ iáko służebnicy.

14 A też sie niepotrzebá nam ták bárzo trwożyć: Nie dopuśćić świátu sług swych wniwecz burzyć: Ale vfolguie/ Pan krewkośći nászey/ bo on nas miłuie.

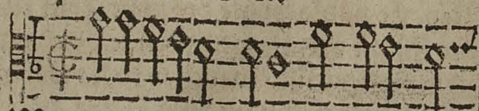
15 Wßák nie iest żaden ptáßek/ ták lichy ná świećie/ Coby go on nie miał w swey świętey opiece; Coż nas swe stworzenie/ Ktoremu vczynił krwią swą odkupienie.

16 My tedy poruczaymy wßytko woley iego/ A sercem nabożnym wołaymy do niego: O nász wieczny Pánie/ Day przy świętey prawdźie/ do końcá wytrwánie.

17 Rácżże ią po wßem świećie obfićie rozmnożyć/ Fałß okrutny złego Antychrystá zburzyć/ A po tym kłopoćie/ Day nam z sobą w wiecznym krolowáć żywoćie.

4. PIEŚN.

Wieczny Synu Boży/ co wßytko sprá
A rozliczne nam grzeßnym dáry swe

wuieſz/ Rep. Boś nam raczył obiáwić czáſu oſt-
ſzáſuieſz:

tniego/ Przenaświetſze ſłowo twe/ żywotá wie-
(nego

2 Ktore nam wſzytkie błędy iáwnie okazáło
Rep. A fałſzywą náukę wſzyſtkę zepſowáło: Z-
co my tobie Pánie wſzyſcy dziękuiemy; A ſłow-
twoie święte/ wdzięcznie przyimuiemy.

3 Choćiaż świát ſłowá twego/ nie przyimu-
wdzięcznie: Rep. Páda iák ná opokę/ nic niep-
żytecznie: Bo ſerce ludzkie pełne záwżdy ćiern-
złego; Iż przed nim niechce przyiąć ſłowá n-
świętſzego.

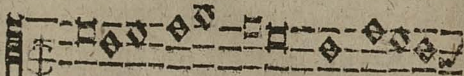
4 A choć vſzymá ſłyſzą ſłowá twoie święt-
Rep. Przećię to v nich zá nic/ iák baśni przeklęt-
Bo ich to nic nie ruſzy / choć ie wſzyſcy ſłyſzą/ C-
wocow czći twey godnych/ z niego czynić niechc-

5 A ieſt práwie podobne / ku ziárnu onemu/
Rep. Co pádło podle drogi ptakom ku zebrániu:
Bo ſzátan okrutny ptak/ ten ie z ſerc wybiera/ A-
ſie nie wkorzeniło w nich/ o to ſie ſtára.

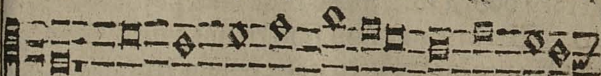
6 ✶ Raczyſz nam miły Pánie dáć twe wſp-
możenie/ Rep. By twe ſłowo pádáło w nas

iák w dobrą ziemię: Abyśmy z niego owoc stokrotny dawáli; A po śmierći w chwale twey/ wiecznie krolowáli.

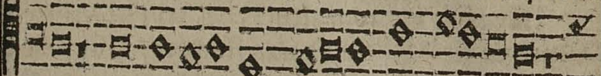
5. Piesn.

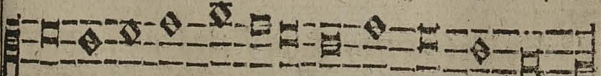
Ochotnym sercem ćiebie wysławiamy

Pánie; Ześ nam raczył obiáwić święte słowo

swoie. Nie gárdźiłeś lichotą nas stworzenia swe°

Ktorzy się poddawamy pod moc Bostwá twego

2 Mędrcom y Filozofom pysznym świátá tego/ Zákryłeś táiemnice krolestwá wiecznego: Iż oni ná rozumie swym wszytko sądźili; Jáko to sam wyznawa Christus nász Pan miły.

3 Lecz nas málutkie dźiatki raczyłeś powołáć; A nieprzebráne skárby/ swey łáski dárowáć: Zá

co my ſłuszną mamy záprawdę przyczynę / Tobi cześć chwałę wzdawáć ná wszelką godzinę.

4 O Boże wiekuiſty źrzodło wszey miłośći Ráczże ty nas vtwierdźić Duchem ſwey rádośći Byſmy w tey prawdźie świętey ſtátecznie wytr wáli/ A ſwoich powinnośći pilnie przeſtrzegáli

5 Lepszeć to nam ſtáránie ſkarb táki zgoto wáć/ Ktorego mol áni rdzá nie może zepſowáć Niż świátá obłudnośći ſpráwámi ſię báwić Ktory dobrá wiecznego może nas pozbáwić.

6 Spraw że ty nas ſam ktemu o niebieſki Pá nie: Bo prożne wszytko násze byłoby ſtáránie/ Byś nas ktemu nie ćiągnął z ſwey Boſkiey miłośći ; A mdłych ſam nie podpierał ręką twey możnośći.

7 My iśćie nie wątpiemy ; że twe obietnice Wypełnią ſię káżdemu z nas ſług twych obfićie Ktore raczyſz vczynić / gdy k tobie wołamy ; W práwey wierze : w tey wszytko pewnie otrzyma my.

8 Z rádośćią tedy káżdy / iáko ná to ſłusze Chwal dobrotliwość Boſką ze wszyſtkiey ſwey duszę ; Iż on oſobne dźiwy z námi czynić raczy / A ſwych nędznych robaczkow / nigdy nie przebá czy.

9 * O Oycze wszechmogący ſprawco dobrá wszego / Pioſneczki te/y chwały káżdego wiernego/ Skoro vsłyszeć raczyſz láſką Boſtwá ſwego/ Weyźrzyſz nań przez zásługę śmierći Syná ſwego.

6. PIESN

6. PIEŚN. przed Kazániem.

Ná ſtárą Notę.

Zmiłuy ſię Boże nád námi / Rácz nádárzyć ſwymi dáry / Przymnoż nam práwey wiáry: Abyſmy ćiebie miłowáli / Słowá twoie przyimowáli / Láſki twoiey doſtáli.

2 Ráczyſz nam dáć Duchá ſwego / Miſtrzá prawdy naświetſzego / Pomocniká wiernego: Swiádectwo ſwoie nam ráczy dáć; Twárdość sercá będźie zmiękczáć / Wiecznie z námi przebywáć.

3 Day woley ſwey zrozumienie / Duſzam náſzym poświęcenie / Láſki twey ponnożenie: Páſterze rácz ſam przypráwowáć; Prawdy przez nie rácz dodawáć; Day nam z ſobą krolowáć.

7. PIEŚN po czytániu S. Ewángeliey.

Ná ſtárą Notę.

PRzez twe ſłowá poślubione w świętey Ewángeliey / Jezu Chriſte Pánie miły / day nam ſwe pożegnánie: Byſmy grzechow prożni byli / przy Ewángeliey ſtali.

2 Ty ſam wołaſz proſząc ſłodce: A u mnie ſię wſzyſcy ućieczćie / Ciężkościámi obćiążeni / dam wam ſwe ochłodzenie: Wodą mą z źrzodłá żywego / Ochłodzę wiernego mego.

3 Ná to twe Chriſte wołánie / śmiele ſię my ſpuſzczamy; Mocnie wierząc / żeś Pan wierny /

Wſłowie ſwym nieomylny: Coś nam ślubił wſzyſtkoś ſpełnił / Nas grzeſzne z Oycem zjednoczył.

4 * Głos iego my ſłyſząc owce / Bierzmy ſie iſ zá nim mocnie: Wzywa nas ku Oycu ſwemu / Nie da zábłądźić żadnemu: Gdyż on drogą k niebu práwą / Tym ktorzy go náśláduią.

5 * My ktorzy temu wierzymy / Rzeczmy głosem / Amen / wſzyſcy. Day to Chriſte miłośćiwy / Byſmy nic nie wątpili / Náśláduiąc Głoſu wiecżney Twey świętey Ewángeliey.

8. Pieśń przed Kazániem álbo po Kazániu.

Pátrz iey o Troycy S. Pieśń 7. Boże Oycże przy słowie twym / &c.

9. Pieśń, po Kazániu.

Ná tę Note, iáko; Boże Oycże przy słowie / &c.

Rządź nas Pánie przy twym słowie / Náwroć twe nieprzyiaćiele; A przy Chriſtá Syná twego / Prześláduią prawdę iego.

2 Słowo iego wyrzucáią / Kácerſtwem przezywáią; A nád ſługámi też iego / Dokázuią męſtwá ſwego.

3 Wymyſły ſwe wyſtáwiáią / A ſumnienie o-

ciążą. A ćić są przećiwni Pánie: Prośim/ Rácz im dáć vznánie.

4 Okaż moc swą Jezu miły/ Ktoryś iest Pan nád wszytkimi/ Broń sług swych. Prośim nász Pánie/ Day wiernym swym zwyćieżenie.

5 Day nam stałość przy twym słowie: Náwroć twe nieprzyiaćiele; By twe słowo milowáli/ W niebie z námi krolowáli.

10. PIEŚN po Kazániu.

Notá iey iáko Psálmu 2. Dla czego sie z zgrzytániem/ etc.

BOże Oycze stworzenia wszelkiego/ Ktoryś nam dał słowá Syná twoiego/ W pokoiu bez wszey przekázy słucháć; Prośimy ćie ráczże nam też/ y to dáć; Aby Duch twoy święty to w nas spráwowal/ Zeby káżdy co słyszał pámiętał; A rządźił sie tu według tego záwżdy/ Chwalcá twoy y sługá wierny káżdy.

2 Ráczże nam Pánie ludowi twemu/ Błogosłáwić záwżdy/ y mieyscu temu. Rządź y spráwuy Zbor wybránych twoich; Aby sie nie ćieszył nieprzyiáćiel z nich. Weźmiesz ty sam nas/ y Kroľá nászego/ W opiekę twą z miłośierdźia twego: Opátrzność twoiá niechay ná nas przyidźie; A w káżdy czás niechay z námi będźie.

3 Wszák w tobie sámym vfánie mamy/ K

wszytko

wßytko też ná twą wolą spußczamy: Nie boi
śie dla imieniá twego / Vćierpieć tu niewcza
wßelákiego; Wiedząc zupełnie że ty nie opuś
żadnego co ćierpi dla ćiebie krzyż: Owßem t
Syná twego okázuieß / A żywot w nim wie
ny obiecuieß.

4 Ktoryś dla swych wybránych zgotowa
A toś nie z zasług / lecz z łáski vdźiałał / Tym t
ko / co strzegą twoiey woley: Bo o te nic niedb
co żyią w swey woley: My tedy prośim pr
Syná twoiego; Zápal w nas ogień Duc
świetego: Byśmy do końcá w prawdźie św
tey trwáli; A po śmierći z tobą krolowáli.

Mogą też być śpiewáne niektore Pieśni, ktore s
Ministrach, o Kośćiele, gdy máterya przypádnie s
sobna.

PSALMY.

Ktore vkázuią; iż ieśli będźiem słuchá
Słowá Bożego, Tedy nam Bog da
wszytko dobre.

Psálm 1. 2. 15. 19. 23. 41. 78. 92. 95. 96. 9
110. 112. 119. 149.

Psálmy o pomnożenie Ewángeliey:
Psálm 1. 67. 72. 85. 102.

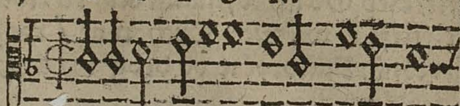
Modlitw o słowie Bożym, pátrz w Pásterstwie
Zborowym.

PIESNI

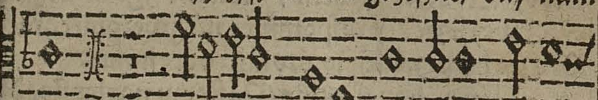
O MINISTRACH

Przy ich posyłániu.

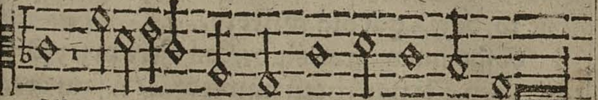
j. Pieśń.

PÁsterzu niebieski Pánie Jezu Chri-
Weyzrzyß ná nas grzeßne/ day nam

ste/Rep. Duchowne á wierne/W náuce twey pil-
sprawce dobre:

ne/Aby twe owce páśli/Słowem twym kármili.

2 Zniwoć teraz wielkie; ále Zeńcow máło Re. Prośimy ćie spraw to/by ich dostawáło. Zmiłuy sie/ zlutuy sie / wytrać k zniwu Zeńce: Rácz dáć wierne Pásterze/Szczyrze prácuiące.

3 Odżeń naiemniki/z drapieżnymi wilki;Rep. Fałßywe Proroki / z ich náśládowniki / Niech więcey nie dawia:vstáwámi swymi/Stádá twe-go máłego/Zboru ludu twego.

Rácz

4 Rácz dáć wolność prawdzie wszedy p
wszem świecie. Rep. Náwroć okrutniki/ praw
dzie przećiwniki: Iuż powstań rácz bronić / nc
co w ćię vfamy; A od ciebie sámego/pomocy ża
damy.

5 Náwroć wszytkie błedne/Pánie Iezu Chri
ste/Rep. Od ich wynálazkow/ ku twey prawdz
czystey: Swieckie y Duchowne / we złym z sob
rowne: Náwroć ie od drog ich złych/ y błedow
szkodliwych.

6 Rácz posłáć Anioły/ by ie wybieráli: Rep
Twoy Kościoł czyścili / wierne zgromadzáli
Rácz weyźrzeć/ y wspomnieć ná swe obiecánie
Boc się iuż przybliżyło świátá dokonánie.

7 Pánie Iezu Christe/Pásterzu naylepszy/ A
zmiłuy się nád námi/tu zgromádzonemi/ Rácz
iuż wybáwić z mocy naiemnikow/A stádo rosp
szone wydrzy z gárdłá wilkow.

8 Wspomni ná swe śluby/coś rzekł przez Pr
roki: Rep. Iż nas chcesz náwiedzáć/ á sam ow
swe páść/Ná gorách zielonych/ pástwiskách r
skoszny ch: O racz że to wypełnić/ obietnice ziści

9 A teraz ćię prosim Biskupie iedyny/ Re
Rácz te sam poświęćić/ coć ie tu stáwimy: Rá
ie sam vzbroić/ W słowie swym wyćwiczyć; A
ćię náśládowáli/ żywotem náuką.

10 Duchem twoim świętym rácz że ich pom
záć: Rep. A śmiáłośćią duchá rácz ich też d
rowáć: Aby słowo twoie bespiecznie kazáli /

świátá śię też złego Nic nie obawiáli.

11 Chwalimy ćię Oycze nász wszech stworzyćielu: Rep. Chwalimy ćię Synu/nász odkupićielu: A ciebie Duchu świety nász poćieszyćielu / O iedyny Boże nász / Przyimiż chwałę od nas.

2. PIESN.

Notá iey iáko, Pożywaymyż wierni społu. etc.

NAduymy śię dźiś społecznie; A chwałę wzdawaymy ochotnie/Bogu/Oycu wszechmocnemu/ Synu / y Duchu świetemu.

2 Bo weyźrzał podług wielkośći/ Tu ná nas z swey Boskiey miłośći: Zwłaszczá w ten czás niebeśpieczny / Badźmyż tego wszyscy wdźieczni.

3 Wzbudźił ku duszney pomocy / Wodze swe wierne w te to czásy: Ráczże ich Boże przyymowáć: A swoie spráwy w nas konáć/

4 Ktoreś ty w kośćiele záczął/ A nas z pászczeki wilkow odiął: My dufamy w tobie Pánie/ Iż twa spráwá nie vstánie.

5 Rácz wspomnieć ná swoie śluby/ W ktoryches ty záwsze iest wierny : Rácz przywieść lud swoy w iednotę: Vczyń to przez swoie dobrotę

6 Ktory iest bárzo rozproszon/ Náuką falszywą záwiedźion. O Pásterzu nász dostoyny/ Náwiedź lud swoy rosproszony.

7 Ráczże sam k temu przyśpieszyć; A lud wszy-

tek ze snu pobudzić: Rácz im świátłość práwi
ziáwić: Ciemność fałszu precz odpędzić.

8 Aby twą prawdę poználi/ Błędom więcey
iuż nie służyli; Jedno tobie Bogu swemu/ Wie-
cznie błogosłáwionemu.

9 Tyś sam ieſt nád Pány Pánem/ Y nád
wszytkimi Krolmi Krolem/ Przerwiż mocą Bo-
stwá twego/ Okrucieństwo świátá tego.

10 Rácz się nász Boże pospieszyć/ Wierny lud
swoy możnie wyzwolić: Bysmy tu nie záginęli/ A
dąc przez cię wyzwoleni.

11 Rácz nam dáć Boże wszechmocny/ Dáy
Boskiey twey świętey mocy; Zebysmy w tey pr-
wdzie trwáli/ A złemu się sprzeciwiáli.

12 Bysmy w twey łásce trwáiący/ Wszytki
wszego dobrá życzący/ Z sobą záwżdy w uprze-
mości/ Przebywáli tu w iedności:

13 Tobie Bogu dzięki czyniąc/ Nádzieię w te-
bie sámym máiąc; Iż ty nas społem dowiedziesz
Tám do niebá gdzie kroluiesz.

3. PIEŚN Z Matt: 21. v. 33.

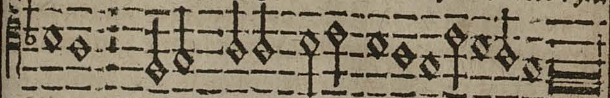

Omu miło zbáwienie/ czásu dzisiey

go/

go/ Zá wſpomożeniem Páńſkim / może przyść do

niego: Bowiem Bog obiáwia dni z miłośierdźia

ſwego/ W ktorych było wiele błędow/ y też wiele Złego.

2 Bo w nich człowiek nie widźiał / ieśli zbáwion będźie; Gdyż obietnice Boſkie zátłumiono wſzędźie. Ztąd roſpácz/złe ſumnienie nań przypádło z tego: Gdyż o łáſce niewiedźiał k ſobie Páná ſwego.

3 Ale Pan Bog wſzechmocny z miłośierdźia ſwego/ Już więcey niechćiał widźieć vpadku ludzkiego: Przetoż zárazz z początku Proroki poſyłał / Przez ktore ludu ſwemu zbáwienie oznáymiał.

4 Słał poſły ſwoie wierne do tey to winnice/ Aby z niey robotnicy dawáli owoce: Ale ich dla złośći ſwey nigdy nie ćierpieli; Zeby ludźie zwodźili/ one mordowáli.

5 Pan przećie nie omieſzkał/ inne záś poſyłał/ Rażąc do śiebie wzywáć; by żaden nie zginął: Ale ich iáko pierwſzych / tákże nie ćierpieli/ Zr-

poru y złości swey wszytkie zábiiáli.

6 Potym Ewángelią/ poselstwo miłości/ Chr
znáymowal narodom ku wielkiey rádości: B
nią wszelkie wątpienie z swych wiernych odgá
nia/ A o łásce swey Boskiey káżdego vpewnia.

7 W niey odpusczenie grzechow/ y też żywo
wieczny; Bez wszytkich zasług nászych káżdem
prześpieczny. Czego pewne świádectwo/ gd
Pan Bog Syná dał: Aby krwią swą nadroższ
grzechy wszytkich zgładzał.

8 Ten w nászym práwym ćiele ná świát s
pokazał; Y wielkie nam świádectwo łáski swe
wydawał. Trzydźieśći y trzy látá tu raczył prze
bywáć: Wielkie tu cudá czynił/ chcąc ták wszec
pozyskáć.

9 Slepe/ chrome/ y głuche swym słowem v
zdrawiał; Tredowáte/ y insze niemocy oczyśćia
Vmárłe swoią Boską mocą wskrzeszáć raczył
Niemym mowę przywracał: słowá swego vczy

10 Ná śmierć duszę położył/ z wielkiey swe
miłości; Swą niewinną krew wylał/ dla czło
wieczych złości. A ztąd Syná Bożego/ łáskęsm
poználi/ Gdy krew swą zá nas wylał/ swe ni
przyiaćioły.

11 Nád to Duch świety posłan/ by świádec
two wydał/ Christá Pánem ostawił/ á w wie
nych przebywał. Toż y Apostołowie tym Du
chem świádczyli: Y naypierwszymi świádki te
to łáski byli:

12 Iż grzechow odpuszczenie / przez imię Je-
zusá/ Y w niebie przebywánie / bierze wierna du-
szá. Dał im tę moc Pan Christus wiernę rozwię-
zowáć : A niepokutuiące kazał też zwięzowáć/
13 Mowiąc : Co tu zwiążećie / to w niebie
związano: A co tu rozwiążećie/ będźie rozwiąza-
no. Przetoż ktorą moc wźięli od Syná Bożego ;
Tey wiernie vżywáli z roskazánia iego.
14 Y ślubił z námi mieszkáć do skończenia
świátá : Aby káżdy pewien był wiecznego żywo
tá : Iż iest pewnym dźiedźicem Krolestwá wie-
cznego/ Kto iedno mocnie wierzy w imię święte
iego/
15. A coż bespiecznieyszego ná świećie może
być/ Jedno słowam Bożego Syná/mocno wie-
rzyć. Ten też Zbor swoy odnowił dźiśieyszego
czásu : Gdy iuż w nim sługi wzbudźił niebieskie-
go głosu.
16 By owieczki słucháły w zgromádzeniu wier
nych ; A niemu sie przyłączáły od náuk przewro
tnych : Znowu sie wszyscy rodząc w człowieká
nowego/ W Christusá sie obłocząc / zbáwićielá
swego.
17 Przetoż kto iuż miłuie / to zbáwienie wie-
czne; Może go iuż dostąpić przez Christá bespiecz-
nie : Jedno iuż káżdy opuść swe drogi złośliwe/
A przystap sercem práwym ku Pánu chutliwie.
18 * Pochwalże duszo Páná z tey wielkiey mi-
łośći ; A záśpiewáy mu Piosnkę z serdeczney

wdźięcznośći. Tobie chwałá náß Boże Oycze wßechmogący / Żeś zeſłał Syná twego ná ten świát ginący.

19 A coś nam raczył w ſwoim Zborze nágotowáć ; Dayże nam tego wdźięcznie od ćiebie záżywáć : Byſmy po tym żywoćie z Synem twoim żyli ; A z świętymi Anioły wiecznie ćię chwalili.

4. Pieśn, Gdy iuż wkłádánie rąk bywa ná Miniſtry.

Notá iey iáko Pſálmu 2. Dla czego ſię z zgrzytániem / ꝛc.

PAnie náß / ktory w niebie przebywaß / A wßytkie rzeczy / ty w ſwoiey mocy maß / Weyźrzyß tu ná náße zgromádzenie / A rácz nam dáć ſwe święte przeżegnánie. Ty chceß to mieć w kośćiele twoim świętym ; Aby był przyſtoyny porządek w nim : Dla tegoś też vſtáwił ſłużebniki Wierne / y pilne ſwe robotniki.

2 Ráczże nam ſługi tákie poſyłáć / A ſwoim ſłowem onych powoływáć ; Ktorzyby twoiey chwały ßukáli / A záś o pożytki ſwoie niedbáli : Aby w winnicy twoiey prácowáli / A chwałę twą świętą rozmnażáli : Wierne też twoie wßędy zgromadzáiąc / Słowem ich świętym twym zwoływáiąc.

3 A tych ktoreś iuż teraz powołał/A z pośrzodku wßech nas sobieś ie obrał; Day by też tę praca ná się wźieli/ Będąc przez ćię sámego vtwierdzeni. Przetoż ćię prosim wßechmogący Pánie/ Rácz im dáć sam twoie potwierdzenie; Zeby w tey pracey nigdy nie vstáli; Antykrystá się złego nie bali.

4 Nápełniż ich Duchem twoim świętym; Aby oni przykłádem swoim dobrym/ Lud wßystek twoy wierny spráwowáli/ W wierze go práwey pilnie wyuczáli. Ráczże im ießcze ich vstá otwarzáć/ Y wárgi ich ty sam rácz spráwowáć: W wierze/ w słowie/ y w pracách sam vmacniay: Dárow duchownych hoynie przymnażay.

5 Ráczże ie też Duchem swym poświećić/ A świátłem swoim niebieskim oświećić. Pomáżyż ie przez Duchá świętego/ Ku służbie twoiego Kośćiołá miłego: Abyśmy też y my społecznie z nimi/Ciebie Oycá z Synem twym chwalili; Náukę od nich wdźięcznie przyimowáli; Porządek w Zborze twym záchowáli.

5. Pieśń, Po wkłádániu rąk.

Oto teraz dobrorzeczćie/ etc. *Psálm 134.*

6. Pieśń, Tákże.

Bogá ćię chwalimy/ etc. *Pátrz o Troycy S. Pieśń 7.*

PSALMY
O Powinnośćiách sług Bożych.
Pſalm 99. 134. 135. 146.

MODLITWA zá sługámi Słowá Bożego.

WSzechmogacy y wieczny Boże, trzymay prośimy ćię, rękę ſwoię nád Dozorcámi y ſługámi twymi, y nád wßytkim zgromadzeniem onym poruczonym, vżyczywßy im obfitego Duchá zbáwienia ſwoiego: ábyć ſię ták w náuce iáko y w żywoćie pobożnym podobáiac, Krolestwo łáſki twoiey ná źiemi ßyroko rozmnażáli: Przez przyczynę naywyżßego Páſterzá y Páná náßego iedynego Jezuſá Chriſtuſá, Amen.

O SWIECKIM VRZĘDZIE, Y DOMOWEY zwierzchnośći y ich powinnośći.

PSALMY
Te ſą przednieyſze o powinnośćiách Zwierzchnośći y zá zwierzchnośćią.

Psálm 20. 21. 29. 57. 61. 63. 72. 82. 101. 112. 128. 133. 149.

MODLITWA, zá Zwierzchnośćią wszeláką Chrześćiánską.

WSzechmogący y wieczny Boże, ktory sam dźiwnych y cudownych rzeczy dokázuieß, będąc Krolem krolow, Pánem pánuiących, Spráwcą y rządźcą wßelkiey Zwierzchnośći źiemskiey: Ktory z niebá wysokiego, y z Máiestatu twego naywyżßego pátrzyß ná wßytkie mießkáńce źiemskie: Prośiemy ábyś ná wßelki vrząd náß Chrześćiáński łáskáwie poyźrzeć raczył, y on Duchá świętego łáską ták nápełnił; áby záwße woley twoiey roskazániu dogadzał, y podług niego drogámi twoimi chodźił. Przymnoż mu niebieskich dárow twoich: Zdrowia dobrego, y fortunnego ná świećie pożyćia vżycz, áby długo żyiąc nieprzyiaćiele swoie wßytkie zwyćiężył, á po tym żywoćie chwały wie-

cżney z toba záżywal. Przez Páná
náßego Jezusá Christusá, Amen.

PIEŚNI
O POKVCIE.

I. PIEŚN.

Namy Oycże náß niebieski/ Ześ
niegodni twey łáski/ Ani żadnych dárow twoich
Dla złości náßych rozlicżnych / Ktoremiśmy ć
gniewáli/ Potepienie záſłużyli.

2 Wßákże Oycże miłościwy/ Wiedząc żeś ie
lutościwy / Ktory niechceß potepienia Grzeſ
nych; ále náwrocenia: Ku tobie ſie vćiekamy
Pomoc

Pomocy twoiey żadamy.

3 Nie racz z nami w twoy ſad wchodźić; Srodze ſie z nami obchodźić / Podług twey ſprawiedliwośći: Poniewaz ſie vćiekamy Do miłośierdźia twoiego / Mocnie wierzac w Syna twego.

4 Odpuśćże nam naſze złośći / Z twoiey niezmierney miłośći / Cześne y wieczne karanie. Day ku łaſce przywrocenie; Byſmy iuż pobożnie żyli / A tobie wiernie ſłużyli.

Raczże nas Oycże wyſłuchać / Ocz ćie prośimy wſzytko dać; Dla miłośierdźia twoiego / R Chriſtu Pana naſzego / Jenż z toba kroluie wiecznie / R z Duchem świetym ſpołecznie.

2. PIESN.

&cet.

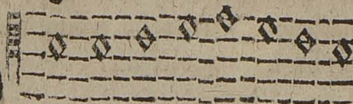
STworzyćielu wſzechmogacy / Boże Oycże żadaiacy / Racz nas grzeſznych wyſłuchać / A łaſke ſwa świeta dać.

Rep. Ciebie o pomoc żadamy: Indźiey nadźieie nie mamy / Jedno w tobie naſz Panie / Samym mamy vfanie.

Rep. Kto pokute czyni prawie / Ty mu odpuſzczaſz łaſkawie: By iedno grzech opuśćił / A k tobie ſie nawroćił.

&cet.

Christe z niebá posłány/ Národzony z czysty
Pánny/ Zá co tobie cześć y chwałe wzdawam.
Rep. Tyś sam dla nas prácował: Słowis
kazał/ łáskeś dawał/ A wiecznieś nas z Bogie
Oycem poiednał/
Rep. Cierpiąc tu dla nas ćieszko. Dayże na
być wdzięcznym tego: Christe dobry bądźże cześć
chwałá z tego.

&cet.

O Pánie nász odpuść złości; Vczyń to z
twoiey miłości: Boś ty sam dla nas ćierpiał/ O
Szátánáś nas wydárł.
Rep. O Pánie nász rácz nam to dáć; Byśm
mogli násládowáć / Ciebie Páná nászego / P
dług słowá twoiego.
Rep. O Báránku nász iedyny/ Ktory gładźisz
násze winy/ Prosim ćię nędzni grzeszni/ Zmiłuy
się nád námi.

3. Piesn. z Psalmu 32.

Ná stárą note.

Błogosławiony iest káżdy ten/ Ktore-
mu grzech Pan Bog odpuszcza ká-
żdy dzień/ Rep. Szczęśliwy táki czło-
wiek bywa/ Co mu Pan Bog grze-

chow iego iuż nie poczyta: A w iego Duchu/ Złe-
go vczynku/ Nie znáyduie Pan/ Ni w zdrádźie
znan/ Bo iest Pánu Bogu poddan.

2 Gdym chćiał zátáić swoich złośći/ Byłem
strapion/ ták iż też we mnie schnęły kośći: Rep.
Bo we dnie y w nocy ręká twa/ Już mię zewsząd
dla mych złośći bárzo dotknęłá: Com z płáczem
wyznał/ Bom prawie wyschnął/ Swe wielkie
złośći/ Nieprawośći/ Przed twarzą twey łásk-
wośći.

3 A vmyśliłem iuż moy Pánie/ Swoich zło-
śći vczynić przed tobą wyznánie/ Rep. A ty zmi-
łośierdźia swoiego/ Nie odrzućisz od swey twarzy
mnie káiącego: Ale odpuśćisz/ Z grzechow oczy-
śćisz; Dla Syná swego/ We krwi iego/ Omyiesz
mię wierzącego.

4 Przetoż się tobie káżdy święty/ Będźie mo-
dlić/ ábyś mu też raczył odpuśćić/ Rep. Choćiay
nań przyidą nawałnośći/ Albo iákie zátrwożenia
iego krewkośći: Ale nań przećię / nic nieprzy-
pádnie/ Ták szkodliwego/ Gdyż Páná swego/
Ma on obrońcę pewnego.

5 Tyś iest Boże moia vćieczka / Wieża pe-
wna/ A ná káżdym mieyscu obrona/ Rep. Rácz-
że mię strzec od zásmucenia/ Zebych tobie obronio-
ny dawał chwalenia/ W Psálmiech śpiewánia/
Bez przestawánia; Gdy mię vćieszysz/ Tym ob-
dárzysz/ Słowem swym świętym poświęćisz.

6 Bo mowisz ku mnie ty słowá sam/ Iż ia to-

bie

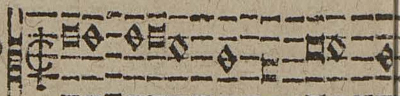
bie pewnie iuż tákowy rozum dam/ Rep. A ná
droge vznánia twego/ Poprowádzę ćię s
z miłośierdźia swoiego/ A dámći rádę/ Abyś s
w rádźie/ Okiem mym iásnym/ Słowem swoim/
Ktorym spráwuie lud sámym:

7 Nie bądźćieß iákoby koń á Muł/ Ktorzy w
sobie żadnego rozumu nie máią/ Rep. Bo co do-
bre á złe nie znáią/ A wżdy vzdą/ wędźidłem rą-
dzeni bywáią: Tákże y człowiek / Przez wßystek
swoy wiek/ Ma się wstrzymawáć/ A vkracáć: Ćia-
ło duchowi poddawáć.

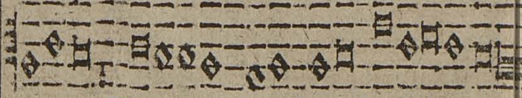
8 Już to ná oko widzę iáwnie/ Ják ná grzeß-
ne przychodźi od ćiebie karánie/ Rep. Ale ći kto-
rzy w ćię dufáią/ Miłośierdźie wielkie od ćiebie
vznawáią. Ráduyćież się iuż / w Pánu weselće/
Wy spráwiedliwi / W sercu prośći/ Wßyscy ie-
raz/ Amen/ rzekßy.

4. Pieśń.

Cz moy niebieski Pánie Boże wßech

mogący/ Stworzyćielu wßego świátá/ wiecz

(Kroluiący

Nieb

2 Nielza mnie vpádłemu/ á złośći pełnemu; Jedno k tobie śie vćiekáć/Pánu Bogu swemu.

3 Te dałeś mi otuchę/ w piśmie przez Proroká; Że ty śmierći nie pożądaß/ grzeßnego człowieká.

4 Rádßey widźiß/by powstał/ á przyßedł ku sobie; A żył záwße w pobożnośći/ ku czći Pánie tobie.

5 Tákową dobroć znáiąc; ktożby śię nie ćießył; Ku Pánu ták łáskáwemu/ktożby śię nie śpießył?

6 Ey nuż kążdy żáłuiąc zemną swoich złośći / Podnieś serce k máiestatu iego wielmożnośći.

7 A żąday o przyczynę Syná iedynego; Miedzy námi/iego Oycem/Jednaczá prawego.

8 Ty wßechmogący Boże stworzenia wßelkiego/ Weyźrzy okiem miłośierdźia/ ná mię vpádłego.

9 Ráczyß mi być miłośćiw; wßák Syná twoiego/ Nadrożßa śmierć nágrodźiłá / winę mnie grzeßnego.

10 A zgładź wßytkie okrutne moie nieprawośći: A rácz stworzyć serce czyste/ bez złych namietnośći.

11 A rácz iuż we mnie Duchá odnowić prawego; Abym chodźił w niewinnośći żywotá świętego.

12 Cießże w nádźiei świętey dußę ma troskliwa: A vgruntuy Duchem swoim we mnie wiárę żywą.

13 A day możnie zwyćiężyć cießkie boiowniki/

Ciáło

Ciáło z świátē/y z ßátánem/ dußne sprzećiwni.
14 Ey nigdy nie przebrána studnico dobro/
Rácz pośiláć łáską swoią/nie wielkie krewkośi.
15 Wspomoz Pielgrzymá swego/á nie day z-
błądźić/Od kroleſtwá/ktores raczył/swoim w
nym zrządźić.
16 Christe zbáwićielu nász v Oycá wieczne
Swą przyczyną ná wßelki czás/rátuy sługę sw-
go.
17 Jać sie tobie w moc dawam/ y z duß
z ćiáłem; Boś ty sam ieſt Pan nád Pány/
wiek wiekow/ Amen.

5. PIEŚN.

Ná stárą note.

WOmożyß nam z grzechow powstá
wieczny miły Boże: Boć to wiem
iż krom ćiebie/ nikt nam nie pomoż
Wyzwol nas z mocy ßátáńskiey:
czyń to z swey łáski Boskiey.
2 Bosmyć smutni ná wßelki czás nievspokoi
ni/Zesmy grzechy á złośćiámi wielce obćiążen
Nie mamy sie czym poćießyć/ Bo nieprzestáie
grzeßyć.
3 Stráćiliſmy nadrozßy dar / niewinnoś
świątość / W Ráiu przez rodźice náße/y ßátá
ska chytrość. Nie może być drożßego nic Nád
co nam Adam stráćił.
4 Nie zrozumiał gdy we czći był/ ná miey

roſkoſznym. Gdźie mu było nie potrzebá nigdy być troſkliwym: A wżdy Czártowi przyzwolił; A nam wſzytkim źle vczynił.
5 Z tąd my iuż nie możem cále twoiey woley czynić; Przykazánia ktores nam roſkazał we wſzem pełnić: Bo on iad wſzyſtek w nas zoſtał/ Ktorym nas grzech pozárażał.
6 Mamy pokus bárzo wielkich zewſząd pełno ná ſię/ Ktore nas ku grzechu zwodzą záwżdy w káżdym czáśie: Diabeł/ świát/ y ćiáło náſze/ To w nas grzech pobudza záwſze.
7 Młodość náſzę w grzechách ćięſzkich márniechmy ſtrawili: Boſmy nigdy nic dobrego ku twey czći czynili; Zyiąc roſpuſtnie/ ſwowolnie/ Nie pomniąc ná ſądy twoie.
8 A przetoż my ták ſtrapieni grzechámi ćięſzkimi/ Sumnieniem náſzym ſtrapionym rátunku nie wiemy. Niemáſz ktoby nas poćieſzył; Bo káżdy z nas bárzo zgrzeſzył.
9 Nie lżá nam ſtworzeniu twemu/ á złośći pełnemu; Jedno ſię k tobie vćiekáć Pánu Bogu ſwemu: Bowiem tyś náſz łáſkáwy Pan; Ráczże grzechy odpuśćić nam.
10 Wſzák ty śmierći nie pożądaſz grzeſznego człowieká; Boś to ſam ráczył obiecáć w Piſmie przez Proroká; Ale áby powſtawſzy żył/ Ciebie zá to wiecznie chwalił.
11 Dla tegoś też ná świát poſłał Syná iedynego/ Báránká co głádźi grzechy świátá wobec

wßego; Aby tu okrutnie ćierpiał / A nas z tob
wiecznie ziednał.
12 A wziął ná śię náße ćiáło/w ktorym zá na
vmárł: Potym do swoiey chwały wßedł / áb
tám krolował; Będąc wiecznym Pośrzednikien
Miedzy tobą / á człowiekiem.
13 Ey nuż teraz wßyscy grzeßni / znáiąc swoi
złośći / Wznieśmy sercá k Máiestatu Boskie
wielmożnośći; Prośmy grzechow odpußczeni
Z Christowego zásłużenia.
14 Wßechmogący wieczny Boże/stworzeni
wßelkiego/ Nie rácż nas wiecznie opußczáć z m
łośierdźia swego: Rácż ná nas weyźrzeć łásk
wie/ Gdyż to służy twoiey spráwie.
15 Ráczże zgłádźić grzechy náße / wielkie ni
práwośći; A rácż stworzyć serce czyste od złyc
namiętnośći: Odnow w nas duchá práwego
Náucz żywotá świętego.
16 Rácz poćießáć Duchem swoim w nas grz
ßnych sumnienia/ Byśmy byli záwße pewni wi
cznego zbáwienia: Ráczże nam wiáry przymn
żáć; Wßákeś to raczył obiecáć.
17 Dayże nam możnie zwyćiężyć ćięßkie boi
wniki; Ciáło z świátem/y z Szátánem náße prz
ćiwniki: Boć ich przemoc nie możemy / Kro
twoiey Boskiey obrony.
18 Dáruy nas pokutą práwą/ byśmy ią czyn
li / A ták w nowośći żywotá przed tobą chodź
li; Strzegąc śię wßelákich złośći / Żywąc z

wżdy w pobożnośći.

19 Miłośierny dobrotliwy/Zbáwićielu grzesznych/ Nie ráczże nam iuż poczytáć náſzych grzechow wſzytkich: Rácz nam dáć wſzytkim vznánie/ A zá złośći pokáiánie.

20 Ráczże ty ſam nas ſpráwowáć dobrotliwy Pánie: Zepſuy w nas złe przyrodzenie/ á day odnowienie; Byſmy mogli ku twey cżći żyć/ Ciebie áż ná wieki chwalić.

21 O Chriſte náß Zbáwićielu/Przycżyńco iedyny/ Rátuy nas ſwoią przycżyną: Bo zá náſze winy/ Zſtałeś ſię ofiárą wdzięczną/ Bogu Oycu bárzo miłą.

22 Nyć ſię tobie oddawamy / rácz nas ſam ſpráwowáć; Prawdziwym pokutowániem rácz nas obdárowáć: Rácz nam tu dáć wſpomożenie; A potym wiecżne zbáwienie.

6. PIEŚN.

Notá iey iáko; Ráduymy ſię wſzyſcy Chrześćiánie/ etc. Pieśń 2. o Wniebowſtąpieniu Páńskim.

TZ to iuż ieſt nie táyno káżdemu/ Jáka miłość człowieku nędznemu / Racżył Pan Bog z miłośierdźia ſwego / Okázowáć bez wſzech záſług iego.

2 A oſobną łáſkę nád nim ziáwił; Gdy Anioły ná iego ſtraż ſtáwił; Jżby záwżdy byli pilni

tego; Aby y włos nie spadł z głowy iego:

3 Sercá tedy ktoż ták niedbálego/ Znáiąc tá ką łáskę Páná swego/ By nią samże gárdził do browolnie/ Żyiąc tu ná tym świecie swowolnie.

4 Ludźie oni co w Sodomie byli/ Iż swowo nie ná tym świecie żyli/ Wiemy wszyscy iák wielkiey srogośći/ Użył Pan nád nimi/ dla ich złośći.

5 Ná rozliczne vdáiąc się złośći / Zápomniá wszy swoiey powinnośći/ Szuka sobie skąd inąd nádźieie/ A prawie się z Páná swego śmieie.

6 Właśnie by miał żyć ná świecie wiecznie Káżdy to sobie tuszy bespiecznie/ A żaden nigdy ná to nie baczy/ Że Pan złemu przepuśćić nie raczy.

7 Znák tám vkazał gniewu swoiego; Iż on z wżdy człeká złośliwego/ Ktory żywie ná świecie bezbożnie/ Zgłádźi y pámiątkę iego wiecznie.

8 Bo ácz im długo folgowáć raczył; Ale iednák tego nie przebaczył/ Sowito im ich złośći odpłáćił; Wszytkie prawie do gruntu wytráćił.

9 Ey nuż káżdy słysząc te srogośći/ Wstań ku Pánu/ á poprzestań złośći; Snádnie znaydźiesz miłośierdźie iego: Iedno się też sam chćiey mieć do tego.

10 Obiecáć to nam łáskáwie raczył: Iż gdyby się nędzny człek obaczył/ A vćiekł się z práwym sercem k niemu; Że on chce być miłośćiw tákiemu.

11 Czemuż tedy o tym wątpić mamy: Gdyż tá kową po nim łáskę znamy/ Z ktorą on záwżdy gotow káżdemu; Kto się iedno náwroći ku niemu.

12 Zaż nie wiemy wßyſcy pewnie tego ; Iż on raczył poſłáć Syna ſwego: Ktory z ſwey wielkiey dobrotliwośći/Cierpiał tu zá náße wßytkie złośći.

13 * Ty ſam Pánie rácz łáſkáwie weyźrzeć; A osobną ſwą pracą o nas mieć: Bo procz ćiebie my żadney vćieczki; Nie mamy tu twe nedzne owieczki

14 Ku tobie ſie wßyſcy vćiekamy ; W tobie ſámym ſwe vfánie mamy: Rácz nam przez twego Syná záſługi/Odpuśćić iuż náße wßytkie długi.

7. PIEŚN.

Ták k nam woła ſam Syn Boży: Podź ćież do mnie ſprácowáni / Dla grzechow ſwoich ſtroſkáni: Wßelki człowiek w káżdy ſtanie/Znaydźie we mnie wſpomożenie/We mnie ſwe ſpoczy-(nienie.

2 Bo iárzmo moie iest słodkie; Brzemię mo
bárzo lekkie: Ktory ie dla mnie poniesie/ Mi
wydźie/ pomoc mą weźmie/ A po tym nędznym
żywoćie/ W niebiesiech vcieszenie.
3 Com sam czynił/ czegom vczył/ W czymem
wam ku przykłádu był/ W tymże się ználeść d
wayćie: Co się wam zá to nágrodźi/ To wam
nigdy nie zászkodźi; Jeśli stali będźiecie.
4 Coście się Bogu oddáli/ Wszyscy wielcy
też máli/ Nie polituyćie sz w tym śiebie/ Stoiąc
przy iego słowie: W nim iest násze poćieszenie/
dusz nászych zbáwienie.
5 Złym zá złe nie odpłacayćie: W świętym
żywoćie prácuyćie: Ná ten to świát niechćieyćie
dbáć: Krzywdy swe Bogu porucżćie/ A ćiásnie
szą drogą idźćie; Bo on świát będźie karáć.
6 Gdyby się wam ták dźiać miáło; Jákby
wásze ćiáło chćiáło/ Záginełáby w was boiáźń/
Pokuszenie Bog pobudza/ Ták ćiáło w służb
podbiia; A skraca przez swoie kaźń.
7 Jeśli wam ten tu krzyż ćiężki/ Pátrzćie
ná piekielne męki/ Ják w nich ćiężkie vtrapieni
Gdźie złośliwi wiecżnie ćierpią/ Z płáczem zęb
mi zgrzytáią/ Tych wy prozni będźiecie.
8 Potym to żywoćie nędznym/ Będźiem w r
dośći z Christusem/ Ná wieki wiekow przeb
wáć: Tym się wszyscy poćieszaymy; Dla niego s
bie nieważmy/ Wszytkich ćiężkośći znaszáć.
9 Kto przy nim stale nie stoi/ A w tym bo

nie iest stały/ Rádośći z nim nie dostąpi: Bárzo sobie źle posłuży/ Boiąc się tu przeń ćięszkości; Bo mąk wiecznych nie vydźie.
10 Swiátłość Boża wszedy świeći/ Ktora nic złego nie ćierpi; Bo vmie wszytko wypátrzyć: Przetoż kto zbáwionym chce być/ Ten się muśi cále odrzec Swiátá/ á Bogu służyć.
11 Co nam Bog wieczny záślubił/ Duchem swym tego potwierdźił/ Toć wam on spełni záiste/ Przez Christusá Syná swego/ Przywiedźie nas do wiecznego/ Zywotá rozkosznego.
12 Swiátby tákże chćiał zbáwion być/ A przećię podług żądz swych żyć/ Niechcąc ich w sobie vmartwić/ Jedno przewodźić lubość swą: A to nielzá żadną miárą; Z roskoszy ná roskosz iść.
13 Cokolwiek się národźiło/ A z Bogá się odrodźiło/ To muśi trudnośći znośić: Ktoby niechćiał tu docześnie/ Ten po śmierći muśi wiecznie/ Męki y płácz podstąpić.
14 Dźiś człowiek czerstwy/ vdátny/ Názáiutrz k śmierći niemocny/ Wszytko to wnetki przeminie; Jáko ow polny pięknyk wiát/ Tákże y ten to márny świát/ Wrychle ze wszem záginie.
15 Swiát niedba ná Boskie rzeczy; Jedno gdy przyidą niemocy/ Ná ten czás iuż dobrym chce być. Dokąd iesżcze czás/ zdrowie miał/ O duszę swoie nic niedbał; Niechcący Bogu wierzyć.
16 Aż gdy iuż sobie nie tuszy; Toż się chce stáráć o duszy; Radby wszytko prze Bog rozdał: R

żądá Bożey miłośći/ Ktorą on miał w nienawi-
śći: Lecż mu to nie pomaga.

17 Pyßnego nie wyrwie hárdość y Bogacż-
iego máietność: Bo śmierć mußą podstąpić
By sam ieden świát wßytek miał/ Złotá srebrá
Páństwá zyskał; Muśi ztąd iednák wyniść.

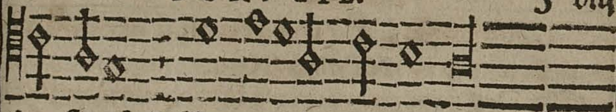
18 Nie pomoże dowćip/ mądrość/ Ani te
świecka dostoyność; Wßytko to w rychle prze-
minie. Kto tu z Pánem nie vmiera/ Dokąd m
czásu vżycza/ Ten ná wieki záginie.

19 * Przetoż ćie prośimy Pánie/ Wysłucha
náße wołánie: Day nam pokusy zwyćiężyć: Do-
pomoż y ten świát wzgárdźić; Bysmy pobożni
mogli żyć; Z tobą Pánem w niebie być.

8. PIEŚN.

TO słußa z wiernych káżdemu/ Vzna-
Korzyć śię Bogu wiecżnemu/ że wß
wßy swoie złośći/ Rep. Wiedząc nic nie być in-
tkich niepráwośći;

nego/ Zywot człowieká zbożnego; Jedno vstáwi

czną ſkruchę/ A prawdziwą pokutę.

2 Spráwić ſię tedy ma k temu/áby mężnie bo-iowáł/ Rep: Przećiw świátu obłudnemu / y záwſze ſię gotowáł / Ná krzyż y prześládowá-nie / Ktore wierni Chrześćiánie / Dla prawdy vćierpieć muſzą/ Skoro iey iedno ſkuſzą.

3 Nie folguiąc niwczym ſobie / áni też pobła-żáiąc ; Rep. Lecz náturę złą hámuiąc / á włá-dze iey nie dáiąc; Vſkrámiáiąc ſwowoleńſtwo ; Wpráwuiąc ſię w nabożeńſtwo / Zá wſpomoże-niem świętego Duchá Bogá práwego.

4 Kogoć on znowu przetworzy/ á ſerce twár-de ſkruſzy/ Rep. A namiętnośći vmorzy nierzą-dne/ w iego duſzy ; Będźie w cnotách pomnożony Jáko práwie odrodzony ; A ták zwyćięży ſzátá-ná/ Swiátá możnego Páná.

5 On nas łowi dźiwnym kſztałtem/krążąc iáko Lew ſrogi/ Rep. Ale my ſtárániem pilnym/ nie daymy ſię zwieść z drogi. A Bog Oćiec miłośći-wy/ W obietnicách ſwych prawdźiwy/Da rátu-nek náſzey mdłośći/ Mocą ſwą z wyſokośći.

6 Z ktorymbyſmy przebywáli/ po tey tu śmier-telnośći/ Re. A ná wieki vżywáli/ weſela y rá-dośći/Prośmy ſercy nabożnymi/ A bądźmy tego pewnymi ; Żeć on nas wyſłucha pewnie/Przez Chriſtuſá zupełnie.

9. PIEŚN.

Ná stárą Notę.

RAcz vkázáć miły Pánie/ Nád nám swe zmiłowánie / Rep. Podług miłośierdzia twego wielkiego niewymownego/ Rácz nas z przeszłych grzechow vzdrowić/ A od przyszłych rácz nas obronić: Boć my náße złości baczemy / Wßák że w łásce twey nie wątpiemy.

2 Poczęliśmy śię we złości / W grzechu niespráwiedliwośći: Rep. Y częstokroć my grzeßemy / Wiele złego przewiniamy: Wßákże ty mocny miły Pánie / Rácz nam dáć wßem vpámiętánie; Byśmy iuż grzechow poniecháli/ A zá nie wczás pokutowáli.

3 Gdy z tego świátá zeydziemy/ A ná twym sądzie stániemy; Rep. Nie pomni ná náße złośći: Rácz vżyć twoiey litośći/ Ktoreyieś ná on czás vżywał/ Kiedyś zá nas ná krzyżu ćierpiał Przez święte miłośierdzie twoie/ Rácz nas zbáwić stworzenie swoie.

10. PIEŚN.

Notá iey iáko Psálmu 4.

ZAl mi żem kiedy zgrzeßył przez te wßytkie látá/ Żem Páná swego gniewał/ dla márnego świátá. W tymem śię nie obaczył / żem mu winien służyć: Bo mi on dał ná świećie wßego dobrá vżyć.

2 Anim tego obaczył / by to łáská iego: Szczęścium to przypisował gdy dał co dobrego. Zá tom mu nie dziękował / ánim iemu służył: Więcem mu się w posługách/iuż bárzo zádłużył.

3 A to nie pochodziło / z dobrego baczenia: Lecz z złey myśli / vczynkow / ze złego sumnienia; W czymem się ia kocháiąc / nie myślił o Bodze; Záczym oprocz wątpienia / byłem ná złey drodze.

4 A toć iego dobrotá / iż się mśćić nie raczy: Gdyż tákowe występki po nas ten Pan baczy. Miłosierdźiem zákrywa násze wszytkie złości; A łáskáwie przegląda násze nikczemności.

5 Ale że mi żal tego / dobrotliwy Pánie / Proszę przyimi łáskáwie moie pokáiánie. A iuż nie rácz pámiętáć / moich wszytkich złości: Gdym się vdał w pokorę twoey świętey miłości.

6 A vznałem żeś ty Pan / ktory wszytko możesz; Káżdemu kiedy raczysz / we wszem dopomożesz: Zwłaszczá tym / ktorzy w tobie vfność swoię kłádą; A sercem práwowiernym/ łáski twey żądáią.

II. PIEŚN.

Notá iey, iáko Psálmu 4. Wzywam ćię Boże/ etc.

Wzywam Pánie ná pomoc / ćiebie Bogá mego: Vskrom wszytko to co iest we mnie śmiertelnego: Abym się iuż tego iął / co twoy zakon

każe

káże; Niż mię twa spráwiedliwość ná wieczną śmierć skaże.

2 Znam swe nieznośne złośći; znam y dobroć twoie. Byś śię też chćiał krzywdy mśćić/ sam zá to nie stoię: Ráczey vczyń to coś zwykł/ niechćiey pomnieć złośći: A Day mi Duchá twego/ podporą krewkośći.

3 Pomni Pánie iżeś dał y rozum y wolą; Lecż niewiem/ przecż zá świátem zmysły moie wolą: Kazałeś też by rozum był nád wszytkim Pánem; Przećię ia widzę żem iest od świátá związánem.

4 Cokolwiek iedno pocżnę/ grzech śię zá mną wlecże: A zá grzechem sumnienie / ták iáko kát piecże: Trudno to bym wskuráć miał bez twego tárgnienia: Albo żebych zbáwion był z swego dośćcżynienia.

5 Bym śię też chćiał y spalić/ y máiętność rozdáć: To wszytko nie może mię z piekłá wyrátowáć: Przetoż śię ia Pánie moy vćiekam do ćiebie, Ná żadne zápłácenie/ nie biorę ia sobie.

6 Owa śię odrzec mogę żywotá wiecżnego; Ieśli ty nie wydźwigniesz z grzechu vpádłego. A ták Pánie zmiłuy śię/pośpiesz ku pomocy; A nie day mi doświádcżyć/ oney wiecżney nocy.

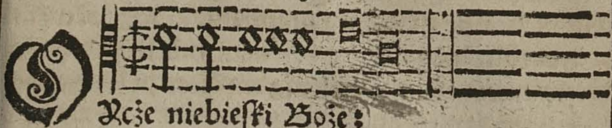
7 Wspomni Oycże ná Syná swego iedynego, Ktory sam racżył vmrzeć dla grzechu moiego: Ten mię z tobą poiednał/y gniew twoy vbłagał Dla niegoż Oycże miły/odpuść moie winy.

PSALMY Pokutne, o odpuſzczenie grzechow.

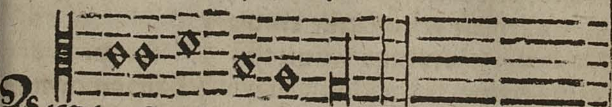
Pſálm 6. 25. 32. 37. 38. 51. 88. 90. 102. 130. 143.

LITANIA KTOra wſzytek Zbor śpiewáć ma.

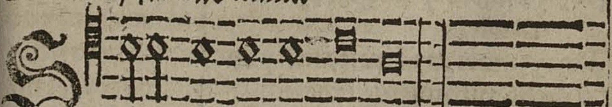
BOże Oycże przy ſłowie twym/ ꝛc. *Pátrz o Troycy Przenaświętſzey Pieśń* 8.

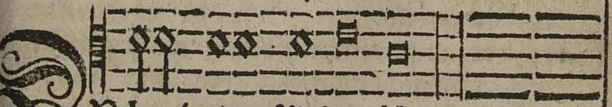
OYcże niebieſki Boże:

Zmiłuy ſię nád námi.

SYnu przedwieczny Boże:

DUchu święty Boże náſz.

Zmiłuy ſię nád námi.

Racz nam być miłościw: ℟. Odpuść nam náße winy.

Wßáłeś Pan miłośierny y wßechmogący:

Od wßego grzechu / błędu / y zdrády Diabelſkiey:

Od nagłey śmierći / powietrza morowego / y od głodu.

Od walki / y porażki / od roſterkow / y ſkrytych nieprzyiaćioł.

Od gromu / piorunu / grádu / y powietrza ßkodliwego.

Od niedowiárſtwá / y potępienia wiecznego.

℟. Záchoway nas miły Pánie.

Przez táiemność wćielenia twego świętego.

Przez święte národzenie twoie

Przez vkrzyżowánie y vmęczenie twoie.

Przez śmierć y pogrzebienie twoie.

Przez zmartwychwſtánie y w niebo wſtąpienie twoie.

Przez zeſłánie pocießyćielá Duchá świętego.

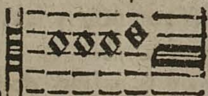
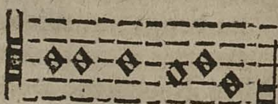
℟. Záchoway na[s] miły Pánie.

Ná káżdy czás ſmętku náßego. ℟. Poćieß na miły Pánie.

Czáſu niebeſpieczeńſtwá náßego. ℟. Racz na ſtrzec miły Pánie.

W godzi

W godźinę ſkonánia nászego. ℟. Dayzeście w práwey wierze z świátá tego.
W dźień ſądu ſpráwiedliwego. ℟. Day vznáć łáſkę twoię.

MY grzeszni ludźie. ℟. Prośim ćię wyſłuchay nas.

Abyś Kośćioł twoy świety Chrześćiáńſki rządźić y ſpráwowáć słowem twoim raczył
Abyś nas od bluźnierſtwá/y morderſtwá nieprzyiaćioł nászych wybáwić raczył.
Abyś wszytkie Miniſtry/Száfárze twoich táiemnic/przy świetym słowie/y żywoćie dobrym/ záchowáć raczył.
Abyś wierne Robotniki do Kośćiołá twego posyłáć raczył.
Abyś wszytkie Sekty/ Kácerſtwá/ y zgorszenia od nas oddalić raczył.
Abyś zwiedźione/ y błądzące ná drogę prawdy wieść/y náwroćić raczył.
Abyś szátáná pod nogámi nászymi zetrzeć raczył.
Abyś rozmnożenie słowá ſwego/y dárow Duchá ś. wszytkim słuchaczom vdźieláć raczył
Abyś vpádłe podnieść / á ſtoiące w wierze/ potwierdźić raczył.
Abyś Ceſárzowi Chrześćiáńſkiemu ſerce po-

℟. Prośim ćię wyſłuchay nas.

słuszne

słuszne słowu twemu dáć/ y onego zmocnić przećiw Turkowi raczył.

Abyś Krolá Páná nászego/ze wszytkim Krolestwem/y z Rádą/y z Hetmány/ rządźić/y ná drogę spráwiedliwośći wieść / y spráwowáć Duchem świętym raczył.

Abyś Krolestwá Polskiego/ y Wielkie° Xięstwá Litewskie°/y inych wszytkich Páństw Koronnych/ strzec y bronić od wszego złego/y słowo twoie święte/ przećiw wszelákim błędom/w nich rozmnażáć raczył:

Abyś te Krolestwá/ w ktorych kwitnie Ewángelia święta/ w pokoiu y przy słowie twoim záchowáć raczył.

Abyś Rzeszę Niemiecką/ y do niey Xięstwá y Páństwá przyległe/bronić od nieprzyiaćioł/y w nich pomnażáć Ewángelią zbáwienną/ raczył.

Abyś Vrzędowi káżdemu/ y wszemu Rycerstwu błogosłáwić/ y szczęśćić raczył.

Abyś Pátronow przymnażał do Kośćiołá twego: á tych ktorzy są/ żebyś ie záchował w dobrym y długim zdrowiu:

Abyś Pány Pátrony násze / ze wszytkim domem ich/ w dobrym zdrowiu záchowáć / á one k woli swey świętey wieść/ y spráwowáć raczył.

Abyś wszytkim w Małżeństwie mieszkáiącym błogosłáwić raczył.

R. Prosim cie wysłuchay nas.

Aby

Abyś te ktorzy są rozney wiáry w Małżeństwie / z łáski swey spráwowáć / á one w spolney miłośći / y zgodźie záchowáć raczył.

Abyś Pánienkom / Młodźieniaszkom / y Sżkołom Chrześćiáńskim błogosłáwić raczył.

Abyś dał wszytkim ćierpliwość / ktorzy ćierpią prześládowánie dla Ewángeliey.

Abyś ná ludźie vdręczone / y w niebespieczeństwie położone / okiem miłośierdźia swego weyźrzeć raczył.

Abyś więźnie / z więźienia Tureckiego / Tátárskiego / Antychristowego / y Moskiewskiego / wybáwić raczył.

Abyś sieroty y wdowy opátrowáć / y bronić raczył.

Abyś te vkroćił / y one náwroćił do słowá swego / ktorzy prześláduią wyznawce Ewángeliey.

Abyś ludźie chore / rátunku twego potrzebuiące / vzdrowić raczył.

Abyś smutne / do ćiebie wołáiące poćieszyć raczył.

Abyś ludu twego Chrześćiáńskiego / ktoryś krwią swą odkupił / od wszytkich nieprzyiaćiol bronić raczył.

Abyś mieyscá te / w ktorych słowo twoie iest przepowiádáne / od wszelákich szkod záchowáć raczył.

Abyś żywność z źiemie dáć y záchowáć raczył.

R. Prośim ćie wysłuchay nás.

Abyś nam dżdżá ćiche z łáski swej ná ziemię spuśćić raczył.
Abyś dni pogodnych z łáski swey vżyczáć raczył.

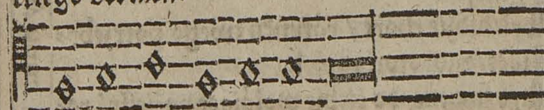
Te dwie według czá sumáią być mowione.

Abyś się nád wszytkimi ludźmi zmiłowáć ráczył.
Insze wszytkie potrzeby / o ktorych ty lepiey wiesz / w opátrzność twoię poruczamy.

℟. Prosim cię wysł.

SYnu Boży ktory głádźisz grzechy wszytkieg[o] świátá.
Rep. Synu Boży ktory głádźisz grzechy wszytkiego świátá.
Rep. Synu Boży ktory głádźisz grzechy wszytkiego świátá.

PRośim ćię wysłuchay nas.
Zmiłuy się nád námi.
Ráczysz nam dáć pokoy.

ZEtrzy mocną ręką swoią etc. **Pieśń 10. o Kośćiele Bożym.**

Modlitwa Pokutuiących.

NAwroć nas sam do śiebie o Boże dobrotliwy, á náwroćiemy śię do ćiebie: bądź nam miłośćiwym Pánie, bądź miłośćiwym ludowi swoiemu, ktorzy śię náwracamy do ćiebie w płáczu, y w modlitwie: ábowiem ty iesteś miłośiernym Bogiem, pełnym litośći, ćierpliwym y wielkiego miłośierdźia. Ty przebaczasz, gdy my kaźń zásługuiemy, á w gniewie swoim myślisz o miłośierdźiu. Przebacz ludowi twoiemu Boże dobry, przebacz; á niedaway w pośmiech dźiedźictwá twoiego. Wysłuchay nas Pánie, dla wielkiego miłośierdźia twoiego, y dla niezmierney zasługi iedynego Pośrzedniká Iezusá Christusá weyźrzy ná nas. Amen.

Innych modlitw pokutnych, Pátrz w Pásterstwie zborowym.

Modlitwa Zá pokutuiących.

Boże serdecznie ciȩ prosiemy, wysłuchay modlitwy nászé, odpuść grzechy tym wszytkim, ktorzy siȩ ich tobie spowiádáią, á ktorzy siȩ w sumnieniu z nich potȩpiáią, niech z miłosierdźia twoiego ich dárowánie otrzymáią: Przez Jezusá Christusá Páná nászego. Amen.

O POKVSZENIV OGVLNYM.

To iest.

Przez iákiekolwiek nieszczȩście, y frásunek.

I. PIESN.

Notá iey, iáko, O nász wszechmocny Pánie/ ec. Pieśń wtora o Kośćiele Bożym.

Ty coś niebo wysokie pieknie vháftował Gwiazdámi; á káżdeieś swa iasność dárował: Aby ludziom cáłą noc świátłość wydawáły: A záty do twey chwały onych pobudzáły.

2 Ty coś y słońcem iásnym dzień ozdobić r

czył; Aby káżdy żywiący/ żeś iest Bogiem baczył:
A ztąd sie wywiádował/ o twey woley Pánie:
Ciebie sie bał/ miłował/ poki zdrowia stánie.
3 Ty ktory wszytkim władniesz/ nákłoń vchá
twego: Przyimi á nie odrzucay prosby sercá me-
go: Jákoś przyimował záwsze/ swych wiernych
wołánie/ A miewałeś z łáski swey/ o nich swe
stáránie.
4 Byli smutkiem ściśnieni/ tyś smutne pocie-
szał: O rátunek wołáli/ tyś sie z nim pośpieszał:
Prosili cie o mądrość / mądrościeś im dawał:
A nigdyś dobrze czynić onym nie vstawał.
5 Aiżeś iest tenże Bog / y będzieß wiecznie
trwał/ Ty przymierza swoiego/nigdy nie będzieß
rwał; Chociaż ie ludzie swymi tárgáią złościámi;
A często cie gniewáią swymi sprosnościámi.
6 Jednák ty iesteś tymże / czymeś y przed
tym był/ A swey Boskiey własności/ by námniey
nie pozbył: Smiłuyże sie nádemną/wszákeś miło-
sierny: Ogárni mie łáską twą; Gdyżeś właśnie
wierny.
7 Obiecałeś w smutku być smutnym ku pocie-
sze/ A rzewliwym/ płácżliwym ku ich też vciesze.
Roskazałeś sie wzywáć przez Syná swoiego: O-
toż ia też przychodzę k tobie w imię iego.
8 Byś sirotę swoiego ku sobie przytulił/ A łzy
me/ płácz/ wzdychánie/ we mnie sam vtulił. V-
stromże y frásunki ciężkie sercá mego/ Ktore do-
pusczáć niechcą/ oczom snu swoiego.

9 Skąd iuż prawie vstały we mnie śiły moie/ Vstánęć nie weźmieszli ty mnie w ręce swoie; A nie vskromisz mego ćięszkiego trapienia; Co zdrowie me iáko mol ie/do wyniszczenia.

10 Wszák to tobie nie trudno/ wszytko ty sam możesz/ A łacno mnie smutnemu/ty sam dopomożesz/ Wyniść z tego frásunku/ serce me poćieszyć: Tylko proszę moy Pánie/racz śię z tym pospieszyć.

11 A ieślić śię spodoba mnie ieszcze probowáć Kłopoty/ boć to wolno/ racżże wżdy dárowáć/ Duchá mocney stałośći/ ktoryby mię rządźił/ Zebym nigdy ná stronę/od ciebie nie zbłądźił.

2. PIEŚN.

Notáiey, iáko, Czego chcesz po nas Pánie/&c.

ZNam Pánie iżem zgrzeszył/ obráźiłem ćiebie: A kaźń nie od człowieká mam/ále od ćiebie.

2 Boś ty iest Pan ná niebie/ y ná źiemi wszędźie: A bez twey świętey mocy/ nikt śię nie obeydźie.

3 Wola twa wszędy słynie: bo śię ták stáć muśi; Co ty chcesz/á nie człowiek/gdy śię o co kuśi.

4 Bo iesli nędzni wroble k źiemi nie spádáią Ani młode kruczętá głodem nie zdycháią.

5 Jákożbym ia sługá twoy/moy Pánie vpáść miał: Albo háńby nieiákiey nád sobąbych doznał.

6 Ktorą mi człek/ iák y ia śmiertelny gotuie/

Chcą

Chcąc mię nią posromoćić: á tego nie czuię;
7 Iż rozgę tę ktorą mię ty sam karáć raczyß;
Tákże potym náwiedźiß / zlamieß/ zetrzeß/
skrußyß.
8 Iákoś czynił z Dawidem/tákże y z innymi/
Sprzećiwniki wzbudzáiąc: byś ie ćwiczył nimi.
9 Lecz záś máło czekawßy/ oneś też pokarał:
Aby ználi wybráni/ żeś ie vmiłował.
10 Nic się tedy nie lękam/gdy to myślę z sobą:
Boś ty zemną w mym smutku; ia się ßczycę tobą.
11 Choćby rádą przećiw mnie wßyscy się zebrá-
li; A ty sam przy mnie stoiß; Nicby nie wygráli.
12 Iáko bowiem pohánbić z twych iednego
mogą? A ty iák gárniec słáby / mocarze trzeß
nogą.
13 A swych skrzydłámi swymi stale broniß
záwżdy / Ktorych głowy włosieczek policzyłeś
káżdy.
14 Toć znák twoiey miłośći kiedy karzeß ko-
go/ A przećię nie oddalaß rátunku swoiego
15 Duchá mocy stałośći / ktoryby go ćießył:
A w naywiętßym kłopoćie práwieby go śmießył.
16 Ktorego iżeś mi dał/ choćiaś mię náwie-
dźił: Ciáłoś tylko pokarał/ sumnienieś poćießył.
17 Bo co ná mię przychodźi; to wßytko dla
twego/Potyka mię moy Pánie/imieniá świętego.
18 Cwiczże mię tedy Pánie / podług woley
twoiey: A nie zostáwiay we mnie głupiey żądze
moiey.

19 Boć to ßczęśliwy káżdy (z twego to słowá mam) Ktorego tu ty karzeß : czego y ia żądam.

20 Bo wßytko co się kolwiek z tákowemi sstawa/ Co w boiáźni twey chodzą/ to z ich lepßym bywa.

21 Złych záś gdy karáć poczynieß ; nie tylko docześnie Karzeß ie w gniewie twoim ; ále też y wiecznie.

22 Wolę tedy moy Pánie/ byś mię tu náwiedzał : A karánia wiecznego żebyś mię vchował

23 Dla twego iedynego Syná namilßego Páná y Zbáwićielá/ Jezu Christá mego.

24 Ktorego ia wyznawam y przezeń ćię proßę ; Rácz Duchem twym posiláć moię smutną dußę.

3. PIEŚN.

Notá iey iáko Psalm 28. Krolu niebieski. *álbo iáko* Ach wßechmogący dobrotliwy Pánie. *Pieśń o Pokußeniu ßczegulnym.*

BOże moy rácz się nádemną zmiłowáć : A gniew swoy srogi rácz iuż pohámowáć ; Ktory zá grzechy swe słußnie odnoßę : Przepuść mi proßę.

2 Nie rácz mię karáć podług złośći moich ; Bo trudno kto ma vyść srogich rąk twoich : A

kog

kogo Duch twoy z łáski twey wspomoże/ Ten ich vyść może.

3 Ráczże mi go też z łáski swey vżyczyć: Abych ia złości moich prożen mogł być: Bo ieśli Duch twoy mnie w tym nie wspomoże; Ktoż mi pomoże?

4 Bogiemes práwym bacżę to y czuię. Słusznie mię karzesz/ sam się w tym winuię: Odiacies raczył me wszystkie poćiechy; Zá moie grzechy.

5 Ale żes ná wszem iest miłośierny Pan/ Káźń tę przyimuię / ktora od ćiebie mam: A gniew swoy srogi ráczże iuż oddalić/ Mnie się vżalić.

6 Raczyłes skáráć / á słusznies vczynił; A spráwiedliwie; bomći to záwinił. A iżem człowiek/ zmiłuy się moy Pánie: Boć mię nie sstánie.

7 A rácz pámiętáć / coś mowił człowieku; Karáć go będę dla własnego grzechu: A nie oddalę mey łáski od niego; Bom stworzył iego.

8 Ktoż iest ták mocny by w to tráfić vmiał: Żeby obroćił w wesele wielki żal. Ty sam tym władniesz; y przydawasz go sam. Tákes mocny Pan.

9 Masz moc nádziemną/ czyń ziemną co raczysz. Ia w tobie vfam / że mię nie przebaczysz: Bo ty sam w smutku káżdego poćieszasz: R tę własność masz.

4. PIEŚN.

Nota tey iáko; Kto żywi powietrzne ptaki/ ꝛc.
Albo iáko; W tobie Pánie nádźieię mam.

TObie wiekuisty Boże/ Rep. Tobie służy ziemiá morze: Niebo tákże słońce/ gwiązdy: Rep. Mieśiąc/ zorze/ służąc záwżdy.

2 Aniołowie/wierni ludźie/Rep. Sławią ćiebie Pánie wßedźie/Zacność spraw twych wysławiáią: Rep. Ku chwale twey wyznawáią.

3 Ráczże też to mnie Pánie dáć/Rep. Zebym ćię vmiał wysławiáć: A rácz oświecáć serce me: By vznawáło drogi twe.

4 A znáiąc żebych w nich chodźił/ Rep. Ku czći twoiey pobożnie żył: Odpuść moie nieprawośći/ Rep. Wybáw mię ze wßech trudnośći.

5 Spraw duchá we mnie práwego: Rep. Spraw mię sobie powolnego/ Ku chwale twey bym záwße żył/ Imię twoie zacnie sławił.

PSALMY o Wybawienie z pokuszenia ćięszkiego z poćiechą.

Psálm 6. 13. 25. 27. 31. 121.

PSALMY po wybáwieniu z pokuszenia.

Psálm 9. 30. 34. 47. 107. 124.

MODLITWA w ktorymkolwiek pokuszeniu.

O nieráczż:

O Nie ráczże Boże opuszczáć tych ktorym kłopoty, y rozmáite pokusy nieprzestáią dogárzáć: ále łáskáwie poyzrzawszy ná nász mdłość y vłomność, dla imieniá swoiego oddal wszelkie złe, ktore spráwiedliwie ponośiemy dla grzechow nászych: y spraw, ábyśmy we wszelkich sprzećiwienstwách vfność násze cále pokłádáli w miłośierdźiu twoim, á tobie záwsze w świętobliwym żywoćie służyli, ku chwale imieniá twoiego: Przez iedynego Pośrzednika Jezusá Christusá Páná nászego. Amen.

O POKVSZENIV Szczegulnym.

Jákie iest;

Naprzod przez Fałszywe náuczyćiele, y prześládowniki Kośćiołá Bożego.

O tym pátrz Pieśni y Psálmow, o Kośćiele Bozym.

A osobliwie czásu pokusy tey, gdy się złym dobrze dźieie, á dobrym źle.

PSALMY te są, Psálm 4. 37. 39. 73.

Czásu powstánia fałszywych nauk.

Psálm 75.

Czásu ćiężkośći przychodzących ná lud Boży od Antichristá.

Psálm 10. 80.

Tákże innych Tyránnow.

Psálm 12. 14. 37. 58. 94.

POTYM O POKVSZENIV

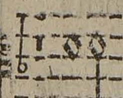
Jákowe iest,

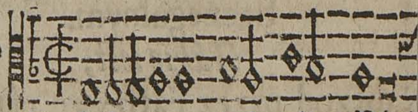
Czásu Suszey, Niepogody, Głodu, Moru, Woyny, Choroby, &c.

PIEŚNI

o tych wszytkich społem.

j. PIEŚN.

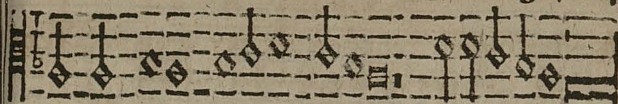

Ch wßechmogacy dobrotliwy Páni

Ce ni wßytek świát maß opánowánie / Wey

źrzyß

źrzyß ná náße płáczliwe wołánie; Day ſwe zmiłowánie.

2 Rácz wßytkie náße czáſy vſpokoić: Srogie ſwe plagi miłośćiwie zgoić / Ktoreś náſádził tu ná náße złośći: Z ſwey ſpráwiedliwośći.

3 Oddal precz od nas powietrze morowe: A rácz z łáſki ſwey ſpráwić látá zdrowe: Oddal tez ſrogie niemocy y wrzody: Wßytkie złe przygody.

4 Rácz nas záchowáć od wßelákiey ßkody. Day żyzne látá/ á oddal precz głody. Rácz weyźrzeć ná nas nędzniki vbogie: ſkroć karánie ſrogie.

5 * O Boże Oycze / ná wßem dobrotliwy/ Obroć oczy twe ná lud żáłośćiwy: Ktorzy ku tobie nabożnie wolamy; Láſki twey żadamy.

6 Nákłoń łáſkáwie ku nam vchá twego; A rácz nas bronić od wßytkiego złego. Day nam we zdrowiu wßego dobrá vżyć: Tobie Pánu ſłużyć.

7 Chriſte Pánie náß / przez twe vmęczenie: Rácz nam dáć nędznym ſpokoyne ſumnienie. Z tey nędze wiedz nas do krolestwá twego / Wiecznie trwáiącego.

2. PIEŚN.

NIe opuściß Pánie swoich wiernych

nigdy: Ani im dopuściß ćierpieć żadney krzywd

Bo ty żywiß ptaki; Przyodziewaß kwiatki: Lec

y robaczkowie to zbieráią sobie/ Co im ty nárza

dźiß: Bo wßem świátem rządźiß.

2 Y kruczętá máłe do ćiebie wołáią/ Kied odbieżáne żywnośći nie máią. Ty sam żywiß P nie/ To liche stworzenie/ A ßtáłtem osobliwyn dáiąc im być żywym: By imię twe święte/ By ło wßedy wźięte.

3 Wßytko ná ćię pátrzą/ áż rękę otworzyß Obficie zbieráią gdy im ty przysporzyß: Lecz gd się odwroćiß/ A ręką swą skroćiß/ Wnet wßyt

zemdleie / A práwie ztruchleie / Wniwecż śię obróći / Krom twoiey dobróći.

4 Dla nasći tu przyszedł Pan wszego stworzenia / Vżył nędze / głodu / y zwlecżon z odźienia : Byśmy nie wątpili / Ześmy iemu mili. Ták śię o nas stárał / Ze y sam śiebie dał / Nam ku pożywániu / A wiecżnemu zbáwieniu.

5 A ták cáłym sercem Pánu iuż vfaymy: Gdyż dobróći táki przykład iego mamy : Głodem nie vmorzy / Kto mu mocno wierzy / A onego wzywa / Jemu śię oddawa / Vcżćiwie prácuiąc / Stáránie nań kłádąc.

6 Wszák inne przykłády są iego dobróći / Ktore okázował z swey szczodrobliwośći : Zywił Eliaszá / Zywił Dánielá Srzodkámi dźiwnymi / Z łáski spráwionymi / Nas też nie opuśći; Tylko śię nań spuśćmy.

7 Daymyż chwałę Bogu Oycu niebieskiemu / Y Synowi iego / y Duchu świętemu / Pánu wszechmocnemu / Wielce łáskáwemu / Pokornie go prosząc / Ręce k niemu wznosząc / Ze nas nie opuśći / W tey to błędney pusczy.

3. PIEŚN O Deżdż.

Notá iey iáko; Czego chcesz po nas Pánie / etc.

WSzego dobrego dawco / y száfárzu wiecżny / Tobie źiemiá spalona przez ogień słonecżny

2 Modli śię dżdżá / y ziołá śmętne po-

tne pochylone/ Y nádźieiá oraczow/zbożá vprágnione.

3 Sćiśni wilgotne chmury święta ręką swoią/ A one/ sucha ziemię y drzewá nápoią

4 Ogniem ziete: O ktory z suchey skáły zdroie/ Niesłycháne pobudzasz/ okaż dáry twoie.

5 Ty noczną rosę spuszczasz/ ty dostátkiem hoynym Zywey wody dodawasz rzekom niespokoynym.

6 Ty przepáśći násycasz/ y łákome morze: Z tąd gwiazdy żywność máią/ y ogniste zorze.

7 Kiedy ty chcesz wszytek świát powodźią zátonie/ A kiedy chcesz od ogniá iáko pioro wspłonie.

8 Przetoż tey twoiey woley / o wszechmocny Pánie Vżiy dźiś/ á niech wszytko to co chcesz sie ząstánie.

4. Pieśn o Deżdż.

Ná te Note, iáko: Ach wszechmogący dobrotliwy Pánie / *Pieśń przeszła pierwsza.*

O Pánie Boże oycze nász niebieski/Spuść z niebios twoich nam deżdż z twoiey łáski/ Aby nápelnił wielce vschłe ziemię: Spraw to przez swe imię.

2 Niech pozna wszytek Kośćioł twoy wybrány;Ześ ty iest Bogiem y Pánem nád Pány Ktory iáko chcesz/ ták sie wszytko ząstánie: Zmiłuy sie nász Pánie.

O POGODE Pieśn.

Ná tę ž note.

D Pánie Boże Oycże náß niebieſki / Rácz dáć pogode z ſwoiey świętey łáſki / A zágrzey ćiepłym ſłońcem wßytkę źiemię / Spraw to przez ſwe imię.

2 Niech pozna wßytek Kośćioł twoy wybrány ; Ześ ty ieſt Bogiem / y Pánem nád Pány / Ktory iáko chceß ták ſię wßyſtko ſtánie. Zmiłuy ſię náß Pánie.

PSALMY
W tymże Pokuſzeniu.

Pſálm 23. 34. 37. 54. 77. 85. 90. 97. 104. 106. 112. 123. 128. 131. 132. 145. 146. 147.

PSALMY
Po tym Pokuſzeniu.

Pſálm 103. 104. 107. 147.

MODLITWA w ktorymkolwiek pokuſzeniu y vtrapieniu.

BY nie ráczże Boże wßechmogacy gárdźić ludem twoim do ćiebie w pokußeniu y w vtrapieniu rozmáitym wołáiacym: ále dla chwały imienia twoiego, rácz miłośći-

wie przez Duchá twoiego stałośći y rátunku wßelkiego dodáć, ktorym nie przestáie, pokuſá, nędzá, y kłopot dokuczáć. Przez Páná náßego Jezuſá Christuſá, Amen.

MODLITWA cżáſu Suſzey, Niepogody.

BOże Oycże Niebieſki, ktoryś nam przez Syná twoiego iednorodzonego, obiecał wßyſtkim twego Krolestwá, y ſpráwiedliwośći iego ßukáiącym, wßytkie potrzeby tego żywotá przydáć; dayże nam proſimy, w tey náßey gwałtowney potrzebie, deżdż potrzebny, (álbo pogodę.) áby ziemſkie vżytki ku potrzebie náßey, á ku chwale Jmienia twoiego mogliſmy otrzymáć. Przez Jezuſá Christuſá Páná náßego. Amen.

MODLITWA cżáſu głodu, álbo drogośći.

BOże Oycże náß niebieſki, zá ktorego dárem ziemiá ſię ſtawa vrodzáyna, y cokolwiek ieſt ná niey rozmnaża ſię: Weyźrzy prośimy ná vtrapienie ludu twoiego, a vżycż, áby ten głod y drogość ktore teraz ſpráwiedliwie ćierpimy dla grzechow náßych, dobrotliwośćią miłośierdźia twoiego obroćiły ſię w vrodzay y obfitość. To rácż nam dáć naymiłośćiwßy Oycże, dla Jezuſá Chriſtuſá, ktoremu z tobą y z Duchem świętym chwałá, cześć y ſławá ná wieki wiecżne, Amen.

PIEŚNI.

o Pokoy cżáſu woyny álbo potwarzy y prześladowaniá.

1. PIESN.

Przednie mocny grunt ieſt Pan Bog. ⁊c.

Pátrz o Kośćiele Bożym Pieśń 3.

2. PIESN.

Krzycżym k tobie wiecżny miły Pánie. ⁊c.

Pátrz o Kośćiele Bożym Pieśń 7.

3. PIESN.

DAy nam Pánie miłośćiwy / Pokoy pokiśmy tu żywi/ Boć nie iest żaden Bog inny/ Coby bronił tey kráiny/Jedno ty sam Boże iedyny. A.

PSALMY

Psálm 2.3.4.5.10.11.12.13.17.22.25.27.37.42.43.46.49.64.69.71.73.77.83.86.109.121.124.

PSALM 109. w spotwarzeniu.

Notá tego Psálmu, iáko Psálmu 3. Pánie iák ich wiele iest ktorzy się / rc.

MOy Pánie moiá chwało moy Boże iedyny/ Rep. Nie milcz tego co ćierpię bez wszelákiey winy: Abowiem ná mię złośnik vstá swe otworzył/ A fałszywym ięzykiem ná mię się oborzył.

2 Puśćił ná mię vszczypki záwáśnioney złośći/ Rep. A podniosł ná mię woynę bez moiey winnośći: Zá to com go miłował oborzył się ná mię/ A podniosł ná mię z prędká swe zuchwáłe rámię.

3 Oddał mi złość zá dobroć/ zá przyiaźń nieprzyiaźń/ Rep. Odniosłem zá chęć swoię niespodźiewáną waśń. Pánie ráczże ty sam wźiąć ná się krzywdę moię / Pokaż przed niewdźięcznikiem spráwiedliwość twoię.

4 Przepuść nań złego człeká/niechay go vtrápi/Rep. Niechay záwzdy od sądu skazány vstąpi:

Niechay

Niechay ma krotki żywot: niechay weźmie dru-
gi/ Vrząd iego niech v mrze zostáwiwszy długi.
5 Niech żoná wdowa bedźie/ dźiatki śierotá-
mi: Rep. A niechay sie tuláia miedzy żebrakámi:
Niechay w pustkách mieszkáiac chlebá sobie pro-
sza: Niech wszytki dobrá iego lichwiarze rozniosa.
6 Niechayże iego prace obcy rozszárpáia/ Re.
Jego nieprzyiaćiele niech ich vżywáia: Niechay
sie żaden człowiek nád nim nie zmiluie: Niechay
sie dźiatek iego nikt nie vżáluie.
7 Sławá iego od ludźi niech bedźie wyćieta/
Rep. Niech go w drugim rodzáiu żaden nie pá-
mieta: A niechay záwżdy bedźie złość rodźicow
iego/ W vstáwiczney pámieći Bogá nawyższego.
8 Abowiem prześládował człeká niewinnego
Rep. A chćiał zágrześć żebraczká vkłopotánego.
Zákochał sie w przeklectwie / wiec przyidźie do
niego/ Niechćiał błogosłáwieństwá / y poydźie
od niego.
9 Nieszcześćia iáko wody do wnetrzności
wnidą/ Rep. A po kośćiách sie iáko oliwá ro-
zeydą: Niechże to ma zá száte co w niey chodźić
bedźie/ Niechayże sie tym pásem opásuie wszedźie.
10 Teć przećiwnicy moi zapłáte odniosą/ Rep.
Ktorzy mie kłamliwemi iezyki rozpnoszą: A ty
moy Pánie teraz z miłośierdźia swego / Wydrzy
mie z geby srogiey człeká przewrotnego.
11 Bomći ia iest chudźinká y nedznik vbogi /
Rep. A pelne serce nosze vstáwiczney trwogi /

Przemiiam iákoby ćień krzywo náchylony/ Opadam iáko chrząſzczyk z drzewá otrząśniony.
12 Drżą me nogi od poſtu / ćiáło bez oliwy / Rep. Vſchło/ chodzę po ziemi iákoby nie żywy: Co widząc przećiwnicy głowámi kiwáią/ A z moich ſpraw pobożnych krotofilę máią.
13 Boże moy porátuy mię / okaż ſwe zbáwienie/Rep. Vczyń znáczne przed nimi moie wybáwienie/Niechay oni ſzkáluią/niechay mi złorzeczą: Byleś ty błogoſłáwił/ á miał o mnie pieczą.
14 Náſádzą ſię y ſtrácą/ y wezmą żelżenie/Re. A ia ſię rozráduię ná twe poćieſzenie: Nieprzyiaćiele moi popádną ſromotę/ Vyżrzawſzy twoię ſławną nádemną robotę.
15 Przeto ćię chwalić będę wielce vſty ſwymi/ Rep. Y opowiem twą świętą dobroć przed wſzytkimi/ Iżeś ſtánął po práwey ręce vbogiemu/ Y wyrwałeś go z gęby nieſpráwiedliwemu.

PSALMY
Po wybáwieniu z tegoż pokuſzenia.

Pſalm 9. 13. 30. 31. 34. 47. 70. 71. 72. 86. 97. 118. 124. 125. 127. 129. 131. 144.

MODLITWA O Pokoy.

SWięty Boże, święty mocny, święty nieśmiertelny, od ktorego święte żądze, dobre rády,

y ſłuſzne

y ſłuſzne ſpráwy ſą, Day ſługom twoim on pokoy, ktorego świát dáć nie może: áby ſercá náſze mándátom twoim poſłuſzne będąc, y ſtráchu nieprzyiaćioł pozbywſzy, czáſy mieſzkánia náſzego w tym żywoćie doczeſnym, zá twoią obroną mieliſmy ſpokoyne: Przez Jezuſá Chriſtuſá Páná náſzego. Amen.

MODLITWA Czáſu woyny álbo prześládowania.

WSzechmogący Boże, Krolu krolow, y wſzytkich naywyżſzy rządźco, ktorego mocy żadne ſtworzenie przećiwić ſię nie może, ktoremu właśnie należy karáć grzeſzniki, á nád tymi ſię zmiłowáć ktorzy czynią pokutę, Záchoway y wybaw nas, Vniżenie prośimy, z rąk nieprzyiaćioł: Pohámuy ich hárdość, vſkrom złość, rozgrom ich zdrády, y chytrość, ábyſmy twoią obroną będąc obronieni, záwſze

byli záchowáni od wßelkich niebeſpie czeńſtw, ku wychwalániu ćiebie, ktoryś ieſt iedynym zwyćieſtwá dawcą: dla zaſlug iednorodzonego Syná twoiego Páná náßego Jezuſá Chriſtuſá. Amen.

PIEŚN.

Czáſu choroby álbo moru.

Wzięta z Modlitwy Ezechiaßá Królá. Ezái: 38. cap.

Notá iey iáko, W tobie Pánie nádźieię mam. ɽc.

RZekłem ia czlek vtrapiony/ W oſtátnich dniach rozdźielony: Poydę k fortam grobu ſwego/ Widząc ſrogość dnia przyßłego.

2 Już ſwoich lat oſtátecznych/ Pozbáwionem bárzo wdźięcznych: Ludzka moc nie wydrze z tego/ Kreſu iuż zámierzonego.

3 Rzekłem w ſwym ſercu nędznym ſam/ Páná Bogá nie oglądam; Tu w tey to źiemi żywiących; A iego łáſki prágnących.

4 Już dáley zá ſwego wieká/ Nie oglądam tu człowieká/ W pokoiu mießkáiącego; Bom bliſki dniá oſtátniego.

5 Narod moy/ y me mießkánie/ Nie długo zemnę zoſtánie; Jáko Páſterz budkę ſwoie: Ták

zostáwię ziemię moię.
6 Zywot moy iák v tkaczá nić / Prętko muśi
rozerwan być : Bo y pierwszy moy początek/
Znałem że był słáby wątek.
7 Jáko słomá gdy śię wznieći/ Wnet spłonie/
nie długo świeći : Ták násze dni dziś y wczora/
Czekáć końcá y wieczora.
8 By Jáskołká będę krzyczał/ Boleśći swoie
wyliczał; Porownam śię gołębicy/ Hukáiąc w
wielkiey teśknicy.
9 Widzę co śię zemną toczy: Bárzo mi ná-
mdláli oczy/ Wznosząc ie ku Bogu memu/ Ano
mię gwałt ćiśnie k temu.
10 Ach ktoż może ten boł zgoić? Rácz sam
Pánie vspokoić/ By mię ták srodze nie palił/ A-
bych twoie imię chwalił.
11 Tobiem śię iuż miły Pánie/ Podał w twe
opátrowánie; Tobiemći śię iuż poruczył / Byś
grzech moy w tył precz zárzućił.
12 Zaż ćiebie grob chwalić będźie? Zaż śmierć
vczynić cześć wszędźie? Zaż ćię wyznáią vmárli /
Co śię w grobách swych opárli?
13 W prawdźie twoiey káżdy żywy / Wyzna
ćię człek spráwiedliwy ; Ják y ia ćiebie moy Pá-
nie/ Gdy vznam twe zmiłowánie.
14 Pánie ty sam rácz mię zbáwić/ Láskę twą
nędznemu ziáwić; A ia zá tę łáskę wielką/Oddam
tobie chwałę wdźięczną.
15 A wszákże moy święty Pánie/ Niech śię

zemną wßytko ſtánie/ Coby było z chwałą twoią
A z wieczną poćiechą moią.

Innych Pátrz o śmiertelnośći. iáko Pieśni 1. 2. 3. 4.

PSALMY.
O Pokuſzeniu przez Chorobę álbo Mor.
Pſálm 4. 6. 16. 38. 39. 41. 42. 57. 77. 86. 88. 90. 91.

PSALMY.
Po wybáwieniu z tegoż Pokuſzenia.
Pſálm 18. 38. 41. 71. 103. 104. 116.

PIEŚN.
Ktora może być śpiewána po káżdym dobrodźieyſtwie Bożym okazánym.
Ciebie Bogá chwalimy/ ꝛc. *Pátrz w Páſter-ſtwie zborowym.*
Bogá ćie chwalimy/ Pánem wyznawamy/ ꝛc. *Pieśń 8. o Troycy przenaświętſzey.*

MODLITWA czáſu chorob álbo Moru.

WSzechmogący Boże, ktoryś czáſu królá Dawidá, w gniewie twoim śiedmdźieśiąt tyśięcy ludu Morem po-

tráćił, á wßákże pámietáiąc ná swoie miłośierdźie záchowałeś drugich: zmiłuy sie nád námi nedznikámi, ktorzyśmy teraz rozmáitymi chorobámi y ćießką zárázą śmiertelną srodze strapieni; iákoś Anioła swoiego od dálßego pokaránia ludu onego zátrzymał; ták y teraz te záráze śmiertelną ćieśką, rácż od nas oddalić: Przez Jezusá Christusá Pánánáßego, Amen.

PIEŚNI O SMIERCI Y SMIERTELNOSCI.

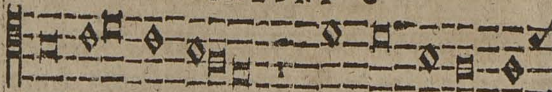
Czásu Pogrzebu.

1. PIESN.

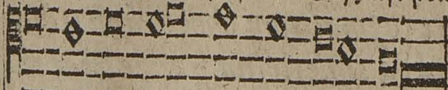
RAcz vkázáć miły Pánie / rc. Pátrz iey o Pokućie Pieśń 9.

2 PIEŚN.

W Szyscy ludźie sie obaczćie / A w

świećie śię nie kochaycie; Gdyż iest pełen wszyst-

kich złośći; Silne ná nim omylnośći.

2 Prorocy to obaczyli/ Że śię w świećie omylili: Przetoż ták wszystkim rádźili; By go we wszem opuśćili.

3 Oznaymuiąc złośći iego/ Ku temu wiedli káżdego; Żeby pokutę czynili/ Według woli Bożey żyli.

4 Ná nim sobie styskowáli/ y bárzo śię frásowáli/ Prágnący przyiśćia Páńskiego/ A wybáwienia swoiego.

5 Tobiasz mąż spráwiedliwy/ Będąc tu ná nim płáczliwy/ Ták mu śię był świát vprzykrzył; Że co rychley o śmierć prośił.

6 Mąż Boży Prorok Eliasz/ Y drugi też Prorok Jonasz/ Od Bogá śmierći żądáli/ Gdy złośći świátá poználi.

7 Dawid mocny á wielki Krol/ Ktorego też gryzł tenże mol/ Często o śmierć Bogá prośił; Gdy tę márność świecką baczył.

8 Ták też y Apostołowie/ Y inni święći mężowie/ Wszyscy ná nim styskowáli/ Rozłączenia z nim żądáli.

Nápomi-

9 Nápominájąc káżdego; Zeby śię strzegł żą-
dze iego; Od przyczyn złych vćiekáli; Ná roskosz
iego niedbáli.

10 Miłośnik Boży Jan świety/ A ten poznał
świát przekłety/ A obiáwił w swym Ziáwieniu/
O iego złym dokończeniu.

11 Rozważże to wierny wszelki; Jáko to bár-
zo błąd wielki / W świećie sobie roskoszowáć/ A
zbáwienia zániedbawáć.

12 Obacz człowiecze nie mądry / Niedbáły/ á
názbyt krnąbrny / Co weźmiesz z tąd zá pożytek/
Byś też zyskał y świát wszytek;

13 Gdy tu w roskoszy żyć będźiesz / A chwały
wieczney pozbędźiesz ? Bo máiętność/y roskoszy/
Nie długo to śmierć rozproszy.

14 Złaćby to była odmiáná / Z łáski wypáść
tego Páná/ A pozbywszy tu wszystkiego/ Dostáć
śię do Czártá złego.

15 Aták o człowiecze nędzny/Pátrz ná żywot
swoy mizerny / Jáko bárzo prętko miia / A kro-
ćiuchny wielce bieg ma.

16 Smierć w rychle przyidźie ku tobie/ Ciáło
twe położy w grobie : A tám iáko ćię zástánie;
Ná tákie ćie da karánie.

17 W ten czás twoie piękne lice / A ślicznych
oczu źrzenice / Wniwecz obrocone będą / A vszy
słuchu pozbędą.

18 Coż tu rzecze wszelki k temu / Co folguie
świátu

świátu złemu/ W rozkoszách iego lubuie/ Rozmáicie roskoszuie?

19 Prętkoć ten żywot przeminie: Ták iáko polny kwiát ginie: A iák świátlo iásne gáśnie; Ták káżdy z was w śmierći záśnie.

20 Job nam to święty obiáwił/ Apostoł tego popráwił; Kwieciu nász żywot przyrownał/ Gdy krotkość dni nászych poznał.

21 * Pomoż Pánie wszem twym z tego/ Swiátá ná wszem omylnego; Byśmy się nim nie párali/ A ná nim ni ocz niedbáli.

22 W práwey wierze záwżdy trwáiąc: Powinności swe chowáiąc/ Tobie w tym posłuszni byli/ Wolą twą záwsze pełnili.

23 Day ábyśmy w tymże trwáli/ Zywot wieczny otrzymáli: Day też nam y do tego przyśc/ Wiecznie z tobą w chwale twey być.

24 Amen społecznie śpiewaymy/ A Pánu Bogu vfaymy/ Zeć on nas tu z tey trudności/ Weźmie do swoiey rádości.

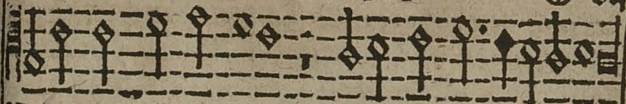
3. PIESN.

Spominaymy początek żywotá ná-

szego/ Y potym iákie ma być dokończenie iego

Pilnie też ná to pátrzmy / Jáko tu w nim żywie-
(my.
2 Baczyć to może káżdy; że śię w grzechu ro-
dźi: A ſtąd do innych grzechow ſwowolnie przy-
chodźi; Nie pátrząc nic ná żadne / Dobrodźiey-
ſtwá Páńſkie.
3 Bowiem grzech ktory śię w nas / iuż ták zá-
korzenił / Práwie nam wſzytkie święte obyczáie
zmienił; Iż o Páná niedbamy; By źwierzętá
mieſzkamy.
4 Że ſtá dźiś może náleść człowieká tákiego/
Ktoryby miał pámiętáć dobroć Páná ſwego /
Iák go ślachetnym ſtworzył / A nád wſzyſtko
przełożył.
5 Nędzneſz ſą to roſkoſzy iśćie świátá tego /
Ktore nas ták odwiodły od Páná náſzego / Z
ktorymi áni wzwiemy/Gdy márnie poginiemy.
6 Nikt z nas wiedźieć nie może nigdy czáſu
ſwego; Gdy ma ſtánąć przed ſrogi Máieſtat ſę-
dźiego: Dźiwnieć to ten Pan ſpráwił / W ſwey
mocy to zoſtáwił.
7 Káżdego przeſtrzec raczył / áby był w czuy-
nośći / A záwżdy śię wárował ſproſnych wſzetе-
cznośći: Bo tego nie wie żadny / Gdy przyidźie
dźień Páńſki zdrádny.
8 Tu iákoż śię iuż nie ma vznáć człowiek káż-
dy/Gdy

dy/Gdy w tym niebespieczeństwie żywotá iest záwżdy/Muśi być bez wątpienia/Tu iście do skończenia.

9 Záwżdy sie kuszą o nas pilnie we dnie w nocy/ Czárt/ ćiáło/ y márny świát/ záwżdy ze wszey mocy; Aby nas potłumili/ A Pánu obmierźili.

10 Bárzoć to ná nas iście srodzy Hárcownicy Z ktoremi nie możemy porownáć nędznicy: A dźwnie z káżdey strony/ Trápią nas bez obrony.

11 Acż nam rzeczy wesołe pod czás podawáią/ Ale záwżdy srogi iad w sobie zákrywáią: Boć co tu ćiáło lubi/ To záwsze duszę gubi.

12 Nieprzyiaćiel nász duszny tenći pilen swego/ A záwżdy we dnie w nocy ryczac szuka tego/ By mogł pożrzeć człowieká/ Rzátráćić do wieká.

13 A ták czymże iuż sobie nędzni pomoc mamy/ Gdyż tákie przećiwniki przećiw sobie znamy? J Gdźież szukáć Hetmáná? Jedno Christusá Páná.

14 Już tedy káżdy wiedząc Páná ták możnego/ Vćiecż sie pod obronę świętey ręki iego: Boć ten przyimie káżdego/ Do Bogá Oycá swego.

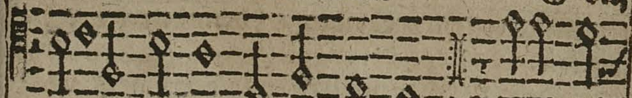
4. Pieśń.

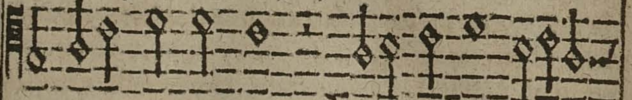

Dáremne świeckie vćieszenie/ Nád śmierć nic niemamy pewnieysze

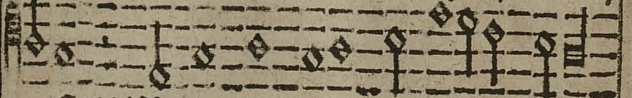
iáko

iákoż ty przeminieſz w rychłośći! Re. Czemuż ná-
táć vmie pozbáwić wſzech rádośći.

to niechcemy wſpomnieć / Ani też przeſtawamy

grzeſzyć? Wiedzac iże mamy wſzyſcy pomrzeć.

2 O śmierći toć ieſt gorzká pámięć twa/ człowieku weſołego ſercá/Rep. Tyś młodemu/y ſtáremu groźna/ ktory záwżdy vżywa ſzczęśćia: Zádnego ſobie nic nie ważyſz/ chudego/ Bogátego dawiſz/ A chytrze z nim poſtępowáć vmieſz.

3 O śmierći tyś śidło bárzo groźne/ ktore vmieſz potárgnać chytrze/Rep. Przed toba ſię trudno vwárowáć/ y wſzędy przed toba záchowáć: Nád ćię niemáſz nic ſtráſzliwſzego/ Nád ćię niemáſz nic okrutnieyſzego: Bo bez folgi vprzataſz káżdego.

4 O iákożem prętko pozbył świátá/ y iák mi prętko zbiegły látá; Rep. O iákożem ia náto niepomniał/ Żem nieodpowiednie vmrzeć miał: Iuż śmierć ku mnie śle poſły ſwoie;Boleść ſrogá /

trapienie ćięſzkie/ Odiąwſzy odemnie wſzę weſele moie.

5 Boże weyźrzy ná ſtworzenie twoie / vkaż wdźięczne oblicże ſwoie/ Rep. Ziemią prochem być ſię wyznawamy: Przetoż miłośierdźia żądamy: Day nam opuśćić márnośći; A przebacż nam też náſzych złośći: Day záſnąć własce/ weźm do rádośći.

5. PIEŚN.

Ná ſtárą note.

BAdźmy wierni Chrześćiánie / Przez żáłoſne rozmyślánie / Smierći człowieká wſzelkiego / Badźmy ſercá nabożnego.

2 Ná śmierć ſwoię pámiętaymy/ Swiátu temu nie vfaymy: Bo niemáſz w nim nic pewnego/ Omylić iśćie káżdego.

3 Widźimy dobrze ná oko / Z wiela przykłádow ſzeroko; Iż gdy nam więcey folguie / Doły grzebie/ á nas pſuie.

4 Długie zdrowie obiecuiąc / Myśli dobrey dodawáiąc / Z pámięći nam śmierć wyimuie/ Ktora przećiw ſobie czuie.

5 Bowiem byſmy pámiętáli / Ná ten czás żywotá máły/Byłby z nas káżdy ſkromnieyſzy/ Ná wſzytkie ſpráwy bácżnieyſzy.

6 Nie ſłużyłby świátu temu; Ani też ćiáłu

ſwoiemu/

swoiemu/Ktore od Bogá odwodźi/ Káżdego co zá nim chodźi.

7 Gdyż tedy nic pewnieyszego/ Nád słowá Pána nászego/ Czuymyż á bądźmy gotowi: A ták nas świát nie vłowi.

8 Bowiem do nas ták mowi Pan/ Swym słowem ćiągnąc k sobie sam: Byśmy bespieczni nie byli/ Niewiedząc ostátniey chwili;

9 Ktorey do nas przyśle swego/ Smierć posłá bárzo srogiego/ Aby z námi liczbę czynił/ Ze wszego co kto przewinił.

10 Dla tegoż nas vpominał/ Y przykazánie swe nam dał: Byśmy wedle niego żyli/ Insze drogi opuśćili.

11 Vstaw cudzych nie słucháli/Ktorych ludźie nádźiáłáli/ (A twe Pánie wyrzućili/ Jákoby w tym mędrszy byli.)

12 Niemászći czásu żadnego/ Nád drugi czás godnieyszego: Záwżdy Bogu mamy służyć/ Przykazánie iego pełnić.

13 Záwżdy mamy trzeźwymi być/ W miernośći ieść/ w miernośći pić: Bo obżárstwo záwżdy szkodźi/ Wszystkie złośći z śiebie rodźi.

14 Nic ieden dźień nád drugiego/Nie ma w sobie pewnieyszego: Záwżdy śmierć zá námi chodźi; Nie wiemy w kogo vgodźi.

15 A ták ná to pámiętaymy/ A żywotá popráwiaymy: Bowiem grzech srogo karze Pan/ Czego znáki częste dał nam.

6. PIESN. Gdy iuż ćiáło w Grob kłádą.

Ná ſtárą Notę.

Pogrzebmyſz to ćiáło w źiemi; A w tym nanmiey nie wątpiemy; Że w ſądny dźień zmartwychwſtánie/ Przed ſtolec twoy Chriſte Pánie.

2 Bo było z źiemie ſtworzone / W źiemię będźie obrocone; A záś przed ſąd w cáłe wſtánie/ Ná Archánielſkie trąbienie.

3 Duch wiernych v Páná ſwego: Ciáło ſpi do dniá ſądnego/ Tám mocą Boſką ſpráwione/ Będźie dźiwnie oſzláchćione.

4 Tu żyło w wielkiey trudnośći/ Tám przyydźie k wieczney rádośći: Iáko słońce w ſwey świátłośći; Ták ćiáło będźie w iáſnośći.

5 A choć leżąc gniie w źiemi/ My ná to nic nie pomniemy: Ano ſię lepiey gotowáć / A ná ten ſię świát nie ſpuſzczáć.

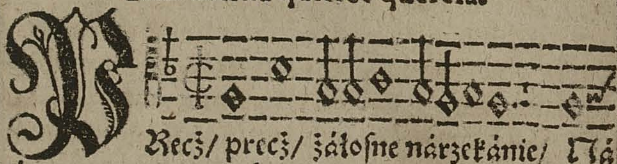
6 Bo nád to nic pewnieyſzego; Że śmierć potka z nas káżdego: Ten dług wſzyſcy zápłáćimy/ Ktorzy ſię ná świát rodźimy.

7 * Wſpomożyſz nas Chriſte Pánie/ A day dobre dokonánie: Wſzákeś nas ſwą krwią okupił; Byś nam wieczny żywot ſpráwił.

8 Wyrwi nas z ſzátáńſkiey śiły/By ſmy w twoiey chwale żyli/ Z tobą náſzym miłym Pánem / Ná to rzeczmy ſpołem/ Amen.

7. PIEŚN.

Iam mœſta quieſce querela.

Recż/ precż/ żáloſne nárzekánie/ Ná

ſtronę ſmętnych mátek łkánie; Nie płácż powinny
powinnego; Smierć zamiáną żyćia wiecżnego.

2 Bo ná coż mármory ćioſáne; Ná co nagrobki złotem lane? Jedno k woli temu ſkłádowi/ Ktory zwierzon do cżáſu ſnowi.

3 To ćiáło ták twárdo zmorzone/ W rozum y w pámięć obnáżone/ W predce da Pan Bog záś w gromádę Wßyſtkich zmyſłow przywola rádę.

4 Idźie/ idźie ten cżás ktorego Káżda koſtká do ſtanu ſwego Náſtąpiwßy/ dom przyymie ćiáłá/ W ktorym żywa duſzá bywáłá.

5 Nic to choć trup w proch obrocony/ Nic choć y proch iuż w ßcżąt ſtrawiony/ Naydźie ſię wßytko á bez zwłoki/ Cáłe ćiáło poydźie w obłoki

6 Ták choć ziárno w rolą wrzucone/ A przykrą zimą vmorzone/ Ná Wiosnę wesoło wychodzi/ A w śliczney trawie kłosy rodzi.

7 Odbieray ziemio to coć sie dáie/ Bierz nieśmiertelne vrodzáie: Powierzamy sie twoiey wierney pieczy/ Cząstki cney nátury człowieczey.

8 Tu swoy pokoy duszá miáłá/ Ktora tchnieniem Bożym stałá: W tym duch Páná Jezusow ćiele/ Przechowywał kleynotow wiele.

9 Bierz skład Boży ziemio/ ktorego Czásuć sie vpomni pewnego: Bo nie da gnić wiecznie swoiemu/ Obrázowi vkochánemu.

10 Skoro wiernych nádzieie ziáwi/ Skoro sie Christus ná sąd stáwi; Toż własnie ktoreć sie oddáło/ Wroćisz wieczney koronie ćiáło.

11 Synu Boży Jezu Christuśie/ Nád grzesznymi námi zmiłuy sie; Nie dopuszczay nam o tym wątpić: Że my z tobą w niebie mamy być.

PSALMY
O nikczemnośći y krotkośći żywotá ludzkiego.

Psálm 39. 49. 89. 90. 102. 103. 116. 144.

MODLITWA o dobrą śmierć.

Wiety Boże, święty mocny, święty y miłośierny Zbáwićielu, nie podawayże nas

śmierći przeklętey. Y ty Pánie ktory znaſz ſkrytośći ſerc náſzych, nie zátulay vſzu ſwego miłośierdźia ná prośby náſze; ále przebacz nam náſzych przeſtępkow. Boże miłośierny nie dopuſzczay nam w onę oſtátnią godźinę żadnemi boleśćiámi śmierći, y pokuſámi Szátáńſkimi od ćiebie odpádáć: Przez Jezuſá Chriſtuſá Páná náſzego Amen.

PSALMY. Ktore czáſu prowádzenia do grobu mogą być śpiewáne. *Pſálm* 39. 86. 130.

PIEŚNI

O SADNYM DNIV.

1. PIEŚN.

WEſoło śpiewaymy/Bogá Oycá chwalmy / ꝛć. *Pátrz o Adwenćie Páńſkim, álbo o Wćieleniu Syná Bożego Pieśń. 2.*

2. PIEŚN.

Notá iey iáko; Mądrość Oycá niebieſkiego: *álbo iáko;* Day nam Pánie miłośćiwy pokoy pokiſmy tu żywi / ꝛć.

JEzus Christus wiecznie żywy / Jáko Krol y Bog prawdziwy / Przyydźie ná sąd zmárłych żywych ; Według Pism świetych prawdźiwych.

2 Przyśćia swego náznáczenie / Dał znáki w nowym Zakonie / Mowiąc : Będą znáki w słońcu / Ná gwiazdách / y też mieśiącu.

3 Będźie częste drżenie źiemie / Miedzy ludźmi zátrwożenie ; Ale sie nic nie lękaycie / Głowy swe wzgorę wznaszaycie.

4 Już sie wásze odkupienie / Y ze wszech nadz wybáwienie Przybliża / á potepienie Niewiernych wieczne zginienie.

5 Gdy sie poczet wiernych spełni / A złość złych miárę wypełni / Záraz sie pocznie dźień sądny / Archániol w trąbę zátrąbi.

6 Atemu ogromnemu głosu / Wstáną martwi tego czásu / Ruszą sie mocy niebieskie / Y wszytko stworzenie źiemskie.

7 Tám Krol w niebieskiey swey sławie / Sie-dźie ná swym Máiestaćie / Ná stolcu swey wielmożnośći / W nieogárnioney iásnośći.

8 Przeden poydą wszyscy ludźie / Zaden tám stráchu nie vydźie / Ná sąd sie srogi gotuiąc / Spráwam sie swym przypátruiąc.

9 Tám obiáśni serca ciemne / A skryte vczyn-ni iáwne : Tám sie sumnienia otworzą / Káżde-go z nich sądźić będą.

Tám roz-

10 Tám rozſadzi wßytkie prawie/ Da dekret Krol ſpráwiedliwie: Dobrym do niebá vkaże/ Złych záś w męki wiecżne ſkaże.

11 Wiedząc to my wßyſcy wierni/ Bądźmyß vſtáwicżnie cżuyni/ W Modlitwách/ w dobrze-cżynieniu/ Cżekáiąc Páná k ſądzeniu.

12 * Iezu miey nas ná ſwey piecży/ Vchoway nas ſtráßnych rzecży: Day ſtánąć godnie zá tobą/ Day wniść do niebá zá ſobą.

PSALMY Kutemuż.
To ieſt o dniu Sądnym y żywoćie wiecżnym.
Pſálm 16. 17. 49. 50. 76. 83 97. 116. 126.

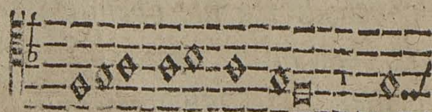
MODLITWA o Miłośierdzie cżáſu ſądu.

O Boże miłośierny, wiedząc to, że ſię żaden żywy człowiek przed ſądem twoim nie vſpráwiedliwi; Przetoż pokornie ćię prośiemy, nie rácż w dźień on oſtátniego ſądu twoiego z námi práwem ſię twoim obchodźić: ále obeydź ſię z námi iáko oćiec miłośćiwy, łáſkáwie y miłośiernie. Niechay przed oblicże twoie nie przychodzą grzechy niezlicżone

náſʒe, przy ſadźie twoim, ktore tu oczyśćiłá nas świętſʒa krew Syná twoiego namilſʒego Iezuſá Chriſtuſá. Poſtaw nas ná práwicy owieczek iego omytych we krwi iego przez wiárę. Z ktorym tobie Oycu náſʒemu y z Duchem świętym wieczna cześć y chwałę niechże oddawamy tu y w onym Kroleſtwie twoim. Amen.

TRZECIA CZĘŚĆ PIESNI KATECHIZMV CHRZESCIANSKIEGO, O MODLITWIE PANSKIEY.

I. PIEŚN.

Ycze náſʒ ktoryś ieſt w niebie/ Swięć ſię imię

śie imię twoie: Przyidź krolestwo twoie. Badź wo

la twa/ iáko w niebie ták y ná ziemi. Chlebá nászé-

go powszedniego day nam dźiśia: A odpuść nam

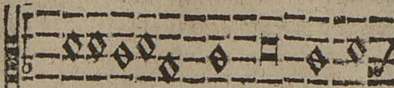
násze winy/ iáko y my odpuszczamy nászym wino-

wáycom. A nie w wodź nas ná pokuszenie/ ále

nas zbaw ode złego. Abowiem twoie iest krole-

stwo/ y moc/ y chwałá/ ná wieki wiekow/ Amen.

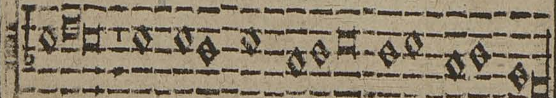
2. PIESN.

Prosim ćię ktory mieszkasz ná wy-
Nie rácz oycze dźiatek swych odrzu-

sokim niebie/ Rep. Ale swe miłośierne nákłoń ku
cáć od śiebie:

nam vszy/ A niechay ćię nabożna prosbá nászá ru-
szy.

2 Jmię twe przed ktorym też duchy złe pádáią. Rep: Niechay wszytkie narody w pocżciwośći máią: A day bysmy w tey wierze ták státecżnie trwali; Jákoby z nas niewierni dobry przykład bráli.

3 A nie odwłaczay dáley swego pánowánia/ Rep. Vżal się ták ćięszkiego sług swych mordowánia: Nieprzyiaćiołom nászym/ wyrwi nas z pászczeki; A ty sam rácz krolowáć/ iáko Pan ná wieki.

4 Nie dopuszczay nam według myśli nászych

bledzić: Rep. Ale racz nas naświętszym słowem swoim rządzić. A iáko snádnie władnieß Duchy niebieskiemi; Tákże się też wola twa/ niech dzieie ná ziemi.

5 Pánie ty sam lepiey wieß/ czego nam potrzebá; Raczyß nam dziś vżyczyć potrzebnego chlebá; Nędzne polne ptáßatká/ nie orzą/ nie sieią/ Awżdy przećię z łáski twey od głodu nie mdleią.

6 * Złośći náße przed tobą wßystkie wyznawamy: Rep. Nádzieię w miłośierdziu twoim pokładamy: Że ty z námi łáskáwie postępowáć raczyß; A nam iáko my drugim/ wßystkiego przebaczyß.

7 Nie w wodzże ná pokusy przyrodzenia mdłego/ Rep. Vchoway wßego złego/ z miłośierdzia twego: Bowiem twe iest krolestwo/ twoiá moc y chwałá/ A táć będzie ná wieki nie odmienna trwáłá.

3. PIESN.

Notá iey iáko Psálm 100. Nuż teraz narodo-ziemscy/ etc.

OYcże niebieski prosim ćiebie: Swięć się imię twe; Przyidź Pánie/ Krolestwo twe; Wola iák w niebie/ y ná ziemi niech się zstánie.

2 Chlebá náßego powßedniego/ Day nam dzisiay: Odpuść złośći/ Iák innym z roskazánia

twego/

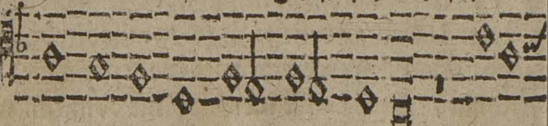
twego/Przebaczamy ich krewkości.

3 Nie wwodź nas w pokusy / o Pánie: Ale nas zbaw ode złego: Abowiem twe iest krolowánie/ Moc chwałá/do wieku wszego.

4. PIEŚN.

Ezu Christe Boże wieczny/ á niebieski Pánie/ Ná żáłosne nas grzesznych wzdychánie/

Weyżrzyś okiem miłosierdźia swego / Rátuyże

nas czásu dźisieyszego.

2 Myć sie pod straż twoie wszyscy społem vćiekamy: Bo w tobie sámym nádźieie mamy; Raczyś ćieniem swoiey łáskáwośći / Zásłonić nas od wszech nawálnośći.

3 Wspomożyś nas / niech sie ku twey prawdźie sercem mamy; Ciáłu/ Czártu/Swiátu przećiwiamy:

ćiwiamy: A twą wolą day nam prawie poznáć/ A sercem iey y skutkiem dokonáć.

4 Niechże sie v śiebie sámi záwsze poniżamy/ A ku tobie Pánie przybliżamy. Przyimiż twe nie vżyteczne sługi; A odpuść nam nasze wszytkie długi.

5 Vsłyszysz nas prze nadroższey krwie twoiey wylanie: Day nam w wierze spokoyne skonánie; By nas nie żegł wiekuisty płomień/ Vchoway nas Pánie Christe/ Amen.

5. PIESN.

Ná Stárą Note.

MOdlmy sie Oycu swemu w pokorze y w ćichośći/ Temu á nie innemu/ co iest ná wysokośći: Ten sie nád námi zmiłuie/ Ocż go prosić bedźiemy/ Z łáski swey nam dáruie.

2 Ták Pan Christus slubował/ swym wiernym zwolennikom; Gdy sie od nich gotował/ iáko swym miłośnikom/ Mowiąc; Ocż prosić bedźiećie/ Mnie Pośrzedniká máiąc/ W imie moie weźmiećie.

3 Kołáczmy we drzwi iego/ poki nam chce otworzyć: Przestańmy wszego złego; bo mamy wszyscy pomrzeć: Potym sedźiego strásznego/ Musim słucháć dekretu/ Ná człowieká grzeszne°.

4 O ludzkie záślepienie/ wielce zápámietáłe;

Przecz sie w wieczne trapienie / Chcąc dawaß á zginienie. Wieß żeć rękoymie nie będzie; Jeśli w on wieczny ogień / twoy żywot poddan będzie.

5 Tu otwárte drzwi k niemu / tu łáskę swą dáruie / Człowiekowi káżdemu; co sie grzechow wáruie: nie będzie nigdy potępion; Ták przyobiecáć raczył / swym wiernym náß miły Pan.

6. Oycze náß ktoryś w niebie / w swey wieczney wßechmocności / Vsłyß nas prosim ćiebie w tey tu ćiężkiey żáłości. Swięć sie w nas imię twe święte: Niech zwyćięstwá nie máią / potłum czárty przeklęte.

7 Przydź k nam Krolestwo twoie / y rácz ie w nas pomnożyć; Pásąc nas owce swoie / ktoreś ty raczył stworzyć. A niechay sie záwße sstánie / Jáko ty sam raczyß chćieć / Wola twa święta Pánie.

8 Day dußam ku żywieniu on chleb práwy niebieski / Ciáłom ku posileniu náß ten ziemski / ćielesny. Ty co niebem / ziemią rządźiß / Pokarm przodkiem duchowny / potym ćielesny day dźiś.

9 Odpuść nam náße winy / iák y my odpußczamy / Winnym náßym ich winy / ná twe sie słowá zdamy; Że też nam raczyß odpuśćić / A w dźień on nastráßliwßy / w poczet wiernych przypuśćić.

10 Nie wwodź nas w pokußenie / ná ćiele y ná dußy. Rácz nam dáć wspomożenie / byśmy wßytkie pokusy / Ktore nam chcą wielce ßkodźić /

Zá twoim

za twoim wspomożeniem/ mogli záwße zwyćiężyć.

11 Zbaw nas złego wßelkiego/ Oycże náß ná mileyßy/ Cżesnego y wiecżnego/ obrońco namożnieyßy / Ták ná dußy/ iák ná ćiele: Pomoż nam przewyćiężyć/ wßytkie nieprzyiaćiele.

12 Ciebie wßechmocny Oycże/ my sámi wyznawamy / W Modlitwie/ y w pokorze k tobie sie vciekamy/ Byś tu nas racżył wysłucháć / W imie Syná twoiego : potym żywot wiecżny dáć.

13 Bo twoie iest Krolestwo ná niebie y ná źiemi/ Moc/ chwałá/ y zwyćiestwo nád sprzećiwniki wßemi. Amen zá rzecż pewną mamy ; Że coś racżył obiecáć / to wßystko otrzymamy.

PSALMY obiáśniáiące prośby świętey Modlitwy Páńskiey.

Pierwßa, święć sie imie twoie: *Psalm* 15. 26. 112. 115. 119.

Wtora, Przydź krolestwo twoie : *Psalm* 28. 44. 54. 61. 137.

Trzećia : *Bądź wola twoiá, etc.* *Psalm* 103. *od* ✠. 8. *y Psalm* 119. *Literá Gimel, He, Vau, Samech, y Psálm* 148.

Cżwarta : *Chlebá náßego powßedniego, etc.* *Psalm* 23. 104. 105. 107. 146. 147. 148.

Piąta: *Odpuść nam, etc.* *Pátrz Psálmow o pokućie*, ✠. 10.

Szosta : *Nie w wodź nas, etc.* *Psalm* 3. 31. 71.

MODLITWA z Modlitwy PANSKIEY wykłádu wzięta.

OYcze náß ktoryś ieſt w niebie⸗śiech. Swięć ſię imię twoie: Day naprzod ábyſmy ćię do⸗brze poználi, y znáczną we wßytkich ſpráwách twoich wßechmocność, mą⸗drość, dobroć, ſpráwiedliwość, miło⸗śierdźie, y prawdę vważáli, opowiá⸗dáli, y wyſtawiáli: A potym, ábyſ⸗my wßytek náß żywot, myśli, mowy, y vczynki do tego záwße kierowáli, iákoby naświętße Jmię twoie, dla nas nie było zelżone, ále ráczey cżćią y chwałą obiáśnione.

Przydź kroleſtwo twoie. Rządź nas ták Duchem y ſłowem twoim, że⸗byſmy ſię tobie, im dáley tym więcey, poddawáli: chowáy y pomnażay ko⸗śćioł twoy: pſuy ſpráwy diabelſkie, y wßeláką moc przećiwko máieſtato⸗wi twoiemu wynoßącą ſię: obroć wni

wecż wßyſtkie rády, ktore ſię przećiw ſłowu twemu wßczynáią: áż będźieß zupełnie y doſkonále krolował, gdy ſię sſtánieß wßyſtko we wßyſtkich.

Bądź wola twoiá iáko w niebie/ ták y ná źiemi. Day ábyſmy y wßyſcy ludźie włáſney woley wyrzekßy ſię, twoiey woley, ktora ſámá ieſt świętą chętliwie y bez wßelkiego ßemránia podawáli ſię: Y ták káżdy zoſobná zleconą ſobie powinność, wiernie y ochotnie odpráwowáli, iáko czynią Anjołowie w niebie.

Chlebá náßego powßedniego day nam dźiśia. Dodaway nam wßytkiego, czego nam do tego żywotá potrzebá: Abyſmy przez to poználi, żeś ty ieſt iedyne źrzodło, z ktorego wßytkie dobrá płyną: y gdźiebyś ty nie błogoſłáwił, tedy wßelákie náße ſtáránie, y przemyſł, á owßem twoie włáſne dáry, nie powodzą ſię nam, y ßkodzą. A przetoż day ábyſmy vfność náßą

od wszelkiego stworzenia odwróciw-
szy, w tobie samym pokładali.

Odpuść nam winy nasze/iako y my
odpuszczamy naszym winowaycom.
Nie poczytay nam nędznym grzeszni-
kom, wszytkich grzechow naszych, y
tey nieprawości, ktora y teraz w nas
trwa, dla krwie Christusowey: iako
też y my to łaski twey świadectwo w
sercach naszych poczuwamy, że stałe
przedsięwzięcie mamy, wszytkim kto-
rzy nas obrażali, z serca odpuszczać.

Nie wwodź nas w pokuszenie/ ale
nas zbaw odezłego. Ponieważ z
przyrodzenia ták mdli y słabi iesteśmy,
iż y przez minutę ostać się nie może-
my; á głowni naszy nieprzyiaciele, sza-
tan, świat, y własne nasze ciało, ustá-
wicznie ná nas szturmuią, ty nas wspie
ray, y Duchá twego mocą posilay, á-
byśmy w tym boiu duchownym, nie
szwánkowáli: ále ták długo się tu po-
tężnie opieráli, áżbyśmy zupełne náo-

štátek zwyćięstwo otrzymáli.

Abowiem twoie iest krolestwo/ y moc/ y chwałá ná wieki wiekow. Wßystkiego tego od ćiebie żadamy: iż ponieważ y Krolem náßym, y wßechmogącym ieśteś, wßytkiego nam też y chceß, y możeß dodáć. A oto wßytko dla tego prośimy, żeby ztąd, nie nam; ále imieniowi twemu świętemu wßystká chwałá oddána byłá.

Amen. Rzecż pewną y niepochybną mamy; że Modlitwá náßá dáleko pewniey od ćiebie oycá náßego iest wysłuchána, niżeli my w sercu náßym pocżuwamy, że tego wßystkiego vprzeymie prágniemy. O Boże Oycże, y Synu, y Duchu święty, Boże w Troycy świętey iedyny, zmiluyże sie nád námi, á wysłuchay te prośby náße dla imieniá twoiego naświętßego, Amen.

CZWARTA CZĘŚĆ PIESNI KATECHIZMV CHRZESCIANSKIEGO, O SWIATOSCIACH PANSKICH.

Naprzod O CHRZCIES.

1. PIEŚN.

RAcz vkazáć mily Pánie / nád námi / ꝛc. O Pokucie Pieśń 9.

2. PIESN.

Notá iey iáko, Pożywaymyż wierni społu / ꝛc. O Wiecżerzey Páńskiey Pieśń 4.

JEzus Christus miłośćiwy / Zbáwienia náßego chćiwy / Co potrzebnego być bacżył / W zborze swym vstáwić racżył.

2 Ná wßytek krąg świátá tego / Posły przymierza nowego / Posłał by vcżnie cżynili / A do wiáry przywodźili.

3 Wiodąc do wieczney vgody / Roſkazał Krzćić wßytkie narody/ W imię Oycá niebieſkie-go/ Syná/y Duchá świętego.

4 By vſługą Krztu zwierzchnego / A zewnętrzną Duchá świętego / Wßyſtek świát był odrodzony/A w iednotę przywiedźiony.

5 My ktorym z Bożey łutośći/ Przyßłá cząſtká tey ſpołeczności/ Chwalmy wdźięcznie niebieſkiego Krolá/ á Oycá náßego.

6 Zrodźiliſmy ſię przeklęći/ Zá grzechy wieczną śmierćią ięći; Byliſmy gniewu Bożego Dźiećmi/z przyrodzenia ſwego.

7 Leczeſmy iuż odrodzeni / A od grzechow wßech oczyßczeni/Krwią Báránká niewinnego Przez vſługę Krztu świętego.

8 Będąc w Chriſtuśie okrzczeni/Zá dźiećiſmy ſą policzeni: Przypußczeni do dźiedźictwá / Nieśmiertelnego Kroleſtwá:

9 Do miáſtá Bogá żywego/ Ierozolimá niebieſkiego; A do Anyołow świątobnych / A do Zboru pierworodnych.

10 W nimeſmy w liczbę włożeni/ Z nimi w niebieśiech zápiſáni/A z Duchy ſpráwiedliwymi/ W Chriſtuśie doſkonáłymi.

11 Iużeſmy nie przychodniámi; Ale własnymi mießkáńcámi/ A Kośćiołá powßechnego/ Dworu Krolá niebieſkiego.

12 Dawaymyż Pánu ofiáry / Serce czyſte y pełne wiáry : Rządźmy ſię wyrokiem iego / Pil-

nuiąc słowá świętego.

13 Będąc drogo odkupieni / Rze wszytkich stron vwolnieni/Przed Pánem w świątobliwości Chodźmy/y w spráwiedliwości.

14 Niech grzech w ćiele nie kroluie ; Niechay nas Duch świety spráwuie: Náśláduymy Bogá swego/ Iák dźiatki Oycá własnego.

15 Wniebo się sercem wznaszaymy/ W niebie sobie skárby skłádaymy; Iáko niebiescy dźiedźicy/ Gdźie iest Christus ná práwicy.

16 Z Bogiem spráwy záczynaymy/ W nim tu żyimy /y w nim konaymy : Przestrzegaymy pilnie tego/ Co zbudowániem bliźniego.

17 Im Bog dawa większe dáry/Tym też gorętszey bądźmy wiáry: Wzgorę się nie wynaszaymy/Lecż się z inszymi zgadzaymy.

18 Boy áż do śmierci boiuymy / Zdrowia dla Páná nie żáłuymy; On po ostátniey potrzebie / Weźmie nas w niebo do śiebie.

19 * Bądź cześć chwałá tobie Bogu/ Oycu/ Synu/Duchu świętemu:Ześ nas z świátá sobie obrał/Przez Krzest/ y niebem dárował.

20 Dayże nam w twoim Kośćiele/Wytrwánie stałe przy swey chwale: A z tego świátá zdrádnego/ Wiedź do niebá spokoynego.

3. PIEŚN, po Chrzćie.

Notá iey iáko, Iuż teraz wszyscy śpiewaymy/ ẛć. O Národzeniu Páńskim, ẛć. bez powtarzánia. Pieśń 10.

DZiekuiem tobie wßechmocny Christe / Krolu niebieski / Pánie Anielski / náß Zbáwićielu / wieczny / prawdziwy odkupićielu. Ześ nas wykupił / Z mocy Szátáńskiey wybáwił / Láskęś swą dał / A wiecznieś zbáwił.

4. Pieśn, po Chrzćie.

NAdrożßą krwią swoią odkupiłeś nas Pánie / etc. *Pátrz o Vmeczeniu Páńskim, Pieśń 9.*

5. Pieśn, po Chrzćie.

Z Psálmu 71. W tobie Pánie / etc.

OD tąd do stárośći moiey / Niech będę w opiece twoiey ; Abych y inßym obiáwiał / Jákaś ty ku mnie lutość miał.

2 Tobie porucząm Boże moy / Duße ćiáło y żywot swoy : Spráwuy ty mnie sługę swego / Aż do żywotá wiecznego.

PSALMY ku temuż.

Psálm 51. áż do ✝. 6. y Psálm 87.

MODLITWA dziękczynienia zá Chrzest S.

WSzechmogący Oycze náß niebieski, pokorniec dźiękuiemy, iżeś nas raczył przez Duchá swego świe-

tego we Chrzćie świętym odrodźić w nádźieię żywotá wiecznego, y wezwałeś nas przytym do prawdźiwey wiáry, y znáiomośći swey Boskiey. Pomnoż prośimy w nas te dáry swoie; vtwierdź nas w nich ná wieki. Duchá swego świętego nie odeymuy od nas; ábyśmy vstáwicznie zá iego spráwą w odrodzeniu náßym biorąc pomnożenie, dźiedźictwo żywotá wiecznego mogli otrzymáć. Przez Páná náßego Jezusá Christusá Syná twoiego z tobą y z Duchem świętym w iednośći wiecznie żyiącego, Amen.

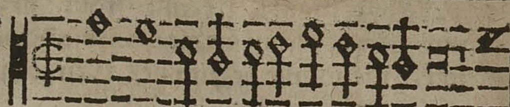
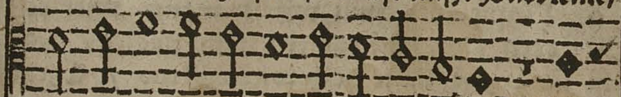
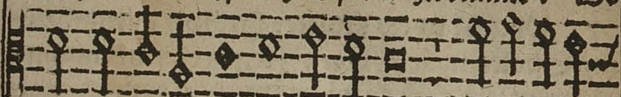
Potym

O S. WIECZERZEY PANSKIEY.

1. PIEŚN.

Stworzyćielu wßechmogący / etc. Pátrz o Pokućie Pieśń 2.

2 PIEŚN.

EZus Christus/ on iest nasze zbáwienie/

Ktory nam vczynił z Oycem ziednánie: Bo

sie raczył dla nas grzesznych wćielić/ A po-

tym z czystey Pánny sie národźić.

2. Ten od nas wszech oddalił gniew Oycowski; Gdy sie dał vmęczyć zá nas z litośći: Ciáło zá nas swoie ofiárował; By przez to żywot nam wieczny dárował.

3 Bysmy tey łáski nie zápamiętáli; Lecz iego dobrodźieystwá wspomináli; Iż on ćiáło swoie zá nas wydał/ Y krew też swą zá nas ná krzyżu wylał.

4 Przetosz raczy mowić te słowá swoie: Bierzćie/ á iedzćie/ to iest ćiáło moie/ Ktore iuż będźie zá was wydáne; Zebyśćie mieli żywot/ y zbáwienie.

5 A gdyż mamy k temu stołu przystąpić; Mamy pierwey sámi śiebie doświadczyć: Abowiem kto niegodnie przyimuie/ Ten sobie zá żywot śmierć zásługuie.

6 Napierwey temu wszyscy mamy wierzyć; Iż się ten Pan nasz raczył z námi złączyć / Gdy ná się wziął nasze człowieczeństwo / Chcąc z nas zgłádzić ono wieczne przekleństwo.

7 Przetoż w tey świętey spráwie oświadczamy Społeczność / ktorą z iego ciáłem mamy: Ktorym iest v Oycá ná práwicy/ A tám go przez wiárę widziemy wszyscy.

8. Jeszcze w nas ma być tákie doświadczenie; Bysmy mieli wierne grzechow vznánie; Sámi śiebie z nich się oskarżáli Przed Bogiem/ ktoregosmy też gniewáli.

9. Zá grzechy bysmy z płáczem żáłowáli; A winowáycom swoim odpuszczáli/ Z práwym swym vmysłem polepszenia; Strzegąc przy tym Bożego przykazánia.

10 Wszákże w tych znákách zbáwienia nie wiążmy; Lecz z prágnieniem łáski serce podnośmy/ Ku siedzącemu ná práwicy/ Ktory nas wzywa; chodźcie do mnie wszyscy/

11 Ktorzy znaćie sumnienia swe zránione / Wielkością grzechow bárzo obćiążone; Jedno

wierzćie/ maćie ochłodzenie; Z moiey krwie weźmiećie onych zgłádzenie.

12 Gdy śię tym obyczáiem zgotuiemy; Vznawszy grzech/ żywotá polepszymy; Już ták przyimiem wiárą ćiáło Páńskie/ Tákże krew duchownie ná swe zbáwienie.

13 Ten pożytek weźmiem z przyięćia iego; Będźiem mieć Christá z sobą złączonego: Grzechy násze przyczytá sobie sam/ A swoię spráwiedliwość dáruie nam.

14 A chcemyli ten pożytek záchowáć/ Niechćieymyż śię do grzechow wiecey wrácáć: Bo ie czyniąc łáskę tę vtráćim/ A gniew Boży znowu ná śię obroćim.

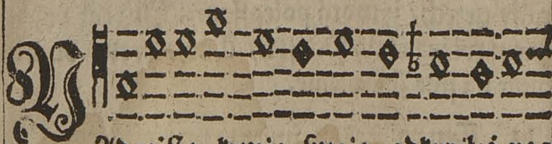
15 * O wszechmocny Boże Oycże iedyny/ Ráczysz ty nas sam vczynić godnymi; Abyśmy mogli przyimowáć godnie Ciáło/ y krew Christusową duchownie.

16 Ráczże nas w iego ćiáło świętę wszczepić: Byśmy ku czći twey mogli pobożnie żyć: Nápełńże nas Duchem swoim świętym; Wszákeś to rączył obiecáć swym wiernym.

Pieśń

Pieśń przed Kazániem álbo po Kazániu.

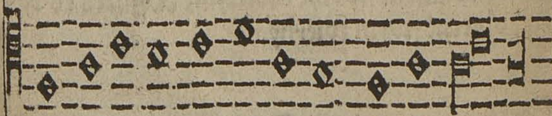
Adrożßą krwią swoią odkupiłeś nas
A gdy przyidźieß sądźić świát czásu ostát-

Pánie/ A zás tám przywodźiß skąd wypadł A-
niego/ Nie rácz nas oddaláć z twoiemi

dam łamiąc twe święte przykazánie/ Rep:
świętemi odpoczywánia wiecznego.

Gdźie tobie śpiewáć będźiemy Alleluia.

TAK Bog świát vmiłowáł/ etc. Pátrz o Duchu S. ná Swiątki Pieśń 6.

3 PIEŚN.

TAk k nam woła sam Syn Boży/ etc. Pátrz o Pokućie, Pieśń 7.

4 PIEŚN.
Przy sámym vżywaniu S. Wieczerzey Pánskiey.
Ná stárą notę.

WOżywaymyż wierni społu / Z tego to iuż Páńskiego stołu/ Máiąc spráwione sumnienia/ Podług iego roskazánia.

2 Przyimuymyż wiárą prawdziwą / Ciáło y krew zá nas wylaną/ Duchownie ich vżywáiąc/ A ták nabożnie śpiewáiąc.

3 Pánie nász chlebie niebieski / Tyś sam iest nász pokarm duchowny; Rácz że nas sobą nákarmić/ A dusze násze obżywić.

4 Boć wielka łáská twa iest k nam; Iż sie ták łáskáwie stáwisz nam: Będąc Pánem służysz sługom/ Nam wszytkim nędznym grzesznikom.

5 Tyś postáć sługi ná sie wziął/ Zywotes też swoy zá nas wydał; Abyś nam spráwił zbáwienie/ Przez swey świętey krwie wylanie.

6 Tyś ná sie grzechy násze wziął / A swoieś nam spráwiedliwość dał: Dziwnaś vczynił przemiánę/

miánę/ Przez twe święte vmęczenie.

7 Tym się wßyscy wierni ćießą; Iż iuż przez ćię wykupieni są/ Z grzechu/ z śmierći/ z potępienia: Pewni wiecznego zbáwienia.

8 Szczęśni co ćię pożywáią/ A swe złączenie tobą máią; Prágnąć iuż więcey nie grzeßyć/ Iedno ku twey czći świętey żyć.

9 Ráczże nas ty sam oczyśćić / A w śmierći swoiey rácz poświęćić: Pożegnay swym pożegnániem: Dáruy nas swym zmiłowániem.

10 Boś ty ono święte plemię / W ktorym wßytkie narody źiemie/ Miáły wźiąć swe pożegnánie/ A swych grzechow odpußczenie.

11 Tyś sam nas swą krwią oczyśćił/ Duchem we krzćie świętym poświęćił/ Dáiąc nam swe zmiłowánie/ Żywot wieczny y zbáwienie.

12 Wprowádźiłeś nas w swoy Kośćioł/á w nim postánowiłeś swoy stoł; Gdźie nas karmiß swoim ćiáłem/ Dla nas wßech ná śmierć wydánym.

13 Tákże nas swą krwią nápawaß/ (Grzechow nam odpußczenie dawaß) ktorąś z swego ćiáłá wylał; Abyś nam wieczny żywot dał.

14 W sámych znákách tey świątośći/ Nie ßukamy spráwiedliwośći; Ale z twego vmęczenia/ Prágniem grzechow odpußczenia.

15 Dla tegoś znáki vstáwił; Byś vkazał/ coś ty nam spráwił/ Ciáłem swym ná śmierć wydánym/ A krwie swey świętey wylaniem.

Bo iáko

16 Bo iáko chlebem żywiemy / Tym docze-
nym ktory tu iemy: Albo gdy nápoy piiemy/ Ten
ielesny żywot mamy.
17 Tákżeć z ciáłá wydánego/ Y z krwie świę-
ey wyláney z niego / My wierzący żywiem wie-
znie/ Z tobą Pánem swym społecznie.
18 O Christe krolu Pánie nász/ Ktory z Oy-
em w niebie przebywasz/ Wielkąś nam łáskę v-
żynił; Gdyś się z námi złączyć raczył.
19 Tyś iest żywy chleb niebieski / Ktoryś się
ák zstał pokarm duszny ; Byś nas swe wierne
násycał/ Ciáłem ktoreś ná krzyż wydał.
20 Jesteś korzeń winny práwy / Dałeś nam
siebie napoy zdrowy ; Byś prágnienie duszne
dział/ Krwią swą świętą ktorąś wylał.
21 Przetoż wszyscy wierni społu / Przy tym
świętym vsługowániu / Christá wiárą dosią-
zaymy/ Ták duchownie pożywaymy/
22 Ciáłá dla nas wydánego / Y krwie świę-
ey wylaney iego: Ták będziemy obżywieni/ Bę-
ąc Christem násyceni.
23 Wznieśmy serdeczne swe oczy/ K niebu
dzie śiedzi ná práwicy Oycá swego niebieskiego
Bo tám ciáłem mamy iego.
24 Wszákże y w tym nie wątpiemy; Iż tu mo-
ą Boską iest z námi/ Przy tey swoiey świętey
práwie: Bo to obiecał łáskáwie.
25 Prosim cię Christe niebieski/ Vżycz że nam
wey świętey łáski/ Rácz nas godnymi vczynić /

Ciáłem

Ciałem swym świętym nákarmić.
26 Nyć tego w sobie nie znamy / Byśmy k te-
mu byli godnymi ; Wszyscyśmy ćiężko zgrzeszyli
według woley twey nie żyli.
27 Dayże nam godnie przyimowáć : A rác
sam w nas wiecznie przebywáć : Rácz nas du-
chownie nákarmić ; Abyśmy mogli wiecznie żyć.
28 O Christe niebieski chlebie / Ktory z Oy-
cem kroluiesz w niebie / Tobie niechay będźi
chwałá / Od wszego stworzenia dáná.
29 Ráczże ty sam w nas krolowáć / A pośi-
lenie swoie dawáć : Byśmy w tobie sámym żyli,
Ciebie ná wieki chwalili.

5. Pieśń.
Tákże przy vżywániu S. Wieczerzey Páńskiey.

nie/ Ná wieczne czásy niech nie vstánie.
2 Tobie dźiś dáiem z Zborem tych ludźi
Pokłon y pienie/ my twoi sludzy.
3 Dźiekuiac wielce twey wielmożności / Z

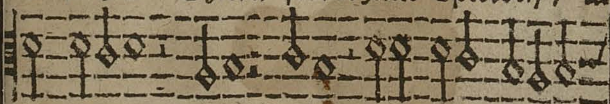
ten dar zacny/ twey k nam miłości
4 Ty idąc ná śmierć zostáwiłeś sam/ Sákrá-
ment ciáłá/ y krwie dałeś nam.
5 Ktory my biorąc/ mocno wierzymy/ Że ciá-
ło y krew wiárą bierzemy.
6 Sprawże nam Christe serce ku temu/ By
było godne k stołu twoiemu.
7 Bośmy niegodni dla ćięſzkich grzechow/
Abyś do náſzych miał wniść przybytkow.
8 Rácz nas poświęćić / o Christe Pánie: A
po tym wieku day nam zbáwienie.

6. PIEŚN z Psálmu 84.

O Iák są miłe twe przybytki Pánie / ꝛc. *Pátrz o Kośćiele Pieśń 5.*

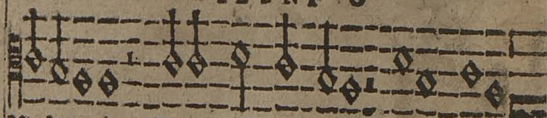
7 PIEŚN Przy vżywániu S. Wieczerzey Páńskiey.

dźiś záwołay: Iezu/ Iezu/ Iezu Pánie łáskáwy/

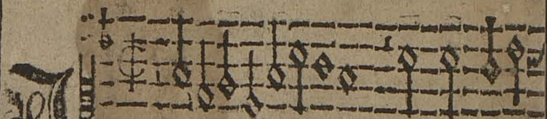
Boże

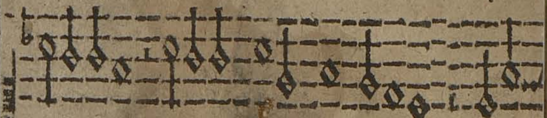
Boże prawy zmiłuy się nád námi/Twymi sługá-
(mi.
2 Mysmyć tego niegodni; Lecz łáski pewni
Jezu/Jezu/ Jezu ieśli nas tu w nędzy opuścisz.
Zá grzechy ná nas gniew srogi wypuścisz/
3 Do kogoż się vciecżem? A dokąd poydźiem?
Jezu/Jezu/Jezu niech łáskę twą ná źiemi znamy
Gdyż my ná tey sámey/ przestáwáć chcemy.
4 Zmiłuyże się nád námi/Christe prosimy. Je-
zu/ Jezu / Jezu day nam z nászych grzechow po-
wstánie: A potym w niebiesiech z tobą mieszká-
nie.

8. Pieśń.

Notá iey Pierwsza.

JEzu twoie wspominánie/ Práwe iest ná-

sze kochánie A żadna rośkosz godnością/Nie zro-
wna

ni sługá
(ni
i pewni
opuściß
ß/
ydziem
i znamy
ny.
imy. Je
how po
mießka
iest ná
Nie zro
wna

Katechizm ten ma stron 143.

Tytuł. kart 3.

Pacierzów stron liczb. 9 ~~4~~

i kart od 7-47 = kart ~~41~~ 41.

Regestr. Karta — 1.

Psałterz od A - do Y. ark.
każdy po 8 kart. ark 22. = kart 176

Pieśni ark a - s. po 8.
kart ark 18 = 144 kart
a dwie dalej nie mające signatury = 146.

końca brak

Ogółem stron 152. kart 367.

An

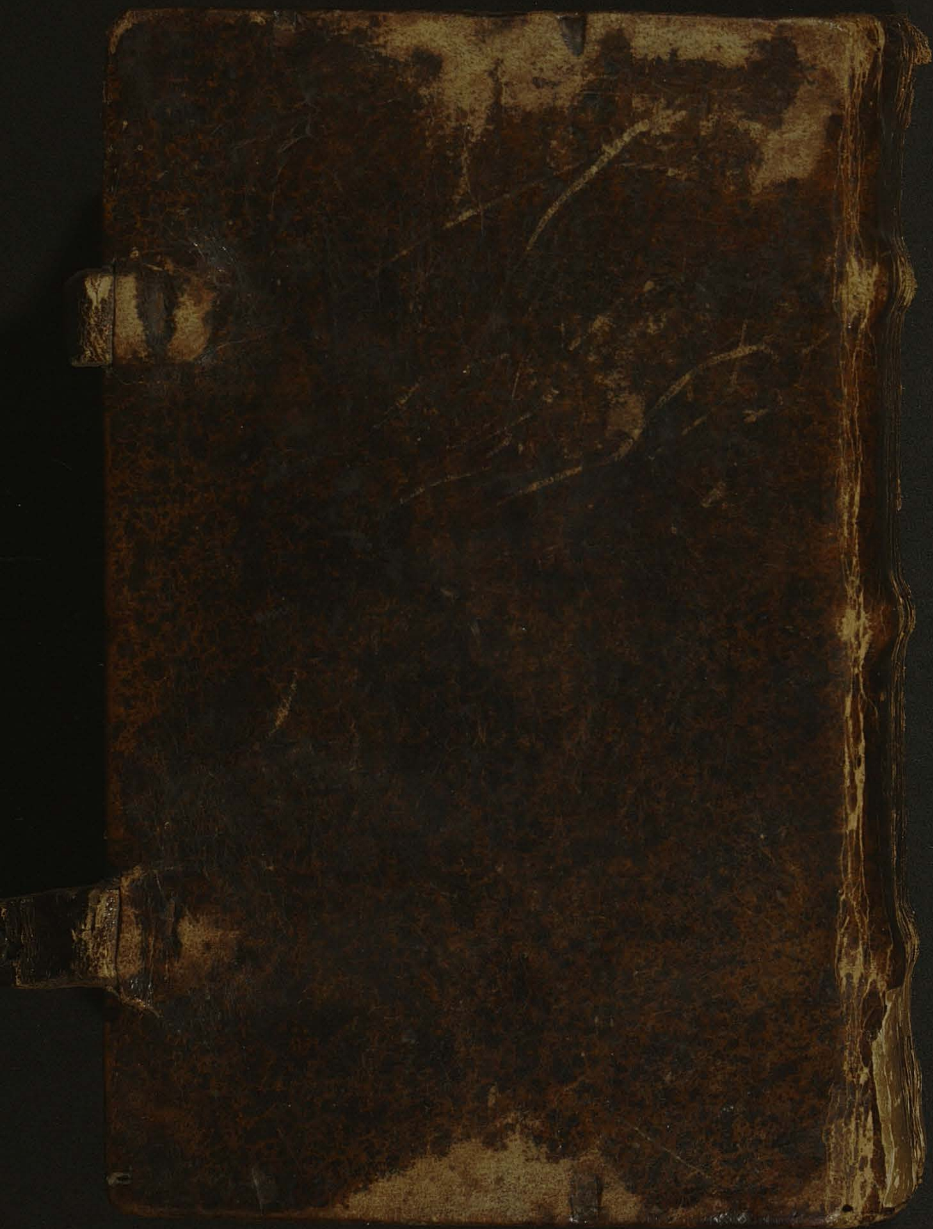
die K. K. Universitätsbibliothek

in

Krakau

Bpalunje do konca kart 2.
i Rejestru kart 4.

1403